



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Himmerlandske
herredsfogeder
by- og birkefogeder
samt
-skrivere

Ole Færch

2011

Himmerlandske herredsfogeder,
by- og birkefogeder samt –skrivere.

© Ole Færch.

Forlag: Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreningers
forlag Slægten v/ Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, Viborg.

Tryk: special-trykkeriet viborg a-s

ISBN 978-87-90331-48-1

Bogen udgives med støtte fra fonde m.v. som angivet i forordet. VELUX FONDENS støtte er ydet under Fondens fundatsbestemmelse, der giver mulighed for at støtte aktive ældre. Kvalitative og redaktionelle vurderinger i forbindelse hermed er varetaget af forlaget og forfatteren alene.

Omslagets forside:

Et ting, efter biskop Olaus Magnus ”Historia om de nordiska Folken” fra omkring 1520.

Omslagets bagside:

Retskredsinddelingen 1870, fra Atlas over Danmarks Administrative inddeling efter 1660 af Karl Erik Frandsen, udgivet af Dansk Historisk Fællesforening, København 1984, med tilladelse fra forfatteren.

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	5
AALBORG BY OG BIRK TIL 1844.....	7
AALBORG BY OG BIRK OG EN DEL AF FLESKUM HRD. 1844-79.....	31
AALBORG BYFOGED 1879-1919	34
AALBORG BIRK OG FLESKUM HRD. 1879-1919	35
FLESKUM HERRED TIL 1688.....	37
MOU BIRK.....	51
STORVORDE BIRK.....	51
HELLUM HERRED	54
LINDENBORG BIRK.....	64
GISLUM HERRED	68
LERKENFELD BIRK	78
HINDSTED HERRED	82
VIFFERTSHOLM BIRK	91
VILLESTRUP BIRK.....	92
VISBORG GÅRD BIRK.....	92
HOBRO BYFOGED.....	95
HORNUM HERRED TIL 1688	112
ALBÆK-TORSTEDLUND BIRK	139
LUNDBÆK-PANDUM BIRK	143
NØRHOLM BIRK.....	147
NIBE BIRKETING TIL 1727	156
RINDS HERRED	165
SLET HERRED	176
AALE BIRK	192
LØGSTØR BIRK	195
AARS HERRED	198
HELLUM-HINDSTED HERRED.....	222
HORNUM-FLESKUM HERRED.....	232
NIBE BYFOGED 1727-1844	241
NIBE BYFOGED OG HORNUM-FLESKUM HERRED 1844-1919	241
RINDS-GISLUM HERRED.....	245
AARS-SLET HERRED.....	250
LITTERATUR.....	263
KILDER.....	264
TINGBØGER.....	267
REGISTER.....	268
PUBLIKATIONSLISTE.....	275

FORORD

Herrederne er af meget gammel oprindelse, og de omtales allerede i de islandske sagaer før år 1000. Herredstingene var herredsmændenes retslige forsamling. Domsmagten udøvedes oprindeligt af de ældste og mest ansete mænd, men efterhånden opstod der et embede som herredsfoged, der dømte sammen med tingmændene men også indkrævede bøder og afgifter og var bindeled mellem bønderne og lenet. I 1500-tallet var herredsfogeden enedommer, men dømte ved dødsdomme sammen med andre tingmænd. I samme periode blev de fleste af herredsfogedens administrative opgaver overført til ride- og delefogeder. I 1700-tallet fik herredsfogeden forskellige politimæssige opgaver. Med Retsplejeloven i 1919 ophævedes herrederne.

Indtil 1661 blev herredsfogeden beskikket af lensmanden på hovedlenene, herefter udnævnt af kongen, efter 1848 udpeget af Justitsministeriet.

Danske Lov fastlagde herredsfogedens og skriverens løn til en gård på hhv. ca. 10 og 6 tdr. hartkorn og ophævede bestemmelsen om, at herredsfogeden skulle være selvejer. Fra 1821 fordredes juridisk embedseksamen.

Oprindeligt var der ingen tingskrivere, idet der ikke blev ført tingbøger. Ved Christian 3.s håndfæstning bestemtes, at lensmændene skulle ansætte faste tingskrivere. I lensforordningen fra 1557 hedder det, at tingskriverne skulle være gode, gudfrygtige og ærlige lovførte mænd.

Et birk eller et byting var fx et gods, et gejstligt embedes besiddelser eller en by, som blev udskilt af et herred med eget ting. I 1671 fik grever og baroner fri birkeret til deres gods, ophævet ved grundloven af 5. juni 1849.

I 1687 gennemførtes efter indstilling fra landsdommerne en retsreform, som førte til sammenlægning af et stort antal herreder og birker.

Embederne som by-, herreds- og birkefogeder og -skrivere var vigtige for opretholdelse af retssamfundet. Disse embeder var eftertragtede og forblev ofte i de samme familier i generationer, og der var hyppigt relationer til embederne i naboherrederne sådan, at man kan tale om hele dynastier, der udgjorde et selvstændigt samfundslag mellem adelen og bønderne.

For hvert embede angives start- og slutår med bindestreg eller, hvor disse ikke kendes, da første og sidste fundne omtale, adskilt med komma.

Bogens område er Himmerland, og hertil hørte fra gammel tid Slet, Hornum, Fleskum, Aars, Hellum, Gislum, Hindsted og Rinds herreder, dvs. fra Limfjorden til Mariager Fjord/Skals Å og fra Kattegat til Livø Bredning.

Bag i bogen findes fortegnelse over kilder, litteratur og forkortelser samt et register, der kun omfatter embedsmændene og deres hustruer.

Jeg takker genealogerne Flemming Aagaard Winther, Kronshagen, Tyskland, og Anton Blaabjerg, Viborg, for megen hjælp til forbedring og udvidelse af manuskriptet. Endelig takker jeg min hustru Anna Marie Færch for korrekturlæsning.

Udgivelsen støttes af Velux Fonden, Kjems Fonden, Bente Klercke Fonden samt Flemming Aagaard Winther, som jeg bringer min bedste tak.

Aalborg den 18. august 2011.

Ole Færch

AALBORG BY OG BIRK TIL 1844

Aalborg købstad og Nørresundby var fra gammel tid ét embede. Bønderne i Hasseris søgte deres ret ved tinget i Aalborg, skønt de hørte til Hornum herred. Byen blev fra middelalderen ledet af en borgmester og et antal rådmænd. Rådstueskriveren var også skriver ved bytinget. Byskriveren var i ældre tid tillige skriver ved Guds Legems Lav i Aalborg og skulle være til stede her ved visse lejligheder. Ifølge reskript af 6. juli 1832 skulle byens første rådmænd tillige være byfoged, og anden rådmænd tillige byskriver. Den 6. nov. 1844 blev Fleskum herred delt og sognene Sønder Tranders, Gunderup, Nøvling, Romdrup, Klarup, Storvorde, Sejlflod, Gudum, Lillevorde og Mou blev lagt til Aalborg byting. Samtidigt blev Nørresundby og øen Egholm henlagt til Kjær herred og øen Gjøl til Hvetbo herred.

Ifølge bek. af 24. juli 1875 bestemtes, at den i Budolfi landsogn beliggende ejendom Vesterladegård, matr. nr. 1a-ø og aa-gg fra 1. jan 1876 at regne i såvel gejstlig som verdslig henseende skulle indlemmes i Aalborg købstad.

Ifølge lov af 1. jan. 1878 blev embedet som by- og rådstueskriver i Aalborg købstad forenet med embedet som byfoged samme sted. Embedet som birkedommer i Aalborg birk og herredsfoged i Fleskum herred, der hidtil havde været forenet med embedet som byfoged i Aalborg købstad, blev forenet med embedet som birkeskriver i Aalborg birk og herredsskriver i Fleskum herred til et selvstændigt embede. Loven trådte i kraft 1. juli 1879.

Byfogeder

Anders Byfoged, 1431

Anders Byfoged nævnes 1431 i medlemsprotokollen over de levende medlemmer i Guds Legems Lavs Gilde i Aalborg, Liber Vivorum.

Niels Joensen, 1456

Niels Joensen var tingfoged i Aalborg 5. juli 1456, da Strange Torstensen tog vidne på, at han havde levet sit liv som en dannemand.

Mads Smed, 1474

Mads Smed var byfoged 25. april 1474, da borger Peder Lauridsen i Aalborg gjorde lovhævd på nogen ejendom i Aalborg. I lovhævden nævnes Henrik Friis, foged på Aalborghus, men ikke som byfoged.

Peder Andersen, 1489

Han kaldes byfoged i et brev, der sikkert er fra 1489. På hans tid ville ingen være byfoged, se Hindsted herred, herredsfoged Niels Jensen.

Jacob Vandrup, 1494

Jacob Vandrup var byfoged, da der blev vidnet om et forlig, som to mænd fra Vaarst 19. maj 1494 indgik, da Niels Pedersen drak fæstensøl i Gudum.

Simon Andersen, 1500

Simon Andersen var byfoged 16. nov. 1500, da præsten på Gjør og hans bror skødede Christen Skrædder et hus med jord i Vor Frue Sogn i Aalborg.

Anders Lund, 1508, 1511

Anders Lund var byfoged 21. feb. 1508, da skrædder Jens Knudsen tilskødede Anders Temesen et hus og noget jord i Aalborg. Han var til stede på Aalborg byting 25. april 1511 i forbindelse med en ejendomstrætte.

Morten Ovesen, 1512

Var byfoged 14. juni 1512, da en ejendomstrætte var for bytinget.

Simon Bloch, 1528

Simon Bloch, byfoged, vidnede 10. feb. 1528, at to borgere i Aalborg fik et tingsvidne om en gang og søndre adelvej tværs over Gråbrødre kirkegård.¹

Morten Tyttersk, 1531, 1533, 1534

Morten Tyttersk, byfoged, vidnede 27. feb. 1531 og 20. marts 1531 i.f.m. ejendomshandel. I et tingsvidne af 27. jan. 1533 om en ejendomshandel kaldes han byfoged og borger i Aalborg. 4. maj 1534 vidnede han igen.²

Thomas Skeel, 1539, 1549

Han blev 1531 optaget i Guds Legems Lav i Aalborg.³ Borger Niels Jensen i Aalborg stævnedes 1535 Thomas Skeel, Peder Bjesk og Jødyck sst. for kongen, og de fik besked om at møde i Aarhus, når kongen kom dertil.⁴

Han bevidnede 19. maj 1539 en ejendomshandel i Aalborg og var da byfoged.⁵ Han fik 1548 ordre om med det første at indsende de penge, han havde oppebåret for sagefald, til kongens kammer og 1549 ordre om hvert år Mortensdag at møde og gøre regnskab.⁶ Salig Thomas Skeels brors søn Jens Christensen i Krogsgård blev fastelavn 1574 optaget i Guds Legems Lav.⁷

Brix Sørensen, 1553, 1561

Brix Sørensen var 1547 skaffer i Guds Legems Lav i Aalborg. Brix Sørensen, borger og byfoged i Aalborg, samt Hans Remmesnider, Oluf Samkøber og Hans Olufsen bevidnede 23. jan. 1553 et pergamentsskøde.

Brix Sørensen, borger og byfoged i Aalborg, Oluf Lauridsen, Hans Wijderich og Mads Guldsmid bevidnede 1. feb. 1557 også et skøde, men seglene

¹ Aalborg byfoged, registrant 1441-1660, s.10.

² Aalborg byfoged, registrant 1441-1660, s. 11, 14, 15.

³ C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, s. 697.

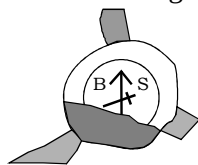
⁴ Tegnelser over alle lande 1. feb.-16. marts 1535, Danske Magazin, 3,4, s. 199.

⁵ Aalborg byfoged, registrant 1441-1660, s.18.

⁶ Tegnelser over alle lande 1548 og 1549, Danske Magazin, 4,2, s. 182 og 370.

⁷ C. Klitgaard, Gildebrødre i Guds Legems Lav, Himmerland og Kjær herreds årbog 1918-20, s. 301.

er ødelagte.¹ Han er sikkert den Brix, der sammen med sin kone Ane 1533 blev optaget i Guds Legems Lav i Aalborg. Han var 1562 fæster af en eng ved Rørdal jf. Aalborghus lens jordebog, men nævnes ikke som byfoged. Hans Brixen, 1569 gildebroder i Guds Legems Lav, var måske en søn.



Brix Sørensens segl 23. jan. 1553

Jørgen Lauridsen, 1567, 1571

Byfoged og gildebroder i Guds Legems Lav i Aalborg 1567, da han betalte en bøde for trætte med Morten Sørensen i lavet. Jørgen Lauridsen, byfoged, Oluf Lauridsen, Christen Hansen og Peder Finde, borger og byskriver, beseglede 2. april 1571 Maren Baggis skøde på en jord i Aalborg. Her ses hans segl. Dette ses også på et pergament af 16. juni 1571, som Anna Jepsdatter, salig Christoffer Tysks efterleverske, udstedte. Han kaldes byfoged den 26. juni 1571, hvor han var en af de 8 gildebrødre, der indbar en kendelse i Guds Legems Lav. Endelig nævnes han på et pergament af 8. okt. 1571.²



Jørgen Lauridsens segl 2. april 1571.

Peder Michelsen, 1575, 1590

Byfoged 1575 jf. Aalborg rådstueprotokol s. 113, 1578 gildebror i Guds Legems Lav og 1592 majgreve. Han, Peder Finde, rådmand og byskriver, Christen Sørensen og Anders Madsen, borgere i Aalborg, beseglede 2. april 1582 et skøde, som Frederik Christensen i Aalborg fik af Christen og Christoffer Pedersen på en ejendom, som de havde arvet. Han nævnes også 14. aug. 1581, 7. maj 1582 og 24. sept. 1582 i pergamentsbreve.³ I 1590 "resignerede han med stor bøn og begæring sit embede".⁴ Mønsterskriver Hans Valckendorf fik 22. okt. 1587 kgl. befaling om straks at indsende penge som Peder Michelsen resterede med fra regnskabet Michelsdag 1581.⁵



Peder Michelsens segl 2. april 1582

¹ Rigsarkivet, byarkiver, Aalborg, pergamentsbreve.

² Rigsarkivet, Byarkiver, Aalborg, pergamentsbreve.

³ Rigsarkivet, Byarkiver, Aalborg, pergamentsbreve.

⁴ Kristen Staphensens Årbog i Samlinger til Jysk Historie & Topografi 1,5, s.70.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1580-83, s. 843.

Jens Poulsen, 1590, 1591

Han var byfoged 1590 og levede 15. juni 1591. Efter præsten Kristen Staphensens årbog døde han i embedet i 1592, men det må vist være i 1591.¹

Villads Kræmmer, 1591

Villads Kræmmer var byfoged i nogle få uger efter Jens Poulsens død.²

Laurids Nielsen, 1591-1592

Laurids Nielsen var byfoged på Aalborg byting den 18. okt. 1591. Han døde i embedet under pesten i 1592. Gift med Karin Jørgensdatter. Skiftet efter dem begge, påbegyndt 27. aug. 1594, nævner ingen børn.³

Kurt Andersen, 1593-1622

Født i Nykøbing. Begravet 10. sept. 1633, Aalborg Budolfi. Skifte 17. okt. 1633 i Aalborg byfogedes skifteprotokol. Hans kone Maren Jensdatter døde 1629 i.h.t. Hoffmans Foundationer IV, s. 11. Hans Sørensen Tolder stævnedes 25. marts 1633 på bytinget Kurt Andersen vedr. skiftet efter hende. Kurt Andersens søskende var kaptajn Laurids Andersen Holst, i Møllhaug (?), i Norge, Karsten Andersen, rådmand i Aalborg, gift med Maren Lauridsdatter og Karen Andersdatter i Tønder.

Karen Andersdatter i Tønder gjorde 21. aug. 1633 sammen med kaptajn Laurids Andersen i Norge krav på arv efter deres bror Karsten Andersen.⁴ Der blev også gjort krav på arv af Reinholdt Andersen ved værger Christoffer de Hemmer og Maren Andersdatter, afdøde Anders Kortsens datter, utvivlsomt Kurt Andersens børnebørn. Kaptajn Laurids Andersen Holst, i Møllhaug (?) stævnedes 14. nov. 1634 Maren Lauridsdatter for arv efter Kurt Andersen til sin søster.⁵ Karsten Andersen var 6. maj 1622 slotsfoged på Aalborghus,⁶ men var 21. juni s.å. forhenværende (Aalborg rådstue). Efter Tauber blev han 29. aug. 1632 rådmand i Aalborg.

Gildebroder i Guds Legems Lav i Aalborg Skt. Valborg dag 1583. Byskriver 1. feb. 1593. Var 1593 papegøjekonge i lavet og 1. juni 1616 majgreve. 14. dec. 1604 forfulgte han på rettertinget på vegne af Villum Jacobsen i Amsterdam Jens Hansen i Vejle for 2.413 Gylden. Han stævnedes 19. sept. 1606 en mand til rettertinget, men sagen blev afvist, da han ikke havde afsagt dom i sagen.⁷ Kurt Andersen blev 27. okt. 1621 på landstinget tiltalt af lensmand Mandrup Parsberg på Aalborghus, der havde tiltalt borgmestre og råd i Aalborg og fremlagt en skatteekstrakt. Han påstod, at tingbogen ikke var ført korrekt. Landstinget gav ham ret. Det var sikkert årsagen til Kurt

¹ Kristen Staphensens Årbog i Samlinger til Jysk Historie & Topografi 1,5, s.72.

² Kristen Staphensens Årbog i Samlinger til Jysk Historie & Topografi 1,5, s.73.

³ Aalborg byfoged, register til skiftebreve 1584-1678.

⁴ Aalborg byfogedes skifteprotokol 21.8.1633.

⁵ Aalborg rådstuebog 1633-35, s. 144 og 159. Aalborg byfogedes skifteprotokol.

⁶ Diplomatarium Hornumense.

⁷ V.A. Secher, Det Kongelige Rettertings Domme, bind 1, s. 500 og bind 2, s.105.

Andersens afskedigelse 1622. Hans arvinger stævnedes 11. juli 1634 flere for gæld og salig Maren Kortsen for 12. marts 1630 at have opbrudt et sølvskrin.

Børn:

1. Anders Kortsen, blev 1613 Skt. Valborg dag gildebroder.¹ Død før 1633. Han havde en datter Maren Andersdatter, som da også var død.



Kurt Andersens segl 27. juni 1614
Aalborghus lens regnskab 1614-15, bilag 112

Jacob Vognsen, 1622-1624

Død 1626, begravet 4. juni, Aalborg Budolfi. Sikkert søn af Vogn Poulsen i Findelstrup, Fleskum herred, død 1592, søn af herredsfoged Poul Jepsen i Dall og Inger Justdatter. Slægtskabet understreges af en sag i 1613, hvor Jacob Vognsen og Peder Munk betalte bidrag til en bøde for deres frænkes bigami, se herredsfoged Just Pedersen. Gift med Karin Nielsdatter, begravet 13. aug. 1639, Aalborg Budolfi, død af kopper.

Jacob Vognsen fik 9. maj 1610 kronens part af korntienden i Saltum sogn og 21. marts 1615 i Blære sogn. Han var senest 6. sept. 1610 ridefoged på Aalborghus.² Han blev byfoged 1622, men afgik før 22. okt. 1624. Han tog borgerskab 13. maj 1625. Enken stævnedes 12. marts 1627 på bytinget borgmester Laurids Hansen i Aalborg vedr. skøde på en ejendom i Budolfi sogn. I 1630 stævnedes hun på landstinget Anders Jensen Guldsmed i Aalborg, hvis datter i 1623 stjal to sølvskeer fra hende. Efter Aalborg byfoged tingbog 6. feb. 1626 var Jacob Vognsens (halv)bror Peder Munk i Nøtten, hvis søn Vogn Pedersen i Nøtten 22. feb. 1636 på bytinget stævnedes Karen Nielsdatter for 116 ½ rdl., som Jacob Vognsen skyldte Vogn Pedersens afdøde bror Christen Pedersen i Nøtten. Den 3. juli 1637 stævnedes Vogn Pedersen på bytinget Karen Nielsdatter for ærekrænkende ord og beskyldninger og Hans Henriksen og Vogn Pedersen i Nøtten og Peder Winther i Volsted stævnedes hende for de nævnte 116 ½ rdl. til arvinger. Den 31. juli s.å. beskyldte Vogn Pedersen på bytinget hende for at stjæle et hus i Aarhus. Jacob Vognsen boede i en ejendom i Aalborg ”vest ude”, som tilhørte Aalborg Helliggejst Kloster, og hans enke blev 13. aug. 1632 på bytinget stævnet for 2 års jor-deskyld. Hun var i sagen repræsenteret ved sønnen Vogn Jacobsen.

Børn, nævnt 1632:³

1. Christen Jacobsen i Aalborg.

¹ C. Klitgaard Gildebrødre i Guds Legmes Lav i Aalborg, Himmerland og Kjær herreds årbog 1918-20, s. 333.

² Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 7, s. 83.

³ Børnene Christen og Karen og hendes ægteskab beror på Hans Gjedsted, www. protokoller, Fleskum herred 1629-87, dato 9.6.1632, men ikke fundet i tingbøgerne. Morten Madsen Bloch nævnes i Aage Brask, Niels Bloch i Rold, s. 186.

2. Karen, gift med Morten Madsen Bloch, søn af hr. Mads, præst til Brøndum-Hvidbjerg, og efterfulgte faderen, nævnes 1635 og 1650, død 1674. En søn Mads, student fra Viborg 1663.
3. Vogn Jacobsen, stævne 17. juli 1637 på Aalborg byting Laurids Pedersen i Østrup for en gæld på 8½ Aalborg skæpper korn på vegne af sin mor, Karen Nielsdatter, Jacob Vognsens (enke).



Jacob Vognsens segl, 11. juni 1621
Aalborghus lens regnskab 1620-21, tingsvidne nr. 6.



12. maj 1623 jordebog 1622-23,
unummereret bilag

Mogens Jespersen, 1624, ca. 1650

Han blev Hellig tre Konger 1601 gildebrotter i Guds Legems Lav i Aalborg. Mogens Jespersen blev 27. jan 1604 stævnet af velbyrdige Dorthe Clausdatter vedr. afdøde Jesper Mogensens gæld og en sølvkande (Aalborg rådstue). Jesper Mogensen havde sikkert været foged for Dorthe Clausdatter. De indgik forlig 3. feb. 1604. Den 5. okt. 1604 stævne han som rådmand og skriver i Aalborg stenpikker Chr. Friis for gæld jf. rådstueprotokollen, og 18. jan 1617 var han ridefoged på Aalborghus.¹ Han tog borgerskab i Aalborg 29. nov. 1611. Han var byfoged 22. okt. 1624 i Aalborg jf. rådstueprotokol, og afgik fra embedet o. 1650, begravet 28. sept. 1651, Aalborg Budolfi, skifte 15. jan. 1652. Hans hustru begravet 26. dec. 1648, Aalborg Budolfi.

Børn:

1. Ingeborg Mogensdatter, gift med Christen Jensen, borger i Aalborg.
2. Ane Mogensdatter, begravet 14. juli 1658, Aalborg Budolfi. Ugift.
3. Lene Mogensdatter, ugift.
4. Kirsten Mogensdatter, gift 30. april 1647 (søndag Exaudi) med prokurator Niels Lauridsen Beck i Aalborg, begravet 17. feb. 1674, Aalborg Budolfi. Beck var sættefoged ved Aalborg byting jf. en sag ved landstinget 28. feb. 1649 og nævnes også i en sag her 30. marts 1664. 1 søn og 1 datter.
5. Maren, gift 4. nov. 1632 i Aalborg Budolfi med Christen Jensen Aarestrup, borger i Aalborg. 1. datter.



Mogens Jespersens segl 23. juli 1627,
Aalborghus lens regnskab 1627, bilag 17

Hans Andersen, 1650, 1653

Hans Andersen var byfoged 19. feb. 1650 og 5. maj 1653, hvilket fremgår af skifteprotokollen. Han havde tidligere været byskriver, se afsnittet herom.

¹ Dipl. Hornumense.

Christen Sørensen Ferslev, 1655, 1663

Død i Aalborg mellem 11. sept. 1663, hvor han på bytinget blev stævnet af Christen Arildsen i Aalborg ang. en afsagt dom mellem ham og hospitalsforstander Anders Madsen, og 28. sept. hvor en enke Else Jensdatter, stævne nede hans arvinger for en gæld på 167 rdl. Efter Aalborg Budolfi kirkebog blev han først begravet 18. okt.! Skifte 6. april 1665. Boet var fallit, og der nævnes ingen arvinger. Gift med Maren Pedersdatter, død efter 1633, datter af Peder "Selgensen" Sørensen Kjærulf, herredsfoged i Hvetbo herred, født 1570, død 1631, og Inger Hansdatter Mørk, født 1571, død 1637.¹

Christen Sørensens forældre kendes ikke, men hans stedfar var Jens Jensen i Kølbygård, Slet herred, og han stævnede på hans vegne 5. okt. 1629 på Fleskum herredsting Christen Rasmussen i Fjellerad for en stridshammer. (tgb. s. 78b). Jens Jensens hustrus navn kendes ikke, men hun må første gang have været gift med en Søren og i dette ægteskab var der sønnerne Christen Sørensen i Ferslev og Jørgen Sørensen i Bisgård. Dette fremgår af nogle udviklede sager om arv, der 1642 og 1643 var for landstinget. Heraf fremgår, at Jens Jensen i Kølbygård også havde været gift med Dorte Desideriusdatter. Hun blev efter hans død gift med Jens Nielsen, der boede og døde i Mølgård før 1642, og herefter gift med Mads Nielsen, der også boede i Mølgård, og døde før 10. okt. 1643. Arven efter Jens Jensen i Kølbygård var 807 rdl. til en søn Jørgen Jensen og 807 rdl. til enken, som vist må forstås som Dorte Desideriusdatter, og stedsønnerne Christen Sørensen i Ferslev og Jørgen Sørensen i Bisgård blev eftergivet deres gæld.²

Christen Sørensen nævnes 1621 og 1631 i Aalborghus lens jordebog som fæster af to gårde i Ferslev by. Han blev 24. marts 1632 på landstinget stævnet af Inger Christensdatter i Dall for et vidne, han havde fået 27. feb. s.å. om hendes afdøde far herredsfoged Lille Christen Poulsen i Dalls gæld.³

Niels Madsen i Brønderslev stævnede 3. aug. 1633 på vegne af Jacob Jacobsen i Nykøbing Inger Hansdatter, Anne Pedersdatter, Selgen Pedersen, Søren Pedersen, Karen Pedersdatter i Kornum, Hans Pedersen, Inger Pedersdatter i Nøtten, Maren Pedersdatter i Ferslev, (Christen Sørensens hustru) Vogn Pedersen og Peder Pedersen Selgensen, født i Sdr. Saltum for salig P. Selgensen's gæld til ham.⁴ De var uden tvivl alle Christen Sørensens hustrus slægtninge. Omkring 1640 flyttede Christen Sørensen til Nøtten i Ferslev sogn, hvilket bl.a. fremgår af en sag ved landstinget 21. juli 1641 ang. syn af den fraflyttede gård i Ferslev. 1646 boede han endnu i Nøtten,⁵ men 1647 i Aalborg, hvor han 19. juli stævnede præsten Christen Christensen i Ferslev ang. et tingsvidne fra 1624 ang. noget stjålet korn.

Han var foged den 7. maj 1655 jf. skifteprotokollen. Christen Sørensen Ferslev, byfoged i Aalborg, førte 1655 en sag ved Nibe birketing for en af

¹ C. Klitgaard, herredsfogeder og Tingskrivere i Vendsyssel, s.79.

² Viborg landstings dombog B 1616-1664, Bjarne Nørgaard Pedersens afskrift, s. 8.6 1642, s. 184, 1642 s. 231 og 325, 10.10.1643, s. 374.

³ Viborg landstings justistprotokol 1632, s.38b.

⁴ Hvetbo herreds tingbog, Bjarne Nørgaard Pedersens uddrag.

⁵ C. Klitgaard, Herredsfogeder og Tingskrivere i Vendsyssel, s. 78.

byens grundejere, Herman Hanne i Odense. Under sagen hævdede birkefoged Ingvar Mikkelsen, birkeskriver Christen Jensen og Jens Christensen i Nibe, at han som stadsfoged ikke måtte være prokurator. Han stævnedes dem derfor 1. dec. 1655, og de fik ikke ret, da det var et fremmed ting.¹

Den 24. maj 1661 lod amtsskriver Mogens Willumsen hans bestilling oplæse på tinget. I Aalborg rådstuebog den 28. juni 1661, fik han det skudsmål, at han havde været en dannemand, både før og under hans embede, at han altid havde skikket sig ærligt, kristeligt og oprigtig på alle måder, men at han nu var en gammel, skrøbelig mand og af ringe middel.

Peder Panck, 1663, 1676

Sikkert død 1682. Trolovet 17. juni, gift første gang 5. aug. 1649, 11. søndag efter Trinitatis, i Gunderup med Alhed Jacobsdatter Grill. Gift anden gang, med Anne Sørensdatter, død for 19. april 1669, hvor Peder Panck på bytinget meddelte, at hans hustrus ting skulle sælges. Datter af slotsskriver Søren Madsen på Aalborghus, enke efter rektor Hans Ægidiussen i Aalborg (død 1654). Peder Panck nævnes som byskriver 8. sept. 1649 og 18. juni 1655. Den 22. aug. 1661 fik han kgl. tilgivelse for nogen forseelse m.h.t. føring af tingbogen. Frederik 3. bekræftede hans embede som byfoged den 1. aug. 1663, den 9. nov. 1664 og igen 21. okt. 1670. Han mødte 3. aug. 1675 på generalfiskalens vegne til Landemodet i sagen mod præsten Erland Hansen i Saltum og fungerede 1676 (Budolfi kirkebog).

Børn:

1. Johannes Pedersen Panck, dimitteret fra Aalborg skole 1679.
2. Jacob Panck, rådmand i Aalborg, gift første gang 9. feb. 1676 med Maren Thøgersdatter, datter af rådmd. Thøger Christensen i Aalborg. Gift anden gang med Ane Harding, datter af rådmd. Harding Pedersen i Aalborg.
3. Hans Panck, student, stævnedes 10. maj 1675 på bytinget faderen for arv efter sin mor Alhed Jacobsdatter.

Laurids Svendsen Hvid, 1681, 1716

Født o. 1645, begravet 10. nov. 1717, 72 år, Aalborg Budolfi. Gift med Bente Martinsdatter Bremer, født o. 1649 i Rønneby i Blekinge, død 4. april 1731, Aalborg Budolfi, begravet 12. april, 82 år, skifte 4. maj 1731.² Datter af Martin Bremer, købmand i Rønneby i Blekinge, som han forlod efter Blekinges afståelse til Sverige, og Kirsten Willumsdatter, født i Rønneby 1649, død i Aalborg, begravet 21. maj 1715 i Aalborg Budolfi. Kirsten Willumsdatter var anden gang gift med herredsfoged Anders Madsen Storm i Kjær herred, og hendes brødre var amtsforvalter Mogens Willumsen samt Mathias Willumsen, præst i Strandby, gift med Kirsten Jensdatter Bloch, datter af herredsfoged Jens Sørensen Bloch i Hindsted herred. De var børn af landsdom-

¹ Nibe tingbog 1655, fol. 134 b jf. C. Klitgaard, Nibe Bys Historie, s. 293.

² Aalborg byfogedes skifteprotokol 1718-1734, s. 544.

mer i Blekinge Willum Thomsen og Bente Hansdatter Rafn.¹ Bente Martinsdatter Bremsers søster Margrethe var gift med byfoged i Aarhus, tidligere amtsskriver Jørgen Danielsen.

Laurids Svendsen Hvids embede blev konfirmeret 2. dec. 1699.

Børn:

1. Abraham Martin Hvid, døbt 18. feb. 1677, Aalborg Budolfi, død 15. feb. 1740, sognepræst til Næsborg, Salling og Oudrup i Viborg Stift 1703-1740. Gift 10. dec. 1704 med Inger Magdalene Skipper, født o. 1687, død 8. nov. 1738, 51 år, datter af byfoged Laurids Christensen Skipper i Hobro. Deres søn Laurids Skipper Hvid ejede Ågård i Han herred, og deres datter Karen Hamborg Hvid var gift med byfoged Søren Aagesen i Nibe.
2. Ane Kirstine Hvid. Gift første gang 22. sept. 1701 med Ole Hansen Siuf (Syv). Gift anden gang med Christen Olesen, borger og købmand i København, (Aalborg skifteprotokol 1731).
3. Dorte Marie Hvid, døbt 23. okt. 1681, Aalborg Budolfi. Gift første gang 3. juni 1704 med Mathias Martensen, gift 2. gang med Søren Stilling, byskriver i Holbæk 1725-34.²
4. Willum Hvid, døbt 4. feb. 1683, Aalborg Budolfi, begravet 20. marts.
5. Bente Elisabeth Hvid, døbt 28. feb. 1686, Aalborg Budolfi. Gift 20. aug. 1717 i Aalborg Budolfi med Jesper Johansen Skipper, byskriver i Hobro. De var begge døde før 1731, men hvornår vides ikke. De efterlod to døtre.
6. Isac Hvid, døbt 10. aug. 1687, begravet 25. sept. 1690.
7. Katrine Margrethe Hvid, døbt 16. dec. 1688, død 15. juli 1734 i Aalborg.
8. Jacob Hvid, døbt 19. marts 1690, begravet 25. sept. s.å.
9. Ottilia Hvid, døbt 16. okt. 1692. Gift 23. nov. 1728 med Hans Christian Bloch, sognepræst til Aggersborg 1734-1736.
10. Isac Hvid, døbt 22. aug. 1695, begravet 5. aug. 1704.

Christen Schmidt, 1716-1729

Døbt 2. feb. 1689 i Aalborg Budolfi, begravet 6. juli 1758, sst. Søn af Wilhelm Schmidt, regimentskirurg i dansk tjeneste, siden praktiserende læge i Aalborg, født ca. 1636, begr. 15. feb. 1698, Aalborg Budolfi, 61 år gl., og Kirsten Sørensdatter Rafn, født o. 1642 i København, begr. 25. april 1710, Aalborg Budolfi, 68 år. Gift første gang 18. jan. 1719 i Vester Hassing med Martha Hofmester, begravet 30. okt. 1719, 27 år, Aalborg Vor Frue. Gift anden gang 1722 med Ida Margrethe Hybertz, født 1702, død 19. marts 1776, datter af rådmand Jacob Otto Hybertz og Mette Gregersdatter Garfven i Aalborg. Blandt Christen Schmidts 6 søskende nævnes bl.a. Wilhelm Schmidt, præst i Harring og Stagstrup sogne i Thy og Clemens Schmidt, biskop i Bergen 1716-23.³

¹ C. Klitgaard, Herredsfogeder og tingskrivere i Vendsyssl, s. 104. Tauber s. 188.

C. Klitgaard, Bidrag til Fam. Willumsens (Wassard) Historie, Persh. Ts. 1911, s. 219.

² Tauber Tillæg I, s. 8; A. Thomsen, Holbæk Købstads Historie, s.797.

³ Anton Blaabjerg, Slægten Yde, Slægtsarkivet, 1980.

Dimitteret fra Aalborg skole 1708. Opholdt sig 1710 i Christianssand i Norge. Udnævnt til byfoged i Aalborg 11. dec. 1716, afskediget 8. juli 1729 efter kgl. resolution. Han boede på Algade ved Klosteret og var prokurator efter sin afgang som byfoged. 12 børn, 6 døde i ung alder. De andre var:

1. Kirstine Margrethe Schmidt, døbt 19. jan. 1723, død 1787. Gift første gang 5. nov. 1766 i Aalborg Budolfi med dansemester Jens Lorentz Schmidt, der levede 1780, og anden gang med boghandler Borup.
2. Margrethe Schmidt, døbt 20. juli 1728, død 1760. Gift 12. nov. 1755 med mægler David Graa i Aalborg, født 1. sept. 1727, død 1. sept. 1775.
3. Willum Schmidt, døbt 7. nov. 1729. Toldvisitør i Stige ved Odense.
4. Marta Schmidt, døbt 3. april 1734. Gift 24. nov. 1767 med Hans Tide-mann, (1641-1799), sognepræst for Valø (nu Hvaler, senere Bjelland), Norge. A. Faye, Christiansands Stifts Bispe- og Stiftshistorie, s. 394.
5. Jacob Otto Schmidt, døbt 20. aug. 1735, død 9. april 1812. Prokurator ved Bergamtet på Kongsberg. Kasserer og dommer på Modum blåfarveværk.¹
6. Else Schmidt, døbt 13. maj 1738, begr. 19. sept. 1758, ugift.

Laurids Ilstorph, 1729-1747

Født o. 1685, død 8. nov. 1747, begravet 15. nov., 62 år, Aalborg Budolfi. Gift med Cathrine Bruun, død 1739, begravet 18. feb., Aalborg Budolfi. Var kopist i Danske Kancelli, da han 25. juli 1729 blev byfoged i Aalborg.

Børn:

1. Christiane Ilstorph, født o. 1725, begr. 12. maj 1777 i Havbro, 52 år. Gift første gang 8. okt. 1751 med Lars Chr. Grotum, født 28. juni 1718, død 1753 på Havbrogård, begr. 28. nov. i Havbro. Student, Fredericia 1739. Søn af borgmester H. H. Grotum i Aalborg. Gift anden gang 11. juli 1755 med Peter Mikkelsen Bering, døbt 2. marts 1724 i Vroue, død 1795, ejer af Havbrogård 1755-79. Søn af Michael Thomsen Bering, præst i Vroue.²
2. Anders Ilstorph, døbt 2. sept. 1731. Student fra Aalborg Skole 1748.
3. Gertrud Marie Ilstorph, døbt 8. dec. 1731, begr. 16. sept. 1795 i Nibe, 70 år. Ugift.
4. Mathias Ilstorph, døbt 5. feb. 1733, Student, privat, 1755, theol. attestats 10. marts 1762. Klokker i Lier, Norge, død før 21. jan. 1800.³
5. Marie Ilstorph, døbt 1. sept. 1735, død efter 1792. Hun kaldte sig siden Maren Gjedsman Larsdatter Ilstorph og fik 21. sept. 1781 kgl. konfirmation på testamente udstedt i Aars præstegård. (Jyske Reg. 43.170, nr. 352). Hun var da 46 år, ugift og svagelig og indsatte sin søsterdatter (af nr.1 ovenfor) Mette Bering som universalarving.
6. Birgitte Marie Ilstorph, døbt 15. juni 1737, gift med ”bogholder Dreves” ved Sukkerhuset på Vimmelskafte, København, død før 1792. Hun levede ved folketællingen 1801 af sin formue i Nibe.

¹ S.H. Finne-Grønn, Norges Prokuratorer, Sakførere og Advokater (1932) I, s. 194.

² J. Chr. Sixhøj, Viborg Katedralskoles Dimittender, nr. 1102.

³ Tauber, Tillæg II, s. 8. Proklama i Norske Intelligenssedler nr. 5, citeret efter J. Gløersen, Dødsfall i Norge 1763-1825.

Peder Torper, 1747-1752.

Født o. 1707, død 30. april 1761, begravet 5. maj, 54 år, Aalborg Budolfi. Hans mor var vist Margrethe Coppy, begravet 11. marts 1752 i Aalborg, 90 år, Aalborg Budolfi, enke efter” Hof-Fodermarechall Torper”. Gift med Magdalene Margrethe Koefoed, begravet 8. april 1761, 49 år. Peder Torper blev beskikket til byfoged 15. dec. 1747 og afgik 1752.

Børn:

1. Christopher Henrik Torper, underofficerer i Aalborg Regiment.
2. Fredrik Kristian Torper, døbt 18. jan. 1749, Aalborg Budolfi.
3. Ludvig Torper, døbt 20. aug. 1750, Aalborg Budolfi.
4. Margrethe Cathrine Torper. ”Konditionerede” 1761 på Lundbæk.
5. Sophie Torper.
6. Susanne Marie Torper, født 1742, begr. 1. maj 1761, Aalb. Budolfi.

Niels Hansen Fuglede, 1752-1758.

Født 1686, begravet 20. marts 1759, Aalborg Vor Frue, 72 år. Søn af Hans Nielsen Fuglede til Agersvold i Hjembæk sogn, født 1666 (?1661) i Fuglede præstegård, død 23. april 1716 i Kalundborg og Maria Pedersdatter Trellund, født 1660 i Kalundborg, død sst. 11. nov. 1721. Gift 12. juli 1719 i Holmens kirke med Birgitte Thestrup, født o. 1684, død 1739, 55 år. Datter af Rasmus Olsen Thestrup, præst til Messinge, og Sille Brodersdatter Riisbrich. Hun blev første gang i 1713 gift med Jens Jørgen Jelling, inspektør ved Søkvæsthuset. Ved giftermålet ejede Niels Hansen Fuglede Vesterbygård i Holbæk amt. Gift anden gang 16. feb. 1742 med Cathrine Margrethe Thambsen, født o. 1714, død 12. jan. 1791 i Det Harboeske Enkefruekloster i København, datter af schoutbynacht Otto Jacob Thambsen, der også havde været guvernør på Sct. Thomas, og hustru Birgitte Cathrine Wissing.¹ Niels Hansen Fuglede var ridefoged på Herlufsholm gods indtil 1716, da han blev afskediget pga. misligheder i embedsførelsen og idømt en bøde til skolen på 500 rdl. samt betaling af procesomkostningerne. Den 13. feb. 1728 blev han dog kancelliråd og 17. jan. 1752 byfoged i Aalborg og senere justitsråd.

Børn:

1. Otto Jacob Thamsen Fuglede, født 17. april 1744, død 22. maj 1801. Premierløjtnant i infanteriet. Gift 1781 i Hjarup med Karen Storm Friis, født o. 1761, død før 1782 i Hjarup. Datter af sognepræst Fr. Chr. Friis og Margrethe Storm. En datter død et halvt år gammel.
2. Hans Fuglede, født 7. sept. 1745 på Vesterbygård, Jordløse sogn, Sjælland. Død 19. april 1814, sognepræst til Bøvling og Flynder Sogn i Ribe Stift. Gift 17. okt. 1788 med Marie Cathrine Bech, født 1763, død 1818. 3 sønner og 5 døtre.
3. Birgitte Katrine, født o. 1746, død 31. juli 1836 i Støvring, 91¾ år. Konventualinde i 65 år, i 54 år priorinde ved Støvringgårds Kloster til 1832.
4. Philip Chr. Fuglede, født o. 1748, død 28. nov. 1816, ugift. Skibskaptajn.

¹ Persh. Ts.1985:2, s. 182, T.A. Topsøe-Jensen, II, s. 601. Dansk Biografisk Leksikon, bd. 23, s. 465.

Hans Jørgen Nascou, 1758-1775.

Født 14. aug. 1720 i Aalborg, død 14. juni 1775, begravet 19. juni, 55 år, Aalborg Vor Frue. Søn af rådmand i Aalborg Tobias Hansen Nascou, død 1741, og Margrethe Glerup, død 1748. Gift 30. maj 1749 med Ane Sofie Mørch, født 1725, død 25. nov. 1799, begravet 2. dec., Aalborg Budolfi. datter af Mathias Mørch til Kyø, død 1741, og Karen Glerup, død 1748.

Dimitteret fra Aalborg skole 1745, borgerskab som købmand 1751, 6. jan. 1758 byfoged og politimester. 16 børn, nr. 2-11 døbt i Aalborg Vor Frue:

1. Margrethe Nascou, født 26. april 1750, død 20. aug. 1820, i Løgstør. ugift.
2. Karen Nascou, døbt 17. sept. 1753, død 1791, begr. 28. maj. Gift første gang 15. feb. 1778 med postmester Lorents Thomsen i Aalborg, død 15. april 1779. Gift anden gang 13. april 1787 med student, senere konsumptionsbetjent Andreas Ifversen, født 1764, død 1805 i Aalborg. 1 søn og 1 datter. (C. Klitgaard, Vendsysselske Præstefamilier, s. 298).
3. Else Johanne Nascou, døbt 6. nov. 1754. Gift med Søren Møller, præst i Brande, Ribe Stift, født 17. sept. 1748, død 6. maj 1801. Ingen børn.
4. Adelus Maria Nascou, døbt 28. okt. 1756, død 7. juni 1823 i Løgstør. Syerske, ugift.
5. Tobias Nascou, døbt 23. feb. 1758, begravet 12. okt. 1799 i Frederikssund. Toldkasserer i Foldingbro, Kerteminde og Frederikssund. Gift 11. juli 1787 i Aarhus (Vor Frue) med Johanne Becher, født 1754, død 30. dec. 1794 i Kerteminde. Datter af grosserer Joh. Fr. Becker og Else Cathrine Glerup i København. 1 søn og 1 datter. (Persh. Ts. 1919, s. 150).
6. Matthias Nascou, født 26. april 1759, død 16. sept. 1838. Residerende kapellan i Vordingborg 1787-1829. Ugift. (Wiberg).
7. Anne Marie Nascou, døbt 8. maj 1760, antagelig død ugift efter 1787.
8. Hans Jacob Nascou, født 22. sept. 1762, død 5. okt. 1810. Provst, sognepræst i Aggersborg. Gift 28. maj 1800 i Brovst med Elisabeth Himmerig Bjørn, født 1773, død 22. juni 1830 i Bejstrup. Datter af Mads Lauritsen Bjørn til Grinderslevkloster og Birgitte Cathrine Nørkjær. 6 børn.
9. Ingefred Olive Nascou, døbt 9. feb. 1764, død 4. april 1833 i Løgstør. Gift 28. aug. 1795 med Hans Chr. Silkemann, forvalter ved Aalborg Ladegård. Søn af degn Erik Silkemann og Ane Cathrine Larsdr. Munch. Separeret.
10. Ane Sofie Nascou, døbt 8. juni 1765, død 6. okt. 1818 i Løgstør. Gift 17. aug. 1803 med købmand Jesper Baadsgaard i Løgstør, begr. 3. apr. 1810, 40 år. Gift 20. sept. 1811 i Løgstør med Peder Bjørn, født 8. aug. 1769, død 30. sept. 1811, købmand i Løgstør. Gift tredje gang med købmand Frands Bertelsen i Løgstør, født o. 1785 på Fanø, død 23. okt. 1860.
11. Hans Jørgen Nascou, døbt 18. juli 1767, død 1799 som residerende kapellan i Middelfart. Gift 23. sept. 1796 med Ingeborg Marie Engelstoft, døbt 11. juni 1777, død 4. feb. 1832, datter af provst, magister, sognepræst til Næsborg, Salling og Oudrup Christian Engelstoft, født 1734, død 1803, og Eleonora Hedvig Lillelund, født 1742, død 1815.

Frederik Christian Wormstrup. 1775-1791.

Døbt 16. feb. 1726 i Viborg Gråbrødre, død 16. nov. 1798, begravet 23. nov., Aalborg Budolfi, 75 år. Søn af Peder Christensen Wormstrup, født i Fiskebæk, borgerskab som købmand i Viborg 25. juli 1719, død 1. feb., begravet 8. feb. 1755 i Viborg Gråbrødre, gift 2. okt. 1710 i Odder med Anna Jørgensdatter Stauning, begravet 14. april 1742, Viborg Gråbrødre.

Gift 14. maj 1755 i Aalborg med Henrikke Christensdatter Boe, døbt 27. juli 1729, Aalborg Frue kirke, død 3. okt. 1804, begravet 17. okt., 75 år, Aalborg Budolfi. Datter af købmand i Aalborg Christen Mikkelsen Boe og Ida Kirstine Henriksdatter Stampe fra Hammer præstegård.

Han fallerede 26. feb. 1770 som købmand i Aalborg (Proclama), men blev 17. nov. 1774 byfoged i Nykøbing Mors og herredsfoged i Søndre og Nørre herreder samt Lund og Jegindø. Den 20. sept. 1775 blev han byfoged i Aalborg. Han ophørte i slutningen af 1791 at fungere, da Bøggild blev ham adjungeret. I Jyske Efterretninger 1798, nr. 95, læses et gravskrift over ham, der gav anledning til adskillige sager. Han havde 1777-1779 retssager i forbindelse med embedet. Nytårsmat 1783 blev hans vinduer slået ind, og 1785 blev han og toldkontrollørene overfaldet under søgning efter brændevinstøj.

Børn:

1. Boe Christian Wormstrup, døbt 26. feb. 1756, begr. 6. dec. 1769, Budolfi.
2. Peder Wormstrup, født 1759, døbt 19. maj. Begravet 5. jan. 1801. Ugift. Var fuldmægtig hos faderen.

Jens Bøggild. 1792-1810.

Født 24. sept. 1759 i Aarhus, død 26. sept. 1812 i Aalborg, begr. 2. okt., 53 år, Aalborg Budolfi. Søn af købmand, kommerceråd Peder Thyrresen Bøggild, død 30. sept. 1791, Aarhus Vor Frue, 83 år, og Ane Marie Kiersgaard, død 3. okt. 1791, 73 år. Gift 20. juli 1787 med Anne Margr. Jelstrup, født 4. okt. 1767, død 22. marts 1829, begravet 28. marts, 61 år, Aalborg Budolfi. Datter af justitsråd Lars Johan Jelstrup, født 11. feb. 1720, død 14. aug. 1792, proprietær, sidst til Kokkedal (tidl. præst til Gudum og Fabjerg i Ribe Stift) og Christiane Birgitte Obelitz, født 7. aug. 1746, død 17. sept. 1803.

Jens Bøggild var regimentskvartermester i Aalborg, da han 1791/92 blev adjungeret byfoged Wormstrup. Den 25. jan. 1799 blev han beskikket til byfoged. Den 9. nov. 1804 blev han virkelig kancelliråd. Entlediget i nåde 30. okt. 1810, men beholdt auktionsvæsenet og skulle deraf årligt afgive 300 rdl. til eftermanden. Udnævnt 9. nov. 1810 til justitsråd. En gravskrift over ham findes i Jyske Efterretninger nr. 80 og 81 i 1812. Hans virksomhed som politimester omtalt i Jyske Efterretninger 1799, nr. 21, 35 og 43. Den 14. sept. 1807 blev han beskikket til dommer i Priseretten for Aalborg Stift.

Børn:

1. Christiane Birg. Obelitz Bøggild, døbt 23. nov. 1788, begr. 2. nov. 1789.
2. Christiane Birgitte Obelitz Bøggild, født 1791, død 4. maj 1854. Gift 6. jan. 1826 med oberstløjtnant Didrik Wilhelm Hegermann, krigskommissær, Ridder og Dannebrogsmænd, født 1788, død 18. dec. 1842. 4 børn.

3. Lars Johan Peter Bøggild, født 17. marts 1793 i Aalborg, død 8. maj 1857 i Randers. 1839 valgt til borgerlig rådmand i Aalborg. Flyttede 1842 til Moesgård ved Randers. Gift 22. sept. 1813 med Margrethe Johanne Kruse, født 28. okt. 1793, død 5. sept. 1877 i Randers, datter af amtsprovst Petrus Janus Kruse, sognepræst ved Randers Sct. Morten, født 1768, død 1837 og Christine Margrethe Bolt død 19. marts 1838 i Randers. 15 børn.
4. Ane Marie Christine Bøggild, født 1. aug. 1794, død 19. nov. 1884 i Aalborg, gift 22. sept. 1813 med Jeppe Steffensen Brix, købmand, siden forpagter af Brixgården ved Aalborg, død 21. juni 1828. 5 børn.
5. Jane Margrethe Bøggild, født 1795, døbt 3. okt., død 8. jan 1811.
6. Vilhelmine Bøggild, født 1796, døbt 12. okt., død 23. aug. 1868 i Aalborg. Gift 12. maj 1826 med regimentskirurg Henrik Vahl i Aalborg, født 1. okt. 1789, død 22. dec. 1837. 6 børn.
7. Mariane Kirstine Bøggild, født 17. marts 1798, død 25. dec. 1882 i Aalborg, gift 30. dec. 1831 med kaptajn Frederik von Bjerring, født 4. nov. 1796 i Stod sogn, Norge, (Hirsch har 30. dec.), død 5. aug. 1846 i Aalborg. Datteren, lærerinde Anna Margrethe Bjerring (1832-1902), korresponderede livet igennem med digteren H.C. Andersen.
8. Severine Dorthea Bøggild, født 9. aug. 1799, gift 9. okt. 1829 med August Worm, født 3. jan. 1795 i Nyborg, død 3. aug. 1864 i Aalborg, søn af trompeterer Claus Christian Worm og Mette Marie Karup. Aug. Worm var hos apoteker Helms i Horsens og tog 1815 eksamen som farmaceut, provisor på Løve Apoteket i Aalborg, 1827 købmand. I 1841 blev han borgerlig rådmand og afgik som sådan 1844. 7 børn.
9. Balthazar Gebhardt Bøggild, født 26. marts 1801, død 22. juli 1873. Eksam. jur., forpagter af Toftegård, particulier i Aalborg. Gift 5. juli 1837 med Mette Kirstine Engen, døbt 7. aug. 1808 i Sæby, død 13. aug. 1881 i Aalborg (Budolfi). Datter af skrædder Jens Engen. Ingen børn.
10. Ove Henrik Bøggild, født 7. juni 1802, død 10. juli 1881 i Skørping Præstegård hos en søn. Cand. pharm. 1825. Skovrider i Dronninglund Skov. Particulier i Aalborg. Gift 13. aug. 1830 med Caroline Schüerer, født 10. okt. 1800 i København, død 30. maj 1863 i Aalborg (Budolfi). 5 børn.
11. Peder Topp Bøggild, født 29. feb. 1804, død 2. okt. 1875 i Helsingør. Bogholder på Risskov Sindssygeanstalt ved Aarhus fra 1852-75. Gift 25. aug. 1838 med Kirstine Albertine Petersen, født 1. dec. 1816. 4 børn.

Peter Marinus Kofod de Klöcker, 1811-1821.

Født 30. maj 1782 i Frederikshald, død 3. marts 1821, begravet 10. marts, Aalborg Vor Frue. Søn af Hans Holst de Klöcker, født 3. sept. 1754, død 13. jan. 1820 i Gjerpen, justitsråd og byfoged i Frederikshald og fra 1803 sorenskriver i Bamble, og Ane Sofie Amalie Kofod Anker, født 5. nov. 1752 i København, død 5. juli 1832 i Skive. Gift 11. maj 1811 i København (Frue) med Johanne (Jenny) Severine Ranøe, døbt 24. juli 1783 i København (Helliggejst), død 13. feb. 1855 i København (Trinitatis). Datter af dr. med., professor Andreas Broberg Ranøe og Ane Elisabeth de Klöcker.

Dimitteret 1799 fra Kongsberg skole, tog anden eksamen 1801 og juridisk attestats 17. juni 1805. Den 25. okt. 1815 kopist i 1. revisionskontor under kancelliet, 14. nov. 1806 fuldmægtig i samme kontor, og 18. dec. 1810 udnævnt til kancellisekretær. Den 2. april 1811 byfoged i Aalborg med underliggende birk. 23. april s.å. virkelig kancelliråd. 30. marts 1813 tillige, efter justitsråd Bøggilds død, auktionsdirektør i Aalborg by og Sundby birk.

Børn:

1. Amalie Elisabeth Antonette de Klöcker, født 20. marts 1813, død 1. april 1875. Gift 28. april 1835 med Johannes Galskjøt, født 8. maj 1804, død 21. dec. 1880, sognepræst til Magleby og Holtug på Sjælland, entlediget 23. jan. 1875. 1 søn.
2. Karen de Klöcker, født 1814, død 13. dec. 1816.
3. Olive Marie Vilhelmine de Klöcker, født 4. april 1816.
4. Hans Ranøe de Klöcker, født 15. marts 1818, død 9. sept. 1884 i Fredensborg. Boede i Viborg. Oberst i Forstærkningen og chef for 39. bataljon. Afsked 14. marts 1883 og samme dag Dannebrogsmænd, Ridder. Gift 11. nov. 1851 med en Henrikke Severine Hastrup, født 16. juni 1816, død 6. juni 1890 i Viborg. Datter af proprietær Mads Hastrup til Lundergård, født 6. feb. 1778, død 18. jan. 1817, og Else Cathrine Glerup, født 22. dec. 1784, død 11. marts 1853. 1 søn.
5. Jenny, født 5. april 1820, Aalborg Budolfi, død 12. feb. 1885 i Kbhvn.

Johan Ludvig Schmidt. 1821-1833

Født 23. april 1784 i Slagelse, død 2. sept. 1837 i Aalborg (Vor Frue). Søn af oberst ved det Sjællandske Rytterregiment Johan Ludvig Schmidt, død 1817 i Slagelse, 71 år, og Birgitte Jacobsen, død 2. feb. 1828 (Hirsch bd. 10, s. 135). Gift 1813 med Dorthea Louise Kjærulf, født 12. juni 1794 i København, død 19. april 1856 i Aalborg (Vor Frue), 61 år, datter af justitsråd, professor i historie m.m. Jørgen Kjærulf, født 31. aug. 1757 i Hasle, død 29. sept. 1810 og Charlotte Amalia de Fischer, født 15. april 1771 i København, død 5. maj 1820.¹

I 1799 blev han sat i Herlufsholm Skole, dimitteret 1803. I marts 1808 kancellist i Feltkommisariatet og 1810 i Bureauet for den danske armés Forplejning, i april 1811 Krigskancellisekretær og i 1812 i april Overmagasinbestyrer i Nørre Jylland. I feb. 1814 Overkrigskommissær og fungerende Ordonnateur ved det til Frankrig udsendte Auxiliaircorps. Ved dettes tilbagekomst blev han atter Overmagasinbestyrer. 1815 ansat ved forplejningen af Det udmarcherende Korps og den i landet tilbageblevne del. Afgik med ventepenge i maj 1816 og blev i dec. s.å. beordret til at tage sæde i kommissionen til at revidere Hertugdømmernes fordringer for ekstraordinære leverancer m.v. Den 5. nov. 1817 udnævnt til underfoged i København, men tiltrådte først i 1819. Den 5. sept. 1821 byfoged og auktionsdirektør i Aalborg samt birkedommer i Sundby birk. 1825 tillige konstitueret, 18. jan. 1833 virkelig borgmester og aktionsdirektør, 7. juli 1826 justitsråd. 28. juni 1833 Ridder.

¹ Kjærulfske Studier s. 111.

Børn:

1. Jørgen Ludvig Schmidt, født 19. marts 1815 i Randers, død 12. juni 1881. Justitiarius ved Landsoverretten i Viborg. Justitsråd. Ridder 21. juli 1874 og Dannebrogsmænd 21. dec. 1878. Gift 20. juli 1868 i Viborg med Betty Sofie Morville, født 3. marts 1834. Datter af kammerråd Niels Chr. Morville, amtsforvalter i Viborg og Pouline Sofie Rasmussen.
2. Charlotte Birgitte Schmidt, født 7. feb. 1817, død 4. jan. 1836, ugift.
3. Juliane Schmidt, født 24. marts 1819, død 23. aug. 1853, ugift.
4. Johanne Henriette Jacoba Schmidt, født 10. april 1821, død 7. okt. 1883. Gift 10. feb. 1854 med Emil Th. Heiberg, født 26. juli 1821, læge i Aalborg. Ridder.
5. Carl Georg Julius Schmidt, født 18. juli 1823, død 22. sept. 1888 i Hals. Ugift. Kaptajn i artilleriet, 21. juni 1864 Ridder. Afgik 1870.
6. Frederik Theodor Schmidt, født 19. sept. 1825, død 25. dec. 1880. Dr. og professor i medicin, 11. nov. 1864 Ridder. Gift 27. juli 1864 med Louise Sofie d'Auchamp, død 23. juli 1865, født i København 20. juni 1832.

Frederik Christian Heinrich Wølfert, 1833-1848

Se nedenstående under Aalborg birk og del af Hellum herred.

Byskrivere ved Aalborg byting

Claus Hansen, før 1431

Står 1431 som tidligere byskriver i Guds Legems Lavs liber mortuorum.

Jacob Skrifer, mellem 1456 og 1463

”Jepp Scriuer, notarius ville et scriptor hujus conuiuii”, altså byskriver og skriver i lavet nævnes i Guds Legems Lavs medlemsprotokol.

Peder Lauridsen, mellem 1466 og 1474

Han nævnes i Guds Legems Lavs medlemsprotokol: Petrus Laurentii, quondam notarius Alburgensis et scriptor hujus conuiuii.

Peder Jacobsen, 1474, 1486

Peder Skrifer var skriver og byfoged 25. april 1474, da borger Peder Lauridsen i Aalborg gjorde lovhævd på ejendom i Aalborg. Han medbeseglede 12. marts 1484 rådmand Svend Baggers skøde på ejendomme i Aalborg til Vor Frue Kirke og 14. aug. 1486 præsten Jens Hansens skøde til Hans Andersen på en del af en ejendom i Aalborg. Tauber mener, at han er identisk med rådmand Peder Svendsen, som 13. sept. 1474 pantsatte en jord i Aalborg til Skomagergildet, men det er ikke korrekt jf. de mange dokumenter i Repertoriet, der udtrykkeligt nævner rådmand Peder Svendsen. Han er muligt den Per Skrifer, der mellem 1467 og 1482 blev optaget i Guds Legems Lav.

Peder Skriver, 1522, 1524

Han nævnes som vidne i forbindelse med skødning af ejendomme i Aalborg 18. aug. 1522 og 2. maj 1524.¹ Kan næppe være forgænger.

Christen Skriver, 1525

I Liber Vivorum for Guds Legems Lav i Aalborg nævnes Christen Skriver 1525, og han var da efter sædvane sikkert også byskriver.

Peder Skriver, 1527, 1532

I Liber Vivorum for Guds Legems Lav i Aalborg nævnes Peder Skriver 1527. Han nævnes igen 1532. Der er formodentligt tale om byskriveren.

Jens Skriver, 1540

Jens Skriver, sikkert byskriveren, tilskødede 5. juli 1540 borger Hans Christoffersen i Aalborg sin gård i Skt. Bodils sogn nord for Skt. Bodils kirkegård, som hr. Jens blev tildømt af hr. Mogens Gøye, Danmarks Riges Hofmester, Erik Eriksen m.fl., da de holdt retterting i byen.² Han er måske Jens Skriver, der blev borger 1556 og 1558 blev optaget i Gud Legems Lav.

Hans Olufsen, 1536, 1541

Hans Olufsen, byskriver, og hans hustru Maren blev 1536 optaget i Guds Legems Lav i Aalborg. Han var 1541 skriver i lavet. Hans søn Christoffer Hansen blev 1568 gildebroder i Guds Legems Lav.

Christen Thybo Skriver, 1537, 1545,

Han blev 1. maj 1537 gildebroder i Guds Legems Lav i Aalborg. På samme side i Liber Vivorum oplyses følgende: ”Christiern Schriffuer som forschriffuit staar, bleff borger ij Olborg anno Christi 1536; bleff giildbroder 1537; bleff raadmandh (blank plads til årstal), bleff kircke werie (blank plads til år) och war ij iij aar ørst met Anders Ollufssøn, item mett Seurin Jenssen widh Wester porth och mett Røe Jeppis Niels. Item mangesinde reigsede och wandridde for Olborig by, item høffuitzmandh til sciibes paa Jonas 1555; item for Matt. tolder ij ij aar, item bleff borgmester anno 15..”

1543 skriver i lavet og dermed byskriver. Christen Skriver og Oluf Fynbo stævned 1543 Erik Mortensen til Nørgård for hans hustrus bror Anders Hacks gæld. Christen Skriver, rådmand, blev ligeledes 1543 stævnet af Lars Nielsen i Aalborg for en gæld på 2 gylden i guld.³ Han nævnes 1545 som byskriver, 1554 som majgreve og 1557 borgmester i Aalborg. 1561 var han kaptajn på skibet Jonas, som Aalborg stillede til krigen mod svenskerne og reddede livet ved Gotland 1566, da en stor del af den danske flåde gik ned.

Peder Clausen, 1553

¹ Aalborg rådstue, registrant 1441-1660, s. 9.

² Aalborg rådstue, registrant 1441-1660, s. 19.

³ Rigsarkivet, Tegnelser over alle lande fra 1543, Danske Magazin 4,1, s. 53 og 60.

”Anno Domini 1553 ved Paaske blev Peder Clausen Byskriver og haver Borgmester og Raad lovet han aarligen til Løn XXX mark Danske, halv Parten om Paaske og anden halvpart om Sanct Mikkelsdag at give hannem, og haver han oppebaaret nu Sanct Mikkelsdag XV mark”, jf. rådstueprotokollen.

Peder Finde, 1558, 1586

Søn af Niels Finde, borger i Aalborg. Byskriver 1558 da han blev optaget i Guds Legems Lav. Tituleres i Christen Staphensens Årbog og i byens regnskab som hr., og var altså gejstlig.¹ Hans bror Christen Finde og hustru Margrethe Pedersdatter skødede ham 1565 den ham efter Niels Finde tilfaldne arvepart i et hus på Algade.² Han nævnes 16. juni 1571, 2. april 1571, 8. okt. 1571, 14. aug. 1581 og 7. maj 1582 på pergamentsbreve. Peder Finde, rådmænd og byskriver, Peder Michelsen, byfoged i Aalborg, samt Christen Sørensen og Anders Madsen, borgere i Aalborg, medbeseglede 2. april 1582 brødrene Christen og Christoffer Pedersens skøde til Frederik Christensen i Aalborg på en ejendom, som de havde arvet. Hans segl viser sikkert Jesus eller en engel.³ Han blev rådmænd 1579 og 1585 borgmester i Aalborg. Han af lagde regnskab som byskriver 3. jan. 1586, da han var blevet borgmester.



Peder Findes segl 2. april 1582

Mads Skriver, 1587

Han af lagde første gang regnskab i 1587 (Rådstuebogen, s. 61).

Anders Pallesen, 1597

Blev 1. maj 1587 gildebroder i Guds Legems Lav i Aalborg, 15. juli 1588 borger, og var 1597 byskriver. Gift med Anne Kjærulf, datter af Peder Andersen Kjærulf i Ø. Halne og Karen Bertelsdatter af Vesterbæk. Efter trolovelsen nedlagde Jens Kjærulf i Kornumgård protest mod ægteskabet. Kongen befalede 14. jan. 1586 lensmanden på Aalborghus at undersøge sagen. Anders Pallesen døde 1602 under en langvarig pest. De havde da to børn. Enken boede 1618 hos sin svigersøn og datter i Rævsgård i Vadum. Hun var 1621 gift med enkemanden Bagge Jensen Kjærulf, der senere blev dømt fredløs for drab, og hun fragik derfor 25. juni 1632 på Aalborg byting arv og gæld.⁴

Børn:

1. Anne Andersdatter, gift med Lars Jensen i Rævsgård.
2. En anden datter var måske gift med Peder Andersen Kjærulf i Knæpholt.

Hieronimus Madsen, 1602, 1614

¹ Jyske Saml. 1,5, s. 70 og 1,2, s. 147.

² Kgl. Bibl., Ny Kgl. Samling 747 a kvart.

³ Rigsarkivet, Byarkiver, Aalborg, pergamentsbreve.

⁴ Kjærulfske Studier, s. 30, 32 og 43. Kanc. Brevb. 1584-88, 14.1.1586. Himmerland og Kjær Hrd. 1918-20, s. 311. Bent Andersen, Ryå og Store Vildmose, s. 28.

Stævne 26. nov. 1624 bl.a. Laurids Nielsen Guldsmid for arv efter Chr. Lauridsen (Rådstuebogen). Gift med Bodil Sørensdatter, død 1649, datter af Søren Olsen i Aalborg og Dorte Jensdatter Kjærulf af Kornumgård, der boede i Slotsgade. Dorte Kjærulf blev 1620 brændt for hekseri. Bodil Sørensdatter blev anden gang gift med bøsse-mager Mads Pedersen i Aalborg.¹ Oluf Munks enke Benedikte Porsdatter og hendes døtre Dorte og Gertrud, der var frarøvet kvæg, sølv og penge af landets fjender og derfor nødsages til at sælge af bondegodset, lovbød det 3. marts 1631 på Jerslev herredssting til Bagge Kjærulf i Kornumgård og hans søn Niels Baggesen, Anders Kjærulf i Holtet og hans hustru Anne Andersdatter, Anne Sørensdatter i Ellidshøj og Bodil Sørensdatter i Aalborg.² Arvinger ved skiftet efter Bodil Sørensdatter 22. maj 1649 var hendes morbrødres sønner Thomas Vognsen Kjærulf i Vr. Brønderslev, Niels Baggesen Kjærulf i Donsgård i Ø. Brønderslev og enkemanden Mads Pedersen, bøsse-mager. (M9176B-nr. 14, s. 77.)

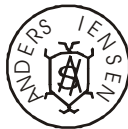
Hieronimus Madsen var underskriver på Aalborghus Helligtrekonger 1600, da han blev gildebør i Guds Legems Lav. Han var byskriver 19. nov. 1602, hvor han jf. rådstuebogen gjorde sin borgered. 27. juni 1614 udstedte han som byskriver et tingsvidne sammen med bl.a. byfoged Kurt Andersen.



Hieronimus Madsens segl 27. juni 1614
Aalborghus lensregnskab 1614-15, bilag 112.

Anders Jensen, 1619, 1624

Han stævne 27. feb. 1619 på landstinget Christen Pedersen i Hedegård, foged til Aale birketing, for en dom, hvorved han 23. okt. 1618 havde frifundet Otte Lauridsen i Kærsgård, sognepræst til Bjørnsholm-Malle, for gæld, som dennes far Laurids Vilsen i Aarup efter et brev af 9. nov. 1613 havde til Anders Jensen, borger i Aalborg, rådmand og ridefoged på Aalborghus. Han var byskriver 6. maj 1622, da foged Carsten Andersen, Aalborghus, på tinget fik vidne om forlig mellem Christen Mortensen og 5 andre bymænd i Hasseris om en hørhav. Han fik 11. feb. 1624 i løn 1 rdl. og mødte 15. maj 1626 i byfogedens sted på bytinget jf. Aalborghus lens jordebog 1625-26, bilag.



Anders Jensens segl 14. maj 1623
Aalborghus lens jordebog 1622-23, bilag 1
Laurids Pedersen, 1629, 1630, 1646

¹ C. Klitgaard, Kjærulfske Studier, s. 55.

² Jerslev herreds tingbog, Bjarne Nørgaard Pedersens uddrag.

Han var byskriver 19. dec. 1629 jf. skifteprotokollen. Hans mor blev begravet 15. okt. 1630. Nævnes 8. jan. 1646 i skifteprotokollen og afgik 1646. Han levede 10. dec. 1654, da en søn blev begravet, Aalborg Budolfi. Den 10. marts 1663 blev salig Laurids Pedersens hustru begravet, Aalborg Budolfi.

Hans Andersen, 1647, 1649

Ifølge skifteprotokollen var han byskriver 16. jan. 1647 og 16. juni 1649. Han var byfoged 9. feb. 1650 og stævned 25. feb. 1650 Frederik Podemester på bytinget vedr. tilbagekøb af pantsat gods.

Peder Panck, 1649-1657

Var først byskriver, herefter byfoged, se afsnittet herom ovenfor.

Peder Pedersen Røring, 1657, 1662

Døbt 30. maj 1633, Aalborg Budolfi, død 1. maj 1712 i Gjerdrum i Norge. Søn af Peder Røring, født 1600 i Scharmbech, Hannover, begravet 27. dec. 1659 i Aalborg, og Ane Dideriksdatter Grubbe, født 1600, død 1672 i Aalborg, datter af borgmester Diderik Grubbe i Aalborg, født senest 1570, død 1643, og Anna Andersdatter Juel (Juul), født før 1585, død 1649.¹ Gift med Magdalene Jørgensdatter, begravet 8. juni 1669, ”Peder Rørings hustru ved Vesteraa”, Aalborg Budolfi. I skifteprotokollen står han som skriver første gang 19. juni 1657 og sidste gang 5. nov. 1662. Han afgik sikkert 1663.

Børn:

1. Bente Røring, født 1654 i Kristiania, død 7. marts 1724 i Gjerdrum.
2. Ane Magdalene Røring, døbt 18. juni 1658, begr. 30. dec. s.å.
3. Jørgen Røring, døbt 27. nov. 1659, Aalborg Budolfi, begr. 14. jan. 1660.
4. Mette Røring, døbt 15. sept. 1661.
5. Peter Røring, døbt 22. feb. 1663, begr. 15. juli 1666.
6. Jørgen Røring, døbt 10. juli 1664.
7. Ingeborg Røring, døbt 27. marts 1666.
8. Peter Røring, døbt 23. april 1669.

Christen Justesen, -1664

Død 1664 i Aalborg, begravet 8. marts. (Budolfi). Han blev dræbt af Jørgen Due til Halkær, der 9. maj 1664 fik følgende beskærmelsesbrev fra Frederik 3.: ”Giøre alle witterligt. Eftersom Jørgen Due etc., underdanig klageligen for os haver ladet andrage, hvorledes han imod sin vilje, af nødværge skal have dræbt Christen Justsen, forrige byskriver udi Aalborg, hvis venner oc eftermålsmand dog hid indtil på samme sag ingen eftermæle skal have gjort, hvorfor Jørgen Due underdanig vores nådige beskiermelse været begierendes. Thi haver vi ham sådant forundt etc. 9. maj 1664.

Søren Sørensen Borresmidt, 1664, 1678

¹ Anton Blaabjerg, Bertelsen-familien fra Østerbølle Sogn, Slægtsarkivet Viborg, 1982.

Død 1678, begravet 21. maj, Aalborg Budolfi. Han blev gift 14. juni 1663 i ”Aalborg Compagnie” med Else Jensdatter ifølge kgl. bevilling af 15. nov. 1662 til vielse uden forudgående trolovelse og lysning.

Han tiltrådte 1664, og bestallingen, der er indført i Aalborg Rådstueprotokol s. 74, lyder: ”Vi Frederik den Tredje med Guds Nåde Danmarks, Norges etc. gør alle vitterligt, at vi nådigst har tilskikket og forordnet, så og hermed tilskikker og forordner Søren Sørensen Borresmidt, stiftsskriver i Aalborg Stift, til at være byskriver i vor købstad Aalborg, og i bemeldte bestilling at forrette alt som rådstuen og bytinget, såvel som arveskifterne der sammesteds vedkommende er, og skal han være os og vort kongelige arvehus huld og tro og vores og deres gavn og af beste evne kende og ramme skade og fordærv af yderste magt, evne og formue hindre, imødegå og afværge, og ellers som en oprigtig byskriver vil egne og anstår sig tilbørligen at skikke og forholde efter den ed han os derpå gjort og aflagt har, såfremt han samme bestilling agter at nyde og vente straf som vedbør. Thi forbyde vi alle og enhver herimod, eftersom skrevet står, at hindre eller i nogen måde forhindringer at gøre under vor hyldest og nåde. Givet på vort slot København d. 4. april 1664. Frederik”. Embedet blev bekræftet i 1670 med følgende brev: ”Vi Frederich den tredie etc, Gør alle vitterligt, at vi efter ansøgning, allernådigst haver bevilget og tilladt, at Søren Sørensen Boresmid, by-, rådstue og schifteskriver i Aalborg, må udi sin fraværelse ved en fuldmægtig samme lade opvarte, dog skal han samme ved en dygtig person at lade forrette som han selv vil tilsvare. Hafnia 3. jan. 1667. C5 confirmerer 12. aug. 1670”.

Han stævnedes ofte folk på bytinget vedr. gæld, brevpenge og skøder, bl.a. en ejendom i Skolegade og i Hundborg, men blev også selv stævnet, bl.a. af Johan Luduing i København for 195 rdl. vedr. arv.

Laurids Pedersen, 1678, 1685

Født 1646, begravet 20. marts 1685, 39 år, Aalborg Budolfi. Gift med Mette Pedersdatter Rumohr, født o. 1656, død 3. aug. 1710, begravet 12. aug., Aalborg Budolfi. Hun gift 2. gang 29. nov. 1687 med sognepræst Frands Lauridsen Hjort til Vrensted og Tise.¹ Embedet konf. 24. maj 1678.

Børn:

- 1 Et barn begravet 2. okt. 1679, Aalborg Budolfi.
2. Peder, døbt 7. aug. 1681, Aalborg Budolfi.
3. Peder, døbt 3. nov. 1682, død 23. juni 1685, Aalborg Budolfi.
4. Morten, døbt 27. dec. 1683, begravet 21. jan 1685, Aalborg Budolfi.

Søren Nielsen Lunge, 1685-1716

Født i København o. 1653, begravet 14. jan. 1728, 76 år, Aalborg Budolfi. Søn af Niels Lunge, født o. 1626, død o. 1651 og Bodil Nielsdatter, begravet 10. okt. 1713, 90 år, Aalborg Budolfi. Gift 26. okt. 1680 med Margrethe Hansdatter Bay, døbt 18. dec. 1659, Aalborg Budolfi, begravet 11. okt. 1701,

¹ C. Klitgaard, Vendsysselske Præstefamilier, s. 377. Han kaldes her Hjort, men det må vist være en sammenblanding med Mette Ruhmors anden mand.

41 år, sst. Datter af skomager Hans Carstensen og Mette Madsdatter Bay. Udnævnt 21. marts 1685 til by- og rådstueskriver i Aalborg. Embedet konfirmeret 27. jan. 1700. Han var forud stiftsskriver og fik Dionysi 1686 et godt skudsmål af provsterne (Landemodeprotokollen). Rådmand 26. juni 1716.

Børn:

1. Mette Margrethe Lunge, døbt 6. nov. 1681. Gift første gang 4. feb. 1706 med Christen Andersen Schielsborg. Gift anden gang med Jacob Cammerbech, silkefarver i København.
2. Bodil Lunge, døbt 12. april 1683, død 27. maj 1762 i Sæby, begr. i Volstrup 4. juni. Gift med Christian Hansen Rafn, død 1757 som sognepræst til Hørby og Volstrup. 2 sønner og 5 døtre.
3. Niels Lunge, døbt 30. juli 1685, død 1737. Student, Aalborg 1702. Præst til Asmindrup og Gr. 1718. Gift med Kirstine Mouridsdatter Mandix.
4. Ane Lunge, døbt 8. marts 1687, død 7. juli 1748 i Aalborg. Gift med Bent Jakobsen Rhode, præst til Sønderup og Suldrup, død 1726. 1 søn.
5. Johanne Lunge, døbt 5. april 1690, begr. 24. feb. 1763. Se eftermanden.
6. Hans Lunge, døbt 24. sept. 1692. Sognepræst til Selde og Aasted 1729. Død 17. juni 1740. Gift med Elisabeth Thøgersdatter Holst, født 1696 i præstegården Torupgård, datter af Thøger Mortensen Holst, præst i Farsø-Vogsild. 3 børn.
7. Mads Bay Lunge, døbt 3. feb. 1694, begravet 8. maj 1711. Kaldes i Budolfi kirkebog: "Academia Candidatus" (discipel i Latinskolen).

Conrad Rye, 1716-1736

Født 1680, begr. 24. maj 1736, 55 år, Aalborg Budolfi. Gift med Johanne Lunge, født 1690, død 1763, begr. 24. feb., Aalborg Vor Frue, datter af formanden i embedet. Udnævnt 14. aug. 1715. Ved skiftet efter ham 7. juli 1736 blev der 635 rdl. til deling mellem enken og sønnen.

Børn:

1. Nicolai Rye, døbt 27. april 1720, Aalborg Budolfi.

Niels Hoffmann Sevel, 1736-1758.

Født 1699 i Viborg, død 13. april 1759, begravet 21. april, Aalborg Vor Frue. Søn af magister Søren Sevel, født 1653, død 1720 som sidst sognepræst til Vor Frue Kirke i København, og Marie Trane, født 1667, død 1711. Gift 11. juli 1731 i Brønshøj med Ane Katrine Langhorn, født 1707, død 1768, begravet 18. marts. Datter af oberstløjtnant Magnus Langhorn, kommandant på Rosenborg Slot, født 16. juli 1690 på Christiansø, død 3. aug. 1759, og Dorthea Elisabeth Wagner, begr. 19. jan 1745. (Persh. Ts. 2, 1889, s. 18. Familien Langhorn stammede efter traditionen fra en adelig og kongelig slægt i Wales, som kan føres tilbage til det 10. århundrede. Oberstløjtnantens far Peter Langhorn var garnisionskirurg på Christiansø, født 1668, død 1733, og hans far Magnus Langhorn forlod sit fædreland under urolighederne i Charles den Andens regering (1660-1685) og kom til Danmark, blev kaptajn og var 1684 på Christiansø med et kompagni nordmænd, for at arbejde på øens befæstning. P. Brock, Historiske Efterretn. om Rosenborg II, s. 59).

Efter at han havde taget 2. eksamen, drog han til Ostindien, hvorfor han kom hjem 1721. Prokurator 7. nov. 1728 ved alle Over- og Underretter. Boede da i København og flyttede før 1732 til Aalborg, hvor han 25. maj 1736 blev byskriver og afgik 1758. Af hans og Anne Katrine Langhorns 13 børn døde 6 unge. De efterlevende var:

1. Ane Marie Sevel, født 1732, gift 31. maj 1759 med faderens eftermand.
2. Barbara Maximiliana Sevel, født 1733, død 30. maj 1809 i Kalundborg. Gift 1778 med Hans Poulsen Hammer, født 1. marts 1730, død 14. juli 1808 i Kalundborg. Sognepræst til Store og Lille Fuglede på Sjælland.
3. Søren Hoffmann Sevel, født 1741, død 29. sept. 1800. Student fra Aalborg Skole 1754. Dekan ved Communitetet. Rejste udenlands. Konrektor i Ribe 1770 og i Roskilde fra 1775-1798. Død 29. sept. 1800. Kirkehistoriske Samlinger, 3,4, s. 662-.
4. Marie Sevel, født 1741, gift med skolelærer Henriksen i Horsens.
5. Iver Hofmann Sevel, født 16. aug. 1743, død 1772 som byfoged i Christianssted på Sct. Croix.
6. Magnus Hofmann Sevel, født 1744. Student 1763 fra Aalborg Skole. 1791 professor. Direktør for Blaagaards Seminarium.
7. Peter Hoffmann Sevel, født 1746, død 1775 i Batavia.

Søren Bloch, 1758–1782

Født 2. dec. 1731 i Christiania (Oslo), døbt 5. dec. i domkirken, Vor Frelseres sogn, død 19. feb. 1782, Aalborg Vor Frue. Søn af Hans Bloch og Anna Olsdatter Lund. Gift 31. maj 1759 i Aalborg Vor Frue med Anne Marie Sevel, født 1732, datter af formanden, byskriver Niels Hoffmann Sevel. Student, 17. juni 1757 fuldmægtig under byskriver Sevels sygdom og 3. marts 1758 by- og rådstueskriver efter Sevel. 25. jan. 1760 tillige vicerådmand.

Børn:

1. Niels Hofman Sevel Bloch, født juli 1761 i Aalborg, død 10. dec. 1829 i København (Nyerup Litterære leksikon). Student fra Aalborg Skole 1778, Professor, dr. med., konstitueret konrektor i Tronhjem 1802-1806.

Peder Topp, 1777-1804

Født 1. feb. 1745 i Karlebo præstegård på Sjælland, død 22. feb. 1804 i Aalborg. Søn af Peder Chr. Topp, præst, død 1789, og Elisabeth Cathrine Windekilde, som døde, da Peter Topp blev født. Gift 26. nov. 1788 med Helene Ruus, død 3. april 1831 i Aalborg, enke efter rådmand Johannes Glerup, Aalborg.

Studerede jura. Var sekretær hos geheimeråd A. S. v. d. Osten, og fra 1773, da denne blev stiftamtmand i Aalborg, fuldmægtig hos ham indtil 9. april 1777, da han blev beskikket til vicerådmand i Aalborg. Senere 1. rådmand. Efter Julius Bidstrup "succederede" han 25. jan. 1778. Efter Tauber blev han 1782 tillige by- og rådstueskriver. Ingen børn.

Ved hans død skrev Jyske Efterretninger 1804 nr. 18: "Kongen og staten tabte i ham en sjælden tro, nidkær og duelig embedsmand, Aalborg by en oplyst, virksom, samvittighedsfuld og retskaffen øvrighedsperson, magistraten

en redelig, velvillig og utrættelig medarbejder; hans efterladte en enke en huld og kærlig ægtefælle, hans venner en blid trofast ven og vis rådgiver, som på sin hele bane, både som offentlig og privat mand stedse havde retskaffenhed, almen og privat vel til eneste ufravigeligt formål. Savnet af alle, velsignet være hans kære minde og vil stedse blive uforglemmelig i Aalborg”

Rasmus Bondesen Brorson, 1804-1842

Født 23. okt. 1761 i Lunde, død 4. aug. 1846, Aalborg Budolfi. Søn af Johan Herman Brorson, præst i Lunde, Ribe stift, født 1730, død 1799 i Gram, og Magdalene Cathrine Bondesen, født 1737, død 1809. Gift 8. maj 1795 i Skagen med Cathrine Marie Ferslev, født 19. nov. 1771, død 18. maj 1853, Aalborg Budolfi, datter af byfoged Hans Christoffersen Ferslev i Skagen og Cathrine Marie Mathiasdatter Holm.¹

Forlod Ribe Skole 1778, da han grundet sygdom var blevet tunghør. Blev 1780 student, privat. Juridisk attestats 1784. Volontør i Danske Kancelli, 21. dec. 1787 kopist, 24. feb. 1792 kancellisekretær, 15. juni s.å. kancellist i 2. ekspeditions kontor. 1793 byfoged i Sæby og herredsfoged i Børglum og Jerslev herreder. 14. juli 1797 tillige birkedommer ved Sæbygårds birk. Bekostede selv store arbejder på Sæby havn, og modtog herfor 24. april 1799 guldmedaljen ”Pro meritis”, se Jyske Efterretninger 1798 nr. 40 og 1802 nr. 7, samt Colleg. Tid. 1799, side 274. Beskikket til by- og rådstueskriver i Aalborg samt birkeskriver i Aalborg og Nørresundby birker 11. maj 1804, 20. juni 1809 virkelig kancelliråd, 1. aug. 1829 justitsråd, 21. dec. 1837 Ridder, 1. aug. 1842 afsked i nåde og med pension, 8. marts 1843 etatsråd.

Børn:

1. Johan Herman Brorson, døbt 24. juni 1796, død 1811, elev i latinskolen.
2. Hans Christopher Brorson, døbt 1. dec. 1797, begravet 16. marts 1798.
3. Christian Carl Brorson, født 19. nov. 1798, død 6. marts 1876 i København. Exam. jurist, kopist i Københavns magistrat, fuldmægtig hos faderen til 1842. 1849 forligskommissær i Aalborg. 23. jan. 1858 kancelliråd. Privatiserede i København fra 1864. Gift 12. okt. 1827 med Christiane Birgitte Thygesen, født 14. dec. 1794, død 28. juni 1879 i Helsingør. 1 søn.
4. Magdalous Catharus Brorson, født 28. feb. 1800. Sognepræst, sidst til Gamborg på Fyn. 20. april 1875 jubilar og Ridder. 3. jan. 1877 afskediget i nåde med pension. Død 23. april 1878 på Frederiksberg. Gift 7. Sept. 1841 med Mathilde Margrethe Fangel, født 7. sept. 1815 på Vildmosegård. 2 sønner og 3 døtre.
5. Fedder Ferslev Brorson, født 20. aug. 1801, død 20. juni 1855. Ejer af Hølund i Øster Hassing sogn. Ugift.

Johan Christian Heiberg, 1842-1844

Se nedenstående under Aalborg by og birk.

¹ Anna Levin, Ferslew-Slægten fra Skagen.

AALBORG BY OG BIRK OG EN DEL AF FLESKUM HRD. 1844-79

Byfogeder i Aalborg, herredsfogeder i Fleskum herred, birkedommere i Aalborg birk.

Frederich Christian Heinrich Wølfert, 1844-1848

Født 28. juni, døbt 29. juli 1787 i København, død 4. juni 1852, Aalborg Budolfi. Søn af kaptajn, senere havnekontrollør i København Johannes David Wølfert, født i København 1755, død 4. nov. 1816, og Maria Faber. Gift 25. dec. 1810 i Randers med Ane Katrine Lorentzen, født 30. okt. 1787 i København, død 9. maj 1861, Aalborg Budolfi. Datter af brændevinsbrænder Ditlev Lorentzen og Frederikke Ibsen.

Exam. jur. 22. april 1808, 1810 prøveprokurator ved retterne i Aalborg Amt og Aalborg købstad, 6. aug. s.å. ved retterne i Hjørring Amt. 31. dec. 1811 politiadjudant (om anledningen dertil se Jyske Efterretninger 1812 nr. 5). 22. juli 1813 beskikket til prokurator ved alle underretter i Aalborg Stift undtagen Aalborg by og birk. 7. dec. 1821 stiftsrevisor og 2. rådmand i Aalborg. Var fra 1825 til 1842 enerådmand. 7. juli 1826 virkelig kancelliråd. 7. juni 1833 byfoged, politimester og første rådmand i Aalborg samt birkedommer i Nørresundby birk. Den 6. nov. 1844 tillige herredsfoged i en del af Fleskum herred og birkedommer i Aalborg birk. 3. dec. 1847 entlediget i nåde med pension samt udnævnt til justitsråd.

Børn:

1. Henriette Christiane Wølfert, født 20. nov. 1811, død ugift 21. feb. 1837.
2. Maria Sofie Fr. Wølfert, født 31. maj 1813, død 1. marts 1889 i København. Gift 1834 med konsul, købmand i Aalborg, senere landmand Hans Peter Hansen. 2 sønner, 1 datter.
3. Laura Caroline Wølfert, født 21. nov. 1815, død 17. aug. 1865 i København, ugift.
4. Carl S. Wølfert, født 1818, død 11. sept. 1853, ugift. Købmd. i Aalborg.
5. Andrea Lassen Wølfert, født 23. marts 1828. Gift 30. maj 1843 med Laurids Nielsen, købmand i Aalborg, død 26. nov. 1861, 46 år. 2 sønner og 2 døtre. Sønnen Frederik Christian Nielsen, født 30. okt. 1820, dr. og professor i teologi i København.

John Johnsen 1848-1873

Født 24. feb. 1806 i Drumsbodstad på Island, død 7. juli 1881 i Aalborg. Søn af administrator af de kongelige jordgodser på Island John Johnsen, død o. 1841, druknet i en elv på en rejse, og Halla Magnusdatter. Gift 11. april 1837 i Kolding med Anne Katrine Martine Blichert, født 27. april 1817, død 2. dec. 1882 i Lynnerup, begravet i Aalborg, datter af konsistorialassessor Peter Arrild Blichert, sognepræst i Kolding, født 4. maj 1781, død 18. april 1837 og Anne Elisabeth Limschou, født 15. okt. 1788, død 5. juni 1852.

Privat dimitteret i 1826 af provst Helgenen, juridisk attestats 26. okt. 1830. Konstitueret byfoged m.v. i Ringkøbing 1831. Fuldmægtig 1831 hos borgmesteren og byfogeden i Kolding. 15. sept. 1836 assessor og justitssekretær ved Landsoverretten på Island. 1845-49 medlem af Islands alting for Arnes Syssel. Et par gange konstitueret som stiftamtmand på Island. Medlem af en lovkommission. En tid 2. assessor i den islandske landsoverret. 6. maj 1848 første rådmand i Aalborg samt politimester, byfoged, birkedommer i Aalborg birk og herredsfoged i en del af Fleskum herred. 12. okt. 1848 kongevalgt medlem af Rigsforsamlingen for Island. 5. okt. 1851 justitsråd. 22. sept. 1873 afskediget i nåde og med pension, udnævnt til statsråd.

Børn:

1. John Johnsen, født 29. april 1841 i Reykjavik, død sst. 4. jan. 1883. Cand. jur. Sekretær hos Landhøvdingen på Island 1872. Altingsmand 1879.
2. Peter Arrild Johnsen, født 8. dec. 1843 i Reykjavik. Landmand i Lynnerup i Aars herred. Gift med Anne Sofie Petersen, født 1850. 3 børn.
3. Laura Petrine Elisabeth Johnsen, født 16. april 1846 i Reykjavik. Gift 5. dec. 1875 med Theodor Christian Fabricius Møller, født 31 marts 1842 i Grinderslev præstegård. 1875 præst i Bølling i Ribe stift, 1889 i Hillerød.
4. Halla Valgerda Elisabeth Johnsen, født 19. aug. 1848, død 14. aug. 1858.
5. Anna Elisabeth Johnsen, født 17. aug. 1850, gift 5. juli 1883 med Johs. Georg Korn, født 12. juni 1836, præst i Hjermand, Lee og Hjorthede.
6. Thorstein Magnus Johnsen, født 21. okt. 1852, død 25. aug. 1853.
7. Helga Larsine Knudine Johnsen, født 16. okt. 1854, død 10. feb. 1867.
8. Anna Sophie Charlotte Johnsen, født 25. nov. 1857, død 22. feb. 1867.
9. Bjarne Steingrim Johnsen, født 18. nov. 1860. Student fra Roskilde 1879. Cand. jur. 1885, fuldmægtig på herredskontoret i Skive. Gift med Eleonora Marine Petersen, født 5. feb. 1861 i Neksø, datter af Findanus Petersen og Cecilie Kirstine Grønnegaard. 2 sønner.

Joachim Frederik Mathias Ralff, 1873.

Født 13. marts 1835 på Billeshave, Vejby sogn på Fyn. Søn af major Frederik Ralff og Eleonore Elisabeth Sevel. Gift 3. nov. 1865 i København (Johs.) med Jørgine Diderikke Emilie Bech, født 25. maj 1835 København (Frue), død 24. dec. 1922 sst. (Jac.). Datter af justermester Johannes Bech i København og hustru Diderikke Margrethe Petræus.

Student Odense 1854, cand. jur. 4. juni 1861, 1. juli 1863 konst. underfoged m.m. i Helsingør, 5. dec. 1873 byfoged i Aalborg samt birkedommer i Aalborg birk og herredsfoged i Fleskum herred. Den 1. jan. 1878 konst. og 28. juni 1879 udnævnt til by- og rådstueskriver i Aalborg by. Ridder af Dannebrog 28. juni 1883. Den 26. feb. 1895 herredsfoged i Voer og Nim herred, birkedommer i Stensballe birk, 6. sept. 1900 Dannebrogsmænd, 30. sept. s.å. afsked. 30. okt. 1905 formand for Værgeraadet i Horsens Klostersogn.

Børn:

1. Frederik Ralff, født 23. nov. 1869 i Helsingør.
2. Johanne Vilhelmine Ralff, født 2. aug. 1871 i Helsingør.
3. Joachim Emil Ralff, født 21. juli 1873 i Helsingør.

Byskrivere i Aalborg, herredsskrivere i Fleskum herred, birkeskrivere i Aalborg birk.

Johan Christian Heiberg, 1844-1865

Født 7. sept. 1792 i Ribe, død 15. maj 1865, Aalborg (Frue). Søn af professor Ludvig Heiberg, rektor ved Odense Skole, født 12. sept. 1760, død 21. sept. 1818, og Francisca Mathilde Hansen, født 11. feb. 1770, død 15. april 1836. Gift 11. aug. 1819 med Julia (Vibidia) Wiehe, født 9. jan. 1785 i København (Petri), død 28. aug. 1866, Aalborg (Frue), datter af købmand Johan H. Wiehe og Frederica Sofie Reichardt.

Dimitteret fra Ribe Skole 1813, juridisk attestats 15. jan. 1818. Fuldmægtig i politiretten. Politisekretær. 1831 byfoged og -skriver i Sæby samt herredsfoged og -skriver i Dronninglund herred. Den 1. aug. 1842 by- og rådstueskriver i Aalborg samt 2. rådmand og birkeskriver i Aalborg og Nørresundby birk og herredsskriver i Fleskum herred. 6. okt. 1860 kancelliråd.

Børn:

1. Emil Theodor Heiberg, født 26. juli 1820 i København. 1848 praktiserende læge i Aalborg, juni 1873 læge ved sygehuset her. 11. nov. 1864 Ridder. Gift 10. feb. 1854 med Johanne Henr. J. Schmidt, født 10. april 1821, død 7. okt. 1883, dr. af byfoged, borgmester J. L. Schmidt i Aalborg.

Nikolaj Peter Diderik Toxsverd, 1865-1877

Født 28. sept. 1803 i København (Garn.), død 15. juli 1879 i Hjørring. Søn af general, krigskommissær Andreas Gabriel Toxsverd, født 22. aug. 1765, død 15. maj 1848, og Nikoline Petrea, død 1803. Gift 19. juli 1832 i Rendsburg med Mimi von Harbou, født 21. dec. 1807 i København (Slots), død 27. april 1879 i Hjørring. Datter af kammerherre, toldforvalter i Rendsburg, Frederik Hans Walter von Harbou og Ane Marie Prætorius.

Student 1821, Nyborg, 8. april 1826 cand. jur. Volontør i Generalkommissariatskollegiet og i Generalauditoriatet. 13. nov. 1827 Auditor ved det Slesvigske Infanteri Regiment. 6. april 1831 Regimentskvartermester og Auditor med den holstenske artilleribrigade. 6. juli 1831 Kammerjunker. 1842 Auditor og Regnskabsfører ved 2. Artilleriregiment. 27. marts 1833 Overauditor. 19. juli 1845 herredsfoged og -skriver i Hammerum herred, Ribe Stift. 19. marts 1849 herredsfoged i Jerlev, Brusk, Andst og Slags herreder i Ribe Stift. 29. marts 1857 og herredsfoged og -skriver i Stevns og Fakse herreder samt byfoged og -skriver i Store Heddinge. 23. okt. 1865 by- og rådstueskriver samt 2. rådmand i Aalborg, birkeskriver i Aalborg birk samt herredsskriver i Fleskum herred, fra 1873 ene rådmand. 6. nov. 1865 etatsråd. 28. nov. 1877 afsked i nåde og med pension fra 1. jan. 1878 og samme dag Ridder. Flyttede til Hjørring i april 1878.

Børn:

1. Marie Gabrielle Toxsverd, født 19. maj 1839. Gift første gang med Emil Faye Bülow, aktionsholder, eksamineret jurist i Aalborg, død 23. aug. 1874 i København. 1 søn og 1 datter. Gift anden gang 12. marts 1875 med

- Martin Jacob Cohn, født 25. jan. 1842, døbt 10. jan. 1863 i Middelfart, fuldmægtig, auktionsholder i Aalborg. Senere bosat i Hjørring.
2. Andreas Fredrik Toxverd, født 23. aug. 1841, død 18. april 1864, student, Sorø 1861, sekondløjtnant ved 2. infanterireg., faldt ved Dybbøl.

AALBORG BYFOGED 1879-1919

Oprettet som selvstændig jurisdiktion ifølge lov af 18. jan 1878, i kraft fra 1. juli 1879, se foran. Embedet lønnes som et retsbetjentsemede af 2. klasse. If. bekendtgørelse af 7. juni 1886 befaledes, at efternævnte af Aalborg købstads markjorder omsluttede arealer matr. nr. 2a, 2c, 2d, 3a, 3d, 3r, 3s, 3t, 3u, 3v, 3x, 3y, 3z, 3æ, 3ø, 3aa, 3ab, 3ac og 3ad af Aalborg Ladegård, Budolfi Landsogn fra 1. juli at regne i verdslig henseende skulle indlemmes under Aalborg købstad under hvilken de henhørte i gejstlig henseende.

Byfogeder og byskrivere i Aalborg

Joachim Frederik Ralff, 1879-1895

Tiltrådt 1. juli 1879, afsked 26. feb. 1895. Se Aalborg købstad.

Julius Karberg, 1895-1900

Født 12. april 1842 i Sønderborg, død 25. maj 1903 i Kolding. Søn af Peter Karberg og Emilie Helene Mathilde Hansen. Gift 29. nov. 1873 i Kolding med Octavia Jafidia Bay. Datter af Ludvig Bay og Jensine Cathr. Pilegaard.

Student 1861 fra Pløen, kandidat 16. juni 1868, 1869 sagførerfuldmægtig, 1872 byfuldmægtig i Nakskov, 28. marts 1887 byfoged i Nakskov, 6. apr. 1887 tillige borgmester, 5. nov. 1894 tillige formand for tiendeafløsningskommissionen for Lolland-Falsters Stift, 2. apr. 1895 byfoged i Aalborg, 25. juni 1900 herredsfoged i Kolding herred, 6. sept. 1900 Ridder af Dannebrog.¹

Thorvald Smit, 1900-1905

Født 3. juni 1850 i Vilsted, død 4. april 1905 i København (Hellig Kors). Søn af sognepræst Ole Jørgen Smit og Julie Thomasine Bødtker. Gift 23. nov. 1885 i København. (Mattæus) med Fernanda Georgia Müller, født 11. sep. 1862 i Ørum, Galten herred, død 18. jan. 1934 i København (Garnisons), datter af ejer af Lundberg, premierløjtnant, ritmester Othar Christopher Høeg Müller og Marie Sophie Pind.

1869 student, Aarhus, 3. juni 1875 cand. jur., 1878 fuldmægtig ved Øster Flakkebjerg herred, 1879 politiassistent i Odense, 1880 betjent i Københavns politi, 1881 overbetjent, 22. okt. 1885 politiassistent sst., 25. sep. 1894 byfoged og -skriver i Neksø og Aakirkeby, herredsfoged og -skriver i Bornholms Sønder herred, 9. okt. s.å. tillige borgmester i Neksø, 31. juli 1900 byfoged samt by- og rådstueskriver i Aalborg.

¹ Juridisk Stat 1902.

Johan Henry Theodor Gad, 1905-1914

Født 18. marts 1858 i Thisted (ved dåben Henrik), død 7. marts 1917 i Helsingør (Mariæ sogn). Søn af herredsfoged Henry Theodor Gad, født 17. sept. 1817 i København (Frue), død 3. okt. 1863 i Thisted, og hustru Johanne Emilie Sophie Lund, født 5. maj 1822 i København (Trin.), død 7. april 1900 på Frederiksberg. Gift 7. nov. 1883 i Christiania med Nicoline (Nivi) Sophie Emma Marie Thaulow, født 30. sep. 1857 sst. (Frelseres sogn), død 18. juli 1935 på Skodsborg Sanatorium. Datter af apoteker, dr. phil. Harald Conrad Thaulow og hustru født Munck.

Student fra Metropolitanskolen 1875. Cand. jur. 1881, assistent i Finansministeriets 1. departement. 23. juni 1890 auditør i hærens og flådens auditørkorps (til 1905), 25. aug. s.å. tjeneste ved 8. regiment, 2. dragonregiment og 3. artilleriafdeling, 1. juli 1893 ved 3. og 4. regiment samt kancellist hos Generalauditøren og auditør ved Søetatens kombinerede Ret, 30. jan. 1902 Ridder af Dannebrog, 2. maj 1905 byfoged samt by- og rådstueskriver i Aalborg, 27. sep. 1910 Dannebrogsmænd, 5. feb. 1914 byfoged og byskriver i Helsingør. Lærer i retslære ved Officersskolen og Søofficersskolen.

Ole Christian Mathias Kirk, 1914-1919

Født 23. aug. 1865 i Rindum, død 5. juli 1922 i København (Garnisons). Søn af landinsp., kreditforeningsdirektør Jens Kirk og Anna Marie Sophie Petersen. Gift 9. aug. 1894 i Odense (Hans) med Augusta Dorthea Bang, født 10. dec. 1868 sst. (Hans sogn), død 24. okt. 1948 på Frederiksberg (Thomas). Datter af skibsfører Laurids Christian Bang og Caroline Wilhelmine Hansen.

1883 student, Ribe, 16. juni 1888 cand. jur., s.å. fuldmægtig ved Muckadell m.fl. birker, marts 1898 ved Arts og Skippinge herreder, 7. apr. 1909 byfoged samt by- og rådstueskriver i Nakskov, 22. april tillige borgmester i Nakskov, 26. marts 1914 byfoged og -skriver i Aalborg, 22. apr. 1918-21. apr. 1920 Medlem af Folketinget for Aalborg Amt (Nørre Sundby), fra 26. apr. 1920 for Aalborg Amtskreds, afsked 30. sept. 1919, hvor herrederne blev nedlagt, 1. okt. 1919 dommer i Frederiksberg birks 1. Afd. Medlem af Kontrolkomité og Repræsentantskab i Sydfyns Diskontobank til 1898, revisor i Kalundborg og Omegns Bank til 1903, 1907-13 medlem af sammes bankråd, 1909-14 formand for Udvalget for Nakskov-Kragenæs Banens Anlæg, 1917-19 medlem af Aalborg Vor Frue Sogns Menighedsråd, fra 1920 medlem af bestyrelsen for Fængselselskabet i København.

Børn:

1. Otto Dines Kirk, født 19. maj 1907 i Kalundborg, gift 1. sept. 1934 i Ribe med Ella Lauritsen, født 29. marts 1911 i Esbjerg. 1930 cand. jur., 1945 statsadvokat ved Vestre Landsretskreds.

AALBORG BIRK OG FLESKUM HRD. 1879-1919

Oprettet som et selvstændigt embede ifølge lov af 18. jan. 1878, der trådte i kraft 1. juli 1879. Ifølge samme lov henlagdes til samme herred endvidere Ferslev, Dall og Volsted sogne, der da hørte under Hornum herreds jurisdiktion, ligesom sognene Sejlflod, Gudum, Lillevorde, Gunderup og Rom-

drup, der da i visse henseender hørte under Lindenberg birks jurisdiktion. Embedet blev lønnet i 3. classes. Ifølge. reskript af 24. maj 1874 blev fastsat, at Aalborg birketing fra 1. juli skulle holdes om lørdagen.

Christian Preetzmann, 1879-1893

Udnævnt 25. juni 1879 med tiltrædelse fra 1. juli, død i embedet 21. aug. 1893. Han kom fra en stilling som byfoged i Nibe, se her.

Otto Frederik Ahlmann, 1893-1899

Født 2. aug. 1843 i Fredericia (Trinitatis), død 5. jan. 1928 sst. (Skt. Michaelis sogn). Søn af købmand, bryggeriejer Thomas Jørgen Ahlmann og Marie Dorothea Hundewadt. Gift 15. maj 1881 i Aarhus (Domsognet) med Charlotte Gertrude Wilhelmine Beck, født 16. okt. 1853 i Kiel, død 26. jan. 1927 i Fredericia (Mich.). Datter af kaptajn af fodfolket, senere oberst, folketingsmand Hans Charles Johannes Beck og Elisabeth Charlotte Juel.

1862 student, privat, 3. juni 1869 cand. jur., volontør ved Sjællands Stiftsamt, 1871 fuldmægtig ved Hasle m. fl. herreder, 5. marts 1880 auditor i Hærens og Flaadens fælles Auditørkorps, 1. juni s.å. ansat ved 2. jyske brigades 2. halvbrigade og 5. dragonregiment, 1. nov. s.å. ved 10. regiment, 18. okt. 1881 ved 7. regiment og Fredericia Fæstnings Garnisonsjurisdiktion, 6. nov. 1893 afsked, 1. dec. birkedommer og -skriver i Aalborg birk, herredsfoged og -skriver i Fleskum herred, 30. juni 1899 afsked af helbredshensyn og samme dag Ridder af Dannebrog. Bosatte sig i Sorø. 1. maj 1901 herredsfoged og -skriver i Elbo, Holmans og en del af Brusk herred, 30. sept. 1919 afsked, 1. aug. 1923 Dannebrogsmænd.

Sophus Frederik Ferdinand Greve Ahlefeldt-Laurvigen, 1899-1914

Født 18. nov. 1840 på Blegholm gods i Tullebølle, død 14. juni 1914 i Aalborg, Vor Frue sogn. Søn af forpagter Johan Adolph Greve Ahlefeldt-Laurvigen og Charlotte Juliane Alexandrine, født komtesse Ahlefeldt-Laurvig. Gift 16. okt. 1878 i København (Holmens) med Anna Marie Mathilde Bech, født 2. apr. 1851 i Frederiksborg Nyhuse, Slotssognet, død 12. marts 1940 i Frederiksberg. Datter af fuldm. i Nykøbing Jens Peter Hvilsager Bech og Ida Mathilde Paaske, død 10. marts 1858 i Nykøbing, 39 år.

1859 student, Herlufsholm, deltog i krigen 1864 som officersaspirant, såret ved Dybbøl 18. april, sekondløjtnant i Infanteriets Krigsreserve, 27. nov. s.å. afsked, 10. jan. 1867 cand. jur., 1868 fuldm. ved Ø. og V. Han herreder, 1869 ved Hvetbo herred, 1872 byfogedfuldm. i Aarhus, 1878 by- og birkefuldm. i Nykøbing Sjælland, 1883 i Sorø, 29. feb. 1892 byfoged og skriver i Skagen, 11. marts s.å. tillige borgmester, 5. april s.å. tillige vejer og måler, 1. juli 1899 dommer og -skriver i Aalborg birk, herredsfoged og -skriver i Fleskum herred, 14. april 1904 Ridder, 20. nov. 1907 Dannebrogsmænd.

August Wilken Hornemann, 1914-1919

Født 28. feb. 1865 i Nyborg, død 3. nov. 1929 i København, Rigshospitalet, søn af havneingeniør Thorvald S. Wilken Hornemann og hustru Louise

Natalie Hornemann. Gift første gang 8. aug. 1899 i ?Gøttrup med Meta Marie Keldsen, født 8. jan. 1875 på Skerpinggård, Kettrup sogn, død 19. dec. 1943 i Hellerup. Ægteskabet opløst 10. feb. 1923. Datter af herredsfoged i Hanherred Michael Keldsen, født 23. juli 1832 på Lerkenfeld og Abelone Søndergaard, født 4. dec. 1832 i Kjærbygård, Kasted sogn. Gift anden gang 24. feb. 1923 i København (Krist.) med enken Anna Margrethe Grønlund-Rasmussen, født 18. dec. 1878 i København (Johs). Datter af grosserer, kgl. vejer og måler Johannes M. Rasmussen og Anna Dorthea Grønlund, gift første gang med Alf Quistgaard Bay, ejer af Falkenhøj, Sæby sogn, Løve hrd.

1883 student, Aarhus, 1. juni 1889 cand. jur., 1. apr. 1890 fuldmægtig ved Muckadell m. fl. birker, 18. sept. 1890 ved Øster og Vester Han herreder, 4. juni 1895 ved Hammerum herred, 1. okt. 1896 by- og heredsfuldmægtig i Rudkøbing, 15. marts 1898 fuldmægtig ved Børglum herred, 1. dec. 1907 herredsfoged og -skriver i Hvetbo herred, 1. sept. 1914 birkedommer og -skriver i Aalborg birk og herredsfoged og -skriver i Fleskum herred, 1. okt. 1919 dommer i Aalborg birk og Fleskum herred, 26. jan. 1921 i Aalborg købstad med Aalborg birk og Fleskum herred, 1. afd., 1. sept. 1922 i Hads herred, 1. juli 1925 i Nykøbing Mors købstad m.v., 12. maj 1926 Ridder af Dannebrog. 1914-21 Formand for Aalborg Kommunes østre Værgeraad, 30. juni 1917-1921 for Fredningsnævnet for Aalborg Amtsraadsreds.

Børn:

1. Margrethe Hornemann, født 9. juli 1902 i Hjørring, død 1952, gift 10. okt. 1925 i Aalborg med generalmajor, Medlem af Folketinget, Erik Kragh, født 29. maj 1901 i Hedensted, død 24. okt. 1984 i København søn af toldassistent Johannes Kragh og hustru Anna Marie Hansen. 2 døtre.
2. Kjeld Wilken Hornemann, statsadvokat, født 4. marts 1906 i Hjørring, død 10. marts 1980 i Viborg, gift 25. juli 1931 i Vejle med Vita Baark, født 3. juli 1908 i Vejle, død 10. april 1973 i Viborg, datter af Georg Baark og Marie Grønlund. 3 børn.
3. Rigmor Hornemann, født 1909 i Pandrup, gift 20. okt. 1936 med biskop i Haderslev Stift Thyge Vilhelm Kragh, født 7. juli 1910 i Drejø sogn, død 6. april 1999 på rejse i Jordan og Israel, begravet 28. april i Haderslev Domkirke, søn af Einar Thygesen Kragh og Elise M. Storch.

FLESKUM HERRED TIL 1688

Fleskum herred nævnes første gang 1231 og har uden tvivl navn af det nu forsvundne sted Fleskum i Nøvling sogn. En eng her hed Fleskumflo, og heri indgår sikkert det gamle heredsnavn. 26. nov. 1687 blev det lagt sammen med Hornum herred samt Nibe, Storvorde, Nørholm og Mou birker. Se Hornum-Fleskum herred. Efter Stiftsbogen 1679-81 holdtes tinget på Tingbakken nord for Nøvling kirke, og her lå det sikkert fra gammel tid. En tid var det dog flyttet bort herfra, muligt til Gunderup sogn, hvor der på Oppelstrup mark 1683 var nogle agre, der hed Gammel Tinghøjs Vang. Pontoppidans Atlas oplyser, at ”nordvest for Gunderup kirke ligger Tinghøj, hvor i forrige tider skal være holdt ting”. 1629 blev Fleskum herreds ting flyttet tilbage til

”de steder, som det tilforn udi gamle tider ligget har”, og man vedtog, at der skulle opsættes et ”tingskjul” og et nyt rettersted eller galge ved tinget.¹

Af birker udskilt fra Fleskum herred nævnes Mou og Storvorde. Gunderup birk var 1442 udskilt fra Fleskum herred.² Gården Nøvling i Nøvling sogn, der tilhørte Viborg domkapitel, var et birketing, da Peder Stigsen til Bjørnstrup 1345 fik rådighed over den til sin død.³ Der kendes ingen fogeder eller skrivere i Gunderup og Nøvling birk.

Herredsfogeder i Fleskum herred

Jens Andersen, 1449

Nævnes i et tingsvidne af 3. marts 1449 om en gård i Lillevorde.

Niels Laursen, 1463, 1472

Udstedte 22. aug. 1463 vidne om Peder Hvass' gods i Oppelstrup og 30. juli 1470 vidne om en enemærkeeng kaldet Thørreholm, ”liggendis wit Grymtræ”. Den 25. maj 1472 nævnes han i et tingsvidne om et pantebrev på Jens Vognsens gods i Thy.

Lars Jensen, 1483

Nævnes 6. okt. 1483 i lovhævd på gejstligt gods i Gunderup og Torup.⁴

Peder Tholsen, 1488

Udstedte 10. nov. 1488 vidne om lovhævd på en gård i Ferslev. Han er måske den Peder Tolsen i Oppelstrup, der 7. juli 1480 var tingsvidne på Storvorde birketing.⁵

Tord Bertelsen, 1519, 1521

Tord Bertelsen i Flamsted var sikkert søn af Bertel Tordsen i Findelstrup i Dall sogn, der nævnes 1478.⁶ Han nævnes i en lovhævd af 14. nov. 1519 om 3 gårde i Ferslev m.m.⁷ Han udstedte som herredsfoged et tingsvidne af 19. aug. 1521 om syn af en eng i Visse kær i en strid mellem en bonde i Visse og Aalborg Helligåndshus.⁸ Han er måske den Tord Bertelsen, som 1530 var foged i Helligåndshus herred. Hans søn var sikkert Peder Tordsen i Flamsted, der 1535 fik brev på bolet Skadkrog i Ejstrup.⁹

¹ Jyske Samlinger, 4,2, s. 334-39.

² Trap s. 1011.

³ Trap s. 1013.

⁴ Diplomatarium Vibergense, s. 77.

⁵ Diplomatarium Vibergense, s. 69.

⁶ Kr. Værnfelt, Lidt himmerlandshistorie, Himmerland & Kjær 1941-42, s. 4.

⁷ Kilde ikke noteret.

⁸ Lindbæk & Stemmann, De Danske Helligåndsklostre, s. 195.

⁹ Ældste Danske Arkivregistraturer, bind III, s. 56.

Poul Jepsen, 1543, 1562

Født o. 1485, død o. 1570. Han var måske søn af selvejer Jep Poulsen i Ferslev. Gift med Inger Justdatter, datter af Just Mortensen i Suldrup og Inger Jepsdatter af adelsslægten Benderup.¹ Inger Justdatter levede 1562, men var sikkert død før 3. dec. 1585 jf. det nedenfor omtalte skiftebrev.

Poul Jepsen i Dall købte i 1510, mandag før Skt. Hans midsommer, af Mads Lauridsen det halve af dennes gård i Nøvling. Dette fremgår af en sag mellem Just von der Wecke, kgl. bestalter og oibrstvagtmester i Nøvling, og Laurids Brems i Finstrup, der 30. marts 1664 var på Viborg landsting. I sagen fremlagdes et skiftebrev af 3. dec. 1585, hvor Christen Poulsen i Nøvling, Poul Jepsens søn, for en broderlod blev tilskiftet den halve Lundegård i Nøvling, som Rasmus Roed bebor, og en halv gård i Nøvling, som Peder Nielsen bebor. Skiftebrevet er vel udtryk for, at Inger Justdatter er død. Poul Jepsen fik 1541 på kongens retterting stadfæstelse over 3 pergamentsbreve, som han i 1520 havde udstedt. Det ene, at rebsmænd havde rebet Dalls mark efter loven, det andet at han havde indvordet den gård, hvor han selv boede, den gård, hvor Niels Jepsen boede samt Brorup kær, og det tredje at sandemænd havde gjort skel mellem Dall, Findelstrup og Ferslevs marker.² Den nævnte Niels Jepsen er meget tænkeligt Poul Jepsens bror.

29. okt. 1526 fik Poul Jepsen i Dall og medarvinger brev på tre gårde i Dall, som er deres bondegods, mod sædvanlig skyld, som ikke skal forhøjes.³

Han fik 7. marts 1543 brev på sit bondegods på sædvanlige betingelser, ”da han med segl og brev har bevist, at han ikke var i flok og følge med Skipper Klemid”.⁴ Poul Jepsen fik 1549 genoptaget en sag, hvori hans søstersøn af sandemændene i Fleskum herred var kendt fredløs for manddrab, idet der henvises til, at drabet var sket i nødværge.⁵ Han fik 1554 livsbrev på en gård i Nøvling med dens tilliggende både på Lunde mark og andetsteds.⁶

2. april 1559 solgte han og de øvrige arvinger efter svigermoderen, fru Inger i Suldrup, hustruens andel i søsterlodder i en gård i Dyrby, Nørhald herred, Gassum sogn, en gård i Vandet og et gadehus, til hustruens adelige halvbroder Bertel Andersen Hørby, hvilket gods de ikke kunne beholde, da de ikke var adelige. På dette pergamentsbrev hænger hans segl. Da samme Bertel Andersen Hørby den 21. juni 1562 solgte gården i Dyrby til Otto Brahe til Knudstrup medbeseglede han også dette pergamentsbrev.

1562 var Poul Jepsen stadig herredsfoged og boede på Findelstrup i Dall, hvor han selv ejede bondeskylden, medens kronen havde herlighedsafgiften, som Poul Jepsen dog ikke betalte: ”Thenne gord haffuer povell ipssønn quit, meden hand han er herritsfogit”. Han havde også 1562 en anden ejendom i Dall med en lille afgift, i Oppelstrup en stug øde jord samt en eng i Rørdal.⁷

¹ Ole Færch, Fru Inger i Suldrup, Persh. Ts 2003:2.

² Troels Dahlerup, Rigens Forfølgninger I, s. 834.

³ Frederik I.'s danske registrant, s. 119.

⁴ Kronens Skøder 1535-1648, s. 17.

⁵ Rigsarkivet, Tegnelser over alle lande fra 1549, Danske Magasin 4,4 s. 365.

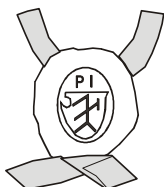
⁶ Kancelliets Brevbøger 1551-55, s. 142.

⁷ Rigsarkivet, Aalborghus lens jordebog 1562.

Den 11. aug. 1568 udstedte Frederik 2. livsbrev til Povl Jepsen i Dall og hans søn Lille Christen Poulsen på Neringbro Vandmølle, og sønnen Store Christen Poulsen i Nøvling fik livsbrev ”paa den Gaard i Nøvling, han selv bor i, samt en Jord, kaldet Bunderup Mark, som har ligget til Gaarden”.¹

Børn:

1. Store Christen Poulsen i Nøvling, herredsfoged efter faderen.
2. Lille Christen Poulsen, herredsfoged efter broderen.
3. Vogn Poulsen i Findelstrup.
4. Søren Poulsen i Visse, der ved flere lejligheder sad på tinget i herredsfogedens sted, var muligt også en søn.²
5. Laurids Poulsen i Nøvling, der 23. nov. 1629 på herredstinget stævnedes Jens Nielsen i Visse for gæld var jf. Hans Gjedsteds uddrag også en søn.



Poul Jepsens segl 2. april 1559



21. juni 1562

Store Christen Poulsen, 1572, 1590

Født o. 1530, død o. 1590. Søn af ovennævnte herredsfoged Poul Jepsen i Dall. Han fik 11. aug. 1568 livsbrev på den gård i Nøvling, hvor han selv boede, samt Bunderup mark mod sædvanlig afgift til Aalborghus.³ Den 9. juli 1572 udstedte Frederik 2. brev på, at ”Christiern Povelsen i Nøffling, Herredsfoged i Fleskum Herred, maa være fri for Egt og Arbejde af sin Gaard, saa længe han er Herredsfoged”.⁴ Den 18. jan. 1583 fik han kronens korntiende i Nøvling sogn, og 18. feb. 1587 fik han det halve af korntienden i Nøvling, ”da han er kommen til en øde Gaard, som han har genopbygget, og tilmed for sin Bestillings Skyld maa forsømme sin Næring”.⁵ I 1583 nævnes Laurids Jensen som herredsfoged i et tingsvidne, mandag næst efter Michelsdag.⁶ Det må have været midlertidigt.

I 1587 klagede bonden Jens Knudsen i Sønder Tranders og hans mor Mette Nielsdatter til kongen over, at Christen Ørt havde gjort dem uret. De kunne ikke få deres ret ved Fleskum herreds ting, fordi herredsfogeden og den kongelige delefoged, Per Skriver i Ferslev, holdt med Christen Ørt. I klagen gjorde Jens Knudsen opmærksom på, at ”Herredsfogeden og Delefogeden med deres Anhang med Urette tilholdt sig noget af Kronens Gods”. Kongen befalede 10. nov. lensmanden at undersøge sagen.⁷

¹ Kancelliets Brevbøger 1566-70, s. 369.

² Kr. Værnfelt, Fleskum Herreds Selvejrbønder, Jyske Saml. 5,6, 1941-42, s. 141.

³ Kancelliets Brevbøger 1566-70, s. 369.

⁴ Kr. Værnfelt, Fleskum Herreds Selvejrbønder, Jyske Saml. 5,6, 1941-42, s. 141.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1584-88, s. 667.

⁶ Viborg Bisp, Stiftsbogen 1690, Fleskum herred, s. 336.

⁷ Kancelliets Brevbøger 1584-88, s. 854.

Børn:

1. Poul Christensen, herredsskriver i Fleskum herred, se nedenstående.

Lille Christen Poulsen, 1591-1628

Født o. 1550, død før 16. nov. 1629 da hans fæstegård i Dall blev synet. Ny fæster blev Jørgen Justesen, den senere herredsfoged. Gift 3. aug. 1578, sikkert i Farstrup, med Maren Nielsdatter Stræt, datter af Niels Jensen Stræt i Hornsgård i Farstrup sogn, død 6. jan. 1578 i Hornsgård og Anne Christensdatter.¹ Beskikket 30. juni 1591 med samme begunstigelser som broderen, ”da han dagligt sidder for stort gæsteri og har saare lidt for sin tjeneste”.² Han ejede bondeskylden i Findelstrup, men fæstede desuden Bolet i Dall, (senere kaldet Østergård), halvdelen af Vestergård og det såkaldte kirkebol. Han boede 1601 og 1625 i Bolet, matr. nr. 9.³ og overdrog nogle år før sin død Findelstrup til sønnen Poul Christensen. Han var en driftig mand, der også havde Neringbro Vandmølle i fæste. Den 9. april 1603 blev han stævnet ved landstinget for en dom, han havde udstedt.⁴ Den 28. juli 1609 fik han stadfæstelse på kirkens part af korntiende i Ferslev og Volstrup sogn.⁵

Børn:

1. Poul Christensen, overtog o. 1626 Findelstrup efter faderen. Han dræbte 22. juni 1626 faderens karl Peder (Pedersen) Bloch i faderens gård Vestergård i Dall i forbindelse med skænderi om høstarbejde, som faderen ville have karlen til at udføre for Søren Ibsen i Finstrup.⁶ Sandemændene dømte, at drabet var sket i nødværge og frikendte Poul Christensen. Han opholdt sig efter drabet i Vesthimmerland og tog 17. juli 1626 på Slet herredsting vidne om sine sår. Tingsvidnerne var bl.a. Niels Winther i Beltoft, givetvis slægtning, samt Søren Jensen i Hornsgård. På landstinget, blev herredstingsdommen omstødt og sandemændene idømt store bøder for falskt vidne. Den 29. juli 1629 dømtes Poul Christensen fredløs. Den 21. jan. 1630 fik han brev på at måtte rejse sagen igen. Den 5. nov. 1634 fik han frit lejde, men sagen gik ham sikkert imod, og han ses ikke mere.
2. Inger Christensdatter, død efter 1630, nævnes efter 1634 i Dall. Gift med Jacob Sørensen Kjærulf i Fogedgård i Øster Halne, død omkring 1620.



Lille Christen Poulsens segl 1621, jf. Kr. Værnfelt

¹ Kgl. Bibl. Ny Kgl. Samling 637 oktav, Christiern Nielsen Juels Aarbog.

² Kancelliets Brevbøger 1588-92, s. 621.

³ Kr. Værnfelt, Lidt himmerlandshistorie, Himmerland og Kjær Hrd. 1941-42, s. 27. Fleskum Herreds Selvejerbønder, Jyske Saml. 5,6, 1941-42, s. 145.

⁴ Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 6, s. 204.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1609-15, s. 126.

⁶ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 180-81.

Just Pedersen, o. 1628-1634

Født o. 1565, død sidst i 1634 eller først i 1635 i Ferslev. Søn af Peder Skriver, kronens delefoged og tingskriver i Fleskum herred. Gift med Maren Jørgensdatter Kjærulf, datter af Jørgen Jørgensen i Østbjerg og Else Pedersdatter (Kjærulf). Hun gav 1635 stedsmaal til Aalborghus af en øde gård, som Just Pedersen fradøde. Hun døde mellem 13. april 1640, hvor hun stævnedes mange for tiende og brokorn, og 23. juli 1640, hvor sønnen Christen Justsen betalte stedsmaal for den gård, som hans mor Maren Jørgensdatter fradøde.

Just Pedersen i Dall var 1597 fæster af kongetienden af Dall sogn. Han overtog 1604 sin fars gård i Ferslev under Aalborghus. I jordebogen 1608-09 står han for to gårde i Ferslev. I 1613 måtte Just Pedersen og slægtninge betale bod for at redde deres frænke, som havde begået bigami: ”Chr. Poulsen i Dall, herredsfoged i Fleskum Herred, Jacob Vognsen, ridefoged til Aalborg Slot, Just Pedersen i Ferslev, Peder Munk i Nøtten, Peder Poulsen i Lundby og Poul Christensen i Nøvling, 2 rdl., som de har lovet for deres frænke Marine Pedersdatter, som havde trolovet sig med hr. Laurids Jensen Winther i Ferslev, og havde ham i ægteskab, mens hendes ægtemand levede, så havde hr. Laurids Jensen Winther derfor afstået sit præsteembede, og Marine Pedersdatter forpligtet sig til at rømme Nørrejylland”.¹

Sagen har forbindelse til en sag på landstinget 27. feb. 1619. Peder Nielsen i Vårst havde på Fleskum herreds ting fordelt Mikkell Lauridsen i Ferslev for en gæld på 13 rdl., som denne havde til sin morfar Laurids Winther i Ferslev. Poul Knudsen i Ålborg fremlagde på Peder Nielsens vegne et brev dateret Ferslev 25. juni 1606 efter hvilket Laurids Winter, sognepræst i Ferslev, erkendte en gæld på 13 rdl. til Just Pedersen i Dall, som værge for dennes brors barn Gertrud Andersdatter. Da Peder Nielsen nu var gift med Gertrud Andersdatter, tilkom pengene ham. Landstinget dømte, at da Laurids Winters underskrevne brev blev fremlagt og viste, at pengene skulle udbetales til Gertrud Andersdatter, når hun brugte for dem, stod fordelingen ved magt. Heraf må sluttes, at Just Pedersen havde en bror Anders Pedersen, hvis datter Gertrud, havde et tilgodehavende efter præsten Laurids Jensen Winther i Ferslev. Det var sikkert arv efter hendes mor, som også har været gift med præsten og stod hos denne. Frænken, der 1613 måtte betales bod for, var sikkert Just og Anders Pedersens søster, der har set et godt parti i præsten men ikke har kunnet vente på, at hendes mand døde.

På Kjær herreds ting 2. okt. 1632 vidnede flere af herredets storbønder, ”at i 1627, da fjenderne kom ind i landet, kom der nogle ryttere og lagde sig i kvarter hos Just Pedersen i Ferslev og fortærede, hvad der var i hans hus, øl, mad og brændevin, og da der ikke var mere, måtte han til Aalborg for at købe øl, vin og andre stærke drikke, så længe han var i stand til at betale og kunne få på borg. Da han så ikke kunne skaffe mere udplyndrede rytterne ham ganske og førte ham til Aalborg og udbød ham til salg. Det lykkedes dog både

¹ Rigsarkivet, Aalborghus lens regnskab 1613-14, sagefald. Hans Gjedsted, Tingbogsnotater vedr. Winther-slægter, Slægten nr. 38, juli 2008. P.V. Christiansen, Lavadel og storbønder, Persh. Ts. 2000:1.

ham, hans hustru og børn at slippe over fjorden til Vendsyssel, hvor de var i lang tid, og hvorved han selv kom ”gandske møgit til Agters”.¹ Den 30. jan. 1632 blev han på Aalborg byting stævnet for 1 mark jordeskyld af Peder Skirivers - dvs. faderens - gård ved Vor Frue kirke i Aalborg, som var fæstet af Helliggejt Kloster i Aalborg. Den 16. juni 1634 klagede han på herredstinget ang. skade fra kvæg på hans Fogedeng ved Rørdal. Den 1. sept. 1634 stævnedes han præst Christen Christensen i Dall i en sag om præstegårdens mark.

Den 22. nov. 1634 blev han stævnet til Viborg landsting i en sag, der lyder: ”Vogn Jensen i Veggergård havde stævnet Just Pedersen i Ferslev, Poul Christensen i Nøvling, Peder Gundersen i Ellidshøj, Christen Sørensen i Ferslev, Hans Nielsen, skriver på Mariager Kloster, Jens Nielsen i Aarup, Laurids Jensen i Langdal, Søren Vognsen sst., Jacob Vognsen i Veggergård og Søren Jensen i Byrsted for et skifte og forhandling, de har gjort med Kirsten Jacobsdatter i Ferslev, afgangne Jens Vognsens efterleverske, anlangende Jens Vognsens efterladte gods og arv, som hans far, førnævnte Vogn Jensen arveligt kunne være tilfaldet, uanset Vogn Jensen som hans rette arving ikke har været til stede eller noget skifte samtykket”. Landstinget dømte skiftet magtesløs. Just Pedersen, herredsfogeden, Poul Christensen, herredsskrivaren, Peder Gundersen i Ellidshøj, herredsfoged i Hornum herred og Hans Nielsen skriver på Mariager klostres rolle i sagen er uklar.

Efter Justs Pedersens død opstod der strid mellem børnene indbyrdes og med faderens søskende, som havde part i selvejergårdene i Dall. Den 23. nov. 1636 stævnedes Povl og Christen Justesen i Ferslev på landstinget deres søskende, Jørgen og Peder Justsen i Ferslev, samt Mette Justsdatter, for et bænkebrev, som de havde udstedt i Ferslev den 25. juli 1635, og som Povl Kras i Nørholm (g.m. deres søskendebarn Maren Bertelsdatter Kjærulf), Peder Bloch i Gerholm, Mikkel Nielsen (Kjærulf) i Hvoruptorp (deres mors halvbror) og Peder Gregersen i Flamsted havde underskrevet ang. samfrændeskifte over deres far Just Pedersens gods. Povl og Christen Justsen mente sig forfordelte. Slægten ejede foruden andet selvejergods Skudshalegård og en mindre gård i Dall. Disse to ejendomme var forpagtede til Willads Jensen og Joen Svendsen. Jørgen Justesen ønskede at flytte til Dall og overtage disse to gårde, men den 9. maj 1636 nedlagde Povl Kras på vegne af sin hustrus mor Inger, nu værende i Estrup, Ø. Hornum sogn, forbud imod, at Maren Jørgensdatter og hendes børn befattede sig med den part af Skudshale, som tilhørte Inger. Povl Kras holdt sig til, at der engang var oprettet en kontrakt mellem Just Pedersen og Jens Andersen i Vadumtorp, at hver af dem skulle gøre sig sit gods så nyttigt, som han kunne, og følgelig kunne Justs Pedersens enke og børn ikke alene tilegne sig brugen af det fælles selvejergods.

Landstinget kendtes Povl Kras' forbudstingsvidne fra herredstinget magtesløst, og Maren (Jørgensdatter Kjærulf) og hendes børn tilkendtes retten til at bruge det omtvistede gods, hvortil de var største partejere.²

Arvinger skænkede 1653 alterkalk og disk til Ferslev kirke med indskrift:

¹ Chr. Christensen, *Fra Kejserens Tid, Himmerland og Kjær Herred*, 1912-14, s. 123.

² Ref. efter Kr. Værnfelt, *Fleskum Herreds Selvejerbønder*, Jyske Saml. 5,6, 1941-42.

"DENNE KALCK OG DISK HAFVER SALLIG JUST PEDERSEN UDI
FERSLE HANS AFVINGER FIRÆRET TIL FERSLE KIRCK.
OG MAREN JØRGENS DATER DIERIS
H P I II CI MID
1653".

Børn, der 21. juli 1641 alle blev stævnet til landstinget:

1. Peder Justsen, født 1607, sognepræst til Ljørslev og Ørding på Mors.¹
2. Jørgen Justsen i Dall, herredsfoged i Fleskum herred. Se nedenfor.
3. Christen Justsen i Ferslev, blev 21. juli 1641 stævnet til landstinget. Er måske ham, der 1623 fik forældrenes kirkestol bag døren, jf. Fleskum herreds tingbog 5. nov. 1649, da Peder Winther i Gunderup vidnede herom.
4. Christen Justsen i Ferslev, herredsskriver i Fleskum herred, se nedenfor.
5. Mette Justdatter, gift med Christen Jensen Mumgaard i Aalborg, død 1648 skifte 10. feb., hvor Mettes bror Jørgen var hendes værge.
6. Poul Justsen, fæstede 1630 en krongård i Mjels, død barnløs før 1641.²



Just Pedersens segl efter Kr. Værnfelt

Jørgen Justsen, 1635-1672

Født o. 1590, sikkert død 1672, hvor efterfølgeren blev udnævnt, men før 30. sept. 1679, hvor hans enke af Peder Winther i København blev stævnet for restancer til Københavns Fattigvæsen. Søn af herredsfoged Just Pedersen. Gift med Kirsten Christensdatter Schiønning, datter af Christen Christensen Schiønning i Lille Binderup, herredsfoged i Aars herred og Else Andersdatter. Hun skødede 24. jan. 1685 bondeskylden af noget jord i Lillevorde til kronen,³ men var død før 10. okt. 1687, hvor Københavns Hospital lod skiftet efter hende oplæse på Aalborg byting.⁴

Afdøde Christen Poulsens fæstegård i Dall blev den 16. nov. 1629 synet. Den nye fæster blev Jørgen Justesen. Den 8. juni 1635 var han jf. Aalborghus lens regnskab 1633-34, unummereret bilag, herredsfoged og boede i Ferslev. Den 11. jan. 1636 dømte han mellem Christen Sørensen i Ferslev og Lars Vognsen i Tordrup. Dommen blev kendt ugyldig ved landstinget, og han blev dømt til at betale Christen Sørensen 33 sldl. for rejse og fortæring.⁵ Søren (Nielsen) Ged i Sønder Tranders var 13. juli 1636 i dommers sted. Jørgen Justsen var tillige herredsskriver i Hellum herred, og 1636 fik han det skudsmål af herredsmændene, at han havde handlet skikkeligt og forholdt sig ær-

¹ Wibergs Præstehistorie II, s. 319.

² Kr. Værnfelt, Lidt Himmerlandshistorie, Himmerland og Kjær Herred 1941-42.

³ Kronens Skøder 1648-85, s. 548.

⁴ Aalborg byfogedes tingbog s. 196b.

⁵ Kr. Værnfelt, Fleskum Herreds Selvejerbønder, Jyske Saml. 5,6, 1941-42, s. 153.

ligt og tilbørligt, så at de i ingen måde vidste ham noget at beskyldte. Han skrev breve for folk i Helligum herred og fik 1. dec. 1636 et 24 mands vidne om, at hans skriveri var ærligt, og at folk kunne hente deres breve.¹ Den 27. jan. 1640 tog han vidne om tingstedet, hvor stokkene var borte og galgen nedfalden og fremsatte ønske om et tinghus.

Den 12. juli 1641 blev han stævnet af Iver Jensen, slotsfoged på Aalborg-
hus, fordi han ikke var mødt på tinget.² Han blev 10. marts 1662 stævnet af
Knud Madsen Krag i Aalborg for en gæld på 3 rdl. og 15. juli 1672 af Birgitte
Thomasdatter, Søren Madsens enke i Aalborg ang. Vilsted sogns kongetiende.³ Han førte som faderen en ibskal i seglet.

Børn:

1. Just Jørgensen i Dall, herredsskriver i Fleskum herred, se nedenfor.
2. Christen, var 1660 hjemme.
3. Maren, var 1660 hjemme.⁴



Jørgen Justsens segl efter Kr. Værnfelt

Mathias Pedersen Holst, 1672-1687

Udnævnt 2. nov. 1672, afskediget 1687. Han var fæster af en gård i Nøvling, ejet af Mogens Willumsen, Råkilde, og Laurids Brems på Finstrup. Den 15. sept. 1684 afhjemledes på herredstinget syn over gården og 1. juni 1685 stævnedes han Laurids Brems i Finstrup i forbindelse med opsigelse af fæstet. Den 6. juni 1687 blev han stævnet af Mogens Willumsen ang. fæstemålet, og 20. juni stævnedes han begge ejerne vedr. fæstet. Dette fortsatte ved herredstinget i 1688 og 89, hvor han vist stadig havde gården. Ved herredssammenlægningen gav landsdommerne ham skudsmålet udygtig, vanvittig og uvederhæftig. Han blev 1672 også skriver i Aars herred. Han var gift med Maren Pedersdatter, som 2. nov. 1686 blev stævnet på herredstinget for overfald på Mette Pedersdatter i Nøvling i kirken i en strid om et stolestade, som hun og hendes mand havde brugt i 11 år. Både Mathias Holst og hustruen blev 1689 stævnet på Hornum-Fleskum herredsting for at udsprede rygter om fuldmægtig Peder Nielsen på Vester Ladegårds herkomst. Mathias Holsts herkomst kendes ikke. Han kan være i slægt med Laurids Andersen Holst og Karsten Andersen, slotsfoged på Aalborghus, se byfoged Jacob Vognsen i Aalborg. En Mathias Holsts kone Maren i Hevring på Djursland blev 21. nov. 1700 begravet i Ørsted, 46 år. (Nygaards Sedler). Han kan også være den Mathias Pedersen Holst, der ca. 1699-1700 blev gift med Inger Madsdatter Vils, skifte

¹ Helligum herreds tingbog 12.1.1636, s. 5a.

² Aalborg byfogedes tingbog.

³ Aalborg byfogedes tingbog, s. 30b.

⁴ Rigsarkivet, Militære Regnskaber. Mandtalsregnskab på Sivert Brockenhuus' Hovedskat til Jul 1660.

efter 6. nov. 1703, 30. dag, efterladende en datter Jytte, i 3. år og Mette ½ år. og Mathias Pedersen Holst, gift med Beathe Lauridsdatter Hiort, som døde 11. jan. 1706 i Nykøbing Mors, efterladende en datter Dorthé Maria Mathiasdatter Holst, ¾ år. Er det ham var han altså gift mindst 3 gange.¹

Børn i (første) ægteskab:

1. Sara, nævnes i sagen om stolestaderne 2. nov. 1686. Sikkert ældste barn.
2. Engel Mathiasen Holst, døbt i Nøvling 20. juli 1673, 8. sønd. efter Trinit.
3. Pigebar, begravet 1. nov. 1674, 3 uger gammel.
4. Ingeborg Mathiasdatter Holst, døbt 10. okt. 1675 19, søndag efter Trinit.
5. Pigebar begravet Exaudi 1677.
6. Engel Mathiasen Holst, døbt 22. juli 1677, 6. søndag efter Trinitatis.
7. Peder Mathiasen Holst, hjemmedøbt 1. nov. 1678.
8. Nikolaj Mathiasen Holst, døbt 29. maj 1684, begr. 29. juni, 5. efter Trinit.

Herredsskrivere i Fleskum herred

Peder Skriver, 1552

I Vitskøl Klosters jordebog 1552 nævnes en gård i Lundby, Fleskum herred, ”Peder Skriffuer, 4 pund biug, 1 sk. grot, 1 skofsuindt, giesteri medt 8 heste”. Det er sikkert herredsskriveren.² Peder Skriver i Lundby opkrævede 7. okt. 1552 et tingsvidne på Storvorde birketing, at Storvorde og Sejlflod kirker i mands minde havde ligget til Viborg Kapitel.³

Peder Skriver, 1562, 1591

Født før 1545, levede 1591, død før 1597. Han står i Aalborghus lens jordebog 1562 som fæster af et gadehus i Dall. Hans hustru var antagelig datter af Søren Andersen, der 1562 ejede Skudshalegård i Dall. Hun nævnes i Aalborghus lens jordebog 1600-1601 som fæster af en gård i Ferslev og af to mindre ejendomme i Mjels. Hun overlod før 1604 gården i Ferslev til sønnen Just. Hun står i jordebogen 1604-1605 med den ene ejendom i Mjels, men 1606-07 står sønnen Just for denne, og det betyder sikkert, at hun er død.

28. jan. 1573 fik Peder Skriver brev om at være fri for afgift af sin fæstegård i Ferslev, så længe han bruges af lensmanden som delefoged og herredsskriver.⁴ Han var 1591 fæster af Dall og Volsted sogns kongetiende hver for en årlig afgift på 3 pund by og Ellidshøj sogns sammen med Jens Michelsen for 3 pund byg og 3 pund rug.⁵ Af Aalborghus Stifts Jordebog 1597 fremgår, at Dall sogns kongetiende var overtaget af Just Pedersen, og det må nok betyde, at Peder Skriver er død inden da. Peder Skriver ejede Skudshale i Dall sogn, og en mindre gård i Dall by, men boede i Ferslev på en af kronens går-

¹ Nykøbing skifteprotokol 1683-1725, s. 287b-289b og 325a-340a.

² C. Petresch Christensen, Abbed Anders Andersen i Vitskøl, Himmerland og Kjær Herred 1921-23, s. 203.

³ Diplomatarium Vibergense, s. 291-292.

⁴ Kancelliets Brevbøger 1571-75, s. 216.

⁵ Rigsarkivet, Aalborghus len jordebøger 1562-1606. Fortegn. på gejstligt gods 1591.

de og fæstede endnu én. Han fæstede en gård i Aalborg. I hvert fald stævnedes forstander Niels Christensen i Aalborg Helligåndskloster 30. jan. 1632 på Aalborg byting Peder Skriver søn Just Pedersen i Ferslev for jordeskyld af Peder Skrivers ejendom ved Vor Frue kirke i Aalborg.

Børn:

1. Just Pedersen, født o. 1565, herredsfoged i Fleskum herred.
2. Inger Pedersdatter, født før o. 1575, gift med Bertel Pedersen Kjærulf i Torpet (Store Vadumtorp) i Vadum sogn. død før 1619.
3. Laurids Pedersen i Østerhalne var efter Kr. Værnfelt, Fleskum Herreds Selvejrbønder måske også en søn. Efter C. Klitgaard, Herredsfogeder og Tingskrivere i Vendsyssel var Lars Pedersen i Østerhalne, 1608 tingskriver og 1630 herredsfoged i Kjær herred, gift med Bodil Hansdatter Mørk, dog sikkert fra Holtet i Dronninglund sogn. Deres datter Ane blev 1630 ”lokket” af Jens Andersen i Store Vadumtorp i Vadum sogn. Jens Andersen var gift med Inger Pedersdatter Kjærulf, hvis far Peder Bertelsen Kjærulf var søn af ovennævnte Bertel Pedersen Kjærulf i Store Vadumtorp og Inger Pedersdatter, Peder Skrivers datter. Jens Andersen gav 1619 i stedsmål til Aalborghus 60 daler for 4 ”bolliger med tvende gadehusjorder”, som Bertel Kjærulf fradøde. For sin forseelse, at have beligget sin svigerfars søskendebarn, blev Jens Andersens halve boslod tildømt kronen, og han blev landsforvist. Om Jens Andersens overfald på Poul Nielsen Kras, birkefoged i Nørholm birk, se Nørholm birk.
4. Anders Pedersen, der havde en datter Gertrud Andersdatter, se omtale under herredsfoged Just Pedersen.

Poul Christensen

Poul Christensen i Nøvling var søn af ovennævnte herredsfoged Store Christen Poulsen og overtog fødegården i Nøvling efter faderen.¹ Han var 1604 fæster af en krongård i Nøvling under Aalborghus len.² Han nævnes ikke i jordebogen 1601. Han var kongens delfoged i Fleskum herred, at han også var herredsskriver beror på Kr. Værnfelt. I Aalborghus lensregnskaber, afkortning på jordebogen, nævnes på disse tider alle herredsfogeder, delefogeder og skovfogeder, der var fri for landgilde som kompensation for deres embede, men ingen herredsskrivere. Måske var delefogederne også skrivere.

Han skænkede 1632 en sølvkalk og disk til Nøvling kirke: ”Denne Kalch og Disch loed Pouwel Christensen giøre til Nøflinck Kirche Anno 1632”. Han fæstede 1633 et gadehus i Nøvling, som Peder Jensen var frarømt.³ Efter et tingsvidne i Aalborghus lens jordebøger 1622-25 var han 11. dec. 1625 den tid dommer til Fleskum herredsting. Poul Christensen i Nøvling og sønnerne Thomas, Søren og Christen Poulsen betalte 1634 3 stude eller 18 daler til lensmanden ”for det Tingfred, de gjorde paa Fleskum Herreds Ting”. I matriklen 1664 står navnet Poul Christensen ved to gårde Nøvling, den ene

¹ Kr. Værnfelt, Fleskum Herreds Selvejrbønder, Jyske Saml. 5,6, 1941-42.

² Rigsarkivet, Aalborghus lens jordebog 1604-1605.

³ Rigsarkivet, Aalborghus lensregnskab, stedsmål.

under kronen og den anden under Just von der Wecke/kronen. Hvis det er ”vor mand” må han være ældgammel, eller også er bøgerne ikke blevet rettet.

Børn:

1. Christen Poulsen, herredsskriver, se nedenfor.
2. Thomas Poulsen.
3. Søren Poulsen.
4. Laurids Poulsen.
5. Sofia, gift m. Chr. Laursen Brems i Gl. Mølle i Aalborg, begge død 1641.



Poul Christensens segl 8. april 1616

Christen Poulsen, 1629

Søn af ovennævnte Poul Christensen. Død på Finstrup før 10. dec. 1659, hvor Christen Jensen, foged på Næs (Lindenberg), stævnedes hans arvinger, der ikke ville vedstå arv og gæld.¹

Han overtog faderens fæste i Nøvling under Aalborghus og nævnes her 1627, men flyttede omkring 1634 til Finstrup i Dall sogn, som han også fæstede af kronen. I august 1629 fik Christen Poulsen udleveret en ny tingbog af skriveren på Aalborghus jf. første side i Fleskum herreds ældste tingbog.

Den 31. marts 1634 forbød han færdsel over Finstrups mark.² Han stævnedes 15. feb. 1636 Jørgen Weidemand, i.f.m. en dom for gæld til sin hustru Anne. Christen Poulsen i Finstrup, herredsskriver i Fleskum herred, blev 18. aug. 1641 af Jørgen Urne til Alslev stævnet til landstinget, fordi han havde skrevet på en stævning, at den var læst på herredstinget en torsdag, selv om tingdagen var mandag. Han blev dømt til at betale Jørgen Urne 30 rdl.

Børn:

1. Poul Christensen i Nøvling, 1629-63 delefoged i Fleskum herred. Han fæstede 1634 faderens gård i Nøvling under Aalborghus len. Hans tjenestekarl Poul Sørensen stævnedes 26. sept. 1642 soldaten Jens Bæk for et overfald og Poul Christensen stævnedes 9. sept. 1650 Niels Lauridsen Bæk i Aalborg for husleje på 8 sldl. i (svogeren) Christen Brems hus.³ Poul Christensen i Nøvling og hustru Anne Pedersdatter, uden børn, nævnes i hovedskatten til jul 1660.⁴ Han boede 22. dec. 1662 på Søndergård i Nøvling (Fleskum herreds tingbog s. 108a) men 27. juli 1663 på Finstrup og blev da stævnet af søsteren Anne Christensdatters mand Christen Laursen Brems, der også boede på Finstrup.
2. Anne Christensdatter, gift med Christen Laursen Brems. Han fæstede 13. sep. 1660 den øde gård Finstrup under Aalborghus efter svigerfaderen.

¹ Fleskum herreds tingbog, s. 3a.

² Fleskum herreds tingbog.

³ Aalborg byfogedes tingbog 26.9.1642, s. 261a, 9.9.1650, s. 106a.

⁴ Rigsarkivet, Militære Regnskaber. Mandtalsregnskab på Sivert Brockenhuus' Hovedskat til Jul 1660 fra Aalborg og Viborg Stifter

Den 3. aug. 1663 blev sønnen Laurids Brems ved Aalborg byting stævnet for 18 års jordeskyld af Finstrup – sikkert fra svigerfaderens tid - af forstander Anders Madsen i Aalborg Hospital, der ejede en del af gården. Laurids Christensen Brems var birkefoged i Storvorde birk. I folkeskatten til jul 1660, Nøvling, nævnes en Laurids Brems, uden hustru men med 8 tjenestefolk. Det er muligt Christen Laursen Brems' far.

3. Gertrud Christensdatter, gift med Peder Jensen i Nøtten. Han blev overfaldet af Christen Sørensen i Nøtten i forbindelse med et syn af dennes gård, hvilket blev en sag, der endte på Viborg landsting 21. juli 1641.

Christen Justsen, 1661

Død før 3. juli 1682, hvor hustruen blev stævnet for 40 sldl., efter at hans fæstegård i Ferslev var blevet synet. Søn af herredsfoged Just Pedersen og Maren Jørgensdatter i Ferslev. Gift med Gertrud Nielsdatter, der 13. dec. 1680 på tinget meddelte, at han var syg og afhændede bondeskyld i Dall og Gunderup.¹ Christen Justsen i Ferslev fik som ny skriver 2. jan. 1661 udleveret en ny tingbog af lensmanden på Aalborghus. Han nævnes i matriklen 1664 i Ferslev, hartkorn 7-7-4/7- 1 ¼. Han stævnedes 18. dec. 1676 Jens Jensens enke Anne Madsdatter i Hasseris og hendes børn for gæld fra 1666.

Der var to, måske tre Christen Justsen samtidigt i området. Vogn Pedersen (Munk) i Nøtten var 20. april 1640 på herredstinget (tgb. s. 37a) i anledning af, at han overtog en krongård i Ferslev efter Christen Justsen. Vogn Pedersen betalte 13. juli 1640 hosbondhold til Aalborghus på en gård i Ferslev efter Chr. Justsen, som nok er den samme som førnævnte. Det kan være Christen Justsen, far til herredsfoged Jacob Christensen Ferslev i Slet herred. Christen Justsen i Ferslev betalte 23. juli 1640 30 rdl. i stedsmål af den krongård i Ferslev under Aalborghus, som hans mor Maren Jørgensdatter (Kjærulff) oplod og fæstede samme dag kirkejord. Dette er herredsskriveren. Efter Hans Gjedsteds "Familiereationer Fleskum herred" flyttede en Christen Justsen i 1640 fra Ferslev til Voer.² De er vanskeligt at skelne fra hverandre.

Børn:

1. Just Christensen i Ferslev.
2. Søren Christensen.
3. Peder Christensen.
4. Christen Christensen.
5. Gertrud Christensdatter.

Frants Ertmann, 1664, 1670

Frants Ertmann var skriver 15. nov. 1664 jf. Julius Bidstrup. Han var sikkert i slægt med rådmand Johan Ertmann i Aalborg, død 1632.

¹ Fleskum herreds tingbog s. 172b.

² www.protokoller.dk

Niels Nielsen, 1670.

Niels Nielsen blev skriver 25. feb. 1670 ved kongelig bevilling.¹

Peder Pallesen Munk, 1672

Udnævnt 4. dec. 1672 i både Fleskum og Hellum herred, men kasseret, måske straks. Den 30. marts 1674 blev Peder Pallesen, fuldmægtig på Daasborg (Lindensborg) og flere andre stævnet ved Aalborg byting af Chr. Lauridsen Ringkøbing, som de havde kidnappet og fængslet. Peder Pallesen kaldes her skriver i Fleskum og Hellum herred, men det er sikkert forhenhværende.²

Just Jørgensen, 1674, 1677

Søn af herredsfoged Jørgen Justsen i Dall. Død før 30. sept. 1679 hvor hans enke Else Jacobsdatter stævnedes for gæld til Københavns Fattigvæsen, hvorunder fæstegården lå og 14. juni 1680 i.f.m. med syn af gården.³ Udnævnt 2. sept. 1674. Nævnes 11. juni 1677 som skriver.⁴ Han blev 3. feb. 1679 stævnet af Oluf Jensen Munkgaard i Aalborg for en gæld på 56 sldl.⁵ Hans enke stævnedes 30. juni 1679 flere for gæld.

Anders Jensen Buus, 1679, 1686

Han var tillige birkeskriver i Storvorde birk. Amtmanden skrev 4. jan. 1680 i den nye tingbog, at Anders Buus fremdeles måtte skrive heri. Den 30. aug. 1680 stævnedes nogle synsmænd, som var udmeldt af tinget til at se på skader på en kornmark på hans lejede jord i Oppelstrup.⁶ Mathias Pedersen Holst i Nøvling, herredsfoged i Fleskum herred, udstedte 26. jan. 1685 tingsvidne, og her nævnes Anders Jensen som skriver.⁷ Anders Jensen Skriver i Sæderup, Nøvling sogn, blev 1. feb. 1686 stævnet af Jonas Christensen i Rebild.⁸ Han var sikkert skriver, indtil herrederne blev sammenlagt 1687.

MOU BIRK

Mou birk hørte 1423 under Mariager Kloster. Kapitlet i Viborg havde også bønder i Mou sogn, men 10. april 1478 stadfæstede kongen, at Storvorde birk også skulle omfatte kapitlets tjenere i Mou sogn og Gudumholm, uanset de breve Mariager Kloster havde fået af kongen på Mou birk. Omkring 1680 hørte til birket Mou sogn undtagen Høstemark og en del af Dokkedal. Den 26. nov. 1687 blev birket lagt under Fleskum-Hornum herred. Birketinget holdtes en fjerdingvej øst for Mou by. Der kendes ingen skrivere.

¹ Fleskum herreds tingbog 14.2.1670, s. 38a.

² Aalborg byfogedes tingbog 30.3.1674, s. 28b.

³ Fleskum herreds tingbog, s. 1679 s. 39b og 74b. 1680, s. 134a.

⁴ Kilde ikke noteret.

⁵ Aalborg byfogedes tingbog, s. 157b.

⁶ Fleskum herreds tingbog 30.8.1680, s.151b.

⁷ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Fleskum herred, s. 351.

⁸ Fleskum herreds tingbog 1.2.1686, s. 12a.

Birkefogeder i Mou birk

Lars Lund, 1473

Han var birkefoged 23. okt. 1473, da der blev udstedt tingsvidne om et tov, som sandemændene i Hindsted herred gjorde om markskel ved Als.

Christen Nielsen, 1687

Ved herredssammenlægningen 1687 betegnede landsdommerne ham som udygtig, vanvittig og uvederhæftig.

STORVORDE BIRK

1345 havde Viborg Kapitel et birketing på Gudumholm. På Christian 1.s tid blev også biskoppens tjenere lagt herunder. Kongen bekræftede 1442, 1455 og 1461 bispedømmets privilegium på birkeretten for bispedømmets tjenere under Gudumholm.¹ Omkring 1680 hedder det i Stiftsbogen: ”ligger det under de 6 sogne på Gudumholm, som er Storvorde, Sejlflod, Gudum, Lillevorde, Romdrup og Klarup sogne og desuden Høstemark og en del af Dokkedal i Mou sogn”. Det var dog næppe alle ejendomme i disse sogne, som hørte under birket. 1687 blev birket lagt til Fleskum-Hornum herred. Birketinget blev omkring 1680 holdt ved Storvorde kirkegård.

Birkefogeder i Storvorde birk

Anders Skriver, 1478, 1480

Anders Skriver ”tinghører på Wordug Birketing” nævnes 8. maj 1478 i et vidne af Storvorde birk om strid mellem ejerne af Refsnæs og Gudumlund om et stykke jord ved Lindeborg Å, som var skel mellem Fleskum og Hellum herred. Anders Skriver, birkefoged til Vorde birketing, og Steffen Skriver udstedte 7. juli 1480 sammen med 4 præster og 3 dannemænd lovhævd til biskop Niels Glob på bispedømmets gods i Romdrup sogn, Fleskum herred.²

Laurids Andersen, 1591

Søren Jensen i Sejlflod havde 1591 stævnet Laurids Andersen, foged til Storvorde birketing, for landstinget for en dom, ”som han imod ham havde dømt, at han skulle være i hans husbonds minde, og ikke han skulle vide, hvad samme minde skulle være, endog han havde tilbudt at rette for sig”.

Laurids Nielsen, 1621, 1630

Laurids Nielsen, dommer til Storvorde birketing, Jens Mikkelsen og Just Lauridsen udstedte 1621 et tingsvidne jf. Aalborghus lens jordebog 1620-21, bilag 138. Just Lauridsen var utvivlsomt birkeskriver og Laurids Nielsens søn og sikkert identisk med efterfølgeren. Laurids Nielsen i Sejlflod, foged til

¹ Ældste Danske Arkivregistratur bind II, s. 317, 323 og 325.

² Diplomatarium Vibergense, s. 69.

Storvorde birketing, Jens Christensen, Peder Stigsen og Christen Mortensen udstedte 1. juni 1630 et vidne jf. Aalborghus lens jordebog 1629-30, bilag 2.



Laurids Nielsens segl,
Aalborghus lens jordebog 1621-22, bilag 138

Just Lauridsen, 1640

Just Lauridsen i Sejlflod, foged til Storvorde birketing, blev 29. jan. 1640 stævnet til Viborg landsting af Iver Krabbe til Albæk for en dom, som han 16. sept. 1639 havde afsagt imellem kronens fæster Mikkell Christensen i Mou og Niels Jensen Nørgaard i Sejlflod ang. regnskab for et værgemål. Han var formodentligt søn af formanden og tidligere birkeskriver.

Laurids Christensen Brems, 1678, 1687

Sikkert død mellem 3. sept. 1691, hvor han på Hornum-Fleskum herredsting blev stævnet af herredsfoged Johan Clausen for rejsepenge til landstinget i Viborg, og 17. sep. 1691, hvor hans søn Christen Laursen Brems stævnedes Gudum bymænd for rejsepenge til landstinget. Søn af Christen Laursen Brems i Finstrup i Fleskum herred og Anne Christensdatter, datter af herredsskriver Christen Poulsen i Fleskum herred. Gift med Anne Christensdatter Schiønning, død efter 1696, datter af herredsfoged i Aars herred, Christen Schiønning i Lille Binderup, og Else Andersdatter.

30. marts 1664 havde han en sag på landstinget med Just von der Wecke kgl. bestalter, obristvagtmester, residerende i Nøvling ang. bondeskyld af en halvgård i Nøvling, som Laurids Sørensen Juel fæstede. Det var Laurids Brems' arvegods og må være Lundegård eller den anden halvgård, som herredsfoged Poul Jepsen ejede jf. ovenstående. Gården, som Mogens Willumsen på Råkilde også ejede en del af, var i 1680-erne bortfæstet til herredsfoged Mathias Pedersen Holst, hvilket gav mange sager ved herredstinget.

Han udstedte som foged til Storvorde birk 11. jan. 1678 tingsvidne om jord til Storvorde birketing.¹ Han boede fra 1661 og til sin død på Finstrup i Dall sogn, som hustruen arvede efter sin bror dr. med. Christen Schiønning i Randers, der døde i 1673. Anne Christensdatter Schiønning skænkede 1689 et dåbsfad til Dall kirke. Ved herredssammenlægningen 1687 kaldte landsdommerne ham en gammel svag mand.

Børn:

1. Christen Laursen Brems, død 1704, 38 år, arvede Finstrup. Hans enke Margrethe Madsdatter ægtede 1704 Jens Nielsen, som 1710 bortfæstede Finstrup til Mathias Juel, borgmester og hospitalsforstander i Aalborg.²

¹ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Fleskum herred, s. 374.

² Kr. Værnfelt, Fleskum Herreds Selvejerbønder, Jyske Saml., 5,6, 1941-42, s. 144. Lidt himmerlandshistorie, Himmerland og Kjær Herred 1941, s. 41.

2. Else Sofie Lauridsdatter Brems, gift med Poul Nielsen i Nørresundby, som 11. juni 1696 gav arveafkald efter birkefoged Laurids Brems og Anne Christensdatter Schiønning.

Birkeskrivere i Storvorde birk

Steffen Skriver, 1480

Steffen Skriver og Anders Skriver, birkefoged til Vorde birketing, m.fl. udstedte 7. juli 1480 en lovhævd som nævnt under birkefogeden.

Just Lauridsen, 1621

Søn af birkefoged Laurids Nielsen, senere birkefoged, se ovenstående.



Just Lauridsens segl 1621,
formodentligt defekt, måske fejltolket

Christen Mortensen, 1630, 1642

Christen Mortensen skriver, Laurids Nielsen i Sejlflod, foged til Storvorde birketing, Jens Christensen og Peder Stigsen og udstedte 8. jan. 1630 et tingsvidne jf. Aalborghus lens jordebog 1629-30, bilag 10. Han blev 23. marts 1642 på herredsting stævnet af Niels Sørensen i Tordrup for gæld på 10 sldl.¹



Christen Mortensens segl 8. jan. 1630

Anders Jensen, 1679,

Udnævnt 14. juni 1679, tillige herredsskriver i Fleskum herred, se her.

HELLUM HERRED

Hellum herred nævnes første gang i kong Valdemars jordebog fra 1231. I ældre tid lå den nordlige del af Als sogn, fra Fruerlund og mod nord, til herredet, som 26. nov. 1687 blev lagt sammen med Hindsted herred.

Tingstedet var 1440 i Bælum. Den 23. jan. 1677 holdtes tinget på grund af kulde i et hus i Blenstrup. Omkring 1680 var tinget syd for Blenstrup, måske ved Møgelhøj. Her ligger Tingmosen, hvortil Tingvejen har ført fra Askildrup til Dollerup. Klaus Gjerding formoder, at herredstinget lå her.

¹ Fleskum herreds tingbog 21.3.1642, s. 41b.

Herredsfogeder i Hellum herred

Jens Basse, 1440

Jens Basse nævnes i et tingsvidne 12. april 1440, at Refsnæs rette ålegård på begge sider af åen har ligget til Refsnæs ukæret i 50 vintre og længere.

Mads Nielsen, 1462, 1469

Mads Nielsen udstedte 28. sept. 1462 tingsvidne om Gammelvads Mølle og Askildrup Mølle i Blenstrup sogn.¹ Han udstedte 23. aug. 1463 tingsvidne om en lovhævd, som Peder Hvass til Komdrup gjorde på Komdrupgård og mere gods. 1469 udstedte han, provst Oluf Andersen i Hellum herred, Kjeld Sørensen, præst i Kongerslev m.fl. et 24 riddermænds vidne om Kongstedlund og Sdr. Kongerslev.² Han er måske den Matis Birtingh, der 1471 sammen med ridder Jens Madsen Munk af Visborg, væbner Morten Svan, Lars Olufsen i Haals, Bertel Torsen, Palle Bertelsen udstedte et synsbrev om krongods i herredet, som bisp Knud i Viborg ønskede til magelæg.³

Niels Stigsen, 1472

Niels Stigsen i Siem nævnes i lovhævd 1. dec. 1472 på en gård i Solbjerg.

Gunde Sørensen, 1477

Han udstedte som herredsfoged 19. aug. 1477 tingsvidne om gods i Fræer sogn, nævnes 1477 i tingsvidne om Fræer og Gammeltofte i Gjerding sogn og 9. dec. 1477 i en lovhævd på en jord kaldet Hosklæet ved Kongerslev.

Hans Jensen, 1478

Han udstedte 3. marts 1478 vidne om jorden Hosklæet ved Kongerslev mellem Sønder Kongerslev og Refsnæs.

Knud Pedersen, 1490, 1499

Knud Pedersen i Lyngby var herredsfoged i tingsvidne af 27. april 1490⁴ og 22. okt. 1493 i Jacob Andersen (Bjørn) til Vorgårds sandemændstov om skel mellem Tulsted og Asp. Nævnes 14. feb. 1492 i et tingsvidne om Viborg bispedømmes gods i herredet. Den 10. dec. 1499 og 9. maj 1503 nævnes han i stokkenævn om Grevlund, men kaldes ikke herredsfoged i sidstnævnte.

Jens Mogensen i Siem, den dag tingholder, udstedte 8. okt. 1504 sammen med Søren Munk i Komdrup, Niels Henriksen i Gerholm, væbner Thomas Roed i Brøndum, Poul Pedersen i Fræer, Niels Thomsen i Terndrup, Jens Jepsen i Torup, Tord Bertelsen og Svend Bertelsen i Flamsted sandemændstov om Bælum mark.⁵ Den 3. maj 1513 var han sandemand på Hellum her-

¹ Klaus Gjerding, Hellum Herreds Beskrivelse, s. 48.

² Rep. II med henvisning til Kgl. Bibl. Ny Kgl. Saml., fol. 558 bl. 40a.

³ C. F. Wegener, Diplomatarium Christiæni Primi, København 1856, s. 254.

⁴ C. Testrup: Relation om Tingene, s. 13 og Diplomatarium Vibergense, s. 355.

⁵ Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 171.

reds ting. Søren Jensen i Korup, den dag tingholder, udstedte den 19. nov. 1505 sammen med Søren Munk i Komdrup, væbner Niels Jensen i Refsnæs, Michel Nielsen i Dollerup, Kjeld Klemetsen i Lille Brøndum, Niels Bendtsen i Dollerup, Søren Madsen og Morten Madsen i Horsens, Jens Bygsæk i Volsted, Lars Nielsen i Nørre Tranders og Jep Christensen i Dall om markskel mellem Bælum mark og Torup Lofteskov.¹

Clemens Kjeldsen, 1506

Clemens Kjeldsen nævnes 1506 i et tingsvidne om Randrup.² Han var formodentligt søn af Kjeld Clemensen i Lille Brøndum, der nævnes i et tingsvidne af 27. april 1490 og igen 3. maj 1513 som sandemand.

Kjeld Clemensen, 1511, 1517

Kjeld Clemensen i Lille Brøndum, var sikkert søn af formanden. Han udstedte 8. juli 1511 tingsvidne om Korup og Korupgård. Han nævnes også 1515 og 1517 som herredsfoged i Hellum herred.³ Han er sikkert den Kjeld Clemensen i Lille Brøndum, der nævnes 1530.⁴ Michel Clemensen, der nævnes i sandemænds brev af 8. okt. 1504 om markskel ved Bælum, er formodentligt hans bror. Niels Clemensen, der nævnes som sandemand 1511, var sikkert også en bror. Den 3. marts 1513 nævnes Stig Holmbo i Lyngby som den dag foged til Hellum herreds ting, men Kjeld Clemensen som vidne.

Jens Mogensen, 1519

Jens Mogensen i Siem udstedte 17. dec. 1519 et tingsvidne, hvis indhold ikke kendes. Det er formodentligt samme Jens Mogensen, som nævnes 1504 jf. ovenstående. Jens Mogensen i Siem vidnede 3. maj 1513 om markskel mellem Fræer og Sejlstrup mark og Tustrup, Fræer og Aspe skove, og 1543 om markskel mellem Tersted og Skørping mark.

Tord Bertelsen, 1530

Tord Bertelsen i Flamsted, Gunderup sogn, nævnes 1530 som herredsfoged i et tingsvidne.⁵ Den 26. juli 1530 opkrævede han sandemænds tov mellem Sejlstrup, Tustrup og Fræer og måtte da vige dommersædet. Peder Hvas i Komdrupgård var da den dag tinghører. Han er formodentligt den Tord Bertelsen i Flamsted, der sammen med bl.a. Svend Bertelsen i Flamsted nævnes 8. okt. 1504 i et tingsvidne om Bælum mark, se Jens Mogensen ovenstående. Svend og Tord Bertelsen var formodentligt brødre.

¹ Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 173.

² Ældste Danske Arkivregistratur bind III, s. 27.

³ Adkomstreg. 1517-027.

⁴ Diplomatarium Vibergense, s. 359.

⁵ C. Testrup: Relation om Tingene s. 9 jf. Diplomatarium Vibergense, s. 359.

Anders Pedersen, 1541, 1554

Anders Pedersen Skriver havde Tersted, også kaldet Teglgård i Skørping sogn, som han lod opbygge, da den tilforn var øde og afbrændt, formodentligt i Clementsfejden. Han var herredsfoged 25. okt. 1541, da Axel Viffert til Aggervold, lensmand på Aalborghus, rejste sag om rebning af Lille Brøndum mark, som Peder Jensen, forstander i Aalborg Hospital havde opkrævet.¹ Den 2. okt. 1543 lod han gøre sandemændstov på Tersted mark, ved hvilken lejlighed Niels Skrædder i Dragsgård sad i dommers sted i Anders Pedersens egen sag. Dette gjorde Niels Skrædder også 1542 ved en sag, hvor Iver Friis til Næs (Lindenborg) fordelte Erik Mortensen i Nørgård for en gæld på 16 rhinske gylden. Anders Pedersen udstedte 1543 tingsvidne til fru Anne, Johan Urnes, at hun havde 3 lovdage til Erik Mortensen i Nørgård for en gæld på 100 gylden i guld og 12 stemplede gylden.² Anders Skriver nævnes 8. feb. 1547 i et sandemændstov på Skibsted præstegårds endelstoft.³ Han fik 1549 fæstebrev fra kronen på sin gård Tersted for sig og sit barn, hvilke der måtte leve længst. Mads Andersen i Fræer nævnes 1551 som tinghører. Anders Pedersen fik 1551 kronens gård Tustrup i Fræer sogn, efter at Poul Jensen og Michel Pedersen var sat ud. De stævnedes ham 1554, fordi han ikke havde skaffet dem en god gård igen, som han havde lovet. Anders Skriver kunne dog bevise sin ret, og 24. sept. 1554 fik han livsbrev på Tustrup. Han havde på egen bekostning opført Skibsted bro og Haals bro i Hellum herred og fik 24. feb. 1552 bevilling på at måtte beholde disse broer og indtil videre oppebære det brokorn, som skulle udgives til deres opretholdelse.⁴ Niels Bertelsen i Dragsgård, nævnes 1555 som den tid dommer på herredstinget.

Peder Jude, 1556, 1571

Født o. 1520-25, død 1572-73. Måske søn af formanden. Hans første hustru er ukendt. Han var anden gang gift med Anne Christensdatter, datter af herredsfoged Christen Jensen (Pig) i Suldrup og Inger Christensdatter. Peder Jude og hustruen fik 1. juli 1567 livsbrev på kronens gård Tersted, og hun fik bevilling på, hvis hun overlevede sin mand, at besidde gården, mens hun sidder enke, mod at give tilbørlig skyld, landgilde og anden rettighed. Den 3. juli 1573 blev Erik Podebusk, lensmand på Aalborghus, beskikket til at være hendes værge. Peder Jude boede 1551 i Teglgård. Peder Jude, foged på Aalborg slot, fik 5. juli 1556 brev på en gård i Skørping sogn, og det er sikkert ”vor mand”.⁵ Han omtales 1556 i to vidner.⁶ Det ene, at han lod tage vidne om Peder Skovfoged, som blev ”slagen”. I 1561 blev på Viborg landsting afsagt dom mellem Otto Brahe, lensmand på Aalborghus, og nævninger i Hellum herred, der havde svoret en mand fri ved et stimandstov, selv om han havde

¹ Kgl. Bibl. Ny Kgl. Saml. 868 p kvart, K. Gjerdings privatarkiv.

² Troels Dahlerup II, s. 744, 755.

³ Diplomatarium Vibergense, s. 256.

⁴ Kancelliets Brevbøger 1551-55, s. 123.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1556-60, s. 31.

⁶ Ældste Danske Arkivregistratur bind III X10.

ligget på lur om natten og overfaldet Peder Jude.¹ Peder Jude i Tersted m.fl. udstedte 24. feb. 1562 et tingsvidne til Søren Munk i Komdrup, ang. dennes og hans søskendes endelsskov.² Han var 1562 fæster af kronens gård Tersted, (Teglgård) under Aalborghus, fri for afgift, så længe han var herredsfoged.

Peder Jude rebede 1565 Gjerding mark, og præsten hr. Bertel Jespersen gav ham herfor en hest så god som 11 daler, 3 ørte korn m.m.³ Peder Jude tog 1567 på kronens vegne et stokkenævn på Ejstrup mark (Fræer sogn) skønt Jens Ibsen i Borup forbød nogen at vidne herom, og Axel Juul til Villestrup forbød sine tjenere at vidne med Peder Jude.⁴

Efter et sagn gjorde Peder Jude pagt med Fanden. Han skulle aldrig mangle penge, til gengæld skulle Fanden have ham, når alle hans hoser blev røde. En søndag morgen, da Peder Jude ville tage hoser på, var de alle røde, og han vidste da besked og sendte alle folkene i kirke, hvilket de fandt underligt. En pige listede hjem og så da en lukket vogn køre ind i gården, og en stor sort mand gik ind i huset. Derpå hørte hun stor støj og straks kørte vognen bort. Hun gik ind i stuen, og da lå manden død og splittet ad. Nogle siger, at kun hjertet var tilbage, ellers havde Fanden taget ham med hud og hår.

Peder Jude havde 1562-69 en sag med svigerfaderen om jord i Suldrup, se herredsfoged Christen Jensen.

Peder Jude levede 1572 efter en sag ved Viborg landsting.⁵ Teksten i dombogen er næsten ulæselig. Ud fra enkelte ord ses det dog, at det er samme sag, der 23. maj 1573 er for rettertinget på Dronningborg. Peder Jude var da død.⁶ På den ene side var Christen Elbæk i Hvanstrup, som stævnedes Jens Kjærulf, Peder Schiønning (på hustruernes vegne) og andre arvinger efter Peder Jude ang. breve på gamle Niels Elbæks efterladte gods, som Peder Jude havde fremlagt på landstinget. Peder Judes umyndige børn repræsenteredes af Palle Gris, der 1561 var foged på Aalborghus og 1566 fik pant i Tustrup i Hellum herred.⁷ Han blev sikkert foged på Aalborghus efter Peder Jude. Part i sagen var også Kirsten Lykke til Nørlund. Peder Judes rolle i sagen er uklar. Peder Schiønning og Jens Kjærulf, dømmes fri for stævningen.

Peder Judes herkomst kendes ikke. Navnet Jude, Jyde, Yde, Iude var almindeligt. 1445-70 nævnes Hans Jude, borgmester i Aalborg. Jes Jude nævnes 1484 og 1514 i Busted.⁸ Anne Gundesdatter skødede 1494 til sin svoger Peder Jude i Troelstrup et bol og en gård i Skals og samtykkede et skøde til bisp Glob.⁹ Per Jude tog 1498 lovhævd på gods i Hellum herred.¹⁰ 1536 var

¹ Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 2, s. 239.

² Udtagne breve nr. 1281, fra Torstedlund godsarkiv.

³ Danske Magazin 7,4, s. 231-232.

⁴ Ældste Danske Arkivregistratur bind III, s. 72-73.

⁵ Viborg landstings tingbog, s. 67 og 67b.

⁶ Kgl. Bibl. Ny Kgl. Saml. 868 p. kvart, K. Gjerding, afskr. Rigens dombog s. 75-76.

⁷ Danmarks Adelsaarbog 1895, Griis, s. 135.

⁸ Jep Yde nævnes på 22.10.1493. Hellum herreds ting i et vidne om Tulsted. Klaus Gjerding, Hellum Herreds Beskrivelse, s. 215.

⁹ Ældste Danske Arkivregistratur bind II s. 235.

¹⁰ Ældste Danske Arkivregistratur bind II s. 281.

Niels Jude foged på Restrup i Sønderholm sogn.¹ Jacob og Svend Jude, sikkert brødre, overdrog 17. nov. 1541 sammen med Poul Veyer inventaret på Hald til Christoffer Rosenkrantz.² Svend Jude fik 1542 brev på Testrupgård, som Viborg Hospital dog 1546 fik brev på.³ Jacob Jude, foged på Hald, fik 1542 brev på Nøragergård i Durup sogn, Gislum herred.⁴ De nævnte Juder var alle fogeder. De kan være slægtninge, måske børn af Jes Jude i Busted.

Peder Jude var 1556 foged på Aalborghus. Niels Wærre, der var gift med Kirsten Christiernsdatter Hørby, var også foged her og hun var anden gang gift med en Jude. Omkring 1565-69 var Laurids Bertelsen Hørby foged på Aalborghus.⁵ Noget tyder på, at fogedembedet på Aalborghus og på Vesterris i en periode gik i ”arv” blandt slægtninge, mens Otto Brahe var lensmand og i øvrigt købte en del gods af Hørby-slægten. Dette kunne være et tegn på, at Peder Jude også er en slægtning, måske mest sandsynligt søn af Kirsten Christiernsdatter Hørbys og N.N. Judes søn Jes Jude i Busted.

Børn af 1. ægteskab:

1. Datter, var 1573 gift med Jens Kjærulf. Måske søn af eller bror til Peder Kjærulf der nævnes 1564 og 1582 i Mosbæk, Sønderup sogn.
2. Datter, var 1573 gift med Peder Schiønning, formodentligt den der 1562 var fæster af kronens gård Ågård i Giver sogn. Utvivlsomt af herredsfogedslægten Schiønning i Aars eller Sønderlyng herred.
3. Datter ugift 1573. Hun er sikkert Sidsel Pedersdatter, der blev gift med herredsfoged Søren Mortensen, efter at hendes stedmoder, Peder Judes anden hustru Anne Christensdatter var død, sikkert 1592.
4. Datter ugift 1573. Hun er sikkert den Vibeke Pedersdatter, der første gang var gift med en Bloch, måske Michel Pedersen Bloch i Hørby 1552, og i dette ægteskab havde sønnerne Søren og Joen Bloch i Ejstrup, og i andet ægteskab blev gift med Niels Michelsen, herredsskriver i Hellum herred.

Søren Mortensen, 1574, 1594

Søren Mortensen var første gang gift med Anne Christensdatter, formandens enke, der levede 26. juni 1574, men var død før 1592, da Søren Mortensen berettede, at han havde giftet sig med Sidsel Pedersdatter, der 19. juni 1592 fik bevilling på, såfremt hun overlevede manden, at få Teglård uden stedsmål og beholde den, så længe hun var enke, mod sædvanlig landgilde.⁶ Hun var sikkert datter af herredsfoged Peder Judes første ægteskab og blev sikkert anden gang gift med herredsfoged Christen Horsens.

1574 nævnes Niels Bertelsen i Dragsgård som ”den tid dommer på Hellum herredsting”, men Søren Mortensen i Teglård fik 26. juni 1574 livsbrev på gården, fri for landgilde, ægt og arbejde og anden besværing, så længe han

¹ Rigsarkivet, Håndskriftssamlingen, Jens Bircherods Afskrift.

² Valdemar Andersen, Hald Hovedgaard, s. 163.

³ Diplomatarium Vibergense, s. 243-45.

⁴ Danske Magasin 3,6 s. 338, 361. Danske Kancelliregistranter, s. 224.

⁵ Diplomatarium Vibergense, s. 20.

⁶ Kancelliets Brevbøger 1588-92, s.825.

var herredsfoged.¹ Han fik 29. dec. 1579 brev på en mølle ved gården med et stykke jord kaldet Abildgård, fri for afgift de to første år, derefter med sædvanlig skyld.² 1589 nævnes Christen Christensen i Nørre Kongerslev som ”den tid dommer”. Søren Mortensen havde 1591 tienden af Gravlev sogn.³ Nogle kronbønder klagede 1594 til kongen, at han havde frataget dem noget skov og eng nord for hans gård, som de mente var deres rette rebdragne jord. Lensmanden fik 15. maj 1594 befaling om at undersøge sagen nærmere.

Jørgen Haard, 1599, 1604

Han udstedte 1599 tingsvidne om markskel mellem Skørping og Skindbjerg marker⁴ og samme år i et tingsvidne om Rebild skov, som Peder Bloch i Gerholm tog på vegne af Hannibal Gyldenstjerne til Restrup. Han var jf. Aalborghus lens jordebøger 1601 og 1604 fæster af kronens gård Tersted, dvs. Teglgård i Skørping sogn. Hans slægt kendes ikke, men i Axelsen og Farstrups Dagbøger nævnes fx en borgmester Niels Haard i Viborg, død 1699. Familien er også omtalt i Viborg Købstads Historie bind III, s. 803.



Jørgen Haards segl 1599

Christen Horsens, 1607, 1630

Christen Horsens levede 23. marts 1630, hvor han på herredstinget stævned mange i Helligum herred for brokorn. Den 27. april 1630 var han død, og hans enke stævnede da flere for gæld. Brokornet af Haals Bro og Skibsted Bro, som han havde haft, fik nu borgmester Hans Sørensen i Aalborg.⁵ Christen Horsens var gift med Sidsel Pedersdatter, datter af Peder Skriver, sikkert identisk med ovennævnte Peder Jude. Hun var sikkert først gift med herredsfoged Søren Mortensen og døde før 8. dec. 1640, hvor svigersønnen Laurids Edtsen i Teglgård på herredstinget vidnede om arv til hendes børn. Den 20. april 1630 stævnede Søren Bloch i Ejstrup på hendes vegne Niels Michelsen i Gjerding for gæld 4 rdl. Hun stævnede 1631 en række bønder for brokorn.

Christen Horsens i Teglgård stævnede 31. maj 1605 på Aalborg byting Søren Keddelsmed i Aalborg vedr. jord ved Søndergade, som Morten Bloch i Årup ejede, utvivlsomt Morten Nielsen Bloch af herredsfogedslægten Bloch i Hindsted herred. Christen Horsens fæstede 1606-07 Teglgård i Skørping sogn under Aalborghus. Den 24. sept. 1611 nævnes han i et syn på de kongelige skove i herredet.⁶ Den 15. dec. 1622 stævnede han Henrik Brun Aalborg. Ugen efter mødte herredsfoged i Hornum herred, Peder Gundesen, på hans

¹ Kancelliets Brevbøger 1571-75, s. 462.

² Jyske Registre III, fol. 4.

³ Kgl. Bibl. Ny Kgl. Saml. 868 p kvart, Klaus Gjerdings privatarkiv.

⁴ Kgl. Bibl. Ny Kgl. Saml. 868 p kvart, Klaus Gjerdings privatarkiv.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1630-32, s. 104.

⁶ Aalborghus lens regnskab.

vegne.¹ Den 8. dec. 1640 blev skiftet efter Sidsel Pedersdatter behandlet på Hellum herredsting på foranledning af svigersønnen Laurids Edtsen.

Børn jf. skiftet:

1. Peder, var 1640 i København.
2. Christen, tjente 1640 på Bangsbo.
3. Jørgen Horsens, 1640 præst i Albæk-Harridslev sogn. Hans søn Christen Jørgensen Horsens, gift 1677 i Randers med Margrethe Mikkelsdatter.
4. Peder Horsens, var 1640 i Skåne.
5. Karen, levede 1655, var 1640 gift med Laurids Edtsen, foged på Lindensborg, 25. okt. 1631 fæster i Teglgård efter svigerfaderen, levede 7. sept. 1652, død før 22. feb. 1653.² De havde en søn, Kristen Lauridsen Edtsen i Skørping, skifte 26. juli 1709, Aalborghus Amts Skpr. 1708-21, fol. 11b.



Christen Horsens segl 22. juli 1623
Aalborghus lens jordebog 1622-23, bilag 6

Niels Jensen, 1630, 1667

Født o. 1600-1610, begr. 17. jan. 1667 i Blenstrup. Stamfar til slægten Blicher.³ Søn af Kirsten Madsdatter og Jens Pedersen i Horsens, der jf. Aalborghus lens jordebog 1617-18 var fæster af en gård der. Brødrene Niels og Christen Jensen i Horsens blev 7. juli 1630 stævnet på herredstinget af deres bror Peder Jensen i Bælum for arv efter deres mor Kirsten Madsdatter.⁴ Gift med Maren Jensdatter, født o. 1610 i Gjerding, datter af Jens Andersen Resen, sognepræst i Gjerding-Blenstrup o. 1600-1640.⁵

Han var jf. Klaus Gjerding fæster af den nordøstligste gård i Horsens i Blenstrup sogn under Aalborghus len og var herredsfoged 30. nov. 1630. Han havde fra o. 1631 af kronen fæstet nogle enge og kirkejorder i Horsens, som han havde viderefæstet til Knud Jensen i Horsens, som ikke var hans bror, som Klaus Gjerding beretter.⁶ Da Margrethe Marsvin 1647 ville mageskifte med kronen, ville hun have herredsfogedens gård. Efter at kongen havde forhørt sig ved lensmand Gunde Lange, fik Niels Jensen 16. april 1647 løfte om at forblive under kronen. De omtalte enge og kirkejorder i Horsens tog Margrethe Marsvin imidlertid fra ham og gav til sine egne tjenere. Niels Jensen klagede 24. marts 1649 til kongen og fik sikkert jorderne igen. Gården

¹ Aalborg byfogedes tingbog.

² Hellum herreds tingbog 8.12.1640, s. 125b.

³ C. Klitgaard, Slægten Blicher, Persh. Ts. 1955, s. 113.

⁴ Hellum herreds tingbog, s. 124a.

⁵ Hans H. fussing, Til Dansk Præstehistorie, Persh. Ts. 1940, s. 58.

⁶ Dette fremgår af 3 skifter i Hellum herreds tingbog, 6.7.1630, s. 124a, 14.2.1665, s. og 12.5.og 27.7.1665.

er sikkert den i Horsens by, fæster Niels Jensen, hartkorn 3-6-4-2 6/7, som nævnes i matriklen 1664.

4. aug. 1635 var Niels Sørensen dommer i en sag, hvor Knud Jensen i Horsens, skulle gøre ed, men ikke havde været med de øvrige 11 mænd. I 1635 æskede Niels Jensen sit skudsmål på herredstinget. Man svarede, at han havde skikket og forholdt sig som en ærlig, from og oprigtig dannemand og ydet ret og skel, som hans bestilling og embede udkrævede.

Han fik 1648 herredstingets fuldmagt til at deltage i hyldning af Frederik 3. i København.¹ På herredstinget vidnede 7 mænd fra Horsens og Dollerup 1663, at "Niels Jensen i Horsens i den sidste fejde blev meget ilde behandlet af de svenske og de kejserlige, ikke alene med stor og ulidelig kontribution og indkvartering, men endog med mangfoldig og besværlige nattelejer, som de svenske officerer og gemene ofte tog hos ham og i synderlighed udi rapturen, da han blev overfaldet af 12 personer med 18 heste, da han skulle indhøste sit korn, så at hans korn og fuoring er blevet øde og hans heste og en del fæmon ham fratagen, så han ikke har kunnet drive sin avl og biering".

Børn:

1. Jens Nielsen, faderens eftermand som herredsfoged.
2. Jens Nielsen (Horsens), født i Horsens o. 1639, død i Bælum, begr. 25. okt. 1686. Trolovet 24. april 1676 og 13. sept. gift i Aalborg Budolfi med Maren Pedersdatter, datter af sognepræst i Rødding-Krejbjerg Peder Torsen, født o. 1620 i Ry, begr. 3. feb. 1699 i Rødding, og Mette Hansdatter (ca. 1625-ca. 1655). Hun blev gift 2. o. 1687 med sognepræst Ove Lauridsen Helsted.² Jens Nielsen Horsens blev undervist af en kapellan i Skørping, uden tvivl hr. Mads Holbech, 1649 sat i Aalborg skole, 1656 i Københavns skole. Han var under Københavns belejring 1659 optaget i studenterregimentets 3. kompagnis 2. rode.³ Dimitteret til universitetet 19. juni 1660 som Janus Nicolai Hotternenis af rektor, mag. Jørgen Eilersen. Cand. theol. 1662. Han "konditionerede" formodentligt forskellige steder, indtil han blev kaldet til Bælum-Solbjerg 22. nov. 1675, ordineret i Viborg Domkirke 27. jan. 1676. Hr. Jens Nielsen Horsens søn Anders Jensen, død 1695, begr. under gulvet i tårnet på Bælum kirke.⁴
3. Jørgen Nielsen Horsens, 1693 fændrik i nationalinfanteriet ved Det Op-landske Regiments Hadelandske kompagni i Norge. Afgik 12. juli 1698.⁵
4. Mette Nielsdatter, levede 1696 og var da ugift.
5. Kirstine Nielsdatter, gift 20. sept. 1696 i Blenstrup med Hans Frandsen Grise af Aalborg.
6. Dorthé Nielsdatter, gift med Niels Christensen Oustrup i Stenild.

¹ Hellum herreds tingbog.

² C. Langholz, Anetavle for berømte danskere, s. 51.

³ E. Marquard, Københavns Borgere 1659.

⁴ Himmerland og Kjær Herred 1933-35, s. 167.

⁵ Olai Ovenstad, Militærbiografier: Den norske hærs officerer 1628-1814.



Niels Jensen Horsens segl 2. april 1633
Aalborghus lens regnskab, bilag uden nummer

Jens Nielsen, 1667, 1696

Født o. 1633, død i Horsens 11. marts 1696, begravet 19. marts i Blenstrup, 64 år. Skiftet er omtalt i Klaus Gjerding s. 36-37. Jens Nielsen, søn af formanden, blev udnævnt 12. feb. 1667. Ved Christian 5.s tronbestigelse 1670 ansøgte han om konfirmation på embedet i en svulstig ansøgning, Klaus Gjerding, s. 34. Udnævnelsen blev oplæst på herredstinget 13. marts 1677. Han blev 1687 tillige herredsfoged i Hindsted herred. Indtil 1681 var han tillige fuldmægtig for sin husbond, jomfru Øllegaard Hansdatter von Hærbø og boede i Horsens på en gård, som hun havde fået udlagt af kronen. Han var tillige birkefoged i Lindensborg birk fra 9. nov. 1681. I den forbindelse blev han irettesat af kongen.¹ Sikkert samme sag var 23. okt. 1690 på Hornum-Fleskum herreds ting, hvor Wolf von Buchwald på Gudumlund stævnedes ham for ikke at have holdt ting. Han afstod 1. feb. 1696 embedet formedelst alderdom og svaghed til Jens Nielsen Oustrup. Et par gange i 1677 blev retten beklædt af Michel Christensen i Bælumgård, der 1662 var ridefoged for Viffert Seefeld til Refsnæs og 1670 ridefoged for Ide Kaas til Tulsted.

Herredsskrivere i Hellum herred

Christen Skriver i Lyngby, 1560, 1581

Christen Skriver udstedte 24. feb. 1562 et tingsvidne sammen med herredsfoged Peder Jude.² Han var 1581 formodentligt endnu herredsskriver, for da stævnedes Bjørn Kaas til Stårupgård (død 26. marts 1581) ved landstinget Niels Bertelsen i Dragsgård, ”for han har siddet i dommers sted og nævnt høring over hans tjener Christen Skriver i Lyngby, og ikke han for samme dele har fanget lovligt varsel. Derefter blev afsagt, at dersom Anders Knudsen har noget debrev på Christen Skriver, da bør det ikke at komme Christen Skriver til hinder eller skade”.

Niels Michelsen, 1599

Sikkert død 1622. Gift første gang med Vibeke Pedersdatter, datter af Peder Skriver, der sikkert er identisk med herredsfoged Peder Jude. Hun var formodentligt første gang gift med en Bloch, måske Michel Bloch, og havde med ham sønnerne Joen og Søren Bloch i Ejstrup.³ Hendes søster Sidsel var

¹ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Hellum herred, s. 360.

² Udtagne breve, nr. 1281, fra Torstedlund godsarkiv.

³ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 182.

gift med herredsfoged Christen Horsens. Gift anden gang med Else Andersdatter, der 27. okt. 1629 blev stævnet af delefogeden vedr. pant i en so. Hun vidnede 13. april 1630, at hendes avl var så dårlig, at hun ikke kunne betale skat.¹ Hun blev 11. okt. 1631 af Jørgen Grubbe til Tostrup på herredstinget forbudt at fiske i Møllebækken. Den 5. april 1642 stævnedes Laurids Edtsen i Teglgård på lensmandens vegne Else Andersdatter ved sin søn Anders Nielsen ang. et fæstebrev på en eng. Søren Bloch stævnedes 10. nov. 1646 på Hellum herredsting sin stedmor Else Andersdatter for en 24 år gammel arv efter Vibeke Pedersdatter til halvsøsteren Mette Nielsdatter, hvilket må betyde, at Niels Michelsen døde 1622. Endvidere stævnedes Vibeke Nielsdatter, Niels Michelsens datter i Glerup, samt Anders Nielsen, hendes bror. Niels Michelsen i Rebild var 1599 herredsskriver. Den 11. okt. 1603 var han tinghører.

Børn i første ægteskab:

1. Michel Nielsen, er sikkert den Michel Bloch, borgmester i Kalundborg, der levede 24. maj 1644, men var død 28. marts 1645, da hans enke Elline Jacobsdatter udstedte et gældsbevis på 100 rdl.
2. Mette Nielsdatter i Nørbeg, dvs. Nørbæk. Hendes (halv)bror Lars Sørensen i Dragsgård stævnedes 3. marts 1646 på Hellum herredsting hendes halvsøskende, nedennævnte Vibeke og Anders for arv til hende.

Børn i andet ægteskab:

3. Vibeke Nielsdatter, var 10. nov. 1646 i Glerup jf. ovenstående.
4. Anders Nielsen i Rebild stævnedes 17. april 1638 for sin mor Else Andersdatter, Mads Christensens enke Maren Sørensdatter i Rebild for 15 sldl.

Peder Gundesen, 1622, 1629

Efter et tingsvidne af 23. juni 1622 (bilag 8 til Aalborghus lens jordebog 1622-23) var han herredsskriver i Hellum herred. Jf. Hellum herreds tingbog 1629 var han herredsfoged i Hornum herred og skriver i Hellum herred.

Jens Andersen i Bonderup, 1637, 1666

Se omtale under Hornum herred.

Erik Justsen, 1666, 1675

Født o. 1619, begravet okt. 1695 i Store Brøndum, ”vor forrige Herredsskriver, efter sin langvarige Sengeleje i Blindhed og Elendighed, æt 76”. Den 7. jan. 1668 blev det meddelt på tinget, at Erik Justsen skulle være tingskriver efter Jens Andersen. Han var dog tiltrådt 5. nov. 1666, hvor han, Erik Justsen, herredsskriver i Hellum herred, ved Aalborg byting stævnedes skibsmand Chr. Halvorsen for 10 rdl. Han stævnedes 9. marts 1675 flere ang. syn af fæstegårde. Niels Bødker i Siem ”stedte” 1688 skriverhuset fra Michelsdag 1688-89 for 2 sldl. så længe Erik Justsen lever og efter hans død for 2 rdl. årlig.

Peder Pallesen Munk, 1672

Udnævnt 4. dec. 1672, kasseret straks, se Fleskum herred.

¹ Hellum herreds tingbog, s. 69a.

Laurids Christensen, 1682

6. marts 1682 var Laurids Christensen tingskriver i Hellum herred og stævnedes da smed Mads Gregersen i Aalborg for en gæld på 3 rdl.¹ Han er sikkert identisk med Laurids Christensen Carl i Lindenberg birk, se her.

Daniel Jespersen, 1685

Udnævnt 3. marts 1685.

LINDENBORG BIRK

Lindenberg birk hed oprindeligt Næs birk. Det hørte i 1442 under biskoppen i Viborg.² Birkeretten blev næppe opretholdt efter reformationen. 1646 søgte ejeren af Næs, Jørgen Urnes enke Margrethe Marsvin, om at måtte nyde fri birkeret for sine bønder i Blenstrup sogn, men det blev ikke bevilget.

Den 31. jan. 1681 fik Sofie Amalia Lindenov til Daasborg, som Næs nu kaldtes, godset ophøjet til friherreskabet Lindenberg med ret til at oprette et birketing omfattende godsets bønder og tjenere i Blenstrup, Gerding, Brøndum og Gunderup sogne. Den 13. maj 1681 lod hun stævne alle beboere i Gjerding, Brøndum, Siem, Torup, Gunderup og Nøvling sogne til det første birketing, som skulle holdes ved Blenstrup kirkegård torsdag den 9. juni 1681 og fremdeles hver torsdag samme sted, om sommeren kl. 8 om vinteren kl. 10. Man ser, at friherreinden også har lagt Nøvling, Siem og Torup sogne under birket, men dette er en selvtagen frihed. Senere fik jurisdiktionen endnu større omfang. I 1850 blev Gudum, Lillevorde, Sejlflod, Gunderup og Romdrup sogn henlagt under Fleskum herred, dog med undtagelse af visse jurisdiktionsområder. Efter lov af 18. jan. 1878 blev Lindenberg birk nedlagt fra 1. juli 1879 jf. bek. af 21. april 1879 og disse sogne blev lagt under Fleskum herred, mens sognene i Hellum-Hindsted herred blev lagt under dette herred. Fra 1831 var birkefogeden også herredsfoged i Hellum-Hindsted herred. Birketinget blev holdt ved Blenstrup kirke, hvor der 1694 byggedes et nyt tinghus, hvortil medgik 37 rdl. i materialer og arbejds løn. Henrettelser fandt sted på Galgebakken på Blenstrup hede. Tingstuen var senere på Lindenberg, men da der i 1787 var opført en skole i Fjellerad, blev der indrettet tingstue i bygningen, og skoleholderen fik ret til at skænke for de tilrejsende. Her var tinget til birket blev nedlagt.

Birkefogeder i Lindenberg birk

Tillige birkeskrivere fra 21. jan. 1752.

Jens Nielsen, 1681-1696

Da birket blev oprettet 1681, blev Christen Nielsen i Ellidshøj ansat som birkefoged, men inden han var tiltrådt, nåede friherreinden til den konklusi-

¹ Aalborg byfogedes tingbog 6.3.1682, s.189a.

² Diplomatarium Vibergense, s. 347.

on, at han ikke var dygtig nok og udnævnte 1. aug. 1681 i stedet herredsfoged Jens Nielsen i Hellum herred til birkefoged. Se Hellum herred.

Christian Diderichsen Schoustrup, 1710

Var tillige herredsfoged i Hellum-Hindsted herred, se her.

Christen Sørensen, 1738

Udnævnt 17. juni 1738, konf. 25. juli 1738. Fra 21. jan. 1752 tillige birkeskriver. Tillige herredsfoged i Hellum-Hindsted herred, se her.

Johan Ludvig Lybecher, 1771

Embedet konf. 20. aug. 1771. Se Hornum-Fleskum herred.

Frederik Peitersen, 1780, 1821

Født o. 1749, død 28. juni 1821, 73 år, begr. i Gunderup, skifte under Lindenberg 2. juli 1821.¹ Søn af birkefoged Henning Peitersen, Visborggård birk. Gift 14. nov. 1783 i Astrup med Anne Elisabeth Fugl, døbt 25. nov. 1764 i Lødderup på Mors, død 1787, begravet 22. juni i Vive, skifte 8. nov. 1793 under Lindenberg,² datter af Hans Henrik Fugl, degn i Lødderup på Mors, senere i Astrup i Hindsted herred, død 1789, og Lucie Magdalene Gade. Hans Henrik Fugls bror var Christian Pedersen Fugl, herredsfoged i Hellum-Hindsted herred og birkefoged i Villestrup birk, og de var sønner af Peder Andersen Fugl, død 1759 i Astrup. Frederik Peitersen blev gift anden gang 22. nov. 1793 på Havnø med Elisabeth Eleonora Hammer, døbt 5. okt. 1772 i Støvring, død 1815 på Fjelleradgård, begravet 31. juli i Gunderup, datter af forvalter Niels Hammer på Støvringgård og hustru Agathe Gise.

Frederik Peitersen var 1774 fuldmægtig på Lindenberg. 27. okt. 1778 birkedommer og skriver, exam. jur. 2. juli 1779, embedet konf. 9. feb. 1780. Han boede 1787 i Vive by, Hindsted herred, men blev o. 1794 arvefæster af Fjelleradgård under Lindenberg, som blev oprettet ved udskiftningen af Fjellerad by, matr. nr. 7, Gunderup sogn, 6 tdr. hartkorn. Efter hans død gik gården i arvefæste til hans søn Niels Peitersen.

Børn i ægteskabet med Anna Elisabeth Fugl:

1. Ernst Henrik, døbt 26. jan. 1785 i Vive, begravet 1. feb.
2. Charlotte Amalie, døbt 1. feb. 1786 i Vive, var 1821 på ukendt sted.
3. Nis, døbt 22. juni 1787 i Vive, 1821 på Sct. Thomas i Vestindien.

Børn i ægteskabet med Elisabeth Eleonora Hammer, alle født i Gunderup:

4. Johs. August, døbt 5. nov. 1794, var 1821 i Aalborg.
5. Ane Sophie, døbt 30. sept. 1795, 1821 gift med Niels Snedker i Fjellerad.
6. Niels, døbt 12. dec. 1796, var 1821 hjemme.
7. Henning Nicolai, døbt 28. aug. 1799, var 1821 gartner på Lundbæk.
8. Christen, døbt 29. juli 1801 i Gunderup, var 1821 i snedkerlære.
9. Johannes, døbt 20. maj 1803 i Gunderup, 1821 snedkerlærling i Aalborg.

¹ Lindenberg, skifteprotokol 8.11.1793, s.106a.

² Lindenberg skifteprotokol 7.2. 1821, s. 328a.

Anders Nicolai Hvass, 1822, 1827,

Udnævnt 9. jan. 1822 og 1827. Se fogeder i Hellum-Hindsted herred.

Niss Jens Jørgen Nissen, 1834, 1840

Se Villestrup birk.

Heinrich Christian Piehl Wøldike, 1867-1879

1867 udnævnt til herredsfoged og -skriver i Hellum Hindsted herred og birkedommer og -skriver i Lindenberg. Embedet nedlagt 1879.

Birkeskrivere i Lindenberg birk

Fra 21. jan. 1752 tillige birkefogeder.

Laurids Christensen Carl, 1681

Ansæt 1681, se omtale under Hellum-Hindsted herred.

Christen Skriver i Vaarst, 1688

Biskop Henrik Borneman i Aalborg stævnedes 27. sept. 1688 Christen Skriver i Vaarst – sikkert birkeskriveren - for resistance med landgilde.¹

Poul Knudsen

Han var måske birkeskriver. Døbt 14. jan. 1647 i Blenstrup, død 13. jan. 1713 i Askildrup, begravet i Blenstrup, 68 år. Søn af Knud Jensen, fæster i Horsens i Blenstrup, begr. 16. marts 1655 i Blenstrup, 61 år og Karen Christensdatter født o. 1610, død i Horsens, begr. 17. sept. 1678 i Blenstrup. Gift 12. juni 1671 i Blenstrup med Anne Jensdatter i Askildrup.

Steen Ditlevsen Friis, o. 1708, 1733

Født o. 1653, død 4. maj 1733 i Bælum, 80 år, begravet i Bælum kirke. Søn af amtsforvalter Ditlev Eriksen Friis og Karen Nielsdatter Riis.² Gift første gang o. 1696 med Mette Lauridsdatter Kras, død 1701 på Mølholm, begr. 12. april 1701 i Store Brøndum. Datter af præsten Laurids Nielsen Kras i Nibe, født o. 1635, død 1700 i Nibe, og Magdalene Olufsdatter, død 1708 i Nibe. Gift anden gang 21. nov. 1703 Brøndum med Margrethe Nielsdatter Svanne, født o. 1659, død 13. okt. 1732, 73 år, skifte 13. okt. 1732 under Lindenberg. Hun var enke efter præsten Sveder Jensen Thisted i Øls.

Steen Friis forpagtede 1697 Dalsgård i Vokslev af svigerfaderen.³ Han nævnes her med 2 tjenestedrenge og 1 pige, men ingen hustru. Han boede også 1698 på Dalsgård.⁴ Han var en tid ejer af en gård i Øls, forpagter på

¹ Lindenberg birks tingbog 27.9.1688, s. 158b.

² H. Friis-Petersen, Ditlev Eriksen Friis og hans efterkommere, Statsbiblioteket, Aarhus, 1945.

³ Rigsarkivet, amtsregnskab Aalborghus, Konsumptions- og folkeskat, afskrift af Jens Chr. Langdahl.

⁴ Nibe tingbog 1698 fol. 181 jf. C. Klitgaard, Nibe, s. 224.

Mølholm under Lindenberg, måske samtidigt gæstgiver i Nibe.¹ Han boede 13. feb. 1710 i Ejstrup.² Han solgte 7. marts 1731 en gård i Brøndum, Onsild herred, til forvalter Anders Nielsen Dørup på Lindenberg.³ Efter kirkebogen kom han 5 uger før sin død til Nørgård efter at have boet i Ejstrup.

Børn:

1. Cathrine Magdalene, født på Mølholm, døbt 4. jan. 1697 i Store Brøndum.
2. Anne Elisabeth, født på Mølholm, døbt 12. april 1699 i Store Brøndum.
3. Ditlev Lorents, døbt 12. april 1701, begr. 20. juli 1777 i Støvring.
4. Anette (Ulrikke A.), gift 12. sept. 1726 i Mou med Heinrich Gross. Ejer af Bælum Nørgård 1727 og 1751.⁴ 4 børn, døbt i Bælum: Ernst Kristoffer 1727, Mette Kirstine 1728, Dorthe Marie 1729, Anne Margrethe 1732.

Andreas Svitzer, 1733

Født 3. jan. 1712 i Føvling sogn, Malt herred, begravet 12. maj 1751 i Brøndum. Søn af præst i Føvling-Holsted Bendix Didriksen, født o. 1676, død 1738 i Føvling og Birgitte Henriksdatter Schurmann, født o. 1679, død 1742 i Føvling. (Andreas Svitzer er opkaldt efter hendes stedfar). Udnævnt 15. okt. 1733, konf. 6. nov. 1733. Anders Svitzer og hans ”kæreste” dvs. hustru fra Ejstrup nævnes 1738 som faddere i Brøndum.

Christen Sørensen, 1752-1771

Konf. 21. jan. 1752. Han var også birkefoged i Lindenberg birk og herredsfoged i Hellum-Hindsted herred, se omtale her. Efter ham var birkefogeden også birkeskriver, se ovenstående.

GISLUM HERRED

Herredet nævnes første gang i 1231 i kong Valdemars jordebog. Den del af Vesterbølle sogn, Viborg amt, der lå nord for Lerkøfeld å, hørte tidligere til Gislum herred. Også en del af Ravnkilde sogn skal have ligget til dette herred. Den 26. nov. 1687 blev det lagt sammen med Rinds herred samt Strandby sogn af Aale birk, og landsdommerne foreslog, at herredet skulle hedde Bølle herred, men betegnelsen slog ikke an.

Testrup fortæller: ”Tinget skal forud være holdt vesten for Nyrup i heden, hvor endnu nogle af stenene ses, siden er det holdt ved Gislum kirke, men sidst blev samme holdt ved Vonsild kirke”. Omkring 1680 var det på sidstnævnte sted. Endnu i ret ny tid fandtes de gamle tingsten på markskellet mellem Gislum og Vognsild sogn. Landsdommerne indstillede 1687, at tinghuset skulle sættes på heden mellem Ø. Bølle og Knudstrup. Tinget blev efter denne tid holdt i et hus i Ø. Bølle. 1774 blev det henlagt til Hobro.

¹ C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Kras, Kuri, Wiingaard, Wolf m.fl., Persh. Ts., 1920, s. 225.

² Hornum-Fleskum herreds tingbog, s. 223b.

³ Viborg landstings skøde-panteprotokol 1731-37, s. 17b.

⁴ Efter Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 541.

Herredsfogeder i Gislum herred

Vogn Jensen, 1442

Vogn Jensen i Bonderup (nu Lerkenfeldt), Vesterbølle sogn, Rinds herred, nævnes som herredsfoged i et tingsvidne af lørdag næst før pinsesøndag 1442 om skel mellem Gislum og Rinds herred.¹ Han bekendte 1463 at have et Durup kirke tilhørende byggested i leje af bisp Knud i Viborg.² Han gjorde 1465 mageskifte med Tisted kirke om en eng.³

Christen Jepsen, 1443

Christen Jepsen i Binderup, ”Thinghører på Gislum herrits thing” udstedte lørdag næst efter Skt. Kjelds dag 1443 sammen med abbed Niels i Vitskøl Kloster m.fl. et tingsvidne om Gedsted vandmølle.

Jens Mogensen, 1464, 1467

Nævnes i et tingsvidne af 1. nov. 1462 om ulovlig sætning af ruser i Vesløs Fjord og Feggesund. Omtales som foged i en lovhævd af 5. maj 1464 om Mølholm ved Gedsted Å. Han nævnes også 17. juni 1468, men ikke som herredsfoged, i et tingsvidne af Aars herredsting om dengang Lille Sørup lå øde.

Thomas Jensen, 1467, 1484

Måske søn af formanden. Omtales i to tingsvidner om lovhævd vedr. Bonderupgård og gods 25. april 1467 samt i tingsvidner 11. aug. 1470, 15. juli 1475, 27. juli 1476. Se også nedenfor.

Christen Jensen, 1478

Udstedte 28. marts 1478 på velbyrdige Mourids Nielsens (Gyldenstjerne) vegne åbent brev om lovhævd om bygget og øde gods i Gislum herred.

Thomas Jensen, 1484, 1485

Optræder igen i tingsvidne af 29. maj 1484 om Nørlund og 20. aug. 1485 om gods i Gislum herred. Levede 1492.

Peder Vognsen, 1495, 1498

Peder Vognsen, foged til Gislum herreds ting, udstedte 5. juli 1488 tingsvidne, at Mourids Nielsen (Gyldenstjerne) til Ågård indvordede noget gods. og 14. nov. 1495 et tingsvidne om lovhævd, som Mourids Nielsen gjorde på gods i herredet. Ligeledes som foged udstedte han 1498 lørdag næst efter Sct. Johannes dag tingsvidne om lovhævd som Morten Jepsen gjorde på sit gods.

¹ E. Tang Christensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Historie, s. 10.

² Ældste Danske Arkivregistratur bind II, s. 259.

³ Ældste Danske Arkivregistratur bind II, s. 250.

Jens Pedersen, 1498, 1526

Jens Pedersen (i Østrup, Vognsild sogn), udstedte 1498 lørdag næst før Sct. Appostole dag sandemænds brev om skel mellem Bonderup og Aarup mark. Den 19. jan. 1499 blev han stævnet til Viborg landsting af velbyrdige mand Oluf Jepsen, fordi han ikke ville skaffe denne lovhævd på gården Kokholm.¹ Endnu 1526 nævnes han i et sandemændstov mellem Hestbæk og Alstrup marker.² Den 14. april 1515 var Christen Pedersen i Østrup ”den dag fogit” til Gislum herredsting.³

Jens Jensen, 1533, 1547

Jens Jensen i Tisted nævnes i et brev af 13. sept. 1533 om lovhævd på kirkens og bispedømmets gods i Gislum herred.⁴ Han udstedte 1541, før 7. juni, tingsvidne til Turi Christensen, at denne på 3 ting havde æsket Niels Pedersen i Bonderup (Lerkenfeld) for skyld og oppebørsel af Bonderup. Han udgav 1533 et tingsvidne, at Jep Ørn i Sjøstrup, foged for Peder Skram, lovligt havde fordelt Per Brun i Stistrup Mølle.⁵ Den 6. eller 13. juli 1538 sad Peder Jensen i Tisted i hans sted. Den 3. feb. 1543 vidnede han i et brev om sandemændstov, og Christen Skriver i Morum sad da i herredsfogedens sted.⁶ Jens Jensen stævnedes 1547 til landstinget af Christen Friis til Ågård for en dom, som han havde afsagt mellem ham og Enevold Jensen Seefeld til Visborggård om en eng på Kokholm mark.⁷ Han var 4. nov. 1553 sandemand.⁸

Søren Pedersen, 1553, 1562

Ifølge Rinds Herreds Krønike var Peder Pedersen i Østrup, Vognsild sogn, herredsfoged 1553, men det er sikkert en forveksling. Søren Pedersen i Østrup, Vognsild sogn, nævnes som herredsfoged i et sandemænds tov af 4. nov. 1553 om markskel mellem Øster Nørager, Grynderup og Alstrup mark.⁹ Han nævnes også 1555 jf. Rinds Herreds Krønike. Han nævnes i et tingsvidne af 31. juli 1557,¹⁰ at Blakshale eng mellem Lynderupgård og Højslev mølledam har hørt til Testrup Hospital, indtil Binderup bymænd i Clementsfejdens tid tog den til sig, og i et forlig af 18. sept. 1557 mellem Kristen Madsen, præst i Smorup, og Binderup bymænd om markskel mellem Smorup og Binderup.¹¹ Han udstedte 1557, lørdag efter Skt. Olaf dag (31. juli), et tingsvidne, at Testrupgård fordum havde været præstegård.¹² Han var 1562 fæster

¹ E. Tang Christensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Historie, s. 16.

² Langebeks Diplomatarium, Rigsarkivet

³ Diplomatarium Vibergense, s. 134.

⁴ Diplomatarium Vibergense, s. 189.

⁵ Troels Dahlerup I, s. 694.

⁶ Diplomatarium Vibergense, s. 212, 231.

⁷ E. Tang Christensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Historie, s. 77.

⁸ Diplomatarium Vibergense, s. 294.

⁹ Diplomatarium Vibergense, s. 294.

¹⁰ Diplomatarium Vibergense, s. 321.

¹¹ Diplomatarium Vibergense, s. 323. Himmerland og Kjær H. 1961, s. 135.

¹² Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s. 1105.

af en krongård i Østrup under Aalborghus len og ”Thenne gord haffuer Søren psønn quit meden hand er herridsfogidt”.

Christen Jensen

Ifølge Rinds Herreds Krønike, s. 20, var Christen Jensen herredsfoged i Gislum herred, hvornår anføres ikke. Han omtales ikke i Testrups resumé over herredsfogederne senere i Krøniken. Ud fra børn og børnebørns tidsmæssige placering synes det rimeligt at placere ham efter Søren Pedersen.

Børn ifølge Christen Sørensen Testrup:

1. Jens Christensen i Store Binderup, gift med Mette Pedersdatter, datter af Peder Byrialsen i Gjørup, født o. 1560, død efter 1600, og Mette Nielsdatter af Smollerup, født o. 1570, død efter 1600. De havde 5 børn, Kirsten Jensdatter og Christen Jensen, som der intet vides om, Jacob Jensen, rejste meget indenlands, døde ugift i Viborg, Jens Jensen, død ugift i Viborg, og Peder Jensen i Store Binderup, gift med Johanne Simonsdatter af Nørholm. Johanne var datter af Simon Nielsen (Pugh) i Vestergård i Nørholm, hvis enke Anna Sørensdatter Buus efter hans død blev gift med Peder Christensen Aalestrup, birkefoged i Nørholm, bror til Anders Christensen Aalestrup, herredsfoged i Gislum herred. Peder Jensen i Store Binderup og Johanne Simonsdatter havde 6 sønner og en datter, nemlig 1. Simon Pedersen i Glerup, først gift med Poul Dalsgaards datter Inger og 1718 med Christen Christensen Aalestrups datter Gertrud, 2. Jacob Pedersen, boede ved Roskilde, gift med en enke, død 1727, 3. Christen, boede i Roskilde Mølle, 4. Jørgen. 5. Niels Pedersen, død ugift, 6. Jens Pedersen, overtog faderens gård i Store Binderup, gift med Apelone Andersdatter med hvem han havde en søn Peder Jensen Sommer, der blev byskriver i Skive. 7. Mette Pedersdatter, gift med Anders Christensen i Vestrup.

Jens Mortensen, 1575

Jens Mortensen i Østrup, Vognsild sogn var herredsfoged 1575.¹ Han har sikkert kun fungeret midlertidigt eller få gange. På samme tid hed herredsskriveren det samme, der er måske tale om en sammenblanding.

Peder Christensen, 1577, 1595

Peder Christensen i Binderup var herredsfoged 1577 og 1595 jf. Rinds Herreds Krønike. Peder Christensen i Binderup, herredsfoged i Gislum herred, Jens Mortensen i Østrup, Christen Stub herredsskriver m.fl. udstedte 1579, lørdag efter Bartholomei Apostoli dag et tingsvidne på forlangende af hr. Søren Christensen, præst til Gislum kirke.² Diplomatarium Vibergense har Bunderup, men det må vist uden tvivl være Binderup.

Peder Christensen i Binderup, herredsfoged i Gislum herred blev 28. jan. 1581 stævnet til landstinget for et syns- og skønsvidne, han havde udstedt vedr. Anders Banner til Gesingholms ejendom på Rørbæk mark, uden at

¹ Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike.

² Diplomatarium Vibergense, s. 191.

denne havde fået lovligt varsel. 11. feb. 1581 blev han stævnet til landstinget af Espen Andersen i Vestrup, der havde fået fradømt sit fæste grundet manglende tiendebetaling. Jens Grøn havde taget vidne på dette, men mødte ikke. Den 8. april 1581 blev han stævnet af Anders Michelsen i Morum, som han havde idømt en bøde for stenslag, selv om det var sket i nødværge. Sagen tilbagevistes til herredstinget. Den 21. nov. 1590 blev han stævnet til landstinget ang. hans dom i en sag mellem Niels Stygge til Nøragergård og dennes fæstere i Kgs. Thisted ang. kongeskat.¹

Han er muligt den Peder Christensen i Lille Binderup, der 1591 mødte på landstinget på vegne af velbyrdige fru Anne Andersdatter (Winther) i Krogstrup og stævnedes Peder Ged i Hjedsbæk og Gunde Knudsen Blære for en dom, de havde fået på landstinget over hendes salig husbond Jacob Christensens (Harbou til Ørndrup) brev, som han havde ladet gøre ”på medgift og hjemfærd, som han deres hustruer efter deres bryllups kost med hjemfærd givet har”. Han nævnes desuden i tingsvidne og 17. aug. 1594.² 1581 var Niels Christensen Skriver i dommers sted, se herredsskrivere.

Niels Byrialsen, 1607

Niels Byrialsen i Lundgård, herredsfoged i Gislum herred, udstedte 9. marts 1607 tingsvidne om øde gods i herredet.³ Sikkert identisk med Niels Byrialsen, herredsfoged i Rinds herred 1580 og 1581. Se her.

Christen Pedersen, 1616, 1649

Christen Pedersen i Store Binderup, rimeligvis søn af næstformanden. Han nævnes 27. feb. 1613 i et tingsvidne ang. Lovns kirketiende, som Svend Pedersen, foged på Bonderup (nu Lerkenfeldt) fik.⁴ Han nævnes som udsteder af et tingsvidne i en sag ved landstinget mellem Jacob Jensen, præst i Sønderholm og Michel Christensen Viborg, præst i Gislum. 20. april 1616 nævnes han sammen med Iver Nielsen i Morum, delefoged til Aalborghus.

1619 deltog Christen Pedersen i Store Binderup, herredsfoged i Gislum herred, i optælling af ødegårde. Den 28. aug. 1619 blev han stævnet til landstinget for et vidne om Aalborg Hospitals jord i Hole mark. 1633 var han herredsfoged.⁵ Den 15. sept. 1641 blev han på landstinget stævnet for en vurdering af 3. maj 1634 ang. præsten Michel Christensens efterladte bo i Gislum.

Den 1. aug. 1646 udstedte han tingsvidne om Ullits præstegård.⁶ Han udstedte sammen med Iver Lauridsen i Blære, Jens Svendsen i Vestrup og Knud Nielsen 14. aug. 1647 i et tingsvidne ang. kongens part af Kællingtand.⁷ Den 16. juni 1649 udstedte han sammen med Knud Nielsen i Vognsild

¹ Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 5, s. 112.

² E. Tang Christensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Historie s. 79.

³ Aalborghus lens regnskab, 1591-1607, tingsvidne om øde gods, nr. 5 og Heilskovs samlinger på Landsarkivet, H1(9) – 25, herredsfogeder til 1687.

⁴ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1047.

⁵ Aalborghus lens regnskab 1632-33, antegnelser til bilag, 29.6.1633.

⁶ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1042.

⁷ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1103.

– den efterfølgende herredsfoged – tingsvidne om et forlig, at Niels Sørensen i Kaldal ikke skulle befatte sig med Præstebæk.¹ Christen Pedersens segl kendes i to udgaver, han fik sikkert nyt, da han blev herredsfoged.



Christen Pedersens segl 29. marts 1623
Aalborghus lens jordebog 1622-23, bilag 11



Christen Pedersen
regnskab 1633, bilag uden nummer

Knud Nielsen, 1653, 1665

Knud Nielsen i Alstrup var herredsfoged 1653² og 1665. Han var 14. aug. 1647 medudsteder af det under forgængeren nævnte tingsvidne. Efter en sag, der var på landstinget 18. jan. 1665, havde han synet soldaten Jens Christensen, som blev dræbt af Mads Christensen i Ebdrup i Sparrehuset på Hvanstrup mark, da han kom og krævede betaling af 5 mark vedr. et pantebrev. Knud Nielsen døde i aug. 1676 og blev begravet 30. aug. 1676 jf. en sag 20. nov. 1676 ved Gislum herredsting, hvor hans svigersøn Søren Pedersen, Elvær, på hustruens og andre medarvingers vegne gav arveafkald.³

Anders Sørensen Riis, 1669-1682

Søn af Søren Christensen i Rise i Vr. Hornum sogn og Gertrud Christensdatter Schiønning, datter af herredsfoged Chr. Schiønning i Lille Binderup.

Anders Sørensen Riis i Vognsild, udnævnt 3. aug. 1669, konf. 29. aug. 1670. Christian 5. udstedte da følgende brev: ”Gør alle vitterligt, at vi til ydermere confirmation på vores faders brev, dateret 3. aug. 1668, allernådigst har tilskikket og forordnet Anders Sørensen Riis til at være herredsfoged i Gislum herred, og skal han være os etc. Hafnia 29. aug. 1670”.

Han stævnedes 28. jan. 1671 en række personer for gæld, og Anders Jensen i Vognsild var da i dommers sted.⁴ Han udstedte 3. maj 1679 tingsvidne om Præsteholm.⁵ Chr. Nielsen Basse i Aarup var 26. juli 1679 i dommers sted i en gældssag mellem Harding Peitersens arvinger i Aalborg og Anna Munk, Fandrup, der var startet i 1676. Anders Sørensen Riis og skriveren Søren Thomsen i Kællingtand, var indkaldt. Der var begået en procedurefejl.⁶

Han var 1677 fæster under magister Mathias Bang og betalte da ekstraskat af 3 ildsteder, 3 heste, 2 køer, i penge 1 rdl. og 4 mark, og nævnes 1678 med hustru, to drenge og en pige, to heste og to hopper, to stude i tredje år, 10 får og 1 svin.⁷ Anders Sørensen Riis stævnedes 25. okt. 1679 på vegne af

¹ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1059.

² Aalborghus lens regnskab, bilag.

³ Gislum herreds tingbog 1676, fol. 294.

⁴ Gislum herreds tingbog 1671, fol. 10-12.

⁵ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1039.

⁶ Gislum herreds tingbog fol. 244. Omtalt i Himmerland og Kjær Herred 1993, s. 23.

⁷ Aalborghus amt regnskaber, Ekstraskatter, Gislum herred.

Niels Hansen Bang i Middelfart, Niels Lauridsen, Chr. Andersen, Chr. Nielsen og Chr. Lauridsen, alle Vognsild, vedr. restancer.¹

Albert Knudsen Skade, 1682-1685

Født o. 1640, død 20.- 27. marts 1686 på Holmgård i Farsø sogn, begravet i Farsø. Søn af Knud Pedersen Skader og N.N. Nielsdatter i Skader sydøst for Randers. Hustruen ukendt. Hun døde sikkert i juni måned 1683 på Holmgård, og hendes formodede slægtning Svend Hansen i Hærup gav 14. juli 1683 Albert Skade arveafkald for arv, som hans salige søsters søn Hans Herman Clausen i Holmgård kunne tilkomme efter sine salige forældre Claus Hermansen og Kirsten Hansdatter efter to skiftebreve, det ene af Gjerlev herredsting 16. sept. 1678, det andet af Gislum herredsting 14. juli 1683.

En mand vidnede 25. maj 1670 på Galten herredsting, at han og Albert Knudsen, der boede i Aarhus, den 11. dec. 1669 var i Skader by. Han boede 14. marts 1671 i Østrup jf. Galten herreds tingbog. I oktober 1672 skødede han gården i Østrup med gadehus til sin fætter Niels Hansen Drostrup til Kollerup jf. Viborg landstings skøde- og pantebog. I juli 1680 fik han skøde på Holmgård i Farsø sogn fra Niels Poulsen i Strømsø i Norge. Han kaldes da forpagter på Kragelund. Ved samme tid købte han af Christen Munk til Støtrupgård 1 gård, 1 halvgård og 2 huse i Farsø sogn og i 1682 1 gård i Farsø af Bernt Due til Krastrup. I aug. 1683 solgte han dog den ene af gårdene i Farsø.

Udnævnt 4. marts 1682. Landsdommer Peder Lerche, Lerkenfeld, sagsøgte ham 1685 for at have opkrævet penge af bønderne i herredet for vognleje til kongens rejse fra Norge, selv om rejsen ikke gik igennem landsdelen.² Den 30. jan. 1686 oplæstes på herredstinget en kgl. skrivelse om udnævnelsen af en ny herredsfoged, idet Albert Skade var fradømt sin bestalling og sin boslod.³ Under sagen var Christen Michelsen til Hvanstrup konstitueret.

Albert Knudsen Skade på Holmgård blev 2. søndag før fastelavn 1686 af Maren Jensdatter i Vinterslev udlagt som far til hendes pigenbarn (Galten kirkebog). I Aage Brask, Niels Bloch i Rold, s. 70 omtales en sølvkande med årstallet 1667, der har tilhørt Albert Skade. Hans brødre var Mathias Skade, herredsfoged i Gerlev herred, og Peder Knudsen, der hyppigt nævnes i Gislum herreds tingbog vedr. Kongerejsesagen og sikkert boede på Kragelund.⁴

Anders Christensen Aalestrup, 1685-87

Født i Aalestrup o. 1643, død 9. april 1700 i Store Torup, Ulbjerg sogn, Rinds herred, 57 år. Skifte i Hald amts skifteprotokol s. 63. Søn af Christen Pedersen i Aalestrup og Kirsten Andersdatter, som var af herredsfogedslægt i Rinds herred. Hans bror Peder Christensen kaldet Vestergård eller Aalestrup var birkefoged i Nørholm birk. Gift 18. maj 1692 i Ulbjerg kirke med Karen

¹ Gislum herreds tingbog 25.10.1679, fol. 268.

² Farstrup og Axelsons Dagbøger, Himmerland og Kjær Herred 1950-51, s. 286.

³ Aage Brask, Den skalkagtige Schade, s. 114. Gislum herreds tingbog 1686, s. 84.

⁴ Aage Brask, Den skalkagtige Schade, s. 41, 123, 114, 124, 125.

Jensdatter Pop.¹ Hun blev gift anden gang 4. feb. 1701 med Mogens Christensen Gjørup og tredje gang 1712 med Johannes Kok i Aalborg. Hun døde 1713, begravet 7. juni, Aalborg Budolfi.

Anders Christensen Aalestrup havde været foged på Gjessinggård. Han blev sikkert 1673 herredsskriver i Rinds herred. Ved Albert Skades afsættelse ansøgte han 7. nov. 1685 som ridefoged på Lerkenfeld om embedet som herredsfoged: ”Saasom Herredsfogeden i Gislum Herred, Albrecht Schade, er i Dag for sit utilbørlige Forhold dømt fra sin bestalling indflyer jeg osv.”. Udnævnt 11. nov. 1685. Ved herredssammenlægningen 1687 anbefalede landsdommerne ham ”som hans anbetroede stilling uden klage til dato haver forestaaet, og derfor saavel som for hans skikkelighed og gode forstand meriterer derved at blive”.² Herredsfoged Christen Sørensen Testrup skriver om ham: ”Han var begavet med god forstand, men brugte den sjældent i sine egne anliggender, var ellers meget vel lidt af alle, baade høje og den gemene mand”.³ Han fremviste 13. feb. 1688 sin bestalling på Rinds herredsting.⁴

Anders Christensen, herredsfoged i Bølle herred, udstedte 21. juni 1688 en dom ang. tiendekorn af Farsø.⁵ Han blev 16. april 1696 tillige birkefoged i Lerkenfeld birk. Postmester Diderik Schmidt i Aalborg stævne 8. maj 1700 dødsboet efter tidligere herredsfoged Anders Christensen Aalestrup i Store Torup.⁶ Ved skiftet 1700 arvede drengene hver 60 rdl. og pigerne det halve.

Stiftamtmanden stævne 3. juni 1706 ved Hornum-Fleskum herredsting hans bror Peder Christensen Aalestrup, fhv. birkefoged i Nørholm, da han som værge for sin brors børn ikke havde udredt deres arv, som stod hos ham.

Børn i.h.t. skiftet 1700:

1. Jens Andersen, født o. 1692.
2. Kirsten Andersdatter, født o. 1693.
3. Christen Andersen, født o. 1694.
4. Maren Andersdatter, født o. 1699.

Herredsskrivere i Gislum herred

Christen Skriver, 1543, 1553

Den 3. feb. 1543 sad Christen Skriver i Morum i herredsfogedens sted.⁷ Han nævnes 4. nov. 1553 i et sandemænds tov om markskel mellem Øster Nørager, Grynderup og Alstrup mark.⁸

¹ Farstrup og Axelsons Dagbøger, s. 114.

² Mogens Lebech, Jyllands gamle Retskredse, Jyske Samlinger 5,2, s. 195.

³ O. Nielsen, Uddrag af Kristen Sørensen Testrups Rinds Herreds Krønike, Jyske Samlinger 1,2, s. 10.

⁴ Rinds herreds tingbog.

⁵ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1121.

⁶ Aalborg rådstuebog 1697-1710, 8.5.1700, s.106b.

⁷ Diplomatarium Vibergense, s. 231.

⁸ Diplomatarium Vibergense, s. 294.

Jens Mortensen, 1573

Jens Mortensen i Østrup, herredsskriver i Gislum herred, vidnede 15. aug. 1573 på Viborg landsting i en strid mellem Jørgen Lykke til Bonderup (nu Lerkenfeld) og præsten hr. Christen Christensen i Vesterbølle ang. herlighed og skyld af Peder Smeds gård i Svingelbjerg.¹

Niels Christensen Skriver i Hvanstrup, o. 1564

Niels Christensen Skriver i Hvanstrup var sammen med andre blevet fordelt af Laurids Iversen i Gøttrup for at bjærge hø i Hvanstrup mark, og sagen var indbragt for landstinget. Poul Nielsen mødte for Viborg Hospital og berettede, at hospitalsforstander, kannik Jens Bloch havde breve og domme på de pågældende enge. Landstinget dømte, at fordelingen stod ved magt, indtil hospitalet havde fået alt det borttagne hø tilbage. Dommen er udateret men tidsfæstes til 1564-77.² Efter patronymet kan han være en søn af ovenstående herredsfoged Christen Jensen. Han er sikkert Niels Skriver i Kelstrup (fejl-skrift for Hvanstrup), tidl. herredsskriver, der havde siddet i dommers sted på Gislum herredsting og 1581 blev stævnet til landstinget af Vibeke Podebusk til Lindholm, fordi han undte fyldning på ransnævninge, før han dømte i en sag, og af Predbjørn Gyldenstjerne til Vosborg for en dom, over nogle mænd af Testrup, som var beskyldt for slå med pulsvod før Sankt Hansdag.

Michel Christensen, før 1634

Michel Christensen Skriver i Kællingtand med tilnavnet Blick, var sikkert død før 1634, hvor sønnen Anders nævnes i Kællingtand. Han var søn af Christen Nielsen i Simested, der var søn af Niels Vognsen i Guldager. Dennes datter Karen Nielsdatter var gift med Jacob Mogensen i Simested, og deres søn Niels Jacobsen til Nygård, født o. 1540-50, var først skriver på Skanderborg slot, 1570 på Riberhus og senere borgmester i Randers og var første gang adelig gift med Margrethe Christoffersdatter Udsen.³

Børn:

1. Anders Michelsen i Kællingtand, gift med Anne Christensdatter Schiønning, datter af Christen Schiønning, herredsfoged i Aars herred og Else Andersdatter. Han var 1634 fæster i Kællingtand, og han og Anders Winther var 1647 fæstere under Mogens Kaas til Støvringgård.⁴ Hans søn Jens Andersen Skov står i matriklen 1688 i Kællingtand sammen med Hans Sørensen, søn af Søren Thomsen, faderens efterfølger som skriver. En anden søn var Christen Schiønning i København, gift med Jytte Cathrine Grubbe, der 13. maj 1678 i København gav Niels Ægidiusen i Randers afkald på sin arvedel i Finstrupgård, som ham var tilfaldet efter hans morbror salig doktor Christen Schiønning.⁵

¹ A. Heise, Fra Viborgske Arkiver, Jyske Samlinger 1,10, s. 36.

² Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 2, s. 258.

³ Albert Fabricius, Borgmester Niels Jacobsens Stambog, København. 1966.

⁴ Gunnar Rebstrup, Kællingetand, Himmerland og Kjær Herred 1974, s. 134.

⁵ Randers tingbog, Bjarne Nørgaard Pedersens uddrag.

Niels Basse i Vannerup, 1618

Niels Basse i Vannerup, Farsø sogn, repræsenterede 17. feb. 1616 Dorthe Krabbe i en sag ved landstinget. Den 26. sept. 1618 blev han ved landstinget anklaget af Niels Munk til Mølgård i Havbro sogn for krænkelser af gårdsfreden i Mølgård. Niels Basses husbond, Iver Lykke til Eskær, krævede ved Niels Basse selv et tingsvidne af Aars herredsting kendt magtesløst. Niels Munk trak sagen tilbage. 28. aug. 1619 blev han stævnet til landstinget for et vidne om Aalborg Hospitals jord i Hole mark. Han repræsenterede 30. sept. 1629 Iver Lykkes børn på Hindsted herredsting. Hans søn var måske herredsskriver Christen Nielsen Basse, Vester Aarup, Vognsild sogn.

Jens Nielsen, 1621, 1624

Jens Skriver, Christen Pedersen, herredsfoged i Gislum herred, Laurids Christensen i Vognsild og Peder Nielsen i Ørndrup udstedte 9. juni 1621 et tingsvidne, der findes som bilag 153 til Aalborghus lens jordebog 1620-21.

Mogens Kaas til Støvringgård stævnedes 14. feb. 1624 på landstinget Jens Nielsen i Vestrup, forrige herredsskriver i Gislum herred, for et falsk delevidne, han havde skrevet for Niels Mikkelsen i Binderup over hans svoger Jens Nielsen Simsted i Aalborg, og sagen blev 14. feb. 1624 indbragt for landstinget. Jens Nielsen blev dømt som falskner, da han havde skrevet debrevet hjemme og ikke indført det i tingbogen. Det kostede sikkert embedet.

Knud Nielsen, 1626

Knud Nielsen i Nyrup var skriver 30. april 1625, da der blev udstedt tingsvidne om øde gods jf. bilag 16 til Aalborghus lens jordebog 1624-25. Tingsvidnet er underskrevet af "Knud Nielsen egen hand". Han var skriver igen jf. tingsvidner af 26. april og 3. juni 1626.¹

Søren Thomsen Bregenholt, 1670, 1679

Død 2. maj 1685, hvorfor amtmanden over Mariager på herredstinget gav varsel til skifte efter tidl. tingskriver og kgl. ridefoged Søren Thomsen i Kællingtand. Gift første gang med Johanne Svendsdatter Farstrup, datter af Svend Pedersen Farstrup, præst i Vesterbølle. Gift anden gang med Kirsten Henriksdatter, datter af Henrik Pedersen, degn i Gislum-Testrup.² Hun blev 27. nov. 1686 stævnet vedr. et manglende skiftebrev.³

Søren Thomsen boede 18. jan 1665 på Kællingtand jf. en sag ved landstinget. Han var ofte sagfører for sin husbond, Poul Klingenberg, Mariager Kloster. Han fik 3. jan. 1679 tilladelse til fortsat at skrive i tingbogen. Som hans medfæstere nævnes Niels Mortensen 5. sept. 1674, 30. jan. 1675 Peder Jensen Lund og 8. marts 1679 Christen Lauridsen. Søren Thomsen skænkede et alterbæger til Gislum kirke med hans og hustruernes navne:

¹ Aalborghus lens regnskab, jordebøger 1622-25, tingsvidner.

² Gunnar Rebstrup, Kællingtand, Himmerland og Kjær Herred 1974, s. 134.

³ Gislum herreds tingbog, 2.5.1685, 13.6.1685, 27.11.1686.

”SØFREN * TOMMESEN * B * H,
JOHANNE * SVENDS * DATTER * B * H,
KIERSTEN * HENDRICHS * DATTER * L * D”

Børn af 1. ægteskab:

1. Hans Sørensen Bregenholt, overtog fæstet af Kællingtand.
2. Jacob Sørensen Bregenholt, født 1661, død 1713, 1685 student fra Viborg (kaldt Jocum), 1688 hører i Viborg, 1690 præst i Vridsted-Fly.
3. Thomas Sørensen Bregenholt, født 1669, nævnes 13. juni 1685 i Kællingtand, foged for Mariager Kloster,¹ forvalter på Lerkenfeld.²

Børn af 2. ægteskab:

4. Laurids Sørensen, var umyndig 1685.
5. Svend Sørensen, var umyndig 1685.

Christen Nielsen Basse, 1685

Han var måske søn af Niels Basse i Aarup. Gift med Kirsten Svendsdatter. ”Den 27. dec. 1695 døde Kirsten Svendsdatter Farstrup, Christen Basses hustru i Vester Aarup i Onsild (Vognsild) sogn. Hun var en af sal. hr. Svend Pedersen Farstrups døtre, født her i Vesterbølle præstegård”.³ Hun var søster til forgængeren Søren Thomsens hustru. Hans bror var måske Søren Nielsen Basse i Løgstør, der ofte nævnes i Gislum herreds tingbøger 1671-86.

Christen Nielsen Basse står 1677 i ekstraskatten for Gislum herred som tjener under Ove Juul til Lundbæk og betalte for 5 ildsteder, 6 heste, 6 køer, og i penge 3 rdl. og 5 mark. I ekstraskatten 1678 står han også som Ove Juels tjener med hustru, 3 tjenestefolk, 3 heste og hopper, 3 køer, 2 nød under 4 år, 5 ungnød og kalve, 12 får og lam og 1 bistade. I ildsteds og folkeskat 1690, 1692, Dronningborg og Mariager amter, Gislum herred, Aarup, nævnes han som fæster under Leche. 1699 nævnes en Chr. Nielsen, sikkert ham.

Udnævnt 14. feb. 1685. Christen Basse i Aarup, skriver, nævnes 1686 i tingsvidne om præsten i Gislum sogns frie tørvegrøft ved Stenildvad.⁴ Han var 1671 og 1678 ridefoged på Lerkenfeld og var ofte sagfører for godset. Han nævnes 30. nov. 1678 som dommer på Gislum herredsting.⁵

LERKENFELD BIRK

Landsdommer Peder Lerche til Lerkenfeld, (Bonderup) fik 11. nov. 1684 birkeret over alle sine bønder. 8. juni 1813 henlagdes birket under Rindsgislum herred. Lerkenfeld birketing blev afholdt sidste gang 2. juli 1813.

Birkefogeder i Lerkenfeld birk

Var tillige birkeskrivere fra 26. juni 1776.

¹ Gislum herreds tingbog, 1.8.1685 fol. 30.

² Gunnar Rebstrup, Kællingetand, Himmerland og Kjær Herred 1974, s. 135.

³ Farstrup og Axelsons Dagbøger, s. 124.

⁴ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1099.

⁵ Gislum herreds tingbøger.

Anders Christensen Aalestrup, 1696

Udnævnt 16. april 1696, konf. 20. juni 1696. Var herredsfoged i Rinds herred, se her. Han var 1685 og 1687 ridefoged på Lerkenfeld.¹

Mathias Christensen Tausen, 1700-1712

Konf. 6. juli 1701. Var herredsfoged i Rinds-Gislum herred, se her.

Christian Christensen Soelberg, 1713

Konf. 27. juli 1713. Var herredsfoged i Rinds-Gislum herred, se her.

Christen Sørensen Testrup, 1731

Konf. 10. aug. 1731. Var herredsfoged i Rinds-Gislum herred, se her.

Mathias Buch, 1747-1751

Født o. 1686, begr. 12. maj 1751 i Vesterbølle, 65 år. Konf. 3. feb. 1747.

Simon Christensen Steilberg, 1751-1760

Død 16. april 1760 jf. hans efterfølgers beskikkelse, begravelsen ikke fundet. Simon Steilberg på Gunderupgård, Viborg Stift, og Kathrine Hansdatter From på Herningsholm fik 18. aug. 1758 kgl. bevilling til hjemmevielse af uvedkommende præst. Hun skrev 1796 testamente i Randers, og blev begravet i Viborg 10. nov. 1810, testamentet forevist byfogeden i Viborg 1811. Simon Steilberg var o. 1750 ridefoged på Lerkenfeld og blev birke-dommer 10. dec. 1751. Han havde taget eksamen hos landsdommer Peder Marsvin. Han fik 3. juni 1754 kgl. bevilling på at være fri for at udstå kirkens disciplin formedelst lejemål med Kirsten Jensdatter mod at betale 2 rdl. til justitskassen. Simon Steilberg, birkedommer i Torupgård i Farsø, stævnedes 9. juli 1758 Ane Marie Hvas, enke efter hr. Wodskov i Aalborg for gæld hos Christen Brun. Simon Steilberg på Ømark, Nørager i Durup sogn, blev 1759 stævnet af præsten Jerimias Sander i Farsø vedr. manglende forpagt-ningsafgift af Torup Præstegård, som præsten ejede.²

Otto Eriksen Engel, 1760

Født o. 1728, begravet 16. okt. 1766 i Vognsild, 38 år. Efter bevilling af 27. juni 1766 til ægteskab uden forudgående trolovelse blev han 8. aug. gift i Lovns med Inger Thomasdatter Nysom, død 21. aug. 1791, 50 år, begravet i Hjortdal.³ Datter af forpagter på Hessel Thomas Madsen og Anne Sørensdatter. Hun blev gift anden gang 30. maj 1768 i Lovns med Niels Steen, forpagter på Bratskov, senere ejer af Nortorup. Otto Eriksen Engel tog eksamen 6. april 1746 og blev birkedommer i Lerkenfeld birk 30. maj 1760.

¹ Gislum herreds tingbog, 29. aug. 1685 fol. 47.

² Rinds-Gislum herreds tingbog.

³ Hans Gjedsted, En klat mørtel og flere sten, 2006.

Poul Jensen Holm, 1766, 1767

Født på Vøvelholm, øst for Store Binderup Kro, døbt i Durup kirke 26. feb. 1736, Dominica Reminiscere, død 1783 i Nyrup i Gislum sogn, begravet 1. nov. Søn af Jens Poulsen, der hyppigt var sagfører for Nøragergård. Trolovet i Vognsild 16. maj 1769, gift 27. okt. i Østerbølle med Inger Poulsdatter. Vielsen er indskrevet i Farsø kirkebog. Forholdet var dog startet tidligere, for 7. dec. 1766 fik Inger Poulsdatter, stuepige på Lerkenfeld, sit uægte barn Maren døbt i Vognsild. Udlagt barnefar var foged Poul Holm på Lerkenfeld. Inger Poulsdatter var født 1738 i Glerup og døde 1821 i Torup i Farsø sogn, datter af Poul Jensen kaldet Kræmmer, født o. 1704, død 1767 og Anne Marie Andersdatter i Glerup, født o. 1705, død 1761.¹

Poul Holm blev birkedommer 17. dec. 1766 og blev eksamineret af landsdommer Thestrup i feb. 1767. Konstitueret 28. juni 1776 som birkeskriver. Familien flyttede da fra Bygum i Østerbølle sogn til Nyrup. Han havde indtil 1775 fæstet en gård under Testrupgård, der hørte under godset Nøragergård. Efter Poul Jensen Holms død blev hustruen i 1784 gift i Gislum med Peder Jensen Ladefoged fra Restrup, der overtog gården i Nyrup, hvor familien boede 1787, men i 1801 i Halkærhus i Ullits sogn, hvorefter de ved Ingers død 1821 var indsiddere i Torup i Farsø sogn. Parrets eneste barn Maren Poulsdatter Holm, født 1766, blev 1794 gift i Gislum med Peder Sørensen Damgaard, smed i Havbro.² Hans bror var Niels Thorsen Holm, se nedenfor.

Nicolai Mathias Høst, 1784

Født 23. feb. 1743 i Vitten, død 3. juli 1785 i Løgstør, 42 år, begravet 11. juli i Løgsted. Skifte nr. 978, Aalborghus m.fl. amter. Søn af sognepræst til Vitten, Haldum og Hadsten, provst i Sabro herred Christen Jensen Høst, født 1708, død 1752 og Nille Jørgensdatter Hjersing, født 1713, død 1762.³ Gift efter kgl. bevilling af 26. marts 1773 til hjemmevielse med Mette Kirstine Damgaard, døbt 27. juni 1743 i Lem kirke, levede 1801. Hun, der da opholdt sig i Grinderslev sogn, blev efter vielsesbrev af 2. dec. 1793 gift med Christen Nybo, foged på Nørgård. Datter af Peder Christensen Damgaard på Nørgård i Salling, død 12. aug. 1767 og Maren Andersdatter Qvistgaard.

11. april 1770 var han forpagter på Lerkenfeld og fik bevilling til brændevinsbrændingen i de tre distrikter i Farsø sogn og 16. maj i de tre distrikter i Vesterbølle sogn. 1773 var han forvalter på Restrup. 23. feb. 1780 kancelliasessor. Han købte 1781 Hvanstrup i Farsø sogn og solgte den til sin svigermor.⁴ Han købte 2. marts 1782 Beltoftgård i Lundby sogn. Den 21. jan. 1784 blev han birkefoged og -skriver i Lerkenfeld birk og fik 6. aug. s.å. bevilling til at være prokurator for alle over- og underretter i Nørrejylland. Ved skiftet efter ham nævnes børnenes morbror Anders Damgård på Nørgård i Salling

¹ Anton Blaabjerg, Slægten fra Skedshale, Slægtsarkivet, Viborg 1979.

² Anton Blaabjerg, Slægten fra Alstrup Hedegaard, Slægtsarkivet, Viborg, 1979. Hans Gjedsted, En klat mørtel og flere sten, 2006.

³ Sille Beyer, Erindringer vedkommende Slægterne Beyer og Høst, tilligemed nogle Stamtavler over Familierne Beyer, Høst, Grüner & c.

⁴ Trap, Viborg Amt, Farsø sogn, s. 1221.

samt hans brødre, etatsråd (Georg Hjersing) Høst i København og løjtnant og tolder (Jens) Høst på Samsø. Han efterlod sig intet. erne.

Børn:

1. Peder Damgaard Høst, født på Restrup, døbt 15. aug. 1773 i Sønderholm.
2. Nille Marie Høst, født på Restrup, døbt 21. april 1776 i Sønderholm. Hun var 1787 på Toftebjerggaard hos enken efter herredsfoged Jens Glerup.
3. Christen Høst, født på Restrup, døbt 11. okt. 1774 i Ø. Hornum, begravet 16. okt. 1774 sst.
4. Kirsten Høst, født o. 1777.
5. Gertrud Høst, født på Hvanstrup, døbt 15. aug. 1779 i Farsø.

Niels Thorsen Jensen Holm, 1785

Født 1750 på gården Vøvelholm i Durup sogn, død 30. dec. 1806 i Ullits. Søn af Jens Poulsen og bror til birkefoged Poul Jensen Holm i Lerkenfeld birk, se ovenfor. Gift 30. sept. 1785 i Vesterbølle med Anna Jensdatter Aarup, født 28. dec. 1756 i Ullits, død 16. aug. 1807 sst.¹ Datter af Jens Peder Aarup, døbt 14. marts 1728 i Øster Aarup, Vognsild sogn, død i Vesterbølle, begravet 29. jan. 1804, 78 år, og Anne Christensdatter, døbt 2. juli 1724 i Vesterbølle, begravet sst. 9. aug. 1758, 34 år

Embedet som birkefoged og -skriver konf. 2. sept. 1785. Efter vielsen købte han Jeppe Nielsens gård i Ullits, htk. 2 td. 4 skp. 3. fjdk. 1 ½ alb. Han købte senere 2 huse nær gården. Ud over nedennævnte var han sikkert også far til Jens Holm, døbt sept. 1784 i Vesterbølle, søn af hans senere hustru.

Børn:

1. Ellen Marie Holm, født 16. sept. 1786 i Ullits. Gift med Søren Christensen Smed, der overtog hendes fødegård i Ullits.
2. Karen Marie Holm, døbt 1. juni 1788 i Ullits, død 2. jan. 1826 i Stistrup mølle, gift 7. juni 1810 i Vognsild med Peder Jacobsen, født 22. aug. 1762 i Ullits, død 25. marts 1825 i Stistrup mølle, som han ejede. Han var første gang gift med Johanne Hansdatter, Christen Nielsens enke i Vognsild. Efter Peder Jacobsens død blev Karen Marie Holm 17. sept. 1825 i Fovlum gift med Jens Larsen Dalsgaard, ungkarl og tømrersvend af Thise sogn i Salling, død 10. april 1838 i Stistrup mølle, 42 år.
3. Jens Holm, døbt 8. maj 1791 i Ullits, død 1793 sst.
4. Christian Cæsar Holm, født 5. maj 1793 i Ullits, død 1859, opkaldt efter godsejeren på Lerkenfeld, exam. jur. 1813, 21. maj og 5. juni 1813 konstitueret som herredsfoged og -skriver i Rinds-Gislum herred og birkefoged skriver i Lerkenfeld birk, prokurator og bosat i Hobro senest 1815, konstitueret byfoged i Hobro 1843-44, kancelliråd 1858.
5. Jens Holm, født 1794 i Ullits, død efter 1808.
6. Thala Holm, født 1795 i Ullits, død samme år.
7. Maren Holm, født 1796 i Ullits, død 1834, gift 1824 med snedker Frans Christensen i Aalestrup, født 1795 i Ø. Søkbæk, Ullits sogn.

¹ Anton Blaabjerg, Slægten Aarup fra Ullits og Kallestrup, Slægtsarkivet i Viborg, 1980.

8. Peder Holm, født 1798 i Ullits, død efter 1845, gift 1831 med Anne Kirstine Hansen på Korsøgård.

Jørgen Peter Rommedahl, 1807-13

Konstitueret 1807-13. Han holdt 2. nov. 1811 politiret i en sag ang. at hovbønderne på Lerkenfeld strejkede. Han var byfoged i Hobro, se her.

Birkeskrivere i Lerkenfeld

Tillige birkefogeder fra 26. juni 1776.

Peder Andersen, 1698

Udnævnt 16. april 1696, konf. 20. juni. Skriver i Rinds-Gislum, se her.

Niels Nielsen, 1744

Konf. 1. maj 1744. Vidnede sammen med herredsfoged Chr. Sørensen Testrup 25. sept. 1744 om Ullits kirketårns tilstand.¹

Søren Graversen, 1753-1776

Født o. 1703, begravet 17. dec. 1775 i Vesterbølle, 72 år, skifte i Hald amts skifteprotokol, s. 538. Gift med Bodil Thomasdatter. Embedet, konf. 23. nov. 1753. Efter ham var birkefogederne tillige skrivere.

Børn jf. bl.a. skiftet:

1. Gravers, født o. 1743, var 1776 i København.
2. Ernst, født o. 1749, var 1776 tjener i København.
3. Christen Fris, født o. 1750, var 1776 tjener i Ulbjerg Kro.
4. Lucie Magdalene, tjente 1776 i København.
5. Inger Johanne, tjente 1776 i København.
6. Christian, døbt 2. marts 1760, søndag Reminiscere i Vesterbølle.

HINDSTED HERRED

Hindsted herred nævnes første gang 1231 og har navn efter en nu forsvundet by. Til herredet hørte i ældre tid den østlige del af Ravnkilde sogn. Ved åbent brev af 21. jan. 1675 blev Havnø og Dalsgård, som havde ligget under Visborggård birk, lagt under Hindsted herred.² Den 26. nov. 1687 blev herredet forenet med Helligum herred. Herredstinget var i middelalderen ved Tinghøj, hvor Rostrup, Valsgård og Vebbestrup sogne mødes.³ Tinghøje findes på Redsø mark, Valsgård sogn og i Ove sogn, hvor også Hindsted høje nævnes. 1634 holdtes tinget i Ove jf. Hindsted herreds ældste tingbog.⁴ Omkring 1680 lå tingstedet ved Rostrup kirkegård. Her nævnes Tinghøj på Monstrup mark og galgebakke på Stenstrup mark. Tinget blev 1687 flyttet til Store Arden i forbindelse med sammenlægningen med Helligum herred.

¹ Himmerland og Kjær Herred 1967, s. 91.

² Himmerland og Kjær Herred 1965, s. 156.

³ Himmerland og Kjær Herred 1945-46, s. 315.

⁴ M. Johansen, Rostrup sogn, s. 1.

Herredsfogeder i Hindsted herred

Anders Pedersen, 1436

Anders Pedersen, foged over Hindsted herred, udstedte 22. nov. 1436 tingsvidne, at fru Merrit af Mylhag skødede Dalsgård og Dalsgård fang til Jens Thomsen Seefeld. Blandt tingsvidnerne nævnes Christen Hørby.

Poul Nielsen, 1452, 1461

Poul Nielsen i Rostrup nævnes som herredsfoged i et tingsvidne af 17. feb. 1452 om en gård som Marine Esberns havde skænket til Viborg Domkirke.¹ Den 9. nov. 1456 udstedte han vidne om Ø. Korup skov, mark og mølle. Den 3. maj 1459 deltog han i et markskel mellem Basbøl mark og Marieslet, 2. april 1461 i et markskel ved Ove og 3. sept. s.å igen ved Marieslet. Den 19. april 1464 vidnede han om skel mellem Ove by og Ovegård, men var da ikke længere herredsfoged. Den 27. nov. 1466 vidnede han, da biskop Knud i Viborg gjorde lovhævd på Ovegård. Han er sidste gang nævnt 27. april 1469 i et vidne om et øde gårdsted til Tostrup kirke.

Jens Pedersen, 1454

Udstedte som herredsfoged 15. aug. 1454 sammen med bl.a. Bertel Hørby og Anders Jepsen i Hørby et vidne, at biskop Knud i Viborg tog lovhævd på Wos å og mølle. Det er midt i forgængerens tid, måske virket midlertidigt.

Niels Jensen, 1464, 1466

Niels Jensen i Nysum omtales i et brev af 19. april 1464 om markskel mellem Ove mark og Ovegårds mark, ligeledes i tingsvidne af 19. juli 1464 om Gammelvads mølle, 26. juli 1464 om Dalsgård og Dalsgårds fang og 21. aug. 1466 i hr. Ejler Iversens lovhævd på noget jord ved Ove. Niels Jensen i Nysum omtales allerede 26. okt. 1442 som tingsvidne i Aalborg Rådstuetings vidisse på Lyder Holk af Støvrings lovhævd af 13. juli 1429 på Klæstrup (Vestergård) i Vokslev sogn, og Kalstrup og Kalstrup mølle, udstedt til Aalborg Helligaandshus efter Lyder Holks enke, fru Elses ønske.²

Ebbe Pedersen, 1466, 1469

Udstedte 27. nov. 1466 vidne om Ovegård, 3. sept. 1467 om sandemændsbrev mellem Borup og Astrup, 21. jan. 1468 tingsvidne om Jens Madsen Munk til Visborggårds lovhævd på sit gods, 21. aug. 1468 om Visborggård og 27. april 1469 om Rostrup kirkes gårdsted på Rostrup mark.

Niels Jensen, 1473, 1489

Niels Jensen i Nysum synes igen at være blevet herredsfoged, eller også er det en ny mand med samme navn. Han udgav 18. marts 1473 og 13. maj s.å. tingsvidner om Grevlund, 23. sept. s.å om markskel mellem Skelund og

¹ Diplomatarium Vibergense, s. 40.

² Rigsarkivet, Ny Kronologisk Række nr. 3422. Aalborg Helligåndskloster.

Als sogn, 14. okt. s.å. igen om markskel mellem Skelund og Als, 23. juli 1478 om sandemændstov mellem Frisdal og Nakkedal og endelig 13. aug. s.å. om markskel i Als sogn. Den 19. marts 1487 vidnede han på Hornum herreds ting.¹ Niels Jensen i Nysum nævnes 31. jan. 1489 i et vidne udstedt i Aalborg Gråbrødre klosterstue sammen med biskop Niels i Viborg, ridder Niels Høeg, væbner Stig Vestenie, Søren Eskelsen og Lasarus Thamesen, rådmænd i Aalborg, Søren Jensen i Gravlev og Anders Bæk i Støvring, Jens Mortensen i Hovtved og Morten i Rold, at Anders Tegematt anmodede byrådet i Aalborg om at udnævne en byfoged, men at ingen ville påtage sig dette.

Markvor Thulsen, 1480

Omtales i tingsvidne af 13. april eller 10. aug. 1480 om lovhævd på Finderup i Døstrup sogn. Den 17. aug. s.å. nævnes Morten Thulsen i et tingsvidne, som hr. Ejler, præst i Ovegård lod tage om en urigtig lovhævd.²

Simon Jensen, 1480, 1499

Han udstedte 1480 Die Ascensionis domini tingsvidne om lovhævd på Volstrup i Rørbæk sogn, som provst Eiler Iversen i Ovegård, på Viborg Domkirkes vegne fik på Hindsted herredsting.³ Simon Jensen i Døstrup udstedte 21. sept. 1486 tingsvidne om Brøndbjerg, Rostrup og Blegedy marker samt om lovhævd på Ovegård m.m. Han nævnes i et stokkevidne af 22. feb. 1487 om Sundkrog ved Hadsund og i en vidisse af 20. dec. 1498 om lovhævd på gods i Als sogn, og 20. juni 1499 i vidne om Buddum mark og skov.

Poul Nielsen, 1503

Nævnes 15. juni 1503 i en lovhævd på Visborggård.

Jens Jensen, 1504, 1515

Jens Jensen i Rold, foged til Hindsted herredsting, Jens Mortensen i Røjdrup, Morten i Rold, Jens Jensen i Stenstrup, Jens Murmester i Rykkedal, Peder Vognsen i Kirketerp og Niels Jensen i Nysum udstedte 5. sept. 1504, torsdag næst før Vor Frue dag Nativitatis, et tingsvidne om alfarvejen fra Visborg over Havnø til Helbergskov.⁴ Han nævnes i tingsvidner 7. maj 1506, 21. juni 1509, 20. maj, 29. juli og 21. okt. 1512 som herredsfoged Jens Jensen i Rold. Torsdag efter Skt. Olai dag 1514 nævnes Jens Jensen atter i en lovhævd på en del af Mariager Klosters gods.⁵ I 1515 blev ”Nis Jenssøn, fowet i Rold” optaget i Guds Legems Lav i Aalborg.⁶

¹ Torstedlund gods, pergament nr. 25. Rep. II nr. 6048.

² Diplomatarium Vibergense, s. 71.

³ Aage Brask Volstrup, s.11.

⁴ V. Friberg, Historiske efterretninger om Havnø, Jyske Samlinger 2,1, s. 289.

⁵ Danske Magazin VI, s. 130-131 og Langebeks Diplomatarium, Rigsarkivet.

⁶ C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, s. 687.

Anders Pedersen, 1515

Anders Pedersen, foged til Hindsted herredsting, væbner Jens Munk til Alsted, Peder Ibsen, Niels Bertelsen, Laurs Pedersen i Hørby, Anders Lassen, Morten Jensen og Poul Andersen i Ove udstedte torsdag før Skt. Hans dag 1515 (21. juni) tingsvidne om skel mellem Visborggård og Dalsgårds skove.¹

Jens Nielsen i Rold, 1519

Han udstedte 21. april 1519 brev om sandemændstov på Røjdrup mark.²

Jens Jensen i Rold, 1520, 1532

1520 fik bispens af Viborg, Hans Bartholomæussen Tolder, lensmand på Aalborg, de fire adelsmænd Malte Lauridsen (Viffert) til Rebstrup, Christiern Sommer til Gerndrup, Jens Tygesen Seefeld til Dalsgård, Mogens Stampe, de tre herredsfogeder Niels (må være Jens!) Jensen i Rold, herredsfoged i Hindsted herred, Peder Ged, herredsfoged i Aars herred og Peder Selgensen i Lendrup, herredsfoged i Slet herred, kgl. befaling om at granske en trætte mellem Jens Mortensen og Jens Poulsen i Røjdrup, Just Poulsen og Mourids Nielsen i Kielstrup og alle arvinger efter Poul Jensen i Hvorum, om arvejord, møllegods og bopendinge og skille dem ad med rette.³

Var herredsfoged jf. tingsvidne 2. maj 1527, at ingen breve eller beviser blev oplæst for Christen Sørensen, før sandemændene svor hærværk over ham⁴ og i tingsvidne af 8. juli 1529 om gårde i Brønbjerg.⁵ Han afsagde 1532 fredag Skt. Hans Baptiste dag (28. juni) i Randers sammen med adelsmænd og bønder en dom, at Jens Jepsen i Nibe, med urette blev hængt ved Hornum herredsting af Laurids Sørensen og Terkel i Dalsgård (Vokslev s.).⁶

Niels Bloch, 1533-1564

Født o. år 1500, død senest 1574. Formodenligt søn af Peder Bloch i Hørby. Han angives gift med Kirsten Jensdatter Skjelderup, en stedsøster til biskop Jens Pedersen Skjelderup, men hun var måske nærmere datter af formanden. Han fik 4. jan. 1533 brev på i sin livstid at måtte beholde broen udenfor Hobro ”at holde færdig” på egen bekostning uden at bruge kronens skove dertil. Han skulle nyde den tilliggende rente og rettighed mod at give lensmanden 4 pund korn.⁷ Niels Bloch nævnes i et vidne 27. marts 1533 på

¹ V. Friberg, Historiske efterretninger om Havnø, Jyske Samlinger 2,1, s. 293.

² Langebeks Diplomatarium, Rigsarkivet.

³ Rigsarkivet, Danske Kancelli, B7, Registratur over udgående breve fra Christian 2. jf. Lars Sjödin, Handlingar till Nordens Historia III, s. 262.

⁴ Diplomatarium Vibergense, s. 164.

⁵ Langebeks Diplomatarium, Rigsarkivet.

⁶ Frederik 1.'s danske registrant, s. 446.

⁷ Frederik 1.'s danske registrant, s. 342.

en gård i Als¹ og udstedte 1535 vidne ang. Volstrup gård og mølle.² Han nævnes i et tingsvidne af 8. sept. 1541 om Havnø gods.³

Sammen med mange andre på egnen mistede Niels Bloch efter Clementsfejden sit bondegods i Hørby, men fik 1543 tillige med flere andre selvejere en ordning med kongen om, at de skulle have det lige så frit som før fejden. I 1546 fik Niels Bloch besøg af Christian 3. på rejse fra Aalborg.⁴ Jens Peder sen udstedte 15. aug. 1554 tingsvidne om bisp Knuds lovhævd på Vos Aa. Han har fungeret midlertidigt. 1554 nævnes Niels Bloch i et brev om Hørby mark og kær.⁵ Han fik 1559 brev på kronens gård i Rold på livstid. Den 12. dec. 1559 fik han og 3 landsdommere brev om at afsige dom i anledning af, at nogle af kronens bønder i herredet, der havde genkøbt deres bøndergårde af Christian 3., ville tiltage sig mere ret end deres købebreve udviste. Han var ejer af Neder Hodal mølle ved Hobro.

Niels Bloch nævnes i et tingsvidne om markskel 30. marts 1559. Den 18. april 1560 udstedte han vidisse på et pergamentsbrev af 1521.⁶ I 1560 nævnes han i en dom, han har afsagt: ”huor udi Niels Bloch, herritsfougitt j Hedenstedherrit hans dom wiid magt dømmer, hand haffde dømpt om Lounkier och thr vdi icke ville tilfinde her Jørgen Lycke nogen enemercke, om marcheskeel” og ligeledes i en dom om en eng ved Lounkjær.⁷ I 1562 var han fæster af en gård i Rold by under Aalborghus len, og gården var fri for afgift, så længe han var herredsfoged. Han og rigskansler Antonius Bryske fik 27. jan. 1564 kongeligt brev om at hjælpe Jørgen Lykke, lensmand på Mariager Kloster til sin ret i hans sag mod fru Agatha Pogwisch ang. nogle ejendomme under Lounkær.⁸ Måske som en udløber af sagen påstod lensmanden 1571 på Viborg landsting, at Niels Bloch ikke havde betalt skat i 30 vintre.⁹

Børn jf. bl.a. Aage Brask og Oluf Nysted, degn i Hobro:¹⁰

1. Jens Nielsen Bloch, professor pædagogicus ved Københavns Universitet, senere kannik i Viborg, død 21. okt. 1580, gift med Anne Høg.¹¹
2. Troels Nielsen Bloch i Rold, senere i Torup.
3. Søren Nielsen Bloch, efterfulgte faderen som herredsfoged.
4. Sidsel, gift med herredsfoged Christen Sørensen Ged i Veggergård.
5. Morten Nielsen Bloch i Aarup i Han herred.
6. Morten Nielsen Bloch på gården Røkkendal i Vestrup.

¹ Langebeks Diplomatarium, Rigsarkivet.

² Rigens Forfølgninger, jf. Troels Dahlerup I, s. 689.

³ V. Friberg, Historiske efterretninger om Havnø, Jyske Samlinger 2,1, s. 301.

⁴ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 17, 21.

⁵ Kgl. Bibl., Additamenta 129, fol.

⁶ Langebeks Diplomatarium, Rigsarkivet.

⁷ Ældste Danske Arkivregistratur bind III, s. 60, 61. Originalen i Mariager Klosters arkiv, 1560 torsdag næst før Palmesøndag, Holger Hertzum-Larsen, Jyske domme og dokumenter 1440-1700, s. 102.

⁸ Kancelliets Brevbøger 1561-65, s. 380.

⁹ Viborg landstings Tingbog 1571-72 jf. Aage Barsk, Niels Bloch, s. 20.

¹⁰ Kgl. Bibl. Additamenta, 4^o 224 S XL på lille stykke papir, jf. Aage Brask, s. 22.

¹¹ Ehrencron-Müller, Forfatter-Lexikon.

7. Michel Nielsen Bloch i Gunderup eller Hvarre.
8. Søren Nielsen Bloch i Hørby.
9. Peder Nielsen Bloch i Stenstrup i Rostrup sogn.
10. Peder Nielsen Bloch, gårdfoged i Gerholm, Bælum sogn.
11. Jens Nielsen Bloch, kirkeværge i Hørby.
12. Mette Nielsdatter Bloch, gift med delefoged Christen Kjeldsen i Rold.
13. Dorthe Nielsdatter Bloch, gift med Selgen Christensen i Ferslev.



Niels Blochs segl 1526 og 1531
Trudsholm og Trinderup arkiv, jf. Aage Brask

Søren Nielsen Bloch, 1575-o. 1618

Han var sandsynligvis gift med enken efter eller datteren af Jens Dall i Store Arden. Dennes bror var Søren Dall i Houtved i Ove sogn. 4. maj 1537 stævnedes Jens Dall på vegne af Søren Dall Peder Stub i Viborg for gæld, som dennes fader, der også hed Peder Stub, havde til Søren Dall.

Søren Nielsen Bloch i Store Arden nævnes som tinghører på Hindsted herredsting 1575.¹ Han fik 12. nov. 1577 frihed for landgilde, ægt osv. af sin gård.² Han blev 4. nov. 1580 tiltalt ved Viborg landsting p.g.a. en ugyldig dom.³ Peder Bloch i Stenstrup var 1581 i dommers sted, og Søren Bloch blev da stævnet til landstinget af hr. Niels Nielsen i Skelund, for et vidne, som han imod lovligt skudsmål havde udstedt. Samme år blev han stævnet af Kirsten Lunge, salig Axel Juuls efterleverske til Villestrup, for en dom, han havde afsagt imellem hende og velbyrdige Otte Banner til Asdal om Bredengen.

1582 blev han stævnet til landstinget af Jørgen Lykke til Overgård for en dom af 15. sept. s.å., hvorved Jørgen Lykke var blevet fradømt et stykke eng på Budstet i Als sogn, hvilken dom blev kendt ved magt af landstinget.⁴ Den 3. sept. 1583 udgik der kgl. brev i anledning af, at Søren Bloch havde ønsket at få broen ved Hobro med tilliggende brokorn, idet borgmester og råd i Hobro havde undladt at betale afgiften til Aalborghus, men ønsket blev ikke opfyldt.⁵ Søren Bloch fik 18. juni 1584 forleningsbrev uden afgift på Rold Mølle, der var brændt og endnu ikke helt genopført.⁶ Den 27. feb. 1585 stævnedes han en række personer, der i 1583 havde taget nye vidnesbyrd i en sag, hvorved en mand i 1582 var blevet dømt til døden.⁷ Den 23. maj 1590 blev han

¹ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 34.

² Kancelliets Brevbøger 1576-79, s. 265.

³ Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 3, s. 370.

⁴ Kolderup-Rosenvinge, Gl. Danske Domme, IV, s. 19-23, Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 4, s. 52.

⁵ Kancelliets Brevbøger jf. Aage Brask, Niels Bloch, s. 35.

⁶ Kancelliets Brevbøger 1584-88, s. 102.

⁷ Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 4, s. 112.

stævnet til Viborg landsting ang. en dom, han havde afsagt mellem Jens Sørensen i Arden, fuldmægtig for Kirsten Pedersdatter Galt, enke efter Erik Nielsen Kaas til Støvringgård og Niels Skriver i Kemtrup, fuldmægtig for Beathe Brahe, enke efter rigsråd Jørgen Lykke til Overgård. Den 14. juni 1593 blev ”os elskelige Søren Bloch tilligemed landsdommerne Mourids Stygge til Holbækgård, Hans Lindenov til Ørsløvkloster og Jørgen Friis til Krastrup” stævnet rettertinget af Iver Juul til Villestrup for en dom disse 4 mænd havde fældet ang. Astrup bønders pligt til at betale brokorn af Hobro, som var forlenet til borgmester og råd i Hobro. Dommen lød, at Søren Bloch ikke kunne have dømt anderledes, men bønderne skulle kun betale, hvis Astrup specielt var nævnt i forleningebrevet.¹ Han var 1605 fæster af Døstrup sogns kongetiende. Omtrent samme tid fik han en gård i Arden i fæste. Han nævnes 26. sept. 1611 i et tingsvidne om syn på kronens skove i herredet.²

Børn jf. Aage Brask s. 40 ff:

1. Kirsten Sørensdatter Bloch, levede 1642, gift med selvejer Anders Thomsen i Klejtrup, død før 1636. 7 børn: Thomas, Søren, Christen, Søren, Maren, Inger og Ane.
2. Anne Sørensdatter Bloch, sikkert død 1663, gift med Christen Clemmenssen Kioldorf, præst ved Sortebrødre kirke i Viborg.
3. Jens Sørensen Bloch, efterfulgte faderen som herredsfoged.

Jens Sørensen Bloch, 1618, 1654

Nævnes 1. jan 1653, men var død 6. sept. 1654, da der holdtes skifte efter ham. Søn af formanden. Gift med Karen Jensdatter. Datter af Jens Vognsen i Løgstør, der 1625 havde et hus i Kattesundet i Aalborg, som Jens Sørensen Bloch ejede 1634.³ Hun tog efter mandens død ophold på Toruphede og levede 28. juni 1666.⁴ Han blev 22. juli 1619 stævnet til landstinget ang. hans dom mellem adelsmanden Eske Brok og bonden Anders Lauridsen i Volstrup om Snæbum sogns korntiende. Han blev dømt til at betale Eske Broks rejseomkostninger til Viborg. I et tingsvidne af 1632 hedder det, at han havde været herredsfoged i 14 år.

1627 sagsøgte han på Aalborg byting ridefoged Søren Jørgensen på Aalborgshus for en gæld på 80 rdl.⁵ Han ansøgte 1631 om bevilling på Rold Mølle, som hans far havde været forlenet med, bevilget 25. juni 1632, da ”den i langsommelig tid havde fulgt herredsfogeden i Hindsted herred”.⁶ Han fik 1632 på tinget det ord, ”at ingen vidste om noget uden på rettens vegne eller i andre måder at beskyldte andet end det, som godt var, og han havde handlet med enhver efter lov og ret deri alle måder, som det sig bør”. I 1633 var der et optrin på Store Arden gade, fordi hans folk havde taget noget dynd og jord.

¹ Kolderup-Rosenvinge, Gamle Danske Domme, IV, s. 358-363 jf. Aage Brask, Niels Bloch og hans nærmeste Slægt, s. 38.

² Aalborgshus lens regnskab, bilag.

³ Aalborg byfogedes tingbog 21.7.1634.

⁴ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 52.

⁵ Aalborg byfogedes tingbog, 12.3.1627, s. 130b.

⁶ Kancelliets Brevbøger 1630-32, s. 834.

Nogle mænd kom til med draget sværd. Da Jens Bloch viste sig med et spyd, hentede én en langbøsse og truede med at skyde ham. Han stævnedes 10. jan. 1633 til landstinget ang. en sag om arv efter Anders Kjeldsen i Handerup.¹ Den 21. juli 1634 blev han stævnet af Niels Christensen Odgaard i Aalborg ang. skøde på en ejendom i Kattesundet i Aalborg. Han stævnedes 1635 og 1636 et par bartskeerere i Aalborg, sikkert lejere i Kattesundet, ang. en kakkelovn, og 1637 blev han stævnet af Diderik Nielsen i.f.m. pant for 700 rdl. i en ejendom, sikkert i Kattesundet.² I 1639 var han blevet ”uførmelig og overskældet” på vej til tinget. S.å. nedbrændte hans gård jf. et tingsvidne af 26. sept. 1639. Valdemar Daa til Bonderup stævnedes ham 24. nov. 1641 til landstinget for en dom, men fik ikke medhold. Han fik 1651 bevilling på Toruphede under Aalborghus, ”når Søren Thomsens enke dør”. I 1654 fik han vist gården.

Børn jf. Aage Brask, Niels Bloch i Rold og Persh. Ts. 6. r. II, s. 60:

1. Søren Jensen Bloch, efterfulgte faderen som herredsfoged.
2. Maren, født. 1629, død 1. juni 1705 jf. Klaus Gjerding, gift første gang med Peder Byrgesen, præst i Kongerslev, død 1679, gift anden gang med Bertel Andersen Skytte, præst til Brøndum, Siem og Torup.
3. Anne, død efter 1700, over 90 år gammel, gift o. 1645 med Morten Laurisen Kjærulf i Øster Halne, herredsfoged i Kær herred, død o. 1685.³ De havde 3 sønner, Laurids Kjærulf på Viffertsholm og Ander Kjærulf på Sødal og de blev begge adlede i 1724, henholdsvis 77 og 62 år gamle. Den tredje søn Søren Bloch Kjærulf, forpagter på Lindensborg, blev 1690 skudt i Aalborg. Morten Kjærulf var første gang gift med Gertrud Munk, død 1641, datter af Oluf Munk på Attrup.⁴
4. Sidsel, født o. 1640, død 19. dec. 1726 i Mariager, 86 år, var 1673 gift med Anders Christensen Skipper i Mariager, død 1684. Gift anden gang 20. sept. 1688 i Mariager med Anders Sørensen Hjermand af Norge.
5. Kirsten, født 1630, død 1714, gift med Mathias Willumsen Wassard, født o. 1630 i Blekinge, død 1708, præst i Bjørnsholm, Malle og Strandby sogne. Søn af landsdommer i Blekinge Willum Thomsen og Bente Hansdatter Rafn.⁵
6. Mette, død 25. okt. 1678, gift før 1670 med rådmand Anders Jensen i Mariager, død 25. okt. 1678.
7. Inger, gift før 1663 med Iver Lauridsen, forpagter på Østergård, Salling.
8. Dorthe.

¹ Viborg landstings dombog 1633B, s. 30. Diplomatarium Hornumense.

² Aalborg byfogedes tingbog, 21.7.1634, 27.7.1635, s. 158a, 24.10.1636, s. 269b, 18.9.1637, s. 201b.

³ C. Klitgaard, Kjærulfske Studier, s. 151.

⁴ Kr. Værnfelt, Kjær herreds knaber, Himmerland og Kjær Herred 1963.

⁵ Jyske Samlinger 3,2, s. 419 jf. Aage Brask, Niels Bloch, s. 70. C. Klitgaard, Bidrag til Familien Willumsens (Wassards) Historie, Persh. Ts. 1911, s. 219. Anton Blaabjerg, Slægten Yde, Slægtsarkivet, 1980.



**Jens Bloch, 25. juli 1625 Aalborghus lens jordebog 1622-23, bilag 9,
adskiller sig fra det i Aage Brask gengivne**

Søren Jensen Bloch, 1654, 1687

Født 17. juli 1627 i Store Arden, død 21. juni 1693 sst., begr. 3. juli. Søn af formanden. Gift første gang 1655 med Anne Ottedatter, død 16. okt. 1668 (8 børn). Gift anden gang 1670 med Birgitte Jensdatter Rink, der levede 1697. Hun lod opsætte en nu forsvundet mindetavle over sin mand i Store Arden kirke.¹

Embedet konf. 18. juni 1669 og 28. sept. 1670. Han var tingskriver, indtil faderen døde, og tog sin afsked 26. nov. 1687 ved herredssammenlægningen.

Han blev 1666 stævnet til landstinget af præsten Mads Johansen i Rold i en sag om jord i Rold. Ved søsterens bryllup 12. nov. 1679 i Store Arden var Ove Juul til Villestrup til stede.² Søren Bloch var en betydelig ejendomsbesidder i Store Arden. Han lånte i 1687 Frederik Juul til Villestrup 900 rdl. Kaldes 1690 "højagtbare og velfornemme mand" og var da fuldmægtig. Efter Børglum Klosters jordebog ejede han 1685 en gård i Hørby og boede selv på Poul Klingenbergers gård i Store Arden sogn, kornskat for 1687 af 6 td. 5 skp. 1 fjdk. 2 ½ alb., skoven af 6 td. 2 ½ skp. Endvidere brugte han Peder Bertelsens gård, kornskat 1687 af 2 td. 2 fjk. 6 alb. og af skoven 1 td. 1 skp.³

Børn i 1. ægteskab:

1. Jens Sørensen Bloch på Hvidbjerggård på Mors, født o. 1662, begravet 1. dec. 1712 i Hvidbjerg, 50 år gammel.
2. Kirsten, død i Fladhede 17. april 1687, gift med Peder Mouridsen, forvalter ved baroniet Rysensteen, Bøvling sogn.
3. Ingeborg Sørensdatter Bloch, gift med tolder Peder Marcussen i Thisted, død før 1712. Han søgte 1677 om tolderembedet i Thisted, 1678 rådmand.
4. Maren Sørensdatter Bloch, gift med Laurs Andersen, forvalter på Herpinggård, begge døde før 1712.
5. Anne Sørensdatter Bloch, død i Mariager, gift med Mourids Gabrielsen Winther, født o. 1656, begravet 2. dec. 1707 i Store Arden, 51 år.
6. Karen Sørensdatter Bloch, død i ret ung alder.
7. Riborg Sørensdatter Bloch, født o. 1660, var ved kopskatten 1682 hjemme. Gift første gang med Christen Holst, gift anden gang med Christian Edtsen i Skørping, søn af Laurids Edtsen og Karen Christensdatter i Teglgård i Skørping, gift tredje gang med Chr. Pedersen, skipper i Mariager.

¹ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 60.

² A. Crone, Hist. Tidsskr. 3. r. III, s. 644, Ove Juuls dagbog. "Den 12 Novembris war ieg i Stoer Arden til Herredsfougden Søffren Blokis Systers bryllup".

³ Børglum Klosters fæstebreve nr. 301-500.

8. Frederik Sørensen Bloch, død 1716, gift med Maren Sørensdatter Leigh. 1685 student fra Aalborg, 1690 succ. sognepræst til Ellidshøj-Svenstrup.¹



Søren Jensen Blochs segl 1664 jf. Kr. Værnfelt

Herredsskrivere i Hindsted herred

Morten Sørensen, 1625

Morten Sørensen står i et tingsvidne af 17. juli 1622, bilag til Aalborghus lens jordebog 1622-23, på den plads, hvor skriveren normalt står.



Morten Sørensens segl

Christen Byrialsen, 1625, 1629

Han var skriver i et tingsvidne af 21. juli 1625 som bilag 13 til Aalborghus lens jordebog 1624-25. Christen Byrialsen i Arden nævnes en del gange i tingbogen 1629. Christen Sørensen i True fæstede 1650 en krongård efter Byrial Christensen og Christen Byrialsen. Sidstnævnte var sikkert herredsskriveren og Byrial Christensen sikkert hans far.



Christen Byrialsens segl 21. juli 1625

Søren Jensen Bloch, før 1655

Var tingskriver til faderens død, blev da herredsfoged.² Se herredsfogeder.

Peder Groersen, 1674

Udnævnt 5. okt. 1674, var 1687 i Rostrup jf. Kopskat, Aalborghus len.

VIFFERTSHOLM BIRK

Den 10. juni 1578 fik Aksel Viffert fri birkeret på hovedgården Viffertsholm, ”som før kaldtes Kytterup” og bestod af 4 gårde, Solbjerg by, som var 10 gårde, 2 bol og 2 gadehuse, og gårdene Sønder- og Nørre Tvedskov i Hellingum herred. Endvidere i Hindsted herred Korupgård og Korup by, som var 4

¹ C. Klitgaard, Familien Bloch fra Arden, Personalhistorisk Tidsskrift, 1912.

² Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt.

gårde, 2 bol og 1 gadehus.¹ Birket fik i 1579 en mindre udvidelse i Hurup. I 1687 hørte der to sogne hertil, og det blev da lagt sammen med Hellum-Hindsted herred, da ejeren af Viffertsholm ikke længere var privilegeret til at nyde birkerettighed.² Birketinget holdtes omkring 1680 nord for Graverhusene mellem Viffertsholm og Solbjerg. Birkeskrivere kendes ikke.

Birkefogeder i Viffertsholm birk

Jep Nielsen, 1626, 1627

Jep Nielsen i Nørtvedskov blev 9. sept. 1626 stævnet til landstinget af Jørgen Skeel til Sostrup, Tyge Brahe til Tostrup og Frands Lykke til Overgård for en dom af Viffertsholm birketing 23. juli, hvorved han havde fradømt dem tiltale mod Axel Urne til Viffertsholm og hans søster jomfru Anne Urne ang. penge, som deres salige mor fru Margrethe Viffert havde lånt af Eske Brock til Estrup. Dommen blev delvist omgjort. Sagen var oppe igen på landstinget 20. jan. 1627, og Jep Nielsen blev dømt til at betale kost og tæring til sagsøgerne. Han blev 3. marts 1627, 7. juli og 3. august igen stævnet til landstinget. Han kaldes i sidstnævnte stævning Jep Nielsen Ris.

VILLESTRUP BIRK

Birket blev oprettet, da Villestrup 1757 blev et baroni og tilhørte da Verner Rosenkrantz, amtmand over Skivehus amt. Birket blev 24. juli 1847 lagt under Hellum-Hindsted herred. Birkefogederne var tillige birkeskrivere.

Christen Sørensen, 1758

Udnævnt 22. juni 1758, konf. 21. juli s.å. Se Hellum-Hindsted herred.

Christian Pedersen Fugl, 1762-1783

Embedet konf. 26. marts 1762. Se Hellum-Hindsted herred.

Claus Nissen, 1783

Udnævnt 30. april 1783, også herredsfoged i Hellum-Hindsted hrd., se her.

Niss Jens Jørgen Nissen, 1796, 1847

Døbt 6. sept. 1776 i Komdrup, død 21. sept. 1847, 71 år, begravet i Blenstrup. Søn af herredsfoged Claus Nissen i Hellum-Hindsted herred. Gift 11. juli 1800 i Skelund med Marie Elisabeth Wagaard, døbt 18. feb. 1778 i Skelund, død 1. okt. 1852 i Blenstrup. Datter af Peder Enevoldsen Wagaard, præst i Skelund og Visborg, død 1806 i Skelund, og Louise Frederiksdatter Buchwald, død 1785 i Skelund.

3. nov. 1795 exam. jur. Birkefoged og -skriver ved Villestrup birk 14. sept. 1796. Entlediget 16. jan. 1847, da birket blev nedlagt.

¹ Kronens Skøder 1535-1648, s.174.

² Trap, s. 1091.

Han boede 1801 som forpagter på Ernstpris, en parcel af Lindenberg gods. 1802 blev han medlem af en firemandskommission, der skulle fastsætte påbudne skatter og afgifter af fast ejendom i Aalborg amt. Han blev 7. nov. 1811 medlem af tiendekommissionen for Kjær, Fleskum, Hellum og Hindsted herreder. Efter folketællingen 1845 var han tiendekommissær og havde en stilling ved Villestrup Bank, Komdrup sogn, Aalborg amt. Han fik 16. jan. 1847 bestalling som kancelliråd. Tillige birkefoged ved Lindenberg birk.

Børn:

1. Dorthe Hyline Louise Nissen, født 1801 på Ernstpris, døbt 12. juli s.å. i Blenstrup sogn, død 17. april 1828, begravet i Astrup, gift 5. maj 1826 i Blenstrup med Andreas Rasmussen Tommerup, forvalter på Villestrup.
2. Petronelle Nissen, født 20. april 1802, døbt 30. juni s.å. i Blenstrup.

VISBORG GÅRD BIRK

Visborggård birk blev oprettet ved kgl. åbent brev af 2. okt. 1571, hvorved Jacob Seefeld til Visborg fik birkeret til samme gård og alt det gods, han havde eller fik i Visborg by og sogn, en gård ved Korup Mølle, en gård kaldet Glashytten, en by kaldet Glerup, en gård, kaldet Ø. Korup og Korup Mølle i Solbjerg sogn, en enemærkeskov og kær, kaldet Lundkær, så vidt han har jord eller del deri og, alt det gods, han har eller får i Vive by og sogn.¹ Birkeretten blev kort efter taget tilbage, da den mentes at være kronen til skade, men 20. dec. 1572 igen givet til Jacob Seefeld. I 1587 blev birkeretten udvidet til også at omfatte hans gods i Als og Skelund sogn. De områder, der hørte under Havnø og Dalsgård, lå ligeledes til birket. Ved kgl. åbent brev af 21. jan. 1675 blev Havnø og Dalsgård, som hidtil havde ligget under Visborggård birk, lagt under Hindsted herred.² Mette Olesdatter, assessor Henrik Jørgensens enke var 1689 i besiddelse af birkeretten. Tingstedet var oprindeligt på Visborggård, men ca. 1680 og 1743 var det i Visborg by. Ejeren af Visborggård, Frederik von Arensdorff, meddelte 1774 amtmanden, at han ønskede birket nedlagt, men endnu 1777 blev der udnævnt en birkefoged. Senere, men uvist hvornår, blev birket indlemmet i Hellum-Hindsted herred.

Birkefogeder i Visborggård birk

Christen Sørensen, 1665

Christen Sørensen blev 15. marts 1665 stævnet til Viborg landsting ang. en dom, han 1. marts 1665 havde afsagt om en gæld, som Jørgen Seefeld var skyldig til Maren Nielsdatter, salig Kjeld Nielsens efterleverske, til Vesløgård. Christen Sørensen blev 1666 stævnet til landtinget i.f.m. sagen.

¹ Kronens Skøder 1535-1648, s. 128, 131.

² Himmerland og Kjær Herred 1964, s. 140, 1965, s. 156, 1975, s. 39, 1981, s. 15. Mogens Lebech, Jyllands gamle Retskredse, Jyske Samlinger 5,2, s. 263.

Anders Lauridsen, 1675, 1689, 1691

Anders Lauridsen var birkefoged 1675. Sikkert samme mand blev 22. sept. 1689 udnævnt igen og fik 11. april 1691 embedet konfirmeret.

Nicolai Mortensen Steenholm, 1720, 1736

Gift med Else Marine Klemmensdatter. De levede begge 12. juli 1745, hvor den sidste af deres fire børn gav afkald på skifte, når en af forældrene døde.¹ Datter af Klemmen Klemmensen. Han fik 1716 bevilling til at være kromand i Visborg sogn, fornyet 1733. Embedet konf. 13. dec. 1720. En Niels Mortensen Steenholm, sikkert samme mand, fik 1710 bevilling på krophold i Visborg. Hustruens bror Klemmen Klemmensen døde 15. aug. 1724 hos dem i Visborg, skifte 15. sept. i Visborggårds skifteprotokol. I skiftet nævnes deres bror Jesper Klemmensen, præst i Norge, Søren Klemmensen, degn i Gjellerup i Ribe Stift² og deres halvsøster Dorthe Hylleborg Knudsdatter i Amtrup i Hammerum herred, gift med Kristen Jespersen. Klemmen Klemmensen angives som forhen slotsfoged hos prins Karl. De var muligt børn af Klemmen Klemmensen, slotsfoged på Skanderborg.

Børn:

1. Christen Steenholm, var 1745 i Slagelse.
2. Klemmen Steenholm.
3. Datter, var 1745 gift med S. Velter i Korsør.
4. Morten Steenholm, født o. 1711, var 1743 farver i Nibe, 1780 kgl. vejer, måler og vrager i Nibe, død 1780, begravet 14. feb., 69 år. Gift 28. aug. 1768 i Nibe med Sofie Olufsdatter Winther, født o. 1723, død 11. april 1810 i Nibe, datter af forpagter på Holmgård Oluf Jacobsen Winther, enke efter præsten Tøger Uttermøhlen til Tårup-Kvols sogn og havde i dette ægteskab 7 børn, bl.a. Poul Uttermøhlen, som 1767-68 var skriver i Lundbæk-Pandum birk og 1778 forvalter på Astrup.

Niels Pedersen Møllerup, 1736

Embedet konf. 27. jan. 1736. Han var 1737 forvalter på Overgård ved Mariager, 1740 dommer i Overgårds birk og boede 1742 på Fuglsøgård ved Havndal i Udbyneder sogn på sydsiden af Mariager Fjord. Han fik 3. jan. 1744 kgl. bevilling til at antage en substitut, når han var fraværende. Han frasagde sig 13. maj 1745 Overgård birk, ”da der imellem mit lidet hjem i Østervrå i Vendsyssel og Overgård birk falder tvende store Fjorde, hvilke om Vintertide er til dels umulige at passere, synderlig for mig, der temmelig tager til i Alder”. Han er måske den Niels Møllerup, der 20. marts 1701 fik en søn døbt i Als og 9. aug. 1705 en søn Christen sst.

¹ Visborggårds skifteprotokol, s. 156.

² Nævnes i Ejnar Poulsen, Hardsyssels Degnehistorie, s. 449. Kaldes her Søren Clemmensen Adler.

Henning Conrad Frederik Peitersen, 1746, 1774

Født 1716 på Karmark ved Skjern (mellem Viborg og Randers), døbt i Skjern kirke juni 1716, død april 1774 i Visborg, skifte 16. maj, som var 30. dagen, Aalborghus m.fl. amter, nr. 536. Søn af Peiter Jørgensen Kock, velbårne ritmester von Ahrenstorffs tjener på Karmark, og Johanne Nielsdatter, amme på Karmark. Gift med Anne Dorte Broch, født o. 1717, hun boede 1787 i Visborg hos datteren Johanne Marie. Hun er muligt datter af Frederik Jensen Broch, død 1740 i Overby ved Sdr. Felding og Christiane Sofie Tygesdatter Egeris.

Han kom o. 1740 til Havnø. Kontrakt 4. feb. 1746 mellem ham og Andreas von Ahrenstorf til Visborggård i fæsteprotokollen. Embedet konf. 16. dec. 1746. Han var også ridefoged. Han nævnes 10. maj 1758, hvor ejeren af Vifertsholm, Christen Sørensen Testrup, herredsfoged i Rinds herred, indklagede præsten Michel Budts i Bælum, der ejede Solbjerg kirke, fordi tårnet var ved at styrte ned. Han blev 27. jan. 1764 skriver i Hellum-Hindsted herred.

Børn jf. skifterne efter ham og sønnen Frederik, begge død i 1774:

1. Andreas Peitersen, født omkring 1742, fuldmægtig på Tårupgård 1774.
2. Johanne Marie Peitersen, døbt 15. sept. 1743 i Als. Var 1774 gift med skoleholder Peder Wolf i Visborg, født o. 1739. Begge levede 1787.
3. Nikolaj Peitersen, døbt 27. dec. 1744 i Als, fuldmægtig på Restrup.
4. Susanne Sofie Peitersen, født o. 1746. Boede 1774 i ?Ebeldrup på Fyn.
5. Conrad Peitersen, født o. 1747, fuldmægtig på Holmgård på Fyn 1774.
6. Christian Peitersen, født o. 1747, fuldmægtig på Lønborggård, død sst. 1774. Skifte i Lundenæs Amts skifteprotokol 1774, s. 312.
7. Frederik Peitersen, født. o. 1749, birkefoged i Lindenberg birk.

Knud Sørensen Theil, 1777

Konf. 17. sept. 1777. Se Albæk-Torstedlund birk.

Birkeskrivere i Visborggård birk

Hans Andersen, 1690

Udnævnt 28. jan. 1690, konf. 11. april 1691.

Peder Pedersen Krag, 1741

Født o. 1706, død 1784, begravet 5. april i Udbyneder, 78 år. Måske søn af Peder Kragh, begravet 26. jan 1770 i Udbyneder, 98 år. Udnævnelsen konf. 17. marts 1741, Visborggårds fæsteprotokol fol. 189. Samtidig skriver ved Overgårds birk.

HOBRO BYFOGED

Tinget holdtes hver mandag på Store Torv. Efter Resens Atlas havde Hobro 1677 tingskjul, gabestok og kage på Store Torv, og dette holdt sig til o. år 1700, da skikken med at holde ting i det fri ophørte. Byplanen viser også rådhuset, som senere tillige blev anvendt som ting- og arresthus. Pontoppidan

nævner rådhuset i Danske Atlas i 1767, og i en taksation 1781 omtales det som en lav bygning i 10 fag med ege- og fyrbindingsværk med stråtag.¹ Ved kgl. brev af 20. dec. 1687 blev det bestemt, at byfogeden i Hobro tillige skulle være herredsfoged i Onsild herred, og dette var gældende til 13. juli 1774, hvor herredsfogedembedet i Onsild herred blev forenet med embedet i Gjerlev herred og sammenlagt med Mariager by, mens Hobro forenedes med Rinds-Gislum herred.² Byfogederne var også byskrivere fra 10. aug. 1792. Ifølge bek. af 9. sept. blev Øls, Hørby og Døstrup sogne henlagt fra Hellum-Hindsted herred til Gislum herreds juridistktion, og samtidigt overgik den civile juridistktion, som Hellum-Hindsted herreder hidtil havde haft over en del af Stenild, Rørbæk og Ravnkilde sogne, til Gislum herred.

Byfogeder i Hobro

Palle Michelsen, 1541

Palle Michelsen var byfoged 1. aug. 1541, hvor han sammen med borgmester Christen Sørensen, Peder Bloch i Hørby og Joachim Olufsen i Hege-dal udstedte tingsvidne, at mester Anders Skovgaard lod oplæse et kongeligt brev om Læsøboernes ret til at købe korn overalt i riget. Blandt tingsvidnerne nævnes Jens Bloch i Valsgård og Peder Bloch i Hørby.³

Jens Vibe, 1580,1587

Han var byfoged 1580-84. Den 22. okt. 1587 havde han ikke gjort regnskab til hverken tolder Jens Nielsen i Hobro eller til rentekammeret.⁴

Christen Andersen, 1587-88

Af et register over byfogeder, der ikke havde indsendt regnskaber fremgår, at han resterede med regnskab for nytårsdag 1587 til nytårsdag 1588.⁵

Jørgen Sørensen, 1600,1601

Som kompensation for det besvær, han havde med at rejse frem og tilbage til landstinget ønskede han at fæste en fjerding jord på Hobro Øster Mark, som Sophie Bille, enke efter rigsråd Jakob Seefeld til Visborggård, havde bortfæstet til en borger i Hobro og tilbød at svare 12 sk. lybsk i årlig afgift. Det blev ham nægtet, da jorden var bortfæstet på livstid.⁶

Anders Jensen, 1615, 1618

Anders Jensen, byfoged i Hobro, blev i januar 1616 stævnet til landstinget for hans dom af 27. nov. 1615 mellem præsten Christen Lambertsen i

¹ H. Morell Jørgensen, Livet omkring Store Torv.

² Trap, Randers amt, s. 696.

³ Diplomatarium Vibergense, s. 225.

⁴ Kancelliets Brevbøger 1584-88, s. 843.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1588-92, s. 769

⁶ Kancelliets Brevbøger 1596-1602, s. 562, 13.11.1600 og s. 588, 17.1.1601.

Hobro på den ene side og Christen Lauridsen borgmester og Peder Christensen sst. på den anden side, der 21. juli 1615 havde fængslet præsten. Da Mikkel Kirketerp, som efter dommen skulle være forulempet af præsten, imidlertid nægtede at have krævet præsten lagt i stok og jern, ophævede landstinget dommen. Anders Jensen afsagde en ny dom 15. april, efter hvilken Christen Lauridsen og Peder Christensen havde gjort uret med fængslingen. Denne dom var 27. april og 8. juni 1616 for landstinget, der fastholdt dommen. Han blev 14. feb. 1618 stævnet til landstinget for hans dom i en drabssag.

Morten Mortensen, 1626, 1638

Morten Mortensen, foged til Hobro byting, blev 18. nov. 1626 stævnet til landstinget af Laurids Christensen i Hobro, fordi han havde tildømt Hans Nielsen i Hobro nogle kongebreve på gods i Hobro, uanset det retteligt tilhørte Bodil Christensdatter, ældste datter af afdøde præst Christen Lambertsen i Hobro. Han blev 26. sept. 1638 stævnet af Jacob Seefeld til Overgård, fordi han 23. juli havde henvist en sag om bygfældigheden på borger Hans Nielsens fæstegård i Hobro til Hindsted herredsting som Jacob Seefelds værneting, men havde overset, at Hans Nielsen var kongens skatteborger i Hobro og ikke andetsteds holdt hus. Morten Mortensens afgørelse blev ophævet.

Michel Ibsen, 1641

Byfoged Michel Ibsen stævnedes 18. aug. 1641 Niels Andersen Durup i Hobro for soldaten Jens Mortensens vidne, at Michel Ibsen og hustruen Mette Tøgersdatter havde tilskyndet ham til at stjæle klæder fra Niels Durup, og at byfogeden havde klæderne. Da kun tyven havde vidnet, og da klæderne ikke var fundet hos byfogeden, blev vidnet kendt magtesløs.

Christen Pedersen Bloch i Hobro, 1646, 1668

Født o. 1610. Søn af Peder Nielsen Bloch i Gerholm og Maren Nielsdatter. Han var muligt den Christen Bloch, der 1632 mødte for faderen og broderens nærtstående fru Anne Kaas til Tårupgård. I 1635 var han foged på Tårupgård og 1639 foged på Trudsholm.

Han stævnedes 1646 sin kusine Anne Sørensdatter, datter af herredsfoged Søren Nielsen Bloch i Hindsted herred og enke efter hr. Christen Clemmensen Kioldorf til Sortebrødre kirke i Viborg, til landstinget ang. rettigheder i Neder Hodals Mølle men fik ikke medhold.¹ Den 16. okt. 1648 stævnedes Peder Røring i Aalborg ham for gæld.² I 1652 sagsøgte han fættereren Henrik Mortensen Bloch for 3 rdl.³ Den 28. sept. 1664 blev han af Rasmus Iversen, på Vingegård, tidligere foged på Tjele, stævnet til landstinget for en dom han havde afsagt 4. aug. 1662 mellem ham og Christen Andersen Skorup i Hobro og blev dømt til at betale Rasmus Iversen 5 rdl. til kost og tæring.

¹ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 42,128.

² Aalborg byfogedes tingbog.

³ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 94.



Christen Blochs segl 2. april 1661

Niels Nielsen, 1672, 1682

Udnævnt 12. nov. 1672. Han nævnes som byfoged i Hobro grundtakst 1682: "Niels Nielsen Byefoged hans Eyendom hand iboer med hosliggende hauge, 100 rdl." Han er måske den handelsmand Niels Nielsen Abildgaard i Hobro, der døde 1709 i Hobro, skifte 19. juli, Hobro skifteprotokol s. 86, og var gift med Mette Johansdatter Skipper, søster til byskriver Jesper Johansen Skipper i Hobro, og havde datteren Johanne Marie Nielsdatter Abildgaard, som var gift med byskriver Jens Lauridsen Helt i Hobro.

Morten Nielsen Bøstrup, 1682

Udnævnt 13. dec. 1682. Måske formandens søn. Efter Nygaards Sedler er hans navn tolket som Morten Nielsen Bøstrup.

Laurids Christensen Skipper, 1683-1699

Død i aug. 1699 i Hobro.¹ Søn af Christen Skipper i Mariager og hustru Mette. Gift med Mette Lauridsdatter Schorup eller Skaarup, datter af rådmann Laurids Andersen i Hobro. De skænkede i 1699 en altertavle til kirken i Hobro, og 1703 blev den "af hans Eftermand i Ægteskabet Matthis Hamborg stafferet, hvilkes Hustru Mette Schorup har givet en Enkekroner til Kirken".² Mette Schorup skænkede 1699 kirken en bronzelysestage. I koret findes en mindetavle i brunt marmor opsat af Mette Schorup over hendes to mænd, Laurids Schipper, død 1699 og Mathias Pedersen Hamborg, død 1718 samt sidstnævntes første hustru Mette Sophie Calov, død 1699 og deres børn. Mette Schorup fik 16. nov. 1700 bevilling på, at hendes hus i Hobro fortsat måtte være herbergshus. Hun nævnes 1720 i kopskatten for Hobro som gæstgiver og havde da to af sine børn hos sig.

Laurids Skippers bror Anders Christensen Skipper var gift med Sidsel Jensdatter Bloch, datter af herredsfoged Jens Sørensen Bloch i Hindsted herred, og blev 13. nov. 1682 byfoged i Mariager. Laurids Skippers hustrus søster Maren Lauridsdatter Schorup var gift med Laurids Sørensen i Hobro og de skænkede i 1698 en prædikestol til kirken, som nu findes i den nye kirke.³ Laurids Sørensen, handelsmand i Hobro, svogeren, stævnedes 22. aug. 1687 på vegne af byfoged Laurids Christensen i Hobro Anders Sørensen i Glerup for gæld.⁴ I marts 1697 fik Laurids Skipper skøde på en gård i Hørby fra Jens Sørensen Bloch, søn af Søren Jensen Bloch, herredsfoged i Hindsted herred.

¹ Farstrup og Axelsons Dagbøger, s. 152.

² Tavlen kom 1952 til Sønderup Kirke.

³ Trap, Randers amt, s. 633.

⁴ Rinds herreds tingbog.

I 1682 blev hans lejede enghave i Skibsgaden i Mariager, som tilhørte Johan Christensen Skipper, vurderet til 1/3 rdl. Samme år blev hans hus i Hobro vurderet til 60 rdl. og hans øde grund til 5 rdl. jf. byens grundtakst.

Udnævnt 17. nov. 1683 til byfoged i Hobro og 20. dec. 1687 til herredsfoged i Onsild herred.¹ Den 26. april 1684 fik Laurids Christensen Skipper kgl. bevilling på indtægterne af broen i Hobro.

20. feb. 1688 blev han stævnet af Christian Lemmiche, forrige rådmand i Mariager på vegne af svogeren Jens Andersen Gundersen, salig Anders Hansens søn, fordum rådmand i Mariager, hvis værge han havde været. Han fremviste regnskabet for værgemålet 1679-1688, hvorefter Jens Andersen Gundersen gav ham afkald for hans arv.²

Børn:

1. Mette Marie Lauridsdatter Skipper, født o. 1686, var 1713 gift med byfoged Niels Rasmussen Selmer i Assens.
2. Inger Magdalene Skipper, født o. 1687, død 1738, gift med Abraham Martin Lauridsen Hvid, født o. 1677, død 1740, sognepræst til Næsborg, Salling-Oudrup sogne, søn af byfoged Laurids Svendsen Hvid i Aalborg.

Christen Nielsen Hostrup i Hobro, 1699, 1723

Død i aug. 1727. Søn af Niels Christensen Hostrup, som efter Nygaards Sedler 24. april 1700 p.g.a. sin ringe indkomst ligesom sin formand Laurids Christensen Skipper fik kgl. bevilling på at oppebære afgifterne af broen på landevejen gennem Hobro. Måske er det en skrivefejl, da Christen Nielsen Hostrup blev udnævnt 12. sept. 1699 jf. nedenstående. Niels Christensen Hostrup var søn af Christen Sørensen i Hostrup, gift med en datter af præsten Niels Pedersen i Rørbæk og Else Jensdatter, der anden gang blev gift med Eske Jensen Gyntelberg, præst i Rørbæk.³ Christen Nielsen Hostrups navn knyttes sikkert til Hostruphuse i Hørby sogn umiddelbart nord for Hobro.

Christen Nielsen Hostrup og hustruen Mette Andersdatter Skipper var 24. juni 1719, Die Johannis Baptiste, faddere i Svenstrup kirke, da Jens Brask til Kjellerup holdt barnedåb, og igen 24. juni 1720.⁴ Mette Andersdatter Skipper, født o. 1675, død 1754 på Kjellerup, begravet 6. maj, 79 år i Svenstrup. Datter af Anders Christensen Skipper, rådmand, senere byfoged i Mariager og Sidsel Jensdatter Bloch, datter af herredsfoged Jens Sørensen Bloch i Hindsted herred. Hun nævnes 1741 i Torslev-Svenstrup kirkebog.

Christen Nielsen Hostrup blev udnævnt 12. sept. 1699. Han og sognepræst Jacob Eriksen Frisenberg underskrev 23. marts 1700 kontrakt med Rolph Baltzersen i Aalborg om en ny klokke til Hobro kirke.⁵ Den 8. okt. 1704 stævnedes han på Nibe birketing Jens Knudsen Stræt og Poul Jensen Kock, som overfaldt ham, da han opkrævede stadepenge til Hobro marked

¹ Mogens Lebech, Jyllands gamle Retskredse, Jyske Samlinger 5,2, s. 281.

² Randers tingbog, Bjarne Nørgaard Pedersens uddrag.

³ Aage Brask, Volstrup.

⁴ Svenstrup i Onsild herred, kirkebogen, s. 85 og 85a.

⁵ Himmerland og Kjær Herred 1987, s. 11.

nord for Hobro bro i Hostruphuse, Hindsted herred, hvor de ville sælge sild. De nægtede at betale, så Hostrup havde pantet dem, men de beskyldte ham og hans folk for røvere og skælmer. Hostrup havde slået efter den ene med sin stok, men Jens Knudsen Stræt greb ham i parykken og kaldte ham en hund. Det endte med, at Nibingerne fik prygl af byfogeden og hans folk.¹

6. marts 1706 blev byfoged Christen Hostrup i Hobro udnævnt til kommissarius i en strid om ejendomsretten til Volstrup.² Han, datteren samt hans ”kæreste” (hustru) var 1718 faddere i Rold kirke. Den 10. sept. 1719 var han fadder i Rold kirke, da præsten fik en søn døbt. Den 13. sept. 1723 fik Christen Nielsen Hostrup for et beløb af 11 rdl. og 44 sk. resolutionsretten til de ham tilhørende gårde, matr. nr. 1 og 2, Haunstrup, Hørby sogn, Hindsted herred.³ I indberetningen til Viborg Stift 1735 om byens tilstand anføres som nr. 2. ”Hr. Christen Hostrups Enche og Søn Niels Hostrup, har Ligeledes Lidet Handel paa Flensborg og Norge med Kohn Vahre, og der fra faar tømmerladninger tilbage, tilstanden nogenledes, mens har giæld paa deris Handling”.

4. juni 1725 fik han og hustru bevilling på, at længstlevende måtte sidde i uskiftet bo med fælles umyndige børn, de myndige børn var tilfredse hermed.

Børn:

1. Laurids Christensen Hostrup, var også byfoged, se nedenstående.
2. Cecilie Cathrine Hostrup, født 8. juli 1701, død på Kjellerup, begravet 26. aug. 1771 i Svenstrup (Onsild herred). Gift 25. aug. 1718 i Hobro med Jens Andersen (Brask), født 24. april 1689 på Kjellerup, søn af Anders Sørensen Vestergaard og Maren Clausdatter. Ved deres søn Jens' dåb noteredes i Svenstrup kirkebog 1. april 1731. ”Dominica Qvasimodogeniti (1. søndag efter påske) 1. April døbt Seigneur Jens Brasches til Kiellerup liden Søn, kaldet Jens, båret til Dåben af sin Mormoder Madame Mette Andersdatter, salig Christen Hostrups i Hobroe. Testes: Monsør Lauritz Hostrup af Hobroe, Monsør Wolf fra Fusingøe, Monsør Hans Tørslef og hans Kones Moder, begge af Borup Mølle og Hr. Arild Friises ældste Datter af Spentrup (præstegård)”.⁴

Jens Nielsen Hostrup, før 1727

Han var måske kun byfoged kortvarigt. Byfoged Jens Hostrup ejede en gård i Øls sogn, Hindsted herred jf. skifte af 27. april 1728 efter Anne Clausdatter i Øls.⁵ Død 12. marts 1745 i Hobro. Søn af Niels Christensen Hostrup, bror til byfoged Laurids Christensen Hostrup. Gift med Sidsel Sofie Sørensdatter Rosenqvist, måske død 1736, Aalborghus amts skifteforretning nr 72. Der var ingen børn. Arvinger var byfoged Laurids Hostrup i Hobro, Niels Hostrup i Mariager, student Niels Hostrup i Nibe m.fl. Nævnes som borger i Hobro 1720-1745 og 1735 i indberetningen om byens tilstand.

¹ C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Stræt, Persh. Ts., 1923, s. 87.

² Aage Brask, Volstrup, s. 39.

³ Kronens Skøder 1723, s. 495.

⁴ Aage Brask, Kjellerup, s. 181.

⁵ Godsarkiv, byfoged Jens Hostrups gods.

Peder Pedersen Elkier, 1727, 1732

Formodenligt død 1732. Hans enke Anne døde 18. jan. 1741, skifte nr. 232 i Hobro skifteprotokol. En broderlod blev fastsat til 31 rdl. og 3 mark. Poul Hammerschmidt i Fredericia fik en broderlod. Madam Langkjær, nu madam Nielsen, madam Kirsten Jensen, Katrine Jensdatter og Ursula Katrine Hammerschmidt, afdødes søsterdatter, fik hver en søsterlod.

Han aflagde 1704 regnskab for Ålegård, som han havde bestyret for Theodosius Levetzau til Oksholm fra 1699 til 1704. Tilsvarende for gården Visselbjerg 1705-1706 og for gården Ringholm 1706-1709. Han søgte 1720 afsked som regimentskvartermester.¹ Udnævnt 29. sept. 1727. Den 14. juni 1728 klagede han over rådhusets brøstfældighed og forlangte, at det inden vinteren blev istandsat, så retten kunne holdes i bygningen og eventuelle ar-restanter holdes inden døre.² Der var tidligere samlet materialer til istandsæt-telsen, men de forsvandt lige så hurtigt, som de tilførtes. Han var byfoged 4. aug. 1732, hvor Gyldenchrone, Vilhelmsborg, lovede at give ordre til byfoged Peder Elkier i Hobro om modtagelse og videre transport til Randers af nat-manden Rasmus Jørgensen ved dennes overførsel fra Aalborg 4. aug. 1732.³

Laurids Christensen Hostrup, 1732, 1741

Begravet 11. april 1750 i Ringkøbing. Søn af ovennævnte byfoged Chri-sten Nielsen Hostrup. Gift med Mette Lauridsdatter, som levede 1750.

Udnævnt 24. okt. 1732. Den 24. nov. 1733 købte han af kronen efter of-fentlig auktion et gadehus i Hørby. I 1735 stod han for indberetningen om byen til Viborg Stift. Han nævnes 1737 i en sag, hvor den farlige tyveknægt Søren Allestrup flygtede fra arresten men blev fanget og senere blev kagstrø-get på eksekutionsstedet på Skjellerup hede og herefter hensat til livstidsstraf på Bremerholm.⁴ Hostrup underskrev 24. marts 1739 ”Vide og Vedtægt for Rostrup By, idet han ejede herligheden af annexgården der.”⁵

Laurids Hostrup, byfoged i Hobro og hans mor Mette, Christen Hostrups enke, udstedte 2. april 1741 pantebrev på 1.500 rdl. til hr. Jens Todberg på Dybvad mod pant i forskelligt jordegods.⁶ Laurids Hostrup gik 1744 fallit, og noget af hans ejendomme blev 16. dec. 1744 stillet på auktion og købt af den nye byfoged i Hobro, Niels Foersom, auktionsskøde 29. april 1745. Hostrup blev 29. maj 1744 udnævnt til byfoged i Ringkøbing og Bølling herred og byttede embede med efterfølgeren i forbindelse med fallitten. Hans arvinger, som var moderen og søsteren, frasagde sig 19. juli 1750 arv og gæld.

¹ Hobro byfoged, dok. vedr. by- og herredsskrivere.

² H. Morell Jørgensen, Livet omkring Store Torv.

³ Ekstrakter af samtlige breve til Amtmanden i Skanderborg - Åkjær amter.

⁴ H. Morell Jørgensen, Livet omkring Store Torv.

⁵ M. Johansen, Rostrup sogn, s. 157.

⁶ Viborg landstings skøde- og panteprotokol nr. 41, 1737-45, s. 363b.

Niels Christensen Foersom, 1744, 1758

Død 1758 i Hobro. Skifteprotokol 44, s. 193b.¹ Gift 31. aug. 1736 i Ribe Sct. Katrine med Agnete Dorthe Papke, født ca. 1715, begravet 31. marts 1781, Ribe Sct. Katrine, 66 år. Datter af Herman Papke, birkedommer i Vesterland Føhr og Amrum, død ca. 1727, og hustru Anne Dorthe Hansdatter i Ringkøbing, død 1749.² Han boede 1734 i Ribe og fik 5. okt. bevilling til at være prokurator i Danmark og Norge, højsteret undtagen. Byfoged 1736 i Ringkøbing, herredsfoged i Bølling herred. Udnævnt til landfiskal i Ribe Stift 1739. Den 25. jan. 1744 blev han eftergivet en bøde for en for sen indsendelse af regnskab for 1742. Udnævnt 29. maj 1744 til byfoged i Hobro og byttede embede med forgænger. 1748 blev han bogholder i det i Hobro oprettede brandassurancekompagni for Nørrejylland købstadsbygninger. Han fik 1750 bevilling til offentligt herberg og værtshus i Hobro og var 1753 ejer af gods i Gislum herred og 1755 af gods i Hørby sogn, Hindsted herred.³ Anders Stenild i Glerup stævtede ham 31. marts 1757 ang. en studehandel med reference til provsteretten i Farsø.⁴ 31. maj 1759 fragik hans enke Agnete Papke og umyndige børn arv og gæld.

Børn:

1. Maren, født 20. april 1738 i Ringkøbing, begravet 30. nov. 1742 sst.
2. Johan Ludvig, født 24. april 1734 i Ringkøbing.
3. Ane Benedikte, døbt 21. dec. 1736 i Ribe Sct. Katrine.
3. Christen, født 31. aug. 1740 i Ringkøbing.
4. Herman Papke, født 23. jan. 1742 i Ringkøbing, død 17. marts s.å.

Søren Pedersen Langballe, 1758, 1774

Døbt 12. okt. 1727 i Langballe, Vinding, Tyrsting herred, død 27. marts 1774 i Hobro. Søn af fæstebonde Peter Sørensen og Maren Sørensdatter, død 1734. Gift 13. dec. 1759 med Birgitte Mortensdatter Kirketerp. Datter af Morten Nielsen Kirketerp, købmand, konsumtionsforvalter i Hobro, født 31. dec. 1699 i Hobro, død sst. 6. aug. 1765, og Ane Marie Wedege, født 1707 i Glenstrup, død 1753 i Hobro.⁵

Fuldmægtig ved Frederiksborg Amtstue, 5. april 1754 exam. jur. 7. juli 1758 byfoged i Hobro og herredsfoged i Onsild herred. 12. sept. 1769 kammerråd. 21. maj 1773 tillige herredsfoged i Rinds-Gislum herred.

Børn:

1. Morten, født 1760 i Hobro.
2. Anne Marie, født 1761 i Hobro.
3. Peder, født 1762 i Hobro.
4. Maren Margrethe født 1765 i Hobro.

¹ Retsbetjente.

² Erik Brejls afskrifter, Ringkøbing købstads skifteprotokol 1744-1751, s. 31.

³ Landsarkivet, byfoged Niels Foersoms gods.

⁴ Rinds-Gislum herreds tingbøger.

⁵ H.J. Schmidt Af Hobro Bys Historie til 1860-70.

5. Andreas, født 1769 i Hobro, død 9. maj 1810 i København, exam. jur. prokurator i København.

Johan Peter Woydemann, 1774, 1781

Født 1731 på Sneumgård, Sneum sogn, død 13. juli 1781 i Hobro. Søn af Jens Woydemann, senere byfoged og borgmester i Varde, begravet 20. sept. 1756 i Sct. Jacobi Kirke i Varde og hustru, Mette Bredal, født 1709 i Kollerup sogn, begravet 22. april 1743 i Sneum. Gift 1767 efter kgl. bev. af 5. juni til hjemmevielse med Elisabeth Glerup, døbt 1. dec. 1738 i Jetsmark, død 2. dec. 1813 i Vrå, søster til Jens Glerup, herredsfoged i Aars-Slet herred.

1757-58 ridefoged på Ryomgård, 1759-60 på Oksholm, 1766 på Birkelse. 2. maj 1766 byfoged i Nykøbing Mors og herredsfoged i Morsø Søndre og Nørre herred samt birkefoged i Lund og Jegindø birker. Han var også hospitalsforstander i Nykøbing. 23. juni exam. jur. Forflyttet til Hobro. Udnævnt 13. juli 1774 og var tillige herredsfoged i Rinds-Gislum herred.

Peder Arvesen Sorøe, 1781, 1784

Død i nov. 1784 i Hobro. 1. nov. 1771 exam. jur., kopist i Hof- og Stadsretten 3. aug. 1774. Muligvis af norsk herkomst. En Gudmund Arvesen Sorøe, født 1774 på Vardøhus, blev student fra Trondhjem. Gift 3. maj 1782 i Slagelse (Peders) med Pouline Badstuber, sikkert datter af byfoged, hospitalsforstander Jacob Badstuber i Slagelse. Udnævnt 17. okt. 1781, tillige herredsfoged i Gislum Herred. De fik 26. nov. 1784 kgl. konf. på testamente.

Hans Nielsen Hjorth, 1785, 1807

Født ca. 1746, levede 1809. Søn af Niels Severin Hjorth, der 1754 skrives af Brusgård, død 5. nov. 1766 som forpagter på Vang i Vendsyssel, og hans første ubekendte kone. Niels Severin Hjorth blev gift anden gang 27. nov. 1754 i Blenstrup kirke med husholderske Maren Andersdatter, Lindenborg.

Hans Nielsen Hjorth, byfoged i Mariager, og Kristine Øllegaard Friedlieb af Baadesgård på Lolland fik 5. juli 1776 kgl. bevilling til hjemmevielse. Hun døde 1783 i Sæby, og Hans Nielsen Hjorth fik 21. nov. s.å. bevilling til at sidde i uskiftet bo med sin umyndige datter.

Han var 1774 ridefoged på Mariager Kloster og blev 1775 herredsfoged i Gjerlev og Onsild herred og byfoged og -skriver i Mariager. Han fik 9. nov. 1775 kgl. bevilling på, at Onsild herredsting måtte flyttes fra Hobro til Mariager. Han blev 1778 birkefoged i Overgård birk. 17. april 1782 blev han byfoged i Sæby og herredsfoged i Børglum-Jerslev herred. Udnævnt 14. jan. 1785 til byfoged i Hobro, var tillige herredsfoged i Rinds-Gislum herred. 1786 fik han kgl. konfirmation på et mageskifte med ham og snedker Hans Thomsen i Hobro. Ved folketællingen 1787 Hobro var Hans Nielsen Hjorth 41 år, enkemand efter første ægteskab og havde ingen hjemmenværende børn.

Han var 1788 enkemand og havde 15 rdl. i fast gage og 65 rdl. i "Accidenten", og gagen blev udredt af kongens kasse.¹ Den 10. aug. 1792 blev

¹ Rigsarkivet, uddrag af pensionskontorets enkekaressesager, Protokol 1788.

han tillige byskriver i Hobro. I år 1800 blev der anlagt en justitssag imod ham vedr. embedet i Rinds-Gislum herred. Han var 1801 enkemand i Hobro.

3. april 1807 blev han virkelig kancelliråd. Han ejede Nørrebro nr. 10 i Hobro. Han var berømt for stor orden i sin embedsførelse. Han tog sin afsked p.g.a. alder og solgte ejendommen til F. Juhl og flyttede til København.¹

Børn:

1. Magdalene Birgitte Hjorth, født 31. okt. 1777 i Mariager. Hun ”informerede” 1787 i Flade præstegård, var 1796 i Hobro og fik da bevilget at være sin egen værge med faderen som kurator.

Jørgen Peter Rommedahl, 1807-1814

Født 14. okt. 1750 i Hjørring, konfirmeret 1765 sst., død 13. jan. 1820, Aalborg Vor Frue, 70 år, skifte i Aalborg bys skifteprotok. nr. 2, fol 842. Søn af skoleholder Johan Rommedahl og Else Cathrine Jørgensdatter. Gift første gang med Abelone Madsdatter Dengsø af Hals efter kgl. bevilling af 21. aug. 1778 til vielse af uvedkommende præst. Gift anden gang efter 1791 med Margrethe Kirstine Lange, født o. 1763, død 27. sept. 1831 i Hobro, 68 år.

I 1779 boede Rommedahl i Aalborg og havde en sag med byfoged Worm. 1786 borgerskab i Aalborg. 16. nov. 1787 fik han som cand. jur. af København bevilling til at være prokurator ved alle Over- og Underretter i Nørrejylland. 1791 havde han en sag ang. noget sand, han havde taget i en sandgrav i Aalborg. 1792 havde han en sag med jøden Abraham Leisner Cohn. 1793 boede han på Vejgård ved Aalborg, og han og hustruen fik da bevilling på uskiftet bo og skifte med samfrænder. Den 7. juli 1796 fik han bevilling til at holde værtshus i Rold mod en årlig afgift på 6 rdl. Han blev 29. aug. 1800 byfoged i Kalundborg og 26. juni 1807 byfoged og -skriver i Hobro samt herredsfoged i Rinds-Gislum herred og birkefoged i Lerkenfeld birk.

Han købte i 1807 Nørrebro nr. 9 af købmand Niels Bigum. Han indrettede ejendommen med værelser og anlagde en have på grunden overfor, som havde været tømmerplads. Han tog sin afsked af helbredsgrunde, solgte huset til apoteker Rose og rejste til Aalborg. Den 30. juli 1808 blev han landvæsenskommissær i Aalborg amt og kaldes ved udnævnelsen forhenværende kommissær i Holbæk amt. I 1808 var han kancelliråd og byfoged og indberettede da til amtmand Føns i Randers om rådhusets slette tilstand. Det bestod da blot af en stue til gaden, hvori by- og herredstinget holdtes, uden forstue, så man næppe kunne holde sig fri af kulden, og to sideværelser ved samme stue, som bruges til arrest, men er i så dårlig stand, at arrestanterne let kunne flygte. Den 14. jan. 1809 blev han virkelig kancelliråd.

Det faldt i hans lod ved en ekstraret at afsige dødsdommen over Anne Cathrine Bjerregaard, som blev dømt for at være skyld i, at en stor del af Hobro by brændte, hvorved flere personer omkom. Hun blev 14. marts 1814 henrettet ved halshugning. Rommedahl fortalte 15. marts i et brev til en ven i Aalborg om den gruelige scene og tog kort efter sin afsked.²

¹ Dorthea Thomsen, Nogle optegnelser om Hobro fra i de sidste 60 år 1808-68.

² H. Morell Jørgensen, Livet omkring Store Torv.

Børn:

1. Helene Kathrine Rommedahl, døbt 16. okt. 1781 i Aalborg Vor Frue, gift 28. sept. 1814 i Hobro med enkemand, købmand Christen Nørbek, født o. 1774, død 26. aug 1834, Aalborg Budolfi.
2. Ane Margrethe Rommedahl, født 6. marts 1783, død 18. juni 1855, gift 23. jan. 1811 med proprietær, landvæsenskommissær Iver Kjærulf til Gunderupgård, født o. i Hornslet 1760, død 10. dec. 1826, 67 år, begravet i Strandby. 1 datter. Han var første gang gift med Cecilie Sørensdatter Glerup.¹

Hans Billeschou Jansen, 1820-42

Født 21. dec. 1788 i Nykøbing Mors, død 14. maj 1852 i København, begravet i Hobro. Søn af Rasmus Jansen, biskop i Aalborg, død 1827, og Kirstine Cramer. Gift første gang 10. maj 1816 i Aalborg Budolfi med Elise Juliane Høm, født 1. maj 1795, død 17. nov. 1829 i Hobro, 34 ½ år. Gift anden gang 4. juli. 1834 i Hobro med Johanne Marie Høm, lærerinde, født 16. sept. 1804 i Magleby, Vr. Flakkebjerg herred, død 25. sept. 1836 i Hobro, 32 år, begravet sammen med en dødfødt datter. Hustruerne døtre af gartner Niels Nielsen Høm på Borreby og Kristine Elisabeth Hansen. Deres bror var nedennævnte konstituerede byfoged Henrik Vilhelm Høm.

Konstitueret 1816, udnævnt 19. april 1820, 26. juni 1840 virkelig kancelliråd, var også herredsfoged i Rinds-Gislum Herred. Han købte 1816 Adelgade 21 i Hobro, som havde tilhørt apoteker Rose,² og senere Adelgade 17-19. Han fik 1821 tilladelse til at pantsætte to ejendomme i Hobro for 3.000 rdl. I marts 1828 var der auktion over hans ejendom Adelgade 17-21, men han fik afværget salget. 14. sept. blev udnævnt til herredsfoged og -skriver i Bølling og Nørre Horne herreder i Ringkøbing amt.³

Børn af første ægteskab:

1. Rasmus, født 20. feb. 1817 i Hobro.
2. Christian, født 15. okt. 1818 i Hobro.
3. Niels Peter, født 27. okt. 1819 i Hobro.
4. Frederik Julius Jansen, født 15. nov. 1820 i Hobro.
5. Henriette Jansen, født 21. dec. 1821 i Hobro.
6. Frederikke Jansen, født 19. jan. 1823 i Hobro.
7. Rasmine Jansen, født 15. nov 1825 i Hobro, død sst. 1. marts 1853. Gift med Nikolaj Edinger Balle Brasch, født i Aalborg 15. marts 1817, død i Hobro 29. jan. 1884. Søn af kapellan ved Budolfi i Aalborg H.A.F. Brasch. Købmand, brændevinsbrænder, teglværksejer m.v. i Hobro. (H.J. Schmidt Af Hobro Bys Historie til 1860-70).
8. Julie Jansen, født 16. okt. 1827 i Hobro.
9. Elise Juliane Jansen, født 4. nov. 1829 i Hobro.

¹ C. Klitgaard, Kjærulfske Studier, s. 383.

² Dorteia Thomsen, Nogle optegnelser om Hobro i de sidste 60 år fra 1808-68.

³ Himmerland og Kjær Herred 1996, s. 110, 120 og Retsbetjente.

Henrik Vilhelm Høm og Christian Cæsar Holm, 1843-1844

Henrik Vilhelm Høm og Christian Cæsar Holm blev konstituerede efter byfoged Jansens forflyttelse 1842. Henrik Vilhelm Høm, født 25. april 1799 i Magleby, død 16. sept. 1852 i Hobro, bror til Hans Billeschou Jansens koner, se ovenfor. Gift 21. maj 1830 i Hobro med Ane Marie Schou, 23 år. De boede 1834 i Hobro og ernærede sig som gæstgivere.

Christian Cæsar Holm var søn af birkefoged Niels Thorsen Jensen Holm i Lerkenfeld birk. Fuldmægtig Holm af Mariager var fadder ved Jansens datter Julies dåb. Han var 1831 prokurator i Hobro. Se under Lerkenfeld birk.

Erik Høyer, 1844-1856

Født 7. jan. 1793 i Lyngby, Søndre herred på Djursland, død 15. sept. 1864 i Aarhus (Dom.) Søn af forpagter af Fævejle Knud Høyer og Mette Cathrine Borum. Gift 19. maj 1827 i Aarhus (Dom) med Margrethe Grotum Berg Stougaard, født 26. april 1796 sst., død 21. juni 1860 sst., datter af rektor, professor Jens Stougaard og Johanne Marie Secher.

1815 student, Aarhus, 17. april 1820 cand. jur., konstitueret som kancelist i Danske Kancelli, 10. jan. 1826 regimentskvartermester og auditor ved holstenske Lansenerregiment, 2. aug. 1831 overauditor, 29. okt. 1839 borgmester og byfoged i Ribe, birkedommer i Riberhus birk, 14. okt. 1844 byfoged og -skriver i Hobro, herredsfoged og -skriver i Rinds og Gislum herreder, 1. jan. 1856 justitsråd, 24. maj s.å. afsked p.g.a. svagelighed.¹

Frederik Henrik Jørgensen, 1856

30. sept. 1856 byfoged og -skriver i Hobro samt herredsfoged og -skriver i Rinds og Gislum hrd., 18. okt. s.å. bifaldet, at udnævnelsen betragtes som ikke sket og tilladelse til at beholde sit gamle embede som byfoged i Hasle.

Christian Wilhelm Sigismund Schønberg, 1856-1859

Født 26. aug. 1821 i København (Helliggeist), død 17. maj 1859 i Hobro. Søn af Henrik Christian Schønberg, døbt 1791 i Odense, død 1864 i København, og Clara Wilhelmine Jørgensen, født 1799 i København, død 1824. Gift 16. feb. 1844 i København (Helliggeist) med Mariane Elisabeth Søvang, født 29. maj 1811 sst. (Frue), død 11. nov. 1858 sst. (Trinitatis), datter af brændevinsbrænder Mads Johansen Søvang og Ane Cathrine Berg.

1839 student fra von Westen, 25. okt. 1844 cand. jur., prokuratorfuldmægtig i København, volontør i Krigskancelliet, 1. juni 1848 fuldmægtig i Krigsministeriet, 28. nov. 1851 auditor, 15. sept. 1853 sekretær hos krigsministeren, 30. juni 1856 overauditor, 18. okt. s.å. afsked og udnævnt til byfoged og -skriver i Hobro, herredsfoged og -skriver i Rinds og Gislum herreder, 14. juni 1858 og til sin død medlem af Folketinget (Randers Amts 1. Kreds, Mariager). 1842-45 medarbejder ved Corsaren, 1849-51 ved Fædrelandet, 1852-55 ved Berlingske Tidende, 1853 ved Kjøbenhavnsposten og 1855-56 ved Dagbladet. Jur. skribent.

¹ Dorthea Thomsen, Nogle optegnelser om Hobro i de sidste 60 år fra 1808-68.

Harald Constantin Christensen, 1859-1886

Født 30. okt. 1823 i København (Trinitatis), død 9. nov. 1892 sst. (Jacobs). Søn af Jens Magnus Christensen, født 1793 i København, død 1. juli 1877 i København (Helliggejt) og Barbara Maria von Burgh, født 1788 i Bergen, død 14. feb. 1847 i København (Helligg.). Gift 25. maj 1850 i København (Hof og Slots) med Wenzelsine Christiane Frederica Stæger, født 16. dec. 1824 sst. (Fred. ty.), død 29. sept. 1910 i Fredensborg, datter af regimentskvartermester Knud C. Stæger og Marie Juliane Frederica Brieghel.

1840 student, v. Westen, 15. maj 1846 cand. jur., 30. april 1852 konstitueret som kancellist i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsen, 2. sept. s.å. fast ansat, 12. juni 1855 tillige sekretær hos ministeren, 11. maj 1856 konstitueret som kommitteret ved Det kgl. Teater og Kapel, hvor han af J. L. Heiberg fik overdraget administrationen, en post, han bestred i tre år, fra begyndelsen af teateråret 1856-57, 24. aug. 1857 konstitueret som direktør, 8. dec. samme år medlem af direktionen, 17. juni 1859 afsked og Ridder af Dannebrog, 30. aug. 1859 byfoged og -skriver i Hobro samt herredsfoged og -skriver i Rinds og Gislum herreder, 23. dec. 1867 virkelig justitsråd, 1. jan 1869 tillige borgmester i Hobro. 31. marts 1886 afsked. som by- og herredsfoged og udnævnt til etatsråd, 21. marts 1886 afsked som borgmester.

Børn:

1. Mathilde (Illa) Christensen, født 10. juni 1851 i København, død 23. okt. 1922 sst. Forfatter, debuterede i 1880'erne. Hun var forlovet, men kæresten døde i 1873 inden giftermålet. Fra 1886 boede familien i København. Hun var beslægtet med komponisten Niels W. Gade, der underviste hende i musik og ofte havde hende som gæst.

Frederik (Fritz) Johannes Ingerslev, 1886-1896

Født 25. april 1842 i Voldby, Nørre herred, død 13. aug. 1924 i Tisvilde, begr. i Frederiksberg. Søn af proprietær til Voldbygård, sparekassedirektør Laurids Sommer Ingerslev og Arnoldine Fr. Hillerup. Gift 18. feb. 1880 i Aarslev, Hasle herred med Marie Magdalene Weis, født 8. marts 1852 i Aarhus (Frue), død 11. sept. 1928 på Frederiksberg, datter af ejer af Aarhus Mølle, cand. polyt. Andreas Severin Weis og Bertha Magdalene Schønheyder.

1860 student, Randers, 17. jan. 1867 cand. jur., 1. maj 1868 fuldmægtig ved Ning herred, 24. april 1879 auditør i hæren, 1. jyske halvbrigade, 1. nov. 1880 ved 7. regim., Fredericia, 18. okt. 1881 ved 8. regiment, Aarhus, 1. april 1886 byfoged og -skriver i Hobro, herredsfoged og -skriver i Rinds og Gislum herreder samt borgmester i Hobro købstad, 28. juli 1894 Ridder af Dannebrog, 22. april 1896 herredsfoged og -skriver i Merløse og Tuse herreder, 11. feb. 1911 Dannebrogsmænd, 31. okt. 1911 afsked og udnævnt til etatsråd.

Povl Christian Paulsen Thrige, 1896-1905

Født 12. marts 1856 i Haderslev, død 30. marts 1905 i Hobro. Søn af rektor, cand. philol. Søren Bloch Thrige og Christiane Augusta Fibiger. Gift 29. okt. 1892 i Fakse med Charlotte Marie Møller, født 15. nov. 1853 i Vons-

bæk, død 8. april 1920 i Skovshoved, datter af sognepræst Christian Daniel Møller og Henriette Dæhnfeldt.

1873 student, Haderslev Læreres Skole, 7. juni 1878 cand. jur., 1879 by- og birkefuldmægtig i Nykøbing Sjælland, 1881 volontør i Justitsministeriet, 23. juli 1884 assistent i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, 15. marts 1894 fuldmægtig, 29. maj 1896 byfoged og -skriver i Hobro, herredsfoged og -skriver i Rinds og Gislum herreder, 8. juni s.å. tillige borgmester i Hobro købstad, 1881-96 juridisk manuduktør.

Jørgen Sophus Salling, 1905-1919

Født 19. juli 1856 i Hornslet, død 10. aug. 1931 på Frederiksberg (Lindevangs). Søn af lærer Martin Chr. Salling og Johanne Marie Wissing. Gift første gang 30. dec. 1886 i Aalborg Vor Frue med Anna Sophie Kempel, født 15. maj 1860 sst., død 30. dec. 1887 i Thisted, datter af hotelejer, vinhandler Nicolai Kempel og Anne Kirstine Møller. Gift anden gang 27. dec. 1891 i Aarhus (Dom.) med Marie Helene Petersen, født 3. dec. 1863 i Haderslev, død 23. april 1911 i Hobro, datter af købmand Hans Petersen og Marie Dynesen. Gift tredje gang 1. marts 1914 i København (Fredens) med Anna Dorothea Dynesen, født 26. okt. 1877 i Aarhus (Dom), død 13. nov. 1944 på Frederiksberg, datter af vinhandler Jens Dynesen og Louise Theodore Petersen.

1874 student, Randers, 13. jan. 1881 cand. jur. s.å. by- og birkefuldmægtig i Nykøbing Sjælland, juli s.å. by og herredsfuldsmægtig i Thisted, 1. juli 1905 byfoged og -skriver i Hobro, herredsfoged og -skriver i Rinds og Gislum herred, 28. maj s.å. borgmester i Hobro købstad (til 1919), 1. okt. 1919 dommer i Hobro købstad samt Rinds og Gislum herreder m.v., 26. april 1923 Ridder af Dannebrog, 30. sept. 1929 afsked, 26. sept. s.å. Dannebrogsmænd, 1921-29 formand for tilsynsrådet for Spare- og Lånekassen for Hobro og Omegn.

Byskrivere i Hobro

Tillige herredsskrivere i Onsild herred fra 5. dec. 1703 til 10. aug. 1792, i Rinds-Gislum herred fra 29. jan. 1763 samt byfogeder fra 10. aug. 1792.

Mogens Storm, før 1616

Mogens Storm, forhenværende ting- og rådstueskriver i Hobro, blev 2. marts 1616 stævnet på landstinget af lensmand Knud Gyldenstjerne på Hald ang. et vidne, der ikke var indført i rådstuebogen. Da sagen ikke var ”ordelt” for Mogens Storms rette værneting, blev Knud Gyldenstjerne henvist til at rejse sagen på ny. Mogens Storm anførte, at han aldrig havde modtaget en rådstuebog. Han blev 10. april 1624 stævnet til landstinget af borgmester Christen Lauridsen i Hobro, men om han da var skriver vides ikke. Han havde en datter Kirsten Mogensdatter, hvilket fremgår af en sag ved landstinget 31. marts 1627. Peder Tomasen barnfødt i Hjørring, fordum skolemester i Sæby, havde givet Mogens Storm ”æresbrev og forpligt” ang. hans datter Kirsten Mogensdatter, sikkert ang. ægteskab, men ikke overholdt dette, hvorfor Mogens Storm havde fået to uendelige domme over ham. Da hverken han eller datteren mødte på landstinget blev dommene ophævet.

Laurids Nielsen Holmgaard, 1617, 1633

Byskriver Laurids Nielsen Holmgaard eller "Høffgaardt" blev 22. juni 1616 på landstinget anklaget for forsøg på lejermål med Mads Pedersen Brøndum hustrus datter Mette Michelsdatter i Velling. Han blev 2. marts 1633 på landstinget stævnet af Laurids Christensen, som byfogeden havde dømt til at betale ham 118 rdl. for gods, som Hans Schrøder i Lybæk havde sendt ham til opbevaring, men godset blev taget af fjenderne under kejserkrigen. Han blev 7. okt. 1640 stævnet af lensmanden på Dronningborg for et usandfærdig "supplikat", som han havde skrevet for Laurids Michelsen, som boede i Øls Hovgård, men var flyttet til Nørbæk. I sagen nævnes, at Laurids Nielsen Holmgaards hustru Maren Nielsdatter og hendes brorsøn Christen Benditsen i Sønder Onsild havde vidnet til Hobro byting. Landstinget fandt at Laurids Nielsen Holmgaard ikke havde gjort noget forkert.

Hans Nielsen, 1638

Hans Nielsen, borger og skriver i Hobro, sikkert byskriver, blev 10. okt. 1638 stævnet til landstinget af Jens Gundersen i Hobro for en ulovlig dele, han havde fået over ham på Hobro byting ang. en tønde humle, som han for 20 år siden købte på Dal marked. Jens Gundersen benægtede købet. Da kravet var udstreget i Hans Nielsens regnskabsbog, blev Jens Gundersen frikendt.

Jacob Nielsen, 1649

Nævnes som skriver 23. juli 1649. Formodenligt samme mand, der 22. sept. 1651 betegnes som indvåner i Hobro.¹

Niels Pedersen, 1668, 1692

Niels Pedersen står nederst på et skøde 1668 og var da sikkert byskriver.² I byens grundtakst 1682 står han med en lille, gammel ejendom med hosliggende have, 40 rdl. Han levede endnu 7. maj 1694.³

Niels Jensen Pind, 1695, 1702

Født før 1650, død før 15. dec. 1703. Søn af sognepræst Jens Olufsen Pind i Hobro, død 1650, og Anna Sørensdatter. Tiltrådte embedet o. 1695. Han nævnes som byskriver i Hobro i skiftet 28. juni 1698 efter broderen Oluf Jensen Pind, præst i Sahl-Gullev og provst i Houlbjerg herred.⁴ Hans anden bror Søren Jensen Pind, født 1643, var præst i Langå-Vinge sogn. Niels Jensen Pind optrådte 14. feb. 1700 så drukken i retten, at byfogden måtte lade en anden borger i byen fungere som skriver.⁵ Hans "liden Boe med hosliggende Hauge, er udenbys", vurderedes i Hobro bys grundtakst 1682 til 10 rdl. Han boede da åbenbart ikke i Hobro. Han blev 1. marts 1701 anklaget for efterla-

¹ Topografica 515-520, Div. sager 1649-1790 vedr. fast ejendom i Hobro.

² Topografica 515-520, Div. sager 1649-1790 vedr. fast ejendom i Hobro.

³ H.J. Schmidt, Af Hobro Bys Historie til 1860-70, s. 18, 196.

⁴ Houlbjerg herreds gejstlige skifteprotokol 1698, fol 34.

⁵ Hobro tingbog fol 178 jf. Retsbetjente. H.J. Schmidt, Af Hobro Bys Historie til 1860-70, s. 196.

denhed ved skiftet efter byfoged Laurids Skipper. Han nævnes 2. okt. 1702 i et skifte.¹ Hans blev 1702 stævnet for 5 års husleje, i alt 20 sldl. Ved et forlig med kreditorerne fik han beløbet sat ned til 9 sldl., men da han heller ikke kunne betale dette, måtte byfogden indestå for de 3 og et par kendte borgere hver for 2 sldl. mens han selv blev "betroet" at betale de resterende 2.²

Christian Gotfred Sartorius, 1703-1722

Født o. 1670, død 1722 i Hobro, skifte 16. feb., som var 30. dagen, Hobro skifteprotokol, s. 156. Søn af organist Hans Kristoffer Sartorius i Hobro, nævnes i Hobro grundtakst 1682, forlod 1694 uden opsigelse byen og tog tjeneste i Ebeltoft, sikkert død her, begravet 10. juni 1696, og hustru Else Hansdatter, død før 1703. Gift 21. okt. 1703 i Nr. Onsild med Birgitte Katri-ne Tøgersdatter Kaal. Hun døde 1732 i Hobro, skifte 4. feb., som var 30. dagen, Hobro skifteprotokol, s. 206. Udnævnt til byskriver i Hobro 15. dec. 1703, efter afgangne byskriver Niels Jensen Pind, og herredsskriver i Onsild herred, når embedet blev ledigt. Han var også postmester.³ Ved skiftet efter ham 1722 nævnes hans bror Hans Fr. Sartorius, degn i Astrup, Rostrup og Store Arden, og søsteren Anne Sartorius, død 1710 i Hobro, gift 8. okt. 1695 i Ebeltoft med Sigvard Sigvardsen, født i Rosnæs i Onsted sogn i Norge.

Børn:

1. Sofie Christiansdatter Sartorius, født o. 1705 i Hobro. Hun blev 1732 af postmesteren i Randers beskyldt for at begå adskillige forseelser ved postvæsenet i Hobro, som hun åbenbart forestod.⁴

Jens Lauridsen Helt, 1722

Død 5.-12. juni 1732. Gift med Johanne Marie Nielsdatter Abildgaard, født o. 1701, død i Aggersborg, begravet 14. marts 1777 muligt af Tostrup Hovgård, datter af Niels Nielsen Abildgaard og Mette Johansdatter Schipper i Hobro, som var en søster til efterfølgeren.⁵ Hun blev anden gang gift 1736 med pastor Hans Christian Bloch, død 1736 og hun blev herefter gift tredje gang med eftermanden Henrik Jespersen Bloch, død 26. april 1771.⁶

Jens Lauridsen Helt var først skibsskriver og blev 26. juni 1722 byskriver i Hobro og herredsskriver i Onsild herred, et embede han forlod, da det kun indbragte 8 rdl. årligt. Den 10. sept. 1723 herredsfoged i Børglum herred og 26. maj 1727 birkefoged i Vrejlev Kloster birk. Han boede 1724 i Nørre Vrå men 1725 i Smersted i Serritslev sogn ved Brønderslev.

Børn:

1. Mette Kirstine Helt, døbt 14. juli 1727 i Serritslev, Børglum herred, begravet sst. 20. feb. 1728. Faderen kaldes her herredsfoged.

¹ Hobro byfoged, dok. vedr. by- og herredsskrivere.

² H.J. Schmidt, Af Hobro Bys Historie til 1860-70, s. 196.

³ Hobro byfoged, dok. vedr. by- og herredsskrivere.

⁴ H.J. Schmidt, Af Hobro Bys Historie til 1860-70, s. 244.

⁵ Hobro justitsprotokol 1724, s. 21 jf. Retsbetjente.

⁶ C. Klitgaard, Herredsfogeder og Tingskrivere i Vendsyssel, s. 60.

Jesper Johansen Skipper, 1723, 1731

Død 1731 i Hobro, skifte 20. feb., skifteprtk., s. 200. Sikkert søn af præsten Johan Christensen Skipper i Mariager. Gift første gang 20. aug. 1717 i Aalborg Budolfi med Bente Elisabeth Hvid, døbt 28. feb. 1686 i Aalborg Budolfi, død 19. nov. 1728 i Hobro, datter af byfoged Laurids Svendsen Hvid i Aalborg og Bente Martinsdatter Bremer. Gift anden gang med Ida Kirstine Tvede, død 21. marts 1765 i Fly, skifte i Hald amts skifteprotokol, s. 83. Jesper Johansen Skipper opholdt sig 1709 som student hos handelsmand Niels Nielsen Abildgaard i Hobro, gift med søsteren Mette, hvis datter var gift med ovennævnte Jens Lauridsen Helt. Udnævnt 3. dec. 1723.

Børn i første ægteskab:

1. Katrine Margrethe Skipper, født 1720 i Hobro, levede 1731.
2. Bente Marie Skipper, født 1721 i Hobro, levede 1731.

Frederich Gerhard Voss, 1731-1771

Gift første gang 7. juni 1726 i Grenå med Johanne Frederikke von Baden-haupt, død 30. sept. 1741 i Hobro, skifteprotokollen s. 237. Datter af Johan Badenhaupt og Lisbeth Dueborg. Hun var først gift med Jacob Lauridsen Hjorth, født 1703 i Middelfart og havde med ham tre børn. Voss fik 19. jan. 1742 kgl. bevilling til nyt ægteskab, skønt sørgeåret efter hans hustru ikke var forløbet. Hans anden hustrus navn kendes ikke. Efter H.J. Schmidt blev han - og det må være tredje gang - i slutningen af 1769 gift med Anne Johanne Elise Bay, der døde 12. feb. 1770 i Hobro.¹ Hun var sikkert fra Randers. Voss fik 2. marts 1770 bevilling til at sidde i uskiftet bo og døde i juni 1771 i Hobro. Udnævnt 6. april 1731. Han blev 3. feb. 1736 tillige postmester. Udnævnt 29. jan. 1763 til skriver i Rinds-Gislum herred og i Onsild herred.

Søren Christian Lund, 1769

Udnævnt 14. april 1769, kasseret 22. dec. 1769, da han trods kontrakt ikke ville betale 1.000 rdl. til forgænger, som derfor fortsatte til sin død. Tillige skriver i Rinds-Gislum herred og i Onsild herred, sikkert også kasseret.

Jens West, 1771, 1781

Født o. 1709, død 22. feb. 1785 i Hobro. Gift med Ane Margrethe Lassen, død o. 25. sept. 1810 i Hobro. Var i 3 år konstitueret byfoged i Nysted, 20. aug. 1771 byskriver i Hobro, skriver i Rinds-Gislum herred og i Onsild herred. Han var jf. ekstraskattemandt 1775 gift og havde 1 barn over 12 år. 1781 ejede han en ejendom i Adelgade.²

Ulrich Friederich Sønderburg, 1785, 1792

Døbt 2. nov. 1738 i Christiania, død 6. jan. 1812 i Bergen. Søn af Peder Sønderburg. Student 1746, 1751 exam. jur. 23. jan 1756 prokurator ved alle over- og underretter i begge riger. 30. okt. 1782 birkedommer og -skriver ved

¹ H.J. Schmidt, Af Hobro Bys Historie til 1860-70, s. 197.

² H.J. Schmidt, Af Hobro Bys Historie til 1860-70, s. 53.

Fejøl birk. Han fik 12. dec. 1783 ret til at være prokurator ved alle retter i Danmark, Norge, undtagen højesteret og hof- og stadsretten. Udnævnt 20. maj 1785 til byskriver i Hobro og skriver i Rinds-Gislum herred og Onsild herred. Afsked 3. aug. 1792, idet han året før havde erklæret, at han ikke kunne leve af embederne, var rejst til Bergen og trods gentagne påbud nægtede at vende tilbage. Han boede 1787 i nr. 47 på Adelgades østre side, ugift og havde en tjenestepige Cathrine Fugl, født o. 1747. Han var 1788 gift.

HORNUM HERRED TIL 1688

Hornum herred nævnes første gang i kong Valdemars jordebog fra 1231, der kun foreligger i en afskrift. Tolkning af jordebogen er bl.a. foretaget af Svend Aakjær og Johs. Stenstrup. Efter afskriften havde kongen i Hornum herred Stenuælæ vad og en mølle i Ougstrup og i Hornøg herred Wakslev (Vokslev) med en halv fjerding, som var 5 mark guld værd. Vokslev ligger nu i Hornum herred. Aakjær mener, at Hornøg herred kan være forkert placeret ved afskriften, og at Stenuælæ vad og Ougstrup mølle da skal henføres til Slet herred. I Slet herred nævnes Skivum og Veggergårde i Skivum sogn, nu begge i Aars herred. Styænellwad er sikkert vadestedet ved Stenild, der nævnes 20. juni 1480 og 8. juli 1511 i tingsvidne af Aars herred. Jordebogen skal sikkert tolkes således, at Hornum herred lå omkring og havde navn efter et tingsted ved Vester Hornum, mens Hornøg herred lå omkring og havde tingsted ved Ø. Hornum. Måske er byen Hornwarp, (nu Hvorvarp ved V. Hornum), der nævnes 8. juli 1511 også et fingerpeg i den retning.

Mellem 1231-1345 er herredsinddelingen ændret. Skivum og Veggergårde m.v. er flyttet fra Slet herred til Vester Hornum herred, som efter flytning af tingstedet til Aars har fået navn herefter. Hornøg herred har beholdt den udstrækning, det havde haft fra Arilds tid, men navnet er i tidens løb er blevet til Hornum. Herredet omfattede Nørholm, Sønderholm, Frejløv, Ellidshøj, Svenstrup, Ø. Hornum, Buderup, Gravlev, Aarestrup, Sønderup, Suldrup, Veggerby, Bislev og Vokslev sogne inkl. Nibe. Nørholm sogn ejedes 1216 af Viborg Kapitel, der 16. april 1440 fik birkeret. Dette skete sikkert ved kong Christoffers hyldning 9. april 1440 i Viborg. I Viborg Kapitels statutter af 8. juni 1440 nævnes, at provsten skal holde en foged i Nørholm birk.

Hasserris lå efter kong Valdemars jordebog 1231 til Fleskum herred. I 1546 påbød Christian 3. ”menige almue, som bygge og bor på Egholm, Gjøl og udi Sundby, skal søge deres ret og ting til Aalborg byting”. Han påbød samtidigt Hasserris mænd at holde den søndre tingstok på Aalborg byting, hvortil Hasserris havde ligget fra Arilds tid. Aalborgs byfoged skulle sætte Tyvestenen. Ved sammenlægningen 1687 nævnes, at Hasserris hører til Hornum herred, men søger sin ret i Aalborg. Christian 3. gav 19. feb. 1545 Nibe by birkeret, og byen udskiltes af Hornum herred. Torstedlund-Lundbæk-Pandum birketing blev 15. april 1687 udskilt. Hornum og Fleskum herred, Nibe, Storvorde, Nørholm og Mou birker blev 26. nov. 1687 lagt sammen. Nibe blev købstad 19. dec. 1727 og fik da egen byfoged.

Hornum herreds ting blev fra gammel tid holdt øst for Ø. Hornum by ved den store Tinghøj, der ligger mellem Guldbæk og Hornum heder ved den gamle oksevej eller hærvej mellem Viborg og Aalborg. Tingdag var mandag.

Herredsfogeder i Hornum herred til 1687

Niels Michelsen, 1429

Niels Michelsen nævnes i en vidisse af 26. okt. 1442 af Aalborg rådstue-ting af Lyder Holk af Støvringgårds lovhævd af 13. juli 1429 på Vestergård i Vokslev sogn, Kalstrup og en mølle, udstedt til Helligaandshuset i Aalborg på begæring af Lyder Holks enke. Han er sikkert den Niels Michelsen, der 21. april 1455 var et af de 8 tingsvidner på Hornum herredsting.

Poul Jensen, 1445

Poul Jensen nævnes 7. sept. 1445 i vidne af Hornum herredsting om Aalborg Helligåndsklosters ret til en gård i Torpe, dvs. Tårup, Vokslev sogn.

Niels (Jepsen) Wærre, 1453

Født senest 1410, død o. 1462. Han udstedte som herredsfoged 7. maj 1453 vidne om en gård i Tårup, Vokslev s.. Han er sikkert den Nis Werræ, der i vidne af Aalborg byting af 9. aug. 1445 kaldes bymand i Aalborg, den Niels Jepsen, der 2. feb. 1454 var foged på Aalborghus og den Niels Vare, der 1. juni 1454 var foged her. Han var måske fra Vare ved Ribe eller Wærre i Grefve eller Karup sogn, Bjerger herred i Skåne.¹ Han kom måske til Aalborghus sammen med Erik Nielsen Gyldenstjerne, der 1434 var lensmand på Riberhus, men 1444 var lensmand på Aalborghus. Han gik sikkert af som foged o. 1450. Den 18. april 1451 var Christen Michelsen (Tornekbrands) foged på Aalborghus og 5. juli 1456 Hans Lærke. Dette skal muligt ses i sammenhæng med, at Knud Henriksen Gyldenstjerne til Restrup på den tid blev lensmand på Aalborghus. Lensmændene brugte ofte herredsfogeder som ridefogeder i administration af krongodset og inddrivelse af skatter. Noget sådant ses senere med lensmand Mogens Gøye og Peder Sørensen Ridemand, Niels Wærres formodede sønnesøn, som herredsfoged og delefoged i Nibe.

Den 16. sept. 1455 vidnede Nis Werræ ved Aars herredsting i en sag om Torstedbro mølle. Han nævnes ikke her med titel, men møder sikkert som tidligere herredsfoged. Han er sikkert også den Nis Werræ i Busted, der nævnes i tingsvidne 9. feb. 1456. I tingsvidne 23. juni 1462 af Hornum herred nævnes Kirsten Christensdatter (Hørby) i Busted, enke efter Nis Worri, tidligere foged på Aalborghus. Det er sikkert hans enke, som da tilbageleverede Søgård i Hjeds i Veggerby sogn til Helligaandsklosteret i Aalborg, som hendes mand uretmæssigt havde taget fra klostret. Herredsfoged Peder Ride- mand, formodentlig en sønnesøn, gjorde senere krav på Søgård.

¹ Byen Vare ved Ribe jf. J.P. Stenholm, Budolfi Kirke i Aalborg, s. 112.

1505 bekræftede Simon Nielsen, at Søgård, som hans forældre havde givet Aalborg Hospital, skulle blive ved hospitalet. Det er sikkert en søn. En anden søn var sikkert også herredsfoged, Søren Nielsen i Volstrup.



Niels Wærres segl 1. feb. 1462

Per Smed, 1455

Per Smed nævnes som herredsfoged 21. april 1455 i et tingsvidne om gods i Torsted og Aarestrup. Han er sikkert den Per Smed i Aarestrup, der nævnes i tingsvidne af 29. okt. 1487, givet Jon Viffertsen til Torstedlund, at den gård i Aarestrup, som Per Smed iboer, fik Jon Viffertsen af sin farfar, som også hed Jon Viffertsen, og at han havde haft gården ukæret i 50 år. Per Smed boede sikkert i Ørnsgård i Aarestrup, hvor der gennem generationer boede en familie med navnet Smed.¹

Jep Buddisen (Smed), 1461, 1480

Han nævnes 1. feb. 1461 i en lovhævd på Torstedlund. Omkring 1467-68 blev ”Jep Budisøn, uxor ejus Inghe”, altså Jep Buddisen og hustruen Inge, optaget i Guds Legems Lav i Aalborg.² Jep Buddisen vidnede 19. juli 1464 sammen med Claus Josepsen, foged på Aalborghus, Niels Jensen, foged på Hindsted herredsting, ridder Jens Madsen Munk af Visborg, Jeller Iversen, provst i Hindsted herred, Lars Pallesen af Rørbæk, Bertil Hørby og Poul Nielsen i Rostrup for Jon Viffertsen i Torstedlund ang. Gammelvads mølle.

Ole Henriksen, den dag tingholder, udstedte 14. juli 1477 tingsvidne, at Sønderholm og Frejlev sogne har ligget til Restrup fra Arilds tid, og Jep Buddisen har da måttet vige posten. Jep Buddisen udstedte 7. feb. 1478 vidne om Jon Viffertsens enemærke kaldet Vintønden. Han udstedte 27. sept. og 4. okt. 1479 tingsvidne om Torstedbro mølle og 6. nov. 1480 vidne om Rebstrup m.v. Han er sikkert den Jep Smidt (Smed), foged på Hornue (Hornum) herreds ting, der nævnes 1480 i tingsvidne om Drommerup og Drommerup fang, der omtales på rettertinget i Kalundborg.³ Han er sikkert den Jep Buddisen, der nævnes som tinghører 31. maj 1484 og 19. marts 1487.

Jep Buddisen var måske i slægt med Budde Jensen i Hasseris, der nævnes 28. maj 1487. Muligt var han bror til Peder Buddisen i Hasseris, der nævnes 11. aug. 1454 og 14. maj 1472 og dennes bror, Lille Peder Buddisen og søster Inge Buddisdatter, gift med Jens Laursen i Hasseris, død før 1505.⁴ Flere med navnet Buddi nævnes i Hasseris. Således Buddi Hagensen allerede 144?.

¹ Himmerland og Kjær Herred 1934, s. 412.

² C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, Kbh. 1899, s. 665.

³ Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 1, s. 109.

⁴ Rigsarkivet, Håndskriftssamlingen, biskop Jens Bircherods afskrifter vedr. Aalborg Helligåndshus.

I Lindbæk og Stemann, De Danske Helligåndsklostre, diplom nr. 123, 193, 318, og 463 om gods i Hasseris nævnes også flere med navn Budde.

Søren Nielsen, 1483, 1501

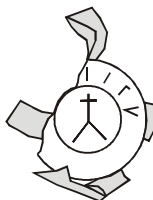
Søren Nielsen var selvejer i Volstrup, Ø. Hornum sogn. Når man betragter patronym, lighed i segl, og tilknytningen til Søgård, er han sandsynligt søn af den tidligere herredsfoged Niels Wærre i Busted og Kirsten Christensdatter (Hørby). Søren Nielsens hustru var måske en Brun, hvilket kan være baggrund for, at Søren Nielsens søn Peder Sørensen Ridemand 6. maj 1546 kalder sig Peder Ridemand Brun.

Han var herredsfoged jf. tingsvidne 3. marts 1483 og 31. maj 1484 om Torstedbro mølle, 19. marts 1487 om Haverslev kirkes endelsskov, 28. maj 1487 om Helligåndsklosterets lovhævd på Sørup, 29. okt. 1487 om en gård i Aarestrup, hvor en tidligere herredsfoged bor, 15. juli 1490 om Topsgårds mark, Lyngbjerg og Ågårds byggested, 20. juli 1492 om Helligåndsklosterets ret til en jord i Vokslev og 24. sept. 1492 om en eng i Hasseris kær.

Søren Nielsen var 1492 medunderskriver af et brev om en ager i Annerup. Han nævnes 15. juli 1493 i tingsvidne om Topsgårds mark og Lyngbjerg, 9. dec. 1493 om skel mellem Rodsted og Torsted, 11. nov. 1499 i et vidne om Aalborg Helligåndsklosters ejendomsret til et byggested i Vokslev, 22. juni 1500 i et tingsvidne om skel mellem Hornum og Aars herred, og endelig 6. sept. 1501 i et tingsvidne om et bol i Aarestrup. Han er sikkert den tinghører, der nævnes 10. maj og 7. juni 1512.

Søren Nielsens bror var sikkert Jens Nielsen i Volstrup, Ø. Hornum, som 1447 skænkede en gård i Svenstrup til Aalborg Helligåndshus. Jens Nielsen Frost fik 7. maj 1453 ved mageskifte en gård i Torpe (Tårup) i Vokslev sogn mod den gård i Sørup, som han selv boede i.

1461 købte Aalborg Helligåndskloster af Niels Jensen i Volstrup en øde gård i Sørup. Han var sikkert søn af omtalte Jens Nielsen Frost. Søren Nielsens sønner, Mads, Lars og Peder søgte at bemægtige sig en af Aalborg Helligåndshus' gårde i Sørup, men 1. sept. 1518 tabte de sagen på herredstinget. Senere blev de "venlig og vel forligte" med Helligåndshuset. Gården var formodentlig den gård, som Niels Jensen solgte til Aalborg Helligåndskloster. De har ment, at han ikke kunne afhænde slægtens selvejergods til klostret. Søren Nielsens søn Peder Ridemand blev herredsfoged i Hornum herred.



Søren Nielsens segl 6. sept. 1501

Just Jepsen, 1507

Han var herredsfoged i tingsvidne 19. april 1507 om Aalborg Helligåndsklosters besiddelse af Sørup. Han er uden tvivl den Just i Lunden (Klæstrup-

lund, Vokslev sogn), der nævnes her 10. maj 1512 og 12. aug. 1519 og den Just Jepsen, der nævnes 6. og 8. nov. 1519. Hans bror var sikkert Jens Jepsen, der nævnes 11. sept. 1491 i Klæstruplund og 29. juli 1492 sammen med Jens Eskesen sst. Jens Jepsen nævnes 11. juli 1530 som ”den tid foged i Hornum herred”. De har sikkert delt Klæstruplund med Jens Eskesen. De var sikkert sønner af Jep Brun, der nævnes 1499, 1519 og 1520 i Ellidshøj og var herredsfoged o. 1529. Justs søn var sikkert Anders Justsen, der nævnes 3. okt. 1549, 12. juni 1550 og 16. jan. 1553. Han nævnes i Aalborghus lens jordebog 1562, Klæstruplund sammen med Jens Justsen, sikkert en anden søn.

Jens Hansen, o. 1509 - o. 1529

Jens Hansen blev foged omkring 1509 og virkede til omkring 1529. Hans søn Hans Jensen vidnede 11. dec. 1553 i en sag om skel mellem Nyrup og Sønderholm. Her nævnes, at det da var mere end 24 år siden, Jens Hansen gik af, og at han havde været herredsfoged i 20 år.

Jens Hansen nævnes 10. maj 1512 i tingsvidne om 3 agre i Guldbæk mark. Den 7. juni s.å. nævnes Jens Thamesen som herredsfoged i et tingsvidne om jordegods i herredet. Han omtales 9. nov. 1519 i en lovhævd på Klæstruplund. Jens Hansen i Moldbjerg nævnes 12. nov. 1519 sammen med Niels Elbæk i Hvanstrup som lovhøring for lensmand Hans Bartholomæussen Tolder i Aalborg i tingsvidne af Aars herred om lovhævd på kronens ejendom i Gislum herred.¹ Han nævnes i tingsvidner af 1. aug. 1520 og 11. sept. 1525 om Aalborg Helligåndsklosters ejendomme i herredet. Jens Hansen i Hornum blev 1526 optaget i Guds Legems Lav i Aalborg.²

Biskop Stygge Krumpen og andre gode mænd afsagde 1532 dom mellem Jens Hansen i Moldbjerg – sikkert herredsfogeden - og biskop Jørgen Friis i Viborg ang. en gård i Frendrup mark, som tilhørte Ø. Hornum kirke. Gården er sikkert den gård ved Frendrup Nihøje, hvis gårdstomt i 1976 blev udgravet af Aalborg Historiske Museum (J. nr. 498). Hans Jensen i Moldbjerg, sikkert sønnen, vedgik 1533 at have en gård i Frendrup i fæste af biskop Jørgen Friis i Viborg. I Aalborghus lens jordebog 1562 s. 133, nævnes under bidragsydere til lægskøer i ”Vesterleg” såvel Jens Hansen som Hans Jensen i Moldbjerg. Jens Hansens gård er sikkert Vestergård, hvor senere herredsskriver Niels Poulsen Kras boede, og denne gård fik efter alt at dømme tillagt jorden fra bispens gård på Frendrup Nihøje, der blev nedlagt mellem 1533 og 1562.

Jens Hansen i Moldbjerg nævnes 1534 i tingsvidne om præstegårdens toft og grund i Hornum. Han stævnedes 1535 Per Sørensen i Volstrup i Ø. Hornum sogn for ”lov, som han havde lovet ham, og ikke havde holdt ham skadesløs for, og havde dannemænd til vidnesbyrd for”. Per Sørensen er sikkert Peder Sørensen Ridemand, Jens Hansens efterfølger som herredsfoged. Jens Hansen stævnedes 17. juli 1540 ang. en indstening af en eng i Hasseris kær.

11. sept. 1525 og 24. sept. 1537 var Jørgen Hansen i Råkildegård tinghører på Hornum herreds ting. Det er sikkert en bror til Jens Hansen. De var

¹ Rigsarkivet, Adkomster Jylland, jf. Adkomstreg.

² C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, Kbh. 1899, s. 682.

formodenligtt sønner af Hans Henriksen, der 1492 ejede Råkildegård i Ellidshøj sogn.¹ Jørgen Hansen mistede formodenligt Råkildegård i Clementsfejden, fordi han ikke kunne bevise, at han ikke var i ledtog med Skipper Klement.² Jørgen Hansen havde sønnerne Niels, Morten og Bertel Jørgensen, der 1579 boede i Råkildegård som kronens fæstere jf. kronens skøde af 26. nov. 1579 til Niels Jonsen Viffert til Torstedlund på gården. Niels Jørgensen boede sikkert senere i Nibe og var fader til herredsskriver Peder Nielsen i Gjelstrup, død 1650, og Jørgen Nielsen i Nibe.

Jep Brun i Ellidshøj, o. 1529

Ud fra registreringer om forgænger og efterfølger og tingsvidne af 11. dec. 1553 vurderes, at Jep Brun i Ellidshøj var herredsfoged en kort tid o. 1529. Han var 11. nov. 1499 og 1519 tinghører på Hornum herreds ting. Hans søn var den senere herredsskriver Niels Brun i Ellidshøj, der vidnede 11. dec. 1553, at da faderen Jep Brun var herredsfoged, var sandemænd til-sagt til et tov mellem Nyrup og Sønderholm, og han var selv som skriver til-stede. Se under herredsskrivere. Andre sønner var formodenligt ovennævnte Just Jepsen i Klæstruplund, herredsfoged 1507 og Jens Jepsen i Klæstruplund, herredsfoged 1530. Jep Bruns datter var måske gift med efterfølgeren Peder Sørensen Ridemand, der 1546 kalder sig Peder Ridemand Brun. og dette kan være forklaringen på lensmand Hans Blomes beklagelser i sagen med Peder Ridemand, hvor han ingen vegne kan komme, da sandemændene, der møder i sagen, alle er Peder Ridemands brødre, svogre, måger og frænder. Lars Brun i Ellidshøj, der bl.a. nævnes 11. nov. 1499 og 24. aug. 1519 og Lille Jens Brun i Ellidshøj, der nævnes 6. sept. 1501, var sikkert slægtninge. Sidstnævnte måske identisk med nedenstående Jens Jepsen.

Jens Jepsen, 1530

Jens Jepsen, den tid herredsfoged, Jens Jensen, Peder Sørensen og Terkild Andersen vidnede 1530, die Ketilli conf., at Ebbe Pedersen fik vidne af Anders Mogensen, Jacob Pedersen, Laurs Laursen, Knud Pedersen, Peder Sørensen, Terkild Andersen og Niels Jensen, at han kundgjorde noget om Jon Madsen til Torstedlunds gods. Han er sikkert den Jens Jepsen, der 1491,92 nævnes i Klæstruplund og var sikkert søn af forgængerens.



Jens Jepsens segl 11. juli 1530

¹ Trap, s.1045.

² Himmerland og Kjær Herred 1944, s. 174.

Peder Sørensen Ridemand, 1529, 1542

Født o. 1490-1500, død efter 1562. Om hans hustru vides intet. Søn af herredsfoged Søren Nielsen. Den 1. sept. 1518 blev der afsagt dom i hans og brødrenes strid med Aalborg Hospital, at Sørup havde tilhørt hospitalet så længe, nogen mindedes. 1529 afsagdes dog dom, at den gård i Sørup, som Peder Ridemand hævdede, havde tilhørt hans forældre, tilhørte hospitalet.

Han var herredsfoged 1. nov. 1529 i tingsvidne om Vestergård i Klæstrup. Peder Ridemand stævnedes 1531 i en sag mellem Joachim Lykke til Østrup og Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund. Han nævnes 8. sept. 1533 i lovhævd på kirken og bispedømmets gods i Hornum herred. Peder Jensen, forstander for Aalborg Hospital, havde 1534 en strid med Peder Ridemand, der under Clementsfejden havde fået Topsgård i Svenstrup sogn i pant. Peder Ridemand blev han dømt til at aflevere pantet. Han nævnes i et tingsvidne af 27. juli 1534 om Hornum præstegårds toft.

Under Clementsfejden flygtede Peder Ridemand til Randers, hvor den ved Lere ved Svenstrup slagne adelshær forsvarede byen mod bønderne. Biskop Stygge Krumpen i Børglum bebrejdede i et krigsråd adelsmændene deres slette krigsførelse, og beklagede, at han ikke selv havde været med; thi da ville det nok være gået bedre. Til bispens praleri bemærkede adelsmanden Erik Banner, tørt ”Havde I været med ved Lere havde I såmænd krøbet ind i Peder Ridemands bageovn” hvilken spydige bemærkning var en ufin hentydning til, at biskoppen nogle uger før sammen med sin adelige vedsoverske Elisabeth Gyldenstjerne havde gemt sig i bageovnen på Voergård, medens de oprørske bønder plyndrede gården.¹

Jens Hansen i Moldbjerg - uden tvivl forgængeren som herredsfoged - stævnedes marts 1535 Peder Sørensen i Volstrup for ”lov han havde lovet ham”. Laurs Pedersen i Åbenrå havde 1535 en sag for det kongelige retterting om gods efter broderen Anders Pedersen, der blev ”slagen” dvs. dræbt i Aalborg, da kongens tropper angreb, mens byen var under Skipper Klement. Peder Sørensen blev senere på måneden stævnet for en regnskabsbog, han foreholdt ham med urette, og fik besked om at møde i Aalborg.

Rigshofmester Mogens Gøye til Clausholm, stævnedes 4. maj 1537 sin tidligere foged Peder Ridemand ang. to nedbrudte huse i Nibe og regnskab for sild og penge. Peder Ridemand hævdede, at husene var nedbrudt under Clementsfejden, men 12 mænd fra Nibe vidnede, at Peder Ridemand havde nedbrudt husene, borttaget stolper, bjælker og spær og solgt det for 51 mark. Under sagen kom det frem, at Jens Axelsen i Vokslev, Søren Madsen i Klæstrup og Esgil Sadhersen havde betalt Peder Ridemand for at komme ud af det hærværk, de havde begået ved at nedbryde husene. Ved herredagsdom, Viborg 4. maj 1537, frifandtes han vedr. nedbrydning af husene, da han bevisste, at den var foretaget af almuen, og at han havde forhandlet med gerningsmændene om erstatning. Hvad han havde oppebåret på sagsøgerens vegne, skulle han gøre regnskab for. Forbindelsen til Mogens Gøye stammer

¹ Kr. Værnfelt, Fleskum Herreds Selvejerbønder, Jyske Saml. 5,6, 1941-42, s. 141.

formodenligtt fra perioden 1508-1516, hvor denne var lensmand på Aalborg-hus og dermed var Peder Ridemands overordnede.

Fra o. 1536-1542 havde Peder Ridemand en retssag om en gård i Volstrup samt Mølgård og tilliggende vandmølle som han havde købt. Mølgård i Ø. Hornum sogn lå under Restrup, og 6. nov. 1519 tog Karen Bille, Henrik Knudsen Gyldenstjernes enke lovhævd derpå. Henrik Knudsen Gyldenstjerne var ikke eneste arving efter forældrene, Knud Henriksen Gyldenstjerne til Restrup og Hilleborg Skinkel. Der var også søsteren Anne gift med Peder Bille til Svanholm, hvis børn var Maren Bille, gift med Joachim Lykke til Buderupholm, og Esge Bille. Ved skiftet efter Hilleborg Skinkel fik Anne Gyldenstjerne gården i Volstrup og Mølgård, som Esge Bille efter hendes død 1521 arvede, mens Maren Bille fik del i Svanholm. Denne del byttede Joachim Lykke med gården i Volstrup samt Mølgård, som han o. 1536 mageskiftede til Peder Ridemand. Efter at denne havde købt mere jord på den anden side af møllestedet og bygget en mølle, kom han i strid med Gabriel Gyldenstjerne til Restrup, søn af Henrik Knudsen Gyldenstjerne, om retten til møllestedet. Joachim Lykke skrev 18. jan. 1538 til Esge Bille, hvordan Gabriel Gyldenstjerne for frem. Joachim Lykke havde også gods i Buderup, Støvring, Mastrup og Gravlev som indgik i handlen om gården i Volstrup og Mølgård. Peder Ridemand opkrævede sandemænd på bispens af Viborgs naboejendom, og vandt et stort stykke jord. Mølledammen nåede helt ind på Joachim Lykke og bispens jord. Bispens stævned Peder Ridemand for kongen, men Peder Ridemand vandt sagen. Gabriel Gyldenstjerne kærede ikke afgørelsen, men kom efter nogen tid med sin "aldefaders" lovhævd på Møldrups og stævned Peder Ridemand til landstinget. Peder Ridemand dømtes til at aflevere godset, men stævned derefter Joachim Lykke for vanhjemmel og forfulgte sagen ved rigens kansler og fik medhold og ret til at gøre udlæg i Joachim Lykkes gods, hvilket denne stærkt beklagede i brevet.

Efter at have været for herredstinget var sagen 1. april 1538 for rettertinget, men blev udsat til den almindelige herredag. Joachim Lykke skulle møde med skiftebrevet mellem Esge Bildes mor, Anne, og hendes broder Henrik Knudsen Gyldenstjerne, og Peder Ridemand med de vidner, han havde udgivet. Efter endnu et par breve 28. aug. og 16. dec. 1538 mellem Joachim Lykke og Esge Bille og mægling ved Peder Ebbesen (Galt) slap Gabriel Gyldenstjerne Mølgård mod at få et par af Joachim Lykkes gårde i Sønderholm. Hermed var problemerne dog ikke slut. Henrik Blome, lensmand på Hald skrev 19. juni 1540 to breve til kongen. Han beretter, at Peder Ridemand i lensmanden på Hald, Henrik Rantzaus tid med urette har bygget en mølle på en grund tilhørende Gabriel Gyldenstjerne. Denne har efter kongens befaling tiltaget nogle gode mænd, som har redet markskel og dømt møllen fra Gabriels grund. Peder Ridemand havde udbygget møllen ud i kronens frie enemærke både ovenfor og nedenfor møllen og opkrævet sandemænd til at gøre tov om møllen og kronens mark. Da Henrik Blome erfarede dette, red han samme dag markskel sammen med gode mænd og dannemænd, som havde forstand på marken, og lod læse lovhævder, men kunne ikke komme nogen vegne, idet sandemændene mod lov og ret straks tilsvor Peder Ridemand den

ager og eng, møllen var bygget på. Henrik Blome anmodede kongen om befale gode mænd, at de skal ride markskel og undersøge tovet, da sandemændene alle var Peder Ridemands brødre, svogre, måger og frænder.

Efter at Henrik Blome var fratrådt, afgjorde kongen i 1542 sagen i Viborg. Peder Ridemand fik arvelig ret til møllestedet, selv om opstemningen og flodemål bredte sig ind på kronens og kirkens ejendom. Dog skulle han udlægge lige så god jord til kronen og kirken.

Sagen om Mølgård var ikke den eneste ejendomstrætte, Peder Ridemand havde. 1540 måtte han besegle et genbrev, hvori han vedkendte, at han af Aalborg Hospital havde fæstet et bol i Svenstrup, som Søren Christensen iboede, med tilliggende jord, som var Tops mark, og klostrets rettighed i Lyngbjerg og Svenstrup mark, som han havde pant i for 100 rinske gylden. 1545 tog hospitalets prior tingsvidner på, at han lovligt havde opsagt Peder Ridemand m.h.t. det gods, han havde pant i eller havde til mageskifte med hospitalet, og at han tre gange på tinget havde bekendtgjort Peder Ridemand, at han ville indløse pantet i Topsgård.

Prioren stævnedes 1546 Peder Ridemand ang. Topsgård og bolet, som han stadigvæk ikke vil give fra sig. Prioren fremfører, at kongen sidst han var i Aalborg, befalede Peder Ridemand at aflevere godset. Peder Ridemand svarer, at han har udbygget og forbedret Topsgård og vil have dette betalt. Om bolet fremførte han, at hvis kongen ikke var tilfreds med hans fæste og mangelæg, ville han fratræde dette. Rettertingets dom af 26. feb. 1546 lød, at Peder Ridemand skulle modtage sine penge for pantet, give Topsgård tilbage til hospitalet og opgive fæstet af bolet.

Peder Sørensen Ridemand var sikkert herredsfoged endnu 1545. I hvert fald nævnes han i forbindelse med modtagelse af kongen, da denne på sin rejse fra Ribe til Hundslund skulle overnatte i Nibe.¹

Anders Christensen i Hyllested stævnedes 6. maj 1546 Peder Ridemand Brun, borger i Aalborg, for rettertinget ang. en mandebod efter sin broder Christen Christensen, som Jørgen Pughe slog ihjel. Af henvisning til en sag 26. feb. 1545 i herredagsdombogen umiddelbart før nærværende sag fremgår, at Peder Ridemand Brun er herredsfogeden i Hornum herred, som åbenbart også var borger i Aalborg. Peder Ridemand havde påtaget sig at være vedermålsmand efter den dræbte og havde også modtaget en del af den aftalte mandebod, men har ikke gjort regnskab. Dommen lød, at Peder Ridemand skulle indkræve den resterende del af boden og gøre regnskab, og Anders Christensen og hans slægt skulle betale Peder Ridemand udgifter.

1552 fik Iver Lykke til Buderupholm ved mageskifte med kronen Buderup gamle præstegård og en gård Søgård, som Peder Ridemand havde opbygget. Søgård lå givetvis ved nordenden af Juelstrup sø.

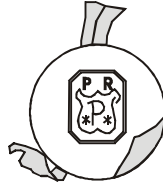
Peder Ridemand står 1562 i Aalborghus lens jordebog som fæster af en gård i Volstrup, Ø. Hornum sogn, afgift 3 sk. leding, 2 skp. rug, 2 skp. byg, 5 skp. havre, 1 pund smør, 1 får hver 3. år, 1 lam, 1 gås med korn, 2 høns, 8 sk.

¹ Rigsarkivet, Tegnelser over alle lande fra 1545, Danske Magazin 4,1, s. 107.

galtpenge, 2 sk. sild, 2 kander honning, 8 hestes gæsteri. Han overtog sikkert gården efter faderen. Han nævnes første gang i Volstrup 1534.

Peder Ridemands segl kendes fra flere dokumenter og i flere varianter, der kan dog også være tale om fejltolkning af de meget medtagne segl.

Efterfølgeren Jacob Pedersen i Borup i Buderup sogn, hvor Peder Ridemand selv ejede gods, formodes at være en søn. I Ellidshøj nævnes 1610 og 1615 Jesper Ridemand Brun, som var død 1619, hvilket kan tænkes at være en slægtning, måske en søn eller sønnesøn.



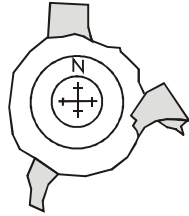
Peder Ridemands segl 10. juli 1531

Jacob Pedersen, 1545, 1547

Jacob Pedersen i Borup, Buderup sogn, udstedte 1545 tingsvidne til Baltzer Maltesen Viffert til Rebstrup, at denne lovligt havde fordelt Lars Jensen, Peder Sørensen, Jens Christensen, Mads Mortensen og Niels Pedersen i Sønderup for gæld. Han nævnes i tingsvidne af 24. sept. 1545 om Michel Christensens gård i Bonderup. Han udstedte 1. jan. 1547 tingsvidne til Gabriel Gyldenstjerne til Restrup, at han lovligt havde ladet Jens Brand i Røde Mølle fordele for gæld. Han var 1519-1537 i Borup men 24. maj 1552 i Støvring. Jacob Pedersen fik 11. dec. 1536 det kongelige rettertings stadfæstelse på to pergamentsbreve. Det ene af Viborg landsting 15. aug. 1534 efter hvilket han var tildømt en gård i Støvring, da han ejede den største del deri. Det andet af Hornum herreds ting 15. maj 1536 efter hvilket Søren og Juul og deres medarvinger havde tilskødet Jacob Pedersen en fuld søsterdel i gården i Støvring.

Jacob Pedersen stævned efterfølgende Søren Andersen i Støvring vedr. denne gård. Ved herredagsdom 27. april 1537 på Viborg landsting tildømtes gården Jacob Pedersen, da han havde de fleste parter deri, mod skæppeskyld til sagsøgte og andre parthavere efter samfrænders kendelse. Søren Andersens lovhævd på gården underkendtes. I 1546 blev Jacob Pedersen i Buderup stævnet af Margrethe Poulsdatter Fikkelsen, enke efter Jacob Andersen Bjørn til Vorgård, ang. en lod i en gård i København, som hun havde købt af Peder Ebbessen (Galt).¹ Om Jacob Pedersens familieforhold kendes intet sikkert. Han formodes at være søn af Peder Ridemand, der ejede gods i Buderup sogn, hvor Jacob Pedersen selv boede. Hans segl, der kendes fra 3 dokumenter, adskiller sig dog tilsyneladende helt fra Peder Ridemands.

¹ Københavns Diplomatarium IV, s. 520, jf. Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 175.



Jacob Pedersen i Borups segl 23. dec. 1549



27. marts 1553

Christen Jensen i Suldrup 1549, 1577

Født o. 1505-10, død o. 1577, efter alt at dømme sønnesønnesøn af den adelige Jens Pig til Pigsgård, i Nørbæk sogn, Viborg amt. Gift med N.N. Justdatter, sikkert død før 1562, datter af Inger Jepsdatter (adelsslægten Bendorup) i hendes andet ægteskab med bonden Just Mortensen i Suldrup.¹

Christen Jensen i Suldrup stævnedes 19. april 1537 landsdommer Christen Sommer til Gerndrup for kongens retterting i Aalborg og tiltalte ham for en broderlod i en gård i Nørbæk, kaldet Pigsgård. Den 4. maj 1537 var sagen for rettertinget i Viborg. Christen Jensen tildømtes sin part i gården, som han beviste ikke at have solgt eller afhændet til sagsøgte. Christen Sommer henvises til at tiltale de medarvinger, der har solgt ham mere, end deres parter udgjorde. Christen Jensen kom sikkert til Suldrup ved ægteskabet med fru Ingers datter. Morten Jensen i Siem vidnede 1556, at da han var Axel Juuls køgemester, holdt hustru Inger i Suldrup og Christen Jensen 10 heste til gæsteri og det samme i Oluf Munks tid. Axel Juul til Villestrup var lensmand på Aalborghus fra 1536-1550 og efterfulgtes af Oluf Munk. Vidnet må forstås sådan, at fru Inger og Christen Jensen var sammen om en krongård.

Christen Jensen var herredsfoged 23. dec. 1549 og 26. aug. 1577. Den 2. april 1559 solgte arvinger efter fru Inger i Suldrup, som var død dette år, deres arveparter, ”som var dem tilfaldet efter deres kære mor og mormoder, i en gård i Handest og en i Dyrby i Gassum sogn i Hald herred, til deres kære broder Bertel Hørby i Vesterris (Bislev sogn)”. Godset solgte Bertel Hørby 21. juni 1562 til Otto Brahe, til Knudstrup, lensmand på Aalborghus. Den 31. juli s.å. solgte Christen Jensen i Suldrup på sin egen og på sine børn, Just Christensen, Barbara Christensdatter og Anne Christensdatters vegne, Jens Christensen i Svenstrup på egne vegne og Laurids Thamesen i Snorup på sin hustru Inger Christensdatters vegne, deres arveparter efter fru Inger i Suldrup i de ovennævnte gårde i Handest til Otto Brahe.

Christen Jensen nævnes 1562 i Aalborghus lens jordebog, Suldrup sogn og by: ”Christen Jensen, 3 sk. leding, 1 svin. Denne gord haver 8 Heste Gæsteri. Forne Christen Jensen quit, medens han er Herredsfoged”.

Fra 1562 var han part i en hel stribe landstingssager. Christen Jensen stævnedes 1562 af svigersønnen Peder Jude i Teglgård på dennes hustru Anne Christensdatter og medarvingers vegne. Peder Jude krævede rebning af Suldrup mark og fik 1570 ret i, at rebningen var forkert, og hans hustru fik

¹ Ole Færch, Fru Inger i Suldrup, Persh. Ts. 2003:2.

derved mere jord tildelt. Forklaringen herpå må være, at fru Inger også har ejet en gård i Suldrup. Ved hendes død er en del tilfaldet Christen Jensens hustru, som må være død inden 1562. Ved skiftet efter hende må både Christen Jensen og hans datter, der var gift med Peder Jude, have fået en lod i gården. Christen Jensen stævnedes 26. marts 1569 Peder Jude, fordi denne havde bortfæstet mere end sin del af gårdens mark. Af sagen fremgår, at Christen Jensen havde genkøbt gården af kronen. Den må således være forbrudt i Clementsfejden, men fru Inger må også have ejet en del af gården.

Den 7. maj 1569 stævnedes Christen Jensen herredsskriveren Christen Stub og hans søn Jens Christensen og øvrige børn med lavværge, fordi Christen Stub uden lov og ret havde sat sig i dommers sted i forbindelse med en rebning af Suldrup mark. Sagen var en udløber af ovennævnte sag, som Christen Jensen havde med svigersønnen, Peder Jude i Teglgård i forbindelse med rebning af Suldrup mark.

29. juli 1570 stævnedes Peder Jude, herredsfoged i Hellum herred, svigerfaderen Christen Jensen i Suldrup for omkostningerne ang. rebningen af Suldrup mark. Ved Hornum herreds ting havde Peder Jude 24. juni 1570 fået en æskning og et tingsvidne mod Christen Jensen om kost, tæring og brevpenge, som Christen Jensen havde indanket for landstinget. Landstinget afgjorde, at Peder Jude ikke havde krav på at få sine omkostninger erstattet, da han havde fået mere jord, da han selv havde begyndt trætten, da parterne var blevet forligte, da de ikke havde været uden for landsdelen eller for rigens kansler, og da det ikke var sædvanligt at give kost og tæring i sådanne tilfælde.

Børn, omtalt i Personalthistorisk Tidsskrift 2003:2:

1. Jens Christensen, efterfulgte faderen, se nedenstående.
2. Inger Christensdatter, formodentlig opkaldt efter mormoderen, fru Inger Jepsdatter (Benderup) i Suldrup. Hun var gift med Lars Thomsen i Snorup, en stor gård i Bislev sogn under Pandum. Han nævnes her 10. marts 1546 og 1571.¹ Faderen var sikkert Thames Jensen, 1520 i Snorup.² Inger Christensdatter levede 17. jan. 1587, hvor hun som enke fik lov til at beholde gården uden stedsmål, så længe hun ikke giftede sig.³
3. Barbara Christensdatter, levede 31. juli 1562. Navnet optræder også i slægtslinien efter Christen Jensens bedstefaders søster Ingeborg, hvis sønendatter Barbara Esbernsdatter er med til at sælge det gods til Christen Sommer, som Christen Jensen var arving til og derfor vandt tilbage.
4. Just Christensen, sikkert næstældste søn, opkaldt efter morfaderen, født efter 1544. Var 28. april 1580 fæster af kronens gård i Suldrup, afgift 3 sk. leding, 1 brendsvin, 8 hestes gæsteri, da Anders Maltesen (Viffert) til Albæk fik skøde på bl.a. denne gård.⁴ Gården havde samme ydelse, som

¹ Danske Magazin 4,4, s. 209. Kancelliets Brevbøger.

² Rigsarkivet, Adkomster Nørrejylland.

³ Kancelliets Brevbøger 1584-88, s. 642.

⁴ Kronens Skøder 1535-1648.

- Christen Jensens havde 1562. Han vidnede 2. nov. 1590 om skel mellem Støvring, Mastrup og Juelstrup præstegårds marker.¹
5. Anne Christensdatter, gift med Peder Jude, herredsfoged i Hellum herred.



Christen Jensens segl, 31. juli 1562

Jens Christensen, 1579, 1600

Jens Christensen var 1562 i Svenstrup, myndig og dermed født før 1537. Han var efter alt at dømme søn af forgængeren, Christen Jensen i Suldrup. I tingsvidne af 9. nov. 1562 om skel mellem Kirketerp og Veggerby mark nævnes, at Jens Christensen i Svenstrup den tid var i dommers sted på Hornum herredsting. Jens Christensen var før 1565 og endnu 1. juni 1581 fæster af en mølle i Svenstrup sogn, som lå under Svenstrup kirke og dermed under kronen, dvs. Aalborghus len. Dette fremgår af et brev fra lensmanden på Aalborghus, Bjørn Andersen (Bjørn) til Stenalt, til landsdommerne i Viborg, Palle Juel til Strandet og Malte Jensen Sehested til Holmgård. Lensmanden beder dommerne modtage brevviseren, herredsfoged Jens Christensen i Svenstrup, og hjælpe ham så meget, som ret er i anledning af, at han af kirkeværgen i Svenstrup afkræves højere landgilde af en mølle, der ligger under kirken, men som Jens Christensen i sin tid har fæstet af lensmand Otto Brahe. Anledningen til brevet er også, at Jens Christensen som følge af herredsfogedembedet kan være forhindret i at møde ved landstinget. Møllen, som sagen drejer sig om, er uden tvivl Vestermølle i Svenstrup. Otto Brahe til Knudstrup i Skåne var lensmand på Aalborghus fra 1555-1567.²

Jens Christensen repræsenterede 4. juni 1576 i en sag ved Hornum herreds ting Erik Rud til Fuglsang, som 1574-77 var lensmand på Aalborghus. Den 14. okt. 1577 var han tinghører, og da var faderen endnu herredsfoged. Den 6. juli 1579 var han selv herredsfoged. Den 18. juni 1582 var Søren Christensen meddommer. Herredsfoged Jens Christensen i Svenstrup nævnes 1. juni 1584 i herredsbøndernes fuldmagt til at underskrive hyldningen på Viborg landsting. Hans segl ses nedenstående. Initialerne i venstre segl skal formodenligt tolkes som S(igilium) I(ens) C(hristensen).

Den 14. okt. 1594 nævnes Peder Abildgaard i Boderup som ”den tid dommer til Hornum herredsting”.³ Jens Christensen var herredsfoged endnu 28. okt. 1600, hvor han nævnes i et vidne om degneboligen i Aarestrup. Ved en udlægsforretning 5. nov. 1603 i Mads Nielsens og Laust Lauridsens bo i Sønderholm var Mads Nørgaard i fogedens sted, da herredsfogeden var stævnet, men det nævnes ikke, om han mødte for Jens Christensen eller den næste herredsfoged, Christen Smed. Jens Christensens søn var utvivlsomt

¹ Viborg Bisp, Buderup-Aarestrup-Gravlev kald 1590-1803.

² Viborg landsting, irettelagte dokumenter.

³ Udtagne breve nr. 1246, fra Torstedlund godsarkiv.

Christen (Jensen) Smed, herredsfoged, se nedenfor, samt Jacob Jensen i Svenstrup, der omtales under Christen Smed. Endelig var der en søn, hvis navn ikke kendes. Han var død før 22. juni 1616, hvor Søren Ibsen i Finstrup i Dall sogn, Fleskum herred, på landstinget stævnedes Christen Smed ang. en kautionsforpligtelse, som han havde pådraget sig for sin afdøde broder.



Jens Christensens segl 9. nov. 1562



23. aug. 1585

Christen (Jensen) Smed, 1607, 1611

Christen Smed er født o. 1560 og døde mellem 25. april 1631 og 14. sept. 1633 i Svenstrup. I 1634 ”stedte Niels Kras udi Svenstrup en gaard ibid., som Christen Smed afdøde”.¹ Christen Smed var formodenligt gift to gange. Hans anden hustru var sikkert Dorthe Andersdatter, der nævnes 1660 i hovedskatten med hendes formodede anden mand Niels Lauridsen Kras, se nedenfor.² Christen Smed var herredsfoged i Hornum herred i 2 perioder. I første periode nævnes han fra 2. feb. 1607 til 16. sept. 1611. Forgængeren er sidste gang nævnt 20. okt. 1600, så Christen Smeds første periode kan være startet omkring dette tidspunkt. Lars Nielsen Kras nævnes første gang 22. feb. 1613 som herredsfoged, og Christen Smed er da gået af på et tidspunkt mellem 1611 og 1613. Lars Nielsen Kras nævnes sidste gang 5. sept. 1629, og herefter nævnes Christen Smed igen 12. april 1630 og 12. aug. 1630.

En søn efterfulgte meget ofte faderen som herredsfoged, og når man ser på opkaldelsesregler og lighed i bomærker, er der ikke megen tvivl om, at Christen Smed var ældste søn af formanden Jens Christensen og opkaldt efter farfaderen, Christen Jensen i Suldrup.

Christen Smed i Svenstrup nævnes 1597, 1608 og 1614 i Aalborghus lens regnskaber, StiftsJORdebog, som fæster af kirketienden af Ellidshøj. I Aalborghus lensregnskab 1603-04, Svenstrup, nævnes, at en gård, som Christen Smed iboede stod øde. Dette er sikkert udtryk for, at Christen Smed er flyttet til en større gård, da han blev herredsfoged, sikkert til Svenstrup Vestermølle. Han nævnes i Aalborghus lens jordebog som fæster af en krongård i Svenstrup 1616-34. Han nævnes 1626-27 to steder i jordebogen, det ene sted sammen med en Peder Nielsen. Søren Ibsen i Finstrup i Dall sogn, Fleskum herred stævnedes 22. juni 1616 Christen Smed i Svenstrup til landstinget ang. kautionsforpligtelse, som han havde påtaget sig for sin afdøde bror.

Christen Smed i Svenstrup sagsøgte 18. jan. 1617 ved Viborg landsting Niels Christensen i Tårup i Vokslev sogn, fordi han ikke havde betalt landgilde af gården, som han havde fæstet af Christen Smed. Niels Christensen henviser i sagen til, at han har været landsoldat. Sagen havde først været for

¹ Aalborghus lensregnskab 1634.

² Rigsarkivet, Militære Regnskaber. Mandtalsregnskab på Sivert Brockenhuus' Hovedskat til Jul 1660 fra Aalborg og Viborg Stifter, Jens Langdahls afskrifter.

Hornum herreds ting 19. feb. 1616. Christen Smed havde appelleret herredstingsdommen. Landstinget dømte, at sagen skulle for herredstinget igen.

Børnene kendes gennem en sag, hvor Aalborgkøbmanden Jens Bang den 14. sept. 1633 og 13. april 1635 stævnedes Helvig Kaas til Restrup ved hendes foged og lavværge, Anders Jensen i Binderup. I sagen nævnes Christen Smed i Svenstrup, som havde udstedt vidner i sagen, hans arvinger, Birgitte, Kirsten og Else Christensdatter, endvidere Niels Christensen ibid., Gertrud Christensdatter i Lundby, Christen Christensen i Oppelstrup hans datter Karen Christensdatter, hr. Jacob i Sønderholm, hans salig hustru Kirsten Christensdatter og hendes børn, Selgen, Boel og Edel Jacobsdatter.

Børn i først ægteskab:

1. Birgitte Christensdatter, var 1633 hjemme i Svenstrup.
2. Kirsten Christensdatter var 1633 hjemme i Svenstrup.
3. Else Christensdatter var 1633 hjemme i Svenstrup.
4. Niels Christensen var 1633 hjemme i Svenstrup.
5. Gertrud Christensdatter, var 1633 i Lundby i Fleskum herred. Hun havde været gift med Laurids Pedersen, som var død før 14. sept. 1629, hvor hendes søn Just Lauridsen i Sejlflod stævnedes hende for arv på 100 rdl. til hendes steddatter Sofie Lauridsdatter i Lundby. Denne stævnedes samme dag Christen Smed, herredsfoged i Hornum herred, hendes stedmoders far, for en arvekontrakt.¹ Gertrud blev anden gang gift med Anders Lauridsen i Lundby, som 19. maj 1634 blev stævnet af Laurids Vognsen i Torderup på vegne af Sofie Lauridsdatter, sikkert hans hustru.
6. Christen Christensen i Oppelstrup i Fleskum herred, som var død før 1633 og havde en datter Karen Christensdatter.
7. Kirsten Christensdatter, død før 1633, gift med præsten Jacob Jensen i Sønderholm, med hvem hun havde børnene, Selgen, Boel og Edel.

Børn i andet ægteskab:

8. Else Christensdatter, gift med Helle Christensen i Svenstrup, der 23. jan. 1654 ved Hornum herreds ting stævnedes Niels Lauridsen Kras ang. arv, som hans hustru kunne tilkomme efter hendes far Christen Smed i Svenstrup, forrige herredsfoged.² Niels Lauridsen Kras var formodenligt gift med Christen Smeds enke og var søn af herredsfoged Laurids Nielsen Kras, som efterfulgte Christen Smed efter dennes første embedsperiode.



Christen Smeds segl, 8. feb. 1608

¹ Fleskum herreds tingbog.

² Hornum herreds tingbøger.

Laurids Nielsen Kras, 1613, 1629¹

Død for 1637. Han nævnes som herredsfoged 22. feb. 1613 og sidste gang 5. sept. 1629. Han var søn af Niels Poulsen Kras, herredsskriver i Hornum herred, og Anne Bertelsdatter af adelsslægten Hørby fra Vesterris i Bislev sogn, og bror til Poul Nielsen Kras, birkefoged i Nørholm. Han boede 1604 i fædrenergården Vestergård i Moldbjerg, som han fæstede under kronen og nævnes fortsat her 1634-35 jf. Aalborghus lens regnskab. Mads Michelsen i Moldbjerg betalte 1610 stedsmaal af en ½ krongård i Moldbjerg, som Lars Kras oplod ham, lensregnskab 1610-12. Han var død før 11. sept. 1637, hvor sønnen Niels Kras i Svenstrup repræsenterede sin mor Mette Andersdatter i Moldbjerg. Efter Torstensonfejden blev situationen for kronens fæstere opgjort på Hornum herredsting 11. nov. 1645. Mette Andersdatters råling var afbrændt og avlen meget forringet. Landgilden blev nedsat med en fjerdedel.²

Børn:

1. Niels Laursen Kras, boede 11. nov. 1645 i Svenstrup, var 1660 gift med Dorthe Andersdatter, sikkert herredsfoged Christen Smeds enke, nævnes 23. jan. 1654 i sagen med Helle Christensen, se Christen Smed, nævnes 22. jan. 1655 i sag vedr. skifte efter søsteren Anne, gift med præsten Niels Nielsen Stenberg i Ø. Hornum, byttede 6. april 1663 gård med Mourids Nielsen i Vestergård i Moldbjerg, der var gift med søsteren Karen. Nævnes endnu 6. juni 1670 som tinghører på Hornum herreds ting.
2. Jørgen Laursen Kras, havde 1655 en salterbod i leje i Nibe og siges da barnefødt i Moldbjerg,³ kaldes også Jørgen Laustsen Moldbjerg, drev handel i Nibe og stævned 1663 en del debitorer, hvilket gentoges 1665.
3. Poul Laursen Kras, nævnes 9. jan. 1654, hvor broderen Niels Kras i Svenstrup gav arveafkald efter ham.
4. Anders Laursen Kras, nævnes 9. jan. 1654, hvor broderen Niels Kras i Svenstrup gav arveafkald efter ham.
5. Anne Laursdatter Kras, død o. 5. sept. 1671, gift første gang med Niels Nielsen Stenberg, præst i Ø. Hornum, død o. 1655, gift anden gang med efterfølger Joen Jensen, død 6. feb. 1684.
6. Karen Laursdatter Kras, gift med Mourids Nielsen, der indtil 1663 havde hendes faders gård, Vestergård i Moldbjerg, men da byttede gård med hendes broder Niels Laursen Kras i Svenstrup.
7. Christen Laursen Kras, nævnes 9. jan. 1654, hvor broderen Niels Kras i Svenstrup gav arveafkald efter ham.
8. Laust Laursen Kras, nævnes 9. jan. 1654 i ovennævnte arveafkald.

¹ C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Kras, Kuri, Wiingaard, Wolf m.fl., Persh. Ts., 1920, s. 207.

² Hanen, Lokalthistorisk Arkiv, Ø. Hornum, 1996.

³ Nibe tingbog 1665, fol. 35b.



Laurids Nielsen Kras' segl, 4. aug. 1622

Christen Smed, 12. april 1630, 16. aug. 1630

Han blev i sept. 1630 stævnet til landstinget ang. en dom, han 16. aug. havde afsagt og nævnes også 12. april 1630 som herredsfoged. Da efterfølgeren Peder Gundersen nævnes allerede 1629 er det måske underforstået, at han møder som tidligere herredsfoged. Har fungerede sikkert kun én gang.

Peder Gundersen, 1629, 1666

Født 1585-90, levede 23. aug. 1669 jf. tingsvidne i Viborg bispearkiv, Stiftsbogen 1690. Sikkert søn af herredsskriver Gunde Jensen i Ellidshøj. Gift med Johanne Jacobsdatter jf. folkeskatten 1660.¹ Hun var sikkert datter af Jacob Jensen i Ellidshøj. I hvert fald fæstede Peder Gundersen 1636 to parter af den krongård Ellidshøj, som Jacob Jensens hustru senest havde fæstet. Niels Jensen fæstede samme år to parter af en gård i Ellidshøj, som Peder Gundersen for 2 år siden havde fæstet.² Peder Gundersen nævnes 16. juni 1645 sammen med Søren Jacobsen, Svenstrup, Niels Sørensen, Fløe, Jens Pedersen og Niels Jacobsen, Svenstrup, i arvesag vedr. gården i Svenstrup, hvor Jacob Jensen boede.³ De må være Peder Gundersens hustrus brødre og svogre. Jacob Jensen var sikkert søn af den tidligere herredsfoged Jens Christensen i Svenstrup og bror til Christen (Jensen) Smed, der tidligere var herredsfoged. Peder Gundersen gav 1615 stedsmaal af en krongård i Ellidshøj, som Poul Pedersen fradøde.⁴ Han var først herredsskriver og nævnes som sådan første gang 19. maj 1617 på Hornum herreds ting. Peder Gundersen, herredsfoged i Ellidshøj, stævnedes 22. dec. 1622 Henrik Brun i Aalborg for gæld til Christen Horsens i Teglgård, herredsfoged i Hellum herred.⁵

Peder Gundersen i Ellidshøj, skriver, stævnedes 22. maj 1627 ved Hellum herreds ting Jens Andersen fra Busted ang. et gårdfæste i Oplev.

Efter et tingsvidne af 29. maj 1621 som bilag 149 til Aalborghus lens jordebog 1620-21 og et tingsvidne af 23. juni 1622 som bilag 8 til jordebogen 1622-23 var Peder Gundersen herredsskriver i Hellum herred. Han var 1629 ligeledes på Hellum herreds ting og kaldes da herredsfoged i Hornum herred og tingskriver i Hellum herred. Den 22. nov. og 20. dec. 1631 stævnedes Peder Gundersen i Ellidshøj, skriver, på Hellum herreds ting Lars Christensen

¹ Rigsarkivet, Militære Regnskaber, Mandtalsregnskab på Sivert Brockenhuus' Hovedskat til Jul 1660 fra Aalborg og Viborg Stifter.

² Aalborghus lensregnskab 1636-37.

³ Hornum herreds tingbog. Himmerland og Kjær Herred 1992, s. 19.

⁴ Aalborghus lens regnskab, 1615-16.

⁵ Aalborg byfogedes justitsprotokol.

Bygsæk i Gjerding for en gæld til Christen Andersen i Bonderup.¹ I folkeskat 1660 nævnes Peder Gundesen, Johanne Jacobsdatter samt Oluf Nielsen og Anne Pedersdatter som fæstere af en gård i Ellidshøj. Peder Gundesens segl findes i to udgaver, han fik sikkert nyt segl, da han blev herredsfoged.

Børn

1. Anne Pedersdatter, gift med efterfølgeren, Oluf Nielsen Munk.



Peder Gundesens segl, 28. maj 1632



Peder Gundesens, 6. juli 1635

Oluf Nielsen Munk, 1667, 1680

Født o. 1600, død mellem 1. sept. 1679 og 27. sept. 1680. Formodenligt søn af Niels Munk i Støvring, der 24. nov. 1645 ved Hornum herreds ting tiltalte for at banke naboen, Søren Hjulmand.² Gift første gang med Karen Mortensdatter, datter af Morten Jensen i Lyngbjerggård, delefoged for Aalborg Hospital, hvis søn Christen Mortensen i Svenstrup var kronens delefoged i herredet. Dette fremgår af en sag ved Hornum herredsting 6. feb. 1637, hvor Jens Poulsen i Binderup, Vokslev sogn, på vegne af sin hustru Mette Jensdatter stævner Christen Mortensen i Svenstrup, Søren Mortensen, Jens Jensen og Maren Mortensdatter ibid. med lavværge samt Karen Mortensdatter, gift med Oluf Nielsen i Støvring for Mettes arv efter forældrene, som hun ikke havde fået, ”som hun skulle være tilfalden efter hendes sal. fader Jens Jensen, som boede i Lyngbjerggård, og mente Jens Poulsen, at sal. Mortens Jensens arvinger burde bevise med afkald og skiftebrev, om hans hustru for sin arvelod at være tilfredsstillet eller også hendes arvelod både efter sin far og tvende søskende at forskafe”.³ Oluf Nielsen blev formodenligt gift anden gang med Anne Pedersdatter, datter af herredsfoged Peder Gundesen, som han også efterfulgte.

Han fæstede 1630 ¼ part af en gård i Støvring efter Peder Sørensen.⁴ Jens Jensen i Støvring overtog i 1650 2 parter af en gård efter Oluf Nielsen (Munk).⁵ Oluf Nielsen fæstede 1658 en gård i Ellidshøj, som (hans svigerfar) Peder Gundesen oplod til ham.⁶ Oluf Nielsen i Ellidshøj førte 8. april 1661 ved Hornum herreds ting sag for en skrædder i Onsild. Han mødte 26. marts 1663 for Ove Rosenkrantz til Råkilde. Den 19. juni 1665 var Oluf Nielsen i Ellidshøj i dommers sted på herredstinget. Den 31. juli 1665 mødte han for amtsskriver Mogens Willumsen og for Carsten Johansen, foged på Pandum.

Oluf Nielsen Munk blev 28. juni 1667 udnævnt til herredsfoged, og embedet blev konfirmeret 12. nov. 1670. Han døde før 27. sept. 1680, hvor en-

¹ Hornum herreds tingbog 22.5.1627, 22.11.1631, 20.12.1631.

² Hans Gjedsted, Et lille bidrag til Støvrings historie, s. 24.

³ Hornum herreds tingbog, afskrift, Poul Christensen, Lokalhist. arkiv, Ø. Hornum.

⁴ Aalborghus lens regnskab, stedsmål 1630-31.

⁵ Aalborghus lens regnskab, stedsmål 1650-51.

⁶ Aalborghus lens regnskab, stedsmål 1658-59.

ken Anne Pedersdatter og hendes børn sagsøgte af arvingerne efter Michel Jensen, fæster af Anneksgården i Bislev, senere ejer af Overgård i Djørup, for en gæld på 124 sldl.¹ Ifølge Hornum herreds tingbog 1. sept. 1679 solgte Poul Ibsen Winther i Fløe, tidligere Nøtten i Ferslev sogn, til herredsfoged Oluf Nielsen Munk i Ellidshøj sin part i den gård i Svenstrup, som sal. Søren Jacobsen, Maren Jacobsdatters broder, fradøde, og som ham efter hans sal. fader Jacob Jensen arveligen var tilfalden. Poul Ibsen Winther var gift med Maren Jacobsdatter, Oluf Nielsen Munks anden hustrus faster.²

Børn:

1. Peder Olufsen.
2. Inger Olufsdatter.
3. Johanne Olufsdatter.

Johan Clausen, 1680-1687

Født o. 1620, død 1693 i Tyrrestrup, Bislev sogn, skifte 28. aug. 1693. Søn af Claus Johansen i Nibe, senere Hillerød, hvis bror, Carsten Johansen, død 1667, var foged på Pandum. Gift første gang med Else Otsdatter, enke efter Laurids Clemmesen i Tyrrestrup. Gift anden gang med Susanne Hofmann, datter af den tyske købmand Jeremias Hofmann i Aalborg og Anne Gregersdatter. Susanne Hofmann var første gang gift med kapellan Hans Lauridsen Resen i Nibe, død 1671 sst., søn af præsten i Vokslev og Nibe, Laurids Resen.

Johan Clausen var 6. juni 1670 ridefoged på Pandum og Lundbæk.³ Han udnævntes 14. juni 1680 til herredsfoged. Han drev betydeligt sildesalteri i Nibe. Han bekostede 1686 et altermaleri til Bislev kirke og i 1688 et dåbsfad.⁴ Johan Clausen blev 26. nov. 1687 herredsfoged i det sammenlagte Fleskum-Hornum herred. Han betegnedes da som den dygtigste af herredsfogederne i Hornum og Fleskum herred "saasom han formedlest hans skikkelighed, vederhæftighed og gode forstand, saavel af proprietærene og herredsmændene, som ellers af os ved landstinget, til det bedste er bekendt og derfor vel merriterer disse herreder og vider at betjene".⁵ Birkefoged Knud Pedersen i Nibe skulle dog forblive i sit embede indtil sin død, og den af de to fogeder, der levede længst skulle overtage embedet for de sammenlagte ting. Efter Johan Clausens død blev Susanne Hofmann gift med sr. Mourids Michelsen, købmand salter og avlsbruger i Nibe. Hun nævnes 1695 som ejer af to bundgarnsstader på Nørrelåe og brugte selv det ene, mens det andet var fæstet af Christen Hurtigkarl i Nibe. Hun indleverede 13. maj 1696 en liste over de bundgarnsstader, som hun besad efter sin mand.⁶

¹ Hornum herreds tingbog 27.9. og 25.10.1680, jf. Himmerland og Kjær Herred 1998, s. 40.

² Personalhistorisk Tidsskrift, 1989, side 73, note 38.

³ Hornum herreds tingbog.

⁴ Trap s. 1070. Hanen nr. 3/1992.

⁵ Mogens Lebech, Jyllands gamle Retskredse, Jyske Samlinger 5,2, s. 191.

⁶ Holger Rasmussen, Limfjordsfiskeriet til 1825, s. 304, 343.

Herredsskrivere i Hornum herred til 1687

Herredsskriverne var tillige byfogeder i Nibe i perioden 19. dec. 1727 til 16. juli 1731 og tillige byskrivere i Nibe fra 12. okt. 1731.

Peder Skriver, 1491

Han nævnes i sognevidne af Skt. Jost kirkegård i Nibe, søndag efter Vor Frue dag. Palle Pallesen, præst i Nibe, Lars Mogensen, Lars Jensen i Nibe, Anders Smed, Peder Skriver og Tord Gransse i Aalborg vidner, at beskeden svend Oluf Skriver fik et sognevidne af 12 dannemænd, bl.a. Peder Skriver.

Niels Brun i Ellidshøj, 1525, 1534

Niels Brun kaldes 12. juni 1525 Niels Skriver. Niels Brun i Ellidshøj vidnede 11. dec. 1553, at da hans far Jep Brun var herredsfoged, var sandemænd tilsagt til et tov mellem Nyrup og Sønderholm, og han var selv som skriver tilstede på marken. Mester Jacob Krumpen var der også for at tale med sandemænd, som Jacob Krumpens mor havde tilsagt til tovet, og bagefter fulgte Jacob Krumpen ham til Restrup til fru Kaas. Han må være den Niels Skriver, der nævnes 19. jan. 1534 i et tingsvidne ang. striden mellem Jon Madsen Vifert til Torstedlund og Peder Lykke om Sønder Døvelstrup.



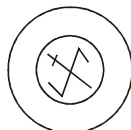
Niels Bruns segl 19. jan. 1534

Michel Jensen i Gravlev, 1540, 1562

Michel (Jensen) Skriver i Gravlev vidnede 17. juli 1540 på landstinget om en lovhævd. Han nævnes 21. sept. 1545 i tingsvidne af Hornum herred mandag før Sct. Mauritius dag, hvor Jacob Pedersen i Buderup, herredsfoged, Jens Hansen i Moldbjerg, Lars Christensen i Volstrup, Knud Christensen i Estrup, Niels Jude i Nibe, Niels Clemesen i Veggerby og Michel Jensen i Gravlev vidnede, at en gård i Bonderup, som Michel Christensen beboede, havde haft lige del i Bonderup mark som alle de andre gårde.

Han nævnes 25. sept. 1547 i et sognevidne af Gravlev kirkegård, søndag før Michels dag, udstedt af Thames Jensen og Peder Poulsen i Gravlev, Lars Nielsen, Poul Nielsen og Peder Sørensen i Oplev og Michel Jensen i Borup, at den østligste gård i Borup, (Gravlev sogn vest for Buderupholm) hørte til Buderup præstegård. Han nævnes 7. juli 1561 i et tingsvidne.

Han nævnes 1562 i Aalborghus lens jordebog, Gravlev sogn, Borup, som fæster af en krongård. Han kaldes her Michel Skriver og gav da 2 sk. leding. Den 9. nov. 1562 nævnes han i tingsvidne af Hornum herredsting om skel mellem Kirketerp mark og Veggerby mark og kaldes også her Michel Skriver. Det 10. segl på dokumentet er sikkert hans.



Michel Jensen i Gravlevs segl 9. nov. 1562

Christen Skriver, 1553

Nævnes i vidne af 16. jan. 1553 om rebning af Sørup mark og 31. juli s.å. om Jon Madsen Viffert til Torstedlunds vidne, at Peder Andersen, Bertel Hørby i Vesterris' plovmand, under Clementsfejden brød ind i Jon Madsens brevskab i Braulstrup og stjal et sandemændsbrev på Sdr. Døvelstrup.

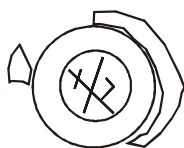


Christen Skriver 16. jan. 1553

Niels Skriver i Veggerby, 1553, 1556

Han vidnede 11. dec. 1553 på Hornum herred, at Restrups ejer altid havde givet last og kære på Nyrups mænd, hvis de brugte jord øst for Brohøjvads vej. Han er måske den Niels Michelsen i Veggerby, der var fæster jf. et dokument af 1519 om lovhævd på Aarestrup kirkes ejendom.

Den 14. juni 1556 vidnede herredsfoged Christen Jensen i Suldrup, Lars Thamesen i Snorup, Peder Jensen, Thames Laursen i Binderup og Niels Skriver i Veggerby på Hornum herredsting, at Jon Madsen (Viffert) havde bedt sandemænd og præster granske en grøft, som fru Kirsten Lykke til Nør-lund havde ladet grave i skoven fra kærret nord for Vintønden bæk.



Niels Skriver i Veggerbys segl 14. jun. 1556

Christen Stub, 7. maj 1569

Christen Stub i Svenstrup, herredsskriver, og hans søn Jens Christensen og øvrige børn med lavværge blev 7. maj 1569 stævnet af Christen Jensen (Pig), herredsfoged i Hornum herred, fordi Christen Stub uden lov og ret havde sat sig i dommers sted i Christen Jensens sag med svigersønnen Peder Jude i Teglgård om rebning af Suldrup mark. Han er muligt identisk med ovennævnte Christen Skriver. Af sagen fremgår, at Christen Stub ikke boede i Hornum herred. Han er sikkert den Christen Stub i Aars, der 1562 var fæster af en krongård og nævnes i flere tingsvidner af Aars herred, bl.a. 8. jan 1577. Han fungerede måske midlertidigt, idet Peder Ged nævnes 1569-85.¹

¹ Udtagne breve nr. 1270, tingsvidne af Aars herred.



Christen Stubs segl 8. jan. 1577

Niels Poulsen Kras, 1571, 1581

Født o. 1535, død mellem 30. maj 1594 og 1604. Gift før 1560 med Anne Bertelsdatter Hørby, død 1588, datter af Bertel Andersen Hørby i Vesterris i Bislev sogn og Karen Lauridsdatter af slægten Udsen. De er begravet i Ø. Hornum kirke. Deres gravsten står ved nordvæggen i koret. Hendes våben er en ørn og ikke en urhane, som f.eks. Danmarks Adelsårbog 1898 hævder. Ved ham er blot vist et timeglas og herunder et dødningehoved.

Niels Poulsen Kras var 21. juni 1562 sammen med Søren Ged, herredsfoged i Aars og Poul Jepsen i Dall, herredsfoged i Fleskum herred, vidne, da Bertel Andersen Hørby i Vesterris solgte en gård til Otto Brahe.¹

Han fik 23. dec. 1579 bestalling som herredsskriver med samme rente, som hans formænd havde haft, så længe han var duelig som herredsskriver.² Han var dog allerede herredsskriver 18. juni 1571 i tingsvidne om skel mellem Kirketerp og Hyllested mark, 1579 er en bekræftelse. Lensmand Bjørn Andersen Bjørn på Aalborghus fik 8. jan. 1581 ordre om at undersøge Niels Kras' klage over, at landgilden af hans gård var forhøjet med 14 heste gæsteri, 3 ½ kande honning, 1 får, 2 lam og andre små beder, og nedsætte den, hvis den var for høj. Den 30. maj 1594 stævnedes Niels Poulsen Kras, da Laurids Ebbesen til Tulstrup af slægten Udsen, stævnedes slægtninge ang. en gård i Sahl, som bl.a. Niels Poulsen Kras' hustru havde arvet efter moderen.³ Hans segl er også aftegnet af Klaus Gjerding, jf. Kgl. Bibl., NKS 868 p kvart.

Børn: Baseret på Persh. Ts. 1920, 7,4, C. Klīgaard, Himmerlandske slægter, Optegnelser om familien Kras m.fl.:

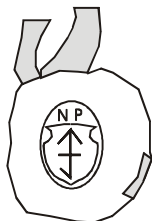
1. Poul Nielsen Kras, født o. 1580, død o. 1649, birkefoged i Nørholm.
2. Margrethe Nielsdatter Kras, død 1647 i Nibe, gift første gang med Thomas Andersen i Binderup, gift anden gang med brygger og brændevinsbrænder Jakob Sørensen i Nibe, død 1633.
3. Corfitz Nielsen Kras, død efter 17. jan. 1625, hvor han på Aalborg byting stævnedes Jocum Købke og Jens Andersen Vodskov for arv efter Fr. Maller til sin datter. Fisker i Nørholm, stævnedes 21. nov. 1618 til landstinget for at sætte garn på for lavt vand, nævnes 6. okt. 1620 sammen med broderen Poul.⁴ En søn Niels i Nørholm og Peder på Egholm samt en datter.
4. Maren Nielsdatter Kras, gift med Peder Kuri, fæster i Grydsted, var sene-re i Vesterris i Bislev sogn, død mellem 18. jan. 1617 og 8. sept. 1618.
5. Laurids Nielsen Kras, herredsfoged i Hornum herred, se omtale her.

¹ Rigsarkivet, Privataarkiver på pergament, Bertel Andersen Hørby.

² Kancelliets Brevbøger 1576-79, s. 797.

³ Kolderup-Rosenvinge, Udvalg af gamle danske Domme, IV, s. 400.

⁴ Diplomatarium Hornumense.



Niels Poulsen Kras' segl 21. juni 1562



18. juni 1571

Jens Christensen, 1584

I bøndernes fuldmagt af 1. juni 1584 til at underskrive kong Christian 4.s hyldning nævnes Jens Skriver. Det er antagelig den senere herredsfoged. Niels Smed var da i dommers sted.

Jacob Nielsen, 1585, 1593

Jacob Skriver i Svenstrup nævnes 14. juni 1585 i vidne af Hornum herred om markskel mellem Sørup og Hæsum og 20. sept. 1591 i vidne, at Jens Jensen i Lyngbjerggård forbød Sørup mænd at føre mere end et læs tørv eller lyng til købstad om ugen. Jacob Skriver nævnes 21. maj 1593 i et tingsvidne af Hornum herred, at der blev svoret et fuldt ran over borgere i Aalborg. Han nævnes 9. juli 1593 i et vidne af Hornum herred som Peder Skriver, prior i Aalborg Hospital, fik om skel mellem Sørup, Estrup og Hedegård.



Jacob Nielsens segl 1. juni 1584

Balter Thamesen, 1594, 1598

Han var skriver 21. okt. 1594 i et synsvidne af Hornum herred om opstemning af Hasseris Å ved Ny Mølle i Aalborg og 8. jan. 1598 i vidne af Nibe birketing. Den 11. sept. 1598 nævnes "balther tuesen skriffuer" i et tingsvidne af Hornum herred om en eng i Restrup kær. Han var sikkert skriver ved både Hornum herredsting og Nibe birketing. Han boede i Nibe og var sikkert død før 19. april 1630 hvor der blev taget tingsvidne ang. kronens fæstere i Nibe. Her anføres Balter Thamesen øde. Hans segl viser et ålejern, så han var sikkert også fisker.



Balter Thamesens segl 8. jan. 1598

Poul Baltersen, 1604, 1611

Han var uden tvivl søn af formanden og boede som denne i Nibe. I tingsvidne af 22. sept. 1604 af Nibe birketing kaldes han Poul Skriver i Nibe og mødte for Dorthe Juel til Lundbæk og forbød enhver brug af hendes bund-

garnsstader på Nørrelåe ud for Nibe. Poul Skriver nævnes 11. jan. 1607 i vidne om øde gadehuse i Nibe og 2. feb. s.å. i tingsvidne af Hornum herred om øde gods i Støvring. Han nævnes herudover flere gange som herredsskriver i vidner om øde gods. Han er sidst fundet omtalt 16. sept. 1611.

I 1616 og 1617 træffes en ridefoged på Dronningborg med samme navn jf. flere landstingssager. Af en sag, der 30. aug. og 6. dec. 1623 var for landstinget om Tøttrupgård, som Anne Andersdatter Winther havde solgt til sin søn Peder Eriksen i Viborg og denne havde pantsat til præsten Tøger Jacobsen i Skyum (Thy), uanset han kun ejede en ringe del deraf, fremgår, at Peder Eriksens søsters datter var gift med Poul Skriver i Randers, ridefoged til Dronningborg. I en sag på Viborg landsting 18. aug. 1641 nævnes salig Poul Baltersen, forrige byfoged i Randers, hans hustru Kirsten Mikkelsdatter og hans børn Mikkel, Baltser, Lave, Christen, Eske og Anne. Det synes klart, at ridefogeden er den tidligere herredsskriver.



Poul Baltersens segl, 11. jan. 1607

Gunde Jensen, 1614, 1616

Gunde Jensen i Moldbjerg var skriver 24. april 1614 i et tingsvidne af Hornum herred udstedt af herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg, Jens Sørensen og Gunde Jensen ibid. Den 22. april 1616 vidnede han om øde krongods i Hornum herred. Han nævnes 1620 som kirkevæрге sammen med Christen Skrædder i Annerup.¹ Det var formodenlig hans krongård i Ellidshøj som Jens Jacobsen i 1631 fæstede, sikkert et udtryk for, at Gunde Jensen er død.² Jens Jacobsen var sikkert søn af Jacob Jensen i Svenstrup, hvis datter blev gift med Gunde Jensens søn Peder Gundesen, den senere herredsfoged. Gunde Jensen efterfulgtes efter alt at dømme af sønnen Peder Gundesen i Ellidshøj, der også senere var herredsfoged. En anden søn var måske Niels Gundesen i Ellidshøj, der bl.a. nævnes 4. okt. 1624 i en sag om en stjålen stud.

Peder Gundesen, 1617, 1631

Var også herredsfoged i Hornum herred og skriver i Hellum herred. Se omtale under herredsfogeder i Hornum herred.

Christen Pedersen, 21. jan. 1622

Christen Pedersen i Volstrup nævnes 21. jan. 1622 i to tingsvidner, hvor han var i skriverens sted. Efter patronymet kan han være søn af Peder Gundesen. Han fæstede sikkert 1620 den øde krongård, som Christen Buus forlod.³

¹ Rigsarkivet, Danske Kancelli B 184 d.

² Aalborghus lensregnskab, stedsmål 1631.

³ Aalborghus lensregnskab, stedsmål 1620-21.

Laurids Christensen Schiønning, 1623, 1625

Laurids Christensen Schiønning i Grårup i Aars herred var skriver 21. marts 1623. Han var også skriver 8. aug. 1625 jf. et tingsvidne, der som bilag hører til Aalborghus lens jordebog 1624-25. Hans søn er nedennævnte.

Christen Laursen Schiønning, 1629

Christen Laursen Schiønning i Grårup i Aars herred var skriver 5. sept. 1629 jf. et tingsvidne af Hornum herredsting.

Peder Laursen, 1632, 1633

Peder Laursen udstedte 28. maj 1632 vidne om øde gods i herredet og kaldes da Peder Laursen Schrifuer. Han vidnede 18. feb. 1633 om bønder, der var blevet forarmede under fjendernes indfald i landet og ikke kunne betale landgilde, samt 24. juni 1633 i tingsvidne af Hornum herredsting, at bønderne efter kongens befaling havde lagt humlekuler, podet imper og sat pile, men at det ikke ville gro grundet tørke og jordens ufrugtbarhed.

Peder Nielsen Gjelstrup, 1636, 1650

Født o. 1600, død o. 1665. Søn af Niels Jørgensen i Nibe. Hans første hustru kendes ikke. Han var anden gang gift med Trine Pedersdatter, der 1667 opholdt sig hos sin svigersøn Christen Terkelsen i Borup i Buderup sogn.

Han var 15. marts 1630 skriver ved Nibe birketing. I 1630 fæstede han en halv gård i Gjelstrup efter Søren Christensen og i 1635 et øde bol efter Christen Nielsen. Han var herredsskriver i tingsvidne af 18. juni 1636 til kronens delefoged, Christen Mortensen i Svenstrup, om bygfældighed på Ridemands Mølle i Svenstrup. Den 22. feb. 1638 fæstede han en øde kronjord i Nibe efter salig Jacob Oufvad.¹ Han blev 20. okt. 1645 beskyldt for at referere en sag forkert. Han tog sin afsked 1. jan. 1650. Efter matriklen 1664 fæstede han en gård i Gjelstrup, tilhørende Jørgen Due til Halkær, htk. 3-5-2 2 4/7, landgilde 3-5-2-2 2/7, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 svin, 6 mk. gæsteri. Desuden fæstede han et bol under kronen, htk. 0-7-0-0, 1 svin, gæsteri 3 mk. 12 sk. og 2 td. havre, 12 sk. skattepenge. Peder Nielsen Gjelstrup udtalte på sit dødsleje til sin bror Jørgen Nielsen i Nibe, at han frygtede, at der efter hans død skulle opstå tvist mellem hans børn om arven. Han havde kostet meget på sine børn undtagen på Michel, derfor skulle han have de penge, som resterede i arven efter Maren, og som hr. Niels i Nibe skyldte.

Børn af 1. ægteskab:

1. Anne Pedersdatter, gift med hr. Christen Terkelsen, residerende kapellan til Aarestrup, Buderup og Gravlev, død 1672 i Borup annekspræstegård, skifte 17. juni 1672 jf. Jyske Saml. 2,4, s. 411.
2. Maren Pedersdatter, død før 1667 i Nibe, gift før 1650 med hr. Niels Pedersen Aalborg, præst i Nibe, død 1675. Arven efter hende stod hos hr. Niels Pedersen, og hun døde i præstegården.

¹ Aalborghus lensregnskab, stedmaal 1631, 1635-36 og 1638-39.

Børn af 2. ægteskab:

3. Michel Pedersen Gjelstrup, herredsskriver, se nedenstående.

Jens Andersen Yde, 1650, 1657

Jens Andersen Yde i Bonderup i Ellidshøj var tingskriver i Hellum herred fra 1637 til omkring 1666 og i Hornum herred fra 1650 og 1657. Han havde først en fæstegård i Oplev under Vorgård, og hans far Anders Christensen i Busted blev i den anledning 22. maj 1627 stævnet på Hellum herredsting af Peder Gundesen, skriver i Ellidshøj.¹

1634 fæstede Jens Andersen i Bonderup en gård under Aalborghus len efter sin mor, som vistnok var en datter af Jens Jyde eller Jude i Busted.² Det er vanskeligt at tyde dette, for hans far Anders Christensen nævnes helt til 1650 i Busted. I flere sager ved Hornum herredsting kaldes han Jens Yde. Han tog åbenbart navn efter moderen, idet Jude hyppigt bliver til Yde. Jens Andersen i Bonderup, tingskriver, stævnede 10. okt. 1637 på Hellum herredsting Peder Christensen, foged Randrup, for skriverløn.

6. sept. 1641 stævnede Jens Andersen og medarvinger på Hornum herredsting Niels Christensen i Busted for arv efter dennes hustru, søsteren Johanne Andersdatter.³ Jens Andersen i Bonderup, tingskriver i Hellum herred, stævnede 22. april 1645 flere i Hellum herred for brevpenge. Han stævnede 24. juli 1649 og 14. aug. s.å. på Hellum herredsting en mand for brevpenge og rejsepenge, sikkert til København til kroningen af den nye konge.

Jens Andersen i Bonderup, herredsskriver i Hornum herred, nævnes i Aalborghus lens jordebog 1650 og 1656-57. I Sivert Brockenhuus' hovedskat til jul 1660 nævnes i Bonderup Jens Andersen og hustru Mette Christensdatter med børnene Anders, Niels, Mette, Karen og Anne samt to tjenestefolk.⁴ Han nævnes 1664 i matriklen som fæster af en gård under Aalborg Hospital, htk. 6-3-0-2 6/7. I matriklen 1688 nævnes Jens Andersen med samme hartkorn, halvdelen stod øde, han var da død, men det tog tid at få rettet bøgerne.

Jens Andersen døde før 26. feb. 1666. Dette fremgår af en arvesag, der da var for Fleskum herredsting. Peder Gregersen i Flamsted var død kort forinden, og hans enke Helvig Christensdatter blev da stævnet for gæld til afdøde Jens Andersens arvinger i Bonderup.⁵

Michel Pedersen Gjelstrup, 1666, 1670

Michel Pedersen Gjelstrup var søn af herredsskriver Peder Nielsen i Gjelstrup. Han var 1662 på Sønderkov ved Brørup, 1664 på Nielsbygård ved Ribe, sikkert som forvalter, og 1666 skriver i Nibe. Han blev 1667 fra-stjålet et bundgarn af Ole Hornsgaard og hans sønner i Nibe. Han boede jf. C.

¹ Hellum herreds tingbog 22.5.1627.

² Aalborghus lensregnskab, stedmål 1634-35.

³ Hornum herreds tingbog 6.9.1641.

⁴ Rigsarkivet, Militære Regnskaber, Mandtalsregnskab på Sivert Brockenhuus' Hovedskat til Jul 1660 fra Aalborg og Viborg Stifter, Jens Langdahls afskrifter.

⁵ Fleskum herreds tingbog 26.2.1666, s. 24b.

Klitgaard, Nibe Bys Historie i Gjelstrup, men han boede stedse i Nibe. I 1670 overlod han bestallingen til Christen Andersen Brun for 100 sldl.

Christen Andersen Brun, 1670, 1679

Født 1636 i Nibe, død 6. nov. 1679. Søn af Anders Sørensen Brun og Karen Christensdatter i Nibe. Gift med Johanne Christensdatter Resen, død efter 1683, som første gang var gift med Christen Laursen Ged i Nibe.

Christen Brun og søsteren Else solgte 1658 en gård Nibe, som de havde arvet efter moderen, til brødrene Simon og Johannes Christoffersen Weidemann i Aalborg. Christen Brun var først håndskriver hos Valdemar Lykke på Grinderslev Kloster og derefter regimentsskriver. To personer, der havde stået under ritmester Christoffer Frantz von Wintzein, vidnede, at Christen Brun i Nibe var deres mønsterskriver i 2 år, indtil 11. sept. 1660, da hele regimentet blev afdanket i Holsten, og i den tid var han ikke borte fra kompagniet, men lå med det uden for Hamburg. Tidligere havde Christen Brun opholdt sig i København. 1663 stævnedes han, der da var ugift og boede i Nibe, af Niels Michelsen, borger i København, til indløsning af et gældsbevis på 36 sldl. samt renter, som han 1654 havde udstedt til velagtede Christian Frederiksen, barnefødt i "Braderup i Holsten 1 mil sønden for Tønder", tjenende Jakob Nielsen i København som kældersvend i borgmester Find Nielsens kælder. Christian Frederiksen var blevet sin husbond en del penge skyldig, hvilke hans forlovere, bl.a. Niels Michelsen, havde betalt. Til gengæld havde de så fået fordringen på Christen Brun. Denne gjorde gældende, at brevet var udstedt i hans umyndige år og kun "udi et Skin udi Pestens Tid", da han var syg og af sin gode ven Christian Frederiksen blev tilskyndet, at hvis han ved døden skulde afgå på dette fremmede sted, skulle Christian Frederiksen som hans kammerat og medtjener befordre ham hæderligt til jorden, og så kunne han gennem gældsbeviset få dækning for omkostningerne af Christen Bruns fædrearv. Da Christen Brun blev rask igen, havde Christian Frederiksen sagt, at gælds brevet var bortkommet, og derfor udstedte han en revers til Christen Brun, at gælds brevet var ugyldigt. Reversen var bortkommet for Christen Brun "udi denne besværlige Fejdetid". Han blev dømt til at betale.

Han var sildesalter i Nibe. Herredsskriver 1670, konf. 17. sept. s.å. Han betalte den tidligere skriver Michel Pedersen Gjelstrup 100 sldl. for embedet. Pengene lånte han af svogeren, hr. Niels Pedersen i Nibe. Han blev tillige 12. aug. 1678 birkeskriver i Nibe. Han lånte ofte penge af herredsfoged Johan Clausen i Tyrrestrup. Johanne Resen var skrivekyndig og fik 1683 afkald af sin svigersøn, Jacob Byrgesøn i København, for den arv, hans hustru, Anne Katrine Christensdatter tilkom efter sin far, Christen Andersen Skriver.¹

Børn:

1. Anne Kathrine Christensdatter, gift med Jacob Byrgesøn i København.

¹ C. Klitgaard, Nibe, s. 279-81 og Historisk Tidsskrift 1925, 8,4. s. 136-38.

Peder Lauridsen Stub, 1679, 1687

Født o. 1655, skifte 25. nov. 1737.¹ Søn af Laurids Christensen i Nibe, kaldet Stub, levede 22. sept 1683 jf. Nibe tingbog, og Anne Pedersdatter Stub, død før 21. april 1704, hvor Peder Lauridsen Stub og søskende Else, Anne og Jørgen Stub gav arveafkald jf. Nibe tingbog. Han fik 28. dec. 1680 kgl. bevilling til uden trolovelse og lysning at blive gift med Mette Eriksdatter Klit, enke efter Laurids Christensen Mørk i Nibe, som der blev holdt skifte efter 17. dec. 1680. Hun levede 1692, hvor Peder Stub og hustru står som fæster under admiral Christian Bielke i Kop- og ildstedsskat.

Udnævnt 3. dec. 1679 og blev samtidigt skriver i Nibe birk. Ved herredssammenlægningen 20. nov. 1687 fik han lov til at fortsætte, idet han fik et godt skudsmål af landsdommerne: ”Den bedste til at Retten at betjene, saavel for han skriver en god Haand som ellers for hans Skikkelighed og Dygtighed og de andre skrivere derimod er af samme Kvalitet som deres Herredsfogeder (udygtige, vanvittige, uvederhæfttige).” Embedet konfirmeret 2. dec. 1699. Han og 12 andre Nibeborgere bekostede 1688 et pulpitur til Nibe kirke, hvor nu orglet står. Under et billede af en af apostlene står navnet P.L. Stub.²

Peder Stub efterlod sig 474 rdl. Arvinger var søsteren Ane. Endvidere børnene efter søsteren Else, død 1709-37 i Nibe, gift med Christoffer Sørensen i Nibe, død før 1709 i Nibe, nemlig Søren Christoffersen på Restrup og Karen Christoffersdatter Stub, gift med præsten Bernt Mulvad i Brøndum i Salling. Endvidere Peder Stubs broderdatter Helene Bodil i København og en anden broderdatter Elisabeth, død og havde efterladt sig tre børn nemlig Jørgen Holm, Helene Holm, som var i sit 19. år, og endelig Ane Marie Holm.

ALBÆK-TORSTEDLUND BIRK

Birket blev oprettet kort efter, at admiral Christian Bjelke til Edelgave ved ægteskab med Claus Krabbes enke var kommet i besiddelse af Torstedlund og Albæk. Ved kgl. åbent brev af 27. april 1686 fik han fri birkeret til disse hovedgårde og det jordegods, han erhvervede indenfor 3 miles afstand fra dem med ret til selv at udnævne birkefoged og -skriver.³ Da gårdene i 1724 købtes af grev Christian F. Levetzau til Restrup, fik birket en udstrækning på ca. 4 mil med nordgrænse ved Limfjorden. Birket omfattede Aarestrup sogn, Suldrup sogn undtagen 3 gårde, Sønderup sogn undtagen 2 gårde, en del af Gravlev sogn og en gård i Gravlev by, hele Oplev by, 5 gårde i Hjeds, 2 gårde i Busted, 4 gårde i Giver by samt Ågård i Giver sogn, 4 ½ gård i Rebild by, 2 ½ gård i Ø. Hornum by samt Volstrup og Mølgård i Ø. Hornum sogn, hele Sønderholm by undtagen 1 gård, Nyrup 8 ½ gårde og Tostrup by 6 ½ af de 7 ½ gårde, Frejlev sogn formodenligt alle gårde, 2 gårde i Drastrup, Nørholm sogn undtagen 1 gård. Birketinget opløstes ved kgl. resolution af 8. marts 1814 og fordeltes mellem Aars, Gislum, Helligum og Hindsted herreder.

¹ Nibe overformynderiprotokol, s. 73.

² Kurt Nielsen, Søren Skovfo, Nibe Kirke. 1995, s. 63.

³ Th. Johansen, Af Aarestrup Sogns Historie, Himmerland og Kjær Herred, 1936.

Birketingskontoret var i et gadehus nord for Aarestrup kirke vest for bydammen. I huset var der en lejlighed til en husmand, der skulle holde sit eget hus redlige ”undtagen Loft, Vinduer og Døre paa Birkestuen, hvilke Ejeren som Birke-Patron lader istandsætte, naar det maatte behøves”. Endvidere hedder det i husmandens fæstebrev og instruks: naar Tinget holdes om Vinteren, lader Lejeren gøre Ild paa i Kakkellovnen, men Ejeren lader det fornødne Brænde dertil udvise, hvorfor Lejeren er fri for personlig Arbejde paa Torstedlund Hovedgaard”. Tingdag var tirsdag.¹

Birkefogeder i Torstedlund birk

Jacob Jacobsen, 1693

Han blev udnævnt 2. maj 1693, konf. 7. juli 1696. I hans tid nævnes Laurs Jensen af Aarestrup som sættedommer.²

Anders Christensen, 1710, 1736

Anders Christensen i Bislev holdt ting 1710, jf. birkets ældste tingbog. Han var også foged i Lundbæk birk og var her udnævnt af Gregers Daa. Afsked 1735. Han døde sikkert før 1740, hvor Bislev kirkebog begynder.

Morten Lauridsen, 1735-1739

Morten Lauritsen forfattede en indberetning om tilstanden i Torstedlund birk, dateret Albæk 26. sept. 1735, som endnu findes i Rigsarkivet. Den er gengivet i Himmerland og Kjær herreds årbog 1917 s. 539. Efter Julius Bidstrup nævnes han første gang som birkefoged 2. april 1737. Han var foged, indtil han døde i 1739.³ Han boede på Albæk.⁴

Vilhelm Frederik Broholm, 1739-1742

Født o. 1701, begravet 11. feb. 1743 i Aarestrup, 42 år. Gift 26. dec. 1742 i Aarestrup med Christiane Frederikke Christence Laurberg, født o. 1719 i Sønderholm, begravet 6. marts 1764 i Sønderholm.⁵ Datter af provst Laurids Laurberg i Sønderholm og Karen Villumsdatter. Broholm døde efter kun en måneds ægteskab. Da hustruen nedkom med en søn, fik denne faderens navn, døbt 19. maj 1743 i Aarestrup, hvorefter hun giftede sig med den forgældede degn Peder Hansen Thrane i Sønderholm, med hvem hun fik 4 børn. Vilhelm Frederik Broholm var 1738 på Torstedlund. Udnævnt til birkedommer 6. maj 1740 og var da ridefoged. I justitsprotokollen ses det, at han holdt så grundige forhør, at hans medarbejdere kunne bede ham om at fatte sig i korthed. Efter et sagn går Broholm igen som et spøgelse i Sørvad nord for Torstedlund.

¹ Jyske Registre Nr. 50 jf. Himmerland og Kjær Herred 1915-17, s. 510, 539 og Th. Johansen, Af Aarestrup Sogns historie, Himmerland og Kjær Herred 1936, s. 81.

² Th. Johansen, Af Aarestrup Sogns historie, Himmerland og Kjær H. 1936-37, s. 91.

³ Himmerland og Kjær Herred 1915-17, s. 539.

⁴ Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 490.

⁵ Himmerland og Kjær Herred 1943-44, s. 232.

Jens Andersen Kjær, 1743-1759

Han var fuldmægtig ved birket, da han blev birkefoged. Embedet konf. 15. nov. 1743. Han var også herredsfoged i Aars-Slet herred, se her.

Søren Calmer, 1759-1779

Født 11. juni 1716 på gården Bechman¹ i Aasted sogn i Vendsyssel, død 1790 på Hjedsbækgård i Suldrup sogn, begr. 28. juni 1790. Søn af Thomas Sørensen Calmer og Karen Pedersdatter. Gift 1764 med Kristine Meyer, født 11. nov. 1714 i Arendal i Norge, død 16. feb. 1802, begr. 25. feb. i Suldrup. Ægteskabet var barnløst. Skifte efter hende ved Hornum herred. I Gravlev kirkes kor ses endnu Søren Calmer og hustruens slidte gravsten.

Søren Calmer var 1736 forvalter på Knivholt, 1740 på Torstedlund, senere fuldmægtig og ridefoged, 1759 birkedommer og -skriver, konf. hhv. 20. juli 1759 og 11. jan. 1760. Afsked 1779. Han var en dygtig jurist og ejede en stor bogsamling. Han købte 2. aug. 1771 Hjedsbæk Mølle af kronen og fæstede 1. juli 1778 konge- og kirkekorntiende af Lundbæk gods.²

I 1785 stiftede han et legat på 200 rdl. til vedligeholdelse af hans og hustrus begravelse i Gravlev kirke³. Af skiftet efter hustruen ses, at fogedembedet var indbringende.⁴ Formuen var 16.338 rdl., en anelig sum. 300 rdl. gik til hans slægt i Vendsyssel, hans søstersøn Thomas Calmer i Bechman fik 100 rdl. Calmers efterfølger, arvede 200 rdl., hans kone 100 rdl. og to af deres børn 100 rdl. Administrator Vilh. Topsøe, ved Vestindiske Handelskompagni i København og Anne Madsdatter Lindorff, født Krogstrup, enke efter Rasmus Lindorff ved det agende postkontor, arvede resten. Sidstnævnte solgte Hjedsbækgård til nedennævnte Knud Sørensen Theil for 6.000 rdl.

Mads Nørager, 1779-1785

Mads Nørager, konf. 29. sept. 1779. Han var også birkeskriver. Han blev 1765 herredsfoged i Aars-Slet herred, se her.⁵

Knud Sørensen Theil, 1785-1809

Han var født i små kår i Teglhus på Skørping mark, døbt 7. okt. 1742, 20. post Trinitatis, i Solbjerg, død 29. juni 1809 på Hjedsbækgård, begr. 3. juli 1809. Søn af Søren Knudsen i Teglhuset. Gift 16. aug. 1775 i Buderup med Anne Lorentze Lauridsdatter Aagaard, døbt 4. maj 1751 sst., død 25. april 1833 i Ebeltoft. Datter af præsten Laurids Jacobsen Aagaard i Juelstrup Præstegård, Buderup sogn, og Ane Pedersdatter Deichmann. Knud Theils gravsten står ved sydsiden af Suldrup kirke.⁶

17. sept. 1777 foged ved Visborggårds birk, 10. juli 1777 exam. jur. og 30. april 1783 skriver ved Hellig-Hindsted herredsting. Han var forvalter på

¹ Jyske Samlinger, 4,1, s. 85.

² Register til Lundbæk gods fæsteprotokol.

³ Hiort-Lorentzen og Salickath: Repertorium, V, 66.

⁴ Hornum Herreds Skifteprotokol 1794, S. 191, 300 og 321.

⁵ Hanherredbogen 2004, s. 82.

⁶ Om Knud Theils Slægt se Max Grohshenning: Legatfamilien Aagaard.

Torstedlund, da han 8. april 1785 blev birkefoged i Albæk-Torstedlund birk. Han var måske birkefoged i Resen birk ved Skive 1768.¹

Børn:²

1. Søren Theil, døbt 28. juni 1778 i Aarestrup, død 15. juni 1831 på Hjedsbækgård i Suldrup sogn. Exam jur. 1800, forvalter på Torstedlund, senere ejer af Hjedsbækgård. Gift 28. okt. 1817 i Suldrup med Ane Michelsdatter Moskov, fremstillet 7. dec. 1788 i Skørping, datter af Michel Christensen og Else Andersdatter i Moskovhuset. Hun blev gift anden gang med avlsforvalter Frans Carl Faber, der 1853 betegnes som fraskilt. Søren Theil var medhjælper på birkekontoret i tingets sidste år.
2. Laurids Aagaard Theil, døbt 7. jan. 1781 i Aarestrup, død 1830. Gårdejer i Ingerslev.
3. Jens Peter Theil, døbt 2. okt. 1785 i Aarestrup, død 18. jan. 1855 i Fuglse, hvor han var præst.
4. Ane Cathrine Theil, døbt 6. marts 1787 i Aarestrup, død 1. april 1862, gift 3. okt. 1810 med Jørgen Bodilsen, ejer af Havreholm, Vrejlev sogn, død 19. okt. 1845, 65 år.
5. Jacobea Christiane Theil, døbt 13. dec. 1789 i Aarestrup, død 19. juli 1862 i Nørresundby, gift 25. juli 1811 i Suldrup med Henrik Jermin, født 1785 i Aalborg, døbt 21. marts 1785 i Nørresundby, død 13. sept. 1863, ejer af Bundgård, Jetsmark sogn.
6. Anne Deichmann Theil, døbt 18. juni 1790 i Aarestrup, død 6. okt. 1840, på Haurholm, begravet i Vrejlev. Gift 26. nov. 1819 i Ørum med Ole Jensen Esmarch, født 1767 på Hessel, døbt 9. aug. i Aalsø sogn, død 6. maj 1826 på Marienhoff, Maria Magdalene sogn, 58 år. Det var hans 3. ægteskab.

Niels Bassesen, 1809-1814.

Konf. 8. dec. 1809. Han var byfoged i Nibe, se her.

Birkeskrivere i Albæk-Torstedlund birk

Niels Christensen, 1693

Udnævnt 2. maj 1693, konf. 7. juli 1696. Han var 1699 husmand og skriver: "Bircheskrifceren Niels Christensen, som er en Husmand, boende udi Ordestrup".³ I 1699 opgives hans løn til 1 td. rug og 1 td. byg, en meget kummerlig indtægt. Han var jf. skiftet 28. sept. 1720 gift med Karen Kjeldsdatter, og hendes værg var birkefoged Anders Christensen i Djørup.⁴

¹ Jeppe Aakjær, Af min Hjemstavns Saga, s. 386.

² Himmerland og Kjær Herred 1986, s. 38.

³ Rigsarkivet, Amtsregnskab Aalborghus, Kop- og Mandtalsliste 1692.

⁴ Albæk-Torstedlund gods skifteprotokol, s. 6a.

Jacob Jensen (Skytte), 1721-1759

Død 1759.¹ Skifte i Albæk-Torstedlund tingbog 10. okt. 1759. Boet var meget fattigt. Gift med Anne Christensdatter. De havde 6 sønner og 1 datter, hvoraf en døde i Norge, en var underofficer, og et par tjente på herregårde.

Udnævnt 14. marts 1721 af birkepatronen, major Albert Christoffer Due. Han havde tidligere i en halv snes år været skytte på Torstedlund. 1722 fik han fæstebrev på et hus på Kragelund mark. Hans løn var 3 td. rug og 3 td. byg i løn årlig, huset frit samt græsning til 6 køer og 16 gamle får. I penge årligt af hver af godsets gårde 8 sk., og hvor der var 2 mænd i en gård 8 sk. af hver, men var der 4 mænd i en gård kun 4 sk. af hver. Desuden 4 sk. af hver husmand. Pengene skulle han selv opkræve. Efter Jacob Jensens afgang blev skriverbestillingen forbundet med birkedommerhvervet.

Nikolaj Severin Wedel, 1785, 1795.

Selv om skriverembedet var nedlagt og forenet med birkefogedembedet blev Nikolaj Severin Wedell 1785 alligevel skriver 26. aug. 1785. Han var også skriver i Hornum-Fleskum herred og byskriver i Nibe, se her.

LUNDBÆK-PANDUM BIRK

Christian Juul, friherre af Rysensten, fik ved kgl. åbent brev af 15. nov. 1687 tilladelse til ved sine hovedgårde Lundbæk og Pandum at oprette et ordinært birketing med appellation til landstinget, hvortil alle hans bønder, som da lå til nævnte hovedgårde, og de, han herefter inden 2 mil kunne lægge til dem, skulle svare.² Birket omfattede det meste af sognene Veggerby, Bislev og Vokslev. Birket blev 20. nov. 1833 henlagt under Hornum-Fleskum herred. Birketinget afholdtes på Lundbæk. Den først bevarede tingbog er påbegyndt 17. nov. 1697. Birket blev måske først etableret 1696.

Birkefogeder i Lundbæk-Pandum birk

Tillige birkeskrivere fra 5. sept. 1766.

Anders Christensen, 1696, 1710

Anders Christensen i Bislev blev 8. juni 1696 udnævnt af Gregers Daa til Lundbæk.³ Han nævnes 1683 i Bislev i konsumptions- og folkeskatten. Han havde da hos sig en gammel skrøbelig enke, og en aldrende svag soldaterkvinde og i skatten 1696 står "Anders Christensen, Birchefoget, til Lundbechs Birch, efter beretning nyder intet pro officio uden Dom og Forseglingspenge, 1 dreng Christen Sørensen og 1 pige Maren Tomasdatter". 17. dec. 1704 nævnes Hans Christensen i Bislev som sættefoged i birkefogedens lovlige fravær og 15. juni 1712 Just Mortensen (Schjønning) i Snorup i Anders Christensens svaghed. I konsumptions- og folkeskatten 1710 nævnes under Djørup

¹ Hans død er ikke fundet i Aarestrup kirkebog.

² Rigsark., Jyske Registre Nr. 132, jf. Himmerland og Kjær Herred 1915-17, s. 547.

³ Himmerland og Kjær Herred 1915-17, s. 547.

”Birkefogeden Anders Christensen og hustru”.¹ Den 23. dec. 1711 blev der på Lundbæk birketing taget vidne om birkefogeden og birkeskriverens løn. ”Birkefogeden nyder årlig af hver gård i Bislev 1 skp. byg, som beløber sig til 7 td. 4 skp. og hvis penge for domme og tingsvidner, bebor ellers et gadehus hvortil landgilde 7 skp. 1 fjdk. korn”.² Han blev 4. nov. 1737 jf. tingbogen stævnet for restancer fra 1734, 35 og 36 for landgilde af et hus.

Ditlev Lauridsen Møller, 1735 -1746

Født o. 1680, død 1746 på Pandum, begravet 13. nov. i Bislev, 66 år. Skifte 1746 i Aalborg Bys skifteprtk. 1731-50, side 979. Søn af regiments-skriver Laurs Ditlevsen Møller i Skanderborg, født 9. dec. 1702 i Dallerup, og første hustru og Lisbeth Davidsdatter von der Heide, født 1653-56 i Helsingør, død før 15. juli 1687. (M. Seidelin, Den Seidelinske Slægtsbog, I, s. 140ff. og II, s. 826). Gift 22. april 1704 i Aalborg Budolfi med Susanne Marie Sørensdatter Weibye, født o. 1674, begr. 24. okt. 1744 i Bislev, 70 år. Skifte under Lundbæk 23. nov. 1745. Her var kun datteren Ellen arving. Marie Weibyes søster var sikkert Ellen Sørensd. Weibye, som 10. maj 1707 i Aalborg Budolfi blev gift med Niels Pedersen Kjærulf. De var sikkert døtre af Søren Sørensen Weibye, prokurator 1678 jf. Danske Prokuratorer.

Ditlev Møller var 1705 borger i Aalborg, 1705-1709 forpagter på Sød-ringholm, 1711 forpagter på Kølskegård i Hallund sogn ved Brønderslev og 1721-1729 forpagter på Pandum. Han holdt 1729 auktion over sin besætning. Udnævnt til birkefoged 9. dec. 1735, nævnes sidste gang 24. feb. 1745.³

Børn:

1. Johanne Møller, døbt 13. nov. 1711 i Hallund, gift med Christian Frederik Wifling, købmand i København.
2. Poul Møller, døbt 21. nov. 1712 i Hallund, 1746 urtekræmmer i Københ.
3. Ellen Møller, døbt 25. jan. 1717 i Hallund, død 6. sept. 1789 i Holstebro, var 1746 i Aalborg, gift 19. juni 1750 i Budolfi med sognepræst i Nørre Felding-Tvis, Damianus Knudsen (1718-1776). Persh. Ts. 1967-8, s. 143.
4. Søren Møller, var 1746 forpagter på Fyn.
5. Ditlev Møller, var 1746 borger i London.
6. Poul Møller.
7. Lisbeth Kathrine Møller, var 1746 salig Johan Mavors i Randers', sikkert identisk med hr. Johan Ernst Mavors, kapellan ved Skt. Mortens i Randers, født o. 1690, død 1734. 5 børn født i Randers 1728-34. De havde bl.a. en søn Korfits Ditlev, døbt 1729.
8. Laurids Møller, ”studiosus, monseignør”, Ditlev Møllers søn, der blev begravet i Sønderholm 17. maj 1730, var sikkert også en søn.

¹ Jens Langdahls afskrifter.

² Lundbæk birks tingbog 1697-1721, s. 347b.

³ Lundbæk birks tingbog 1721-1747, s. 335.

Borre Hansson, 1746-1766

Født o. 1686, begravet 6. dec. 1774 i Bislev, forrige birkefoged, 88 år.¹ Det meget omfattende skifte under Lundbæk 6. dec. 1774 nævner ingen arvinger, men omtaler et større lån hos hans bror Christen Hansen Kirkegaard i Nibe. Borre Hanssons kone begravet i Bislev 31. juli 1752, 58 år. Han er muligt den handelsmand Borre Hansson, der 10. okt. 1720 i Aalborg Budolfi blev gift med Elisabeth Andreasdatter og i 1720'erne var handelsmand i Aalborg. Han nævnes som birkefoged første gang 13. sept. 1747 og sidste gang 15. jan. 1766. Laurids Møller var sættemdommer 1. jan. 1767 og 6. juli 1768.

Jørgen Christensen Svejstrup, 1766, 1793

Døbt 5. feb. 1717 i Horsens, begravet 2. jan. 1793, i Bislev, 72 år! Søn af Christen Svejstrup (den yngre), byskriver på Nørregade i Horsens, og hustru Anna Andreasdatter. Ugift. Jørgen Svejstrup var 1750 ridefoged på Lundbæk-Pandum gods. 4. juli 1766 exam. jur., konf. 5. sept. 1766 på embedet som birkedommer og -skriver. Hans bror Andreas Svejstrup var forpagter på Pandum i Vokslev sogn. Degnen Johan Jensen Svejstrup i Nibe-Vokslev sogn var hans næstsøskendebarn.²

Michael Gjerløv, 1795

Døbt 2. juli 1758, Festo Visitatio Mariæ, i Ø. Torslev ved Randers, død 29. dec. 1842 i Aalborg (Frue), 85 år. Søn af skoleholder Anders Gjerløv i Torslev og Karen Hauen. Gift 23. juli 1792 i Bislev med Abel Marie Ræder, født 27. aug. 1760 i Stangvik, død 6. marts 1843 i Aalborg (Frue). Datter af ejer af Aaviken, kaptajn Johan Christoffer Ræder og Cathrine Marie Riiber.

16. dec. 1783 exam. jur., 1779 og 1792 forvalter på Lundbæk, birkedommer og -skriver 6. marts 1795. Afsked 20. nov. 1833. Han var 1811-29 tiendekommissær i Hornum, Aars, Slet og Gislum herreder. Han boede som pensioneret birkedommer 1834 i Djørup sammen med hustruen og den ugifte datter Johanne. Han var sikkert birkedommer, indtil birket blev nedlagt 1833.

Børn:

1. Karen Marie Gjerløv, døbt 8. marts 1793 i Bislev.
2. Johanne Andrea Gjerløv, døbt 4. feb. 1795 i Bislev.
3. Sara Kathrine Gjerløv, døbt 1. okt. 1797 i Bislev.

Birkeskrivere i Lundbæk-Pandum birk

Tillige birkefogeder fra 5. sept. 1766.

Jørgen Jørgensen, 1692

Han boede 1692 i Nibe, og kaldes da birkeskriver til Lundbæk birketing.³

¹ Lundbæk gods skifteprotokol, 1741-80, s. 298.

² Ole Færch, Vokslev Sogns Historie, s. 264. Nygaards Sedler.

³ Rigsarkivet, Amtsregnskab Aalborghus, Kop- og ildstedsskat 1692.

Niels Jensen Lyngaa, 1696, 1701

Embedet konf. 20. juni 1696. Han nævnes 1696 i konsumptions- og folkeskatten: ”Husfolk som har fæste i Bislev by: Niels Jensen Birkeskriver til Lundbæk birk, 1 pige Anne Christensdatter, nyder intet pro officio uden skriverpenge”. I skatten 1698 kaldes han Niels Jørgensen, birkeskriver og 1700: ”Niels Jensen, Birkeskriver, nyder intet uden skriverpenge”.¹ Den 27. juni 1701 nævnt sidste gang som birkefoged i birkets tingbog. I konsumptions- og folkeskatten 1710 nævnes han under husmænd med folk: ”Birkeskriveren og hustru, 1 pige”. Dette må dog forstås som den tidligere birkefoged.

Frands Hjelm, 1702, 1735

Frands Hjelm er ikke som de øvrige birkeskrivere nævnt i Danske Kancelli, Adskillige Bestillinger. Han blev birkefoged mellem 27. juni 1701, og 23. juli 1702. Han er muligt den Frans Pedersen Hjelm af Viborg, der 1687 var fadder i Østerbølle. Den 23. dec. 1711 blev der på birketinget taget vidne om birkefogedens og birkeskriverens løn. Birkeskriveren fik årlig af Lundbæk 4 td. korn 2 td. rug og penge, som falder af retten, bebor ellers et gadehus, som er indstenet med kålhav.² Den 24. aug. 1735 var Christen Møller birkeskriver i Frands Hjelms lovlige fravær, sikkert sygdom. Fra 7. sept. 1735 nævnes Christen Møller som sætteskriver og fra 12. okt. 1735 som skriver, så Frands Hjelm var da gået af. Han boede i Bislev og nævnes 1724 i lægdsrullen, og han havde et bol, hartkorn 0-0-3-0 under Lundbæk gods.³

Christen Møller, 1735

7. sept. 1735 var han sætteskriver og fra 12. okt. 1735 skriver.

Jørgen Tidemand, 1735, 1741

Født o. 1688, begr. 21. okt. 1742 i Bislev, 53 år. Skifte under Lundbæk 9. jan 1744. Hustruens navn ukendt, hun levede 1744. Boet var fattigt, værdierne 34 rdl., mens udgifterne var 64 rdl., så der var intet til arvingerne. Jørgen Tidemand blev birkeskriver mellem 12. okt. og 9. nov. 1735.

Børn:

1. Elisabeth Tidemand, født. o. 1724, begr. 23. sept. 1765 i Fjaltring, 43 år, gift 20. nov. 1751 i Bislev med Søren Jensen Scavenius, præst, født 1719, begr. 15. okt. 1781, Fjaltring. Han fik 4. feb. 1752 kgl. oprejsningsbrev, fordi hans hustru var kommet for tidligt i barselsseng. Han blev gift anden gang 4. marts 1768 i Fjaltring med Ingeborg Beyer.
2. Anne Sofie Tidemand, født o. 1727, nævnes i skiftet 1744.
3. Karen Tidemand, født o. 1728, var 12. juni 1756 fadder i Bislev og boede da på Lundbæk.

¹ Jens Chr. Langdahls afskrifter.

² Lundbæk birks tingbog 1697-1721, s. 347b.

³ Rigsarkivet, Danske Kancelli, Lægdsrulle 1724, Hornum herred, lægd 265.

Jørgen Svejstrup, 1741

Den 12. dec. 1742 nævnes Jørgen Svejstrup som konstitueret birkeskriver. Det er uden tvivl den senere (1771) nævnte birkefoged og -skriver.¹

Peder Madsen Schiøtt, 1743, 1765

Født o. 1708, begravet 26. juli 1772 i Bislev, 64 år. Hustruens navn kendes ikke. Hun var 9. jan. 1757 fadder i Bislev, men ikke fundet død i Bislev. Han fik 1. jan. 1743 kaldsbrev, udstedt af Otto Henrik Juul.

Børn:

1. Hedvig Sophie, døbt 19. april 1740 i Bislev.
2. Søren, døbt 4. juni 1741 i Bislev.
3. Anne, døbt 17. nov. 1743 i Bislev.
4. Frederik Christian, døbt 19. april 1750 i Bislev.

Poul Uttermøhlen, konstitueret, 1767, 1768

Døbt 21. juni 1750, 4. søndag efter Trinit., i Tårup præstegård. Søn af Tøger Uttermøhlen, præst i Tårup-Kvols, død o. 1768 og Sofie Olufsdatter Winther, død efter 1801 i Nibe. Den 1. jan. 1767 og 6. juli 1768 var Poul Uttermøhlen sætteskriver. Han var 1778 forvalter på Astrup ved Skive.

NØRHOLM BIRK

Birkefogeder i Nørholm

Niels Gudmundsen, 1492

Han nævnes 6. eller 13. juli 1492 som birkefoged i tingsvidne af Nørholm birketing, at en eng i Hasseris kær i 80 år eller mere har ligget til Hasseris, og at ingen har gjort kære på den før nu foged Josep Eriksen på Restrup.

Mads Mouridsen Pugh, 1552, 1555

Han vidnede 29. juli 1552 på Nørholms ting, at Nyrup mænd havde brugt Nyrup mark i 50 år og udstedte 29. marts 1555 tingsvidne, at nogle mænd lovede, at deres kvæg ikke skulle komme i Restrup kær. Han far var uden tvivl Mourids Christensen Pugh i Mølgård, Lundby sogn, Slet herred. Mourids i Mølgård, Joen Laursen i Hedegård og medbrødre vedgik 1520 bod for et drab, som Jørgen Pugh havde begået. Senere blev en af deres slægt dræbt. Kongen forbød da nogen at befatte sig med sagen, før han kom til Jylland.² Mourids Pugh levede 1. marts 1541 jf. brev af Slet herreds ting, at Mourids Christensen i Mølgård og Inge Lauridsdatter i Lundgård med lavværge var stævnet for gæld.³ Mourids Christensen Pugh var død 1544, for da stævnedes Lars Nielsen i Mølgård Christen Mouridsen i Mølgård, Mads Mouridsen i Nørholm og Christen Pugh i Klitgård for bod for drab på Christen Christen-

¹ Lundbæk birks tingbog 1747-91.

² Lars Sjödin, *Handlinger till Nordens Historia 1515-1523*, s. 260. Stockholm, 1967.

³ Rigens Forfølgninger, Troels Dahlerup I, s. 660.

sen.¹ Mourids og Christen var uden tvivl brødre, der hæftede for boden fra 1520. Peder Ridemand, herredsfoged i Hornum herred skulle opkræve boden og stævnedes 1546 af den dræbtes bror Anders Christensen i Hyllested for betaling. Mads Mouridsen Pugh var død før 18. juni 1582, se nedenstående.

Børn:

1. Skammel Madsen i Nørholm, Mads Mouridsens søn, og medarvinger, blev 18. juni 1582 stævnet af Palle Christensen i Odense, søn af Mads Mouridsen Pughs bror, Christen Pugh i Klitgård fordi Mads Mouridsen, som hans værge solgte noget frit jordegods på Fyn. Skammel Madsen fremlagde kongebrev, der tillod ham at sælge jordegodset, men Palle Christensen mente, at dette var erhvervet ved usandfærdig beretning. Hans søn var sikkert Christen Skammelsen i Nørholm, der 18. april 1631 på Aalborg byting stævnedes Niels Laursen Hals i Aalborg for gæld 9 rdl.



Mads Mouridsen Pugh segl 19. juli 1555

Christen Troelsen, 1575, 1582

Han nævnes 5. nov. 1575 i en sag mellem Ejler Grubbe og bisp Jacob om bundgarnsstader i Limfjorden.² Den 18. juni 1582 nævnes han i en sag ved rettertinget i København, se ovennævnte Mads Mouridsen Pugh.

Erik Thomsen, 1616, 1625

Knud Gabriel (Akeleye) til Krenkerup stævnedes 20. jan. 1616 Erik Thomsen ang. en bøde, han havde tildømt Jens Juel, uagtet lovovertræderen var Knud Gabriels tjener. Erik Thomsen og birkeskriver Anders Villumsen blev 6. juni 1618 ved landstinget sagsøgt af Søren Haard på vegne af Jens Juel til Kjeldgård, indehaver af provstiet i Viborg Kapitel, for et tingsvidne om bundgarnsstader ved Klitgård, som ikke stemte med tingbogen. Erik Thomsen nævnes 6. okt. 1620 i vidne om præsterne i Nørholms ret til halvdelen af kongetienden. Den 25. feb. 1620 nævnes Corfitz Nielsen (Kras) i Nørholm i dommers sted. Erik Thomsen var jf. Viborg Kapitels jordebog 1625 fæster af en gård i Nørholm, afgift 3 pd. byg, 9 skp. havre, 6 skp. havre, 1 svin, 1 gås, 26 sk. 2 alb. arbejdspenge, 21 sk. 2 alb. gæsteri. Han blev 20. jan. 1625 stævnet til landstinget af Laurids Nielsen Guldsmid i Aalborg. Han var død før 14. juli 1626 jf. en sag ved landstinget 13. aug. 1626, hvor broderen Mads Thamesen i Nørholm stævnedes den nye birkefoged Michel Pedersen for en dom, han havde afsagt mellem Erik Thomsens arvinger.

¹ Danske Magazin, 4,1, s. 168.

² Nibe tingbog 1638-39, s. 17b-20.

Michel Pedersen, 1626

Michel Pedersen cum socio, dvs. med medfæster(e) står i Viborg Kapitels jordebog 1625, Nørholm, som fæster af en gård afgift 3 pund byg, 6 skæpper havre, 3 svin, 1 gås, gæsteri 21 skilling 1 album.

Han blev 12. aug. 1626 af den senere birkefoged Mads Thamesen i Nørholm stævnet til Viborg landsting for en dom af 14. juli, han havde dømt mellem Mads Thamesen og medarbejder om arv efter den tidligere birkefoged Erik Thomsen. Landstinget dømte, at dommen var i orden.

Jens Nielsen, Niels Jensen, før 1670

Måske var der to ukendte birkefogeder før 1670. Dette fremgår af en sag 6. aug. 1680 på Nørholm birketing. Mads Sørensen i Nørholm lod læse kongens lavsbrev af 2. sept. 1670: Nørholms gadehusmænd og hus inderste, ledige folk og pebermøer i deres eget bo bør gøre en dags arbejde for birkefogeden i høst eller høhøsten, som altid har været sædvane. Der stævnedes 24 dannemænd i Nørholm, som tilkendegav, at de ikke mindedes, at sådan var sket før, hverken da salig Niels Jensen var birkefoged eller salig Jens Nielsen og salig Christen. Sidstnævnte er sikkert Christen Troelsen. Det synes rimeligt at placere de to andre efter Michel Pedersen, men før Poul Nielsen Kras.

Poul Nielsen Kras, 1633

Født o. 1580, død mellem 18. dec. 1648 og 8. juli 1649 i Nørholm. Søn af herredsskriver Niels Poulsen Kras i Moldbjerg og den adelige Anne Bertelsdatter Hørby. Gift med Maren Bertelsdatter Kjærulf, født o. 1595, død o. 27. okt. 1656 i Nørholm, begr. 4. nov., datter af Bertel Pedersen Kjærulf og Ingerd Pedersdr. Skriver og ikke som i Kjærulfske Studier s. 84, barn af Bertel Bertelsen Kjærulf. Dette stemmer med Klitgaards egne rettelser i hans eksemplar på Landsarkivet i Viborg. Begravet i Nørholm kirke, hvor der tidligere var et epitafium over dem.¹

Han boede 1610 i Nørholm i en gård, der lå under Trudsholm. Den 26. sept. 1618 sagsøgte Poul Nielsen Kras, delefoged for Jens Juel til Kjeldgård, der var forlenet med domprovstiet i Viborg, birkefoged Søren Pedersen og birkeskriver Jens Nielsen i Nibe i en sag om bundgarnsstader i Limfjorden. Han var nærværende, da Ane Pedersdatter Kjærulf på Egholm o. 1620 delte sin gård med sønnen Peder Kjærulf. Den 16. maj 1625 stævnedes Poul Kras i Nørholm på Aalborg byting Jens Andersen Krag, rådmand i Aalborg, vedr. gæld.² Han var ikke en mand uden selvfølelse. Det viser en sag fra landstinget 2. juli 1625, hvor han stævnedes fogeden på Vår. Denne havde taget vidne på, at da kongens brev om en ny forordning om fiskeriet ved Klitgård og Nibe blev oplæst af rådmand Jens Andersen Krag i Aalborg, havde Poul Kras sagt, at ”han kunne stryge hans rumpe med brevet”. Det det kun var et stuevidne, altså ikke vidnet til tinge, kendte landstinget det magtesløst.

¹ C. Klitgaard, Kjærulfske Studier, s. 84.

² Aalborg byfogedes tingbog.

Ligeledes 2. juli 1625 stævnedes han på landstinget Jens Andersen Hals, rådmand i Aalborg, Jacob Vognsen, byfoged sst., Christen Christensen i Brødland? og Laurids Pedersen i Øster Halne ang. en voldgift, som de på Kær herreds ting 10. maj havde afgjort mellem Poul Kras på egne og medarvingers vegne og Laurids Jensen i Rævsgård, ang. bondeskyld, ægt og arbejde med anden rettighed af den halve Rævsgård og et halvt gadehus, som Laurids Jensen iboede, hvoraf halvdelen tilhørte salig Bertel Kjærulfs børn og arvinger. Da voldgiften ikke var efterkommet, pålagde landstinget parterne at møde førstkommande tirsdag 14 dage i Jacob Vognsens hus i Aalborg med deres breve og dokumenter og voldgiftsmændene der da endeligt at afgøre sagen. Rævsgård i Vadum sogn fik Poul Nielsen Kras med hustruen.

Poul Kras ejede huse i Aalborg og udviste 1627 et par lejere.¹ Han blev 1632 overfaldet på gaden i Aalborg af Jens Andersen, som 1630 var blevet landsforvist og havde mistet sin fæstegård Store Vadumtorp, fordi han havde beligget Ane Lauridsdatter, datter af herredsskriver, senere herredsfoged Lars Pedersen og Bodil Hansdatter Mørk, der var beslægtet med ham i 2. og 3. led.² Gården var overtaget af Poul Kras' svigersøn Oluf Pedersen Kjærulf. Jens Andersen fik imidlertid lov til at vende tilbage til landet, dvs. Nørrejylland. C. Klitgaard fortæller i Kjærulfske Studier: "De mødte da Jens Andersen, og da de kom tæt på ham, tog Poul Kraas sin Hat af og rakte sin Haand ud imod ham og ønskede ham velkommen hjem. Men Jens Andersen greb sit Værge, som han gik med under Armen, og sagde til Poul: "Du skal faa den Del, du bør at have, for det, du har gjort imod mig i min Fraværelse," og i det samme løb Jens Andersen ind paa Poul Kraas og stødte ham for Brystet med sin højre Haand samt "skjæbede" med Munden. De to Nørholm-boere stødte ham nogle Gange bort; men saa sagde Jens Andersen til Poul Kraas: "Er du saa god en Karl, som du holder dig for, kom du med udenfor Byen og slaa fra dig," hvortil Poul Kraas sagde: "Du er ikke den, som jeg eller nogen god Karl bør at slaas med, men der skal blive "slaaste med dig paa de Steder, som du fortjener," og saa gik Poul Kraas til Slottet, medens Jens Andersen svang sin Kaarde og truede og undsagde ham. Poul Kraas lod saa Jens Andersen tiltale ved Aalborg Byting og fremlagde her et Tingsvidne af Nørholm Birketing 21. dec. 1632 med Jens Klitgaards Vidnesbyrd. Jens Andersen forlangte imidlertid Sagen behandlet ved sit Værneting".³

Han og hustruen gav 1632 en prædikestol med billedskærerarbejde til Nørholm kirke, og 1643 lod de den staffere. Han var birkefoged 16. feb. 1633 og stævnedes da til landstinget for et vidne, han havde udstedt.⁴ Poul og Christen Justsen i Ferslev stævnedes 23. nov. 1636 deres søskende Jørgen, Peder og Mette for et bænkebrev, udstedt i Ferslev 25. juli 1635 om skifte efter faderen, herredsfoged i Fleskum herred, Just Pedersens gods, underskrevet af Poul Kras i Nørholm (gift med deres kusine), Peder Bloch i Gerholm,

¹ Aalborg byfogedes tingbog 18.6.1627.

² Kr. Værnfelt, Kjær Herreds Knaber, Himmerland og Kjær Herred 1967, s. 28.

³ Aalborg byfogedes tingbog 24.12.1632 og 25.2.1633.

⁴ Diplomatarium Hornumense.

Michel Nielsen (Kjærulf) i Hunetorp (moderens halvbror) og Peder Gregersen i Flamsted.¹ Han bortskødede 1641 en gård i Nibe.² I 1646 havde han en proces med Johannes Andersen, gift med søsteren Margrethes datter, Maren Thomasdatter. 1648 havde han en ny proces med ham, efter at Poul Nielsen Kras havde bemægtiget sig boet efter søsteren Margrethe, død 1647 i Nibe.³

1651 stævnedes hans børn for Kjær herredsting ang. udskiftning af Ø. Halne Kær.⁴ I 1650 lod Maren Bertelsdatter Kjærulf altertavlen i Nørholm Kirke staffere, ”som hendes salig Mand havde udlovet,” og 2. dec. 1650 stævnedes hun Maren Jacobsdatter, salig Bernt Hincheldeys enke i Aalborg for gæld til Poul Kras. Hincheldeye var købmand i Aalborg, og Poul Kras handlede også med Jens Bang sst.⁵ Han nævnes i en del sager med slægtninge, lejere, kreditorer m.v. på landsting, Aalborg byting og Nibe birketing.

Poul Nielsen Kras fik 1630 eller 1636 lavet et sølv-lågkrus, som er i privateje. Herpå ses hans segl, en stiliseret sammenslyngning af forbogstaverne i hans navn, den lodrette stamme med trekanten et P (Poul), nedenunder N (Nielsen) og K (Kras). Bomærket ses også på datteren Maren Poulsdatter Kras og hendes mand Mads Sørensen Wolfs epitafium i Nørholm kirke. I forhold til epitafiet er bogstavet N spejlvendt og K’et lidt fortegnet på sølvkruset.

Børn.⁶

1. Niels Poulsen Kras, birkefoged i Nørholm, se nedenfor.
2. Karen Poulsdatter Kras, født o. 1614, død o. 1698 i Nørhalne i Biersted sogn, gift o. 1640 med Jens Bertelsen Kjærulf, født o. 1610 i Ø. Aslund, Ø. Hassing sogn, død o. 1685 i Nørhalne, gårdfæster i Nørhalne.
3. Anne Poulsdatter Kras, født o. 1616, gift med Oluf Pedersen Kjærulf i Vadiumtorp, der nævnes 1631-1652.
4. Anne Poulsdatter Kras, født o. 1618, død efter 1675, gift første gang o. 1640 med Christen Mortensen i Svenstrup, død 1671, skifte 21. feb. 1673 i Nørholm tingbog, søn af Morten Jensen i Lynghjerggård. Delefoged til Aalborghus 1633-1650. Han var en tid ridefoged i Himmerland. Nibe tgb. 1653 fol. 41b. Gift anden gang i 1672 med Christen Thomsen i Svenstrup.
5. Bertel Poulsen Kras, født o. 1620, immatrikuleret 1643 som student fra Aalborg, antagelig død før 1651.
6. Poul Poulsen Kras, født o. 1622, død i Nørholm 4. maj 1685, gift første gang med Anne Andersdatter, enke efter Jakob ... gift anden gang i Nørholm 30. jan. 1676 med Anne Thomasdatter. Han var i 1664 fæster af en gård i Nørholm under Viborg Kapitel.

¹ Kr. Værnfelt, Fleskum Herreds Selvejerbønder, Jyske Saml. 5,6, 1941-42, s. 151.

² Nibe tingbog 13.2.1641, s. 82a.

³ C. Klitgaard, Vendsysselske Præstefamilier, s. 286. C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Kras, Kuri, Wiingaard, Wolf m.fl., Persh. Ts., 1920, s. 212. Viborg landstings dombog A, 29.7.1648, s. 253.

⁴ Kjær herred tingbog 16.9.1651.

⁵ D.H. Wulff: Jens Bang, s. 242. Kjærulfske Studier, s. 84.

⁶ C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Kras, Kuri, Wiingaard, Wolf m.fl., Persh. Ts., 1920, s. 208. C. Klitgaard, Kjærulfske Studier, s. 209.

7. Else Poulsdatter Kras, født o. 1623, død o. 1653 på Øland, gift 10. marts 1630 i Nørholm med Peder Nielsen Klim, født o. 1613, begr. 17. nov. 1693 på Øland, sognepræst til Øland.
8. Maren Poulsdatter Kras, født o. 1627, gift med Mads Sørensen Wolf, birkefoged i Nørholm, se nedenfor.
9. Inger Poulsdatter Kras, gift før 1651 med Poul Knudsen Skytte, begr. 5. maj 1659, Aalborg Budolfi. Gift anden gang 6. juni 1660 i Aalborg Budolfi med kaptajn Daniel Zimmermann i Aalborg.
10. Mette Poulsdatter (Kras). Efter alt at dømme var der også en datter Mette Poulsdatter født o. 1600, død efter 1685, gift med Søren Jensen Buus, død før 1672. Han fæstede 1627 faderen Jens Buus' krongård i Hæsum.¹



Poul Nielsen Kras' bomærke, til venstre på epitafium over datteren Maren og hendes mand Mads Sørensen Wolf i Nørholm kirke, til højre på hans sølvkrus fra 1636

Mads Thomsen, 1643

Født o. 1590, begravet 17. juli 1654 i Nørholm. Gift med Maren Pedersdatter, begravet 20. aug. 1670 i Nørholm, og kaldes af Østergård. Skifte efter hende 12. sept. 1672 i Nørholm birks tingbog.

12. aug. 1626 stævnedes Mads Thomasen i Nørholm på egne og medarvingers vegne birkefoged Michel Pedersen i Nørholm for hans dom af 14. juli om arv efter deres bror Erik Thomsen, tidligere birkefoged. Endvidere blev stævnet Laurids Kras og Maren Jensdatter med samme dom, som Poul Kras på sine egne og Michel Pedersens vegne fremlagde. Erik Thomsens arvinger var tildømt halvdelen af kornet i laden og det udsåede korn, men kun frøgælden af det usåede, Landsdommerne fastholdt birketingsdommen, der må forstås sådan, at Mads og Erik Thomsen i fællesskab har drevet den gård, som Erik Thomsen står for 1625 jf. ovenstående. Maren Jensdatter var formodentlig Erik Thomsens hustru. Laurids og Poul Kras er utvivlsomt brødrene Laurids og Poul Nielsen Kras, hhv. herredsfoged i Hornum herred og birkefoged i Nørholm, men deres rolle i sagen er uklar, måske slægtninge.

Mads Thamesen i Nørholm, den tid dommer til Nørholm birketing, blev 15. marts 1643 stævnet til landstinget af Niels Krag til Trudsholm for en dom, hvorved han havde frikendt menige Nørholms sognemænd for halvparten af kronens og kirkens anpart af Nørholms tiende at stæde og fæste.

Mads Thomsen var, sikkert fra broderens død 1616, alenefæster af Østergård i Nørholm, matr. nr. 4.²

Børn:

¹ Anton Blaabjerg, Er du i familie med bryggerne. Slægterne bag bryggerne J.C. og Carl Jacobsen, Forlaget Slægten 1997.

² Niels Østergaard, Landsbyen Nørholm.

1. Anna Madsdatter, gift med Michel Jensen i Nørholm, der 12. sept. 1672 på Nørholm birketing gav arveafkald til hustruens søster Else, for arv efter hendes forældre Mads Thomsen og Maren Pedersdatter, der levede og døde i Østergård.
2. Else Madsdatter, født o. 1629, begravet 11. dec. 1708 i Nørholm, gift 17. søndag i Trinitatis 1661 i Nørholm med Jens Jensen Østergaard i Nørholm, begravet 19. jan 1672 i Nørholm, hvorefter hun 1673 blev gift med Søren Jensen ”Øster i Byen”.

Niels Poulsen Kras, o. 1645 - o. 1657

Født o. 1615, død. 30. jan. 1657 i Nørholm. Søn af ovennævnte birkefoged Poul Nielsen Kras. Gift o. 1645 med Kirsten Jørgensdatter, død 6. maj 1683 i Nørholm. Datter af Jørgen Vognsen i Glerup, Vester Bølle sogn og Maren Pedersdatter (Byrialsen).¹ Hun blev gift anden gang 30. sept. 1660 med Niels Mogensen Wingaard i Nørholm, død 3. maj 1666, søn af Mogens Thomsen Wingaard, præst i Nørholm, og Anna Kjeldsdatter. Niels Poulsen Kras nævnes 1635 i Aalborghus lensregnskab, og blev birkefoged o. 1645.

Børn:²

1. Peder Nielsen Kras, født o. 1647, student fra Aalborg 1671, levede 1681.
2. Bertel Nielsen Kras, født o. 1648, levede 1657, vist død før 1681.
3. Margrethe Nielsdatter Kras, født o. 1649, død 28. maj 1681 i Nørholm, begravet i kirken, gift 26. nov. 1680 i Nørholm med Søren Christensen Niemann, borger i Aalborg. Ved forlig i Aalborg 17. aug. 1681 blev skiftet efter hende ordnet jf. Nørholm tingbog 11. nov. 1681.
4. Poul Nielsen Kras, døbt 23. jan. 1631 i Nørholm, begr. sst. 8. marts 1651.
5. Poul Nielsen Kras, døbt 12. sept. 1652, 13. s.e. Trinit., begr. 8. sept. 1657.
6. Jørgen Nielsen Kras, døbt i Nørholm 13. nov. 1653, 23. sønd. efter Trinit. Var 1670 hjemme, 1698 fæster i Nørholm, sad i små kår jf. Nibe tingbog 1698, fol. 186 b, boede 1704 i Nibe og blev ofte stævnet for gæld. Gift med Karen Jensdatter, født o. 1647, begravet i Nørholm 28. april 1709.

Mads Sørensen Wolf, o. 1657, o. 1684

Født o. 1612, død 26. maj 1683 i Nørholm. Han havde en bror Oluf Sørensen i Nibe eller omegn.³ Gift første gang o. 1649 med Maren Poulsdatter Kras, født o. 1627, død i barselseng 8. sept. 1671 i Nørholm, datter af birkefoged Poul Nielsen Kras. Gift anden gang 4. okt. 1674 i Nørholm med Kirsten Jensdatter, død 30. maj 1679 i Nørholm. Mads Sørensen Wolf blev birkefoged o. 1657, konf. 2. sept. 1670. Han nævnes sidste gang som sådan 13. april 1683. Han havde ofte selv sager for tinget. I hans sidste år nævnes Niels Christensen Sønderholm, Villum Jacobsen og Peder Christensen Vestergaard

¹ Anton Blaabjerg, Familien Christensen, Badegård i Hverrestrup, Slægtsarkivet, 1979.

² C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Kras, Kuri, Wiingaard, Wolf m.fl., Persh. Ts., 1920, s. 209.

³ Nibe tingbog 8. juni 1650.

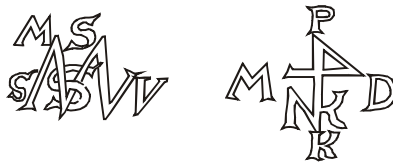
ofte i dommers sted. Mads Wolf førte 24. sept. 1680 sag mod Thyge Andersen til Gjerrumgårds enke Kirsten Knudsdatter, ang. en obligation på 200 rdl.

Den 16. dec. 1678 stævnedes Christen Andersen, tingskriver i Nibe, på vegne af Mads Sørensen Wolf i Nørholm Peder Nielsen i Tostrup Mølle.¹ Ved matriklen 1688 ejede han $\frac{2}{3}$ af Tostrup Mølle og borgmester Mathias Worm i Ribe resten. Efter matriklen 1664 var han fæster af Viborg Kapitels gård i Nørholm, htk. 8-2-1-1 4/7, afgift 6 td. byg, 6 skp. havre, 1 svin, 1 gås, 22 sk. 2 alb. gæsteri, 26 sk. 2 alb. arbejdspenge og to gadehuse, afgift 10 sk. Endvidere fæstede han en gård tilhørende Christian Urne, htk. 5-0-11/7-0, afgift 4 tdr. byg, 6 pd. havre, 1 svin 1 gås, 24 sk. 2 alb. arbejdspenge. Den 3. juni 1670 mødte han for Axel Urne til Marsvinsholm i en sag ved birketinget.

1. feb. 1684 købte Jens Knudsen i Aalborg salig birkefoged Mads Sørensens salterbod i Klitgård.² Mads Sørensen Wolf og hustruen lod 1664 opsætte et epitafium i Nørholm kirke med malerier af dem selv og deres børn.

Børn:³

1. Maren Madsdatter Wolf, født 23. nov. 1651 i Nørholm, død 1. maj 1723 i Bredkjær i Hellevad, gift 4. juni 1671 i Nørholm med Jacob Pedersen Bruun, født 15. marts 1645 i Aalborg, død 25. sept. 1717, præst i Skæve.⁴
2. Mette Wolf, gift med Iver Knudsen i Aalborg. Det er sikkert dette ægtepar, der 31. jan. 1676 fik bevilling på at være fri for åbenbart skrifte, fordi hun var kommet for tidligt i barselsseng.
3. Søren Madsen Wolf, født 1. april 1665, døbt 12. marts 1666 i Nørholm, død 28. maj 1721 på Teglgård i Hellum herred, gift første gang med Maren Christensdatter Gjedsman fra Aalborg, døbt 14. juni 1663, Aalborg Budolfi, død 7. nov. 1697. Gift anden gang 7. nov. 1704 på Teglgård i Skørping sogn med Dorthea Louise Kramers fra Sønderborg, død 1720. Han købte i år 1700 Teglgård i Skørping sogn. Gården brændte 1704.
4. Else Madsdatter Wolf, gift med Hans Jensen i Bygum, herredsfoged i Rinds herred, se her.⁵
5. Kirsten Madsdatter Wolf, levede 1. feb. 1684. Nørholm tingbog.



Mads Sørensen Wolf og Maren Poulsdatter Kras' (faderens)
bomærke på epitafiet i Nørholm kirke.

¹ Hornum herreds tingbog.

² Nørholm birks tingbog.

³ C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Kras, Kuri, Wiingaard, Wolf m.fl., Persh. Ts., 1920, s. 211.

⁴ C. Klitgaard, Vendsysselske Præstefamilier, s. 271.

⁵ Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike, s. 35. C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Kras, Kuri, Wiingaard, Wolf m.fl., Persh. Ts., 1920, s. 207.

Peder Christensen Vestergaard, 1684-1687

Født o. 1644 i Aalestrup, død i Nørholm, begr. 15. juli 1714. Han blev også kaldt Peder Christensen Aalestrup.¹ Søn af Christen Pedersen (Byrialsen) i Aalestrup, Østerbølle sogn, og Kirsten Andersdatter, som var af herredsfogedslæggt i Rinds herred. Gift første gang 23. juni 1672 i Nørholm med Anna Sørensdatter Buus, født o. 1631, død i Nørholm, begr. 3. marts 1697, 66 år, datter af Søren Jensen Buus i Hæsum og Mette Poulsdatter, som sikkert var en Kras. (Se birkefoged Poul Nielsen Kras i Nørholm). Hun var enke efter Simon Nielsen Vestergård i Nørholm. Gift anden gang 10. okt. 1697 i Nørholm med Geske Marie Sørensdatter, begr. 17. okt. 1745 i Nørholm.

Som birkefoged forbød han 11. juli 1684 alle i birket at huse ledige folk, løsgængere, betlere eller andre, som ikke havde rigtigt pas. Ved herredssammenlægningen 1687 kaldte landsdommerne ham udygtig, vanvittig og uvederhæftig, og han blev afskediget. I 1688-matriklen står han som fæster af Vestergård i Nørholm under Restrup, gl. htk. 9-0-0-1 1/7, nyt htk. 9-3-1-1.

Hans bror Anders Christensen var herredsfoged i Gislum herred, og Peder Christensen Vestergaard blev 6. marts 1706 stævnet til Hornum-Fleskum herredsting, fordi han som værge ikke havde udredt arv til broderens børn.

Børn 1. ægteskab:

1. Simon Pedersen, døbt 14. juni 1674 i Nørholm, begr. 12. okt. 1674 sst.
2. Christen Pedersen, døbt 27. feb. 1676, degn i Ø. Hornum og blev slæbt ihjel efter en løbsk hest.

Børn 2. ægteskab:

3. Søren Pedersen, døbt 23. april 1702, begr. 28. okt. 1714.
4. Anders Pedersen, døbt 6. maj 1705 i Nørholm, begr. 15. jan. 1714 sst.
5. Jens Pedersen, døbt 22. jan. 1708.
6. Anna Pedersdatter, døbt 5. okt. 1709.

Birkeskrivere i Nørholm

Laurids Nielsen, 1577, 1579

Han var skriver, da Christen Jensen i Suldrup, herredsfoged, Søren Jepsen i Guldbæk, Anders Christensen i Estrup og ”loudig Nielsen i Nørholm skrifftr ther samesteds” 26. aug. 1577 udstedte et tingsvidne. Peder Skriver, forstander i Helligåndsklosteret i Aalborg fik 6. juli 1579 på Hornum herredsting vidne udstedt af Jens Christensen i Svenstrup, herredsfoged, Las Thamesen i Snorup, Christen Nielsen i Hornum, og ”Laurits Nielsen i Nørholm, Schriffuer ther samesteds”.

Anders Villumsen, 1618, 1620

Han og birkefogeden sagsøgte 6. aug. 1618 af Jens Juel til Kjeldgård, se birkefogeden. Han nævnes snapslandsting 1619 i en sag ved landstinget og 25. feb. 1620 i sag om tiende til præsten i Nørholm. Jf. Viborg Kapitel jorde-

¹ Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike, s. 24.

bog 1625 var han fæster af en gård i Nørholm, afgift 3 pd. byg, 9 skp. rug, 6 skp. havre, 1 svin, 1 gås, 20 sk. 2 alb. arbejdspenge, 21 sk. 1 alb. gæsteri.

Peder Kras, 1620

Nævnt 6. okt. 1620 i vidne, at præsterne i Nørholm altid fik halvdelen af kongetienden. Måske søn af herredsskriver Niels Poulsen Kras i Moldbjerg.

Peder Espensen, 1646

Peder Espensen, skriver i Nørholm, nævnes 24. feb. 1646 ved hustruen Abelone Pedersdatters arv efter sin fader Peder Jacobsen i Aalborg. Hun var jf. Hovedskatten til jul 1660 gift med Laust Skrædder, Nørholm og her nævnes som børn Maren Pedersdatter, hvilket må være Peder Espensens datter.¹

Jacob Jørgensen, 1671, 1687

Jacob Jørgensen nævnes 13. juli 1671 og 12. jan. 1672 i Nørholm birks tingbog. Han fungerede til herredssammenlægningen 1687. Han havde da ikke kgl. bestalling, og landsdommerne gav ham ikke noget godt skudsmål og noterede, at han ”intet ønsker heller end at han derfra maatte blive entlediget”. Han er formodentlig identisk med Jacob Degn, der nævnes 1672 i konsumtionsskatten. I givet fald døde han 1693 i Nørholm, begravet 30. aug, var gift med Mette Nielsdatter, der sikkert var en Kras, begravet 2. april 1702 i Nørholm, og havde en søn Niels Jacobsen.

NIBE BIRKETING TIL 1727

Christian 3. gav 19. feb. 1545 Nibe birkeret, og byen blev udskilt af Hornum herred. Birketetinget var først inde i byen, men 3. aug. 1590 fik lensmanden på Aalborghus ordre til at flytte det udenfor byen, dog indenfor birket, da folk ofte mødte berusede ”så der holdtes uskikkelijkheid og ond tingfred”. Det blev da flyttet nord for byen under bakken. På bakken stod der en galge, som ses på Peder Hansen Resens prospekt fra 1677. I 1673 var tinget dog atter i Nibe by. Tilbageflytning synes sket inden 1632. Tingdag var lørdag.

Birkefogeder i Nibe

Lars Thamesen, før 1556

Han blev 1558 af Jørgen Prip til Pandum stævnet til rettertinget for ulovligt at have holdt byting. Hvornår er ikke oplyst, men efter registreringerne om Just Farsen, jf. nedenfor må det nok være før 1556.

Just Farsen i Nibe, 1556, 1572

Han udstedte 1556 et vidne, jf. en sag 28. marts 1573. Efter Nibe tingbog 1666 fol. 40 var han birkefoged 1572. Han beseglede 24. juni 1561 et skøde

¹ Rigsarkivet, Militære regnskaber, Mandtal på Sivert Brockenhuus' Hovedskat til Jul 1660.

fra Clemind Nielsen i Nibe til Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund på et hus og en salterbod i Nibe, ”vesten ved fjorden”, som var bygget på en jord, som tilhørte salig Søren Madsen i Nibe, men som Niels Jonsen nu ejede.

Han nævnes 17. maj 1562 i vidne af Nibe birketing om en ret til brændsel i Harrild hede, som præsten i Vokslev og Nibe havde. Den 18. marts 1570 nævnes han i vidne af Nibe birketing, at Hans Barskier forbød nogen at bruge den jord og ejendom, som lå vest for Mads Pallesens hus i Nibe og ned til Limfjorden uden tilladelse fra hans husbond, Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund. Christen Andersen i Nibe og brødrene Niels Andersen i Grydsted og Jens Andersen stævned ham 23. sept. 1570 på landstinget ang. hans dom om arv efter brødrenes halvbror Jesper Mogensens.

Den 28. marts 1573 stævned Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund ham ved landstinget ang. hans dom imellem hans far Jon Madsen (Viffert) og Erik Madsen i Nibe om et hus i Nibe. Just Farsens dom blev underkendt, og at han skulle stå til regnskab herfor ved retten. Just Farsen er sidste gang nævnt 8. april 1592 i en sag ved Viborg landsting anlagt af høvedsmanden på Aalborg, Ove Lunge til Odden, imod Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og nogle husejere i Nibe. Omtalen her refererer dog til en periode før 8. april 1592. Den 5. dec. 1547 nævnes en Eske Farsen i Nibe, måske en slægtning.



Just Farsens segl, 24. juni 1561

Lars Pallesen, 1572

Han blev 27. maj 1572 stævnet for kongens retterting af Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, der fik 15, 10 og 5 dags breve over ham for hovedgæld og faldsmål, fordi han ikke ville gøre udlæg og registrering for 12 daler for kost og tæring på to rejser til landstinget i en sag med ransnævninge.

Anders Nielsen, 1588, 1589

Han blev 2. aug. 1589 stævnet for Viborg landsting ang. hans vidne i en sag, hvor Peder Bloch i Gerholm havde stævnet Christen Lauridsen Suhr og hans hustru, Kirstine Jensdatter i Nibe i anledning af, at der var frastjålet Hans Ertmand af København 120 daler, mens han boede hos Christen Suhr. Hans dom blev ophævet. Han var også 31. maj 1589 birkefoged.

Laurids Nielsen, 1591, 1598

Født før o. 1550, død efter 1611. Søn af Niels Nielsen i Gjelstrup. Laurids Nielsen nævnes 12. okt. 1579, da Christen Pedersen, foged i Helligåndshuset i Aalborg, på Hornum herredsting fik tingsvidne om sandemænds tov over Aastrup, Lyngsø, Kirketerp og Hyllested marker. Han var da ikke birkefoged. Han var 28. aug. 1587 sandemand på Hornum herredsting. Han var birkefoged jf. tingsvidne af 6. nov. 1591 af Nibe birketing udstedt i sag mellem kronen og Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund om hvorvidt de, der

boede på kronens grunde i Nibe, skulle lade sig indskrive i Aalborghus lens jordebog og betale stedsmål og anden herlighed til kronen, uanset at de selv havde bygget husene og i en del tilfælde solgt dem til Niels Jonsen Viffert.

Efter tingsvidne af 3. april 1598 om skel mellem Binderup og Gjelstrup kunne han huske 40 år tilbage i tiden. Han nævnes 23. aug. 1598 i vidne af Nibe birketing om Christoffer Michelsen (Tornekrans) til Lundbæks forbud mod fiskeri ud for Djørup og Holmager. Han og sønnen Anders Lauritsen nævnes 16. sept. 1611 i en sag om markskel mellem Grydsted og Tyrrestrup.

Lars Nielsen var år 1600 fæster af en krongård i Grydsted, ydelse 1 tønne sild, 1 svin og 6 hestes gæsteri.¹ I 1610 gav hans søn Anders Laursen i Grydsted 30 rdl. i stedsmål "af den gård ibidem, som hans fader Las Nielsen hantnem oplod".² Efter en landstingssag 2. marts 1633 og 3. aug. 1633 ang. arv efter Peder Fisker i Nibes mor, Maren Nielsdatter, som døde i Malmø, var Lars Nielsen søn af Niels Nielsen i Gjelstrup. Hans søstre var nævnte Maren Nielsdatter samt Anne Nielsdatter, gift med Ytte Sørensen i Nibe.

Børn:

1. Anders Lauridsen, fæster i Grydsted efter faderen, gift med Anne Vognsdatter, datter af Vogn Jensen i Veggergård.³
2. N.N. Lauridsdatter, var 1633 gift med Christen Nielsen i Grydsted.
3. Kirsten Lauridsdatter, var 1633 hjemme.
4. Anne Lauridsdatter, opholdt sig 1633 i Gjelstrup.



Lars Nielsens segl 6. nov. 1591

Niels Pedersen, 1604, 1610

Niels Pedersen i Nibe, birkefoged, Christen Thyboe og Clemind Pedersen vidnede 22. sept. 1604, at Poul Skriver i Nibe fik vidne, at han havde forbudt at bruge fru Dorthe Juel til Lundbæks bundgarnsstader på Nørrelåe. Den 14. sept. 1608 blev han stævnet af Søren Pedersen i Nibe på vegne af dennes bror Niels. Efter C. Klitgaard, Nibe, s. 272, var han birkefoged i 1610.



Niels Pedersen
birkefoged i Nibe, 22. sept. 1604

¹ Aalborghus lens jordebog.

² Aalborghus lensregnskab 1610-11.

³ Nibe tingbog 2.6.1632, jf. Holger Rasmussen, Limfjordsfiskeriet før 1825, s. 378.

Christen Madsen, før 1615, 1616

Født senest 1580, død mellem 25. juli 1636 og 16. sept. 1637 i Klæstrup, Vokslev sogn. Skifte ved Hornum herredsting 16. og 23. okt. 1637. Arv og gæld blev ikke vedgået. Om hustruen vides intet.

Han var fæster af en krongård i Klæstrup under Aalborghus og boede dermed udenfor birket. I jordebogen 1604-05 ses Michel Andersen, Søren Nielsen og Thomas Andersen. Christen Madsen nævnes første gang i pendingskat Mortensdag 1610 sammen med to medfæstere, Hans Nielsen og Michel Andersen. Efter lensregnskabet 1611-12 betalte han sagefald for broderen Anders Madsen for brud på kirkeloven. Han nævnes flere gange o. 1615-16 at have været i dommers sted på Nibe ting. Dette fremgår af en sag ved Viborg landsting 20. jan. 1616, hvor han blev stævnet af Christen Pedersen i Nibe ang. tingsvidner, Christen Pedersen havde erhvervet, og som Christen Madsen havde nægtet at forsegle, mens han var i dommers sted.

Gården i Klæstrup blev 23. juni 1626 skødet til Jens Juel til Lindbjerggård i Vestjylland, s.å. til Niels Friis til Krastrup, s.å. til Mogens Kaas til Støvringgård og 1628 til Aalborg Hospital. Kongen fik, til at lægge under godset Pandum, herligheden eller $\frac{1}{3}$ af gården, en årlig afgift eller landgilde på 9 skp. rug, 1 ørte byg, 3 pd. smør og 1 fødenød. Aalborg Hospital fik bonde-skylden eller $\frac{2}{3}$ af gården, årlig afgift 1 skp. rug, 2 ørte havre og 1 svin.

Af sager ved Viborg landsting 17. feb. 1616 og 16. aug. 1617 ses Christen Madsen at have repræsenteret fru Birgitte Brahe til Turebygård i en drabssag både på Nibe birketing og på landstinget. Den 14. feb. 1618 tilbageviste landstinget en sag til Nibe ting, hvor Christen Madsen var stævnet 23. sept. 1615. Sagsøgeren mødte ikke og Christen Madsen tilkendtes kost og tæring for turen til Viborg. Den 25. april 1636 stævnedes han af fogeden på Torstedlund, Knud Jensen, på Hornum herredsting for gæld fra 1630 på 4 sldl. Den 25. juli 1636 blev han og svigersønnen Palle Pedersen udpantet for restancer til Aalborg Hospital. Den 15. maj 1637 stævnedes han af kongens foged, Christen Mortensen, ang. vurdering af landgilde.

Børn jf. skiftet og hovedskatten 1660:¹

1. Mads Christensen i Tostrup, sikkert den Mads Muus, der nævnes med hustru, 1 søn, 3 døtre og 1 tjenestedreng i hovedskatten 1660 og i 1664-matriklen var fæster under Hans Friis: 1 gård Mads Christensen, 5-0-2-6/7 og hvis søn formodenligt 1688 nævnes som fæster under magister Hans Dinesen, Randers: Nr. 2, Niels Madsen, gl. htk. 5-0-2-6/7, ny 3-4-0-0.
2. Kirsten Christensdatter.
3. Maren Christensdatter, gift med Morten Nielsen i Tostrup, der 1660 nævnes i hovedskatten med hustru, 4 sønner og 1 datter, 1664 nævnes som fæster af en gård under Jørgen Seefelds arvinger, htk. 6-7-0-2 6/7.
4. Anne Christensdatter, født før 1620 i Klæstrup, død efter 1650, hvor hun omtales i en retssag sammen med børnene Sophie, Peder og Maren. Gift

¹ Rigsarkivet, Militære Regnskaber, Mandtalsregnskab på Sivert Brockenhuus' Hovedskat til Jul 1660 fra Aalborg og Viborg Stifter, Jens Langdahls afskrifter.

- med Palle Pedersen, født før 1615, død i Klæstrup 1673-80, overtog o. 1636 svigerfaderens gård i Klæstrup.
5. Else Christensdatter, gift med Jens Christensen i Sønderholm.

Christoffer Holgersen, 1617

Birkefoged Christoffer Holgersen i Nibe fik 23. feb. 1617 forleningsbrev på kronens part af korntiende af Nibe sogn, som var 2 ½ ørte byg, kvit og frit.

Christen Pedersen, 1618

Han nævnes som birkefoged 4. dec. 1619 i en sag ved landstinget. Heraf fremgår, at han var birkefoged 13. dec. 1618, hvor han medvirkede ved fordeling af Ingvor Michelsen i Nibe. Der var også en anden Christen Pedersen i Nibe, og der var mange sager på landstinget med dette navn 1616-33, men ikke klart, om det er den tidligere birkefoged.

Søren Pedersen, 1618, 1649

Efter C. Klitgaard, Nibe, var han gift med Kirsten Madsdatter. Han var birkefoged 15. aug. 1618 jf. en sag ved landstinget 26. sept. 1618, hvor han og birkeskriver Jens Nielsen i Nibe af Jens Juel til Kjeldgård blev stævnet, fordi de ikke ville udstede genpart af tingsvidner om et bundgarnsstade. Han stævnedes 7. maj 1625 på landstinget Søren Bisgaard i Nibe, der havde været i dommers sted på birketinget ang. kost og tæring i en sag, han havde med Christen Pedersen i Nibe. Han havde i årenes løb mange sager med denne ved landstinget. Han havde jf. tingbogen 8. juni 1639 en sag med sine sønner.

Han stævnedes 3. aug. 1633 Vogn Jensen i Veggergård, Christen Nielsen i Grydsted, Søren Jensen i Hornsgård, Jens Ibsen i Grydsted, Peder Jensen i Klæstruplund og Michel Døgind i Klæstrup for deres vidne af Hornum herredsting 4. feb. 1633, at de mindedes i 70 og 80 år, at Maren Jensdr. født i Vokslev sogn, Peder Fiskers mor, som boede og døde i Malmø, var datter af Laurids Nielsens søster, som boede i Grydsted, efter hvilket vidne Anders Lauridsen i Grydsted og hans søskende m.fl. ville tilvende sig arven. Søren Pedersen mener, at det strider mod et vidne, han fik på Nibe birketing ang. hans hustru, hendes børns og hendes brors ret til arven fra Malmø, og at vidnet ikke er i orden, da det er ene slægtninge, der har vidnet for hinanden, idet Vogn Jensen er Anders Lauridsens hustrus far, Christen Nielsen er Anders Lauridsens søsters mand, Søren Jensen i Hornsgård og Peder Jensen i Klæstruplund er Anders Lauridsens moders søsters sønner. Han hævder, at de ikke er så gamle, at de kan huske 70 og 80 år tilbage. Endelig ville han med tingsvidne bevise, at Peder Fiskers mor ikke hed Maren Jensdr. men Maren Nielsdr. Han stævner også Anders Lauridsen i Grydsteds børn. Da ingen af modparten mødte, ophævede landstinget vidnet af 4. feb. 1633. Hvorledes Søren Pedersens hustru er arveberettiget er vanskeligt at forstå.

Han afgik 31. marts 1649 og tog da skudsmål ang. sin embedsførelse.

Børn:

1. Christen Sørensen, født i Nibe, nævnes i tingbogen 8. juni 1639. Tog 1653 tingsvidne om sin fødsel, liv og levned. Han havde gået i Nibe skole og havde skikket og forholdt sig ærligt, kristeligt og vel i alle måder.
2. Peder Sørensen, nævnes i tingbogen 8. juni 1639.

Ingvor Michelsen, 1649-1663

Født o. 1590. Død før 9. dec. 1664 i Nibe, begravet i kirken, boet registreret 4. marts 1665.¹ Moderen døde før 18. dec. 1641, hvor kirkeværge Christen Hansen Maller, stævned ham for en gæld på 4 sldl. for begravelsen. Han nævnes 9. juni 1649 på birketinget som værge for broderen Niels Michelsen i Nibes børn. Endvidere havde han en søster Edel Michelsdatter, død før 1657, gift første gang med en Laurids og havde med ham datter Karen, død i april 1643, gift med Christen Lauridsen Ged i Nibe. Ingvor Michelsen blev 23. marts 1657 stævnet af søskendebørn for at ville tilegne sig arven efter Karen Lauridsdatter. Gift med Maren Nielsdatter, død efter 1665.

Han var 3. feb. 1616 i Nibe, og hans tjenestekarl blev da stævnet til landstinget for vold. Måske som en udløber af sagen blev Ingvor Michelsen selv stævnet til landstinget for vold 4. dec. 1619. Han står i Aalborghus lens jordebog 1617-18 stå som fæster af en gård i Nibe, afgift 1 tønne sild, men fik ½ tønne i afkortning.² Gården blev synet mange gange i årenes løb jf. syn indført i tingbogen bl.a. 5. maj 1655 og var oftest misligholdt.

Inden han blev birkefoged, havde han en funktion som skatteopkræver og blev sammen med to andre skatteopkrævere 4. okt. 1634 stævnet af kongens delefoged Anders Lauridsen i Grydsted, der rykkede for skat. Ingvor Michelsen havde sit stolestade i kirken og 6. feb. 1641 stævned delefogeden ham, men han beholdt stolen. Sagen var dog oppe igen 1663, og her fremgår, at det var nr. 7 i kirkens nordside. Han blev birkefoged 1649 og afgik 1663.

Børn:

1. Christen Ingvorsen, boede 1665 i Nibe og gav 2. feb. s.å. arveafkald.
2. Anne, der 1665 blev gift med Ole Christensen i Nibe.
3. Else, der længe før 1665 var rejst til Bergen.
4. Maren, gift med Niels Christensen Podemester i Nibe, som købte et hus af svigerinden Karen og 28. nov. 1663 stævned svigerfaderen herfor.
5. Karen, 1665 i Nibe, ugift.

Jens Pedersen, 1663-1677

Bestallingsbrev 26. maj 1663 fra lensmand Ove Juel, Aalborghus, konfirmeret 29. juli 1667 og 12. sept. 1670. Han var en hidsig mand. I 1667 skulle han vige dommersædet og Knud Jacobsen Sommer indtræde i hans sted, men 10. aug. s.å overfaldt han Knud Sommer med grimme ord på tinget og måtte senere undskylde. Han blev 1672 anklaget for at have undladt at levere nogle af Nibe bys penge til amtsskriveren, men han svarede, at det var ikke nødvendigt at føre proces herom, han skulle med det første ordne sagen. Han

¹ Nibe tingbog 1665, fol. 13, 74, 187 b, jf. C. Klitgaard, Nibe.

² Harry Christensen, Nibe, s. 4.

var 1673 i stor svaghed, hvorfor delefoged Peder Justsen Schiønning, søn af Just Mortensen Schiønning i Suldrup, var konstitueret.

Han tog sin afsked 1677. Jens Pedersen var antagelig fra Nibe, hvor hans mor, Maren Andersdatter, boede hos sin datter Kirsten, gift med skomager Peder Sørensen. En anden datter Karen var gift med skomager Jacob Jacobsen i Nibe. Han blev 1679 tiltalt af amtskriver Mogens Willumsen for korn, som han nu og da havde fået. Jens Pedersen hævdede, at han har fået kornet som løn for at udføre amtsskriverens sager på tinge. Han var da fattig og skrøbelig og havde været svag i lang tid. Han levede endnu 13. feb. 1682.

Knud Pedersen, 1677-1710

Død 23. feb. 1715 i Nibe, epitafium i Nibe kirke. Gift første gang med Inger Jensdatter, død o. 1679, datter af Jens N.N. og Valborg Olufsdatter i Vust. Søster til Karen og Rigborg Jensdatter i Vust. Knud Pedersen fik 26. april 1679 arveafkald fra hendes arvinger. Gift anden gang efter kgl. bev. af 12. juli 1682 til vielse uden trolovelse med Maren Andersdatter Gjedsman, født 1637, død 1719 i Nibe, begr. 15. maj i en egekiste, hvorfor betaltes 2 rdl. afgift. Datter af rådmand Anders Gjedsman i Sæby og søster til Urban Andersen Gjedsman i Klitgård, ridefoged på Restrup. Hun blev første gang gift 1679 med major Conrad Wichman, født o. 1612, død 2. april 1681 i Nibe.

Knud Pedersen blev 1665 foged på Nørlund, og boede da i Ravnkilde, 1668 og 1696 nævnes han som foged på Torstedlund. Han blev 2. april 1677 udnævnt til birkefoged i Nibe, konf. 12. sept. 1680. Ved herredssammenlægningen 1687 blev det bestemt, at han skulle fortsætte sin bestilling, så længe han levede. Landsdommerne havde da kun godt at sige om ham i modsætning til mange af hans kolleger. Knud Pedersen beklædte embedet til 18. jan. 1710. Han var tillige 1678, 1679 og 1684 forpagter af konsumtionen i Nibe.

Han var ofte forhindret i at administrere retten. I okt. - nov. 1680 betjentes den således af Jens Jensen Klitgaard, og 28. feb. 1683 blev Christen Christensen Roed autoriseret som birkefoged, når Knud Pedersen var forhindret. Han og hustruen blev 1709 overfaldet af degnen Anders Boddum i Nibe, hvilket blev en ubehagelig sag for degnen. Knud Pedersen drev avlsbrug og gæstgiveri i Nibe og var velstående. Han ejede også sildestader i Limfjorden ved Nibe.¹ Hans enkes bo udviste en formue på 4.300 rdl. Hans signet (1698) bærer bogstaverne K. P. S. S. og viser en mand, der holder en kæmpemæssig fisk i halen.² Der var ingen børn i hans ægteskaber.



Knud Pedersens segl, 8. okt. 1698

¹ Holger Rasmussen, Limfjordsfiskeriet til 1825, s. 322, 476.

² Nibe-Vokslev kald 1483-1803, dok. nr. 4, 8.10.1698.

Birkeskrivere i Nibe 1545-1727

Erik Madsen, 1570

Han er utvivlsomt den Erik Madsen i Nibe, der sammen med Rasmus Lauridsen i Aalborg ved Viborg landsting 10. jan. 1557 stævnedes Jens Nielsen i Hornum, Mourids Skrædder i Vitskøl og deres medbrødre for et vidne, de havde udstedt sammen med Joen Madsen (Viffert) til Torstedlund, at ”der er gangen skyld og landgilde af det hus til Torstedlund, som Joen Madsen og Laurids Madsen trætter om”. Han nævnes dog ikke her som skriver. Den nævnte Rasmus Lauridsen var sikkert søn af Laurids Madsen, og der synes at være slægtskab mellem Erik Madsen og Laurids Madsen, måske brødre.

Han var birkeskriver i et vidne 18. marts 1570 af Nibe birk, at Hans Barskier forbød at bruge jord og ejendom vest for Mads Pallesens hus i Nibe og ned til Limfjorden, uden tilladelse fra, Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund. Den 28. marts 1573 stævnedes Niels Jonsen (Viffert) birkefoged Just Farsen i Nibe til Viborg landsting ang. en dom, han har afsagt i en trætte om et hus i Nibe mellem hans far Jon Madsen (Viffert) og Erik Madsen i Nibe.

25. jan. 1594 udstedte landsdommer Mourids Stygge vidne, at lensmand Ove Lunge på Aalborghus havde stævnet birkefoged i Nibe, Lars Nielsen i Grydsted, for landstinget, da han mod skriftligt forbud havde tiltalt kronens fæster Erik Madsen i Nibe, sikkert den tidligere birkeskriver. Erik Madsens søn Mads Eriksen mødte for faderen. I sagen nævnes en landstingsdom, hvor den ene part var Erik Madsen og Rasmus Lauridsens søsterbørn, hvilken dom Erik Madsen igen havde indstævnet for landstinget.

Erik Madsen døde før 28. marts 1600, hvor hans stedsøn Niels Pedersen, borger i Aalborg, solgte arvegods efter ham til Lars Villesen i Hebelstrup, der også var en stedsøn, jf. en sag ved Viborg landsting 2. juli 1608. Erik Madsen havde tre huse nord for præstegården i Nibe, hvilket fremgår af samme sag. Disse huse blev i flere omgange overtaget af stedsønnen Lars Villesen.

Mads Eriksen, 1591

Han var søn af forgængerens. Han nævnes som birkeskriver 21. aug. 1591 i et åbent brev udstedt af Jens Jude i Busted og Lars Brun i Nibe, at de lørdag den 2. aug. på Nibe ting på vegne af deres husbond Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund afkrævede birkefoged Lars Nielsen i Grydsted og birkeskriver Mads Eriksen, en beseglet kopi af en dom, som birkefogeden lørdagen før havde afsagt mellem Bagge Gris på vegne lensmand Ove Lunge på Aalborghus, og Niels Jonsen og andre om stedsmaal, sagefald og andet af nogle huse i Nibe. Den 26. jan. 1594 repræsenterede han faderen i en landstingssag. Han boede i et af de tre huse, faderen ejede nord for præstegården i Nibe. 3 bindinger af det ene hus måtte han 1599 overlade til Mogens Skriver, rådmand i Aalborg for en gæld. Han døde mellem 28. marts 1600 og 20. maj 1605 i Nibe, hvilket også fremgår af sagen 2. juli 1608 nævnt under faderen.

Balter Thamesen, 1598

Han var også skriver i Hornum herred, se omtale her.

Poul Baltersen, 1607

Han var også skriver i Hornum herred, se omtale her.

Jens Nielsen, 1616, 1625

Død før 11. dec. 1641 hvor Diderik Nielsen i Aalborg på birketinget blev dømt til at betale Maren Lauridsdatter, salig Jens Nielsen, fordum skriver til Nibe birketing, hans efterleverske, for 2 læster tomme tønder til sildesaltning, som han 1633 skulle have fået af Jens Nielsen, jf. en sag ved landstinget 18. jan. 1643. Han nævnes 3. feb. 1616 i en sag ved landstinget, hvor Stygge Høeg til Vang gjorde gældende, at Jens Nielsen, ikke havde indført alle hans vidner i en sandemændsed. Han blev 1618 stævnet sammen med birkefoged Søren Pedersen som nævnt under denne.

Jens Skriver nævnes 23. juni 1620 i et vidne om præstegårdens grund i Nibe. Birkefoged Søren Pedersen stævnede 25. april 1625 Peder Christensen Hofmand og birkeskriver Jens Nielsen til landstinget for et vidne af 5. feb. 1625 om et forlig. Jens Nielsen blev 31. jan. 1631 ved Aalborg byting stævnet for gæld. Han fæstede o. 1628 et bundgarnsstade på Nedergårds lænke af Margrethe Bjørn til Vår.¹ Han var også sildesalter i Nibe og gik af 1638.

Børn:

1. Christen Jensen Brun, birkeskriver i Nibe, fæstede 1661 1 ½ bol i Nibe efter faderen, se nedenfor.² Dette er mærkeligt, da faderen døde før 1652.
2. Christen Jensen Brun i Nibe, gift med Anne Rasmusdatter, død 1676.
3. Jens Jensen Budts (Brun) i Nibe, død o. 1672, gift med Anne Jensdatter
4. N.N. Jensdatter, gift med Peder.
5. Laurids Jensen Brun, borger i København, død før 1657, havde en datter Gundel Lauridsdatter i København, der 1656 stævnede broderen Anders Jensen Bruns enke i Nibe for sin fædrene arv.
6. Anders Jensen Brun i Nibe, død o. 1656, gift med Maren Sørensdatter. Var værge for sin broderdatter i København.
7. N.N. Jensdatter, død ung.

Peder Nielsen Gjelstrup, 1638, 1650

Han var også tingskriver i Hornum herred, se her.

Christen Jensen Brun, 1650, 1677

Født i Nibe, begr. 17. aug. 1677 i kirken sst. Søn af skriver Jens Nielsen. Trolovet 25. sept. 1656, gift 3. nov. i Nørholm med Sidsel Mogensdatter, datter af Mogens Thomsen Wingaard, præst i Nørholm. Skifte efter hende i Nibe 27. juni 1692. Han aflagde ed som birkeskriver 12. jan. 1650 jf. tingbogen. I sept. 1660 rejste han til København, sikkert for at underskrive suverænitetsakten. Han tog 9. juli 1670 vidne om sin fødsel og sit forhold i de år, han havde været skriver og fik et godt skudsmål. Christian 5. udstedte 15. sept. 1670 følgende brev: "Gør alle vitterligt, at vi haver bevilget og tilladt,

¹ Holger Rasmussen, Limfjordsfiskeriet før 1825, s. 368.

² Aalborghus lensregnskab, stedsmål 1660-61.

at Christen Jensen, birkeskriver udi Nibe birk under Aalborghus amt, må sin bestilling fremdeles nyde etc. Hafnia 15. sept. 1670”.

I 1675 var han en tid suspenderet, hvilket fremgik af tingbogens første blad, som er borte. Han kom atter i embedet 8. jan. 1676 og lod da på ny bestallingen tinglæse. Han afgik 1677, fordi han var blevet voldsvoret.

Børn:

1. Mogens Christensen Brun i Nibe.
2. Rasmus og Thomas Brun, der 1679 var hos moderen. De overfaldt natten mellem 9. og 10. nov. 1679 Michel Brandi i Nibe, der havde voldsvoret deres far. De kaldtes ”Spydskarle”, og Rasmus blev voldsvoret.

Christen Andersen Brun, 1678, 1679

Han blev udnævnt 12. aug. 1678, men fungerede allerede 25. marts s.å. Han var 1670 herredsskriver i Hornum herred, se her.

Peder Lauridsen Stub, 1679

Nævnes 3. dec. 1679. Var tillige skriver i Hornum herred, se her.

RINDS HERRED

Herredet nævnes første gang 1231. Det lå under Aalborghus len, fra 1660 Aalborghus amt og blev sammenlagt med Gislum herred 26. nov. 1687.

Herredsfogeder i Rinds herred

Niels Pedersen, 1451

Niels Pedersen i Hvam, foged på Rinds herredsting, udstedte 29. marts 1451 vidne om forbud mod fiskeri ved bl.a. Vosgård, Fredbæk og Hvolris.

Vogn Nielsen, 1464, 1468

Vogn Nielsen i Tolstrup, herredsfoged i Rinds herred, nævnes 1464 i et tingsvidne af Rinds herred i en strid mellem Viborg domkapitel og Christoffer Lykke.¹ Han nævnes 1468 i et Viborg landstingsvidne om Christian 1. regering, hvor han og flere andre herredsfogeder nævnes blandt almuen.²

Erik Pedersen, 1475, 1481

Erik Pedersen i Rind i Lynderup sogn udstedte 6. nov. 1475 tingsvidne om skel mellem Holm og Gjørup mark. Han vidnede 1478 på Gedsted kirkegård ang. Poul Stigsen og hustru Mette til Bonderups (nu Lerkenfeld) ret til fiskeriet i Gedsted Å. Den 3. aug. 1478 udstedte han tingsvidne ang. samme fiskeri.³ Den 8. jan. 1481 nævnes han endnu som herredsfoged, men 24.

¹ Diplomatarium Vibergense, s. 47.

² C.F. Wegener, Diplomatarium Christiæni Primi, København 1856, s. 194.

³ E. Tang Kristensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Hist., s. 69.

marts 1483 som tinghører.¹ Han var måske den Erik Pedersen i Rind, der 29. marts 1451 og 1457 nævnes i tingsvidner af Rinds herredsting.²

Børn:

1. Peder Eriksen, født o. 1460. Han overtog fødehjemmet i Rind, og det blev senere overtaget af hans søn Vogn Pedersen. Hans datter Kirsten Pedersdatter blev gift med herredsfoged Anders Nielsen, se nedenfor.

Niels Poulsen, 1491

Han udstedte 29. aug. 1491 et tingsvidne om udløbet af Gedsteds Å.³

Niels Thomsen, 1516

Niels Thomsen i Kastrup, Testrup sogn, herredsfoged vidnede 7. april 1516 om en eng kaldet Hestholm mellem Hvilsum og Boldrup.⁴

Anders Nielsen, 1537, 1552

Født o. 1490, død 1558-73. Gift med Kirsten Pedersdatter, datter af Peder Eriksen i Rind, søn af herredsfoged Erik Pedersen, se ovenfor.⁵ Han boede i Store Torup, Ulbjerg sogn. Han var nok herredsfoged 1537, for i Rigens Forfølgingsbog F1, s. 114v findes en overstreget indførsel, at Otte Krumpen havde et tingsvidne af Rinds herred, beseglet af Anders Nielsen m.fl.

1539 udstedte han som herredsfoged tingsvidne til hr. Oluf Libbert, at denne på 3 ting havde afæsket Anne, rigsråd Niels Clemmentsens enke, for 10 gårde i Thy og gården Hvolris. Han stævnedes 1539 af Niels Jensen (Rotfeld) til Bratskov, for en lovhævd, han gjorde på Øris og Hersom mark. På Viborg landsting blev der 14. juni 1540 taget et 15 dages brev i en sag, og her nævnes et tingsvidne, at Anders Nielsen havde afæsket Villum Jensen i Aalborg og Mogens Sørensen i Torup adkomst til en gård nordøst for Skedshale. Han udstedte 1542 tingsvidne til Peder Ebbesen (Galt), at han på kronens vegne på 3 ting havde afæsket Anne, rigsråd Niels Clemmentsens enke, Christen Harbou til Restrup og Peder Lassen i Viborg, Niels Clemmentsens arvinger, ang. gårde og gods i Rinds herred, bl.a. Restrup, 1 gård i Bjerregrav, 3 gårde i Hørup og Hørup mølle, 5 gårde i Torup, 2 gårde i Skedshale, 5 gårde i Hvam, Holmmark, Søkær, Møldrups gård og mølle.⁶

12. nov. 1542 fik han brev på sit bondegods, fordi han beviste med brev og segl, at han ikke havde været i ledtog med de oprørske bønder under Skipper Clement og Thomas Riber.⁷ Han stævnedes 1543 og 1544 Anders

¹ Jyske Samlinger 1,9, s. 335.

² Danmarks Breve fra Middelalderen, 2. række, s. 7, nr. 19 og s. 255, nr. 798.

³ E. Tang Kristensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Hist., s. 70.

⁴ Jyske Samlinger 1,1, s. 369 og Ny Kirkehistorisk Samling, V, s. 740.

⁵ Anton Blaabjerg, Herredsfoged Anders Nielsen – en renæssancefigur fra Store Torup, Møldrup kommunes lokalhistoriske arkiv, Årsskrift 1980, s. 54 f.

⁶ Troels Dahlerup, Rigens Forfølgninger, I, s. 694, 827. II, s. 612, 636, 740. Danske Magazin 3,6, s. 329.

⁷ Kronens Skøder.

Jensen, herredsfoged i Nørlyng herred, for Viborg landsting.¹ 1546 stævnedes han Christen Jensen i Sparkær, herredsfoged i Fjends herred, for rettertinget.² 1544 nævnes Jens Mortensen i Glerup som herredsfoged, men det må have været midlertidigt. Anders Nielsen fik 24. aug. 1547 sammen med Byrial Pedersen og Peder Pedersen skøde fra Peder Bygum i Bygum på halvdelen af Nørgård i Gedsted og $\frac{1}{3}$ af en fjerding jord over al Gedsted mark.

1549 indledte han en sag mod Niels Markvardsen til Mejlgård om retten til en fiskebæk i Rinds kær.³ Anders Nielsen fremlagde flere gamle breve, der viste, at han sammen med sin kones fødegård i Rind havde overtaget bækken efter Vogn Pedersen (svogeren), der igen havde overtaget den efter Peder Eriksen og Erik Pedersen, sidstnævnte var Anders Nielsens kones farfar. Den 1. dec. 1551 gik der dom i sagen. Da Anders Nielsen havde gravet bækken større end den oprindeligt var, fradømtes han fiskerettighederne, der bedømtes til at være Niels Markvardsens rettigheder til skade.⁴ I jan. året efter stævnedes han af Niels Sael i Klotrup i en sag om noget jord.⁵ Både sagen om fiskevandet og jorden var 16. feb. 1552 på det kongelige retterting, der var sat på Dronningborg ved Randers, og her dømte rettertingets 8 rigsrådsmedlemmer under forsæde af kongen, at et brev, som Anders Nielsen havde fremlagt på sidste snapslandsting i Viborg, var falskt, og at han skulle straffes som falskner. Dommen medførte, at han måtte opgive embedet som herredsfoged.

Den 21. nov. 1555 pantsatte han den halve Nørgård i Gedsted sogn til svigersønnen Byrial Christensen, bevidnet af ”kære hans sønner”. Anders Nielsen i (Store) Torup, herredsfoged i Rinds herred, fik 15. aug. 1558 skøde på den halve Holmmark i Rinds herred, som blev forbrudt til kronen i den sidste fejde, undtagen den jord, som Niels Clemmensens arvinger havde, og et stykke eng, som lå til en gård i Gedsted. Der skulle årligt svares 1 tønne smør deraf på Hald slot og i øvrigt sædvanlig tyngde.⁶

Børn:

1. Erik Andersen i Knudstrup, født o. 1530, gift med Anne Andersdatter Winther, datter af Anders Nielsen Winther og Anne Jensdatter i Næsborg. Han boede 1555 i Knudstrup, Vesterbølle sogn, Rinds herred og bevidnede da faderens pantsættelse. Anne Andersdatter Winther boede 1593 som enke i Klejtrup.⁷ Børn: Anders, Peder, Gertrud og Kirsten.
2. Peder Andersen, født o. 1530, boede 1555 og 1581 på Vestergård i Store Torup. Hans hustru er ukendt, men hans datter Gertrud Pedersdatter var formodentlig gift med Niels Andersen Winther i Beltoft.
3. Jep Andersen, født o. 1530, nævnes 30. okt. 1554 som selvejer i Store Torup.⁸ Den 3. dec. 1574 bevilligede kongen, at ”Jep Anderssen i Torup,

¹ Heilskov, Nørlyng herred, Danske Magazin 4,1 s. 48.

² Danske Magazin 4,1, s. 169.

³ Danske Magazin 4,5 s. 56.

⁴ Højesterets Ekstrakter jan. 1883.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1551-55, s.114..

⁶ Kronens Skøder 1535-1648, s. 55.

⁷ P.V. Christiansen, Lavadel og storbønder, s. 41. Persh. Ts. 2000:1, s. 51.

⁸ Diplomatarium Vibergense, s. 304.

hvis Gaard og Gods altsammen er brændt ved en Ildebrand, har boende paa sit Bøndereje dér omkring, i de næste 2 Aar maa være fri for at gøre Ægt og Arbejde til Hald Slot, for at de kunne hjælpe ham med at køre Tømmer og genopbygge Gaarden”.¹

4. Kirsten Andersdatter, født før ca. 1535, død efter 1577, gift med Byrial Christensen i Aalestrup, født før ca. 1520, død efter 1581. Han fik 1543 brev på sin bondegård så fri som før den sidste fejde mod sædvanlig afgift.² 1573 gik der landstingsdom på en fiskegård mellem Byrial i Aalestrup og hr. Jørgen Lykke.³ Han udstedte 6. juli 1580 sammen med andre et åbent brev i forbindelse med en strid mellem Bjørn Kaas til Stårupgård og Maren Knob til Lynderup om Strandmølle jf. sag på landstinget. Børn: 1. Niels Byrialsen, herredsfoged i Rinds herred 1580, se nedenfor. 2. Christen Byrialsen, herredsfoged i Rinds herred 1581, se nedenfor. 3. Peder Byrialsen i Gjørup i Ulbjerg sogn, senere i Aalestrup, gift anden gang med Mette Nielsdatter, datter af Niels Christensen i Smøllerupgård, herredsfoged i Fjends herred og Mette Jensdatter.⁴



Anders Nielsens segl 21. nov. 1555 i Lerkenfelds godsarkiv, lidt medtaget, tolkning usikker

Jens Mortensen, 1566, 1570

Nævnes 1544,⁵ men var da nok kun sættemøder. Søn af Morten Byrialsen i Glerup, hvis bror Poul Byrialsen i Roum blev adlet 1492 og hvis anden bror Jens Byrialsen er nævnt nedenfor under Niels Byrialsen.

Jens Mortensens bror Søren Mortensen i Glerup, fik 1544 af kongen til eje en halv bondegård i Glerup og halvparten af et øde byggested i Skerup. Dette brev lod hans søn Poul Sørensen 1577 læse og fremvise på herredstinget ved sin bror Morten Sørensen. 1576 tilskødede Mortens søster Inger Sørensdatter, Niels Christensens hustru i Kielstrup, på tinget sin bror Morten al den del, der hende arveligen var tilfalden i Skerup og Glerup, både på fædrene og mødrende side. Ligeledes 1577 fremstod Mortens anden søster Anne Sørensdatter, gift med Christen Knudsen i Guldbæk, og skødede sin bror Morten en fuld søsterlod i en gård i Glerup og Skerup, som var hende tilfalden efter hendes far og mor.⁶

¹ Kancelliets Brevbøger 1571-75, s. 546.

² Regesta II, 2,1, nr. 1104 jf. Nyt Historisk Tidsskrift III, s. 549-50.

³ Ældste Danske Arkivregistratur bind V, s. 82.

⁴ J. Østergaard, Smøllerupgård i Skivebogen 1960, s.90-91. Anton Blaabjerg, Slægten fra Hole, Slægtsarkivet, 1985.

⁵ Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike, s. 89.

⁶ E. Tang Kristensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Hist., s. 34.

Jens Mortensen solgte 1566 en gård i Vesterbølle med 2 fjerding jord over Vesterbølle mark m.m. til Jørgen Lykke.¹ Han var tingsvidne på Rinds herredsting 1568.² Han blev 5. nov. 1569 stævnet til Viborg landsting af Jens Kjeldsen i Guldager for en dom, han havde afsagt i en sag mellem Jens Kjeldsen og Jens Jespersen om nogle bøndergårde, som Jens Jespersens far Jesper Poulsen havde pantsat under Clementsfejden. Han blev 1569, lørdag Sankt Jørgensdag, stævnet til landstinget af Hans Stygge til Holbækgård for en dom, han imellem ham og Erik Kaas til Lindbjerggård havde afsagt og dermed fradømt ham Møldrupal. Han nævnes som herredsfoged i herredstingsdom af 7. juli 1570 om en eng på Kastrup mark.³ Jens Mortensen i Glerup, herredsfoged i Rinds herred, udstedte 1570, mandag før Olaj dag, sammen med Jens Kjeldsen i Guldager, Mogens Sørensen i Simsted, Vogn Nielsen i Guldager og Christen Smed i Fjelsø et tingsvidne, at Testrupgård fordum har været præsteresidens.⁴

Jens Nielsen i Torup, 1576,1577

Han udstedte 1576 og 1577 tingsvidner om de under ovennævnte Jens Mortensen nævnte skøder, men kendes ellers ikke.⁵

Niels Byrialsen, 1580

Født senest 1545, død før 1619. Søn af Byrial Christensen i Aalestrup, født o. 1510, død efter 1581 og Kirsten Andersdatter, født senest 1530, datter af herredsfoged Anders Nielsen i Rinds herred. Gift første gang 14. okt. 1565 med Johanne Lauridsdatter Ged af Gunderupgård. Gift anden gang 29. aug. 1572 med Marguor Sørensens datter i Lundgård i Alstrup sogn.⁶ Han nævnes i en sag ved landstinget lørdag næst efter Dominica Cantate, 14. maj 1569, om frihed for gæsteri af det halve af Glerup og Skerup, som Byrial Jensens far Jens Byrialsen⁷ 1505 fik af kong Hans. Sagen nævner mange af Jens Byrialsens arvinger. Han boede 1581 i Aalestrup og flyttede sikkert til Lundgård i Gislum herred, hvorfra hans anden kone stammede, og må være den Niels Byrialsen i Lundgård, herredsfoged i Gislum herred, der 9. marts 1607 udstedte et tingsvidne. Se Gislum herred.

Niels Byrialsen i Aalestrup herredsfoged i Rinds herred kendes gennem en række sager ved landstinget. Han tiltaltes 1580 for hans dom mellem Niels Stygge til Nøragergård og nogle mænd om en jord kaldet Holm. Han havde givet Niels Stygge ret, 21. juni 1580 blev dommen forkastet.⁸

¹ E. Tang Kristensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Hist., s. 34.

² Kolderup-Rosenvinge, Gamle Danske Domme III, s. 69.

³ A. Heise, Fra Viborgske Arkiver, Jyske Samlinger 1,10, s. 30.

⁴ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1104.

⁵ E. Tang Kristensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Hist., s. 101.

⁶ Uddrag af Præsten Christiørn Nielsen Juels Aarbog, Kirkehistorisk Samling, 1869-71, 5. bind, s. 356, nævnt i Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike, s. 15.

⁷ Bror til den adlede Poul Byrialsen, se ovenfor under Jens Mortensen.

⁸ Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 3, s. 346.

21. juni 1580 blev Niels Byrialsen, herredsfoged i Rinds herred, stævnet af den tidligere herredsfoged Anders Nielsen i Torups sønner Peder og Jep.¹ Han nævnes ikke efterfølgende udtrykkeligt som herredsfoged. Niels Byrialsen i Aalestrup og hans medbrødre blev 8. april 1581 stævnet af hr. Niels Jensen i Tisted for deres vidne om en kvinde, som præsten havde beligget.

Han blev 20. maj 1581 sammen med bl.a. Peder Byrialsen i Spangsgård stævnet af Iver Grøn til Hvidbjerggård for at vidne i en sag om brug af Skedshale mark. Han nævnes flere gange i 1581 i den sag, som herredsfoged Christen Byrialsen, havde med Thomas Mogensen i Simested jf. nedenstående. Da landstingets dombøger ikke findes for tiden 1582-90 kendes hans videre rolle i sagen ikke. Måske måtte han gå af p.g.a. sagen. I hvert fald nævnes han ikke efter 1581.

Christen Byrialsen, 1581

Født o. 1550, død tidligst 1636. Søn af Byrial Christensen i Aalestrup, født o. 1510, død efter 1581 og Kirsten Andersdatter, født senest 1530, datter af herredsfoged Anders Nielsen i Rinds herred. Bror til ovennævnte Niels Byrialsen. Gift senest 1580 med Margrethe Pedersdatter, Hans Skriver i Testrupgårds fosterdatter. Hun var første gang gift 29. juni 1572 med Jens Skriver, som tjente Jørgen Lykke til Overgård. Margrethe Pedersdatter var formodentlig datter af Inger Bertelsdatter (Hørby), som senest 1570 blev gift med Hans Lauridsen Skriver på Testrupgård.²

Han var sikkert kun herredsfoged kortvarigt. Christen Byrialsen, herredsfoged, boede 5. juli 1581 i Guldager og blev stævnet til landstinget af Iver Grøn til Hvidbjerggård, fordi han ikke ville udstede et tingsvidne om en eng i Tolstrup mark. Bjørn Andersen til Stenalt fik 9. feb. 1582 skøde på kronens gård i Guldager i Simested sogn, som Christen Byrialsen var fæster af.

Herredsfoged Christen Sørensen Testrup fortæller i sin Rinds Herreds Krønike: Det fortælles, at hans kone og Thomas Mogensens kone (Anne Eriksdatter) havde deres stol ved siden af hinanden i Simested kirke. De kom en dag i skænderi, hvori mændene tog del. Thomas Mogensen stævnede da Christen Byrialsen til tinget, hvor der blev yppet klammeri, der udviklede sig til kamp, hvorved tre blev døde og nogle sårede. Retten blev ”spildt” og herredsfogeden (antagelig den forrige som fungerende) lod sig falde baglæns ned af tingstokkene. Derefter var der i et helt år ingen rettergang.

Den første del af sagsforløbet bekræftes af landstingets dombog 1581 startende 20. maj. Den 9. sept. havde sagen udviklet sig, og det kommer frem, at Thomas Mogensen på herredstinget havde stødt til Niels Byrialsen med noget, formodentligt et sværd eller spyd, 23. sept. klagede Niels Byrialsen og Peder Byrialsen over, at de var blevet overfaldet (bordag). Den 21.

¹ Anton Blaabjerg, Herredsfoged Anders Nielsen – en renæssancefigur fra Store Torup, Møldrup kommunes lokalhistoriske arkiv, Årsskrift 1980, s. 54 f. med henvisning til Kolderup Rosenvinge, bd. 3, s. 237.

² Anton Blaabjerg, Omkring gravstenen i Testrup kirke, Møldrup kommunes lokalhistoriske arkiv, Årsskrift 1987, s. 59 f.

okt. blev Thomas Mogensen i Simested og hans bror Niels Mogensen stævnet for deres vidne om den trætte og bordag, der skete imellem dem og Niels Byrialsen på Rinds herreds ting. Samme dag blev Thomas Mogensen stævnet for en klage over Byrial Christensen i Aalestrup og flere af kronens tjenere. ”Så mødte Byrial Christensen og ville vide, om Thomas Mogensen klagede noget på ham, da svarede Thomas Mogensen, at han ikke ved at årsage Byrial eller hans sønner for, at den tid han lod læse kongens brev i landsdommernes dom, da gjorde Byrial Christensen ham først ulyd, og siden blev Thomas Mogensens husbonds folk og han skammelig overfaldet med hug og slag af Byrial, hans sønner og svoger”.

Endnu 1599/1600 boede Christen Byrialsen i Guldager og nævnes som fæster af kongetienden af Ullits og Alstrup sogne. I begyndelsen af 1600-tallet overtog han fæstet af halvdelen af Testrupgård og boede her til sin død efter 24. jan. 1636, hvor han solgte 2 boliger i Simested og Hverrestrup til Mogens Kaas til Støvringgård.

Børn:

1. Birthe, gift første gang med Svend i det røde hus ved Testrupgård, der druknede sig i åen ved Guldhule, anden gang m. Jens Høg i Testrupgård.
2. En søn der blev bortjaget, fordi han ikke havde muget ordentligt, men kom udenlands og siden blev staldmester hos fyrsten af Brandenburg.
3. Kirsten Christensdatter, født o. 1592, gift med herredsfoged Christen Byrialsen, se nedenfor.
4. Byrial Christensen i Klotrup i Fjeldsø sogn, født o. 1580, død o. 1650, gift med den adelige Anne Pors fra Kastrup i Testrup sogn, født o. 1597, død 6. juni eller juli 1648, begravet foran korsdøren i Fjeldsø kirke.¹

Christen Byrialsen, -1610

Sikkert død 1616. Han boede i Bygum, Østerbølle sogn. Han var først gift med Maren Byrialsdatter, død 15. juli 1610. Efter Rinds Herreds Krønike skal han være blevet gift anden gang med Kirsten Christensdatter og siges da at være 100 år og hun 19 år. Hun var datter af ovennævnte herredsfoged Christen Byrialsen og Margrethe Pedersdatter. Hun blev efter Christen Byrialsens død gift med Jens Andersen af Klotrup, søn af Anders Jensen herredsskriver i Rinds herred. Christen Byrialsen og første hustrus navne og år 1603 stod tidligere på stolene i Østerbølle kirke. De skænkede 1598 altertavlen og 1603 en prædikestol til kirken. På prædikestolen står: ”Chresten Byrialsen Marren Byrialsdatter i Bygum som gaf den predikestol tel Østerbølle Kiercke 1602”. På kirkens nordvæg står deres gravsten med indskriften: ”IHS 1610. Her ligger begrafet erl. oc gvdfructige oc act. act Mand Chresten Byrialsen Fordum Heritzfoget i Rindts herit med sin hvstrv ærlig oc / gudfryctig quinde Maren Byrialsdatter Gvd gifve denem en gledelig opstandelse oc det evige liv. Anno 1616.”²

¹ Efterkommere i Anton Blaabjerg, Nutiden og Valdemar Sejrs, Slægten, 2000.

² E. Tang Kristensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Historie, s. 101.

12. maj 1610 udstedtes der kongeligt åbent brev, at Christian Byrialsen i Bygum, herredsfoged i Rinds herred, ”der på grund af alderdom ikke kan forestå herredsfogedbestillingen, i betragtning af sin lange tjeneste må blive forlovet fra denne og for livstid være fritaget for at gøre ægt og arbejde af den gård, han bor i”.¹ Han blev 20. juli 1588 stævnet for Viborg landsting af Morten Byrialsen i Roum ang. en dom, hvorved denne var blevet idømt bøde og siden fordelt for på herredstinget at have kaldt fogeden på Bonderup (nu Lerkenfeld) for et drog. Landstinget stadfæstede dommen.²

Christen Mouridsen, 1611, 1641

Christen Mouridsen i Hejring, Klejtrup sogn, blev 5. feb. 1611 fritaget for landgilde og arbejde af sin gård.³ Han blev 22. juni 1616 stævnet til landstinget af Verner Parsberg til Sandbygård, fordi han 8. juli 1615 havde stedt høring over nogle af dennes tjenere i Lynderup sogn. Han udstedte 6. nov. 1620 tingsvidne, at Jørgen Parsberg til Bonderup (Lerkenfeld) forbød fiskeri i Gedsted å og 25. juni 1638 at Claus Daa til Borreby gentog forbudet.⁴ I 1626, 1629 og 1630 var Peder Maltesen i Skringstrup dommer, hvilket fremgår af sager ved landstinget. Christian Mouridsen blev 24. nov. 1641 stævnet til landstinget af Jørgen Seefeld for hans dom af 29. feb. s.å. ang. Holmmark.



**Christian Mouridsens segl 5. maj 1623
Aalborghus jordebog 1622-23, bilag 23**

Peder Poulsen, 1639, 1664

Peder Poulsen i Hejring, Klejtrup sogn, var herredsfoged 1639 og udstedte 25. okt. 1652 et skøde på Rinds herredsting. Han blev 28. sept. 1664 af Thomas Christensen Høeg, borger i Viborg, stævnet til landstinget for en dom, han havde afsagt 2. maj. ang. sognetiende af Gedsted sogn.

Hans Jensen, 1665, 1687

Født o. 1636, død i Bygum, begravet 3. jan. 1718 i Østerbølle, 82 år. Han lå i sengen de sidste 12 år før han døde. Søn af Jens Andersen og Kirsten Christensdatter. Jens Andersen var søn af herredsskriver Anders Jensen i Rinds herred. Kirsten Christensdatter var datter af herredsfoged Christen Byrialsen i Rinds herred og Margrethe Pedersdatter og var første gang gift med en anden Christen Byrialsen, som også var herredsfoged i Rinds herred.

Gift første gang med Maren Thomasdatter af Viborg. Gift anden gang før 13. aug. 1682 med Else Madsdatter Wolf, hvor hun bar et barn til dåben i

¹ Kancelliets Brevbøger 1609-15, s.246.

² Kolderup-Rosenvinge, Gamle Danske Domme IV, s. 127-129.

³ Kancelliets Brevbøger 1609-15, s. 323.

⁴ E. Tang Kristensen, Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup) ældre Hist, s. 81, 101.

Østerbølle kirke. Hun blev døbt 31. juli 1653 i Nørholm, datter af birkefoged Mads Sørensen Wolf i Nørholm og Maren Poulsdatter Kras.¹

Hans Jensen i Bygum havde længe rejst udenlands med Christian Lindennov. Udnævnt 2. dec. 1665 af Frederik 3., konfirmeret 22. sept. 1670 af Christian 5. Den 3. feb. 1666 blev han stævnet til landstinget ang. en sag mellem Hans Knudsen og velbyrdige Eggert Abildgaard og Dorothea Lykke. Han fik ikke noget godt skudsmål ved herredssammenlægningen 1687, og blev afskediget: ”eragtes udygtig, formedlest han ikke fører saa ædruelig og skikkelig et levned, som ske burde, ej heller administrerer retten men den consideration, som forsvarligt, tilmed befindes han og mestendels at komme drukken til ting, han og engang har været i slagsmaal paa tinget med skriveren med mere usømmeligt han i herredet har begaaet, almuen til forargelse”.² Han stævnedes 9. jan. 1688 amtsskriver Jørgen Vesterholt på Hald slot og fremlagde et tingsvidne, at han havde været herredsfoged i 22 år og ikke havde haft en frigård.³ Han står i kop- og kvægskat 11. juni 1687 i Bygum med hustru, 1 dreng, 1 pige, 2 heste, 2 køer, 1 kalv, 5 får, 1 vædder.⁴

Børn af andet ægteskab:⁵

1. Else, hjemmedøbt 18. nov. 1683, begravet 3. dec. s.å. i Østerbølle.
2. Anders, døbt 21. juni 1685 i Østerbølle, båret af sin moster Kirsten Madsdatter (Wolf).
2. Else, døbt 3. sønd. i Trin. 1687, båret af sin faster Margrethe Jensdatter i Viborg, begravet Johannes Baptis. 1688.
3. Jacob, døbt 16. april 1689, Østerbølle. Han havde først faderens gård, men flyttede til Vendsyssel.
4. Else, hjemmedøbt 11. jan. 1691, begr. 25. jan. s.å. i Østerbølle.
5. Else, hjemmedøbt 22. april 1692 i Østerbølle. Gift med Jacob Mogensen i Østerbølle. Døde 1728.
6. Berte, døbt 21. marts 1694, Østerbølle, begravet 13. maj s.å.
7. Mads, døde i Holland.
8. Kirsten, døde i Holland.
9. Jens, døde i København.
10. Maren, gift med en bødker i Nibe.
11. Maren, var sygelig, ugift.
11. Inger, gift med Christen Østergård af Bygum, de flyttede til Nibe.

¹ Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike, s. 33, 35.

² Mogens Lebech, Jyllands gamle Retskredse, Jyske Samlinger 5,2, s. 195.

³ Rinds herreds tingbog.

⁴ Film 19.771, Rinds herred, Vesterbølle og Østerbølle sogn.

⁵ Efter Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike, s. 35, Nygaards sedler og kirkebogen.

Herredsskrivere i Rinds herred

Christen Skriver, 1545

Christen Skriver betalte 1545 Viborg Stift 1 mark i årlige penge for græsning i Tostrup sogn til.¹ Det er formodenligt herredsskriveren.

Kjeld Skriver i Båndrup, 1570

Kjeld Skriver i Barndrup (Båndrup i Simested sogn) – formodenligt herredsskriver – nævnes i et tingsvidne af Rinds herredsting 1570 fremlagt i en sag mellem Agnete Schenck til Pandum, enke efter Jørgen Prip, og Skals gårdmænd om markskel mellem Skals og Estrup. Han vidnede, at han læste mange breve på tinget, men at der blev kastet en kappe over ham under et regnvejr, og derfor ikke vidste hvem, der hørte Agnete Schencks tingsvidner.

Morten Byrialsen, 1587

Morten Byrialsen i Roum nævnes i en sag ved Viborg landsting 20. juli 1588, hvor en række mænd fra herredet bevidnede, at Jens Madsen Skriver på Lynderupgård havde bedt om at se tingbogen. Morten Byrialsen svarede, at han ikke var pligtig at lade ethvert drog se tingbogen.²

Anders Jensen Skriver³

Anders Jensen kaldet Skriver, født senest i 1560'erne i den ”sønderste” gård i Store Torup i Ulbjerg sogn, død efter 24. maj 1617, hvor han blev stævnet ved landstinget. Søn af Jens Andersen i den sønderste gård i Store Torup, Ulbjerg sogn. Gift i 1590'erne eller før med Inger Jensdatter, født senest 1570, død efter 1610, formodenligt datter af Jens Laursen i Aarup, Vognsild sogn. Ifølge oldesønnen Christen Testrup var Anders Jensen herredsskriver i Rinds herred og boede i den ”vesterste” gård i Klotrup i Fjelsø sogn. Sønneren Jens Andersen, der overtog gården i Klotrup, flyttede ifølge Testrup til den største gård i Bygum i Østerbølle sogn, da han blev gift med den gamle herredsfoged Christen Byrialsens enke Kirsten Christensdatter. Flytningen skete 1625 jf. en sag 26. maj 1627 ved landstinget. Flere af Anders Jensens børn nævnes i en sag 26. sept. 1638 ved landstinget, hvor bl.a. Byrial Andersen, barnefødt i Klotrup, (svogeren) Peder Munk i Bygum, (broderen) Jens Andersen samme sted, nævnes som vitterlighedsvidner, da Jens Andersen i Glerup 28. sept. 1637 udstedte et pantebrev på 60 sldl. til broderen af samme navn i Glerup, af hvem han havde købt en broderlod. Anders Jensen (Skriver)'s børn var velstillede bønder, der ejede gammelt selvejergods på egnen. Anders Jensen havde tillige en broder Poul, men ellers vides intet om slægten. Nogle af Anders Jensens efterkommere nævnes med tilnavnet Freberg (Friborg), men forbindelse med den lavadelige slægt Fredberg fra Vesthimmerland er ikke påvist. Sønneren Byrials fornavn synes

¹ Rigsarkivet, Regnskaber før 1559. Hald len 1545-46.

² Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 4, s. 318.

³ Anton Blaabjerg, Slægten fra Hole, Slægtsarkivet, Viborg, 1985.

at bekræfte herredsfoged Testrups påstand om et slægtskab med den fremtrædende slægt fra Aalestrup med fornavnet Byrial, hvis medlemmer hørte til de voldsomme Rinds Herreds Knaber. Han boede efter en sag ved landstinget måske 1616 på sine gamle dage i Glerup hos sønnen Jens Andersen.

Anders Jensen i Glerup stævnedes 26. okt. 1616 Vogn Jensen sst., formodentlig hans broder, ang. et lån, han havde ydet ham mod pant i en selvejergård i Klotrup. Anders Jensen i Glerup var formodentlig herredsskriverens bror Vogn Jensen i Glerups svigersøn, gift med Inger Vognsdatter.

Gården var formodentlig arvegods efter forældrene, hvori begge havde andel, men hvor Anders Jensen boede. Vogn Jensen stævnedes 25. okt. 1616 Christen Byrialsen i Bygum og Byrial Andersen (Anders Jensens søn) til landstinget for et hjemmegjort stuebrev, hvorved de havde givet Anders Jensen (herredsskriveren) en part i en bondegård i Klotrup, hvormed han ville fortrænge Vogn Jensen, men ”da brevet ikke til tinge var vidnet og varsel givet, fandt dommerne brevet ingen magt at have”.

Ved Viborg landsting blev Anders Jensen i Klotrup af præsterne Henrik Nielsen i Selde og Jacob Jacobsen i Nykøbing Mors den 24. maj 1617 sagsøgt for en 15-16 år gammel gæld for tiende af Fjelsø sogn. Anders Jensens søn, Jens Andersen i Klotrup, mødte for faderen, der blev frifundet. Den 28. aug. 1619 blev Anders Jensen i Klotrup igen stævnet af Anders Jensen og Vogn Jensen i Glerup, denne gang vedr. skade på en eng.

Børn:

1. Byrial Andersen, født omkring 1606, se broderen Jens, nævnes 1637, senere fenrik (fanejunker) i den danske hær, skudt i Bremen 1657, ugift.
2. Jacob Andersen, kaptajn, sikkert på Bornholm i 1650'erne. En dansk kaptajn Jacob Andersen nævnes 1641-45 (sidst i Skåne). Testrup fortæller om ham i Rinds Herreds Krønike: ”Jacob Andersen rejste længe udenlands med Niels Krabbes sønner på Torstedlund, af hvilke han var meget velldt, da han førte en af dem som lig hjem fra Frankrig i en klædepakke. Han blev siden kaptajn, hvor han lokkede en præsts datter i Lolland, hvilken, da hendes far klagede til kronprinsen, måtte ægte hende. Ville dog ej siden søge seng med hende, havde desårsag ej med hende uden den ene datter, han lokkede hende med. Var færdig til sidst at ville rejst ganske fra hende og rømt landet og givet sig i de Moskovitters (russernes) tjeneste; men da han var færdig, fik han sin helsot og døde”.
3. Jens Andersen, kaldet Torup efter farfaderen, født o. 1601, død o. 1683, gårdmand i Glerup i Vesterbølle sogn. De to brødre Jens havde 26. sept. 1638 en sag ved landstinget om 60 rdl. for en broderlod.
4. Jens Andersen, kaldet Laursen, født o. 1600, død efter 1650, gårdmand i Glerup i den samme gård som broderen Jens Torup,¹ gift senest 1630 med Kirsten Pedersdatter, datter af Peder Byrialsen i Aalestrup.
5. Jens Andersen, født o. 1600. Flyttede 1625 fra fødegården i Klotrup til Bygum i Østerbølle sogn, gift 1625 (?) med Kirsten Christensdatter, dat-

¹ Viborg Bisp, Kirkers og præstekalds tiende 1650-51.

ter af Christen Byrialsen i Testrupgård.¹ Kirsten blev ifølge Testrup gift første gang 19 år gammel med den 100 årige enkemand, herredsfoged Christen Byrialsen i den største gård i Bygum. Hun var gift med ham i syv år, og de havde en datter, som man dog sagde, at Jens Andersen var far til. Han må være den Jens Andersen i Bygum, der 23. sept. 1626 på landstinget stævnedes herredsfogeden for en dom af 11. sept., hvorved broderen Byrial blev tilkendt sin fædrene og mødrene del af løsøre, uanset han ikke var 18 år gammel.

6. Else Andersdatter, født senest 1600, gift senest 1619 med Christen Schiønning i Lille Binderup, herredsfoged i Aars herred.
7. Anne Andersdatter, gift med Laurs Brygger i Løkstrup (Løgsted ved Løgstør) i Slet herred.
8. Gertrud Andersdatter, født senest 1600, gift første gang 1620 med enkemand Niels Jacobsen Brasen, død 1626, sognepræst i Gedsted og Fjelsø, gift anden gang med Peder Munk i Bygum, hvis gård vist blev overtaget af stedsønnen Jacob Nielsen, født o. 1619, død o. 1684.
9. Kirsten Andersdatter, født efter 1610, død 1681, gift senest 1650 med Christen Pedersen, 1594-1674, gårdmand i Aalestrup i Østerbølle sogn, søn af Peder Byrialsen og broder til Kirstens broder Jens Laursens kone Kirsten Pedersdatter. Kirsten og Christen Pedersen fik 6 børn - bl.a. Mette Christensdatter, (ca. 1657-1740), gift 1683 med Søren Christensen, død 1715, først bosat i Aalestrup, derpå i Testrupgård og sidst i Vesterris i Testrup sogn. Mette og Søren Christensens søn var Christen Sørensen Testrup, herredsfoged i Rinds og Gislum herreder, se omtale her. Deres sønner Anders Christensen Aalestrup og Peder Christensen Aalestrup blev herredsfogeder i hhv. Gislum herred og Nørholm birk.

Christen Andersen, 1664

Konf. 5. nov. 1664 af Frederik 3., bekræftet 30. aug. 1670 af Christian 5.

Anders Christensen, 1673, 1680

Udnævnt 3. nov. 1673. Han nævnes sammen med herredsfoged Hans Jensen i Bygum 3. feb. 1680 i et synsvidne som hr. Christen Christensen Stistrup lod tage og kaldes her Anders Christensen Skriver.²

SLET HERRED

Slet herred nævnes første gang 1231. Det ældste tingsted lå sikkert i Vindblæs sogn, hvor Bjørnumslet nævnes 1482, og ved Engelstrup nævnes en tinghøj. Ved kgl. brev af 9. dec. 1558 blev tinget flyttet hen midt i herredet til Brårup i Oudrup sogn på et bjerg ved en lille høj.³

Vilstedgård var indtil 1597 et len og havde måske eget birketing. Frederik 1. udstedte 1523 til velbyrdige mand Kjeld Jensen Juel på hans mormor fru

¹ Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike, fol.16 og 33-34.

² Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1034.

³ Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 404.

Anna Nielsdatter Rosenkrantz' vegne et fæstebrev på at nyde, bruge og beholde Vilstedgård med rette tilliggende som et brugeligt pant, som kongens fader kong Christian 1. havde udgivet. Under Christian 3. (1534-1559) fik Niels Kjeldsen livsbrev på Vilsted gods og birk, og 1592 forlenede Christian 4. Bertel Holck med krongodset i Vilsted by, kaldet Vilsted gods, men her nævnes birkefriheden ikke.¹ Det vides ikke, hvornår birkeretten blev ophævet, men den eksisterede ikke ca. 1680. Birkefogeder og -skrivere i Vildsted birk kendes ikke. Løgstør har så langt de historiske kilder rækker været et selvstændigt birk udskilt af Slet herred. Herredet blev 15. nov. 1687 sammenlagt med Aars herred samt Løgstør birk og Aale birk.

Herredsfogeder i Slet herred

Efter Kølbygårds Historie af J. C. Jacobsen, Øsløs, i Historisk årbog for Thisted amt 1917 skulle Christen Nielsen Munk til Kølbygård i Slet herred, søn af rigskansler Niels Jensen Munk til Laastrup i Rinds herred, af Vinranke-Munkerne, have været herredsfoged 1410, men det synes ikke troligt.

Christiern Esbersen, 1493, 1504

Han omtales 5. dec. 1493 i et stokkenævn om Søndre Ålegård. Christiern Esbersen i Ørbæk og 9 andre dannemænd i herredet udstedte 2. jan. 1500 på begæring af abbed Henrik Christiernsen (Tornekrannds) i Vitskøl Kloster et tingsvidne om klostrets gods i Slet herred.² Han nævnes 22. okt. 1501 i et vidne om Vitskøl Klosters ejendom, som abbed Henrik lod tage.³ Hans brødre var måske Peder Esbersen i Ørbæk og Lars Esbersen i Vindblæs og deres far Esbern i Brøndum, der alle nævnes i vidnet. Hans søn var måske Esben Christensen i Slet herred, der 1519 blev optaget i Guds Legems Lav i Aalborg.⁴ Christen Esbersen udstedte 12. dec. 1504 tingsvidne om markskel mellem Beltoft mark og "Stykhollum" mark.

Peder Selgensen, 1518, 1535

Peder Selgensen i Lemdrup (Lendrup), Malle sogn, var en af Vesthimmerlands mest ansete selvejerbønder. Han nævnes som tingsvidne i et tingsvidne af Slet herredsting millesimo quingentesimo then Torsdag nest for Seuerini dag (22. okt. 1501), til abbed Henrik af Vitskøl på Ranum by, Kierting toft, Kiergård, Rønbjerg, Næsby m.m.⁵ Han blev 1518 afkrævet 2 staldøksne af lensmand Ejler Bryske på Aalborghus, sikkert for at kunne beholde stillingen som herredsfoged.⁶ I 1520 deltog han i granskning om noget jord, se herredsfoged Niels Jensen i Hindsted herred. Den 15. aug. 1522 fik han

¹ Himmerland og Kjær Herred 1955-56, s. 281.

² Bjørnsholm godsark., pergamenter 1572 jf. Himmerland og Kjær Hrd. 1980, s. 38.

³ Pergamentsamlingen, vidisse af 26.9.1590 af tingsvidne af Slet herredsting.

⁴ C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, Kbh. 1899, s. 682.

⁵ Pergamentssamlingen 2/ 13.

⁶ Michael Venge, Det gamle Aalborghus, s. 56.

forlening på Aggersund færgested, ålegård og heltfiskeri efter den myrdede lensmand Hans Bartholomæussen på Aalborghus.¹

Den 8. nov. 1524 fik han brev på kronens gård i Brøndum i Salling sogn og et bol samme sted.² Kongen befalede ham 1532 sammen med andre at medvirke i en afgørelse om ejendomsretten til Hessel.³ I 1535 udgik der befaling til bl.a bispem af Viborg, og en række adelsmænd samt Per Selgensen i Lendrup og Christen Pedersen i Brøndumgård.⁴ Han mødte 1541 på rettertinget og fremlagde et tingsvidne af Slet herreds ting af 19. maj 1541, at han i tre ting havde afæsket Søren Lauridsen i Ørbæk adkomst til den gård, han var flyttet ind i. Søren Lauridsen var sikkert en nær slægtning og gården arvegods. 1541 fremlagde han på rettertinget et brev af Slet herreds ting, at han havde afæsket Kirsten Turisdatter og hendes lavværge fyldest for det ulovlige skøde, som hun havde givet Søren Lauridsen på gården. Den 10. juni 1542 fik Peder Jensen, forstander i Aalborg Hospital, på rettertinget stadfæstet et brev, at Peder Selgensen og hans arvinger havde overdraget hospitalet en gård i Ravnstrup, skyld 2 pund korn, samt et andet bol og en ejendom kaldet Kærshave.⁵ Han fik 1543 brev om at møde i Aalborg, når kongen kom dertil, og medbringe alle de breve på kronens gods i Slet herred, som han havde pant i eller var forlenet med.⁶ Han og Anders Winther i Næsborg fik 1549 oprejsningsbrev for et uretfærdigt vidne, de havde vidnet i en sag mellem borger Christen Jensen i Aalborg og Mourids i Mølgård ang. nogle penge, som Christen Jensen havde fået af biskop Jens Andersen Beldenak på Fyn for at skaffe Mourids gården Mølgård (Lundby sogn, Slet herred).⁷ Han levede endnu ca. 15. marts 1552, hvor der udgik kgl. befaling til Oluf Munk om at hjælpe Rasmus Christensen, hvad ret er i en sag med Søren Christensen og Peder Selgensen om noget eng i Næsborg kær.⁸

Børn var antageligt:

1. Laurids Pedersen i Kornum, sikkert gift med en datter af Mads Jensen Skade til Torup (?Store Torup, Ulbjerg sogn) og Kirsten Nielsdatter Høeg til Filshave i Salling (datter af rigsråd Niels Høeg). Laurids Pedersen blev 1546 stævnet af Mads Tyde i Mammen. for en rosenobel, en jocimsdaler og et sværd.⁹ Han repræsenterede 1548 sammen med den formodede bror, Christen Pedersen, svigermoderen, der blev stævnet til rettertinget af Gabriel Gyldenstjerne til Restrup ang. nogle gårde, som hørte til Filshave.¹⁰
2. Christen Pedersen i Brøndumgård i Salling sogn, Slet herred. Han er formodentlig den senere herredsfoged. Han fik 1539 tingsvidne, at han havde

¹ Himmerland og Kjær herred 1962, s. 197, Hans Bartholomæussens regnskab 1521.

² Frederik 1.'s danske registrant, s. 61.

³ Frederik 1.'s danske registrant, s. 449.

⁴ Rigsark., Tegnelse over alle lande 1535 fra 20. marts. Danske Magazin 3,5, s. 61.

⁵ Troels Dahlerup II, Rigens Forfølgninger, s. 676, 677.

⁶ Danske Magazin 4,1, s. 49.

⁷ Danske Magazin 4,2s. 320.

⁸ Kancelliets Brevbøger 1551-55, s. 137.

⁹ Danske Magazin 4,1 s. 171.

¹⁰ Rigsarkivet, Rigens dombog 1545-54. Kolderup-Rosenvinge 1, s. 109.

været på tre ting og afæsket Lars Bondesen (fejlskrift for Lars Pedersen?) adkomst til den gård i Brøndum, som han boede i.¹

Jens Esbernsen, 1539, 1541

Jens Esbernsen, herredsfoged i Slet herred udstedte 1539 quinta feria ante Purificationes Marie (30. jan.) tingsvidne, at hr. Jørgen Friis på 3 ting havde afkrævet abbed Anders i Vitskøl Kloster 1 ørte, som klostret havde solgt ham til evig tid, samt 300 mark, som abbed Søren skyldte ham. Den 2. okt. 1539 udstedte han tingsvidne til abbed Anders, at denne på tre ting havde afæsket Jørgen Friis adkomst til Vår og Oddersdal, som han havde ladet sig indføre i. Ligeledes 1539 udstedte han et tingsvidne til Christen Pedersen, at denne havde været på tre ting og afæsket Lars Bondesen adkomst til den gård i Brøndum, hvor han boede. I 1541, før 1. marts, udstedte herredsfoged Jens Esbernsen et tingsvidne til Christen Jensen i Aalborg, at han havde været på tre ting og lovligt havde fordelt Mourids Christensen i Mølgård og Inge Lauridsdatter i Lundgård for hovedgæld, faldsmål og vitterlig gæld.²

Christen Pedersen, 1541, 1546

Han er sikkert søn af den tidligere herredsfoged Peder Selgensen. Christen Pedersen, herredsfoged, udstedte 19. maj 1541 vidne til Peder Selgensen, at denne på 3 ting havde æsket Søren Lauridsen i Ørbæk ang. den gård, han sad i med urette. Han udstedte 1541 tingsvidne, at Peder Selgensen havde afæsket Kirsten Turisdatter og hendes lavværge fyldest for et ulovligt skøde, som hun havde givet Søren Lauridsen på gården i Ørbæk. Ligeledes 1541, før 1. juli, udstedte han et tingsvidne, at Søren Munks fuldmægtig på tre tingdage og havde afkrævet Jørgen Friis til Krastrup kost, tæring, brevpenge, skadegæld og faldsmål.³ Han stævnedes 1546 af Christen Lauridsen i Tolstrup for hø og eng, som han mente var frataget ham uden dom.⁴ Han kan måske være den Christen Pedersen i Brøndum, der nævnes i et tingsvidne af 12. sept. 1583, der 12. feb. 1651 blev fremlagt på Viborg landsting.

Thomas Jepsen, 1555

Thomas Smed fik i nov. 1555 befaling om at hjælpe Anders Findsen i Nakkedal så meget som ret var, mod Peder Brygger i Nørgård, som uden lov skulle have taget 6 rdl. fra ham på tinget.⁵ Peder Brygger var måske i slægt med Niels og Christen Brygger i Hemdrup, der 1537 stævnedes for med et falskt vidne at ville tilvende sig 2 af kronens gårde i Hemdrup, som kronen havde tilskødet Niels Mogensen i Nannerup (Jebjerg sogn) men nu tilhørte hans søn Peder Nielsen. Niels Brygger blev kendt fredløs.⁶ Peder Brygger i Nørgård havde 1569 en sag ved landstinget med Peder Poulsen i Løgstør.

¹ Troels Dahlerup II, Rigen Forfølgninger, s. 606.

² Troels Dahlerup II, Rigen Forfølgninger, s. 603, 606, 660.

³ Troels Dahlerup II, Rigen Forfølgninger, s. 676, 677, 685.

⁴ Danske Magazin 4,1, s. 168.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1551-55, s. 405.

⁶ Troels Dahlerup I, Herredagsdomme, s. 35.

Thomas Jepsen i Løgstør, nævnes i en sag ved rettertinget 14. aug. 1572, men var da gået af som herredsfoged. Erik Podebusk til Bidstrup, lensmand på Aalborghus, havde stævnet unge Jens Lauridsen i Tolstrup, Niels Lauridsen, Espen Lauridsen, Lars Nielsen ved Aggersund, Bertel Clemmensen ibm., Lars Espensen, Christen Jensen i Næsborg, Peder Andersen ibm., Niels Poulsen, Mourids Clemmensen, Poul Truelsen, Christen Nielsen Suderdreng, Madsen i Næsborg, Søren Brygger i Stræt, Clemmen Sørensen ibm., Søren Brygger i Engelstrup, Jens Brygger i Kornum, Niels Lillebonde i Løgstør, Christen Brygger og Thomas Jepsen ibm., Søren Studt ibm., Jens Winter i Næsborg og Iver Kræmmer efter et register, som slotsfoged Henrik Wind på Aalborghus lod oplæse, idet han sagsøgte dem for, at de havde været inde hos den trolddomsanklagede Peder Brygger i Nørgård (i Næsborg) og med bøsser, våben og sværd hjulpet ham og gjort oprør mod slotsskriveren, som mødte med fuldmagt fra lensmanden for at kræve ”borgen” af Peder Brygger.

Thomas Jepsen i Løgstør og unge Jens Lauridsen i Tolstrup berettede, at Thomas Jepsen var gået ind til Peder Brygger en dag, hans vej faldt forbi Nørgård, efter at han havde været ved Aggersund for at lede efter lensmanden, der havde tilsagt ham at møde der. Lensmanden var der dog ikke, og på hjemvejen gik han ind til Peder Bryggers for at varme sig lidt, for det var i den store vinter ”nu et Aar siden forleden”. Thomas Jepsen var ikke gået derind for at deltage i oprør mod lensmandens folk, og da han hørte, at lensmandens tjenere var udenfor og æskede ”borgen” af Peder Brygger, begav han sig ud til dem og kunne bevidne, at han ikke havde delagtighed i opløbet.

Unge Jens Lauridsen benægtede ikke, at de var der, men ikke for at gøre oprør mod lensmandens folk. Så fremlagde Erik Podebusk et tingsvidne af Slet herreds ting, at den gang Anders Skriver, slotsskriver på Aalborghus, var i Nørgård sammen med herredsfogeden og æskede borgen af Peder Brygger, da var Peder Brygger ”bestærket med hans Parti og Anhængere”, og de sås på lofter og i vinduerne med bøsser, som de stak ud, så ingen af Anders Skri-vers folk kunne komme i gården uden at udsætte sig for livsfare, og Anne Bryggers kom udenfor og forbød dem under trussel at komme ind i gården.

Da de anklagede var udeblevne fra både herreds- og landsting, og de ikke kunne benægte tingsvidnets udsagn, afsagde rettertinget kendelse, at lensmanden burde forfølge sagen efter loven, men om bøndernes opsætsighed skulle betragtes som oprør eller ej, skulle herredsfoged og landsdommer dømme om. For gode mænds forbøns skyld afstod Erik Podebusk dog at forfølge sagen mod Thomas Jepsen og unge Jens Lauridsen.¹

Niels Winther i Kornum var den tid tinghører til Slet herred jf. et vidne, af 1556 torsdag næst efter pinsedag, som 1651 blev fremlagt på landstinget.²

¹ Kgl. Bib., Uldall 4°, 259 jf. C. Klitgaard i Himmerland og Kjær Herred 1918-20, s. 297.

² Viborg landstings dombog C, 8.10.1651, s. 342 jf. Holger Hertzum-Larsen, Jyske domme og dokumenter 1440-1700, s. 98.

Peder Brygger, 1562,

Peder Brygger (Brøgger) fæstede 1562 en krongård i Næsborg under Aalborg len og ”Thenne gord haffuer p. brøger quit meden hand er herridsfogit”. Han nævnes i ovennævnte sag under forgængerens.

Erik Laursen, 1569, 1573

Han var 1562 fæster af en krongård i Lendrup under Aalborg len, men var da ikke herredsfoged.¹ Erik Laursen i Lendrup, herredsfoged i Slet herred, blev 1569 stævnet til landstinget af Sofie Glob til Krastrup, fordi han ikke ville udstede tingsvidne om lukkelse og dæmning på hendes grund. Han udstedte sammen med andre tingsvidne, at præsten Niels Simonsen i Kornum fik et 24 mands vidnesbyrd, at de i op til 70 år mindedes, at en gård i Ravnstrup, hvor Jens Christensen og Mourids Jespersen nu bor, er rette præstegård og kirkegård.² Torsdag næst efter Catarina Virginis 1573 udstedte han tingsvidne sammen med bl.a. Christen Rasch og Simon Sørensen i Mjallerup om Anneksgården i Ravnstrup til Kornum og Løgsted.³ Han var 27. marts 1573 fadder for præsten i Strandby sogn, Christiern Nielsen Juels datter.⁴

Jep Pedersen, 1583

Jep Pedersen i Brøndum, herredsfoged i Slet herred, Jørgen Mouridsen og Christen Kjeldsen i Ørbæk, Niels Skrædder og Peder Nielsen i Vindblæs, Jens Sørensen og Simon Sørensen i Mjallerup, Lars Terkildsen i Bjørumslet, Jens Pedersen i Næsborg og Mads Skriver i Brådshave udstedte 12. sept. 1583 et tingsvidne om markskel mellem Munkgårds enemærker og Barmer marker, som Christen Andersen, foged på Vår, opkrævede på vegne af Bjørn Andersen (Bjørn) til Stenalt, lensmand på Aalborg len i en strid med Oluf Brockenhuus til Sebbekloster.⁵

Søren Andersen Winther, 1591⁶

Født o. 1530, død o. 1610 i Næsborg, Slet herred. Søn af Anders Nielsen Winther (ca. 1485-1565) og Anne Jensdatter i Næsborg. Han blev omkring 1558 gift med Gertrud Munk af Havbro, født omkring 1530, datter af Peder Sørensen Munk til Havbro og Mette Jepsdatter Benderup.

Søren Winther i Næsborg blev 1569 stævnet på Viborg landsting af sin fætter Niels Winther. Det drejede sig om en gård i Næsborg, som Niels Wintthers far, der også hed Niels Winther, havde og blev forbrudt i Clementsfejden. Anders Winther havde været værge for broderens hustru og søn og hav-

¹ Aalborg len regnskab, jordebog 1562, s. 92b.

² A. Heise, Fra Viborgs Arkiver, Jyske Samlinger 1,10, s. 33.

³ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Slet herred, s. 482.

⁴ Uddrag af Præsten Christiern Nielsen Juels Aarbog, Kirkehistorisk Samling, 1869-71, 5. bind, s. 373.

⁵ Landstingets dombog 1651C, s. 65b jf. Himmerland & Kjær Hrd. 1945-46, s. 123.

⁶ Afsnittet om ham og hans søn, herredsfoged Anders Sørensen Winther, er i vid udstrækning baseret på P.V. Christiansen, Lavadel og storbønder- to stærkt sammenhængende grupper i Personallhistorisk Tidsskrift 2000:1.

de indløst den forbrudte gård og overdraget den til sin søn Laurids Winther i Vår. I 1569 havde han en sag på landstinget ang. nogle penge, som hans far havde lånt Christen Elbæk til Hvanstrup. Søren Winter i Næsborg, herredsfoged i Slet herred, blev 24. april 1591 ved landstinget stævnet for en dom, han havde afsagt i en sag mellem Jens Nielsen i Stræt og Terkild Jensen i Aarup. Han medbeseglede 4. okt. 1593 et skøde på Tøttrupgård i Hørdum sogn i Thy, som hans søster Anne Andersdatter Winther havde solgt. Dette fremgår af en sag, som 30. aug. og 6. dec. 1623 var på landstinget (dombog A og B).

Børn:

1. Anders Sørensen Winther, født o. 1575, herredsfoged efter faderen.
2. Anders Sørensen Winther, fæster i Brøndumgård, død før 1633.
3. Peder Sørensen Munk, gift med enken efter Jens Madsen i Stræt. Han havde en gård i Næsborg og var desuden borger i Hobro og gav 20. juni 1627 sin mors søsterssønner og datter lov til at bruge Busk-engen i Næsborg kær.
4. Niels Sørensen Munk, død o. 1652, gift med Karen Lauridsdatter af Brøndumgård. Han boede år 1600 i Næsborg på en selvejergård.¹ 1620 nævnes han i et missive om en bortløben soldat, der skulle møde for selvejere. Den 7. april 1634 havde han fæste på en eng, som nævnes i.f.m et mageskifte, som Niels Friis til Krastrup ville gøre med kronen.²
5. Jep Sørensen Winther i Næsborg.

Anders Sørensen Winter, 1607, 1608

Født o. 1575, død før 28. juni 1632 i Næsborg Nørgård. Søn af formanden. Gift med Anne Jensdatter Stræt, født o. 1580, død o. 1634. Datter af Jens Nielsen i Vester Stræt og Gertrud Sørensdatter Kjærulf af Vester Hollet.³ Anders Winther boede år 1600 i Næsborg på en tidligere selvejergård og nævnes i forbindelse med en stående landmilits og blev pålagt at leje en svend.⁴ Landgilden af gården var 4 sk. leding, 2 pot smør, 1 får, 1 gås med havre, 2 høns, 1 svin, 1 skæppe gryn, 6 hestes gæsteri og 2 mark kopenge, i øvrigt samme afgift som broderen Niels gav af sin gård.

Anders Winther i Næsborg, herredsfoged i Slet herred, nævnes i et tingsvidne af 28. marts 1607 om øde gods i herredet.⁵ Den 27. feb. 1608 blev han stævnet til landstinget for en høring og en dom, han havde udstedt.

Den 30. aug. 1617 blev Anders Sørensen Winther stævnet til landstinget for skade på Niels Pedersen i Nørregård i Næsborgs græs og korn. I sagen kaldes Verner Parsberg til Sandbygård Anders Sørensen Winthers husbond. Den 10. sept. 1631 blev han stævnet til landstinget af Falk Falksen Gøye.⁶

Børn:

¹ Rigsarkivet, Danske Kancelli, akter ang. en stående landmilits, pakke 2, læg 1 og 4.

² Kancelliets Brevbøger 1633-34, s. 582.

³ C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Stræt, Persh. Ts.1923, s. 86.

⁴ Rigsarkivet, Danske Kancelli, akter ang. en stående landmilits, pakke 2, læg 1 og 4.

⁵ Aalborghus lens regnskab.

⁶ Viborg landstings justistprotokol 1631, s. 29a.

1. Niels Andersen Winther, født o. 1610. Sikkert død 11. nov. 1660 som la-defoged på Onslunda, Ingelstad herred, Norge.
2. Jacob Andersen Winther, sikket ugift, begravet 30. sept. 1679 i Næsborg.
3. Søren Andersen Winther, skomager i Aalborg, død 19. nov. 1686 i Aalborg Budolfi sogn, gift 16. feb. 1670 med enken Maren Sørensdatter.
4. Gertrud Andersdatter Winther, gift første gang i 1630'erne med Christen Nielsen. Gift anden gang i 1645 med Anders Nielsen (Bloch) i Næsborg Nørgård, bror til den senere herredsfoged Mads Nielsen (Bloch).
5. Anne Andersdatter Winther, gift med Palle Jensen i Aasted. Hun var 1634 i Karlby præstegård, 1640 og 1650 i Aasted præstegård.
6. Else Andersdatter Winther, gift med Søren Nielsen i Ajstrup i Vendsyssel. Hun var 1640 i Hammer præstegård, 1650 i Ajstrup.



Anders Winthers segl 7. jan. 1608

Peder Selgensen, 1614, 1636

”Peder Selgensen, Vildsted er tilforordnet at være herredsfoged i forne Herred, og derfor haver fri for sin umage og besværing, eftersom hans formand Anders Vinther før ham haver haft, afgift 4 mk. leding, 2 pund smør, 1 får, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 1 skæppe gryn, 1 svin, 6 hestes gæsteri, 2 lispund ål”.¹ Han nævnes i jordebogen 1606-07 og 1620. Han er sikkert sønnesøn af ovennævnte Peder Selgensen i Lendrup. Den 25. jan. 1625 var Niels Winther i Beltoft den tid dommer til Slet herreds ting jf. et tingsvidne i Aalborghus lens jordebøger 1622-25. Den 25. feb. 1626 blev Peder Selgensen stævnet til landstinget af Jørgen Brockenhuus til Sebberkloster. Han udstedte 27. feb. 1633 et tingsvidne jf. Aalborghus lens regnskab 1633-34, bilag 16.

Han var endnu herredsfoged 22. juni 1636, hvor han på landstinget blev stævnet af Christen Jensen i Vester Stræt fordi han 25. feb. havde tildømt ham at lide tiltale som en løgner for uberettigede beskyldninger mod Jens Nielsen i Brøndumgård. Landstinget fastholdt hans dom.

Peder Nielsen, født i Vilsted, fæstede den 11. sept. 1640 den gård i Vilsted, som Peder Selgensens ”ham oplod”. Peder Selgensen var gift med Mette Nielsdatter. Hans datter eller søster var måske Kirsten Selgensdatter, hvis gård Jens Lauridsen i Vilsted fæstede grundet hendes armod.² Over ægteparret findes i Vilsted kirkes tårn, en gravsten med følgende indskrift:

IHS / her under hviler / erlig oc nv salige / Peder Selgensen for / dom her-
ridsfoget / som leved i Vilsted oc / hensoff i Herren / Anno 16.. den .. / saa oc
hviler her vn / der hans kiere hvs / trve erlig oc nu sa / lig Mete Nielsdatter /
som hensoff i her / rin [d]end ... / anno 16.. Gvd gif /ve dennom en er / ref-
ved opstan / delse Amen.

¹ Aalborghus lens jordebog 1614.

² Aalborghus Lensregnskab, stedsmål.



Peder Selgensens segl 1. sept. 1625

Anders Nielsen Winther, 1626, 1630

Han har sikkert kun fungeret periodevis jf. ovenstående. Han var formodentligt søn af Niels Andersen Winther i Beltoft og Bolde Munk og døde 1631.¹ Anders Nielsen blev 15. juli 1626 stævnet til landstinget for en dom af 23. marts, hvor han havde tildømt Niels Friis til Krastrup udlæg for 300 rdl. i salig Niels Rosenkrantz' efterladte gods. Han udstedte 10. juni 1630 et tingsvidne sammen med Jens Nielsen i Aarup (den senere herredsfoged), Christen Nielsen i Fristrup og Niels Winther i Beltoft (herredsskriveren).²



Anders Winthers segl, 10. juni 1630

Jens Nielsen, 1636, 1638

Jens Nielsen i Aarup nævnes 1636 i tingsvidne af Slet herreds ting ang. syn af Vilsted mølle.³ Han var også herredsfoged 21. nov. 1638, hvor han af fru Margrethe von der Lühe, salig Jørgen Brockenhuus' efterleverske til Sebberkloster, blev stævnet til Viborg landsting for en dom, han havde afsagt i hendes strid med hendes foged Carsten Christensen ang. et fripas til at rejse fra gården, som han havde udstedt til hendes nøglekvinde Ellen Jacobsdatter.

Byrial Thomsen, 1639, 1643

Byrial Thomsen i Mjallerup, herredsfoged, blev 26. aug. 1640 af fru Margrethe von der Lühe til Sebberkloster stævnet ang. hans dom af 19. april 1639 om landgilde af Koppes Mølle. Den 18. nov. 1641 dømte han, at Buskengen tilhørte Søren Winthers arvinger i Næsborg og ikke Margrethe von der Lühe.⁴ Den 8. juni 1642 blev han stævnet til landstinget ang. denne dom, der havde tildømt Niels Munk i Næsborg og Jep Sørensen engen som hørende til Beltoft, men landsdommerne ophævede dommen. Jens Christensen i Mjallerup fæstede 1653 en gård efter Byrial Thomsen.⁵ Den 15. feb. 1643 blev han igen stævnet til landstinget af Christian Friis til Vår for hans dom ang. to enge til Vår og 1. marts ang. en dom om to stolestader i Sebber kirke.

¹ P.V. Christiansen, Lavadel og storbønder, s. 41. Persh. Ts. 2000:1.

² Kilden ikke noteret, må vist være Aalborghus lens regnskab.

³ Aalborghus lens regnskab.

⁴ P.V. Christiansen, Lavadel og storbønder, s. 41. Persh. Ts. 2000:1.

⁵ Aalborghus lensregnskab, stedsmaal.

Niels Sørensen, omkring 1648

Niels Sørensen i Vindblæs var herredsfoged omkring 1648.

Jens Jespersen, 1661

Jens Jespersen i Kornum, den tid i fogedens sted, udstedte 5. dec. 1661 tingsvidne om et kirkebol i Næsborg til degnens underhold.¹

Mads Nielsen (Bloch), o. 1664

Død o. 1672. Søn af Niels Madsen og Kirsten Andersdatter, ”som fordum boede i Vester Torup i Han herred”.² Gift første gang med Maren Knudsdatter, datter af præsten Knud Christensen i Vilsted. Gift anden gang med Anne Michelsdatter, der efter hans død blev gift med Jens Andersen og senere med Mathias Tøxen, herredsfoged i Øster og Vester Han herred.³

Han kom i 1630’erne til Næsborg og købte 1642 af Christen Jensen Stræt den gård i Næsborg, som dennes svoger Jacob Christoffersen Smed påboede. Han kaldes da forhenværende foged på Halkær.⁴ Hans bror Anders Nielsen (Bloch) i Næsborg gav ham 17. marts 1653 afkald på arv efter hans salige forældre. Mads Nielsen var måske af herredsfogedslægten Bloch fra Arden, hvilket hans segl med 3 agern tyder på.⁵ Ved skiftet 10. dec. 1674 efter hans bror Anders Nielsen nævnes, at dennes datter af 2. ægteskab, Kirsten Andersdatter havde fået penge af ”salig Mads Nielsen, hendes faderbroder”.

Børn første ægteskab: Inger Madsdatter, var 1673 gift med Jens Henriksen Bloch i Aarup.⁶ Børn i andet ægteskab: Knud, Niels, Mandrup, Lene, Birgitte, Maren, Sidsel, Anne og Kirstine.

Just Jensen Bjerre, 1668, 1673

Død o. 1674 i Sdr. Bjerre i Gøttrup sogn. Søn af Jens Andersen, som o. 1632 var gift med Anne Christensdatter, enke efter Just Christensen i Sdr. Bjerre. Se nedenstående Jacob Christensen Ferslev. Jens Andersens bo blev registreret 8. marts 1677, og enken Anne Michelsdatter blev s.å. gift med Mathias Tøxen. Se under Mads Nielsen Bloch.

Udnævnt til herredsfoged i Slet herred og Øster Han herred 3. juli 1668, konf. 12. okt. 1670. Ifølge ansøgningen af 5. dec. 1672 fik han ingen løn, og havde derfor tabt sin lille formue. Han fik 26. marts 1673 skøde af kronen på herligheden af den øde selvejergård Lykkegård (htk. 4-1-0-0) i Aggersborg sogn med nogle års frihed som vederlag for 5 års herredsfoged tjeneste.

¹ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Slet herred, s. 473.

² P.V. Christiansen, Lavadel og storbønder, s. 41. Persh. Ts. 2000:1, s. 55.

³ C. Klitgaard, Vendsyssel Årbøger 1938 og 1945, s. 128. Jens Caspersen, Slægten Caspersen fra Bejlegaard.

⁴ P.V. Christiansen, Lavadel og storbønder, s. 41. Persh. Ts. 2000:1, s. 55.

⁵ Kr. Værnfelt, Fleskum Herreds Selvejerbønder, Jyske Saml. 5,6, 1941-42, s. 156.

⁶ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 96, 101.

Børge Sørensen Thorup, 1673, 1674¹

Født ca. 1629, begravet 4. juni 1696 i Rær, 67 år.² Søn af sognepræst Søren Hansen Viborg, Torupgård, Farsø sogn, også kaldet S. H. Ovid³ og Ingeborg eller Inger Børgesdatter, død 1678. Bedsteforældrene på fædrene side var rådmænd Hans Sørensen Skrifer (Ovidt) i Viborg og Mette Sørensdatter.

Gift med Seeke Hansdatter Galskjøt, der levede 4. aug. 1696.⁴ Hun var søster til hr. Thomas Hansen Galskjøt, der efterfulgte Børge Sørensen Thorups far som sognepræst i Farsø. På skifte efter Karen Thomasdatter Galskjøt mødte Børge Sørensen af Blære på sin hustru Sekke Hansdatter Galskjøts vegne.⁵ Han var 16. juli 1654 fadder hos præsten i Aars. Opholdt sig 1676 i Skarp-Salling, hvor han mistede al sin formue ved ildebrand.⁶ Udnævnt 2. nov. 1673. Han nævnes som sættefoged i Slet herred.⁷ Boede o. 1680 i Næsborg men senere i Blære og optrådte hyppigt som prokurator i Himmerland og Han herred, f.eks. 3. marts 1683 på Nibe birketing for Fr. Levetzau til Oksholm. Aflagde 28. maj 1690 ed som degn i Rær-Hansted-Vigsø sogne.⁸

Jacob Christensen Ferslev, 1674-1687

Født o.1641, død i Tolstrup Nørgård, begravet i Næsborg 7. marts 1703. Gift med Maren Jensdatter, død i Bådsgård, begravet 30. nov. 1732 i Højslev.

Han var søn af Christen Justsen i Ferslev i Fleskum herred, der stammede fra Han herred, og Kirsten Jacobsdatter. Christen Justsen døde sikkert 1640 eller også flyttede han bort fra Ferslev. Se om de to-tre samtidige Christen Justesen i Ferslev under herredsskriver Christen Justsen i Ferslev.

Christen Justsen stævnedes 7. juni 1637 på landstinget Anne Andersdatter på Gøttrup hede og hendes søn Anders Christensen, der med testamente, bænkebrev og stuebrev gjort på hans sotteseng og hjemmelsbreve på øg, fæmon og andet løsøre ville tilholde sig arven efter Anne Andersdatters mand salig Niels Christensen, som boede og døde i Nørre Bjerre, Christen Justsens farbror. Sammenholdt med C. Klitgaards Herredsfogeder og Tingskrivere i Vendsyssel, s. 127 om Just Jensen Bjerre ses, at Christen Justsen var søn af Just Christensen i Sønder Bjerre, og at hans halvbror var herredsfoged Just Jensen Bjerre i Slet herred. Blandt Just Christensen Bjerres efterkommere nævnes bl.a. præsten ved Trinitatis kirke Jens Justsen Bjerre (1610-84).⁹

Udnævnt 3. aug. 1674. Han var tillige birkefoged i Løgstør birk. Han fik 15. jan. 1679 kgl. tilgivelse for en forselse ang. hans dom af Løgstør birk 2. nov. 1676 (landstingsdom 2. maj 1677). Landsdommerne kaldte ham ved

¹ J. Chr. Sixhøj, Viborg Katedralskoles Dimittender 1630-1879, s. 29.

² Årbog for Thisted Amt 1913, s. 42.

³ Landstingets justitsprotokol 1682-186, s. 140.

⁴ Aalborg bispearkiv, caps B, Loc. 19-20, Fasc. I. Underskrevet 4. aug. 1696.

⁵ Aalborg Stifts gejstlige skiftebreve III, s. 21, den 10. aug. 1688.

⁶ Viborg Stifts landemodeprotokol. 1676-99, s. 51.

⁷ Landstingets justitsprotokol 1674, 78b.

⁸ Aalborg Bisps edsprotokol 1673-1771, s. 141b.

⁹ Nanna Lange, Godsejer og Etatsraad Christian Lindencrones borgerlige Slægt Lintrup. Persh. Ts. 1917, s. 333. Dansk Biografisk Leksikon, 3. udg., bd. 2, 1979, s. 181.

herredssammenlægningen 1687 uvederhæftig, udygtig og fordrunken. Jacob Christensen, stævned 20. marts 1682 rådmand Oluf Munkgaard i Aalborg for 450 tagsten, værdi 13 sldl.

Jacob Christensen Ferslev i Tolstrup Nørgård og Jens Nielsen Munchgaard skødede 23. juli 1697, tinglæst 23. aug. på landstinget til hr. Christen Christensen Stistrup, sognepræst i Ullits-Foulum, provst i Gislum herred, arving efter ovennævnte præst Jens Justsen Bjerre, ”arveparter af jordegods i Gislum Herred”, nemlig i Foulum en gård beboet af salig Jacob Christensens enke Else Vognsdatter og en anden beboet af Jens Christensen Loens.

Jacob Christensen Ferslevs enke boede 1703 på Tolstrup Nørgård i Slet herred, da Christian Ludvig v. Plessen solgte gården til Anders Winther.¹

Maren Jensdatter, salig Jacob Ferslevs, nu boende udi Bådsgård, skødede 11. juli 1717, tinglæst 25. aug. på landstinget med sine medunderskrivende sønner Christen og Jens Jacobsen til madame Anne Albretsdatter, salig Christian Laursen, forrige herredsfoged i (Øster) Han herred en gård i Manstrup i Bejstrup sogn på 2-4-2-0 hk. beboet af Christen Jensen Morsing.

Børn:

1. Christen, døbt 7. marts 1678 i Næsborg, død spæd s.å., begr. 14. april.
2. Christen, døbt 14. juni 1679 i Næsborg. Boede i Bygum i Øster Bølle Sogn, hvor han døde 1750, begr. 22. april, 71 år. Gift 1718 i Øster Bølle, trol. 3. maj og viet 4. Trinit., med sin husholderske Kirsten Kjeldsdatter, der fødte ham 4 børn, Maren 1719, Jacob 1720, Peder 1721, Maren 1722.
3. Anne, døbt 22. april 1682 i Næsborg, død spæd samme år, begr. 9. juli.
4. Jens Jacobsen, døbt 5. aug. 1683 i Næsborg. Nævnes fra årsskiftet 1718/19 i Bådsgård i Højslev Sogn, hvor hans ukendte kone fødte ham 2 børn, Inger 1730, og Maren 1732.

Herredskrivere i Slet herred

Mads Lauridsen, 1556

Han nævnes i et tingsvidne af Slet herreds ting 1556 torsdag næst efter pinsedag, hvor abbed Anders Andersen i Vitskøl Kloster bekræfter at have givet Hornsgård i fæste til Niels Jensen og hans hustru på livstid.²

Peder Skrifer i Rævshave, 1569

Han mødte 18. juni 1569, lørdag post vitus modesti, på landstinget og havde stævnet Jens Christensen i Svenstrup for et brev og segl, som han havde lovet at udstede. Rævshave lå sikkert i Aars herred. 9. maj 1598 nævnes Niels Jensen i Rævhale, sikkert det samme som Rævshave.³ I 1654 skrev den

¹ Skøde 24.7.1703, læst 16.8., Viborg landsting skøde- og pantepkt. 1702-05, s.294b.

² Viborg landstings dombog C, 8.10.1651, s. 342 jf. Holger Hertzum-Larsen, Jyske domme og dokumenter, s. 98.

³ Udtagne breve nr. 1243, fra Torstedlund godsarkiv.

adelige Maren Krag til Rævhalegård og 1717 solgtes Rævhalegård som ryttergods til herredsskriver Hans Richardsen i Slet herred for 450 rdl.¹

Mads Skriver, 1601, 1604

I Aalborghus lens jordebog 1600-1601 og 1604-1605, Oudrup sogn, Slet herred nævnes Mads Skriver i Bratshave (Brådshave), formodenligt herredsskriveren, sikkert også herredsfoged i Aars herred i en periode. Se her.

Jens Nielsen i Stræt, 1608

Født o. 1550, død 1634, skifte 18. feb. jf. en sag på landstinget 3. aug. 1636. Skiftet behandlet på Slet herredsting 25. sept. 1634 og 1635, tingbogen s. 143. Skiftet blev foretaget af samfrænder, nemlig enkens bror Niels Harbou til Nebel, Søren Jensen i Hornsgård, der var en slægtning af faderens første hustru, og Jacob Jensen i Løgstør, utvivlsomt Jens Nielsens farbror og birkefoged i Løgstør. Søn af Niels Jensen i Stræt (Vester Stræt), født o. 1520, død 6. jan. 1578 i Hornsgård i Farstrup sogn, og Anne Christensdatter. Han var første gang gift med Gertrud Sørensdatter Kjærulf af Vester Holtet i Vendsyssel, født o. 1563, død o. 1620, datter af herredsskriver i Kær herred Søren Christensen, født o. 1530, måske i Dall eller Ferslev sogn, og hustru Else Andersdatter Kjærulf, født o. 1540, død mellem 1620 og 1631.² Jens Nielsen Stræt blev anden gang gift med den adelige Birgitte Harbou, der levede 1634, datter af Otto Harbou til Hvolris og Ingeborg Nielsdatter Skade.³

Jens Nielsen Stræt var ud af en mægtig slægt. Han fik 23. apr. 1574 nyt livsbrev på korntiende af Løgsted, Kornum og Farstrup sogne.⁴ Den 12. april 1589 blev han og farbroderen Christen Jensen Hvid i Hessel af Terkild Jensen i Aarup stævnet ved landstinget for et drab, Anders Jensen i Lendrup havde begået på Terkild Jensens bror (søn?) Jens Terkildsen! i Lendrup.⁵ Jens Nielsen havde ved brev af 2. okt. 1588 lovet at betale 50 rdl. af mandeboden, men dette var ikke betalt, og sagen kørte derfor igen 19. og 24. april 1591 ved landstinget, hvor kravet blev sat op til 70 og senere til 100 rdl.

8. juli 1597 fik han stadfæstelse på livstid på kronens part af korntiende i Lundby sogn og 2. juni 1608 kronens og kirkens part af korntiende af Oudrup sogn.⁶ Den 27. juni og 3. aug. 1616 stævnedes han birkefoged Jens Christensen i Aale birk til landstinget ang. et vidne, han havde nægtet at forsegle. Samme år repræsenterede han på vegne af Verner Parsberg til Sandbygård herredsfoged Anders Sørensen Winther i dennes sag med naboer.

Jens Nielsen i Stræt dvs. gården Vester Stræt i Vildsted sogn fik ”bevilget Tingskriveriet til Slet Herred og fæstede korntiende i Oudrup Kirke 2. feb.

¹ Trap, s. 1176, Aars sogn.

² C. Klitgaard, Af Ellehøj-Svenstrups Præstehistorie, Himmerland og Kjær herreds årbog 1943-44, s. 211.

³ I vid udstrækning baseret på C. Klitgaard, Himmerlandske Slægter, Stræt, Persh. Ts. 1923 og Danmarks Adelsårbog 1897, Harbou, s. 169.

⁴ Kancelliets Brevbøger 1571-75, s. 425.

⁵ Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 4, s. 360.

⁶ Kancelliets Brevbøger 1596-1602.

1608”.¹ Han blev herredsskriver i en høj alder, hvornår det ophørte vides ikke. I Aalborghus Lens jordebog 1617-1618 opføres Jens Nielsen Stræt som fæster af kronens gård Vester Stræt samt Lulholm i Oudrup sogn. Fæstet af Lulholm blev 1620 overtaget af Chr. Laursen. Han fæstede også flere fiskegrunde ved Løgstør. Han optrådte mange gange 1608-18 på landstinget som fuldmægtig for den adelige Knud Gyldenstjerne til Ågård, både ved sager fra Himmerland og Han herred. Den 9. maj 1619 blev han af Mandrup Parsberg til Hagsholm, lensmand på Aalborghus, stævnet til landstinget, fordi han havde ladet den krongård i Næsborg, som han i hvert fald siden 1610 havde fæstet efter salig Laurids Winther, stå øde.

26. nov. 1622 stævnede han og hans sønner samt Niels Christensen i Hornsgård Niels Pedersen Skriver for nogen ”parlamente” i forbindelse med Iver Lykkes ”skadesmål”.² I Aalborghus lens jordebog 1630-31 anføres under Næsborg, at Jens Nielsen i Stræts fæstegård var øde.

Udenfor ægteskabet havde Jens Nielsen Stræt en søn Niels Jensen med Anne Lauridsdatter. Den 27. sept. 1623 blev hendes bror købmand Gregers Lauridsen i Lemvig på landstinget anklaget for i forbindelse med levering af korn på Vester Stræt at have givet Jens Nielsen Stræts kone Birgitte Harbou nogle utilbørlige ord og imod hendes vilje havde taget drengen med sig fra Vester Stræt til moderen, der da opholdt sig i Skørbæk.

Børn af første ægteskab:

1. Niels Jensen Stræt, boede 1634 og 1636 hjemme og havde da 3. aug. på landstinget på egne og stedmoderens vegne proces med broderen Christen ang. arv efter deres bror Søren. 1639 boede han i Ribe og lovbød da arvet jordegods i Slet herred. (Slet h. tgb. 1639, s. 149 b.). Han skødede 1650 sin part i Fogedgård i Vadum, dels arvet, dels købt, til sin fætter Peder Thomsen Galskjøt i Kornumgård (Kjær h. tgb. 1650, 28. maj).
2. Erik Jensen Stræt havde før 5. juli 1631 solgt sin arvepart i Fogedgård til Otto Madsen, ridefoged til Sorø Kloster (Kjær h. tgb. 5. juli 1631). 1640 var han død uden livsarvinger (Slet h. tbg. 1640 s. 133 b)
3. Søren Jensen Stræt, skifte 15. juni 1631 (Slet h. tbg. 1640 s. 163).
4. Christen Jensen i Vester Stræt, hvoraf han havde halvdelen, mens stedmoderen Birgitte Harbou havde den anden halvdel, død 1649 i Løgstør, gift med Karen Nielsdatter, datter af Niels Pedersen i Tolstrup Nørgård og Inger Sørensdatter Ged, datter af Søren Christensen Ged i Veggergård og Kirsten Christensdatter. Han blev 18. juli 1638 stævnet til landstinget af Vogn Jensen i Veggergård, som var hustruens fosterfar. Den 16. aug. 1643 blev han på landstinget stævnet af broderen, præsten Henrik Jensen i Ellidshøj ang. dennes anpart af bondeskylden af Vester Stræt. 2 børn.
5. Henrik Jensen Stræt, som også kaldte sig Kjærulf, død efter 10. marts 1662, hvor han på Aalborg byting stævnede Laust Jensen i Aalborg vedr. en ejendom i Kattesundet. Sikkert student fra Helsingør, immatrikuleret ved universitetet 1624, præst i Ellidshøj-Svenstrup sogne, gift med Karen

¹ Aalborghus lens regnskab, stedsmål 1608-09.

² Viborg landstings justitsprotokol 1622, s. 256 a.

Pedersdatter. Boede i Knækkenborg. Solgte før 1631 sin arvepart i Fogedgård til Otto Madsen, ridefoged i Sorø Kloster. Han var en hidsig person, der havde mange retssager og blev 1640 fradømt kaldet.

6. Anne Jensdatter Stræt, gift med herredsfoged Anders Sørensen Winther.
7. Maren Jensdatter Stræt, nævnes, død før 1643, gift med smeden Jacob Christoffersen i Vester Stræt.
Børn af andet ægteskab:
8. Gertrud Jensdatter Stræt, (Slet h. tgb. 1635, s. 144, Kjær h. tgb. 1650, 21. og 28. maj), formodentlig nævnt i Nibe 1695 (tgb. fol. 266).
9. Kirsten Jensdatter Stræt (Slet h. tgb. 1635, s. 144, Kjær h. tgb. 1650, 21. og 28. maj), var 1662 gift med Niels Pedersen Koldbæk i Nibe og tiltales da for gæld til Thomas Knudsen i Aalborg, nævnes endvidere 1678 (Nibe tgb. 1662, s. 249 b og 1678, s. 36.) og var i Nibe 1704 (tgb. s. 60 b).
10. Pernille Jensdatter Stræt (Slet h. Tgb. 1635, s. 144, Kjær h. tgb. 1650, 21. og 28. maj).
11. Otto Jensen Stræt, var 1633 i Aalborg stævningsmand for faderen. Nævnes arvesagen (Slet h. tgb. 1635, s. 144, Nibe tgb. 1633, s. 45 b.)
12. Knud Jensen Stræt i Nibe, nævnes i arvesagen 1636, død før 1692. Gift med Maren Pedersdatter, død efter 1692, datter af Peder Eliassen i Nibe. Han boede o. 1650 i Nibe, hvor han drev fiskeri og salteri, formodentlig sammen med sin mor. Stævnedes 18. dec. 1652 for ½ års husleje. 6 børn.¹

Niels Nielsen Winther, 1629

Niels Nielsen Winther den yngre i Beltoft, født o. 1580, sikkert i Beltoft, død 1639 i Beltoft. Søn af Niels Andersen Winther i Beltoft, og Bolde Munk. Gift med Maren Lauridsdatter, der 1642 opholdt sig i Mariager sammen med to af hendes døtre, men senere hos en datter i Blære præstegård, se nedenfor.

Niels Winther overtog faderens gård i Beltoft, hvor også brødrene Peder og Christian opholdt sig. Han stævnedes 1608 i en sag om stadesild.² Han og brødrene stævnedes i 25. juli 1625 Thomas Pedersen i Aalborg for betaling af et hus, som de havde arvet der og solgt til ham.³ Den 17. juli 1626 var han på Slet herredsting medudsteder af et tingsvidne om de sår, som Poul Christensen i Dall, søn af herredsfoged Lille Christen Poulsen i Dall i Fleskum herred, havde fået, da han i et slagsmål i Vestergård i Dall i 1626 var kommet til at dræbe Peder Pedersen Bloch. Niels Winther i Beltoft var herredsskriver 16. sept. 1629, hvor han og herredsfoged Anders Winther står nævnt i tingbogen, da herredsskriveren fik overdraget en ny tingbog med 64 sider. Efter skriften at tyde var han også skriver i den første del af tingbogen fra 1629 - den først bevarede - der starter 25. juli 1629. Han havde en letlæselig skrift.

Børn:

¹ Efterkommere i Anton Blaabjerg, Nutiden og Valdemar Sejr, Slægten, 2000.

² Viborg landstings dombog 1608A, s. 160a.

³ Aalborg byfogedes tingbog 1625.

1. Mette Nielsdatter Winther og søstre stævnedes 1639 til rettertinget af Anne Munk, gift med Niels Munk til Havbrogård.¹ Var 1642 i Mariager.
2. Maren Nielsdatter Winther, var 1642 i Mariager.
3. Karen Nielsdatter, opholdt sig 1642 på Krastrup.
4. Else Nielsdatter, gift med præsten Gabriel Christoffersen i Blære, død o. 25. maj 1679, skifte i Aars herreds justistprotokol s. 25.² 5 børn, Niels, Mourids, Diderik, Anne Margrethe og endelig Maren, som var gift med kapellan Peder Pedersen Galskjøt.



Niels Winthers segl 10. juni 1630

Christen Mogensen i Lendrup, 1636, 1640

Gift med Margrethe Hansdatter Galskjøt, datter af præsten i Næsborg-Salling-Oudrup sogn, Hans Thomsen Galskjøt, død efter 1651, og Maren Thomasdatter, død før 1639. Han og svogeren Poul Christensen i Testrupgård, gift med Maren Thomasdatter, gav 1639 og 1651 afkald på arv efter deres hustruers forældre.³ Johan Brockenhuus til Lerbæk stævnedes ham 29. jan. 1640 til Viborg landsting for kvittering på landgilde, som han 26. marts 1636 havde fremlagt på Aale birketing på vegne af Jens Christensen i Lundgård. Johan Brockenhuus mente, at kvitteringen, som hans mor fru Edel Ulfeld skulle have udstedt i Viborg 27. sept. 1631, var falsk. Landsdommerne frikendte Christen Mogensen, da der tidligere var gået dom i sagen.

Hans Nielsen, 1661

Hans Nielsen i Næsborg nævnes 5. dec. 1661 som herredsskriver i et tingsvidne om et degnebol til Næsborg kirke.⁴

Christen Sørensen, 1668, 1671, 1688

Født o. 1628. Udnævnt 9. okt. 1671. Han var allerede 22. nov. 1669 skriver og blev da ved Aalborg byting stævnet af Henrik Pedersen i Aalborg for en gæld på 20 rdl.⁵ Ved herredssammenlægningen 1687 fik han dette skudsmaal af landsdommerne: ”Christen Sørensen i Mellemstræt i Vilsted sogn Herredsskriver i Slet Herred og Birkeskriver til Løgstør Birketing, en gammel Mand paa 60 Aar, og have ladet rene sider staa aaben i hans Tingbog. Han og derforuden udi hans egne sager, han have haft til Herredstinget, som til Landstinget, siden er indstævnet, haver ladet en anden Sætteskriver skrive

¹ Kongens Retterting, Stævningsbog 29.4.1639-14.5.1640, s. 96b jf. Jydske domme og dokumenter 1440-1700 ved H. Hertzum-Larsen, s. 303.

² P. V. Christiansen, Lavadel og storbønder, s. 41. Persh. Ts. 2000:1, s. 41.

³ Slet herreds tingbog 14.11.1639 og 12.6.1651 jf. Hans H. Fussing, Til Dansk præstehistorie, Personalthistorisk Tidsskrift, 1942, s. 235.

⁴ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Slet herred, s. 473.

⁵ Aalborg byfogedes tingbog.

paa Tinget paa løs Papir, hvis for Retten i hans Sag passerede, og dog det selv siden med egen Haand i Tingbogen haver indført, foruden det at han skriver ilde og ulæselig”.

AALE BIRK

Valdemar den Store stiftede Vitskøl Kloster i 1158 med gods af sin fædrearv og gav senere klostret udstrakte friheder herunder også birkeret. Christian 1. udstedte 1477 et gavebrev til Vitskøl Kloster hvorved Gunderupgård, Vadgård, Tandrup, Strandbygård, Risgård, Myrhøj, Ertebølle, Østerfalde og Bles (Vindblæs) lagdes til klostrets frie birk, Aale birk.¹

Birketinget var oprindeligt ved den nu forsvundne Aale kirke. En Tinghøj findes lidt nord for Bjørnsholm, øst for vejen til Ranum. 1574 flyttedes tinget til ”vesten for Borregård i Heden paa Lidebakken ved den nordligste høj paa Lien”.² Efter Reformationen blev Vitskøl Kloster sekulariseret og var et gods, som 1583 ejedes af Bjørn Andersen af slægten Bjørn, som gav klostret navnet Bjørnsholm. Ved hans død 1583 overgik gården til sønnen Truid Bjørn, som var gift med Ermegard Gyldenstjerne. Da Truid Bjørn døde 1590 opstod der strid mellem Ermegard og hendes mands slægt om arven efter ham. Efter en årelang strid vandt Ermegard sagen og fik af Christian 4. på rettertinget i Næstved 30. okt. 1596 låsebrev på birkeretten, der i Slet herred omfattede Bjørnsholm hovedgård, Padkær mark, 2 møller neden for gården, 4 gårde i Munksjørup med 4 gange 2 fæstere, 1 gård i Vester Falde, 1 fæster, 4 gårde i Overlade med 4 gange 2 fæstere, 1 gård i Sønderlade, 1 fæster, 4 gårde i Borregård, 14 gårde i Ranum med 10 gange 2 fæstere og 4 gange 1 fæster og Livø med al sin herlighed, skov, ejendom, fiskevand og ladegård.

Ca. 1680 bestod birket af Bjørnsholm Kloster, Malle og Strandby sogn undtagen Grønnerup, Vadgård og enestegården Sjørup. Ved herredssammenlægningen 1687 havde Bjørnsholm ikke tilstrækkeligt gods til fortsat at nyde birkeret, og birket blev sammenlagt med Aars og Slet herred samt Løgstør birk. Strandby sogn skulle dog høre til Rinds-Gislum herred og Bjørnsholm og Malle sogne under Aars-Slet herred.³ Der kendes ingen skrivere i birket.

Birkefogeder i Aale birk

Simon Thomsen, 1564

Simon Thomsen i Falde, foged til Aale birketing, udstedte 1564 fredag næst før Mariæ bebudelse, sammen med bl.a. Laurids Pedersen (Ged) i Gunderupgård og Niels Sørensen i Ørnsgård tingsvidne om udlæg af Vadgård til præstegård for Strandby sogn. Han nævnes 1564, fredag før Mariæ bebudelses dag, sammen med bl.a. Laurids Pedersen (Ged) i Gunderupgård, Anders

¹ Himmerland og Kjær Herred, 1979, s. 14.

² Himmerland og Kjær Herred, 1980, s. 53.

³ Himmerland og Kjær Herred 1945-46 s. 116ff. 1969 s. 13, 1994, s. 27.

Tommesen i Kongensgård og hr. Herman i Rætrup i et forlig mellem hr. Christen Nielsen, første præst i Vadgård og Poul Nielsen, sidste bonde her.¹

Anders Ged, 1574-1582

Han boede i 1565 i Stistrup, nord for Hvalpsund. Præsten Christiern Nielsen Juel noterede 7. okt. 1565 i sin dagbog. ”Eodem anno, 7. Octobris, celebratæ sunt nupitæ Andreae Geed ex Stistrup cum honesta matroa, Andrae filia in Gunderupgaard”. Oversat: 7. oktober fejrede Anders Ged i Stistrup bryllup med enken, Anders i Gunderupgårds datter. Hun hed åbenbart Anna og nævnes som fadder 1577, da Christiern Nielsen Juel fejrede sin søns dåb. Den 15. feb. 1573 blev Anders Ged i Gunderupgård stukket meget farligt i bugen med et sværd på vej til Fredbjerg. Han svor 29. jan. 1574 på det nye birketings plads dommereden for Bjørn Andersen til Bjørnsholm. Den 13. nov. 1574 blev Anders Ged i Gunderupgård hugget i hovedet med en vognkæp i Kærshale dal vest for Gunderupgård. Han var flere gange fadder hos præsten Christen Nielsen Juel i Strandby.²

Ved skiftet 28. sept. 1584 efter Bjørn Andersen Bjørn fik Sidsel og Margrethe Bjørn bl.a. Gunderupgård, som Anders Ged, Niels Lauridsen og Poul Lauridsen iboede. Anders Ged blev afsat 1582.³ Lensmanden på Mariager stævned 9. sept. 1581 på landstinget nogle bønder for deres vidne af Aale birketing, at Peder Ged i Stistrup ingen lod eller part havde i det pulsvod, de havde i Stistrup. Peder Ged var måske en slægtning.

Peder Skriver, 1591

Peder Skriver i Falde (gården Falde, i det senere etablerede Overlade sogn, Aars herred) blev 8. maj 1591 stævnet til landstinget af Søren Sørensen i Stistrup ang. en dom, han havde dømt mellem ham og Jens Mortensen i Risgård vedr. en bryggerkedel. Peder Skriver blev 1591 stævnet til Viborg landsting, fordi han ikke ville indskrive i det tingbogen, som herredsmændene vidnede, at de takkede Morten Pedersen ”alle ære og godt, og ingen havde handlet bedre med dem end ham”. Desuden var stævnet Søren Brygger i Rise, herredsfoged i Aars herred, for en dom, ”han til Aars herredsting dømt har, at hans bror Morten Pedersen skulle have forbrudt noget korn”. Christen Espersen i Borregård, var 1595 i dommers sted, se ovenfor om Fru Erme-gards sag om birkeretten.

Jens Christensen, 1616.

Han var 1601 fæster af Svenstrupgård i Malle sogn, og døde sikkert før 1622.⁴ Jens Christensen i Svenstrup, birkefoged i Aale birk, blev 22. juni

¹ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1069.

² Uddrag af Præsten Christiern Nielsen Juels Aarbog, kirkehistoriske samlinger, 1869-71 5. bind s. 356, 363, 365, 369.

³ Søren Bugge Vegger, Gunnis Torp, historien om Gunderupgaard og Trend Storskov s. 20.

⁴ Vår godsarkiv, perg., 6 segl i kapsler jf. Himmerland og Kjær Herred 1969, s. 57.

1616 stævnet til landstinget af Jens Nielsen i Stræt i Vilsted, fordi han havde nægtet at forsegle et tingsvidne, fordi beseglingen ikke var foretaget straks.

Christen Pedersen, 1618

Christen Pedersen i Malle Hedegård stævnedes 10. okt. 1618 af Niels Gyldenstjerne til Bjørnsholm for hans dom ang. Poul Pedersens halvgård i Munksjørup, som dennes kone Maren Hansdatter fik af Ermegard Gyldenstjerne på Bjørnsholm for støtte under sagen om ejendomsretten til Bjørnsholm.¹ Den 27. feb. 1619 blev han stævnet til landstinget for en dom, han 23. okt. 1618 havde dømt ang. penge, som Anders Jensen Skriver, borger og rådmand i Aalborg og ridefoged til Aalborg slot, havde til gode hos Otte Lauridsen i Vester Kærsgård, sognepræst til Bjørnsholm og Malle, en gæld som dennes far Laurids Vilsen i Aarup havde efter et gælds brev af 9. nov. 1613. Christen Pedersen havde dømt præsten fri, men landstinget ophævede dommen, da Otte Lauridsen havde skrevet under for faderen og lovet at betale.

Søren Christensen, 1623

Søren Christensen i Næsby, den tid foged til Aale birketing, blev 24. maj 1623 stævnet af Gude Galde til Nørlund for en uendelig dom, han 11. jan 1622 havde dømt imellem Gude Galde og Svend Fredbjerg, som boede i Gude Galdes gård Kærsgård, som Godslev Budde har solgt ham, men Svend Fredbjerg forholdt ham skyld landgilde og andet deraf.

Troels Christensen, 1623

Troels Christensen i Overlade, birkefoged til Aale birketing, blev 7. juni 1623 på landstinget stævnet af Jørgen Brockenhuus og fru Kirsten Rosenkrantz til Sebberkloster, salig Johan Brockenhuus' efterleverske, fordi han 13. juni 1622 havde dømt Jørgen Ernst Worm til at lide rigens æskning for en sum penge, som salig Johan Brockenhuus havde lovet for Jørgen Ernst Worm. Sagen var for landstinget igen 8. nov. s.å.

Niels Jensen, 1625

Niels Jensen i Vestergård, foged til Aale birketing, blev stævnet til landstinget af Gude Galde til Nørlund for to uendelige domme, han 10. dec. 1624 havde dømt imellem Gude Galde og Svend Jensen Fredbjerg, ang. Kærsgård. Den 15. jan. 1625 blev hans domme stadfæstet af landstinget.

Gregers Thomsen, 1634

Gregers Thomsen i Vesterfalde, foged til Aale birketing blev 20. dec. 1634 stævnet på landstinget af Mandrup Due til Halkær for hans dom af 9. maj, ang. Søren Nielsens datter i Rønbjerg Sidsel Sørensdatter, som havde begået blodskam og levet i et forargeligt levned med hendes mosters mand Niels Rasmussen i Rønbjerg. Mandrup Due krævede dødsstraf, men fogeden havde ikke afsagt endelig dom, da Sidsel Rasmusdatter ikke var et fornuftigt

¹ Himmerland og Kjær Herred 1999, s. 14.

menneske, men var blevet voldtaget og ikke havde sagt noget, før barnet blev født. Da herredstingsdommen ikke var endelig, og det drejede sig om kætteri, ”som ved nævn bør at ordeles, fandt dommerne samme dom at være som udømt, og hvem påskader, sagen ved nævninge lovligt at procedere”.

Troels Christensen, 1641

Den 2. marts 1642 stævnedes Johan Brockenhuus til Lerbæk Troels Christensen i Overlade, forrige birkefoged til Aale birketing, til Viborg landsting for en dom, han 9. april 1641 til Aale birketing havde afsagt og frifundet Christen Sørensen i Vestergård for Johan Brockenhuus’ tiltale i en gældssag. Troels Christensen var åbenbart blevet birkefoged igen.

Morten Bertelsen, 1656, 1664

Morten Bertelsen i Sønderlade udstedte 22. feb. 1656 et tingsvidne, hvori der nævnes en kapitelsdom, at præstegården Vadgård var fri for gæsteri. Anders Madsen i Ranum og Morten Bertelsen i Sønderlade, udstedte 20. april 1657 vidne om Strandby sogns og kalds ringhed.¹ Rasmus Madsen, borger og handelsmand, i Viborg stævnedes 2. marts 1664 Morten Bertelsen, foged til Aale birketing, for hans dom af 22. jan. imellem ham og Elsebeth Ulfeld, salig Jesper Friis’ til Bjørnsholm. Han nævnes 1660 med hustru og 4 børn.²

LØGSTØR BIRK

Løgstør var langt tilbage i tiden et selvstændigt birk, men hvornår det er oprettet vides ikke. Fra 1561 til 1688 findes jordskyldsskatternes restancer for Løgstør afgjort ved Løgstør birketing. Ved kgl. reskript af 15. nov. 1687 blev Aars og Slet herred samt Løgstør og Aale birker sammenlagt. Både birkefogeder og -skrivere synes generelt at have haft en kort funktionstid, og det ses hyppigt, at birkefogeden lod sig repræsentere ved en anden person.

Birkefogeder i Løgstør birk

Lars Thuesen, 1617

Ove Jensen i Løgstør stævnedes 19. juli 1617 på landstinget Lars Thuesen i Løgstør ang. en dom, denne havde afsagt, mens han sad i dommers sted, samt Christen Selgensen i Løgstør, der efter samme dom havde ladet ham fordele.

Jacob Jensen, 1623, 1626

Han er utvivlsomt bror til Niels Jensen i Hornsgård, Slet herred, hvis søn Jens Nielsen Stræt var herredsskriver i Slet herred og hvis skifte 15. feb. 1634 bl.a. blev foretaget af Jacob Jensen i Løgstør.

Jacob Jensen var gift med Johanne Pedersdatter, som levede 1634, og

¹ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1070, 1072.

² Rigsarkivet, Militære Regnskaber. Mandtalsregnskab på Sivert Brockenhuus’ Hovedskat til Jul 1660.

hendes brødre var Hans Pedersen i Leira Claus Pedersen på ?, Christen Pedersen på Agger og Jens Pedersen sst., alle i Norge, og de havde en søster, som var gift med Christen Jensen Kold i Løgstør. Dette fremgår af arvesager, som 16. feb. 1622, 28. sept. 1622 og 22. nov. 1634 var for landstinget.

Jacob Jensen, birkefoged i Løgstør birketing, nævnes 15. juli 1623 i et tingsvidne som bilag 13 til Aalborghus lens jordebog 1622-23 og udstedte 15. nov. 1626 tingsvidne om øde gods i Løgstør.¹ Jacob Jensen, birkefoged, Christen Paaske, Jens Skrædder og Peder Jensen udstedte 17. juni 1635 et tingsvidne jf. lensregnskabet 1635, bilag uden nummer.

Løgstør birks tingbog 1630 blev 21. jan. 1630 autoriseret af birkeskrivere, og af side 2 fremgår, at Jens Griis var dommer. Senere i 1630 ses i margin hyppigt J.G. d., som klart betyder Jens Griis, dommer, men senere anføres hyppigst J.J. d. hvilket må være Jacob Jensen. Af side 10b fremgår en sag, hvor dommeren står som J.J. d. og blandt de 8 tinghørere nævnes Jens Griis. Af side 50 fremgår, at Jens Griis i Løgstør var birkefoged. Disse lidt uklare formuleringer skal formodenligt tolkes således, at Jens Gris periodevis var birkefoged.² Tilsvarende ses i tingbogen 1631, 1632-35 og 1636. Jens Griis var i 1630 formodenligt selv involveret i en sag. Christen Selgensen i Løgstør, formodenligt identisk med Christen Selgensen i Lendrup, død 7. april 1637 i Løgstør, og hvis gravsten for en del år siden blev fundet som trappesten på Lendrupgård,³ var da på tinget og tog Jens Griis i hånden og var hans fri hjemmel.⁴ Christen Paaske i Løgstør optrådte 1632 i dommers sted.⁵ Peder Hansen optrådte 1636 i dommers sted.⁶ I resten af tingbogen dette år nævnes Poul Espensen som birkefoged. Niels Laursen fæstede 1622 en gårdspart i Flejsborg i Aars herred efter Thomas Christensen og Jens Gris.⁷



Jacob Jensens segl 15. juli 1623

Poul Espensen, 1636

Nævnes i tingbogen 1636 fra s. 41b. Fungerede nok kun midlertidigt.

Christen Poulsen, 1639, 1641

Søren Christensen, borger i Thisted, stævnedes 2. dec. 1640 Christen Poulsen birkefoged i Løgstør birk til landstinget for et 3. tingsvidne, som han 23. sept. 1639 havde udstedt ang. et lille plankeværk i en gyde i Løgstør mellem

¹ Aalborghus len, jordebøger 1622-25, tingsvidner.

² Løgstør birks tingbog 1630.

³ Himmerland og Kjær Herred 1933-35, s. 3.

⁴ Løgstør birks tingbog 1630, s. 5.

⁵ Løgstør birks tingbog 1632-35, s. 28b.

⁶ Løgstør birks tingbog 1636, s. 43b

⁷ Aalborghus lensregnskab 1622-23, stedsmål.

Erik Kaas' ejendom på den ene side og Søren Christensens ejendom på den anden side. Landstinget ophævede dommen og pålagde birkefogeden at give ham 4 rdl. til kost og tæring. Den 3. feb. 1641 blev han stævnet til landstinget for en dom, som han den 4. marts 1640 på Løgstør birketing havde dømt i en sag mellem Christen Paaske og Peder Mikkelsen om beskyldning for løgn.

Gunde Madsen, 1643

30. aug. 1643 var Gunde Madsen birkefoged, hvilket fremgår af en landstingssag: "Christen Lauridsen Ladefoged og Peder Mikkelsen i Løgstør havde stævnet Laurids Dal i Løgstør for et 3. tingsvidne, han til Løgstør birketing 28. juni har ladet forhøre, anlangende de skulle være på hans vegne pligtig at udrede og betale nogen tiende til Hans Pedersen i Løgstør af den gård i Vormstrup (Løgsted sogn), som han opladt har. Derefter blev afsagt, så efterdi bevises sættefogeden Christen Paaske har stedet Laurids Sørensen Dal 3. ting til Christen Lauridsen og Peder Mikkelsen, og birkefogeden Gunde Madsen dog 8 dage derefter har fundet ham fra 4. ting, da kunne dommerne ikke andet derom kende, end Gunde Madsen sig jo dermed har forset og bør derfor at igengive Laurids Dal til kost og tæring 4 sletdaler".

Jacob Jensen, 1648

1648 og 1649 nævnes Jacob Jensen som dommer.¹ Han kan måske være identisk med den under Aale birk nævnte. I en sag 19. jan. 1648 nævnes Christen Paaske som dommer.² I 1648 nævnes tillige i en enkelt sag Anders Nørgaard og Gunde Madsen som dommere.³

Niels Jensen, 1649, 1654

Han nævnes som dommer i perioden 1649-52.⁴ I en enkelt sag i denne periode var Søren Christensen dommer.

Niels Winther, 1667

1667 nævnes Niels Winther som dommer i en række sager. I slutningen af året var et par andre personer med initialerne MNB (sikkert Mads Nielsen Bloch) og PC (formodenligt Peder eller Poul Christensen) i dommers sted.⁵

P. Christensen, 1668

Var 1667 hyppigt i dommers sted, og dommer fra 8. jan. 1668.⁶

Jacob Christensen Ferslev, 1674

Udnævnt 31. aug. 1674, men nævnes allerede 28. okt. 1673 som birkefoged i en sag på Løgstør birketing. Var også herredsfoged i Slet herred, se her.

¹ Løgstør birks tingbog 1648-50 og 1652-54.

² Løgstør birks tingbog 1648-50, s. 78b.

³ Løgstør birks tingbog 1648-50, s. 4b.

⁴ Løgstør birks tingbog 1648-50 og 1652-54.

⁵ Løgstør birks tingbog 1666-67.

⁶ Løgstør birks tingbog 1668-71.

Birkeskrivere i Løgstør birk

Frands Jensen, 1630

Han nævnes som birkeskriver på den første side i tingbogen 1630 i forbindelse med, at lensmanden på Aalborghus autoriserede tingbogen for dette år, underskrevet 21. jan. 1630, Løgstør.

Christen Christensen, 1648

Af autorisationen af tingbogen 1648 synes at fremgå, at han var skriveren.

Peder Jensen, 1649, 1654

Af de første sider i tingbøgerne 1648-50 og 1652-54, hvor lensmandens autoriserer disse, fremgår, at Peder Jensen i Løgstør var tingskriver. I en enkelt sag 1649 optrådte en Peder Jensen i dommers sted, sikkert tingskriveren.

Jens Michelsen, 1666, 1668

Af tingbøgerne fremgår, at Jens Michelsen var birkeskriver den 8. jan. 1666 og 8. jan. 1668. Ved en sag i 1667 optrådte han i dommers sted.

Christen Sørensen, 1671, 1673

Udnævnt 9. okt. 1671. Af tingbogen fremgår, at han 24. jan. 1673 stadig var birkeskriver. Han var tillige herredsskriver i Slet herred, se omtale her. Birkeskriverembedet bestod fortsat 1765, men blev bestridt af samme person som i Aars-Slet herred.

AARS HERRED

Aars nævnes første gang 30. marts 1345. Sammenlagt med Slet herred 15. nov. 1687. Herredstinget blev oprindeligt holdt i heden vest for Nyrup, hvor nogle af tingstenene lå, senere blev det holdt ved kirken.

Herredsfogeder i Aars herred

Terkel Christensen Brems, 1455

Terkel Brems udstedte 16. sept. 1455 sammen med væbner Per Ged m.fl. tingsvidne om Torstedbro mølle. Han er uden tvivl identisk med Terkild Christensen i Veggergård, der 9. feb. 1466 udstedte vidne sammen med herredsfoged Niels Christensen m.fl., se nedenstående.

Niels Christensen, 1466

Niels Christensen, herredsfoged, Elbæk af Grårup, Peder Svenningsen i Østrup, Peder Hvid i Barnlille, Jens Brun i Aars, Oluf i Ågård, Niels Simonson i Brårup og Tøger Dalsen i Sjøstrup vidnede 21. jan. 1466 på Aars herredsting, at sandemænd svor det vestreste og østreste sted i Smorup til Brorstrup kirke. Tirsdag før Skt. Vincens dag 1466 (9. dec.) udstedte Niels Christensen, herredsfoged, Munk Elbæk i Grårup, Niels Friis, væbner, Niels Niel-

sen i Ejdrup, Jens Mogensen i Gislum, Terkel Christensen i Veggergård, Klemen i Glerup, Gunde i Skivum og Tøger Dalsen et vidne om det samme.¹

Laurids Ørn, (1468)-1495

Han var herredsfoged 14. juni 1468 og bevidnede da, at Lille Sørup i Aars herred, som lå øde, hørte til Ågård. Mourids Nielsen Gyldenstjerne til Ågård i Han herred). Den 20. juni 1480 udstedte han tingsvidne, at hr. Thomas i Aars indvordede Smorupgård. Den 17. juli 1487 udstedte han tingsvidne om Haverslev kirkes del i Torsted skov.² Den 19. maj 1495 udstedte han tingsvidne om sandemændstov mellem Troelstrup og Vester Oustrup.³ En Kjeld Ørn i Barnlilæ omtales 1455 og 1466, og i begyndelsen af det 16. århundrede ejedes Bonderup (nu Lerkenfeld) af Christen Ørn. Slægten var sikkert af lavadel. En Morten Jensen nævnes 1485 som herredsfoged i en lovhævd på gårde i Krogstrup, Fyrkilde og Ejdrup.⁴ Han har dog rimeligvis kun beklædt retten midlertidigt. Laurids Ørns søn var måske Oluf Ørn, der 12. juni 1520 nævnes som medudsteder af et vidne af Aars herredsting.⁵



Laurids Ørns segl 17. juli 1487

Dines Olufsen, 1500, 1510

Dines Olufsen i Havbro var vidne på Aars herredsting 20. juni 1480.⁶ Dines (Dionysios) Olufsen nævnes år 1500 som foged på Aars herredsting.⁷ Han omtales som herredsfoged i et tingsvidne af 16. marts 1501 om Ravnkilde kirkegård.⁸ Den 1. juni 1501 nævnes han i et tingsvidne om Vitskøl Klosters ejendom⁹ og 3. aug. 1501 om lovhævd på Ravnkilde kirkegård.¹⁰ Han nævnes også i et tingsvidne af 27. aug. 1510 om sandemændstov mellem Haverslev og Døvelstrup mark. Han er uden tvivl den Dines Olufsen, der 8. (15.) juli 1511 boede i Lynnerup i Skivum sogn og da var tingsvidne i en lovhævd om det gods i Aars herred, som ligger til den hellige kirke og bispe-

¹ Diplomatarium Vibergense, s. 49.

² Diplomatarium Hornumense, Torstedlund godsarkiv, pergament.

³ Diplomatarium Vibergense, s. 67.

⁴ Lindbæk & Stemann, Helligåndsklostre, s. 69.

⁵ Diplomatarium Vibergense, s. 144.

⁶ Diplomatarium Vibergense, s. 67.

⁷ Viborg Bisp, Stiftsbogen 1690, Aars herred, s. 691.

⁸ Diplomatarium Vibergense, s. 117.

⁹ Landsarkivet, pergamentsamlingen. Landstingsvidisse 1572 lørdag efter Bartholomæus dag ang. tingsvidne af Aars herredsting 1. juni 1501, tirsdag efter pinsedag.

¹⁰ Trap 4. udgave, bind V, s. 722.

dømmet i Viborg.¹ Han har sikkert fået en gård i Lynnerup, måske Sønderlund, da han blev herredsfoged. Hans bror var måske Lars Olufsen, der 7. jan. 1550 og 7. marts 1553 boede i Havbro og vel har overtaget gården her efter ham.² Han blev herredsfoged igen efter Peder Ged, se nedenfor.

Peder Ged i Veggergård, 1511, 1518

Slægten Ged, var sikkert oprindeligt en småadels, men senere en anset selvejerbondeslægt hjemmehørende i Himmerland.

Niels Jensen (Panter) af Klæstruplund skødede 3. aug. 1401 Klæstruplund i Vokslev sogn til kronen. Skødet medbeseglet af bl.a. Niels Ged og Laurids Ged. Den 6. sept. 1406 tilskødede Mogens Munk, høvedsmand på Aalborg-hus, kronen bl.a. Gammelvads mølle, en gård i Astrup og en landbo, købt af brødrene Lars Ged og Jens Ged, der havde arvet godset efter Jens Kanne.

En Per Ged, væbner, nævnes 16. sept. 1455 i et tingsvidne af Aars herred om Torstedbro Mølle, sammen med Terkild Brems, herredsfoged i Aars herred, Lars Joensen, Niels Pedersen i Hvam, Vogn Jensen, Niels Wærre, herredsfoged i Hornum herred, Jens Stinger i Aars, Simon Jepsen i Krogstrup, Jellu i Mejlby og Svenning i Giver.³ En Peder Ged, væbner, nævnes 1496 og 1497 i.f.m. pantsætning og senere salg af 2 gårde i Brøndum sogn.⁴

Væbner Peder Ged var formodentligt efterkommer af en af de nævnte Niels, Lars eller Jens Ged, og han havde formodentligt to sønner, som hver havde en søn Peder Ged, nemlig Peder Ged i Veggergård og hans fætter Peder Ged i Sønderlund, men om der er tale om to personer, eller kun én Peder Ged, der er flyttet fra Veggergård til Sønderlund kan ikke sikkert fastslås.⁵

Peder Ged i Veggergård (Skivum sogn), herredsfoged i Aars herred, nævnes sammen med Dines Olufsen i Lynnerup i en lovhævd af 8. juli 1511, som præsten Christen Nielsen i Aars præstegård, tog på Viborg bispedømmes gods i Aars herred.⁶

Den 15. nov. 1519 var Oluf Ørn ”den dag tinghører” på Aars herredsting.⁷ 8 dannemænd, bl.a. Peder Ged, vidnede da, at Dines Olufsen på tre ting på kongens vegne havde taget lovhævd på en del gårde og bol samt Veggergård. Om den nævnte Peder Ged var Peder Ged i Veggergård eller den formodede fætter Peder Ged i Sønderlund kan ikke fastslås.

Peder Ged i Veggergård var sikkert gået af som herredsfoged 1519, hvor Dines Olufsen nævnes igen, se nedenstående. Peder Ged, herredsfoged i Aars

¹ Diplomatarium Vibergense, s. 131.

² Torstedlund godsarkiv, pergament, overført fra RA.

³ Torstedlund godsarkiv, pergament, overført fra RA. Rep. II nr. 520

⁴ Ældste Danske Arkivregistratur bind II, s. 273, Register på Viborg Stifts Breve, Hellum herred. J9.

⁵ Anton Blaabjerg, Slægten Bach fra Vesthimmerland, Slægtsarkivet 1983.

⁶ Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 666. Omtalt i Diplomatarium Vibergense, s. 131.

⁷ Rigsarkivet, Adkomster landgoods, Nørrejylland jf. Adkomstreg.

herred nævnes 1520 i forbindelse med granskning af jord, se herredsfoged Niels Jensen i Hindsted herred, men han var da måske forhenværende.¹

1535 blev Peder Ged og Munk Elbæk stævnet af Christen Christensen i Lynnerup, Skivum sogn, for et stykke eng og hans får, som de slog ihjel.² Da Sønderlund ligger i Lynnerup, drejer dette sig sikkert om Peder Ged i Sønderlund og ikke nærværende Peder Ged i Veggergård.

I ekstrakt af Henrik Blomes (lensmand på Hald) breve fra 1540 siges, at nogle bønder ville indløse en eng, som deres forældre havde pantsat til hospitalet i Testrup i Rinds herred, der tilhørte hospitalet i Viborg. Hans Blome forlanger ”opstandelsesbrev” til disse bønder, nemlig Peder Ged i Veggergård og hans medarvinger, at de skal beholde deres penge, indtil Henrik Blome havde fundet et bortkommet pantebrev.³ Denne Peder Ged er sikkert ”vor mand”.

På Aars’ herredsting 1545 udstedte Peder Ged, den dag tinghører, et tingsvidne i en strid mellem Jep Friis til Lyngholm og Jørgen Prip til Pandum om Troelstrup gård og mølle m.v.⁴ Sagen var oppe igen i 1546, hvor Jørgen Prip stævnedes Peder Ged i Søndergård (Sønderlund), Poul Mortensen i Ågård, Oluf Nielsen i Gundestrup, Trogels i Elstrup, Niels Christensen i Ejdrup, at de skulle bevidne, at Troelstrup gård m.v. havde tilhørt Jørgen Prips morfar Anders Breedtz. Den nævnte Peder Ged i Sønderlund utvivlsomt nærværende Peder Ged i Veggergårds formodede fætter af samme navn.⁵

Peder Ged var gift med en datter af Poul Byrialsen i Roumlund, og hun blev formodentlig efter Peder Geds død gift med Laurids Schiønning, herredsfoged i Sønderlyng herred. Hun døde her mellem 1554 og 1558.

Børn:

1. Søren (Pedersen) Ged i Veggergård, herredsfoged, se nedenfor.

Dines Olufsen, 1519, 1522

Dines Olufsen synes igen at være blevet herredsfoged. Han nævnes 15. nov. 1519 i et tingsvidne af Aars herredsting, hvor han på vegne af Hans Bartholomæussen Tolder, lensmand på Aalborghus, tog lovhævd på 10 gårde og 5 bol i Skivum, Veggergård, Karls kær og mark, 3 gårde i Haverslev, 2 gårde i Mejlby, 2 gårde og Holm i Brørstrup sogn, Nedre Rise og Alstrup. Oluf Ørn var den dag tinghører, og det er måske et udtryk for, at Dines Olufsen som herredsfoged udnævnt af Hans Bartholomæussen ikke har kunnet eller villet udstede tingsvidnet.⁶ Tirsdag næst efter Skt. Bodils dag 1520 næv-

¹ Rigsarkivet, Danske Kancelli, Registratur over udgående breve fra Chr. II jf. Lars Sjödin, *Handlingar till Nordens Historia* III s. 262.

² Rigsarkivet, Tegnelse over alle lande fra 1535, *Danske Magazin* 3,4, s. 205.

³ Adkomstreg. 19. juni 1540. Original i Indkomne breve til Danske Kancelli. *Danske Magazin* 5,1, s. 363f.

⁴ Rigsarkivet, Rigens Forfølgingsbog 1545-52, fol 363v.

⁵ Rigsarkivet, Tegnelse over alle lande fra 1543, *Danske Magazin* 4,1, s. 163.

⁶ Rigsarkivet, Adkomster landgods, Nørrejylland jf. Adkomstreg.

nes han som herredsfoged i et markskel mellem Aars præstegård og Skt. Hans Kloster i Viborgs grund i Aars.¹

Dines Olufsen synes at være herredsfoged endnu i 1522, hvor han på kongens vegne opkrævede 8 okser og 6 mark penge som betaling for at nævningene i Aars herred kunne komme ud af et brud på gårdsfreden, som de med urette havde svoret over Christen Mogensens søn i Skivum.²

Munk Elbæk i Grårup, 8. jan. 1532

Død 1555-68. Søn af Jens Elbæk af adelsslægten Vognsen, der nævnes 1466-78 i Grårup, og en datter af Gunde Munk til Havbro.³ Gift med Kirsten Baggisdatter Griis. Datter af Bagge Griis til Slette og Hjermslevgård. Den 8. jan. 1532 udstedte Munk Elbæk i Grårup et tingsvidne og kaldes her "den tid foged til Aars herred". På et dokument af 12. feb. 1544 ses et segl, der efter rækkefølgen er hans, men tydeligt er et bondesegl, måske placeret forkert.⁴ Han havde en søn Palle Munk (Griis), der nævnes 1564 i Grårup.⁵



Munk Elbæk i Grårup?, 12. feb. 1544

Poul Pedersen, 1535, 1540

Poul Pedersen i Hessel, herredsfoged i Aars herred, fik 1535 livsbrev på Karls eng i Aars herred vest for åen ved Plejlstrup fra kronen.⁶ Han udstedte 13. jan. 1540 et tingsvidne sammen med Søren Munk til Sønderup, Peder Munk i Havbrogård, Peder Ged i Sønderlund, Poul Mortensen i Ågård og Jesper Poulsen.⁷ Han nævnes i en sag mellem Anders Nielsen Winther i Næsborg og præsten Niels Lauridsen i Ulstrup, som 1541 var for rettertinget. I sagen fremlagdes et vidne af Aars herred, at Poul Pedersen havde dømt Niels Lauridsen til at give Anders Winther skøde på en gård i Gersbøl, Snedsted sogn.⁸ Han nævnes 12. feb. 1544 i Hessel, men ikke som herredsfoged. Han boede 13. jan. 1545 og indtil 21. marts 1553 i Giver jf. en række tingsvidner.⁹

¹ Diplomatarium Vibergense, s. 144.

² Danske Middelalderlige regnskaber, 1. række, 1. bind, ved Georg Gaster. 1953. "Adskillige Stk. kgl. Indtægtsregnskaber 1513-33" Nr. 11. Sagefald 1522.

³ Danmarks Adelsårbog 1936, s. 101.

⁴ Torstedlund godsarkiv, 2 papirsbreve, overført fra Rigsarkivet.

⁵ Stiftsbog 1690, Slet herred, s. 745.

⁶ Rigsarkivet, Tegnelser over alle lande 1.2-16. marts 1535, Danske Mag. 3,4, s. 215.

⁷ Torstedlund godsarkiv, nr. 55.

⁸ Kolderup-Rosenvinge, Gamle Danske Domme I, s. 65 og Mary Windfeldt Kaiser, Slægten Resen fra Resen Sogn, Skodborg herred.

⁹ Torstedlund godsarkiv.



Poul Pedersen i Hessels segl 1540

Søren (Pedersen) Ged, 1545-74

Født o. 1510, død o. 1. nov. 1590. Han var utvivlsomt søn af den tidligere herredsfoged Peder Ged i Veggergård. Gift med Anne Justdatter, død efter 1. nov. 1590, datter af den ansete selvejerbonde Just Mortensen i Suldrup og dennes lavadelige hustru Inger Jepsdatter (Benderup).

Søren Ged i Veggergård nævnes som rebsmand i et tingsvidne 1537, tredje dag efter Johannes Baptiste (27. juni) om rebning af Hornum mark.¹

Søren Ged er første gang fundet nævnt som herredsfoged i et tingsvidne af 13. jan. 1545.² Han nævnes som herredsfoged i en herredstingsdom tirsdag før Skt. Peders dag 1547³ (15. feb.) og i tingsvidne om Smorup præstegård tirsdag før Cathedram Petri 1552,⁴ i et tingsvidne tirsdag før Skt. Michelsdag 1557 og i et forlig af 18. sept. 1557 mellem hr. Christen Madsen, præst i Smorup, og Binderup bymænd om markskel mellem Smorup og Binderup.⁵

Den 2. sept. 1558 stævnedes Søren Ged i Veggergård Christen Schiønning i Hvidding til rettertinget for stedsmaal af halvdelen af den gård, han iboede, som var Søren Ged og hans børns bondegods. Forklaringen er, at Søren Ged har arvet halvdelen af gården efter sin mor, N.N. Poulsdatter Byrialsen, datter af den adelige Poul (Byrialsen) til Lund i Roum sogn og Inger Mortensdatter. Hun var først gift med Søren Geds far herredsfoged Peder Ged og efterfølgende med Laurids Schiønning i Hvidding, herredsfoged i Sønderlyng herred o. 1522-47. Christen Schiønning var søn af Laurids Schiønning.⁶ Den 18. maj 1573 fik Søren Ged ved mageskifte med kronen en gård i Skivum kaldet Lynnerup, som var et frit bondeeje, for sin jordegne bondegård i Hvidding i Vorning sogn.⁷

Den 10. jan. 1559 udstedte Søren (Pedersen) Ged tingsvidne sammen med Jens Troelsen i Holm, Christen Mortensen i Tolstrup og Lars Olufsen i Havbro.⁸ Den 21. april 1559 solgte hans hustru og andre medarvinger arvet jordegods efter moren til deres halvbror Bertel Hørby i Vesterris. Den 21. juni 1562 solgte Bertel Hørby godset videre til lensmand Otto Brahe på Aalborg-hus, og skødet medbesegledes af Søren Ged.

¹ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars hrd., s. 735. Diplomatarium Vibergense, s. 207.

² Torstedlund godsarkiv.

³ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, s. 737. Omtalt i Diplomatarium Vibergense, s. 257.

⁴ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 679.

⁵ Diplomatarium Vibergense, s. 320, 323.

⁶ Danske Domme 1375-1662, E. Reitzel-Nielsen, bd. 2, s. 189.

⁷ Kronens Skøder.

⁸ Udtagne breve nr. 1257, fra Torstedlund godsarkiv.

Han var 1562 fæster af kronens gård i Østrup, Suldrup sogn, som han havde fri for leding, da han var herredsfoged.¹ Han udstedte 6. juli 1563 tingsvidne sammen med Poul Pedersen og Christen Schiønning i Giver og Niels Knudsen i Katby.² Den 17. aug. 1563 udstedte han tingsvidne sammen med Poul Pedersen i Giver, Lars Ged i Sønderlund, Niels Lauridsen i Binde-rup, Niels Thordsen ibid. og Thomas Poulsen i Lynnerup.³ Tirsdag før Lau-renti Martyrie 1564 udstedte han vidne om Flejsborg Annekspræstegårds hus.⁴ Ved dom af 6. dec. 1567 fik han lov til at lade Troels Poulsen i Oustrup sidde i dommers sted.⁵ Den 15. feb. 1569 udstedte Søren Ged, herredsfoged i Aars herred, Lars Ged i Sønderlund, Christen Christensen i Lynnerup, Ger-mand Schiønning i Mosbæk, Christen Schiønning og Jens Knudsen i Giver og Jens Poulsen i Ågård et tingsvidne.⁶

Lørdag Gregorii Pap. 1569 (12. marts) stævnedes Erik Kaas til Lindbjerg-gård herredsfoged Søren Ged i Veggergård til landstinget for en dom, han havde afsagt mellem Erik Lykke til Overgård, lensmand til Mariager og Dor-te Jacobsdatter til Støvringgård. Den 21. juli 1573 udstedte Søren Ged, her-redsfoged, tingsvidne sammen med Thomas Christensen i Ejdrup, Jens Knudsen i Giver og Peder Ged (herredsskriver).⁷

Den 14. juli 1573 udstedte Just Ged i dommers sted et tingsvidne sammen med Peder Kjærulf og Jens Mortensen i Mosbæk, Jens Knudsen i Giver, og Peder Ged var da deres herredsskriver.⁸ Søren Ged, herredsfoged, Jens An-dersen i Aars, Oluf Lauridsen i Blære og Peder Ged, herredsskriver, udstedte 12. jan. 1574 et tingsvidne.⁹ Søren Ged i Veggergård, herredsfoged, udstedte 1574 søndag Sexagesima (søndag før fastelavn, 14. feb.), på begæring af Mads Christensen i Store Binderup, et vidne sammen med Jens Andersen i Aars, Just Ged og Niels Nielsen i Blære og Peder Ged, herredsskriver.¹⁰ Søren Ged, herredsfoged, Christen Jensen i Troelstrup, Mads Jensen og Chri-sten Dal i Sjøstrup, Christen Stub, Troels Grøn, Niels Christensen og Jens Andersen i Aars, Niels ...søn i Giver og Peder Ged i Riis, (herreds) skriver, udstedte 1574 tirsdag efter søndag Laetare (23. marts) et tingsvidne, at 8 mænd havde vidnet, at 47 navngivne mænd fra herredet havde vidnet om skyld og rettighed, der fra Arilds tid havde fulgt præsten.¹¹ Søren Ged var før 1579 gået af som herredsfoged, hvor Christen Ged i Veggergård beklædte embedet.

¹ Lensregnskab Aalborghus, jordebog 1562, Aars herred.

² Udtagne breve nr. 1249, fra Torstedlund godsarkiv.

³ Udtagne breve nr. 1259, fra Torstedlund godsarkiv.

⁴ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 745.

⁵ Kolderup-Rosenvinge, Gamle Danske Domme III, s. 44-45.

⁶ Udtagne breve nr. 1258, fra Torstedlund godsarkiv.

⁷ Udtagne breve nr. 1273, fra Torstedlund godsarkiv.

⁸ Udtagne breve nr. 1262, fra Torstedlund godsarkiv.

⁹ Udtagne breve nr. 1272, fra Torstedlund godsarkiv.

¹⁰ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars hrd., s. 694. Omtalt i Trap 4. udg., bd. V, s. 722.

¹¹ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 696.

Efter en sag ved landstinget lørdag den 20. nov. 1591 var Søren Ged død før 30. okt. 1590. Peder Ged i Hjedsbæk stævnedes på egne og medarving hr. Anders Ged i Kirketerps vegne Vogn Jensen i Veggergård og Christen Schiønning i Giver for deres registrering af boet efter deres afdøde bror Søren Ged i Veggergård og deres mor Anne Justdatter. Stævningen angår en bryggerkedel. I sagen, der er utroligt svær at læse i dombogen, nævnes også en anden Peder Ged.

Hans børn var antagelig:

1. Christen Sørensen Ged, blev senere herredsfoged, se nedenstående.
2. Anders Sørensen Ged i Kirketerp, præst i Veggerby sogn, senere provst i Hornum herred, nævnes 1568 og 1586, gift første gang med Anna Vognsdatter af adelsslægten Benderup,¹ gift anden gang med Anna Mortensdatter.
3. Peder Ged, måske ham, der nævnes 1572 i Mølgaard, som der ellers intet høres til.
4. Just Ged, var 1574 i Blære². Hans datter, hvis navn ikke nævnes, blev 26. okt. 1578 gift med Christoffer Pallesen Griis til Slette, og han kaldes da velbyrdige Just Ged til Strandbygård.³ Dette fremgår af C. Klitgards artikel, Slettegaard i Vester Hanherred, med henvisning til Kgl. Bibl., Ny Kgl. Saml. 867 b kvart, som er Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike, men oplysningen er ikke fundet her. Af Carl Klitgaards artikel fremgår udtrykkeligt, at der er tale om Strandbygård i Blære sogn. Dette er uden tvivl en misforståelse, der er utvivlsomt tale om Strandbygård i Strandby sogn, Gislum herred.
5. Peder Ged i Hjedsbæk 1591.



Søren Geds segl 21. juni 1562

Germand Schiønning, 1576, 1577

Med Germand Schiønning startede en periode på ca. 30 år, hvor herredsfogederne skiftede med korte mellemrum. Germand Schiønning var 1569 i Mosbæk og vidnede da sammen med herredsfoged Søren Ged.⁴

Han var 1567 delefoged i Aars herred for Aalborghus len jf. en sag ved landstinget 1569. Han stævnedes da Peder Jespersen i Gundestrup, der havde

¹ Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog s. 56, 23.6.1572, Poul Vognsen (Benderup) i Støttrup stævnes af præsten Anders Ged i Kirketerp, at han skulle udlægge en søsterdel i alle afgangne hustru Kirsten Jensdatter til Skovbye hendes gods.

² Viborg bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 693.

³ C. Klitgaard, Slettegaard i Vester Hanherred, Jyske Samlinger 1899, henv. til Kgl. Bibl., Ny Kgl. Saml. 867 b kvart, Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike.

⁴ Udtagne breve nr. 1258, fra Torstedlund godsarkiv.

beskyldt ham for at have tjent kongen som en utro mand og fremlagde et tingsvidne udstedt af lensmand Otto Brahe år MDLXVII, efter hvilket Germand Schiønning har tjent ham vel som delefoged i Aars herred, samt et stokkenævn af 24 mænd, at de har kendt ham som en god og ærlig danne-
mand. I en sag om Ravnkilde præstegård stævnedes han 1574 på vegne af lensmanden Laurids Brun for ægt og arbejde.¹

Germand Schiønning i Mosbæk, den tid foged i Aars herred, Christen Ovesen i Tanderup, Niels Michelsen i Blære og Peder Ged, deres (herreds)skriver udstedte 10. jan. 1576 et tingsvidne.² Germand Schiønning i Mosbæk, den tid dommer til Aars herredsting, Christen Ovesen i Tandrup, Niels Michelsen i Blære og Peder Ged, deres skriver, udstedte 8. jan. 1577 et tingsvidne. Han nævnes endnu i Mosbæk 1582.³ Germand Schiønnings søn var sikkert den Christen Germandsen i Mosbæk, der 1606 fæstede en øde krongård i Sjøstrup under Aalborghus len efter Simon Jensen og hvis søn Germand Christensen Schiønning omkring 1641 døde i Sjøstrup. Germand Schiønnings søn var sikkert også den Jens Germandsen, hvis søn Germand Jensen, født i Mosbæk, 1642 fæstede et lidet bol i Skivum efter sin moder.⁴

Peder Ged i Sønderlund, 1577

Peder (Laursen) Ged i Sønderlund (Skivum sogn), den tid dommer til Aars herredsting, Peder Poulsen i Giver, Buolle Smed i Vormstrup (Løgsted sogn) og Christen Stub udstedte 8. jan. 1577 et tingsvidne.⁵ Der er utvivlsomt en søn af ”gamle” Laurs Ged i Sønderlund, der nævnes i en landstingsdom 22. april 1553.⁶



Peder Geds segl 8. jan 1577

Niels Knudsen i Katby, 1578, 1580

Niels Knudsen i Katby udstedte 6. juli 1563 tingsvidne sammen med herredsfoged Søren Ged, Poul Pedersen og Christen Schiønning i Giver. Han var 7. jan. 1578 og 12. jan. 1580 ”den tid dommer til Aars herredsting”.⁷



Niels Knudsens segl 7. jan. 1578

¹ A. Heise, Fra Viborgske Arkiver, Jyske Samlinger 1,10, s. 41.

² Udtagne breve nr. 1271, fra Torstedlund godsarkiv.

³ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 682.

⁴ Aalborghus lensregnskab, stedsmål.

⁵ Udtagne breve nr. 1270, fra Torstedlund godsarkiv.

⁶ Anton Blaabjerg, Slægten Bach fra Vesthimmerland, Slægtsarkivet 1983.

⁷ Udtagne breve, nr. 1249,1268,1269.

Christen Sørensen Ged 1579, 1581

Født o. 1540-50. Søn af den tidligere herredsfoged Søren Ged og Anne Justdatter. Gift med Sidsel Nielsdatter Bloch, død efter 1621, datter af Niels Bloch i Rold, herredsfoged i Hindsted herred.¹

Han fik 25. juni.1573 livsbrev på Veggergård.² Faderen boede da fortsat i gården, og de fik 1582 besked fra kongen om fremtidigt at svare landgilde m.v. af Veggergård til Niels Joensen (Viffert) til Torstedlund.³

Christen Ged i Veggergård, herredsfoged i Aars herred, og Peder Skriver (Ged) m.fl. udstedte 1579 tirsdag efter Laurenti dag (11. aug.) et vidne om vold og overdrift på Ravnkilde præstegårds endelsmark.⁴ Christen Ged, herredsfoged i Aars herred, Buolle Smed i Vormstrup, Niels Sørensen i Tolstrup og Peder Skriver (Ged) m.fl. udstedte 10. jan. 1581 tingsvidne til Niels Andersen i Braulstrup på vegne af Niels Jonsen Viffert til Torstedlund.⁵ Han var allerede 1569 i Veggergård og blev da sammen med Knud Christensen i Ejdrup stævnet til landstinget af Peder Christensen i Ilsø for deres vidne, at han skulle have fisket og sat (fiskegarn) på velbyrdige fru Magdalene Banners grund, Pindstrup grund (i Halkær Bredning, syd for Nibe).

Børn:

1. Søren Christensen Ged i Veggergård, sikkert død før 1591. Gift med Kirsten Christensdatter. De havde en datter Inger Sørensdatter Ged, som var gift med Niels Pedersen i Tolstrup Nørgård. Kirsten Christensdatter blev anden gang gift med Vogn Jensen i Veggergård jf. en sag der 18. juli 1638 var på Viborg landsting. I dette ægteskab havde hun børnene Jens Vognsen, som 1626 var i Veggergård, samt datteren Anne Vognsdatter, som var gift med Anders Lauridsen i Grydsted, søn af Laurids Nielsen i Grydsted, birkefoged i Nibe.
2. Jens Christensen Ged. Han gav 1619 stedsmaal for en gård under Aalborg-hus len i Rostrup, Hindsted herred, som hans mor oplod ham. Han havde en søn Christen Jensen Ged, der nævnes i Rostrup 1630-47.
3. Niels Christensen Ged. Han betalte 1621 stedsmaal af en gård i Rostrup, som hans bror Jens oplod ham.⁶

Jacob Christensen, 1582

Jacob Christensen i Binderup, dommer til Aars herred, Buolle Smed i Vormstrup, Thomas Knudsen i Binderup og Peder Skriver (Ged) m.fl. udstedte 9. jan. 1582 tingsvidne til Niels Andersen i Braulstrup på vegne af Niels Jonsen Viffert til Torstedlund.⁷ Blandt tingsvidnerne Troels Grøn i Aars.

¹ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 76.

² Kancelliets Brevbøger 1571-75, s. 285.

³ Landsarkivet i Odense, Hverringe godsarkiv, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693.

⁴ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 728.

⁵ Udtagne breve nr. 1266, fra Torstedlund godsarkiv.

⁶ Aage Brask, Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, s. 77.

⁷ Udtagne breve nr. 1267, fra Torstedlund godsarkiv.



Jacob Christensens segl 9. jan. 1582

Mads Skriver, 1582, 1583

Mads Skriver i Bratshave (Brådshave i Oudrup sogn, Slet herred), herredsfoged til Aars herredsting, udstedte 8. jan. 1582 sammen med Gunde Knudsen i Blære, Christen Madsen i Hornum og Søren Skriver et tingsvidne til Niels Andersen i Braulstrup på vegne af Niels Joensen Viffert til Torstedlund.¹ Mads Skriver i Bratshave, herredsfoged til Aars herredsting, udstedte 19. juni 1582 tre tingsvidner om stævning af Gunderup grander til Aars herredsting ang. tørvegrøft og lyngslet i Smorup hede og syn og klage i forbindelse hermed. Mads Skriver i Bratshave, herredsfoged, Peder Knudsen i Giver, Christen Stub i Aars og Søren Skriver udstedte 10. juli 1582 vidne, at Binderup mænd havde ført lyng og tørv af Smorup hede.² Det er mærkeligt, at herredsfogeden boede udenfor herredet. Mads Skriver var sammen med Christen Madsen, formodentligt hans søn, 1601 fæster af en krongård i Bratshave under Aalborghus. Den formodede søn ses der 1606 sammen med en anden fæster. Mads Skriver var formodentligt herredsskriver i Slet herred, før han blev herredsfoged.

Bodil Smed, 1583

Bodil Smed i Vormstrup, den tid dommer på Aars herredsting, nævnes 24. sept. 1583 i et tingsvidne om Ravnkilde præstegårds bygningers ringe tilstand og præstegårdsjordernes ubrugelighed.³ Han var allerede 17. juli 1574 i Vormstrup og vidnede da sammen med herredsfoged Peder Ged og igen med ham 8. jan. 1577 og 12. jan. 1580. Han vidnede 10. jan. 1581 med herredsfoged Christen Sørensen Ged og 9. jan. 1582 med herredsfoged Jacob Christensen, se ovenfor. Han har således haft god tid til at gøre sig bekendt med rettens betjening, inden han selv optrådte som dommer. Måske har han kun fungeret midlertidigt eller få gange.

Søren Brygger, 1584, 1591

Søren Brygger i Rise, herredsfoged i Aars herred, Thomas Knudsen i Binderup, Niels Jensen i Troelstrup og Anders Mortensen udstedte 7. jan. 1584 tingsvidne.⁴ Søren Brygger (Brøgger) i Rise, herredsfoged i Aars herred, Frands Lauridsen i Helming (Ulstrup sogn), Peder Jensen i Troelstrup og Peder Skriver udstedte 12. jan. 1585 tingsvidne til Niels Andersen i Braulstrup på vegne af Niels Jonsen Viffert til Torstedlund.⁵

¹ Udtagne breve nr. 1265, fra Torstedlund godsarkiv.

² Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 687, 688, 689.

³ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 729.

⁴ Udtagne breve nr. 1264, fra Torstedlund godsarkiv.

⁵ Udtagne breve nr. 1263, fra Torstedlund godsarkiv.

Søren Brygger fik 25. juni 1591 brev på kronens part af korntienden af Hyllebjerg sogn¹ og havde også dette 1597-98 jf. Aalborghus Stiftsjordebog. Søren Brygger i Rise, herredsfoged, blev 19. april 1591 stævnet til landstinget for hans dom af Aars herredsting. I 1604 betalte han 12 sk. i leje af en jord i Løgstør, hvor han havde opsat en lille vindmølle og et lille hus.² Han var måske død 1631, hvor Jacob Jensen og Henrik Nielsen betalte stedsmaal til Aalborghus len af et ålegårdsstade ved Smakbroen efter Søren Brygger.

Thomas Knudsen, 1598

Thomas Knudsen i Binderup, dommer til Aars herredsting, udstedte 9. maj 1598 et tingsvidne sammen med Niels Jensen i Refshale (Rævhalegård i Aars sogn), Jens Poulsen i Liar? og Peder Skriver.³



Thomas Knudsens segl 9. maj 1598

Peder Ged, 1599

Død o. 1606. Gift med Sidsel Ibsdatter, der levede 1634. Den 17. juli 1574 nævnes Peder Ged i Lille Binderup sammen med børnene Søren, Thomas og Anne Pedersdatter og Annes mand, Niels Roed, i en sag om Ravnkilde præstegård, som Niels Roed havde haft.

I 1578 blev herligheden af hans arvelod i en gård i Store Binderup, som kronen ejede, af kongen skødet til Jørgen Lykke til Overgård.

Den 13. okt. 1599 fik han bevilling på at måtte nyde et øde byggested med dertil liggende ejendom, som brugtes til hans gård, fri for landgilde, ægt og arbejde, så længe han var herredsfoged.⁴ Peder Ged i Binderup var 1591 fæster af kongetiende af Skivum og Blære sogne, 1597-1598 fæster af kongetiende af Skivum sogn og 1604-05 af Flejsborg sogn i Slet herred. Han var 1600 og 1604 sammen med Lars Jensen og Knud Knudsen fæster af en gård i Skivum under Aalborghus len, men han boede ikke på gården, men i Lille Binderup, hvor han var fæster af en krongård. Peder Ged døde sikkert omkring 1606. I hvert fald fik hans kone Sidsel Ibsdatter eller Jepsdatter i Lille Binderup 8. marts 1606 stadfæstelse på kronens part af korntiende af Blære og Skivum sogne,⁵ og hun står 1606-07 som fæster af gården i Lille Binderup. Christen Schiønning i Giver betalte jf. Aalborghus lens regnskab 1612-14 stedsmaal af den gård i Lille Binderup, som Sidsel Ibsdatter, Peder Geds enke oplod ham. Hun, der blot anføres som Peder Geds hustru, vedblev at stå i jordebøgerne og først i afkortning på jordebogen 1619-20 dukker Christen Schiønning rigtigt op. Sidsel Ibsdatter flyttede formodentligt i 1613 til Nøv-

¹ Kancelliets Brevbøger 1588-92.

² Aalborghus lens jordebog 1604-05, s. 53b.

³ Udtagne breve nr. 1243, fra Torstedlund godsarkiv.

⁴ Kancelliets Brevbøger 1596-1602, s. 433-34.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1603-08, s. 375.

ling og er sikkert den Sidsel Ibsdatter, der blev gift med Selgen Christensen, som var fæster af en krongård der. Han havde været gift med Dorte Nielsdatter Bloch, død før 1613, datter af herredsfoged Niels Pedersen Bloch i Hindsted herred. Selgen Christensen havde indtil jordebogen 1613-14 to gårde i Ferslev, men måske er han død kort efter, for da har Sidsel Ibsdatter den ene gård, mens Christen Nielsen har den anden. Hun nævnes i Aalborghus lens jordebog 1626-27 som fæster af en meget stor krongård i Ferslev, som betalte ledingsafgift.

Sidsel Ibsdatter levede 1634, og vedblev at fæste tienden af Blære og Skivum sogn frem til omkring 1636. Hun er 1617-1618 opført i Aalborghus lens jordebog som bruger af en gård i Lille Binderup, men det skyldes sikkert, at det tog lang tid af få rettet bøgerne. Flytningen til Nøvling er vanskeligt at forstå. Hendes bror var måske Søren Ibsen, død 1632 i Finstrup i Dall sogn.

Børn:

1. Søren Pedersen Ged i Store Binderup.
2. Thomas Pedersen Ged i Lille Binderup.
3. Anne Pedersdatter Ged, gift første gang med Niels Roed i Ravnkilde, gift anden gang med Lars Brun sst.¹

Anders Christensen Riis, 1604, 1623

Død o. 1625, hvor sønnen Christen overtog fæstet. Han var uden tvivl søn af Christen Mogensen, der nævnes 1562 i Aalborghus lens jordebog i Riis i Vester Hornum sogn i den gård, hvor senere Anders Christensen boede. Christen Mogensen i Riis nævnes også 1564.² Anders Christensen Riis var 1601 fæster af en krongård i Riis i Hornum sogn under Aalborghus len. Den 10. jan. 1604 udstedte Anders Christensen i Rise, dommer til Aars herred, sammen med Peder Kjeldsen i Handerup og Mourids Jensen i Blære tingsvidne til Thomas Lauridsen i Lynnerup på vegne af dennes husbond, Niels Krabbe til Torstedlund og hans søster, at det forbødes nogen at komme i Døvelstrup eller Vibgårds mark.³ Den 12. marts 1616 vidnede han ang. opgivelse af ødegårde. Anders Christensen i Rise, herredsfoged, Thomas Laursen i Lynnerup, og Lars Christensen i Mosbæk udstedte 11. feb. 1617 et tingsvidne, som Christen Schiønning i Lille Binderup begærede på vegne af præsten Hans Pedersen.⁴ Anders Christensen i Rise fæstede 1617 et gadehus i Hyllebjerg efter Poul Lauridsen.⁵ Han nævnes endnu 18. jan. 1623 som herredsfoged i Aars herred.⁶ Han fik måske nyt segl, da han blev herredsfoged.

Børn:

1. Søren Andersen i Rise fæstede 1620 den gård, som hans far oplod ham, 28 rdl.⁷ Han og broderen Christen, Anders Christensen i Rises' arvinger,

¹ Himmerland og Kjær herreds årbog 1934, s. 354.

² Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 745.

³ Torstedlund godsarkiv, Retsakter 1604-1739.

⁴ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 690.

⁵ Aalborghus lensregnskab, stedsmål.

⁶ Viborg landstings dombog 1623B, fol. 6.

⁷ Aalborghus lensregnskab, stedsmål.

- blev 18. juni 1625 stævnet på Viborg landsting for deres vidne, at de havde set Christen Nielsen i Aars pløje på nogle agre i Aars mark.
2. Christen Andersen i Rise, fæstede 1625 en gård efter sin afdøde far.¹



Anders Christensen Riis' segl 10. jan. 1604



16. juni 1621

Christen Christensen Schiønning, o. 1625-1663

Født o.1590, død o.1660-61.² Søn af Christen Schiønning i Giver. Gift før 1619 med Else Andersdatter, født før 1600, død efter 1630, datter af Anders Jensen i Klotrup, herredsskriver i Rinds herred, og Inger Jensdatter.³

Han havde først faderens gård i Giver, og nævnes her 1610 i ekstraskatten og betalte 1612 oldenpenge her. I 1613 betalte han stedsmaal af den gård i Lille Binderup, som Sidsel Ibsdatter oplod, afdøde herredsskriver Peder Geds enke. Han blev 1614 kronens delefoged i Aars herred og var fri for landgilde: "Christen Skiøning i Binderup haver paa Kgl. Mayst. Naadigste behag hans Gaards landgilde fri. Eftersom hans Formand før ham haver, efterdi han sidder paa en Alfar vej imellem Viborg og Olborg, og holder Herberg for Kgl. Maystæts Folk, og andre. Og til med Gaarden han tilkom var meget øde og forfalden, som han den skal bygge og forbedre, 2 mk. 1 alb. 1 sk. leding, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 1 svin, 8 hestes gæsteri. Sammeledes haver Christen Skøning ungefar paa en halv Aars Tid udi dette Aar efter forne Søren Simonsen, været Deelefoged, og derfor haver Landgilden af en halv øde bygge fri, som er 1 mk. 1 sk., 1 ørte rug, 1 ørte byg, 18 mark smør, 1 lam, 1 gås, 1 høne, 1 svin, 3 hestes gæsteri".⁴ 1626-27 havde han to krongårde i Lille Binderup.

I Aalborghus lens regnskab 1615 nævnes under stedsmaal "Delefoged i Aars Herred Bevilget til Chresten Skiøning i Binderup".

Ifølge Aalborghus lens jordebog 1617-18 boede Christen Schiønning i en selvejergård, landgilde 2 sk. 1 alb. leding, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pund smør, 1 lam, 1 gås med havre, 2 høns, 1 svin og 8 heste i gæsteri; men da "han sidder på alfarvej mellem Aalborg og Viborg og holder herberger for kgl. majestæts folk og andre, og hans formand såvel som han derfor haver haft fri".⁵ Han var herredsfoged senest 6. dec. 1625, jf. en sag ved landstinget 11. marts 1626, hvor han blev stævnet for hans dom mellem Niels Joensen (Viffert) til Torstedlund og Søren Jørgensen, ridefoged på Aalborghus. Den 14. aug. 1630 havde Christen Schiønning en sag ved landstinget med Johan

¹ Aalborghus lensregnskab, stedsmaal.

² Slægten fra Vævergården i Svingelbjerg, Slægtsarkivet, Viborg.

³ Oplyses af Elses søsters dattersøn, herredsfoged Christen Testrup i Rinds Herreds Krønike, fol.32 og 38ff.

⁴ Aalborghus lens, jordebog 1614, stedsmaal 1615.

⁵ Aalborghus lens jordebog 1617-18, Z.1-4, fo1.321 jf. Slægten Aarup fra Ullits og Kallestrup, Slægtsarkivet Viborg, 1980.

Brandt i Aalborg, der havde fået nogle varer beslaglagt. Den 25. sept. samme år blev han på landstinget tiltalt for hans dom af Aars herredsting, hvor Vogn Jensen i Veggergård var frifundet for ulovlig skovhugst.¹

Christen Schiønning og hans søskende og deres børn udstedte 15. jan 1631 på Aars herredsting tingsvidner ang. skifte efter Christen Schiønnings bror Laurids Schiønning i Grårup. Tingsvidnerne blev 11. maj 1633 indbragt for landstinget af Verner Parsberg til Lynderupgård, der havde krav i boet. Vidnerne blev ophævet. Sagen fortsatte ved landstinget 28. sept. 1633 og 15. feb. 1634, og heraf fremgår, at Christen Schiønning med tingsvidnerne havde befriet sin brors søn Christen Schiønning for Verner Parsbergs tiltale.

Christen Schiønning i Binderup, herredsfoged, og Christen Schiønning i Grårup udstedte 7. juli 1635 et tingsvidne om Ravnkilde præstegårds mark.²

Under svenskekrigen 1645 blev Christen Schiønning udplyndret og bortjaget fra sin gård, hvilket fremgår af et tingsvidne af 2. marts 1647: "Niels Munk i Vestergård (Havbro sogn), den tid udi Dommers Sted til Aars Herredsting, Jens Simonsen i Havbro, Gunde Sørensen i Havbro, og Christen Schiønning i Grårup, kundgjorde Anno 1647 den 2. marts: Var skikket Christen Schiønning i Store Binderup, som esked og fik et 24. mands vidne af disse danemænd som er: (24 mand nævnes) som på tro og sjæl deres sandfærdige viden om hans bedrøvelige tilstand i denne forleden svenske fejdes tid. Hvilke forne 24 dannemænd der alle vonde, enhver særdeles med opragte fingre og helgens ed efter resessen, at det er dem enhver fuldt vitterligt udi Guds sandhed, at Christen Schiønning i Binderup, med hustru og børn, blev ganske jagede fra al hans formue, fra huse og gårde af Wrangel og de svenske parter, da de for ad Aalborg, og af dem ganske forpløndred, og siden laded ham igen opledet og føre til huset, at han måtte søge venner om hjælp at udgive, og så måtte udføre, hø og kom til mange øksen, som de samlede af Vendsyssel og Himmersyssel, og det fæ og øks, som de ikke ville have, er af sygdom og sult bortdød. Til med der de lå ved Randers, ham ganske fratog kobber og tin, og andet, og derfor ikke er kobber eller tinskat at bekomme, som til forleden Martini er påbuden. At der så for os vonde og i sandhed er, vidner vi under med vore signeter".

I 1651 drev Christen Schiønning i Lille Binderup to gårde der - foruden en halv øde selvejergård i Store Binderup, vist sammen med svogeren Jens Andersen i Bygum.³ Christen Schiønning i Lille Binderup og Lars Schiønning i Store Binderup var som værger for Binderup Kirke involveret i en længere strid om brugen af engen Blakshale, som tidligere havde været brugt under Testrupgård. I den anledning blev der optaget tingsvidner 22. juni 1650, 31. maj 1656, 21. juni samme år, samt 13. juni 1657⁴ og i sidstnævnte vidne nævnes både Christen og Lars Schiønning, der var gift med Maren Nielsdatter, med patronymet Christensen.

¹ Viborg landstings justitsprotokol, s. 201

² Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 731.

³ Gislum provsti 1533-1770, Præsteindberetning 1651 om gårde og bol.

⁴ Viborg Bisp, Gislum provsti 1538-1800, Thisted-Binderup kald.

Han betalte 1651 5 rdl. i forbindelse med et fæste i Aars.¹ I okt. 1659 nævnes Christen Schiønnings søn Anders i Havbrogård dels i dommers sted og dels som faderens fuldmægtig.² Endnu 31. juli 1660 og i okt. og nov. levede Christen Schiønning, men fungerede vist ikke som herredsfoged. Af en retssag 10. og 13. okt. 1666³ vedr. skifte efter Mourids Pedersen i Handest 1653 og hustru Karen Christensdatter (Christen Schiønnings datter) 1659 synes det at fremgå, at Christen Schiønning døde 1660 eller 1661.

Christen Schiønnings bror var Lars Schiønning i Store Binderup, nævnt i 1650'erne. De var sønner af Christen Schiønning i Giver, hvis bror Lars Schiønning i Binderup i 1579 var blandt 24 mænd på Gislum herredsting.⁴ Christen Schiønning i Giver og Lars Schiønning i Store Binderup var formodentlig sønner af Christen Schiønning, der i 1554⁵ fik livsbrev på en bondegård i Hvidding, hvor hans mor boede. Denne Christen Schiønning var sikkert søn af Lars Schiønning i Hvidding, nævnt 1524, 32, 37 og 44⁶, herredsfoged i Sønderlyng herred, og gift før 1532 med en datter af den i 1492 adlede Poul Byrialsen i Roumlund, død 1532, og Inger Mortensdatter, død omkr. 1500. Denne datter havde formodentligt været gift med Peder Ged i Veggergård, herredsfoged i Aars herred, som nævnt ovenstående. Lars Schiønning i Hvidding var sikkert søn af Peder Schiønning i Hvidding, nævnt 1489-99.⁷

Børn:

1. Christen Christensen Schiønning, født o. 1620, død 1673, studerede udenlands, blev dr. jur. i Orleans o. 1650, boede i Randers, hvor han døde barnløs.⁸ Gift 1664 med Karen Thomasdatter, født 1625, død 1694, der 15. juni 1674 fik arveafkald fra ægtefællens søskende og søskendebørn.⁹
2. Anders Christensen Schiønning, efterfulgte faderen som herredsfoged.
3. Inger, gift med Niels Eskesen, der levede 1674, (søn af Eske Ibsen i Gedsted), bror til præsten Niels Eskesen i Sønderholm, foged på Store Restrup til o. 1660, senere ejer af Kastrop, Testrup sogn. Niels Eskesen ejede også Kyneb og Kællingetand, en gård i Guldager og en gård i Simested, som sønnerne arvede men drak op. 3 sønner, Eske, Niels og Christen.
4. Kirsten, gift med Jørgen Justesen, herredsfoged i Fleskum herred.
5. Anne, gift m. Laurids Brems i Finstrup i Dall, birkefgd. i Storvorde birk.¹⁰

¹ Aalborghus len stedsmål, Aars herred 1651-52.

² Aars herreds tingbog 1659-60, fo1.1 og 2, 146b og 185.

³ Viborg landstings dombog 1666, fo1. 390.

⁴ Gislum provsti 1533-1770.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1551-55.

⁶ Danmarks Adels Aarbog 1890, s. 153, 1936, s. 120 og 1972-73, s. 26 (slægten Børialsen - Pors). Diplomatarium Vibergense, s. 111 og 210. Ole Færch, Fru Inger i Suldrup, Personhistorisk Tidsskrift 2003:2.

⁷ Anton Blaabjerg, Slægten Aarup fra Ullits og Kallestrup, Slægtsark. Viborg, 1980.

⁸ Soraner-biografier 1584-1737 v. Torben Glahn, 1978, s. 280, J. Chr. Sixhøj Viborg Katedralskoles dimittender 1630-1879, 1968, s. 12.

⁹ Randers tingbog, Bjarne Nørgaard-Pedersens uddrag.

¹⁰ Kr. Værnfelt, Lidt Himmerlandshistorie, Finstrupgård, Himmerland & Kjær-Herred, 1941-42, s. 41.

6. Inger, gift første gang med Laurids Thomsen i Sønderlund, død 1647, skifte 5. maj, gift anden gang senest 1654 med Mourids Nielsen i Sønderlund i Skivum sogn, født. o. 1610, død o. 1689.
7. Kirsten, levede 15. juni 1674, gift med Bertel Grabner i Løddekøbing i Skåne, levede 15. juni 1674.¹
8. Anne, født senest 1620, gift senest 1639 med Anders Michelsen i Kællingtand i Gislum sogn. Deres søn Christen Schiønning, ca. 1639-1703, død som justits- og admiralitetsråd, assessor i højesteret og præsident i underadmiralitetsretten,² adlet 1681, og 1682 gift m. den adelige Jytte Cathrine Grubbe, 1649-1725, datter af Peder Grubbe til Lystrup og Magdalene Friis.
9. Karen, død 1659, gift senest 1650 med Mourids Pedersen, herredsfoged i Onsild herred, død 1653 i Handest i Glenstrup sogn,³ gift anden gang med Peder Hansen i Handest. En søn af første ægteskab var Christen Mouridsen Schiønning, 1650-1711, sognepræst i Herrested på Fyn fra 1684. En datter Else nævnes 15. juni 1674 ved skiftet efter morbroderen, doktor Christen Schiønning i Randers.
10. Gertrud, gift med Søren Christensen i Rise i Vester Hornum. Deres søn Christen Sørensen Riis var herredsfoged i Gislum herred.



Christen Schiønnings segl 19. juli 1625
Aalborghus lens jordebog 1624-25, bilag 15



Christen Schiønning 1635
lensregnskab 1635-36, bilag 9

Anders Christensen Schiønning, 1663-87

Født o. 1635, død jan. 1693 på Mølgård, Havbro sogn, skifte 31. jan.⁴ Søn af formanden. Gift senest 1659 med Else Pors, født 1622-40, død o. 24. feb. 1699.⁵ Datter af Jørgen Pors (Børialsen) til Kastrup og Fredberggård i Gislum herred og Else Jensdatter Fredberg. Hun blev anden gang gift med Christian Daniel Stoltzig, født 1671 i Vester Hornum præstegård, død 1741 i Havbro, gift anden gang med Antonette Sibylle Elisabeth Leschly.⁶ Ved Anders Schiønnings død skænkede Else Pors en alterkalk til Havbro kirke, hvorpå står bogstavet S og år 1693.

Han var senest 1654 herredsskriver i Aars herred. Udnævnt til herredsfoged 11. juni 1663, konf. 5. okt. 1670, afskediget ved herredssammenlægningen 1687. Han fik ikke noget godt skudsmål af landsdommerne "Forestaar ikke sit embede paa den maade, som han billigen burde, tilmed lader han ret-

¹ Randers tingbog, Bjarne Nørgaard Pedersen.

² Danmarks Adels Aarbog 1895, s. 166, Persh. Ts., 1899, s. 50.

³ Arvesag med skifteudtog 10. og 13. okt. 1666 i Viborg landsbkørbitings dombog 1666, fol.390, samt Wibergs præstehistorie, bd. 1, s. 609.

⁴ Farstrup og Axelsons Dagbøger, s. 115. Nygaards Sedler.

⁵ Farstrup og Axelsons Dagbøger, s. 149.

⁶ Danmarks Adels Aarbog 1880, Børialsen.

ten mesten i sit sted betjene ved uvederhæftige og udygtige personer og er derforuden ikke af den retsindighed, som hans bestilling udkræver”.

Anders Schiønning afkøbte 1667 sin svigerfar Jørgen Pors (Børialsen) halvdelen af gården Fredbjerggård i Farsø sogn. Ved Jørgen Pors død blev den arvet af Poul Pors, Anne Pors gift med Claus Harbou, og Else Pors gift med Anders Schiønning. Anders Schiønning afkøbte 1668 sin svoger Poul Pors. En anden gård i Fredbjerg blev 1681 mageskiftet af Anders Schiønning til Poul Pors, der 1681 solgte den til søsteren Else.

Anders Christensen Schiønning fik 1667 for gæld af svogeren Claus Harbou til Slemstrup udlagt Mølgård i Havbro sogn, 10 3/7 tdr. hartkorn, som Else Pors på skiftet efter ham bl.a. fik udlagt for 1052 rdl. Han erhvervede også o. 1681 den nærvæd liggende Havbrogård, 11 ½ tdr. hartkorn, som datterdatteren Else Marie Dons på skiftet fik udlagt for 1049 rdl.¹

Efter Otto. J.C. Ottesen, Bidrag til Hovedgaarden Mølgaards Historie, Jyske Samlinger 1,6, s. 87, var der også en datter Anna Andersdatter, der blev trolovet 7. maj og gift 11. juni 1676 i Havbro med Ths. Thomsen i Fadestrup, nær ved Mølgård.² Af Aars-Haubro kirkebog fremgår imidlertid, at Anna Andersdatter tjente et sted (ulæseligt), men at brylluppet stod på Mølgård, og det er usandsynligt, at det er Anders Schiønnings datter.

Børn:

1. Kirsten, født o. 1660, død før 1693, gift 12. april 1678 på Mølgård med Peder Bertelsen Dons af Viskumgård. Vielsesdagen fremgår af J.C. Ottesens Bidrag til Hovedgaarden Mølgaards Historie, men den pågældende side af kirkebogen synes ikke længere at eksistere. Deres datter Else Marie Pedersdatter Dons arvede Havbrogård efter morfaderen.³

Herredsskrivere i Aars herred

Poul Skrivers, 1562

Han var 1562 fæster af Kokær i Haverslev sogn jf. Aalborghus lens jordebog og var formodentlig herredsskriver.

Peder Ged, 1569, 1585

Muligt er der tale om to personer med ens navn. Familierelationerne kendes ikke, men fører utvivlsomt til Ged-erne på Veggergård eller Sønderlund.

Peder Ged, herredsskriver, blev lørdag visitationis maria 1569 stævnet til landstinget af Kirstine Lykke til Nørbeg, fordi han ikke ville påskrive et vidne, som Peder Kjærulf på hendes vegne havde fået. Han blev dog frikendt.

Den 8. jan. 1572 udstedte Søren Ged, herredsfoged i Aars herred, Anders Poulsen i Østrup, Peder Ged i Mølgård, Jens Andersen i Aars og Peder Ged,

¹ Trap, s. 1179, 1222.

² Otto J.C. Ottesen, Bidrag til Hovedgaarden Mølgaards Historie, Jyske Samlinger 1,6, s. 87.

³ Efterkommere i Anton Blaabjerg, Nutiden og Valdemar Sejr, Slægten, 2000.

deres skriver, et tingsvidne.¹ Søren Ged, herredsfoged, Jens Andersen i Aars, Oluf Lauridsen i Blære og Peder Ged, herredsskriver udstedte 12. jan. 1574 tingsvidne.² Peder Ged, herredsskriver, nævnes 14. feb. s.å. i et tingsvidne, som Søren Ged i Veggergård, herredsfoged sammen med Jens Andersen i Aars, Just Ged og Niels Nielsen i Blære søndag Sexagesima (søndag før fastelavn), udstedte på begæring af Mads Christensen i Store Binderup.³

1574 kaldes han Peder Ged i Riis, herredsskriver, hvor han nævnes sammen med herredsfoged Søren Ged i Veggergård samt Troels Grøn, Germand Schiønning og Christen Grøn i Binderup.⁴ Han nævnes 1574 som herredsskriver i Aars herred.⁵ Peder Ged i Sønderlund, den tid dommer til Aars, Peder Poulsen i Giver, Buolle Smed i Vormstrup og Christen Stub (må opfattes som herredsskriver, evt. midlertidigt) udstedte 8. jan. 1577 et tingsvidne.⁶ Den nævnte Peder Ged i Sønderlund må være Peder Laursen Ged.

Christen Ged i Veggergård, herredsfoged i Aars herred, og Peder Skriver (Ged) m.fl. udstedte 1579 tirsdag efter Laurenti dag (11. aug. 1579) et vidne om vold og overdrift på Ravnkilde præstegårds endelsmark.⁷ Den 12. jan. 1580 var Niels Knudsen den tid dommer på Aars herredsting og skriveren var Peder Skriver (Ged).⁸ Christen Ged, herredsfoged i Aars herred, Buolle Smed i Vormstrup, Niels Sørensen i Tolstrup og Peder Skriver (Ged) m.fl. udstedte 10. jan. 1581 tingsvidne til Niels Andersen i Braulstrup på vegne af Niels Jonsen Viffert til Torstedlund.⁹

Søren Brygger i Rise, herredsfoged i Aars herred, Frands Lauridsen i Helming, Peder Jensen i Troelstrup og Peder Skriver udstedte 12. jan. 1585 tingsvidne til Niels Andersen i Braulstrup på vegne af Jon Madsen Viffert til Torstedlund.¹⁰

Søren Skriver, 1582, 1583

Mads Skriver i Bratshave (Brådshave i Oudrup sogn, Slet herred), herredsfoged, Peder Knudsen i Giver, Christen Stub i Aars og Søren Skriver udstedte 10. juli 1582 vidne, at Binderup mænd havde ført lyng og tørv af Smorup hede.¹¹ Søren Skriver er måske identisk med Søren Brygger i Riis, der 19. juni 1582 var medudsteder af det ene af 3 tingsvidner, se omtalen under herredsfoged Mads Skriver.

Mads Skriver i Bratshave, herredsfoged til Aars herredsting, udstedte 8. jan. 1582 sammen med Gunde Knudsen i Blære, Christen Madsen i Hornum

¹ Udtagne breve nr. 1261, fra Torstedlund godsarkiv.

² Udtagne breve nr. 1272, fra Torstedlund godsarkiv.

³ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 694.

⁴ Viborg Bisp, Stiftsbog I, Hornum, Fleskum m.fl. herred, s. 696.

⁵ Jyske Samlinger 1,10, s. 26, 40, A. Heise, Fra Viborgske Arkiver.

⁶ Udtagne breve nr. 1270, fra Torstedlund godsarkiv.

⁷ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 728.

⁸ Udtagne breve nr. 1268, fra Torstedlund godsarkiv.

⁹ Udtagne breve nr. 1266, fra Torstedlund godsarkiv.

¹⁰ Udtagne breve nr. 1263, fra Torstedlund godsarkiv.

¹¹ Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Aars herred, s. 689b.

og Søren Skriver et tingsvidne til Niels Andersen i Braulstrup på vegne af Niels Joensen Viffert til Torstedlund.¹

Peder Skriver, 1598

Thomas Knudsen i Binderup, dommer til Aars herredsting, udstedte 9. maj 1598 et tingsvidne sammen med Niels Jensen i Refshale, Jens Poulsen i Liar? og Peder Skriver.²



Peder Skrivers segl 9. maj 1598

Mourids Jensen, 1604, 1629

Anders Christensen i Rise, dommer til Aars herredsting, Peder Kjeldsen i Handerup og Mourids Jensen i Blære (skriver) udstedte 10. jan. 1604 tingsvidne til Thomas Lauridsen i Lynnerup som nævnt ovenfor under Anders Christensen.³ Mourids Jensen var også skriver jf. et tingsvidne af 15. dec. 1629, som findes som bilag 33 til Aalborghus lens jordebog 1629-30. Hans søn var utvivlsomt nedennævnte Jep Mouridsen i Blære.



Mourids Jensens segl 15. dec. 1629

Jep Mouridsen i Blære, 1630

Nævnes på det første blad i tingbogen 1630.⁴ Jep Mouridsen, sikkert forgængerens søn, fæstede 1626 ½ gård i Blære efter faderen Mourids Jensen.⁵

Peder Jacobsen Ged, 1630, 1631

Søn af Jacob Laursen Ged i Sønderlund, født o. 1565, død før 1610 og Gertrud Nielsdatter, levede 1643. Var i en årrække hjemme i Sønderlund i Lynnerup i Skivum sogn, men flyttede til Klæstrup i Vokslev sogn. Den 12. feb. 1630 blev Peder Jacobsen Ged, også kaldet Skriver, stævnet af fætteren Christen Laursen Ged i Nibe, idet Christens far Lars Ged, som boede og døde i Nibe, havde ligget inde med nogle penge vedr. hans bror Jacobs børn, penge som var arv efter deres far Jacob Laursen Ged. Også Thomas Laursen i Sønderlund, ”salig Jacob Lauridsen Geds børns Stiffader” var til stede på tinget. Den 22. marts 1631 mødte Peder Jacobsen Skriver på Aars herredsting på egne og sine to brødre Søren og Lars' vegne og tog stedfaderen Thomas

¹ Udtagne breve nr. 1265, fra Torstedlund godsarkiv.

² Udtagne breve nr. 1243, fra Torstedlund godsarkiv.

³ Torstedlund godsarkiv, Retsakter 1604-1739.

⁴ Aars herreds tingbog 1630, s. 1.

⁵ Aalborghus lensregnskab, stedsmål.

Laursen i hånden og gav ham ”fuld, tryk, fast, urykkelig uigenkaldelig afkald for al arv og arvelodder, som de kunne tilkomme efter deres salige far Jacob Lauritsen Ged, som boede og døde i Sønderlund, og efter deres bror Jacob Jacobsen, det være sig sølv, penge, kobber, klæder, tin, messing og fæ, boscab, rørendes og urørendes” og Thomas Laursen lovede stedsønnen Peder Jacobsen Skrifer (Ged) i Sønderlund 38 sldl. og 13 skpr. rug.¹

Christen Laursen Schiønning i Grårup, 1638, 1646

Han nævnes som herredsskriver på første blad i Aars herreds tingbog 1638. I 1641 sad han i dommers sted på tinget. Han var søn af Laurids Christensen Schiønning i Grårup og Anne Mortensdatter.² Han var endnu 2. marts 1647 herredsskriver og bevidnede da, at herredsfoged Christen Schiønnings gård i Lille Binderup var blevet afbrændt af general Wrangels tropper, jf. brev og bygningssyn 1647, se foran. Den 20. okt. 1648 udstedtes der et tilsvarende brev til ham.

Anders Christensen Schiønning, 1654

Han blev senest 1654 herredsskriver og efterfulgte 1661 faderen Christen Christensen Schiønning som herredsfoged, se her.

Just Mortensen Schiønning, før 1661

Født o. 1610, død 1682-1685 i Suldrup. Søn af Morten Christensen, død 1642 i Suldrup og Maren Christensdatter Schiønning i Suldrup, død o. 1652 i Suldrup. Gift med Kirsten Jespersdatter, født o. 1610, død 1693 i Suldrup, datter af Jesper Pedersen Lindholt, præst til Nørbæk-Sønderbæk-Læsten sogne, født o. 1575, død 5. juni 1671.

Han blev før 1661 herredsskriver i Aars herred, hvilket var naturligt. Morbroderen var herredsfoged i Aars herred og faderens slægt var tre generationer tilbage herredsfoged Christen Jensen i Hornum herred.³

Den 20. juni 1642 var han lavværge for moderen, da et syn på den afdøde fars gård i Suldrup blev afhjemlet på Hornum herredsting. Den 2. juni 1645 bekendtgjorde han på herredstinget for tredje gang, at han ville sælge sin gård i Suldrup, og at morbroderen Christen Schiønning i Lille Binderup ville købe.⁴ I 1650 var han flyttet til Torndal, hvor han fæstede en gård under Pandum. Han blev 1. april 1650 stævnet for gæld på 68 ½ rdl. af Niels Nielsen, der 1649 var sat ud af gården.⁵ Han nævnes i Pandum lens jordebog 1651-52. Den 29. maj 1654 blev han stævnet på herredstinget, fordi hustruen havde deltaget i et overfald på boderbud Christen Lauridsen på Albæk. Just Mortensen nævnes samme dag i sag om gæld til afdøde Niels Andersen i Gammel-

¹ En slægt Tyrrestrup fra Bislev s., Nordisk Slægtsforskning, 1998, s. 61.

² Viborg landsting dombog B 1616-1664, s. 120 og 123, 11.5.1633, Bjarne Nørgaard Pedersens afskrift.

³ Ole Færch, Fru Inger i Suldrup, Personalhistorisk Tidsskrift 2003:1.

⁴ Hornum herreds tingbog s. 73a.

⁵ Hornum herreds tingbog 1.4.1650, s. 67-71.

holms børn. Den 21. jan. 1661 vidnede han, at et svensk regiment i 1658 afbrændte hans gård.

21. feb. 1670 fremlagde Peder Justsen og broderen Morten på herredstinget et tingsvidne af 16. feb. 1663, at deres far Just Mortensen, oplod og fæstede dem halvpart i sin selvejergård i Suldrup, som han selv påboede. Den 21. feb. 1670 bekræftede han sit skøde i hvilket indgik, at han skulle have ophold på gården. Han var åbenbart kommet i gæld til sønnerne, for 9. maj 1670 mødte Anders Jensen i Guldbæk for Peder Justsen, Suldrup, på herredstinget med en vurdering af Just Mortensens indbo p.g.a. gæld til sønnerne.

11. april 1670 mødte Christen Olufsen skrædder i Randers op på Randers byting med en opsættelse af 28. feb., at han havde stævnet Just Mortensen i Suldrup for 50 sldl. efter hans obligation til hans svoger, borger Anders Christensen Bager, dateret Randers 20. feb. 1655, Just Mortensen egen hånd, og dernæst fremlagde en missive, dateret Suldrup 14. feb. 1670, og Christen Olufsen satte i rette, om ikke Just Mortensen burde betale sin gæld til ham.¹

Den 1., 8. og 15. juli 1676 mødte Peder Schiønning's far Just Mortensen i Suldrup som fuldmægtig for sin søn på birketinget i Nibe.² Den 11. dec. 1676 gjorde sønnen Morten Justsen udlæg i Just Mortensens del af gården i Suldrup for en gæld på 245 rdl. Ved Konsumptions- og folkeskat 1681 betalte Just Mortensen for 1 datter Inger Justdatter og 1 pige. Inger var der også ved skatten 1683. De økonomiske problemer fortsatte, og han blev 8. maj 1682 stævnet af Peder Bentsen til Havnø for gæld 45 sldl. efter en obligation af 28. feb. 1680 med pant i selvejergården i Suldrup, at betale inden 15 dage. Den 29. maj 1682 blev han stævnet af Christian Lindenov til Restrup for gæld med pant i halvdelen af gården og 10. juli 1682 fik Lindenov skøde på ”bon-deskylden af rugsæden af gården”, altså skøde på Just Mortensens del af ejendommen.³ Ved en sag 10. marts 1683 ved Hornum herreds ting om ordskifte kaldes han forrige herredsskriver i Aars herred.

Børn:

1. Peder Justsen Schiønning, som også var herredsskriver se nedenstående.
2. Morten Justsen Schiønning, boende på fødegården i Suldrup, død efter 1. aug. 1697, hvor han og hustruen blev overfaldet og i sagen var repræsenteret ved Jørgen Christensen i Svenstrup, delefogedens søn, gift med Margrethe Christensdatter, datter af kronens delefoged, Christen Mortensen i Svenstrup.
3. Inger Justdatter, nævnes i Sivert Brockenhuus' hovedskat til jul 1660, var 1681 og 1683 hjemme.
4. Karen Justdatter Schiønning, gift med nedennævnte herredsskriver Claus Hansen Winholt og med efterfølgeren Ludvig Christensen.
5. Maren, nævnes i Sivert Brockenhuus' hovedskat til jul 1660.
6. Kirsten, nævnes i Sivert Brockenhuus' hovedskat til jul 1660.

¹ Randers tingbog, Bjarne Nørgaard Pedersen.

² C. Klitgaard, Nibe Bys Historie indtil 1728, s. 96.

³ Hornum herreds tingbog 8.5.1682-s. 23-32. 29.5.1682.s. 33-40.

Peder Justsen Schiønning, før 1673.

Født o. 1640, død efter 1710 i Nibe. Søn af ovennævnte Just Mortensen Schiønning. Gift første gang med en datter af Søren Thøgersen og Anne Michelsdatter i Suldrup, død før 1660. I dette ægteskab en datter Tyra og en søn Peder, som begge var hjemme jf. Sivert Brockenhuus' hovedskat til jul 1660. Gift anden gang før 1672 i Nibe med Maren Christensdatter, Mads Jensens enke. Gift tredje gang med Bodil Nielsdatter, som døde efter 1683.

Den 2. sept. 1671 fik han som kronens delefoged ordre til at repræsentere degnen i Nibe-Vokslev i en sag, som denne havde rejst mod gårdmændene i Nibe-Vokslev sogne for manglende tiendebetaling. Den 1. jan. 1673 blev Nibe sat i konsumption, og Peder Justsen Schiønning blev konsumptionsforvalter for rigsmarskal Johan Christoph v. Kørbitz, som ejede en stor del af byen.

Birkefoged Jens Pedersen i Nibe var 1673 i stor svaghed, hvorfor delefoged Peder Justsen Schiønning var konstitueret. Han købte i 1675 en part af Morten Borthus' ejendom i Aalborg af Ove Juel til Lundbæk.¹ I 1676 rejste han sag mod Aalborgs borgmester Daniel Calov efter Aalborg bys overfald på Nibe og tvangsudskrivning af 70 søfolk. Da oberst Hans Frederik Levetzau til Oksholm 2. okt. 1677 købte rigsmarskal Kørbitz ejendomme i Nibe og Rold, antog han også Peder Justsen Schiønning som forvalter.

I Konsumptions- og folkeskat 1683 nævnes Peder Justsen med en datter Ane. I 1683 afgav han og hustruen et stolestade i Nibe kirke til kirkeværge Christen Jensen Hurtigkarl. Af arvesagen 20. marts 1682 efter hans første hustrus far Søren Thøgersen fremgår, at han da boede i Suldrup.

Mathias Pedersen Holst, 1672

Udnævnt 2. nov. 1672. Også herredsfoged i Fleskum herred, se her.

Claus Hansen Winholt, 1674, 1682

Død 13. maj 1682 i Aars. Gift med Karen Justdatter Schiønning, født o. 1631 i Suldrup, begravet 17. aug. 1712 i Aars, 81 år, datter af herredsskriver i Aars herred Just Mortensen Schiønning i Suldrup og Kirsten Jespersdatter fra Nørbæk. Hun blev gift med efterfølgeren. Claus Hansen Winholt blev udnævnt 3. marts 1674. Han var 1666 degn i Aars-Havbro sogne. Embede var i strid med en gammel bestemmelse, at degne ikke måtte være herredsskrivere.

Børn:

1. Margrethe Clausdatter Winholt, døbt 12. sept. 1666 i Aars, trolovet 1704 med Dines Mossin.
2. Hans Clausen Winholt, døbt 3. søndag i Advent 1668 i Aars.
3. Else Clausdatter Winholt, hjemmedøbt 22. feb. 1671 (Aars).
4. Margrethe Clausdatter Winholt, døbt 2. juni 1675 i Aars.
5. Christen Schiønning, døbt 6. okt. 1678 i Aars.

¹ Aalborg byfogedes tingbog 14.6.1675, s. 230b.

Ludvig Christensen, 1683-1687

Født o. 1660, begravet 16. aug. 1726, 66 år. En præst berettede, at han havde hørt at Ludvig Christensen skulle være død over 90 år gammel og havde været degn i over 50 år, men det kan ikke passe.¹ Søn af herredsprovst Christen Andersen Hobro i Aars, student fra Aalborg 1679, provst 1679, død 1693. Gift 3. nov. 1682 i Aars med formanden, Claus Degns enke Karen Justdatter Schiønning. Han nævnes i Kop- og kvægskat 1684 under kirkens boliger med hustru Karen Justdatter, 1 pige Anne Clausdatter, 1 ko, 3 får og et svin.² Ludvig Christensen blev udnævnt 2. juni 1683, afsked 1687.

HELLUM-HINDSTED HERRED

Herredet blev dannet ved sammenlægning af Hellum og Hindsted herred 26. nov. 1687. Omtrent ved samme tid må Viffertsholm birk være kommet under jurisdiktionen. Under dette herred henlagdes en del af Torstedlund og Albæk birk 8. marts 1814 og Villestrup birk 24. juli 1847.

Ifølge lov af 18. juni 1878 blev Lindenborg birk nedlagt, og de dertil hørende sogne i Hellum herred blev lagt til Hellum-Hindsted herred og sognene Sejlflod, Gudum, Lillevorde, Gunderup og Romdrup, der da i visse henseender hørte under Lindenborg birk, blev henlagt til Fleskum herred. Ifølge bekendtgørelse af 9. sept. 1887 blev Øls, Hørby og Døstrup sogne fra 1. okt. s.å. lagt til Gislum herred. Desuden bestemtes, at den civile jurisdiktion som Hellum-Hindsted herred havde haft over en del af Rørbæk og Ravnkilde sogne fra samme tidspunkt skulle overgå til Gislum herred. 1698 afholdtes tinget i en krostue i Store Arden. Fra 1713 blev det afholdt i Bælum i et hus i den vestlige del af byen syd for gaden, som endnu o. 1900 kaldtes Tinghuset. Fra Hvass's tid (1832) blev det afholdt på Nørgård i Bælum. Efter Wøldiges afsættelse i 1883 flyttedes herredskontoret til Terndrup.³ Tingdag var tirsdag.

Herredsfogeder i Hellum-Hindsted herred

Herredsfogederne var tillige herredsskrivere fra 8. dec. 1809.

Jens Nielsen Horsens, 1687- 1696

Udnævnt 26. nov. 1687. Han var da herredsfoged i Hellum herred og blev herredsfoged i de sammenlagte herreder. Se Hellum herred. Han afstod 1. feb. 1696 embedet til Jens Nielsen Oustrup grundet alderdom og svaghed.

Jens Nielsen Oustrup, 1. feb. 1696-29. dec. 1696

Død 6. aug. 1699 i Aarhus.⁴ Søn af Niels Michelsen og Mette Jørgensdatter i Oustrup, Aars sogn.⁵ Gift 15. jan. 1697 med Marie Johansdatter Bannerman, født 3. juli 1663 i København, død 20. maj 1721 i Aarhus. Datter af kgl.

¹ Himmerland og Kjær Herred 1915-17, s. 537.

² Rigsarkivet, Film 18.895.

³ Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 182.

⁴ Persh. Ts. 1908, s. 264 og 1926, s. 217.

⁵ Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike.

renteskriver Johan Bannerman og Else Andersdatter. Hun blev anden gang gift med Ole Andersen Løcke, der efterfulgte Jens Nielsen Oustrup som byfoged i Aarhus.¹ Den 8. aug. 1699 udstedtes kgl. konf. på hans og konens forskrivelse af 3. aug., men han var død. De havde ingen børn, den længstlevende skulle sidde i uskiftet bo, men i tilfælde af nyt ægteskab betale afdødes arvinger 50 rdl. Han fik 18. april 1699 kgl. bevilling på, at en forretning dateret Krenkerup på Lolland 5. - 8. aug. 1696 måtte påkendes ved retten i Aarhus, selv om den var skrevet på ulovligt papir. Udnævnt 1. feb. 1696 til herredsfoged i Hellum-Hindsted herred og fungerede til ca. 29. dec. 1696, herefter byfoged i Aarhus, udnævnt her 10. dec. 1696.

Christian Diderichsen Schoustrup, 1696-1737

Født o. 1651 i København, død i Bælum 10. jan. 1738, 86 år. Gift med Adelheid Christensdatter Perle, født o. 1666 i Slemminge på Lolland, død i Bælum 31. juli 1737, 71 år. Ægteparret fik 26. nov. 1701 kgl. bevilling til stuebryllup uden forudgående trolovelse og lysning.

Udnævnt til herredsfoged 29. dec. 1696. Han blev 25. juni 1698 stævnet ved Nibe birketing af oberst Theodosius Levetzau til Oksholm, fordi der på tinget, som afholdtes i Hans Espensens krohus i Store Arden, både før, under og efter tinget blev udtappet øl og brændevin og solgt tobak til enhver, som var til stede og søgte tinget. Denne uskikkelighed havde fundet sted, siden Christian Diderichsen var blevet herredsfoged og var i strid med loven.

Christen Schoustrup boede 1706 i Bælum Nørgård og ejede Bælum Kro, og fik 24. april 1706 privilegium, efter at kromand Peder Bentzen Anker var død 1705. Privilegiet blev konfirmeret 8. aug. 1732. Kroen var bortforpagtet til Johan Michelsen Svenske. Schoustrup købte samtidigt den til kroen hørende gård, kaldet Ryttergaard. Denne blev på auktion over Schoustrups bo købt af Morten Kirketerp i Hobro. Efter nogle kilder ansøgte han 1736 kongen om tilladelse til at afstå embedet til sin brorsøn Christen Sørensen, men det må være hustruens brorsøn. Han var også birkefoged i Lindenberg birk.

Christen Sørensen, 1737-1761

Født i Døllefjelle, døbt 13. aug. 1702, (9. post Trin.), død 5. jan. 1768 i Bælum, begravet 13. jan. 1768 i Bælum kirke, 66 år. Søn af præsten Søren Christensen Perlestikker, født på Lolland o. 1670, sikkert i Slemminge, (bror til ovennævnte Christian Dideriksen Schoustrups hustru), og Anna Pedersdatter Møller, født o. 1669, død 1756. Gift o. 1726 med Anne Gross, født o. 1683, død i Bælum 29. dec. 1763, begravet 5. jan., 81 år. I kirkebogen står, at hun havde været gift med 3 mænd, heraf herredsfogeden i 37 år. Hendes bror Heinrich Gross boede 1727/1747 i Bælum Nørgård, gift med Anette Friis, datter af birkeskriver Steen Ditlevsen Friis i Lindenberg birk.

Udnævnt 22. nov. 1737. Han ejede 1756 Bælum Nørgård. Han var tillige birkefoged ved Lindenberg birk, udnævnt 17. juni 1738, og fra 21. jan. 1752 tillige birkeskriver. Den 22. juni 1758 også birkefoged i Villestrup birk.

¹ Håndskriftssml. H1 (12)-1, H. Fris Petersen, Embeds- og bestillingsmænd i Aarhus.

Jens Schierup, 1761-1764

Født 1718, begravet 15. juli 1764, Vor Frue, København, 46 år. Død på et skib på vej fra Aalborg. Gift før 1747 med Susanna Maria Gesmell. Hun var utvivlsomt af slægten Gesmell fra Sæby.¹ De fik 19. juni 1761 kgl. bev. til, at længstlevende måtte hensidde i uskiftet bo. Var 1738 fuldmægtig hos landforvalter Sørensen på Læsø og søgte da om at få udnævnt en sættemøder. Boede 1747 på Lerbæk i Vendsyssel.² Var 1749 og 1764 prokurator i Aalborg. Han betalte 30. dec. 1760 Johan Boths enke Kirstine i Aalborg 1 rdl. og 2 mark for at hans ”Paruch at arrondere”.³ I 1760 blev han anklaget for vold mod Søren Broch i Aalborg. Han blev i dec. 1761 exam. jur. og blev udnævnt til herredsfoged 18. dec. s.å.

Børn:

1. Peder Mathias Gesmell Schierup, født 27. nov. 1747 på Lerbæk, Elling sogn, død 23. maj 1827, Aalborg Vor Frue. Han fik 8. juni 1781 kgl. bevilling til ægteskab med sit næstsøskendebarn Anne Fædder Munch, døbt 22. juli 1759 i Børglum, død 20. maj 1836 i Sæby, 77 år. 9 børn født i Elling, 3 i Aalborg Vor Frue. Han blev 1774 præst i Elling-Tolne, 1796 i Aalborg Vor Frue og blev 1797 stiftsprovst.

Christian Pedersen Fugl, 1765, 1783

Født o. 1736, død 27. feb. 1783 i Villestrup Vandmølle, begr. 7. marts 1783 i Astrup, 47 år. Søn af Peder Andersen Fugl, død 29. dec. 1759 i Astrup, 56 år, og hustru, død 1777 i Astrup, 80 år. Christian Fugl blev 1. april 1760 i Astrup kirke, uden forudgående trolovelse og med dispensation, gift med Magdalene Andreasdatter i Villestrup Mølle, født o. 1726, begr. 12. nov. 1779 i Astrup, 56 år, enke efter Christen Jensen Asp i Villestrup Mølle, død 1759, begravet 16. sept., 68 år. Ved giftermålet overtog han Villestrup Mølle.⁴ Christian Fugl var fuldmægtig på Villestrup 1758. Den 17. jan. 1762, Dominica 2. post Epipania, var han fadder i Astrup kirke. Tilsvarende kaldes han 15. sept. 1762 birkedommer Fugl af Villestrup, og han var altså også birkefoged i Villestrup birk. Embedet i Hellum-Hindsted herred blev først bekræftet 19. april 1765. Hans bror Hans Henrik Fugl var degn i Lødderup på Mors, senere i Astrup i Hindsted herred. Christian Pedersen Fugl havde ingen børn, og hans brors 6 børn blev 1779 indsat som arvinger efter ham.

Claus Nissen, 1783-1812

Døbt 5. sept. 1743 i Odense, (Knuds), død 1. sept. 1819 på Sigsgård, Nr. Kongerslev sogn. Søn af købmand Niss Nissen og Kristine Jensdatter. Gift 10. marts 1775 i Bælum med Dorthea Marie Raft, døbt 31. okt. 1752, Aal-

¹ C. Klitgaard, Fremmedelementer i de nordjyske Købstæder i det 16. og 17. Aarhundrede, Slægten Gesmell, Persh. Ts. 1935, s. 49.

² Jyske Reg. 1761, 190/355. Viborg Stiftamts Kopib., s. 339 jf. Danske Prokuratorer.

³ Privatarkiv nr. 1928.

⁴ Himmerland og Kjær Herred 1967, s. 178.

borg Budolfi, død 21. juli 1825, begr. i Nr. Kongerslev.¹ Datter af skipper Peder Pedersen Raft og hustru Anne Christensdatter.

Fuldmægtig på Nørholm 1761, på Refsnæs 1771 og 1775, forvalter på Gudumlund 1776. Han blev 10. feb. 1779 herredsskriver i Hellum-Hindsted herred og 3. juni s.å. exam. jur. Den 2. maj 1782 kaldes han herredsskriver fra Refsnæs. Udnævnt 30. april 1783 herredsfoged i Hellum-Hindsted herred og birkefoged i Villestrup birk. Fra 8. dec. 1809 igen herredsskriver. 17. aug. 1813 afsked som herredsfoged. Embedet som birkedommer og skriver i Villestrup birk fratrådte han, da sønnen Niss Jens Nissen blev udnævnt.

Claus Nissen fæstede Sigsgård af Jens Jørgen Fædder til Refsnæs og købte 1798 gården med en del gods i Nr. Kongerslev sogn. Han ejede også Stenigård samt Kællingbjerggård i Sdr. Kongerslev sogn, som han 1810 solgte til sin svigersøn Peder Høeg Deden. Han blev 27. nov. 1811 beskikket til virkelig kancelliråd. Ved Viborg Overret blev han 14. sept. 1818 idømt en bøde på 50 rbd. sølv til amtets fattigkasse og sagførerne ved herredstinget og Landsoverretten hver 16 rbd. sølv for sin rolle i en sag vedr. afdøde pastor Glob Sørensen Milling i Sdr. Kongerslev. Sognepræst Bolle Nicolai Hvidberg i Bælum-Solbjerg er ophavsmand til en beretning, efter hvilken Claus Nissen hængte sig i et rum på Sigsgård. Ved samfrændeskiftet efter ham i 1827 var der 12.138 rdl. til deling, en meget stor formue.

Børn:

1. Anne Marie Dorteia Nissen, døbt 25. juni 1775, 2. søndag efter Trinitatis i Komdrup. Var 1827 enke efter toldassessor Klausen i København.
2. Niss Jens Jørgen Nissen, døbt 6. sept. 1776, i Komdrup, birkeskriver i Lindenberg og Villestrup birk, se omtale her.
3. Anne Kirstine Nissen, døbt 29. juli 1777 i Komdrup, død 16. okt. 1835 på Lundbygård, Gunderup sogn. Gift første gang 10. juli 1807 i Nr. Kongerslev med Johannes Fr. Schmidt, født o. 1781, død 3. jan 1812 i Lundbygård, og havde med ham børnene Klaus Nissen Schmidt, født o. 1809, død 2. dec. 1867 på Lundbygård, gift 13. feb. 1839 i Gunderup med Marie Nielsen, og Søren Christian Nissen Schmidt, født o. 1811. Gift anden gang før 1827 med Peder Bjerring. Ægteskabet opløst 13. juli 1831. Hun havde med ham datteren Johanne Frederikke Bjerring, født o. 1815.
4. Peder Christian Nissen, døbt 30. sept. 1778 i Komdrup, begr. 1. jan. 1779.
5. Niels Archtander Kingo Nissen, hjemmedøbt 4. marts 1780, død 12. sept. 1847 i Komdrup. Forvalter på Refsnæs, købte o. 1811 Komdrup Hovgård, der var fæstegård under Refsnæs. Gift med Karen Hansdatter.
6. Elisabeth Nissen, døbt 5. april 1781 i Komdrup, var 1827 gift med auditor Christen Schou på Odden.
7. Ingeborg Dorteia Nissen, døbt 24. april 1782 i Komdrup, død 22. dec. 1827 i Sdr. Kongerslev, gift 26. dec. 1807 i Nr. Kongerslev med Peder

¹ Himmerland og Kjær Herred 1921-23, s. 32, 1924-25, s. 153, 1930-32, s.54, 178. Trap 4. udg., s. 656 og 5. udg. s. 1082.

- Høeg von Deden, født 20. juni 1784, død 29. maj 1844. Han købte i 1810 svigerfaderens gård Kællingbjerggård.¹
8. Claudiane Maria Nissen, døbt 15. juli 1783 i Nr. Kongerslev, var 1827 gift med Jens Keldsen i Helberskov.
 9. Peder Chr. Nissen, døbt 19. sept. 1785 i Nr. Kongerslev, død 28. april 1830, gift med Caroline Fuchs, død 10. dec. 1827. Overtog Stenisgård.
 10. Iver Nissen, døbt 7. feb. 1787 i Nr. Kongerslev.
 11. Adolf Siegfried Nissen, døbt 19. dec. 1788 i Nr. Kongerslev, død 1866. I 1827 forligskommissær i Hjørring, kancelliråd, overtog Sigsgård.²
 12. Kristiane Marie Nissen, døbt 22. marts 1790 i Nr. Kongerslev.
 13. Frederik Nissen, døbt 5. sept. 1791 i Nr. Kongerslev, død 1792.
 14. Frederik Nissen, døbt 26. juli 1793 i Nr. Kongerslev, umyndiggjort.

Lorents Martinus Selmer, 1813-1820.

Døbt 23. maj 1774 i København, død 11. aug. 1824 i Hamborg. Søn af Ole Selmer, prokurator, byfoged og herredsfoged i Skive, født o. 9. jan 1745 i København, død i Skive 26. juni 1822 og Kirstine Knudsen, født 1. maj 1756 i København, død i Skive 30. nov. 1826. Gift med Caroline Jacobsen, død 31. marts 1839 i København, 64 år.

1793 student fra Viborg, 20. okt. 1798 cand. jur., 25. juli 1800 auditor i armeen, tjeneste ved 1. jyske Infanteriregiment, 4. juli 1808 afsked som overauditor, 19. nov. 1813 herredsfoged og -skriver i Høllum-Hindsted herred.

Den 21. dec. 1820 blev han dømt til at have sit embede forbrudt. Han havde som skifteforvalter bedraget et stort antal boer samt Høllum-Hindsted Overformynderi for op mod 10.000 rdl. i sedler og 1.000 rdl. sølv.³

Frederik Sigfred Muhle, 2. jan. 1822-1831

Født 1. dec. 1784 i Søby, Baag herred, død 19. marts 1844 i Vester Nykirke, Skads herred. Søn af forpagter Mogens Muhle, død 18. jan 1795 på Skovgård, begravet 26. jan. i Søby, 69 år, gift 9. jan. 1784 i Søby med Mette Margrethe Evaldsen, som var hans tredje hustru.

Gift 27. dec. 1816 i København (Garnison) med Jensine Frederikke Adzer, døbt 15. juni 1781 i Gentofte, død 13. maj 1856 på Frederiksberg. Datter af materialforvalter på Jægersborg Jens Lorents Adzer og Clara Sophie Gryndahl. 1803 student, privat, 6. apr. 1811 cand. jur., 22. okt. s.å. kopist i Københavns Politiret, 27. dec. 1815 politiassistent i København, 2. jan. 1822 herredsfoged og -skriver i Høllum og Hindsted herreder, 19. marts 1830 herredsskriver i Gørding og Malt herred.

Børn:

1. Sofie, født 1817.
2. Mogens Adzer, født 1820.

¹ Trap 4. udg., s. 656.

² Himmerland og Kjær Herred 1924-25 s. 153. Trap 5. udg., s. 1082.

³ Viborg og Hald Stiftamter til 1789.

3. Karoline Margrethe, født 3. okt. 1823, døbt i Vive.
4. Carl Adolph Muhle, født 3. sept. 1825, døbt i Ove, død 2. okt. 1856 i Meran, Tyrol. 1843 student, privat, 28. okt. 1851 cand. jur. 1851, 26. juli 1853 kancellist i Ministeriet for Kirke og Undervisningsvæsen.
5. Andreas Christian, født 18. feb. 1828, døbt i Hobro.

Anders Nicolai Hvass, 1831-1867

Født 1. nov. 1797 på Randrup, død 21. sept. 1867 på Nørgård, begravet i Bælum. Søn af cand. theol. Frantz Hvass, født 1736 i Søndbjerg præstegård, død 1806 på Randrup og Ellen Cecilie Færch, født 1772 i Nibe, død 1832 på Randrup. Gift 9. jan. 1824 i Gudum med Kirstine Dorothea Schmidt, født 26. okt. 1799 i Grønnerup skole på Brahetrolleborg gods, død 10. juni 1848 i Bælum, datter af lærer Christian August Schmidt og Kirstine Christoffersdatter.

1815 student fra Randers, 1818 cand. jur., 1819 volontør i kancelliet og arbejdede desuden for A.C. Ørsted. I 1822 blev han dommer og -skriver ved Lindensborg birk med bolig på Gudumlund Fabrik. Hvass fik af overkrigskommissær Chr. Christensen tilbudt Klarupgård i bytte for embedet, der var aflønnet med 500 rdl. årligt, men afslog, da landbruget var i dyb krise.¹

I 1824 konstitueret byfoged og -skriver i Frederikshavn samt herredsfoged og -skriver i Horns herred. I 1827 fik han igen embedet i Lindensborg birk. 1831 tillige herredsfoged og -skriver i Hellum-Hinshed herred. I 1834 købte han for 4.000 rbd. sølv og 3.900 rbd. sedler Bælum Nørgård af overkrigskommissær Peder v. Folsach. Senere købte han 8 gårde og 15 huse i Bælum. Den 16. sept. 1835 blev han medlem af Kommissionen til Afgørelse af Spørgsmålet om Ejendomsretten til Store Vildmose. I foråret og sommeren 1843 kst. stiftamtmand over Aalborg stift og amtmand over Aalborg amt. Stifter og bestyrer af Bælum Sparekasse. Kancelliråd 1836, justitsråd 1842. Den 1. jan. 1859 Ridder af Dannebrog. Epitafium i Bælum kirke.²

Børn:

1. Frantz Hvass, født 1. jan. 1824 i Frederikshavn, død 12. dec. 1890 i København, gift 14. okt. 1857 i Granslev med Andrea Frederikke de Lichtenberg, født 14. maj 1835 på Haslevgård, død 28. maj 1911 på Rolighed, datter af hofjægermester Hans Henrik de Lichtenberg til Bidstrup, født 1803 og Andrea Arenstoft, født 1807. Dimitteret fra Aalborg Latinskole i 1843. I 1852 ansat i justitsministeriet. 1857 kontorchef i justitsministeriet. 1864 afsked p.g.a. helbred. Boede på Frederiksdal, senere på Rolighed ved Randers. Frantz Hvass skrev den meget kendte bog "Samling af Meddelelser om Personer og Familier af Navnet Hvass".
2. Chr. A. Hvass, født 9. juli 1826, Bælum Nørgård, død sst. 27. aug. 1836.
3. Marcus Andreas Nicolaj Hvass, født 10. juli 1829 på Gudumlund Fabrik, død 21. juli 1866 i København, gift 19. maj 1848 i Frue Kirke, København, med Henriette Charlotte Caroline Kirstein, født 29. sept. 1827, datter

¹ Himmerland og Kjær Herred 1961, s. 187.

² Ole Færch, Færch-slægterne i Danmark.

- af Ernst Andreas Kirstein, inspektør på Lindenberg, født 1798, død 1852 i Aalborg og Cathr. Magdalene Krenchel, født 1799. Landmålereksamen 1848, 1856 landinspektør. Købte 1857 Vestergård i Skibsted sogn.
4. Ernst Henrik Carl Hvass, født 14. juni 1831 på Gudumlunds fabrik, stud. jur., død på Nørgård 24. jan. 1858.
 5. Michael Lange Hvass, født 4. dec. 1833 på Nørgård, jurist, ejede Nørgård.

Heinrich Christian Piehl Wøldike, 1867-1886

Født 10. jan. 1818 i Brunsbüttel, død 22. sept. 1887 i Horsens. Søn af justitsråd og toldforvalter Peter Wøldike og Christine Elisabeth Lindemann. Gift 26. okt. 1850 i København (Holmens) med kusinen Catharina Hansine Wøldike, født 25. juli 1830 i Gentofte, død 17. marts 1892 i Kbhvn. (Math.), datter major, justitsråd Andreas Wøldike og Anna Martne Haagen.

1842 student fra Kiel, 1842 cand. jur. fra Kiels Universitet, 14. sept. s.å. prokurator for Underretterne i Slesvig, Holsten og Lauenborg, 26. aug. 1847 volontør, 17. april 1848 kst. kancellist i Ministeriet for Hertugdømmerne, 1850-51 fungerende bureauchef under Den overordentlige Regeringskommissær for Hertugdømmet Slesvig, 27. okt. 1850 kammerjunker, 1. jan. 1851. fast ansat kancellist i Departementet, 5. marts s.å. chef for Departementets 1. Ekspeditionsbureau, 7. maj 1852 medlem af Appellationsretten i Flensborg, 1. jan. 1859 Ridder af Dannebrog, 28. okt. 1864 afsked, 19. maj 1865 supplerende medlem af Overjustitskommissionen for de tidligere til Hertugdømmet Slesvig hørende Distrikter, der var forblevne ved den danske Stat, og tillige fungerende justitssekr., den 25. marts 1867 cand. jur. i.h.t. bek. af 7. marts 1865, 24. dec. 1867 herredsfoged og -skriver i Høllum og Hindsted herreder, samt birkedommer og -skriver i Lindenberg birk.

Han blev afsat efter en landskendt sag om kassesvig på herredskontoret.¹ Efter en kommissionsbefaling af 23. juni 1886 blev sagen undersøgt. Den 27. nov. 1886 blev han idømt 3 års forbedringshus, betaling af 1.800 kr. til prokuratorerne og betaling af det bedragne beløb, den gigantiske sum af 100.000 kr.² Sagen gik til Højesteret, hvor han 22. juni 1887 blev fradømt embedet og idømt to års forbedringshusarbejde. Han udgav: "Kronologisk Samling af Love og Bek. vedr. Hertugdømmet Slesvig 1848-52" samt "Juridisk Ugeskrift for Hertugdømmet Slesvig, I-X, 1854-64", på dansk og tysk.³

Børn:

1. Rolf Arthur Wøldike, født 14. jan. 1852.
2. Knud Ejner Wøldike, født 27. feb. 1854, død 13. jan. 1857.
3. Uffe Ror Wøldike, født 11. juni 1856.
4. Knud Hjalmar Wøldike, født 11. nov. 1857, byfogedfuldm. i Nyborg.
5. Embla Ragnhild Wøldike, født 3. feb. 1859, død 17. jan. 1860.
6. Eigil Helge Wøldike, født 27. jan. 1861.

¹ Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 183.

² Viborg og Hald Stiftsamter til 1789.

³ H. Hjorth Nielsen, Danske Prokuratorer med kgl. Bevilling 1660-1869.

Ole Peter Christensen Faurholt, 1887-1893

Født 11. feb. 1847 i Byrum på Læsø, død 27. maj 1928 i København (Jobs.). Søn af gårdejer Christen Pedersen i Hulbæk og Grethe Line Olesdatter. Gift første gang 1. aug. 1886 i Sæby med Marie Kirstine Mayntzhusen, født 12. dec. 1863 i Sæby, død 16. okt. 1899 sst., datter af bryggerier, kæmner Conrad Waldemar Mayntzhusen og Annette Juline Margrethe Kirstine Smith. Gift anden gang 16. feb. 1906 i København (Andreas) med Ida Petronella Ross, født 14. aug. 1864 sst. (Garn.), død 8. maj 1942 sst. (Johs.), datter af oberst af infanteriet Sophus Frederik Walmoden Ross og Cathrine Dorothea Caspersen.

1861-67 kontorist på Lysgård herreds kontor, 1867 forberedelseseksamen, 24. juni 1868 exam. jur., 1869-73 fuldmægtig ved Lysgård m. fl. herreder, 1875 student, privat, 14. juni 1879 cand. jur., 1. okt. s.å. sagførerfuldmægtig i København, 29. maj 1880 volontør i Justitsministeriet, 22. juni 1883 kst. herredsfoged og -skriver i Hellum-Hindsted herreder, 23. s.m. medl. af undersøgelseskommissionen her, 12. sept. 1887 kgl. herredsfoged og -skriver sst., 27. april 1893 assessor i Landsoverretten for Nørrejylland, 22. sept. 1900 Ridder af Dannebrog, 21. feb. 1905 assessor i Højesteret, 7. nov. 1907 Dannebrogsmænd, 15. dec. 1911 Kommandør af Dannebrog af anden grad, 1. okt. 1919 dommer i Højesteret, 28. juni 1920 Kommandør af Dannebrog af første grad, 7. marts 1922 Kommandør af Dannebrog, 28. feb. 1923 afsked. Fra 1. juli til 16. aug. 1924 kst. rigsadvokat. Den 1. april 1896-30. sept. 1905 tillige direktør i Viborg Byes og Omegns Sparekasse, 19. juni 1908-19 medlem af Overkrisretten og af Overadmiralitetsretten. 1912, 1917 og 1922 formand for Statsanstalten for Livsforsikrings Bonuskommission.¹

Børn:

1. Theodor Carl Faurholt, født 1. feb. 1890 i Terndrup, død jan 1972 i København. Gift med Estrid Skot-Hansen, født 17. okt. 1900, død 28. okt. 1987.
2. Axel Joh. Faurholt, født 9. juni 1896 i Viborg, sekretær i Justitsminist.

Christian Joachim Bjerre, 1893-1909

Født 17. april 1842 i København, død 22. jan. 1910 på Frederiksberg. Søn af brændevinsbrænder Søren Christen Bjerre og Johanne Juliane Marie Jørgensen. Gift 4. maj 1872 med Anne Emilie Ringberg, født 9. sept. 1850 i Beldringe, død 4. juli 1930 på Frederiksberg, datter af godsforvalter Peter Aug. Ringberg og Charlotte Cathrine Lautrup.

1860 student fra det von Westenske Institut, 1867 cand. jur., 1. maj 1868 fuldmægtig i Præstø, 4. nov. 1872 sagfører, beskikkelsen deponeret så længe han beklædte nævnte stilling, 20. jan. 1876 beskikkelsen udleveret, praktiserede i Præstø, 25. april 1879 overretssagfører, 3. nov. 1888 herredsfoged og -skriver i Hvetbo herred, 1893 i Hellum-Hindsted herreder, 1909 afsked. 1884 suppleant for Overligningskommissæren for Præstø Amt, 1887 Overligningskommissær. 1900 Ridder af Dannebrog.² Han boede i Terndrup.

¹ H. Hjorth Nielsen, Danske Prokuratorer med kgl. Bevilling 1660-1869.

² H. Hjorth-Nielsen, Danske Sagførere.

Carl Christoffer Bay, 1909-1919

Født 7. juli 1860 i Ebeltoft, død 17. jan. 1941 i Hasseris. Søn af Mads Johan Valdemar Bay, exam. jur., herredsfogedfuldmægtig i Ebeltoft, og Thora Sofie Seidelin. Gift 29. aug. 1893 i Vestervig med Laura Constance Jansen, født 3. maj 1870 i Korinth, datter af Niels Peter Jansen.

1879 student, Horsens, 12. jan. 1885 cand. jur., 1. april s.å. sagførerfuldmægtig i Helsingør, 1. maj 1886 i Rødby, 1. sep. s.å. i Nykøbing Falster, 1. feb. 1888 fuldmægtig ved Hassing-Revs herreder, 1. juli 1893 ved Røvsø m.fl. herreder, 1. feb. 1904 birkedommer og -skriver i Wedellsborg birk, 1. okt. 1909 herredsfoged og -skriver i Helligum-Hindsted herreder, 1. okt. 1919 dommer i Nørresundby købstad m.v., 21. aug. 1922 Ridder af Dannebrog, 30. april 1931 afsked., 24. april Dannebrogsmænd, 28. jan. 1905 tiendekommissær for Odense amts 7. kreds, 3. juni 1920 medlem af Bankrådet for Nørresundby Bank, 29. marts 1921 formand, 10. juli formand for Fredningsnævnet for Aalborg Amtsraads-kreds indtil 1925.

Herredsskrivere i Helligum-Hindsted herred

Laurids Christensen Carl, 1687

Født i Løgstør, død 1706 i Viborg. Skifte 23. aug. i Viborg skifteprotokol s. 487 og 519. Han kaldes i skiftet Carlsen. Gift første gang med Sidsel Bernstdatter. Trolovet 24. nov. 1695 og gift anden gang 19. jan. 1696 (Dom. 2. Epipania) i Torup kirke, Helligum herred. med Birthe Jensdatter Holst. Hun kaldes ved trolovelsen enke, død efter 1719, sikkert i Viborg. Datter af en mand, der vist må hedde Jens Holst, og Maren Rasmusdatter, der levede 1701, datter af Rasmus Jensen Kotte (sognepræst i Ø. og V. Assels på Mors) og Magdalene Christensdatter Ejsing. Dette fremgår af et skifte efter Søren Pedersen Paludan, teologisk lektor ved Viborg Domkirke, som døde 1701, skifte 16. april. Maren Rasmusdatter søster Karen var gift med Peder Villumsen Paludan, teologisk lektor ved Viborg Domkirke, og det er deres søn, der skiftes efter.¹

Han blev skriver, da Lindensborg birk blev oprettet 1681 og boede da i Poulstrup. Den 4. feb. 1684 fik han, barnefødt i Løgstør, bevilling til at være prokurator i Aalborg, konf. 20. juni 1684. (Jyske Reg. 1684. nr. 45.) 22. nov. 1687 herredsskriver i Helligum-Hindsted herred (Jyske Reg. 1687 nr. 156. 1688. nr. 44). Han forpagtede 14. dec. 1692 en del af Tulsted i Torup sogn af Susanne Kaas.² Nævnes 26. aug. 1693 i Nibe tingbog som privilegeret prokurator boende i Tulsted og 12. maj 1694 i samme tingbog som privilegeret prokurator i Aalborg. Enken gav 1719 Sortebrødre Kirke i Viborg 100 rdl.

Børn i 1. ægteskab jf. skiftet 1706:

1. Vibeke, 1706 gift m. nedennævnte herredsskr. Niels Lauridsen Winde.
2. Christen, mentes 1706 at være i Holland.

¹ Erik Brejls afskrifter, Nørlyng gejstlige skifteprotokol 1690-1731, s. 245, 248.

² Klaus Gjerding, Helligum Herreds Beskrivelse, s. 35, 231.

Erik Justsen, før 1695

Den 8. okt. 1695 begravedes i Brøndum ”Eric Jostisen, vor forrig Herredsskriver, 76 år”. Han må da være født o. 1619.

Niels Lauridsen Winde, 1698, 1725

Født o. 1663, begravet 31. juli 1741 i Siem, 78 år. Gift første gang før 1706 med Vibeke Lauridsdatter, død før 1713. Datter af ovennævnte skriver Laurids Christensen Corl. Trolovet 19. marts 1713 i Torup kirke i Hellum herred med Apellone Nielsdatter. Ved datterens dåb 1706 blev barnet ”frembaaret af velbyrdige Jomfru den unge, Fru Zidtzell Kaases Bjørnsdatter Datter. Velbaarne Jomfru Susanne Kaas ærede også Konventet med sin hæderlige Præsentie”. Susanne Kaas ejede en del af Tulsted og var datter af Erik Kaas. Sidsel Kaas var datter af Susanne Kaas’ bror Frederik Kaas, der ejede en del af Tulsted.

Niels Lauridsen Winde blev udnævnt 16. april 1698, konf. 2. dec. 1699. jf. Viborg Bys Skøde og Pantebog 1696-1710 Fol 283b-284. (ikke fundet) Efter et dokument i Viborg bispearkiv var han 1725 endnu herredsskriver.

Børn:

1. Sidsel Nielsdatter, døbt 22. dec. 1706 i Torup, begr. 4. april 1710 sst.

Niels Jensen, 1738

Død i Mariager, begravet 9. dec. 1763. Gift 3. sept. 1739 i Mariager med Charlotte Amalie Brasch, levede 1747. Vielsen skete jf. kirkebogen efter kgl. bevilling af 11. april. Datter af Jens Jensen Brasch, præst i Voer ved Randers.¹ Udnævnt 31. aug. 1736 til byskriver i Mariager og herredsskriver i Gjerlev herred og 21. marts 1738 til herredsskriver i Hellum-Hindsted herred.

Børn:

1. Jens Nielsen Brasch, døbt 4. sept. 1740 i Mariager, begravet 13. juni 1786 i Ribe. Gift 9. marts 1775 i Korsør m. Cathrine Nissen Bruun. Exam. jur. 1773, byskriver m.v. i Præstø 1777, 1780 byskriver i Skive, herredsskriver i Salling hrd., 1782 prokurator, 1783 rådmand, byskriver m.v. i Ribe.

Henning Peitersen, 1764

Henning Peitersen (Pedersen). Udnævnt 27. jan. 1764. Han var tillige birkeskriver ved Visborggård birk, se omtale her.

Lars Kimer, 1774

Udnævnt 20. juli 1774. Han, der i Nygaards Sedler kaldes fhv. herredsfoged ! i Hellum herred, Aalborghus amt, blev 20. aug. 1778 konsumtionsforvalter i Lemvig. Gift med Anne Marie Gienskov, født o. 1735, død 11. okt. 1783 i Lemvig, 48 år, skifte 12. okt. En datter Anne Christine Kimer.²

¹ Aage Brask, Kjellerup, s. 173, 198.

² Erik Brejls afskrifter, Lemvig købstads skifteprotokol 1748-1810, s. 285.

Claus Nissen, 1779

Claus Nissen, udnævnt 10. feb. 1779. Var senere herredsfoged og fra 1809 igen herredsskriver. Se omtale ovenfor.

Knud SørensenTheil, 1783, 1788

Udnævnt 30. april 1783, var birkefoged i Torstedlund-Albæk birk, se her.

Claus Nissen, 1809-

Han var herredsfoged, se ovenstående, og fra 8. dec. 1809 herredsskriver. Fra da af var herredsfogederne tillige herredsskrivere.

HORNUM-FLESKUM HERRED

Den 26. nov. 1687 blev Hornum og Fleskum herred, Nibe, Nørholm, Storvorde og Mou birker sammenlagt. Tinghuset skulle sættes ved Bonderup i Ellidshøj sogn og tinget holdes om torsdagen. Det nye ting i Bonderup lå ved Vesterå, ved skellet mellem Hornum og Fleskum herred, og hvor Svenstrup, Dall, Ferslev og Ellidshøj sogne støder sammen ved Bonderup Bro. Tinget var først i Peder Nielsens stue i Bonderup. Den 19. feb. 1691 var det nye tinghus færdigt, og stiftsbefalingsmand Johan Adolph de Clerque på Kyø blev da stævnet til tinget ang. syn og vurdering over udgifterne. Synsmændene, Peder Thomsen i Dall, Peder Nielsen i Suldrup, Peder Christensen i Nørholm og Helle Lauridsen i Utrup afhjemlede 26. feb. 1691 deres syn over det nye tinghus, som var et 12 gulvs stråtekt hus med loft, låse, vinduer, døre og fangejern, og udgifterne vurderedes til 181 rdl.¹ Tinghuset lå sikkert ved de gravhøje, som endnu ligger, hvor jernbanen krydser vejen fra Hobrovej til Ferslev. En gravhøj vestfor, hvor henrettelserne sikkert fandt sted, bærer navnet Stejlebakken.² En tid var tinget derefter i Guldbæk i Ø. Hornum sogn.

Nibe birketing ophørte 1710, sidste indførsel i tingbogen (B39A) er 1. nov. 1710, og fra da betjentes herreds- og byting af Niels Nielsen Ilkjær og Peder Lauridsen Stub, og der anvendtes én tingbog for Hornum-Fleskum herred inkl. Nibe (B35D fra 1688-1919). Da Nibe blev købstad 19. dec. 1727, skulle byen have egen byfoged og -skriver. Man byggede derfor o. 1727 i Mellemgade, nær det nuværende torv, et tinghus i bindingsværk, 5 fag med lerklinede vægge³ og der blev oprettet en ny tingbog for Nibe (B40A, fra 1727-1919). Det var dog samme personer, der betjente de to ting, men titlerne som herreds- og byfoged samt skriver bevarede. Kongen bevilligede 8. feb. 1734, at herredstinget måtte flyttes fra Guldbæk til Nibe. Beslutningen er indført i tingbogen s. 290a. Herredstinget holdtes torsdag og bytinget lørdag.

8. marts 1814 blev en del af Torstedlund og Albæk birk lagt under Hornum og Fleskum herred. Den 20. nov. 1833 blev Lundbæk og Pandum birk igen indlemmet. Den 6. nov. 1844 kom Fleskum herred undtaget sognene

¹ Hornum herreds tingbog.

² Lokalthistorisk Forening i Ellidshøj, Svenstrup og Godthåb, Medlemsblad, 1995.

³ Harry Christensen, Nibe, s. 149.

Ferslev, Dall og Volsted under byfogedembedet i Aalborg samt Aalborg birk. Ved lov af 18. jan. 1878 blev de nævnte sogne på ny overført til Fleskum herred. Ved bek. af 26. maj 1885 kom Skivum, Giver, Blære, Ejdrup, Sebber, St. Ajstrup sogn fra Aars-Slet herred til Hornum-Fleskum herred.

Herredsfogeder i Hornum-Fleskum herred

Herredsfogederne i Hornum-Fleskum herred var tillige byfogeder i Nibe fra 19. dec. 1727 til 16. juli 1731.

Johan Clausen, 1687-1693

Udnævnt 26. nov. 1687. Se herredsfogeder i Hornum herred.

Thyge Thomsen, 1693-1702

Født 29. april 1662 i Flensborg, død 4. juli 1737 i Aalborg, begr. 18. juli 1737 i Nr. Tranders kirke. Gift med Geske Blum, født 26. dec. 1665 i København, død 14. aug. 1736 i Aalborg.

Udnævnt 7. aug. 1693. Den 20. april 1697 fik han, der i 18 år havde været Christian 5.s kammertjener og lakaj og hans hustru Geske Blum, der i 13 år havde været dronningens kammerpige, bevilling for livstid på Sønderup Bro efter Erik Kruses død. De boede i Nibe. Den 24. okt. 1702 blev han udnævnt til amtsforvalter over Aalborg, Aastrup, Børglum, og Sejlstrup amter, afsked 1716.¹ Han blev kammerråd 1720 og boede 1721 i Aalborg. Han og hustruen oprettede 1706 testamente. De havde ingen børn. Han skænkede 1706 en prædikestol til Nibe kirke og oprettede o. 1732 et legat på 500 rdl. til bedste for Nr. Tranders skolevæsen. Han skænkede 1737 en lysekron til Nr. Tranders kirke og 1.000 rdl. til Aalborg Vor Frue Kirke og 1.600 rdl. til de fattige. I 1723 lod han opsætte et epitafium i Nr. Tranders kirke, og der blev indrettet en muret begravelse for ham og hans familie under kirkegulvet.²

Niels Nielsen Ilkjær, 1702-1710

Død 24. maj 1724 i Nibe. Skifte 2. okt. 1724.³ Gift første gang med Hele Sørensdatter Klog, død 29. maj 1710, skifte i Aalborg, amts arkiv. Han arvede 800 rdl. efter hustruen og børnene arvede hver 266 rdl. 4 skilling. Gift anden gang o. 1715 med Vibeke Pedersdatter Syv, begr. 26. juni 1735 i Køge, datter af sprogmanden, præsten Peder Syv i Hellested og Karen Andersdatter Hoff.⁴ Vibeke Syv var første gang, før 1699, gift med præsten Habakuk Jacobsen Koch i Ø. og Vr. Hassing, død 1712, og gift tredje gang 30. sept. 1726 i Nibe med Willads Pedersen, borgmester i Køge.

Niels Nielsen Ilkjær blev 31. okt. 1702 herredsfoged i Hornum-Fleskum herred og boede i Nibe, hvor han også drev prokuratorvirksomhed. Den 15. okt. 1705 dømte han Erik Davidsen i Dall og hans tjenestepige Ane

¹ E. Tauber, Embeds- og bestillingsmænd i Aalborg, s. 190.

² Himmerland og Kjær Herred 1965, s. 126, hvor epitafiets indskrift er gengivet.

³ Nibe Overformynderiprotokol, s. 51. Børnene arvede hver 266 rdl. 4 sk.

⁴ C. Klitgaard, Vendsysselske Præstefamilier, s. 119.

Christensdatter Giek til døden for mord på Erik Davidsens hustru.¹ I 1711 købte han 5 bundgarnsstader af Morten Klæstrup i Nibe og solgte dem 1722 til H.J. Glerup i Aalborg. Han var 1714 enkemand, levede af sin tjeneste og hans tilstand var mådelig. Han fik 24. nov. 1721 kgl. appropriation på den af ham vundne auktion over konsumtionen af Løgstør 1722-24 for 526 rdl. 38 skilling. Grundet hustruens svagelighed fik han 1724 tilladelse til at indrette en lukket stol ved altergulvet i Nibe kirke. Han lod hyppigt retten betjene af Niels Poulsen Kras i Bonderup, (født 1678 i Nørholm, begr. 1751 i Ellidshøj, gift med Anna Kjeldsdatter, søn af Poul Poulsen Kras i Nørholm og Anna Thomasdatter, og sønnesøn af birkefoged Poul Nielsen Kras i Nørholm).

Børn af 1. ægteskab:

1. Knud Nielsen Thott, født o. 1700, død før 1731 i preussisk krigstjeneste i Spandau.
2. Katrine Marie, født o. 1702, fik 1724 bevilling til at arve lige med brødrene, boede 1731 i København og 1739 hos sin mosters mand, Jens Schmidt på Volstrup ved Hobro, gift 25. april 1741 i Rørbæk med pastor Henrik Christoffer Olufsen Bytzow i Øls.
3. Thyge, født o. 1704, boede 1731 i København.

Søren Aagesen, 1727-1743²

Født 10. juni 1678 i København, død kort efter 22. nov. 1746 i Nibe, hvor han og hustruen fik bevilling på at længstlevende måtte sidde i uskiftet bo. Gift første gang 14. maj 1706 med Bente Nielsdatter Hassel, født 22. juni 1679, død i Nibe, skifte 7. dec. 1731. Gift anden gang med Karen Hamborg Hvid, død i Nibe, skifte 28. juli 1748.³ Datter af sognepræst Abraham Martin Hvid i Næsborg, Salling-Oudrup, født 1677, død 1740, søn af byfoged Laurids Svendsen Hvid i Aalborg og Inger Magdalene Skipper, datter af byfoged Laurids Christensen Skipper i Hobro og Mette Lauridsdatter Schorup. Karen Hamborg Hvid arvede 1731 jord i Hobro efter sin mormor Mette Schorup.

Søren Aagesen tjente år 1700 som skibsskriver på flåden, fra o. 1701-04 som sergent ved det fynske nationalregiment, hvis chef, Christian Frederik Bjelke, gav ham det skudsmål, at han i sin tjeneste havde vist sig tro, redelig, flittig og oprigtig. Blev 1707 handelsmand i København, deltog 1710-20 i krigen til søs, fra 1713 som skibsskriver og var som sådan betroet regnskaber. Han blev anbefalet af ”præses” og deputerede ved søetaten, da han søgte embedet som herredsfoged i Hornum-Fleskum herreder, fik afskedspas 20. okt. 1723. Udnævnt til herredsfoged 5. aug. 1724. I forbindelse med, at Nibe blev købstad 19. dec. 1727 bestemtes, at byen skulle have egen byfoged og udskilles af herredet. Kongen beskikkede da Søren Aagesen til embedet. Han var endvidere kongelig vejer og måler her, kgl. konfirmation 16. feb. 1731.⁴ Han beklædte begge embeder til 1743, da han ”formedelst Legemssvaghed og

¹ Himmerland og Kjær Herred 1943-44, s. 210.

² Th. Hauch-Fausbøl og H.R. Hiort-Lorenzen, Patriciske Slægter 3. samling, s. 1.

³ Nibe overformynderiprotokol, s. 51 og byfogedregnskab 1731 og 1739.

⁴ Harry Christensen, Ni tværsnit af Nibes historie.

Kræfters daglige Aftagelse” trak sig tilbage til fordel for Johan David Conradi, der efterfulgte ham som både by- og herredsfoged efter først at have forpligtet sig til at svare årlig til Søren Aagesen og evt. hans enke 100 rdl. årligt.¹ Foruden sin embedsvirksomhed drev Aagesen stor handel på indland og udland. Skiftet efter ham opgjordes til 927 rdl.² og nævner bl.a. 27 fag rålingshus, et hus 14 fag stald og tørvehus m.v., i alt 50 fag, vurderet til 300 rdl. Børn af første ægteskab delte ved skiftet 1731 en arv på 300 rdl.³

Børn af første ægteskab:

1. Helvig Cathrine, født 10. marts 1707 i København, død før 1731.
2. Claus Aagesen, født 27. sept. 1708 i København, død nov. 1781 i Nyborg. Gift 5. nov. 1751 i Stubbekøbing med Inger Benzons, død 28. maj 1799 i Nyborg, datter af Jens Benzons og Karen Reimer. Kontrollør på skibet Norske Løve, proviantskriver i Grønland, kontrollør, skibsskriver på vagtskibet Store Bælt, 30. sept. 1751 mønsterskriver i Fyns distrikt. 12 børn.
3. Helvig, født 1. feb. 1714 i København, død ung.
4. Niels Aagesen, født 24. feb. 1718 i København, død 16. juli 1776 i Nyborg. Gift 22. dec. 1751 i København med Anna Joh. Fischer, begr. 26. marts 1762 i Nicolaj kirke, København. Datter af forvalter ved Holmen Peder Pedersen Fischer og Maren Rasmusdatter Winther. 1741 bogholder ved Det Kgl. Oktr. Asiatiske Kompagni, 1750 regimentskvartermester ved artilleriet i København, afsked 1770, købmand i København. 6 børn.
5. Hans Chr. Aagesen, født 4. nov. 1720 i København., død 22. juni 1724 sst.. Børn af andet ægteskab:
6. Mathias Hamborg Aagesen, født 18. april 1732 i Nibe, død 27. dec. 1776 i Ry. Gift 16. juni 1737 i Hornslet med Anne Marie Bie, død 9. marts 1824 i Ferslev. Datter af gartnermester på Rosenholm Johan Bie. Hun var 1737 selskabsdame hos geheimerådinde Rosenkrantz på Nygård. Ved skiftet efter moderen arvede han 990 rdl., og hans fødte værge var Laurids Skipper Hvid til Ågård i Han herred, hans morbror. Student fra Aalborg 1751, 16. april 1755 cand. theol., 25. sept. 1761 sognepræst til Rye og Sonnerup.

Johan David Conradi, 1743-1769

Født o. 1708, død 28. sept. begravet 4. oktober 1771 i Nibe, 63 år. Gift efter 1743 med Christine Jørgensdatter Aggersborg, født o. 1724, begravet 14. juli 1786 i Nibe, 62 år. Datter af Jørgen Christensen Aggersborg, død før 1749 i Nibe, og Marie Lukasdatter Weidemann i Nibe, død 1753 i Nibe.⁴

Han var 1742 fuldmægtig på Lerkenfeld og blev udnævnt til herredsfoged 11. maj 1743. Han fik embedet mod at forpligtige sig til årligt at svare formanden og evt. hans enke 100 rdl.⁵ Boet efter ham var meget omfattende, men var fallit. Slægten er omtalt i ”Familien Conradi i Norge”, 1912. Den 19.

¹ Jf. Rigsarkivet, Jyske aabne Breve Nr. 95/1724 med indlæg 193/1731, 123/1743.

² Nibe købstads skifteprotokol 1745-83, s. 63a-66b.

³ Nibe Overformynderiprotokol s. 65.

⁴ Nibe købstads skifteprotokol 1745-83, s.355a-363b.

⁵ Himmerland og Kjær Herred 1917, s. 494.

juli 1765 blev han idømt en bøde for sin alvorlige forsømmelse og efterladenskab med at aflægge regnskab og skulle betale 2 rdl. til fattige børn.

Børn, som alle var hjemme ved skiftet efter faderen:

1. Marie Cathrine, født o. 1744 i Nibe.
2. Karen, født o. 1746 i Nibe.
3. Malene Elisabeth, født o. 1747 i Nibe.
4. Mette Marie, født o. 1748 i Nibe, død efter 1819. Gift 14. aug. 1778 på Rysensteen med Arent Peter Henriksen Varelmann, Vestergård i Vandborg sogn, født o. 1750, død 5.okt. 1821 på Kølbygård, Hundborg sogn. Birkeskriver ved baroniet Rysensteen 1777.
5. Gotfred, født o. 1750 i Nibe.
6. Else Christiane, født o. 1751 i Nibe, død 26.6.1815 i Hals. Gift juni 1780 i Løkken (Furreby kirkebog) med Hans Jørgen Koefoed, præst til Ø. og V. Hassing, død 1785, der første gang var gift med Karen Schmidt.
7. Jørgen, født o. 1752 i Nibe.
8. Andreas, født o. 1754, begravet 20. okt. 1770 i Nibe i Nibe.
9. Johan Christian, født o. 1755 i Nibe.
10. Anne Lucie, født o. 1756 i Nibe. Underholdtes 1834 af kirkesanger Jens Nielsen Sand i Hals, ugift.
11. Johan David, født o. 1757 i Nibe.
12. Lukas Weidemann, født o. 1758 i Nibe.
13. Christence, født o. 1760 i Nibe.

Johan Ludvig Lybecher 1769-1776

Døbt 2. feb. 1743 i Thisted, død 16. juli 1814, begravet 23. juli i Aalborg Vor Frue. Søn af byfoged Peder Lybecher, død 1763 i Thisted, og Anne Margrethe Blomberg, død 6. okt. 1754.¹ Gift 1769 i København med Anne Bendtsen, døbt 17. sept. 1745 i Thisted, død 8. marts 1819 i Aalborg Vor Frue sogn, 71 år, datter af Peder Bendtsen og Charlotte Amalia.

Udnævnt 5. maj 1769 og blev samtidigt byfoged i Nibe. Tillige birkefoged på Lindensborg fra 20. aug. 1771. Lybecher skrev flere juridiske værker, 1772 "Afhandling om det vigtigste Saltvandsfiskeri i Danmark, nemlig Limfjordsfiskeriet" og et værk om købstædernes forhold i almindelighed. 1773 forsøgte han uden held at få bønderne til at dyrke hør og hamp. 1774 ansøgte han på byens vegne regeringen om tilskud til anlæggelse af en havn, men uden held. Han opnåede en udvidelse af ålefangstperioden, tilladelse til oprettelse af en hestemølle og en vejrmølle.² Den 8. marts 1774 blev han kancelliråd og 20. okt. 1777 justitsråd. Han fik forskellige, overordnede hverv, og havde en finger med i spillet, da Det kongelige grønlandske, islandske og finmarkske Handelsselskab fik en station i Nibe. Gik af i 1776. Han boede 1787 i Nibe Søndre Strandstræde, nr. 134 og var justitsråd og overinspektør

¹ Kirsten Olufsdatter Langgaard og hendes Slægt. Thistedmuseum.dk

² Harry Christensen, Nibe.

over told- og konsumptionsvæsenet. I 1793 blev han stiftsamtmænd i Aalborg, men blev 1801 suspenderet pga. uefterrettelighed i tjenesten.¹

Børn:

1. Catrine Hedvig, døbt 24. jan. 1770 i Nibe, 1801 hjemme i Hjørring, ugift.
2. Anne Kathrine Blumberg, døbt 2. pach. 1771 i Nibe, begr. 19. juli.
2. Henrik Karl, døbt 16. okt. 1772 i Nibe
3. Anne Margr., døbt 26. dec. 1773 i Nibe, 1801 hjemme i Hjørring, ugift.
4. Adolf Sigfred, døbt feb. 1775 i Nibe
5. Ove, født o. 1777.

Hans Thornson, 1776-1792

Født på Hevringholm, døbt 21. sept. 1744 i Vivild, begravet 15. jan. 1799 i Nibe, 51 år. Søn af forvalter på Hevringholm, senere ejer af Skjerringmunkgård Axel Thornson og Edel Margrethe Bjerring. Han og Kirstine Margrethe Andersdatter fik 23. feb. 1781 tilladelse til vielse af uvedkommende præst, gift 9. marts 1781 i Nibe. Hun var født o. 1759 og døde 21. april 1841 på Bret Mark i Barrit sogn. Hun blev gift anden gang 5. juli 1803 i Nibe med galanterihandler Frantz Raupach.

Exam. jur. sept. 1769, i 3 år fuldmægtig hos amtmand Adeler, 4. aug. prokurator ved Københavns Hof- og Stadsret samt alle over- og underretter i begge riger. Udnævnt 3. april 1776, suspenderet 1792. Han blev 3. maj 1780 kgl. måler og vejer i Nibe. I 1787, boede han i Nibe Adelgade, løbenr. 153.

Børn:

1. Christian Frederik Thornson, døbt 2. dec. 1781 i Nibe.
2. Morten Thornson, døbt 20. juli 1783 i Nibe.
3. Edel Margrethe Thornson, døbt 1. aug. 1784 i Nibe, død 19. okt. 1866 i Kolding. Hun ansøgte 1842 kongen om en almisse og boede da i Aalborg. Gift med Peder Sparre, prokurator i Randers, Aalborg, død efter 1834.
4. Maren Thornson, døbt 4. sept. 1785 i Nibe.
5. Thorn Thornson, døbt 13. marts 1792 i Nibe.

Niels Bassesen, 1792-1826

Født 31. jan. 1765, døbt i Thorsager, Øster Lisberg herred, Randers amt, fastelavns søndag 1765, død 19. maj 1826 i Nibe. Søn af Søren Bassesen og Gertrud Pedersdatter. Gift 2. marts 1798 i Nibe med Maren Cathrine Færch, født 31. okt. 1773 i Nibe død 4. jan. 1856 sst., datter af storkøbmand, silde-salter Anders Nielsen Færch, født o. 1738 i Nibe, død 21. jan. 1800 sst. og Maren Laursdatter, født o. 1734, død 14. feb. 1797 i Nibe.

Niels Bassesen var 1787 og 1789 forvalter på Tirsbæk, 1792 fuldmægtig på stiftskontoret i Viborg, 1792 fuldmægtig på Hald amts kontor, 24. aug. 1792 exam. jur., fik bevilling som prokurator ved alle over- og underretter i Danmark undtagen højesteret og hof- og stadsretten. Konstitueret som by- og herredsfoged i dec. 1792, udnævnt 17. april 1799. Den 8. dec. 1809 tillige

¹ Harry Christensen, Nibe. Heilskov.

birkedommer ved Torstedlund og Albæk birk, 8. okt. 1810 kgl. vejer og måler i Nibe, 22. okt. 1811 virkelig kancelliråd og 31. juli 1815 justitsråd.

Familien boede i Færchs tidligere ejendom på hjørnet af Store Algade og Lille Algade, der blev ombygget 1811. Hustruens medgift var 18.000 rdl., og ved hjælp af den foretog Bassesen store økonomiske transaktioner. I 1805 solgte han ud af hustruens gods, der omfattede store dele af øen Fur. Den 4. juli 1805 fik han skøde på hovedgården Pandum samt skøde på Vokslev sogns kongekorntiende fra baron Christian Fr. Juel til Lundbæk.¹ Den 25. maj 1807 udstedte han obligation til Niels Nielsen Færch for lån på 10.000 rdl. mod pant i hans halvdel af Furland, 118 3/8 tdr. htk.² Som byfoged spillede han en stor rolle i byen, og han var byen en god mand i de dårlige tider, der satte ind, da silden forsvandt efter Aggertangens gennembrud.³

Niels Bassesen blev begravet på Nibe gamle kirkegård, men da den nye blev etableret, blev hans kiste i april 1829 bisat i slægtens gravkammer her. På den store sten over hans kiste står:

”Herunder hviler Justitsraad Niels Bassesen f. 31. Jan. 1765, fra 1793 indtil hans Død 19. Maj 1826 var han Bye- og Herredsfoged i Nibe. Staden tabte i ham en nidkær og duelig Embedsmand, Byen en virksom og anset Borger, hans Familie en kærlig Mand og Fader, Hans Venner en trofast Støtte”

Børn:

1. Maren Cecilie Bassesen, født 5. april 1799 i Nibe, død 20. juni 1801 sst.
2. Severine Bassesen, født 29. sept. 1800 i Nibe, død 18. marts 1878 sst., gift 5. nov. 1828 i Nibe med Frederik Anton Sophus Jespersen, født o. 1801 i Skanderborg, død 23. sept. 1859 i Nibe, købmand i Nibe.
3. Marie Cecilie Bassesen, født 23. jan. 1803 i Nibe, død 5. jan. 1874 sst.

Hans Georg Koefoed, 1827-1831

Født 4. jan. 1799 i Præstø, død 16. juni 1854 i København, (Holmens). Søn af stiftsfysikus, etatsråd, dr. med. Jens Koefoed, 1805 ejer af Sohngårdsholm ved Aalborg, senere Alderslyst, Vesterbro 20 i Aalborg,⁴ død 18. juni 1821 på Alderslyst, og Marie Faith. Gift 15. sept. 1820 i Børgholm med Nicoline Jespare Hillerup, født 21. juli 1795 i Aalborg (Budolfi s.), død 11. jan. 1879 på Frederiksberg i København, datter af købmand, ejer af Børgholm Kloster, justitsråd Niels Frederik Hillerup og Elisabeth Dyssel Jespersen.

1809 student Aalborg, 22. okt. 1813 cand. jur., 3. juni 1818 auditør i arméen i Aalborg, 6. jan. 1819 ved 3. jyske dragonregiment, 20. feb. 1820 ved 5. jyske dragonregiment, 19. juni 1821 overauditør, 23. jan. 1827 afsked, 24. jan. 1827 udnævnt til byfoged, vejer, måler og vrager i Nibe og herredsfoged i Hornum-Fleskum herred, birkedommer i Torstedlund og Albæk birker, 1. aug. 1829 virkelig justitsråd, 23. feb. 1831 forflyttet og udnævnt til byfoged

¹ Hornum-Fleskum herred, skøde-panteprotokol, register til protokol 3.

² Salling herreds justitsprotokol, jf. Nygaards Sedler.

³ Dagmar Larsen, Kulturbilleder og Typer fra Nibes Glansperiode og Ole Færch, Færchslægterne i Danmark.

⁴ J. Jeppesen Jensen, Nogle blade af Sohngaardsholms historie, 1963.

og -skriver i Hjørring og herredsfoged- og skriver i Vennebjerg herred, afsked 19. juni 1847. Han købte 1835 Vrejlev Kloster med tiender og gods for 28.500 rdl. sølv og solgte den nogle år senere for 36.500 rdl. Han var medstifter af Sparekassen for Hjørring By og Omegn.

Børn:

1. Elisabeth Frederikke, født 25. juli 1821, Aalborg Budolfi.
2. Niels Frederik Hillerup Koefoed, født 30. dec. 1828 i Nibe.
3. Ehrenrich Kristoffer Ludvig, født 6. juli 1830 i Nibe.
4. Georgia Nikoline, født 6. juli 1833 i Hjørring.
5. Jens Koefoed.

Carl Gotfred Lynge, 1831-1844

Døbt 8. okt. 1798 i Esbønderup, død 17. sept. 1851 i Nibe. Søn af distriktskirurg Andreas Lynge og Sophie Magdalene Mengel. Gift 21. okt. 1826 i København (Helliggeist) med Nicoline Frederikke Petersen, født 16. nov. 1801 i København, (Fødselsstift.), død 8. april 1877 i Nibe, datter af Nicolai Christian Petersen.

1815 student, Frederiksborg, 12. juli 1820 cand. jur., volontør i Danske Kancelli, 3. sept. 1828 kancellist, 3. juni 1831 byfoged, vejer, måler og vrager i Nibe, herredsfoged i Hornum og en del af Fleskum herred, 28. juni 1840 virkelig kancelliråd. 1840 boede han i Nibe, Algade, løbenr. 98. Den 6. nov. 1844 herredsfoged og -skriver i det forenede retsbetjentembede Hornum-Fleskum herred og Nibe købstad. Afsked 30. juni 1849.

Børn:¹

1. Nicoline Christine Sofie Lynge, født o. 1827 i København.
2. Nikolaj Andreas Lynge, født o. 1829 i Nibe.
3. Christian Carl Julius Lynge, født 8. juli 1833 i Nibe.
4. Michel Peter Aug. Lynge, født 8. aug. 1836 i Nibe.
5. Johanne Andrea Elisa Lynge, født 15. feb. 1839 i Nibe.
5. Aug. Frederik Lynge, født 3. maj 1841 i Nibe.
6. Julie Karen Dorte Lynge, født 26. jan, 1844 i Nibe.

Herredsskrivere i Hornum-Fleskum herred fra 1687

Herredsskriverne var tillige byskrivere i Nibe fra 12. okt. 1731.

Peder Lauridsen Stub, 1687-1734

Udnævnt 26. nov. 1687, se omtale under Hornum herred.

Søren Svendsen Schønning, 1734-1764

Død mellem 27. okt. 1763 og 5. marts 1764 i Nibe. Gift med Sophia Catrine Larsdatter Ejland, født 22. okt. 1716 på Øland, død i Nibe, skifte 5. marts 1764.² Datter af ridefoged Laurids Pedersen og Maren Nielsdatter. Navnet Ejland synes at være en fortolkning af fødesognet Øland.

¹ Folketællingen 1840 og 45, Nibe, Algade.

² Nibe købstads skifteprotokol 1745-83, s. 245b-251a.

De havde ingen børn, men ved skiftet efter hustruen nævnes hans brødre Anders Svendsen i Frederikshald i Norge, Jacob Svendsen Schiønning i Norge, en søster (Anne) gift med Christen Larsen (Christoffer Larsen Holst) i Sebbesund, en afdød søster (Maren), der havde boet i Aarhus og havde en datter Karen Hasselmand, en datter der tjente på Mejlgård, og en bror, som man ikke vidste hvor var. Hustruens arvinger var broderen Theodorus Ejlandt på Mølgård, søsteren Anna Margrethe, gift med sr. Jens Brøndlund til Nørre Eskjær og søsteren Catrine, enke efter Peder Høyer i Nørholm.

Søren Schiønning og hustruen oprettede 27. okt. 1763 testamente. Blandt ejendelene i det omfattende skifte, 6 tætskrevne sider, nævnes hans ejendom med 12 fag rollingshus, 2 fløjhuse i gården og et tørvehus, i alt 30 fag, alt liggende mellem Erik Hvids gård og Clemed Skomagers på Algaden i Nibe. Han blev udnævnt 26. marts 1734 og var uden tvivl på fædrene eller mødrene side af slægten Schiønning, der var herredsfogeder og -skrivere i Aars herred. Han var i 1740'erne bruger af 6 fiskestader ved Nibe.¹

Poul Rich Bøstrup, 1764-1781

Døbt 4. feb. 1724 i Viborg Gråbrødre kirke, død 29. okt. 1780 i Nibe. Søn af Mogens Nielsen Bøstrup og Marie Høeg i Viborg. Gift 27. juli 1746 i Viborg Gråbrødre, med Marie Nielsdatter Winckel, født o. 1727, begravet 8. jan. 1781 i Nibe, 54 år.² Ridefoged på Randrup 1750, prokurator i Viborg 1752. Han indgav "Petitum" dateret Viborg 3. feb. 1764 med ansøgning om eksamination uden at rejse til København, da han var fattig og havde hustru og børn. Udnævnt 3. feb. 1764 til herredsskriver, tillige byskriver i Nibe.

Børn:

1. Anne Marie, døbt 2. aug. 1748 i Viborg Gråbrødre, begr. 8. aug. 1748.
2. Anne Marie, døbt 14. nov. 1749 i Viborg Gråbrødre, begr. juli 1750.
3. Mogens, døbt 2. maj 1751 i Viborg Gråbrødre, begr. 23. juni 1751.
4. Mogens, døbt 25. feb. 1752 i Viborg Gråbrødre, begr. 5. juni 1753.
5. Peder Høeg, døbt 26. april 1754 i Viborg Gråbrødre. Nævnes 4. dec. 1780 som konstitueret byskriver i Nibe, kort efter faderens død.
6. Ane Marie, døbt 20. april 1756 i Viborg Gråbrødre.
7. Kathrine, døbt 4. okt. 1761 i Viborg Gråbrødre, begravet 12. okt. 1763.
8. Mogens Rich, født o. 1764.

Nicolai Severin Wedel, 1781-1817

Døbt 19. dec. 1745 i Døstrup, Lø herred, død 22. dec. 1816 i Nibe, 71 år. Søn af herredsfoged Peter Wedel og Sidsel Saabye. Gift 13. marts 1782 i Aalborg Budolfi med Christiane Fridenreich, døbt 23. sept. 1756 i Korsør, død 15. aug. 1827 i Nibe. Datter af Daniel Fridenreich og Anna Dorothea Jørgensen. Udnævnt 17. jan. 1781 til herredsskriver i Hornum-Fleskum herred og byskriver i Nibe.³ 13. feb. s.å. exam. jur. Skriver i Torstedlund-Albæk

¹ Holger Rasmussen, Limfjordsfiskeriet før 1825, s. 335.

² Nibe købstads skifteprotokol 1745-83, s. 519.

³ Rigsarkivet, pensionskontorets enkekassesager, Protokol 1788.

birk 26. aug. 1785. 28. sept. 1796 konsumtionskasserer i Nibe. Købmand Søren Færch på Pandum skødede ham 23. aug. 1807 brandtomten efter sit ladehus i Nibe med gårdsplads for 100 rdl., tinglæst 25. juni 1808. Her opførte han en gård, der i købstadsregnskab 1807, Skomagergade, anføres som et nyt stuehus, 13 fag, 32 x 13 alen, sidebygning, 8 fag, 6 ½ x 11 ¾ alen, indrettet med 2 værelser, tørvehus, stald.¹ 1787 boede han i Store Grønnegade, nr. 204, med hustru og 4 tjenestefolk. 1801 boede familien på Algade, nr. 83. Enken boede 1818 i Skomagergade.

Børn:

1. Dorthe Cecilia Wedel, døbt 12. feb. 1782 i Nibe.
2. Alette Christiana Wedel, døbt 10. feb. 1786 i Nibe
3. Henrikke Petrea Wedel, døbt 31. jan. 1791 i Nibe.

Karelius Arntsen, 1817-1844

Født 30. juni 1775 i Grue Norge, død 24. dec. 1843 i Nibe, 68 år, begravet i Bislev. Søn af lensmand Ole Arntsen og anden hustru Martha Gjerdrum. Gift 3. nov. 1812 med Thomasia Kaspere Jakobine Bekker, døbt 7. maj 1788 i Svendborg, død 21. jan 1826 i Nibe. Datter af postmester og herredsfoged i Sunds og Gudme herred Adrian Bekker og Christine Flindt. 1796 dimitteret til akademiet og underkastede sig s.å. den filologiske prøve og 1797 den filosofiske prøve. 1812 var han krigsassessor og telegrafinspektør i Aalborg. Ansøgte 1815 om at blive amtsforvalter i Hjørring og s.å. i Ringsted uden at få nogle af embederne. 1818 boede han i Skomagergade i Nibe, kaldes da krigsassessor, og de havde opholdt sig 1 år i byen. Udnævnt 11. juni 1781.

Børn:

1. Harald, født 27. okt. 1812, Aalborg Budolfi.
2. Oktavia Ejvara, født o. 1813, var 1834 ugift, hjemme i Nibe.
2. Alvilda Eimira født 15. marts 1819, død 3. marts 1831 i Nibe.
3. Kamilla Egeria, født 20. marts 1820 i Nibe, levede 1834.
4. Einar, født 12. aug. 1822 i Nibe, levede 1834.
5. Frode, født 18. dec. 1825 i Nibe.

NIBE BYFOGED 1727-1844

Nibe by blev købstad 19. dec. 1727 med byfogeden som øvrighed. Embedet forenedes 6. nov. 1844 med Hornum herred og tre sogne af Fleskum herred til ét retsbetjentembede. Byfogederne og -skriverne i Nibe var tillige herredsfogeder og -skrivere i Hornum-Fleskum herred, se her.

¹ Dagmar Larsen, Kulturbilleder og Typer fra Nibe, Himmerland og Kjær Herred 1927-29, s. 106.

NIBE BYFOGED OG HORNUM-FLESKUM HERRED 1844-1919

6. nov. 1844 kom Fleskum herred undtagen sognene Ferslev, Dall og Volsted under byfogedembedet i Aalborg samt Aalborg birk. Ved lov af 18. jan. 1878 blev de nævnte sogne på ny overført til Fleskum herred. Ved bekendtgørelse af 26. maj 1885 kom Skivum, Giver, Blære, Ejdrup, Sebber, St. Ajstrup sogne fra Aars-Slet herred til Hornum-Fleskum herred.

By- og herredsfogeder og -skrivere

Carl Gotfred Lyng, 1844-1849

Udnævnt 6. nov. 1844, se Hornum-Fleskum herred.

Johan Anton Frederik Wilhelm Petersen, 1849-1861

Født 18. aug. 1812 i Stege, død 23. maj 1880 i København. (Jacobs). Søn af regimentskvartermester, senere amtsforvalter i Nykøbing Sjælland Jens Petersen og Ellen Sofie Helt. Gift 2. juli 1837 i Aalborg (Budolfi) med Kirstine Magnella Galten, født 26. sept. 1812 sst. (Budolfi), død 8. aug. 1871 på Jydske Asyl ved Aarhus, datter af købmand, borgerkaptajn Mads Galten og Anna Magdalene Kirstine Bjerre.

1830 student, Frederiksborg, 22. april 1835 cand. jur., 24. nov. 1838 koptist i Københavns Politiret og ved Politiets øvrige Forretninger, 18. marts 1841 surnumerær fuldmægtig, 8. april 1843 politiassistent i København, 12. sept. 1849 byfoged og -skriver i Nibe, herredsfoged og -skriver i Hornum-Fleskum herred, 22. juni 1852 virkelig kancelliråd, fra 21. nov. 1855 til 14. juni 1858 medlem af Folketinget for Aalborg amts 5. kreds. (Nibe), 6. okt. 1860 Ridder af Dannebrog, 25. maj 1861 birkedommer og -skriver i Amager birk, 22. jan. 1866 justitsråd, 24. jan. 1877 (fra 31. marts) afsked og udnævnt til etatsråd. Formand for Limfjords-Fiskerikommissionen af 1860.

Søren Jørgen Theodor Hald, 1861-1870

Født 2. nov. 1827 i Hillerød, død 11. dec. 1902 i København. (Jacob s.). Søn af snedkermester Otto Christian Hald og Ane Sophie Jørgensdatter Wendelboe. Gift 21. feb. 1857 i Frederikssund med Hedeveg Christiane Bunde, født 9. april 1830 i Frederikssund, død 16. feb. 1899 i København. (Jacob s.), datter af distriktslæge Johannes Andreas Bunde og Freder. Hoppensach.

1846 student, Frederiksborg, 18. juni 1853 cand. jur., s.å. by- og herredsfuldmægtig i Frederikssund, 1855 assistent i indenrigsministeriet, 18. nov. 1856 auditor i arméen, 1. marts. 1857 ved 1. og 5. bataljon samt 2. jægerkorps, 1. sept. 1858 ved 2. artilleriregiment og garnisonsauditor i Rendsburg, 30. okt. 1861 afsked, 20. okt. 1861 byfoged- og skriver i Nibe og herredsfoged og -skriver i Hornum herred, 1. jan. 1869 tillige borgmester i Nibe købstad, 28. juli 1869 virkelig kancelliråd, 17. aug. 1870 herredsfoged og -skriver i Kær herred, 5. sept. 1870 afsked som borgmester i Nibe, 8. juli 1879

Ridder af Dannebrog, 10. dec. 1884 herredsfoged og -skriver i Vor og Nim herreder, 30. sept. 1891 birkedommer og -skriver i Stensballegård birk.

Børn:

1. Ulrich Hald, død 14. okt. 1942 i København, Garnisons sogn, 31. jan. 1901 cand. jur., se Danske Sagførere, s. 130. Ægteskabet opløst 22. jan. 1942, hustru død 27. april 1945 på Frederiksberg, Solbjerg sogn.
2. Christian Hald, født 4. nov. 1864 i Nibe, død 30. okt. 1920 i København, Christians sogn, gift 14. april 1897 i København, Petri sogn, med Mariane Henriette Wilhelmine (Willy) Fiedler, født 11. feb. 1873 i København, Petri sogn, død 6. sept. 1952 i København, Sions sogn, datter af grosserer Frederik Carl Fiedler og Caroline Doris Rohde. 1883 student, Aalborg, 26. jan. 1889 cand. jur., s.å. betjent i Københavns politi, 1. okt. 1890 fuldmægtig ved Vor og Nim herreder, 1. april 1891 inspektionsbetjent i Københavns politi, 1. aug. 1893 overpolitibetjent, 5. okt. 1891 politiassistent, 13. nov. 1915 politiinspektør sst.

Christian Preetzmann, 1870-1879

Født 8. juni 1822 i Lee, død 22. aug. 1893 i Aalborg, begravet i København (Helliggeist). Søn af ejer af Lille Himmestrup, kammerjunker Johannes Preetzmann og Elisabeth Birgitte Sehested. Gift første gang 25. nov. 1853 i København (Trinitatis) med Henriette Ginderup, født 26. nov. 1823 i København (Trinitatis), død 4. jan. 1905 på Frederiksberg, ægteskabet opløst, datter af toldkontrollør Thomas Ginderup og Marie Frederikke Tychsen. Gift anden gang med Karoline Charlotte Amalia Langballe, født 12. maj 1829 i København (Helliggeist), død 19. feb. 1908 sst. (Hellig Kors), datter af registrator Johs. Andresen Langballe og Else Sophie Dorte Bierring.

1842 student, Randers, 4. maj 1850 cand. jur., 7. juli 1853 kopist i Københavns politi, 24. marts 1854 fuldmægtig, 19. marts 1856 politiassistent i Frimands-, Klædebo-, Sct. Annæ Vester-, Købmager-, Rosenborg- og Nørre kvarter i København. (frasagde sig 26. sept. 1870 titlen politiassistent), 28. juni 1863 afsked, 5. okt. 1870 byfoged og -skriver i Nibe, herredsfoged og -skriver i Hornum herred, 7. nov. 1870 tillige borgmester i Nibe købstad, 1. juli 1879 birkedommer og -skriver i Aalborg birk, herredsfoged og -skriver i Fleskum herred, 16. juli s.å. afsked som borgmester i Nibe købstad.

Frederik Christian Glerup Haar Bagger, 1879-1883

Født 1. aug. 1836 i Næsborg, død 14. sept. 1883 i Nibe. Søn af sognepræst Christian Frederik Bagger og Margrethe Kirstine Haar. Ugift.

Student 1854 fra Aarhus, 15. jan. 1861 cand. jur., 1864 volontør i Ministeriet for Hertugdømmet Slesvig, 1861-78 assistent ved redaktionen af Folketingstidende, 15. sept. 1879 byfoged og -skriver i Nibe, herredsfoged og -skriver i Hornum-Fleskum herred, 8. okt. 1879 tillige borgmester i Nibe.

Francois Gustav Hansen, 1883-1889

Født 13. feb. 1840 i København. Søn af snedkermester Francois Dumont Hansen, født o. 1812, død 13. marts 1890, 78 år gammel. Student 1858 fra

Metropolitanskolen, kandidat 14. jan. 1865, 1867 volontør i Landsoverretten samt Hof- og Stadsretten, 1. juli 1872 assistent i Kultusministeriet. 10. jan. 1884 tillige borgmester i Nibe, 11. dec. 1889 herredsfoged i Bjerre herred.

Christian Christopher Græbe, 1890-1896.

Født 25. maj 1842 i København (Helligg.), død 15. okt. 1923 på Frederiksberg. Søn af bogtrykker Johan Christian Frederik Græbe og Frederikke Amalie Johanne Andersen. Gift 30. dec. 1884 på Frederiksberg med Alexandrine Maria Mathilde Petersen, født 22. juli 1844 i Holstebro, død 2. nov. 1922 på Frederiksberg, datter af Carl Nicolai Petersen.

1860 student fra von Westen, 17. jan. 1866 cand. jur., 1869 fuldmægtig ved Københavns amts søndre birk, 1873 assistent i Indenrigsmin., 19. juli 1880 fuldmægtig, 11. juli 1883 sekretær ved Protokollerne i Højesteret, 25. jan. 1890 byfoged og -skriver i Nibe købstad, herredsfoged og -skriver i Hornum herred, 12. feb. s.å. tillige borgmester i Nibe købstad, 13. aug. 1896 herredsfoged og -skriver i Falsters vestre herred, 8. april 1898 Ridder af Dannebrog, 3. jan. 1902 herredsfoged i Nørvang-Tørrild herreder, 30. sept. 1912 afsked samt udnævnt til Dannebrogsmænd. Fra 21. okt. 1905 til 22. feb. 1910 formand for Værgerådet i Vejle købstads nordre Kreds. 6. jan. 1876 kgl. translatør i engelsk, fransk og tysk.

Johan Anton Heinrich Dændler, 1896-1904

Født 22. sept. 1846 i Horsens, død 7. juni 1929 i Nyborg. Søn af blikkenslagermester Michael Christian Dændler og hustru Sofia Magdalena Kempel. Gift 7. dec. 1876 i Højen med Johanne Frederikke Camilla Glahn, født 7. juli 1844 i Aarhus, død 23. sept. 1924 i Nyborg, datter af overauditør, kaptajn i Kongens Livkorps, herredsfoged, virkelig justitsråd Hother Christopher Glahn og hustru Augusta Caroline Amalie von Dudden.

1865 student fra Horsens, 1872 cand. jur., fra feb. 1873 til marts 1876 byfogedfuldmægtig i Vejle, 28. marts 1876 sagfører i Odder. 2. jan. 1880 overretssagfører, 1882 off. og benef. sager ved Hads herreds ret, 1889 flyttet til København, 11. sept. 1891 beskikkelserne deponerede, da han fra 28. s. m. og til udgangen af okt. havde modtaget konstitution som kopist under Landsoversamt Hof- og Stadsretten, 1892 assistent i Justitskontoret under Københavns Kriminal- og Politiret, 1894 konst. protokolfører, 1895 fast ansat, 1896 byfoged og -skriver i Nibe samt herredsfoged og -skriver i Hornum herred, s.å. borgmester i Nibe, 1904 birkedommer og -skriver i Bregentved- Gisselved birk, 1919 afsked. En datter gift med politifuldmægtig Niels Mathias Olfert Sommerfeldt, sagfører med deponeret beskikkelse.

Axel Bierfreund, 1904-1910

Født 28. juli 1857 i Odense (Sct. Hans), død 16. feb. 1942 i Hellerup. Søn af bogholder, senere bankdirektør Lorentz Christian Peter Bierfreund og Hendrine Rasmine Cathrine Jensen. Gift 14. aug. 1896 i Holstebro med Harriet Faber, født 16. aug. 1871 sst., død 13. sept. 1930 sst., datter af distriktslæge William Hugo Faber og Petra Martha G. Thybo.

1877 student, Odense, 10. jan. 1884 cand. jur., 10. jan. 1885 cand. polit., 1. jan. 1886 by- og birkefuldmægtig i Nysted, 1. marts 1887 byfogedfuldmægtig i Aalborg, 1. april 1890 by- og herredsfuldmægtig i Bogense, 1. maj 1891 i Holstebro. 1. okt. 1904 byfoged, by- og rådstueskriver i Nibe samt herredsfoged og -skriver i Hornum herred, 23. aug. s.å. tillige borgmester i Nibe købstad, 1. juli 1910 byfoged, by- og rådstueskriver i Holstebro samt herredsfoged og -skriver i Hjerm-Ginding herreder, 10. juni s.å. tillige borgmester i Holstebro købstad, 14. maj 1917 tillige byfoged og -skriver i Struer købstad, 1. april 1919-31. marts 1921 tillige folkevalgt borgmester i Holstebro, 1. okt. 1919 dommer i Holstebro købstad m.v., 11. juni 1920 Ridder af Dannebrog, 31. okt. 1932 afsked, 18. sept. s.å. Dannebrogsmænd. 1919 formand for overhuslejenævnet i Ringkøbing amt. 1 søn Poul Bierfreund.

Johan Frederik Grove, 1910-1917

Født 26. aug. 1859 i København (Helligg.), død 15. feb. 1917 i Nibe. Søn af redaktør Peter Vilhelm Grove og Severine Albertine Schierbeck. Gift 2. juni 1886 i Asminderød med Augusta Sophie Frederikke Møller, født 15. jan. 1860 i Odense (Sct. Hans), død 18. feb. 1943 i Aalborg (Budolfi), datter af arkitekt, bygningsinspektør Carl Aug. Møller og Camilla Kübnitz.

1877 student, Haderslev, 21. jan. 1884 cand. jur., s.å. assistent. i Finansministeriets 1. revisionsdept., 1. jan. 1895 bogholder ved Christianshavns Tugt- og Forbedringshus, 26. aug. 1905 fuldmægtig ved Amager birk, 15. juni 1910 byfoged og -skriver i Nibe samt herredsfoged og -skriver i Hornum herred, 27. juli s.å. tillige borgmester i Nibe købstad. Medlem af bestyrelsen for Fængselselskabet i København. Han var også boganmelder og teaterkritiker og skrev digte og oversatte bl.a. bulgarske og serbiske sange. En datter Hedvig Grove, død 1987, begr. i Nibe, gift med lektor Stegman, Aalborg.

Christian Adolph Andreasen, 1917-1919

Født 7. dec. 1867 i Præstø, død 15. feb. 1941 i Hellerup. Søn af forpagter Christian Jørgen Andreasen og Johanne Caroline Wentzel. Gift 24. aug. 1900 på Frederiksberg med Carla Sigrid Locher, født 2. okt. 1876 i København (Jobs.), datter af marinemaler og raderer, professor Carl Ludvig Thilton Locher og Anna Marie Frederikke Gyllich.

Student 1886 fra Roskilde, 8. juni 1893 cand. jur., 1. feb. 1895 fuldmægtig ved Fjends-Nørlyng herreder, 1. juli 1902 byfogedfuldmægtig i Nyborg, 1. april 1917 byfoged og -skriver i Nibe, herredsfoged og -skriver i Hornum herred, 1. okt. 1919 dommer i Nibe købstad m.v., 1. juli 1926 civildommer i Hjørring købstad m.v., 31. okt. 1927 Ridder af Dannebrog, 31. dec. 1937 afsked, 10. juni 1938 Dannebrogsmænd, 1897-1902 sekretær hos Den Kgl. Kommissarius ved de Nordjydske Privatbaner, 1906-16 repræsentant i Kreditforeningen af Grundejere i Fyens Stift, 1922-33 formand for Henstandsudvalget i Hjørring Amt.

RINDS-GISLUM HERRED

Rinds og Gislum herred blev sammenlagt 26. nov. 1687. Herunder blev endvidere lagt Strandby sogn. Herredet fik navnet Bølle herred, men dette navn slog ikke an. Den 13. juli 1774 forenet med Hobro byfogedembede. Lerkenfeld birk blev 8. juni 1813 lagt til Rinds-Gislum herred og 8. marts 1814 blev en del af Torstedlund-Albæk birk også lagt hertil. Ved bek. af 9. sept. 1887 blev Øls, Hørby og Døstrup sogn overført fra Hellum-Hindsted herred, og den civile jurisdiktion, dette herred havde haft over en del af Stenild, Rørbæk og Ravnkilde sogn, overgik samtidig til Gislum herred. Tinget blev 1687 henlagt til Østerbølle, men senere flyttet til Glerup og siden til Store Torup på foranledning af herredsfoged Christen Soelberg, ”for hans mangeligheds skyld”, da han boede i Ulbjerg. Da Christen Sørensen Testrup blev herredsfoged 1730, blev tinget igen flyttet til Østerbølle.

Herredsfogeder i Rinds-Gislum herred

Tillige herredsskrivere fra 10. aug. 1792.

Anders Christensen Aalestrup, 1687-1700

Udnævnt 26. nov. 1687, var herredsfoged i Gislum herred, se her.

Mathias Christensen Tausen, 1700-1712

Død 17. dec. 1712 i Gjørup, Ulbjerg sogn.¹ Skifte 1. maj 1713 i Hald Amts skifteprotokol s. 235. Gift med Kathrine Lange. Udnævnt 17. april 1700. Han var etatsråd Lerches fuldmægtig i København og kom i juli 1701 til Lerkenfeld som birkefoged.² Ved skiftet efter ham omtales ingen børn, men han havde en søster Mette Christensdatter, gift med borger Mads Poulsen i Bogense, samt en søster, hvis navn ikke omtales.

Christian Christensen Soelberg, 1713-1729

Født. o. 1686, død 24. dec. 1759 i Aalborg, begr. 31. dec. 1759, Aalborg Vor Frue, 73 år. Søn af Christen Jensen Soelberg, herredsfoged i Aars-Slet herred. Gift første gang o. 1713 med Birgitte Katrine Carstensdatter Langfeld, begr. 1. juli 1749, Aalborg Budolfi, 75 år, begravet i Vor Frue Kirke. Gift anden gang 21. jan. 1750 i Aalborg Budolfi med Kirstine Schiøtt, født o. 1708, død 17. aug. 1791, begravet 21. august, Aalborg Vor Frue.

I Rinds Herreds Krønike fortælles: ”Han havde lært Barbererprofessionen, var saa kommen til at tjene Grevinde Schindel, som var Kongens Concubine en Tidlang, derved blev han removeret [sic.] til Herredsfoged 1713 i Rinds og Gislum Herreder. Udnævnt 1. feb. 1713”.

Han boede 1716 i Ulbjerg og blev 3. maj 1717 direktør for enkekasen i Viborg Stift. Christian Soelberg udstedte 4. nov. 1723, læst 15. feb. 1724, en panteobligation til ”velædle og velbårne Friderich Busch, kaptajn ved Det

¹ Nygaards Sedler og Farstrup og Axelsons Dagbøger, s. 201.

² Farstrup og Axelsons Dagbøger, s. 156, 159.

aarhusiske nationale Regiment og residerende på Korsøgaard” på 100 rdl. med pant i Hvam Kro på 1 ½ td. land hartkorn og en halv bondegård i Hvam by og sogn på godt 2 ½ tønner hartkorn med tilhørende gadehus.¹ Han blev viceborgmester og rådmand i Aalborg 4. marts 1729 og virkelig borgmester 11. juni 1730.² Han skænkede 1735 en lysearm til Aalborg Vor Frue Kirke og 50 rdl., for at denne kunne forsynes med 2 lys årlig. Han var medlem af Vildmosekommissionen og Alhedekommissionen.

Christen Sørensen Testrup, 1730-1759

Født 29. sept. 1685 på Testrupgård, Testrup sogn, død 4. jan. 1761 på Vesterris sst. Søn af Søren Christensen, født i Kalstrup i Hornum herred, død 1715 på Vesterris, og Mette Christensdatter, født 1657, død 1740. Gift 3. juli 1730 i Brønshøj med Maren Nielsdatter kaldet Lynderup, døbt 29. aug. 1700, Aalborg Budolfi, død 27. aug. 1781 i Vesterris, datter af Niels Christensen Lynderup, podemester i Aalborg, født o. 1652, død 1718.

I en alder af 15 år blev Testrup skriverdreng hos landstingshører Bering i Viborg, hvor han var 1700-02, men afbrød den juridiske løbebane, og fæstede 1704 ryttergården Vesterris ved Testrup, som han købte i 1716, og som hans far drev for ham til 1715. Han sejlede fra 1704-30 i kongens tjeneste og for egen regning. Han deltog i Store Nordiske Krig og var en tid i russisk tjeneste. Ved siden af drev han studehandel på Holland og havde en tid Lerkenfeld i forpagtning. Udnævnt 22. aug. 1730 til herredsfoged i Rinds-Gislum herred og birkefoged ved Lerkenfeld birk. Dette sidste afgav han 1744, fordi han ikke ville lægge navn til generalmajor Lüttichaus behandling af sine bønder. Afsked som herredsfoged 23. nov. 1759. Ved sine aktiviteter blev han meget velhavende. 1717 købte han Vesterris. 1737 købte han Lille Restrup ved Aalestrup sammen med Morten kirketerp i Viborg, men blev kort efter eneejer. 1740 købte han Viffertsholm i Hellum Herred. Denne gård kostede ham 23.080 rdl. Om købet af denne gård, der var sat på offentlig auktion 9. nov. 1740 fortælles det:

”Nævnte Dag, da Auktionen holdtes oppe i Borggaarden, kom en Bonde agende til Viffertsholm, og da han havde ombyttet sine Træsko med et Par Støvler, gik han op i Auktionslokalet, hvor der var samlet Adelsmænd og andre Storborgere. Man studsede, men Forundring og Indignation blev endnu større, da den næsvisse Bonde begyndte at byde med og vedblev dermed. Der blev henstillet til Auktionarius at give ham Hammerslag, for naar han saa ikke kunde stille Kaution, var der Anledning til at vise ham bort. Det skete for 23,080 Rdl. Han blev spurgt, om han havde Kaution; paa hans benægtende Svar udbrød der Haanlatter, og de forlangte Gaarden raabt op paa ny. Men Bondemanden nedlagde Protest og sagde roligt paa sit Almuemaal: "Kaution er vel unødvendig, naar a haar Skillingerne." Han kaldte ud ad Vinduet paa sin Kusk: "Jens, kom ind med de bette rø Skrin." Det skete, og han betalte Købesummen kontant. Forundringen opløste sig i Forbitrelse. Gaarden var

¹ Anton Blaabjerg, Bertelsen-familien fra Østerbølle Sogn, Slægtsark., Viborg, 1982.

² Hoffmanns Foundationer IV, s. 67, 216 jf. E. Tauber.

gleden til kun Halvdelen af sin Værdi. - Han skal derpaa lunt have tilføjet: "Saa maa a val be om at faa mine Heste i Stalden - dette var bleven ham nægtet -; den ler bedst, som ler sidst".¹ Han blev 1759 kancelliråd.

Testrups mor var af gammel selvejerbondeslægt og stærkt interesseret i slægtens og egnens historie, og gennem hende og de historisk interesserede præster i Ullits og Vesterbølle vantes hans interesse for historie tidligt. Under Viborgs brand reddede han en del gamle papirer, som var kastet på gaden, og disse samt andre aktstykker gav 1746 stof til tre små utrykte bøger "Om Kirker og Klostre i Viborg Stift". I 1747 udgav han "Relation om Tingene og Tingsteder samt Rættens Betiening". I 1756 udgav han "Danmarks og Norges Krigsarmatur". Fra hans hånd foreligger endvidere det utrykte værk "Rinds Herridt Krønike I og II, der findes i Det kgl. bibliotek", og hvis første del er gengivet i Samlinger til jysk Historie og Topografi. Han står med dette værk som en af grundlæggerne af den topografiske tradition. Hans og børnenes gravstene ligger på Testrup kirkegård.

Børn:

1. Kirsten, født 21. aug., døbt 24. aug. 1732 i Testrup, død 17. feb. 1763 i Viborg, gift med rådmand Hans Olufsen i Viborg.
2. Søren Christensen Testrup, født 14. feb., døbt 17. feb. 1734 i Testrup, gift med Magdalene Sonne, datter af generalfiskal Sonne, København. Krigs- og landkommissær. Overtog Viffertsholm og Lille Restrup efter faderen.
3. Mette Marie, født 28. okt., døbt 1. nov. 1735 i Testrup, død 1772. Gift 1764 med kaptajn Carl Christian Muderspach til Trinderup, født 1737, død 1787.²
4. Birgitte Marie, født 16. april, døbt 18. april 1737 i Testrup.
5. Christen Christensen Testrup, født 2. dec. 1738, efterfulgte faderen.
6. Maren Christensdatter, født på Lille Restrup 30. marts 1741.

Christen Christensen Testrup, 1759-1773

Døbt 7. dec. 1738, død 26. marts 1773 som logerende hos sin mor på Testrupgård i Testrup sogn. Søn af formanden. Moderen Maren Lynderup fik 14. maj 1773 bevilling på at sidde i uskiftet bo efter hendes søn. Udnævnt 23. nov. 1759 til herredsfoged i Rinds-Gislum herreder. Efter ham var byfogederne i Hobro tillige herredsfogeder i Rinds-Gislum herred. Se Hobro.

Herredsskrivere i Rinds-Gislum herred

Herredsfogederne var fra 10. aug. 1792 også herredsskrivere og fra 29. jan. 1763. tillige byskrivere i Hobro.

Peder Andersen, 1688, 1716

Gift første gang senest 1696 med Dorte Kirstine Jensdatter, født o. 1661, begravet 28. nov. 1706 i Østerbølle, 46 år. Gift anden gang 1714 i Østerbølle, trolovet 21. marts, viet 7. oktober, med Inger Christensdatter, pige i præstens

¹ Himmerland og Kjær Herred 1927-29, s. 168.

² Efterkommere i Anton Blaabjerg, Nutiden og Valdemar Sejr, Slægten, 2000.

hus i Østerbølle. Blev 26. nov. 1687 den første skriver ved de sammenlagte ting, embedet konf. 11. marts 1700. Født i Nørremølle ved Viborg.¹ Han boede i Østerbølle. Nævnes 30. maj 1690 i et tingsvidne om Ullits kald.² Peder Andersen og hustruen skænkede et dåbsfad til Testrup kirke med inskriptionen: "1717, Peder Andersen, herredsskriver, og Inger Christensdatter".³

Børn i 1. ægteskab:

1. Kirsten, fadder ved broderen Jens' dåb 1716, se nedenstående.
2. Jens, døbt 21. juli o. 1696, begravet 1704, dom. 26. Trinitatis, i Østerbølle, 8 år.

Børn i 2. ægteskab:

3. Christen, døbt 18. nov. 1714 i Østerbølle.
4. Jens, døbt 11. okt. 1716 i Østerbølle båret af faderens datter Kirsten af første ægteskab.

Hans Becher, 1732, 1761

Født o. 1692, begr. 4. dec. 1763, Dominica 2. Advent, i Østerbølle, 71 år. Søn af Ahasverus Becher, færgemand i Hvalpsund, og Kirsten, der måske var en søster til Albert Skade, herredsfoged i Gislum herred 1682-1685. Gift før 1727 med Birgitte Jacobsdatter Jelstrup, datter af præsten i Lovns Jacob Olsen Jelstrup og Johanne Lauridsdatter Biering.

Aage Brask fortæller om ham: "Hans Becher er muligvis ogsaa en Tid Soldat - der findes en Hans Beker under Ritmester Fineckes Kompagni i en Rulle for Mariager i Amtsregnskabet 1713-19 - men i Tiden 1713-25 opholder han sig flere Gange hos Broderen Knud og optræder som Fadder i Vallø Kirkebog i 1713 og 1718. I 1727 fik han som velagtbare og velfornemme unge Karl Mons. Hans Ahasveresen Becher sig nu opholdende i Louns Præstegaard af sine Svigerforældre, Jacob Olsen Jelstrup og Johanne Lauridsdatter Biering, Skøde paa Gaarden Illeris i Alstrup Sogn".⁴

Christen Sørensen Testrup fortæller i sin "Rinds Herreds Krønike" om Hans Bechers broder Knud Becher, der var landsdommer på Sjælland, men efter Testrups mening var noget "Skalkagtig" og meget hård ved sine bønder, der 1739 slog ham ihjel. Testrup bemærker her om Hans Becher: "og er det hans Broder, Hans Becher, som i disse tider er Herredsskriver i Rinds-Gislum herred, men denne er ikke Broder til den anden i Skalkhed"

Hans Becher af Østerbølle blev 15. feb. 1732 herredsskriver i Rinds-Gislum herred. Den 2. dec. 1762 blev det meddelt på herredstinget, at herredsskriveren var død. Ny skriver denne dag var Knud Theil, Vesterris.⁵

Børn:

1. Sara, døbt 1. marts 1730 i Lovns.
2. Maren, hjemmedøbt 10. maj 1731, begravet 24. aug. s.å. i Lovns.

¹ Himmerland og Kjær Herred 1950-51, s. 288. Farstrup og Axelsons Dagb., s. 101.

² Viborg Bisp, Stiftsbog 1690, Gislum herred, s.1044.

³ Trap, Viborg amt, s. 275.

⁴ Aage Brask, Den skalkagtige Schade, s. 134.

⁵ Rinds-Gislum herreds tingbog, s. 354a.

3. Ahasverus, døbt 23.aug. 1741 i Østerbølle, begravet 11. juni 1743 sst.
4. Ahasverus, døbt 15. søndag i Trinitatis 1746 i Østerbølle.
5. Esther Marie, døbt Kr. Himmelfartsdag 1751, begr. 7. sønd e. påske 1756.

Frederich Gerhard Voss, 1763

Udnævnt 29. jan. 1763, han var også byskriver i Hobro, se her.

Søren Christian Lund, 1769

Udnævnt 14. april 1769, kasseret 22. dec. s.å., se byskrivere i Hobro.

Jens Frederik Hjorth, 1770

Født o. 1740, død 26. nov., begravet 4. dec. 1814 i Vrensted, 74 år. Ting-skriver Jens Hjort i Østerbølle udstedte 12. juni 1770 obligation til byfoged Langballe i Hobro for pantsat gods. Den 8. sept. s.å. oplæstes på tinget besked fra amtmanden om ham som herredsskriver. Den 19. april 1771 blev han stævnet af Christen Kragelund, Gedsted præstegård.¹ Han indbød 15. sept. 1768 frk. Bay i Hobro til at deltage i en beskeden middag ved sit bryllup den 22. sept. 1768 i Hobro kirke med Karen (Larsdatter) Knudsen og boede da i Hobro.² Han blev 1779 herredsfoged og -skriver i Børglum herred og boede i Hals. Familien boede 1787 i Vrensted. 1789 fik han bevilling på at være prokurator ved alle over- og underretter i Nørrejylland. Familien boede også 1801 i Vrensted. Hustruen var da død, men hendes søster Bolette boede der, og desuden opholdt nogle af Hjorths børnebørn sig der.

Børn:

1. Kirstine, født o. 1768, var hjemme i Vrensted 1787.
1. Charlotte Euphrosyne, hjemmedøbt 3. nov. 1771, Østerbølle.
2. Jacobine Frederikke, hjemmedøbt 20. juni 1773, Østerbølle.
3. Charlotte Amalie, hjemmedøbt 1. jan 1775, Østerbølle, begravet 3. marts 1780 i Vrensted.
4. Markus Gerhard Wederkind Hjorth, hjemmedøbt 26. maj 1779, Hals.

AARS-SLET HERRED

Ved reskript af 15. nov. 1687 blev Aars og Slet herred samt Løgstør og Aale birk sammenlagt til én retskreds med én herredsfoged og én herredsskriver. Tinget skulle afholdes ”om Onsdagen ved Hornbech udi Oudrup Sogn, og af Christian Jensen Solberg, som herredsfoget, hvortil hand herved allernaadigst beskickes, forsvarligen betjenis”. Ifølge kgl. reskript af 15. april 1719 skulle tingstedet vedblive at være ved Hornbæk. I en indberetning fra 1735 om tilstanden i herredet, omtales Løgstør by dog stadig som et kgl. birk.³ Under Aars-Slet herred ”hvor Bjørnsholm og Malle sogne skal svare” blev den 8. marts 1814 henlagt en del af Torstedlund og Albæk birk.

¹ Rinds-Gislum herreds tingbog, s. 578b, 564b, 604a.

² Landsarkivet, Privatarbiv 0777.

³ N.H. Lindhard, Historien om Løgstør, 1996.

Ved bek. af 26. maj 1885 kom Skivum, Giver, Blære, Ejdrup, Sebber samt St. Astrup sogn fra Aars-Slet herred til Hornum herred.

1782 blev det bevilget, at tingstedet skulle flyttes til Løgstør, hvor det dog allerede havde været i mange år. Det ses af den første opbevarede retsprotokol fra 1747. På forslag af herredsfoged Nørager, Toftebjerg, købtes Lars Clemmensens hus til ting- og arresthus for 100 rdl. Af synsmændenes takstation ses, at det må have været temmelig brøstfældigt. Ved licitationen over istandsættelsen blev købmand Christen Lunøe lavestbydende for 280 rdl. Den 12. juli 1783 afholdtes syn over arbejdet. Herredsfogedens opgørelse over omkostninger var 400 rdl. Om tinghuset står i Løgstørs første brandprotokol for 1818: "Aars og Slet Herreders Thinghus bestaar af 9 Fag Bindingsværk, Fuurtømmer, teglhængt, en Skorsten. Vurderet til 250 Rdl." Det lå i Fjordgades søndre side, som en af de østligste ejendomme. Det vartinghus til 1836, og nedbrudt af købmand P.M. Lunøe, som havde købt det.

1838 byggede herredsfoged Schwanenskjold ny dommerbolig med gård, og her havde han kontor indtil 1850. Dette fortsatte til 1879, da boghandler Spliid, Løgstør købte gården. Indtil 1884 var kontoret i Lunøes gård, Søndergade 2, fra 1885-90 i Bredgade 21 og 1890-94 i Fjordgade 46. I 1894 flyttedes det tilbage til den tidligere dommergård, 12. sept. 1842 behandlede kommunalbestyrelsen en skrivelse fra stiftsamlet om at fremskaffe tegning og overslag til et ting- og arresthus for Løgstør Birk og Aars og Slet herreders landjurisdiktion. Birkedommeren skulle foretage det fornødne i denne anledning, men først 1848 var ting- og arresthuset færdigt.

Herredsfogeder i Aars-Slet herred

Christen Jensen Soelberg, 1687-1717

Født o. 1652, boede i Hornbæk, død under et besøg i Løgstør, begravet 9. april 1717, 65 år. Gift med Else Christensdatter. Han blev 1687 skriver i Støvring herred. Landsdommerne skrev da: "Hvorfor til dette Herredsskriveri allerunderdanigst recommenderes en Person navnlig Christen Soelberg, som i Krigens Tid tjente Eders Majestæt for Ridefoged i Skaane og siden Hr. Ober Cammer Junker samt Ober Rentemester iligemaade for Foged, og derfor indstændig anholder om Eders Majestæts Naade for at nyde nogen ringe Lejlighed til Levnedsophold". Han må dog have skiftet embede og flyttet til Løgstør. Udnævnt 15. nov. 1687, konf. 3. dec. 1699. Han var ofte fadder for præsten i Løgstørs børn og deltog ofte i barselsgilder.¹ Den 6. dec. 1697 udeblev han fra en sag ved Aalborg byting med sognepræsten hr. Christen i Ul-lits.² Han fik 1711 fem års frihed for sine kreditorer grundet ildebrand.

Børn:

1. Christen, født o. 1686, herredsfoged i Rinds-Gislum herred, senere borgmester i Aalborg.

¹ Himmerland og Kjær Herred 1915-17 s. 378.

² Aalborg byfogedes tingbog, 6.12.1697, s. 444b.

2. Maren, døbt 26. maj 1695 i Løgsted, begravet 27. dec. 1750 i Skals. Gift med Oluf Jacobsen Winther, forpagter, død 12. maj 1769 på Holmgård. Han var gift første gang med Sophie Pedersdatter, død 25. april 1722 i Hvam Kro, datter af herredsfoged i Onsild herred Peder Sørensen Guldager og Anne Christensdatter. Hun var første gang gift med Christen Corfitzen. Oluf Jacobsen Winther blev gift tredje gang med Ingeborg Ovesdatter (Blicher), døbt 2. maj 1693 i Bælum, død 22. dec. 1756 på Lynderupgård. Datter af sognepræst Ove Lauritsen Helsted til Bælum-Solbjerg sogne og Maren Pedersdatter, hun gift 7. juli 1736 med sognepræst til Ulbjerg-Lynderup sogn Christian Kirketerp, født 29. juli 1673 i Kirketerp ved Hobro, død 22. juli 1751 i Ulbjerg.
3. Christian, døbt 2. feb. 1699 i Løgsted. Skipper ved Holmen i København.
4. Dorothea Katrine, hjemmedøbt 21. aug. 1702, begr. 13. marts 1704.
5. Ingefred, var 1726 fadder i Løgstør.

Jens Pedersen Tofteberg, 1717-1738

Født o. 1685, død 2. marts 1738, begravet 7. marts i Løgstør, 53 år. Gift med Susanne Elisabeth Hansdatter Kyning (Königh, Koning), født omkring 1682 i Norge, død 1. maj 1758 i Løgstør, skifte 5. maj.¹ Datter af kunstmaler Jacob Coning, født o. 1648 i Amsterdam, død 16. juli 1724 i København, begravet fra den tyskreformerte kirke, gift før 1680 med Dorothea Ehrenburg, død 1709 i København, begravet 7. juni (Trinitatis).²

Jens Pedersen Tofteberg var forvalter på Aggersborggård. Den 19. feb. 1716 købte han på auktion afdøde degn Niels Larsen Widsteds ejendom i Løgstør for 255 sldl. Udnævnt 2. marts 1717. Han boede på Toftebjerg i Løgsted sogn. Han fik 27. dec. 1717 sammen med Hans Troelsen og Niels Thomsen i Løgstør skøde på en del auktionsgods i Slet herred.³ Var tillige birkedommer i Løgstør birk. I sin ansøgning om embedet tilbød han at erlægge 200 sldl. ”Skulde Eders Kgl. Mait. allernaadigst forlange Attest om min Capacitet til denne Tieneste Forestaaelse, saa er ieg overbødig at udstaa Examen af hvem Eder kong. Mait. allernaadigst behager dertil at ordinere”. Han måtte dog betale 200 rdl. I 1742 købte hans søn Peder af mosterens mand Christen Christensen Lendrup et hus i Løgstør med landbrug, hvor moderen og søsteren Helene Sophie boede, indtil moderen døde 1758. Moderen ejede dog i 1750 i Løgstør selv 2 huse, ansat til 40 rdl.⁴

Børn:

1. Peder Jensen Tofteberg, født 1716 i Løgstør, død 1774 i Nysogn på Holmsland, begravet 18. juli. Gift 29. dec. 1745 i Gudum Kirke med Rebekka Kierstine Stabye, født 1719 på Landting, Ejning sogn, død 1791 i

¹ Retsbetjente og Himmerland og Kjær Herred 1915-17, s. 378 og 1917, s. 523-24, med henv. til Jyske Tegnelse.

² Richard Hoeg Brask, Den Hollandsk-Danske Maler Jacob Coning, Særtryk af Historiske Meddelelser om Staden København og dens borgere 3,4, hæfte 6-7. 1941.

³ Kronens Skøder III s. 650.

⁴ Himmerland og Kjær Herred 1943-44, s. 74.

- Nysogn, begravet 9. dec. Student, teolog fra Københavns Universitet, 1744 personel-kapellan for sognepræsten i Gudum og Fabjerg sogne, 3. dec. 1746 kaldet til præst i Nysogn og Gammelsogn menigheder.
2. Helene Sophie, boede hos moderen til dennes død 1758.
 3. Karen, gift med løjtnant Michel König på Hedemarken i Norge.

Jacob Ovesen Høyer, 1738-1739

Født 1703, død 28. aug. 1739, 36 år, begravet i Løgsted. Søn af sognepræst til Uldum-Langeskov Ove Mouritsen Høyer, født o. 1670, død 1729, (med aner til herredsfoged Troels Winther i Hviding herred født o. 1430) og Anne Ottesdatter, død o. 1737, datter af Otte Knudsen, herredsfoged i Nørvang herred og Elisabeth Frederichsdatter.¹

Gift 13. feb. 1738 i Aalborg Vor Frue med Eva Sofie Thomsen, begr. 6. nov. 1750 i Sønderhå, 36 år. Hun blev 12. okt. 1744 i Aalborg Vor Frue gift med Laurids Wachter, 1744 præst i Sønderhå-Hørsted sogne.

Han udtalte 1733, at han i 13 år havde været ved pennen og i 11 år havde været fuldmægtig og håndskriver hos amtsfuldmægtig Lucas Jensen Kierulf i Viborg og oversekretær Møinichen og tre gange havde været skibskontrollør på orlogsskibe. Han søgte 1733 vocation på vejer-, måler- og bedemandstjenesten i Fredericia, som den tidligere indehaver ville overlade ham, og han agtede samtidig at drive virksomhed som prokurator der. Dette blev dog ikke til virkelighed. 24. okt. 1733 prokurator for alle over- og underretter i begge riger, Højesteret undtagen. 1737 og 1738 boede han i Aalborg. Han blev 22. aug. 1738 herredsfoged i Aars-Slet herred og birkedommer i Løgstør birk.

Børn

1. Gregorius Høyer, døbt 28. april 1739, Aalborg Vor Frue, død 28. april 1809, begravet i Dragstrup. Han blev 1749 sat i Aalborg skole af sin stedfar Laurids Wachter, var 1757 i mesterlektien, aflagde 15. feb. 1765 ed som degn til Dragstrup-Skallerup (Aalborg Stift), gift første gang 1765 med Mette Pedersdatter Deinbol, født ca. 1730, død 1793, gift anden gang med 23. april 1793 i Dragstrup Anna Feilberg Jørgensdatter, stuepige i præstegården, født ca. 1753. Han boede i Vr. Jølby. 1 barn i første ægtesk.

Peder Bisgaard, 1739, 1759

Født o. 1695, død 9. juli 1771 i Løgstør, begr. 14. juli 1771, 76 år.² Gift første gang med Anne Kristine Møller, født o. 1696, begr. 4. nov. 1743 i Løgstør, 47 år. De fik 11. maj 1743 kgl. bevilling til, at længstlevende måtte sidde i uskiftet bo med deres fælles umyndige børn. Gift anden gang 11. aug. 1744 i Løgsted med Sophie Bloch Kampmann, hjemmedøbt 23. okt. 1713 på Ørndrup (Vr. Hornum s.), død før 1760. Datter af Hak Henriksen Kampmann, født o. 1673, død på Ørndrup, begravet 16. juli 1743 i V. Hornum, 70 år, gift 7. feb. 1713 i Vr. Hornum med Anne Katrine Pedersdatter, død 19. april 1743, enke efter Christen Jensen Bjerregaard, Ørndrup.

¹ Svend Jacobsen, Hans-Ole Mørk, 10 Generationer med rod i Marsken. 1996.

² N. Horne gejstlige skifteprotokol 1783, blad 199. jf. Bidstrup.

Udnævnt 13. nov. 1739. Han havde da førhen i 10 år været byfoged i Holbæk. Den 21. dec. 1747 indberettede han til rentekammeret om den store brand i Løgstør.¹ Han ejede 1750 tre lejevåninger i Løgstør til en værdi af 150 rdl., et leje- og en nyopført smedje til 40 rdl.²

Børn i andet ægteskab:

1. Hak Kampmann, hjemmedbt. 19. marts 1745, (Løgstød) død på Sneumgård 8. juni 1807, begr. i Varde, 60 år, gift m. Margr. Hedvig Fabritius.
2. Amelius Christianus, døbt 30. marts 1746 i Løgstød, død på Ørndrup, begravet 30. aug. 1753 i Flejsborg.
3. Niels Fischer, døbt Sexagesima 1749 i Løgstød.
4. Wilhelm Helt, døbt 7. feb. 1751 i Løgstød, opkaldt efter herredsskriveren.

Jens Andersen Kjær, 1759, 1765

Født 1709, død 1764 på Ørndrup i Vr. Hornum sogn, begravet i Vester Hornum 22. juli, 55 år. Gift med Vibeke Marie Cathrine Hagedorn, død 1779, 54 år. Hun blev 22. marts 1765 gift med kaptajn Christian Fomsgaard.

Jens Andersen Kjær blev fuldmægtig ved Albæk-Torstedlund birk 30. juli 1743, konf. 15. nov. og var 1752 forvalter på Store Restrup. Han købte omkring 1757 på auktion gården Ørndrup i Vester Hornum sogn for 4.655 rdl. Han blev herredsfoged i Aars-Slet herred 22. juni 1759. Han købte 10. april 1761 for 350 rdl. en krongård i Søttrup, Ulstrup sogn, hartkorn 2-3-2-1.³

Mads Nørager, 1765, 1784

Født o. 1715, begravet i Løgstød, 6. april 1785, 70 år. Gift 6. juni 1766 på Gjør med Sophie Hedevid Andersdatter Thorning, dødt 1732 på Gjør, begravet 22. juli 1783 i Løgstød.⁴ Datter af sognepræst på Gjør Anders Pedersen Thorning og Geske Cathrine Arentsdatter Printzler.

Mads Nørager blev udnævnt 21. juni 1765 til herredsfoged og -skriver. Han boede 1774 på gården Tofteberg matr. nr.1 i Løgstød sogn.⁵ Han var først ridefoged ved Tjele og Vingegård og i 1762 fuldmægtig på Kokkedal i Han herred og var da anklager i en mordsag.⁶ Mads Nørager blev 29. sept. 1779 birkefoged i Albæk-Torstedlund birk, hvor han tillige var birkeskriver fra 1779-1785. Han var tillige landvæsenskommissær.

Børn:

1. Bolette Nørager, født 22. juli 1767 i Toftebjerg, død 27. aug. 1806.
2. Gedske Cathrine Nørager, født 22. dec. 1769, død 1823 i Ondløse ved Holbæk gift 22. dec. 1796 med Anders Jungersen, præst i Brøndum, Hellingum herred, død 24. nov. 1820 i Brøndum.⁷

¹ Himmerland og Kjær Herred 1943-44, s. 46.

² Himmerland og Kjær Herred 1943-44, s. 75.

³ Kronens Skøder 4.12.1761, s. 515.

⁴ Klaus Gjerding, Hellingum Herreds Beskrivelse, s. 249.

⁵ Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 448.

⁶ Hanherredbogen 2004, s. 82.

⁷ Klaus Gjerding, Hellingum Herreds Beskrivelse, s. 249.

Jens Glerup, 1784, 1786

Født på Lundergård, døbt 17. nov. 1735 i Jetsmark. Han druknede 26. feb. 1786, fastelavns mandag på Limfjorden, da han ville køre over isen fra Aggersborg til Toftebjerg. Liget blev fundet påskelørdag og begravet 20. april. Søn af ejeren af Lundergård, kancelliassessor Anders Jørgensen Glerup, født 1694, død 1759 og Johanne Marie Hessel fra Bjørnkær, død 1758.¹ Gift med Katrine Holst, født o. 1746, død 11. sept. 1810 i Aalborg, begravet i Vilsted. Han overtog gården Tofteberg i Løgsted sogn, efter forgængeren. De havde ingen børn. Jens Glerups søskende var jf. skifte i Aalborghus m.fl. amter, nr. 955, Albert Glerup, postmester i Hobro, Johannes Glerup, forhen ejer af Fladstrand, Else Glerup, gift med hr. Berg i Vrå præstegård, Elisabeth Glerup, enke efter byfoged Woydemand i Hobro, Helene Glerup, gift med provst Rafn i Volstrup, Margrethe Glerup, gift med Speitzer på Aggersborg. Jens Glerup fik Lundergård efter faderen. Udnævnt 26. nov. 1784 til herredsfoged og -skriver i Aars-Slet herred, birkedommer i Løgstør birk.

Johannes Scharling, 1786-1824

Født 10. marts 1748 i Helsingborg, døde 22. maj 1838 i Løgstør, begravet i Løgsted. Søn af bogbinder Birger Scharling og Johanne Andersdatter Grubb. Gift 20. juli 1787 i København (Frue), efter bevilling af 13. juli 1787 til hjemmevielse, med Karen Hansen, døbt 29. april 1759 sst. (Holmens). Datter af skibsfører Henning Hansen og Marie Christophersdatter.

Arbejde nogle år ved landmålingen og fik 28. jan. 1777 dansk statsborgerskab. 20. nov. s.å. exam. jur., skriverkarl i København. Udnævnt 5. maj 1786 til herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herred samt Løgstør birk. Den 5. maj 1814 virkelig kancelliråd. Entlediget 4. nov. 1824 i nåde.

Børn:

1. Albert Peter Scharling, hjemmedøbt 27. dec. 1787, (Løgsted sogn).
2. Frederik Birger Scharling, hjemmedøbt 27. dec. 1787 (Løgsted sogn), begravet 20. jan. 1788.
3. Hans Birger Scharling, døbt 12. maj. 1789 (Løgsted sogn).
4. Juliane Elisabeth Scharling, døbt 12. maj. 1789 i Løgsted.
5. Johannes Lasson Scharling, døbt 24. juni. 1790 i Løgsted.
4. Johanne Karoline Scharling, døbt 22. sept. 1793 i Løgsted.

Thomas Frederik Westenholz, 1826, 1830

Født 4. feb. 1779 i Sejerslev, død 22. dec. 1830, begravet i Vilsted.² Skifte i Løgstør Birks, Aars-Slet herreds skifteprotokol. Søn af den kendte landøkonom og bondeven Johan Dietrich W. Westenholz, provst i Sejerslev på Mors, og Karen Hee.³ Gift 21. dec. 1810 i Sæby med Anne Marie Elisabeth Aabel (Obel), født 25. april 1791 i Sæby, død i 16. feb. 1880, i Søllerød, be-

¹ C. Klitgaard, Optegnelser om Familien Gleerup, Persh. Ts. 1911, s. 147.

² Himmerland og Kjær Herred 1941-42, s. 166.

³ Himmerland og Kjær Herred 1924-25, s. 235.

gravet i Tyrsting. Datter af købmand Jørgen Jensen Aabel og Maren Sørens-datter Møller.

Student fra Viborg, 1799 cand. jur. 1801 prokurator i Nykøbing Mors. Ved Landeværnets oprettelse ansat 31. marts 1801 som premierløjtnant. 19. april 1805 kaptajn og kompagnichef. Senere 1. og 2 jyske infanteriregiment, afsked 7. okt. 1815. Den 17. feb. 1804 fik han bevilling på at være prokurator for alle over- og underretter i Nørrejylland. 1809 Ridder af Dannebrog. 1816 strandingskommissær fra Skagen til Frederikshavn, 21. juli 1819 byfoged og -skriver i Frederikshavn og herredsfoged i Horns herred. I 1824 blev det opdaget, at Westenholz havde brugt ca. 7.000 rdl. af betroede skiftemidler til privat forbrug, og han blev suspenderet. Dette var dog ikke til hinder for, at han 5. april 1826 blev herredsfoged og -skriver i Aars-Slet herred. Han boede i Vilsted, og herredskontoret var i hans gård. Han var en af Karen Blixens forfædre. Hans enke boede 1834 i Aalborg med tre af sine børn.

Børn:

1. Maren Severine Westenholz, hjemmedøbt 20. nov. 1811, (Skagen).
2. Rolf Krake Westenholz, født 18. marts 1813 i Skagen, død 1882, gift 3. dec. 1858 med Ane Kirstine Hjorth, død 24. sept. 1901, datter af Jens Christian Hjorth fra Thustrup. Han ejede en tid gården Frederikshøj ved Svenstrup ved Aalborg og købte så herregården Refsnæs, Komdrup sogn.
2. Regnar Westenholz, født 9. dec. 1815 i Skagen, død 12. april 1866 på Matstrup, medlem af Folketinget, finansminister, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, gift 1859 med Mary Lucinde Hansen, og var da etatsråd, ejer af herregården Matstrup. De var Karen Blixens mors forældre.
3. Johanne Jørgine Westenholz, født 22. feb. 1818 i Råbjerg.
4. Anders Peder Westenholz, født 16. okt. 1825 i Frederikshavn.

Hans Nicolai Herløv Møller, 1831-1836

Døbt 17. nov. 1788 i København (Frue), død 22. marts 1836 i Løgstør, begr. i Næsborg. Søn af Lyder Roed Müller, exam. jur. Gift 11. nov. 1826 med Iverine Pouline Kirstine Hvid, født 20. dec. 1798 i Kolding, død 13. aug. 1857 i Slesvig. Datter af ritmester Poul Math. Hvid og Anna Kirstine Bruun.

1806 student, privat, 5. marts 1808 sekondløjtnant ved den danske Artilleribatal., 11. jan. 1811 a la suite, 12. juni 1813 cand. jur., 17. s.m.. indtrådt i nummer, 14. sep. s.å. karakt. premierløjtnant, 5. juli 1814 virkelig premierløjtnant, 17. feb. 1816 overkrigskommissær med tilladelse til at bære den for Chargen reglementerede uniform og armeens felttegn, 2. april s.å. auditør ved 2. jyske infanteriregiment, 6. jan. 1819 regimentskvartermester og auditør ved holstenske landsenerregiment, 21. dec. 1825 byfoged og -skriver i Sæby, herredsfoged og -skriver i Dronninglund herred, 29. marts 1826 tillige birkedommer og -skriver i Sæbygårds birk, forflyttet, 11. maj 1831 herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herreder, birkedommer og -skriver i Løgstør Birk. Han boede på Tinggården i Næsborg. I 1836 var Lynne konstitueret.

Børn:

1. Poul Roed Møller, født 25. okt. 1827 i Sæby.
2. Anne Kirstine Møller, født 27. marts 1830 i Sæby.

Morten Joachim Ferdinand Svanenskjold, 1836-1850

Født 11. dec. 1799 i Krogstrup, Kundby sogn, død 11. marts 1876 i København, begr. i Farum. Søn hofjægermester Peder de Svanenskjold til Svanholm, og Regitze Dorteia Cathrine Qvistgaard. Gift 19. sept. 1836 i København (Holmens) med Johanne Adelaide Mühlensteth, født 3. okt. 1813 sst. (Holmens), død 30. nov. 1893 i Farum. Datter af kommandørkaptajn Malthé Christen Mühlensteth og Johanne Martine Nicoline de Svanenskjold.

1816 student, Frederiksborg, 17. april 1820 cand. jur., 27. okt. 1824 kopist i Københavns Politiret samt ved Politiets øvrige Forretninger, 7. jan. 1831 fuldmægtig, 13. april s.å. protokolfører i Højesteret, 19. juli 1836 herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herreder, inkl. Bjørnsholm og Malle sogne, samt birkedommer og -skriver i Løgstør birk, 1. april 1843 virkelig kancelliråd, 26. maj 1850 byfoged og byskriver i Nykøbing Sjælland, birkedommer og -skriver i Dragsholm birk, 6. okt. 1851 justitsråd, 17. dec. 1868 tillige borgmester i Nykøbing Sjælland, 31. okt. 1870 afsked og Ridder af Dannebrog. Tinget blev holdt på hans gård Tinggård i Næsborg. I en stor sag med en tyvebande, der huserede i Himmerland med kvinden Petronella som hovedmand, blev Svanenskjold beskyldt for at have modtaget bestikkelse af banden, bl.a. fordi folk mente, at hans hustru bar usædvanligt mange guldsmykker.¹ En anden af hovedpersonerne blev fanget af Svanenskjold og sat i arrest i hans fårehus, men undslap ved at pille et tavl i bindingsværket ud.

Børn:

1. Peter Reginald Emil Svanenskjold, født 31. aug. 1837 i Løgsted sogn.
2. Adelgunde Georgine Marie Svanenskjold, født 29. juni 1841 i Løgsted s.
3. Johan Waldemar Alexis Svanenskjold, født 17. aug. 1842 i Løgsted s.
2. Nancy Kunig. Emanuella, kaldet Ella, født 12 marts 1849 i Løgstør, død 21. jan. 1927 på Sindsygehospital, Nykøbing Sj., begr. i Farum. Hun var overordentlig stiftsdame i Vallø Stift, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Peter Lorentz Benzon, 1850-1861

Født 29. maj 1799 i København, død 23. maj 1879 sst. Søn af urtekræmmer Peder Chr. Benzon og Elisabeth Cathrine Seidelin. Gift 8. jan. 1830 i København med Mariane Elisabeth Kirstine Selmer, født 30. april 1804, død 19. feb. 1891, datter af kommandør Peter Hersleb Selmer og Maren Grove.

1817 student, privat dimitteret, 6. april 1822 cand. jur., 11. april 1826 prøveprokurator ved Landsover- samt Hof- og Stadsretten, 25. april 1828 prokurator ved alle over- og underretter i Danmark, 28. juni 1836 skifteforvalter og -skriver i Frederikssted og underliggende jurisdiktion på St. Croix, 27. marts 1849 konstitueret som byfoged i Frederikssted, 4. aug. 1850 herredsfoged og -skriver i Aars-Slet herreder samt birkedommer og -skriver i Løgstør, 5. okt. s.å. virkelig kancelliråd, 25. maj 1861 borgmester, byfoged samt by- og rådstueskriver i Slagelse, 6. okt. 1862 justitsråd, 16. feb., og 11. marts 1871 afsked i nåde og med pension ifølge ansøgning fra 30. juni. Udgav 1827 et bind kriminalhistorier, uddragne af danske justitsakter.

¹ Himmerland og Kjær Herred 1930-32, s. 269.

Børn:

1. Fanny Mariane Benzon, født 1833 i København, var 1855 hjemme, ugift.
2. Elisabeth Johanne Christiane Benzon, født 1838 på Sct. Croix, konfirmeret 1. okt. 1854 i Løgstør.

Johannes Erichsen, 1861-1884

Født 6. juni 1828, døbt 4. aug. i Køge Skt. Nikolaj, død 17. dec. 1906 på Frederiksberg. Søn af Johannes Erichsen og hustru Caroline Marie Olsen. Ugift. 1840 student fra Borgerdydskolen på Christianshavn, 15. juni 1852 cand. jur., 17. juni 1853, s.å. assistent i Justitsministeriet, 19. aug. 1857 fuldmægtig i Udskrivningsvæsenets Revisionskontor under samme, 20. okt. 1861 herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herreder samt birkedommer og -skriver i Løgstør birk, 30. sept. 1884 afsked. Ridder af Dannebrog. Brødre: Ernst Emil Erichsen og Thomas Edvard Erichsen.

Peter Kofod Ancher Wulff, 1884-89

Født 22. okt. 1842 i Stege, død 21. maj 1892 i Slagelse (Michels). Søn af kateket, senere sognepræst Salomon Wulff og Beate Elisabeth Ancher. Gift 25. maj 1877 i Ågerup med Karen Margrethe Therese Olivarius, født 5. jan. 1852 i Roskilde (Dom), død 28. dec. 1897 i Hvidovre (Jesus). Datter af kateket, senere provst Carl August Olivarius og Anna Margrethe Rømer. 1862 student, Odense, 25. jan. 1868 cand. jur., s.å. sagførerfuldmægtig i København, 1870 fuldmægtig ved Øster Flakkebjerg herred, 1871 ved Lejre herred, 20. okt. 1884 herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herreder, birkedommer og -skriver i Løgstør birk, 7. aug. 1889 byfoged og -skriver i Slagelse Købstad, 21. aug. tillige borgmester sst.

Oscar Neumann, 1889-94

Født 20. dec. 1847 i København (Garn.), død 9. juni 1926 i Hareskov, begravet i Odense. Søn af artillerikaptajn Johan Lorentz Nicolin Neumann og Hulda Collstrop. Gift 2. nov. 1875 i København (Holmens) med Nicoline Christiane Bolette Andersen, født 16. maj 1852 i Toreby, død 30. sept. 1931 i Odense (Knuds), datter af forstander for Københavns Internat for forsømte Børn Fr. Vilhelm Andersen og Maren Ludomilie Charlotte Fabricius.

1865 student, Borgerdydskolen på Christianshavn, 7. juni 1871 cand. jur., s.å. assistent i Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten, 1. sept. 1872 by- og birkefuldmægtig i Vordingborg, 1. maj 1874 fuldmægtig ved Kjær herred, 1. dec. 1889 herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herreder, samt birkedommer og -skriver i Løgstør birk, 19. okt. 1893 Ridder af Dannebrog, 1. april 1894 byfoged og -skriver i Hillerød, 3. april s.å. tillige borgmester sst., 1. april 1908 birkedommer og -skriver i Frederiksborg birk, 12. juni s.å. Dannebrogsmænd, 30. sept. 1919 afsked, 4. okt. 1920 Kommandør af Dannebrogordenen af 2. grad, 1897-1926 Direktør for Hillerød-Frederiksværk Jernbanen. 1898-1922 formand i Bankrådet for Hillerød og Omegns Bank. 1905-26 formand, for de danske Privatbaners Fællesrepræsentation og for de danske Privatbaners gensidige Ulykkesforsikringsforening og gensidige Forsikrings-

forening. Formand for og medlem af Skatterådet for Hillerød og Omegn til 19. dec. 1910. Søn Svend Neumann.

Poul Christian Stemann Rosenørn, 1894-98

Født 23. feb. 1851 i København (Trinitatis), død 23. marts 1911 i Stege. Søn af amtmand, gehejmekonferensråd og indenrigsminister Mathias Hans Rosenørn, af adelsslægt, født 1814, død 1902 og Ludovica Emilie Olrik, født 1815, død 1878. Gift første gang 12. juli 1876 i Harboøre med Christine Nicoline Mathilde Reimer, født 29. april 1836 i Jystrup, død 27. feb. 1906 i Stege, datter af proprietær Christian Ludvig Reimer og Helene Fenger. Hun blev gift første gang i 1860 med professor Michael Nicolai Christopher Kall-Rasmussen, født 1816, død 1865. Gift anden gang 7. maj 1909 i København (Holmens) med Ingeborg Ravnkilde, født 1. jan. 1864 i Sakskøbing, død 22. juli 1947 i Egebæksvang, datter af Christian Claudi Ravnkilde.

1868 student, Randers, 1. juni 1874 cand. jur. s.å. byfogedfuldmægtig i Randers, 1878 fuldmægtig og amtsrådssekr. ved Ringkøbing amt, 1. maj 1894 herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herreder samt birkedommer og -skriver i Løgstør birk, 20. okt. 1893 birkedommer og -skriver i Silkeborg birk, 1. jan. 1900 ny bestalling som byfoged og -skriver i Silkeborg samt birkedommer og -skriver i Silkeborg birk, 1. jan. 1900 tillige borgmester i Silkeborg købstad, 22. aug. 1903 Ridder af Dannebrog, 2. sept. 1904 byfoged og -skriver i Stege samt herredsfoged og -skriver i Møns herred, 14. sept. 1905 tillige borgmester i Stege købstad, 1. dec. 1904 meddirektør i Møns Spare- og Laanekasse af 1827.

Christian Frederik Haxthausen, 1898-1904

Født 16. sept. 1855 i Nyborg, død 9. april 1914 i Store-Heddinge. Søn af major i 3. jægerkorps Frederik Julius Haxthausen og Anna Bodil Lydia Hellfac. Gift 22. maj 1885 i Store-Heddinge med Ida Rosen, født 24. maj 1859 i Store-Heddinge landsogn, død 28. aug. 1947 i København (Jacobs). Datter af distriktslæge John Christian Collett Rosen og Henriette Henckel.

1873 student, Borgerdydskolen på Christianshavn, 17. jan. 1879 cand. jur., s.å. fuldmægtig ved Øster Flakkebjerg herred, 1881 by- og herredsfuld-mægtig i Store Heddinge, 1882 sagførerfuldmægtig. i København, 24. maj 1883 naturaliseret som dansk adel, 1. jan. 1884 fuldmægtig ved Holbæk amt, 30. nov. 1898 herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herreder samt birkedommer og -skriver i Løgstør birk, 5. dec. 1899 (fra 1. jan. 1900) bestalling som byfoged og -skriver i Løgstør købstad samt herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herreder, 1. jan. 1900 tillige borgmester i Løgstør købstad, 11. april 1904 byfoged og -skriver i Store-Heddinge købstad samt herredsfoged og -skriver i Stevns og Fakse herreder, 21. april tillige borgmester i Store-Heddinge købstad, 15. okt. 1903 Ridder af Dannebrog, 1906 formand for bestyrelsen for Storheddinge og Omegns Spare- og Laanekasse.

Herredsskrivere i Aars-Slet herred

Tillige herredsfogeder fra 22. okt. 1778 ved Mads Nøraggers udnævnelse.

Hans Rickardsen, 1687-1718

Født o. 1666, begravet 7. sept. 1717 i Løgsted, 51 år. Gift før 1689 med Olivia Mortensdatter, født o. 1669, død 1758 i Løgsted, begravet 16. maj, 89 år.¹ Udnævnt 26. nov. 1687, konf. 23. jan. 1700. Han var 1697 fuldmægtig for kancelliråd Bernt Due til Krastrup. Han blev 3. maj 1717 direktør for enke-kassen. I 1717 købte han for 450 rdl. ryttergården Rævhalegård i Aars sogn. Olivia "Richardts" boede der 1750 og ejede en gård med 2 huse til en værdi af 100 rdl. samt en lejevåning til 10 rdl.² Efter en langvarig strid om færdsel over Gedsted Å og fiskeret i Gedsted Å blev Hans Rickardsen samt herredsfoged Christen Soelberg og Christian Daniel von Stolzigt til Mølgård ved højesteret tilkendt 100 rdl. fra magister Christen Stistrup i Ullits for uberettigede beskyldninger.³ Hans Rickardsen var ofte gæst på Mølgård i Havbro sogn.⁴

Børn:

1. Morten, født o. 1690, begravet 31. jan. 1691 i Løgsted.
2. Alhed, døbt 10. okt. 1691 i Løgsted.
3. Frederik, døbt 18. juni 1694 i Løgsted. Han blev 1717 lavværg for sin mor, 1719-21 konsumptionsforpagter i Løgstør, 1726 fuldmægtig på Tim og nævnes da i Lundenæs-Bøvling amters skifteprotokol s. 115.
4. Richardt, døbt 21. marts 1697 i Løgsted, begravet 9. maj 1700.
5. Mette, døbt 26. feb. 1699 i Løgsted, begravet 26. juni.
6. Richardt, døbt 24. nov. 1703 i Løgsted, begr. 1. april 1710.
7. Morten, døbt 2. maj 1707 i Løgsted.
8. Mette, døbt 18. dec. 1710 i Løgsted. Gift med Chr. Holm. Hun gjorde 1760 sit testamente.

Wilhelm Helt, 1718, 45

Død 25. juli 1759, skifte i Løgstør skifteprotokol 1749-86, bl. 228. Han var ugift, og der nævnes ingen arvinger i skiftet. Udnævnt 24. jan. 1718. Han nævnes som herredsskriver 10. april 1739, 24. dec. 1741 og 11. jan. 1745 sammen med bl.a. herredsfoged Bisgaard, da de stod faddere ved præsten Frederik Breum børn i Løgsted kirke.⁵ Hans gård blev 1750 i en taksation opført med en værdi på 160 rdl.⁶

¹ Himmerland og Kjær Herred 1915-17, s. 378.

² Himmerland og Kjær Herred 1943-44, s. 74.

³ Farstrup og Axelsons Dagbøger, s. 160.

⁴ Otto J.C. Ottesen, Bidrag til Hovedgaarden Mølgaards Hist., Jyske Saml. 1,6, s. 92.

⁵ Himmerland og Kjær Herred 1933-35, s. 20.

⁶ Himmerland og Kjær Herred 1943-44, s. 46.

Peder Christensen Thorup, 1759

Født 1694 i Torup i Aggersborg sogn, død i Løgstør 14. maj 1771. Gift med Ane Marie Iversdatter, født 1699. De fik 20. nov. 1739 kgl. bev. til at længstlevende måtte sidde i uskiftet bo. Hun var 1751 svagelig.¹ I ægteskabet var der et barn, Peder Christen Thorup, som fødtes 1729, død ugift 1776.

Peder Christensen Thorup kom til Løgstør før 1725, begyndte her en krambods-handel, hvilket gav ham tilnavnet Peder Kræmmer. Han var 22. april 1744 sætteskriver. Udnævnt 12. okt. 1759. Han ejede først Søndergård dernæst en købmandsgård, der sammen med hans kramvarelager, stempelpapirer og 150 rdl. i rede penge brændte i 1751 under den store bybrand. Fra 1761 til sin død var han også ejer af Smak Mølle. I 1766 afstod han sin gård og forretning. Han oprettede 8. feb. 1768 testamente til fordel for Løgstørs fattige, men gjorde sine slægtninge arveløse. Thorups legat oprettedes 6. juni 1770 og var på 21.468 rdl. omskrevet til 14.821 rdl., i 1899 til 12.148 kr., samt Hellevad sogns kongetiende, købt for 7.440 rdl. Renten og tienden skulle 4 gange årligt uddeles til fattige og nødlidende mennesker af begge køn i Løgstør, fortrinsvis legatstifterens slægt, renten af 4.142 kr. dog til slægten. Der uddeltes mindre beløb til personer, der havde været i hans tjeneste eller vist ham venlighed. Renterne af 1.000 rdl. skulle fordeles mellem fattige slægtninge og blodsforvandre uden for Løgstør by. Der var afsat en sum til gravstene over ham, hans kone og søn og til gravenes vedligeholdelse og som eksekutor testamenti fik herredsfoged Nørager 400 rdl.

Herredsfogeden advarede 4. maj 1781 borgerne mod at tage fremmede ind i deres huse, som ikke kunne forsørge sig selv, men søgte adgang til Thorups legat ved at bo i byen. Byens borgere lod opsætte et epitafium for ham i Løgsted Kirke på korets nordvæg med følgende indskrift:

”1798. Dette opsat til velfortjent Æreminde over Peder Christensen Thorup forhen Herredsskriver i Aars og Sleth Herreder, født 1694 i Aggersborg Thorup, død 1771 i Løgstør uforglemmlig Ved Testamente af 8. Feb. 1768 efter hvilket Renter af 21.325 Rigsdaler aarligen uddeles til Løgstør Byes fattige og til hans udenbyes trængende beslægtede. Hans Ægtefælle var Ane Marie Iverson fød 1699 død 1760 med hvem han avlede kun een Søn Peder Thorup født 1729 død 1776”.

Poul Hvalsøe, 1769

Døbt 31. okt. 1772 i Hillerød, død 11. aug. begravet 18. aug. 1778 i Løgsted, skifte i Løgstør skifteprotokol 1749-86, bl. 618. Søn af øltapper Just Jørgensen og Dorothea Jensdatter. Ugift. Han var i 1757 forpagter af konsumtionen af Løgstør. Udnævnt 12. maj 1769, 16. aug. s.å. exam. jur. Hans bror Jørgen Hvalsøe var fuldmægtig ved Fredericia toldkammer.

¹ Himmerland og Kjær Herred 1943-44, s. 57.

Mads Nørager, 1778

Udnævnt 22. okt. 1778. Tillige herredsfoged, se omtale her. Efter RA, Danske Kancelli, Adskillige Bestillinger, IB, s. 630 blev han 21. juni 1765 birkeskriver i Løgstør birk. Efter ham var herredsfogederne også skrivere.

LØGSTØR KØBSTAD AARS-SLET HERRED

Ifølge lov af 7. april 1899 blev Løgstør kommune købstad fra 1. jan. 1900 og skulle sammen med Aars- Slet herred udgøre én juridistktion.

By- og herredsfogeder og skrivere

Christian Frederik Haxthausen, 1900-1904

Udnævnt 5. dec. 1899 fra 1. jan, afsked 11. april 1904, var herredsfoged og -skriver i Aars- Slet herred og dommer og -skriver i Løgstør birk, se her.

Johan Peter Valdemar Boss, 1904-10

Født 13. juni 1858 i Aalborg (Frue), død 4. maj 1918 i Kolding. Søn af arkitekt, tømrermester Hans Andreas Boss og Jacobine Marie Møller. Gift 25. nov. 1884 i København (Frue) med Anna Georgine Andrea Olsen, født 21. juni 1959 i Store-Heddinge, død 15. aug. 1934 i København (Jac.), datter af brænderiejer, kgl. agent Hans Olsen og Hansine Anina Pouline Hiort.

1876 student, Aalborg, 24. maj 1882 cand. jur., s.å. by- og herredsfuld-mægtig i Hjørring, 10. maj 1904 byfoged og -skriver i Løgstør, herredsfoged og -skriver i Aars og Slet hrd., 25. maj 1904 tillige borgmester i Løgstør købstad, 8. aug. 1908 Ridder, 1. okt. 1910 1. okt. herredsfoged og -skriver i Anst, Slavs og Jerlev hrd., 1893-1904 formand for ligningskommissionen i Hjørring, 1916 medlem af Kolding menighedsråd og kirkens bestyrelse.

Henrik Christian Lehmann, 1910-1919

Født 27. sept. 1864 i København (Frederiksberg Slotssogn), død 9. feb. 1931 sst. (Garnisons sogn, urne på Solbjerg kirkegård). Søn af Richard Bentley Lehmann. Gift 28. aug. 1913 på Frederiksberg med Anette Sophie Nielsen, født 8. maj 1886 i Store-Heddinge. Datter af stationsforstander, kgl. vejer og måler Jens Frederik Ferdinand Nielsen og Axeline Rasmine Koch.

1882 student, Schneekloth, 15. juni 1888 cand. jur., 1892 fuldmægtig ved Frederiksberg birk, 1. maj 1892 by- og herredsfuld-mægtig i Stege, 1. okt. 1898-31. marts 1909 fuldmægtig ved Præstø amt. Fra april til dec. 1909 studieophold i England, derefter i et halvt år by- og herredsfuld-mægtig i Store-Heddinge, 28. okt. 1910 byfoged og -skriver i Løgstør, herredsfoged og -skriver i Aars og Slet herreder, 24. nov. 1910 til 25. feb. 1915 tillige borgmester i Løgstør købstad, 1. okt. 1919 dommer i Løgstør købstad m.v., 31. aug. 1922 Ridder af Dannebrog, 1. april 1927 tillige dommer i Nibe købstad m.v. Fra 1921 formand for Løgstør Bys og Omegns Sparekasses Tilsynsraad, fra 26. juni 1925 formand for Fredningsnævnet for Aalborg Amtsrådskreds.

LITTERATUR

- Brask, Aage
Bricka, C.F.
Christensen, Harry
Christensen, W.
Christiansen, P.V.
Dahlerup, Troels
Danske Magazin
Erslev, Kr.
Frederiksen, Lars
Færch, Ole
Færch, Ole
Færch, Ole
Gjerding, Klaus
Gravlund, Thorkild
Himmerland & Kjær
Hirsch, J.C.W.
Hjorth-Nielsen, H.
Holmgaard, Jens
Jensen, J. Jeppesen
Jyske Saml.
Klitgaard, Carl.
Klitgaard, Carl
Klitgaard, Carl
Kolderup-Rosenvinge
Lebech, Mogens,
Nielsen, Olav
Nyrop, C.
Persh. Ts.
Rasmussen, Holger
Reitzel-Nielsen, E.
Resen, Peder Hansen
Schmidt, H.J.
Sjödin, Lars
Tauber, E.
Testrup, Chr. Sørensen
Topsøe-Jensen, T.A.
Trap, J.P.
Værnfeldt, Kr.
West, F.J.
Wiberg, S.V.
Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt. Kbhn. 1947.
Kancelliets Brevbøger. Rigsarkivet, fra 1885.
Ni tværsnit af Nibes historie. Nibe. 1977.
Repertorium Diplomaticum Regni Mediævalis, Series Secunda. 1451-1504. København. 1928.
Lavadel og storbønder - to stærkt sammenhængende grupper. Personalhistorisk Tidsskrift 2000:1.
Det Kgl. Rettertings Domme og Rigens Forfølgninger fra Chr. III's tid. København. 1959.
Danske Magazin, række og bind adskilt med komma. 1842-Repertorium Diplomaticum Regni Mediævalis. 1894.
Nørholm sogn. Nibe. 1987.
Diplomatarium Hornumense, tingsvidner breve og andre dokumenter fra Hornum herred, Nibe og Nørholm birk 1216-1636. Aalborg. 2004.
Færch-slægterne i Danmark. Aalborg. 1998.
Herredsfogeder og skrivere ved Hornum herredsting, Nibe og Nørholm birketing samt Hornum-Fleskum herredsting. Aalborg. 2006.
Fru Inger i Suldrup, Personalhistorisk Tidsskrift 2003:2.
Bidrag til Hellum Herreds Beskrivelse og Historie. 1882.
Herredsbogen. København. 1926-30.
Fra Himmerland og Kjær Herred, fra 1912.
Danske og norske Officerer m.fl. 1648-1814.
Candidati og examinati juris 1736-1936.
Viborg landstings skøde-pantebøger 1624-57. Kbhn. 1970.
Nogle blade af Sohngaardsholms historie. 1963.
Samlinger til Jysk Historie og Topografi, række, bind.
Nibe Bys Historie indtil 1728. Aalborg. 1917.
Kjærulfske Studier. København. 1914-18.
Vendssyselske Præstefamilier. Hjørring. 1945.
Udvalg af gamle danske Domme, bind I-IV. 1842-48.
Jyllands gamle Retskredse i Jyske Saml. 5,2 1936, s. 256f.
Københavns Diplomatarium. 1872-87.
Danmarks Gilde- og Lavsskråer i Middelalderen. 1895-.
Personalhistorisk Tidsskrift, årgang angivet.
Limfjordsfiskeriet til 1825. København. 1968.
Danske Domme 1375-1662. København. 1978.
Atlas Danicus. Viborg bispedømme. 1934.
Af Hobro Bys Historie til 1860-70.
Handlingar till Nordens Historia 1515-23. Stokholm. 1967.
Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, v/A. Nielsen. 1897.
Rinds Herrits Krønike, Kgl. Bib. Ny Kgl. Saml 867b kvart.
Officerer i den Dansk-Norske Søetat 1814-1932. 1935.
Trap Danmark, 5. udgave. København. 1953-72.
Fleskum Herreds Selvejerbønder, Jyske Saml. 5,6. 1941.
Kronens Skøder. Rigsarkivet. 1908.
Bidrag til en almindelig dansk Præstehistorie.

KILDER

Hvor intet andet opgives, er oplysningerne om embedsperioder som udgangspunkt hentet fra Julius Bidstrup, Fortegnelse over Retsbetjente i Jylland 1660-1847, på Landsarkivet i Viborg, i manuskriptet kaldet "Retsbetjente", der er baseret på RA, Danske Kancelli, Adskillige Bestillinger. Endvidere er benyttet Kurt Kermit Nielsen, Jyske registre, samlede ekstrakter 1670-73, film S13.454-55, fra hans hjemmeside www.kkermit.dk.

Endvidere er oplysningerne om embedsperioder hentet fra Heilskovs Samlinger i Håndskriftssamlingen på Landsarkivet, Herredsfogeder før 1687, H1 (9)-25 og Herredsfogeder efter 1687, H1 (9)-27 samt Retsbetjente i Jylland 1848-1919 og Retsbetjente i Jylland 1919-, Landsarkivet.

Før 1513 er kilderne generelt Kr. Erslev og William Christensens Repertorium Diplomaticum Regni Mediævalis. For Hornum herred, Nibe og Nørholm birk er specielt benyttet Ole Færch, Diplomatarium Hornumense.

Henvisninger til Viborg landsting er generelt baseret på Bjarne Nørgaard Pedersens uddrag af dombog A1608-1661, B1616-64 og C1616-1656, udgivet på CD-ROM.

Henvisninger til Himmerlandske tingbøger er generelt baseret på Hans Gjedsteds uddrag, som findes på www.protokoller.dk. Endvidere er benyttet Hans Gjedsteds uddrag af stedsmål fra Aalborghus len, som også findes på www.protokoller.dk.

Endvidere er benyttet ikke udgivne mandtaller fra Hornum herred uddraget af Aalborghus amtsregnskab af Jens Langdahl, Fredericia.

For Nørholm er specielt benyttet Niels Østergaards manuskript, Landsbyen Nørholm, som findes på Aalborg Stadsarkiv.

Embederne i Aalborg er bl.a. baseret på E. Tauber, Embeds- og bestillingsmænd i Aalborg, v/ A. Nielsen, tillæg I og II hertil, Nygaards Sedler, C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen samt C. Klitgaard, Gildebrødre i Guds Legems Lav i Aalborg 1537-1624 i Himmerland og Kjær herreds årbøger 1914-18.

For Hornum herred, Nibe og Nørholm birketing er bl.a. benyttet Ole Færch, Herredsfogeder og skrivere ved Hornum herredsting, Nibe og Nørholm birk samt Hornum-Fleskum herredsting, samt Carl Klitgaard, Nibe Bys Historie indtil 1728.

Rinds og Gislum herred er bl.a. baseret på Christen Sørensen Testrups Rinds Herreds Krønike, Kgl. Bibliotek, og Olav Nielsens uddrag heraf i Jyske Samlinger 1. række, 1. bind. samt Evald Tang Kristensens Nogle Efterretninger om Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup's) ældre Historie.

Hellum herred og Lindenberg birk er bl.a. baseret på Klaus Gjerding, Hellum Herreds Beskrivelse.

Perioden op til nedlæggelsen af herrederne 1919 er i vid udstrækning baseret på H. Hjort-Nielsen, Danske Sagførere, H. Hjort-Nielsen Danske Prokuratorer 1660-1869 samt E. Falk-Jensen og H. Hjort-Nielsen, Candidati og examinati juris 1736-1936.

Oplysninger om præster er generelt baseret på S. Wiberg.

Bevillinger til hjemmevielse, krohold, brændevinsbrænding, vielser m.v er i vid udstrækning baseret på Nygaards Sedler, udgivet af Dansk Demografisk Database, www.dda.dda.dk.

Benyttede arkivalier findes generelt i Landsarkivet, Viborg, lensregnskaber dog i Rigsarkivet, København.

Landsdommernes indstilling om de nye retskredse findes i Rigsarkivet, Danske Kancelli, Udtagne bilag til kgl. Ekspeditioner samt i indlæg til Jyske registre 13. marts 1688, nr. 44, Patent om reduktion, og er behandlet udførligt i Jyllands gamle Retskredse af Mogens Lebech i Jyske Samlinger, 5. række, 2. bind.

Landsdommerne kaldte mange herredsfogeder og -skrivere fordrukne, udygtige, vanvittige og uvederhæftige, men dette skal nok tages med et stort forbehold, da deres politiske opgave var at begrænset antallet af herreder og birker.

FORKORTELSER

Adkomstreg.	Landbohistorisk Selskab, Adkomstregistrering 1513-1550, Institut for navneforskning, Københavns Universitet.
Alb.	Album.
Begr.	Begravet.
Danske Domme	Reitzel-Nielsen, Erik, se litteraturliste.
Dipl. Hornumense	Færch, Ole, se litteraturliste.
Dr.	Datter.
Fjdk.	Fjerdingkar
Fgd.	Foged.
Fkt.	Folketælling.
Foged	I register underforstået som herreds-, by- eller birkefoged
Gl.	Gammel.
Grd.	Gård.
Harry Christensen, Nibe	Ni tværsnit af Nibes historie, se litteraturliste.
Heilskov	C. Heilskovs samlinger, Landsarkivet, Viborg, H1(9)-25 og 27, se Kilder.
Hrd.	Herred.
Htk.	Hartkorn: tønder- skæppe- fjerdingkar- album.
Kgl. Bib.	Det Kongelige Bibliotek, København.
Klitgaard, Nibe	C. Klitgaard, Nibe Bys Historie indtil 1728.
Konf.	Konfirmeret, dvs. bekræftelse af embede.
Kronens Skøder	West, F.J., se litteraturliste.
Mk.	Mark.
o.	Omkring.
Persh. Ts.	Personalhistorisk Tidsskrift, år, og sidetal angivet.
Pd.	Pund.
RA	Rigsarkivet.
Rdl.	Rigsdaler.
Rdm.	Rådmand.
Rep. I og II	Kr. Erslev og William Christensen, Repertorium Diplomaticum Regni Mediævalis, 1. og 2. række.
Retsbetjente	Julius Bistrups fortegnelse, se Kilder.
s.	side eller sogn.
s.m.	samme måned.
sk.	skilling.
skp.	skæppe.
sldl.	sletdaler.
sst.	sammesteds.
s.å.	samme år.
td.	tønde.
tgb.	tingbog.

TINGBØGER

Herred/birk	Periode	Signat.
Albæk-Torstedlund birk	Til 1844	B 40F
Fleskum herred	Til 1688	B 40B
Fleskum herred og Aalborg birk, se Aalborg	1879-1919	B 39
Fleskum herred (del af) 1844-79, se Aalborg Aalborg by og birk til 1879, se Aalborg Aalborg byfoged 1879-1919, se Aalborg	1844-1879 Til 1879 1879-1919	B 37
Fleskum- Hornum hrd. 1688-1844, se Hornum-Fleskum Hornum hrd. med Ferslev, Dall og Volsted s. af Fleskum herred 1844-79, se Hornum-Fleskum Hornum herred 1879-1919, se Hornum-Fleskum	1688-1844 1844-1879 1879-1919	B 35D
Gislum herred	Til 1687	B 48B
Gislum-Rinds herred, se Rinds-Slet	1687-1919	B 48C
Hellum herred	Til 1688	B 40H
Hellum-Hindsted herred	1688-1919	B 41
Hindsted herred	Til 1688	B 40 I
Hobro byfoged	Til 1919	B 48
Hornum herred	Til 1688	B 40A
Hornum-Fleskum herred 1688-1844, Hornum herred med Ferslev, Dall og Volsted sogn af Fleskum herred 1844-79, Hornum herred 1879-1919	1688-1844 1844-1879 1879-1919	B 35D
Lerkenfeld birk	1684-1813	B 48D
Lindenberg birk	Til 1879	B 41B
Lundbæk-Pandum birk	1687-1833	B 40G
Løgstør birk	Til 1688	B 41C
Løgstør birk (fra 1900 Løgstør købstad) Aars og Slet herreder 1688-1919	1688-1919	B 42
Mou birk	Til 1688	B 40D
Nibe birk	1545-1727	B 39A
Nibe købstad	1727-1919	B 40
Nørholm birk	Til 1688	B 40E
Pandum-Lundbæk birk, se Lundbæk-Pandum birk		
Rinds herred	Til 1687	B 48A
Rinds-Gislum herred	1687-1919	B 48C
Slet herred	Til 1688	B 41E
Slet-Aars herred Løgstør birk, fra 1900 Løgstør købstad	1688-1919 1688-1919	B 42
Storvorde birk	Til 1688	B 40C
Torstedlund-Albæk birk, se Albæk-Torstedlund		
Villestrup birk	1757-1847	B 41A
Visborggård birk 1577 til efter 1777	1577-1777	B 41
Aalborg birk og Fleskum herred	1879-1919	B 39
Aalborg by og birk til 1879 Aalborg by og birk Fleskum herred (del af) 1844-79 Aalborg byfoged 1879-1919	Til 1879 1844-1879 1879-1919	B 37
Aars herred	Til 1688	B41D
Aars-Slet herred, Løgstør birk, fra 1900 Løgstør købstad, se Løgstør birk (fra 1900 Løgstør købstad).		

REGISTER

A

Abildgaard: Johanne Marie Nielsdatter;109
 Adzer: Jensine Frederikke;224
 Aggersborg: Christine Jørgensdatter;233
 Ahlefeldt-Laurvigen: Sofus Fr. F. Greve,
 byfoged m.v. i Aalborg;36
 Ahlmann: Otto Frederik, byfoged m.v. i
 Aalborg;36
 Andersdatter: Dortha;124; Else;63;210;
 Kirstine Margrethe;235
 Andersen: Christen, skriver i Rinds h.;175;
 Hans, byfoged i Aalborg;12; Hans,
 byskriver i Aalborg;26; Hans, skriver i
 Visborggård birk;94; Jens Yde, skriver i
 Hornum h.;136; Jens, foged i Fleskum
 h.;38; Jens, skriver i Hellum h.;63;
 Jørgen, byfoged i Hobro;95; Kurt,
 byfoged i Aalborg;10; Laurids, foged i
 Storvorde birk;51; Nicoline Christiane
 Bolette;256; Peder, byfoged i
 Aalborg;7; Peder, skriver i Rinds-
 Gislum, Lerkenfeld;81; Peder, skriver i
 Rinds-Gislum, Lerkenfeld;247; Simon,
 byfoged i Aalborg;8
 Andreasdatter: Magdalene;222
 Andreasen: Christian Adolph, by- og
 herredsfoged;243
 Arntsen: Karelius, by- og herredsskriver i
 Nibe;239

B

Badenhaupt: Johanne Frederikke von;110
 Badstuber: Poulina;102
 Bagger: Fr. Chr. Glerup Haar, foged i
 Hornum-Fleskum, Nibe;241
 Baltersen: Poul, skriver i Hornum,
 Nibe;133;163
 Bang: Augusta Dortha;35
 Bannerman: Marie Johansdatter;220
 Basse: Christen Nielsen, skriver i Gislum
 h.;77; Jens, foged i Hellum h.;54; Niels,
 skriver i Gislum h.;76
 Bassen: Niels, foged i Hornum-Fleskum,
 Torstedlund;141;235
 Bay: Carl Christoffer, foged i Hellum-
 Hindsted h.;228; Margrete
 Hansdatter;28; Octavia Jafidia;34

Bech: Anna Marie Mathilde;36; Jørgine
 Diderikke Emilie;32
 Beck: Charlotte Gertrude Wilhelmine;36
 Becker: Hans, skriver i Rinds-Gislum
 h.;247
 Bekker: Thomasia Kaspere Jakobine;239
 Bendtsen: Anne;234
 Benzons: Peter Lorentz, foged i Aars-Slet
 h.;255
 Berntsdatter: Sidsel;228
 Bertelsen: Morten, foged i Aale birk;194;
 Tord, foged i Fleskum h.;38; Tord,
 foged i Hellum h.;55
 Bierfreund: Axel, by- og herredsfoged i
 Hornum-Fleskum, Nibe;242
 Bisgaard: Peder, foged i Aars-Slet h.;251
 Bjerre: Christian J., foged i Hellum-
 Hindsted h.;227; Just Jensen, foged i
 Slet h.;184
 Blichert: Anne Katrine Martine;31
 Blick: Michel Christensen, skriver i Gislum
 h.;75
 Bloch: Christen Pedersen, byfoged i
 Hobro;96; Jens Sørensen, foged i
 Hindsted h.;87; Mads Nielsen, foged i
 Slet h.;184; Maren Jensdatter;97; Niels,
 foged i Hindsted h.;84; Peder
 Pedersen;41; Sidsel Nielsdatter;206;
 Simon, byfoged i Aalborg;8; Søren
 Jensen, foged og skriver i Hindsted
 h.;89;90; Søren Nielsen, foged i
 Hindsted h.;86; Søren, byskriver i
 Aalborg;29
 Blum: Geske;231
 Boe: Henrikke Christensdatter;19
 Borresmidt: Søren Sørensen, byskriver i
 Aalborg;27
 Boss: Johan P.V., byfoged i Løgstør
 m.v.;260
 Brasch: Charlotte Amalie;229
 Bregenholt: Søren Thomsen, skriver i
 Gislum h.;76
 Bremer: Bente Martinsdatter;14
 Brems: Christen Laursen, skriver i Fleskum
 h.;48; Laurids Christensen, foged i
 Storvorde birk;52; Terkel Christensen,
 foged i Aars h.;197
 Broch: Anne Dorte Frederiksdatter;94
 Broholm: Vilhelm Fr., foged i Torstedlund
 birk;139

Brorson: Rasmus Bondesen, byskriver i Aalborg;30
 Brun: Chr. Andersen i Nibe, herredsskriver;137; Christen Andersen,skriver i Nibe birk;164; Christen Jensen, skriver i Nibe birk;163; Jep i Ellidshøj, foged i Hornum h.;116; Niels i Ellidshøj, skriver i Hornum h.;130
 Bruun: Cathrine;16
 Brygger: Peder;180; Søren, foged i Aars h.;207
 Buch: Mathias, foged i Lerkenfeld birk;78
 Buddisen: Jep, foged i Hornum h.;113
 Bunde: Hedevig Christiane;240
 Buus: Anders Jensen, skriver i Fleskum h.;50; Anne Sørensdatter i Nørholm;154
 Byfoged: Anders i Aalborg;7
 Byrialsdatter: Maren;169
 Byrialsen: Christen, foged i Rinds h.;169; Christen, skriver i Hindsted h.;90; Morten, skriver i Rinds h.;173; N.N. Poulsdatter;200; Niels, foged i Gislum h.;71; Niels, foged i Rinds h.;168
 Bøggild: Jens, byfoged i Aalborg;19
 Bøstrup: Morten Nielsen, byfoged i Hobro;97; Poul Rich, skriver i Hornum-Fleskum h.;238

C

Calmer: Søren, foged i Torstedlund birk;140
 Carl: Laurids Christensen, skriver i Hellum-Hindsted h.;228; Laurids Christensen, skriver i Lindenborg birk;66
 Christensdatter: Anne;48;56;142; Else;249; Maren;219
 Christensen: Anders, foged i Lundbæk og Torstedlund;139;142; Anders, skriver i Rinds h.;175; Christen, skriver i Løgstør birk;197; Harald C., byfoged m.v. i Hobro;106; Jacob, foged i Aars h.;206; Jens i Svenstrup, foged i Hornum h.;123; Jens, foged i Aale birk;192; Jens, skriver i Hornum h.;133; Laurids, skriver i Hellum h.;64; Ludvig, skriver i Aars h.;220; Michael, skriver i Gislum h.;75; Niels, foged i Aars h.;197; Niels, skriver i Gislum h.;75; Niels, skriver i Torstedlund birk;141; P., foged i Løgstør birk;196; Peder Vestergaard, foged i Nørholm birk;154; Peder, foged i Gislum h.;70; Poul, skriver i Fleskum h.;47; Søren, foged i Aale birk;193;

Terkel, foged i Aars h.;197; Troels, foged i Aale birk;193;194
 Clausen: Johan, foged Hornum-Fleskum h.;231; Johan, foged i Hornum-Fleskum h.;129; Peder, byskriver i Aalborg;24
 Clemensen: Kjeld, foged i Hellum h.;55
 Conradi: Johan David, foged i Hornum-Fleskum h.;233
 Corl: Laurids Christensen, skriver i Hellum-Hindsted h.;228

D

Dall: Jens i Store Arden;86
 Dengsø: Apelone Madsdatter;103
 Dændler: Johan Anton Heinrich, by- og herredsfoged;242

E

Ejland: Sophia Catrine Larsdr.;237
 Elbæk: Munk, foged i Aars h.;201
 Elkier: Peder Pedersen, byfoged i Hobro;100
 Engel: Otto Eriksen, foged i Lerkenfeld birk;78
 Erichsen: Johannes, foged i Aars-Slet h.;256
 Eriksen: Mads, skriver i Nibe birk;162
 Ertmand: Frans, skriver i Fleskum h.;49
 Esbernson: Christiern, foged i Slet h.;176; Jens, foged i Slet h.;178
 Espensen: Peder, skriver i Nørholm birk;155; Poul, foged i Løgstør birk;195

F

Faber: Harriet;242
 Farsen: Just i Nibe, foged i Nibe birk;155
 Farstrup: Johanne Svendsdatter;76; Kirsten Svendsdatter;77
 Faurholt: Ole Peter Christensen, foged i Hellum-Hindsted h.;227
 Ferslev: Christen Sørensen, byfoged i Aalborg;13; Jacob Christensen, foged i Slet h. og Løgstør birk;185;196; Katrine Marie;30
 Finde: Peder Nielsen, byskriver i Aalborg;24
 Finstrup;52
 Fleskum herred;37
 Foersom: Niels, byfoged i Hobro;101
 Fridenreich: Christiane;238
 Friedlieb: Kristine Øllegaard;102
 Friis: Sten Ditlevsen, skriver i Lindenborg birk.;66

From: Kathrine Hansdatter;78
 Fugl: Anne Elisabeth;65; Cathrine;111;
 Christen Pedersen, foged i Hellum-
 Hindsted,Villestrup;91;222
 Fuglede: Niels Hansen, byfoged i
 Aalborg;17
 Færch: Maren Cathrine i Nibe;235

G

Gad: Johan Henry Th., byfoged m.v. i
 Aalborg;35
 Galskjøt: Margrethe Hansdatter;190; Seeke
 Hansdatter;185
 Galten: Kirstine Magnella;240
 Ged: Anders, foged i Aale birk;192;
 Christen Laursen i Nibe;137; Christen,
 foged i Aars h.;206; Jens;199; Lars;199;
 Niels;199; Peder (Sørensen), skriver i
 Aars h.;208; Peder Jacobsen, skriver i
 Aars h.;216; Peder, foged i Aars
 h.;199;205; Søren (Pedersen), foged i
 Aars h.;202
 Gienskov: Anne Marie;229
 Ginderup: Henriette;241
 Gislum herred;67
 Gjedsmand: Maren Andersdatter;161
 Gjelstrup: Michel Pedersen, skriver i
 Hornum h.;136; Peder Nielsen, skriver i
 Hornum og Nibe;135; Peder
 Nielsen,skriver i Hornum og Nibe;163
 Gjerløv: Michael, foged i Lundbæk
 birk;144
 Glahm: Johanne Frederikke Camilla;242
 Glerup: Elisabeth;102; Jens, foged i Aars-
 Slet h.;253
 Graversen: Peder, skriver i Lerkenfeld
 birk;81
 Griis: Jens, foged i Løgstør birk;195; Karen
 Baggesdatter;201
 Groersen: Peder, skriver i Hindsted h.;90
 Gross: Anne;221
 Grove: Johan Frederik, by- og
 herredsfoged;243
 Græbe: Christian Christopher, by- og
 herredsfoged;242
 Gudmundsen: Niels, birkefoged i Nørholm
 birk;146
 Gunderup birk;38
 Gundesen: Peder, foged i Hornum, skriver i
 Hellum;63;127

H

Hagedorn: Vibeke Marie Cathrine;252

Hald: Søren Jørgen Theodor, by- og
 herredsfoged i Nibe m.v.;240
 Hamborg: Mathias Pedersen i Hobro;97
 Hammer: Elisabeth Elinora;65
 Hansen: Claus, byskriver i Aalborg;22;
 Francois Gustav, by- og
 herredsfoged;241; Jens, foged i Hornum
 h.;115; Karen;253
 Hansson: Borre, foged i Lundbæk birk;144
 Harbou: Birgitte Ottosdatter;187; Mimi
 von;33
 Hassel: Bente Nielsdatter;232
 Haxthausen: Chr. Fr., foged i Aars-Slet,
 Løgstør;257;260
 Heiberg: Johan Chr., byskriver m.v. i
 Aalborg;33
 Hellum herred;53
 Helt: Jens Lauridsen, byskriver i
 Hobro;109; Wilhelm, skriver i Aars-Slet
 h.;258
 Henriksen: Ole, tingholder på Hornum
 ting;113
 Hillerup: Nicoline Jespare;236
 Hindsted herred;81
 Hjelm: Frands, skriver i Lundbæk birk;145
 Hjorth: Hans Nielsen, byfoged i
 Hobro;102; Jens Fr., skriver i Rinds-
 Gislum h.;248
 Hobro byfoged;94
 Hofmand: Susanne;129
 Hofmester: Maren;15
 Holgersen: Christoffer, foged i Nibe
 birk;159
 Holm: Christian Cæsar, konst. byfoged
 m.v. i Hobro;105; Elise Juliane;104;
 Niels Thorsen Jensen, foged i
 Lerkenfeld birk;80; Poul Jensen, foged i
 Lerkenfeld birk;79
 Holmgaard: Laurids Nielsen, byskriver i
 Hobro;108
 Holst: Birthe Jensdatter;228; Katrine;253;
 Mathias Pedersen, foged i Fleskum,
 skriver i Aars;45;219
 Hornemann: August Wilken, byfoged m.v.
 i Aalborg;36
 Horsens;242; Christen, foged i Hellum
 h.;59
 Hostrup: Christen Nielsen, byfoged i
 Hobro;98; Jens Nielsen, byfoged i
 Hobro;99; Laurids Christensen, byfoged
 i Hobro;100
 Hvalsø: Poul, skriver i Aars-Slet h.;259
 Hvass: Anders Nicolai, foged Hellum-
 Hindsted, Lindenberg;66; Anders
 Nicolai, foged i Hellum-Hindsted,
 Lindenberg;225

Hvid: Bente Elisabeth;110; Karen Hamborg af Næsborg præstegrd.;232; Laurids Svendsen, byfoged i Aalborg;14; Pouline Kirstine;254
 Hybertz: Margrethe;15
 Høm: Henrik V., konst. byfoged m.v. i Hobro;105; Johanne Marie;104
 Hørby: Anne Bertelsdatter;126;132; Bertel Andersen i Vesterris;39;132; Bertel Christensen;113; Kirsten Christensdatter i Busted;112
 Høst: Nicolai Mathias, foged i Lerkenfeld birk;79
 Høyer: Erik, byfoged m.v. i Hobro;105; Jacob Ovesen, foged i Aars-Slet h.;251
 Haard: Jørgen, foged i Hellum h.;59

I

Ibsen;Se Jepsen; Michel, byfoged i Hobro;96
 Ilkjær: Niels Nielsen, foged i Hornum-Fleskum h.;231
 Ilstorph: Laurids, byfoged i Aalborg;16
 Inge: Jep Buddisens;113
 Iversdatter: Ane Marie;259

J

Jacobsdatter: Anna Lorentze;140; Else;50; Johanne;127
 Jacobsen: Caroline;224; Jacob, foged i Torstedlund birk;139; Peder, byskriver i Aalborg;22
 Jansen: Hans Billeschou, byfoged m.v. i Hobro;104; Laura Const.;228
 Jepsen;Se Jepsen
 Jelstrup: Anne Margrethe;19; Birgitte Jacobsdatter;247
 Jensdatter: Else;27; Ingeborg i Nibe;161; Inger;173; Kirsten;87; Kirsten i Nørholm;152; Maren;10;185
 Jensen: Anders, byfoged i Hobro;95; Anders, byskriver i Aalborg;25; Anders, skriver i Rinds h.;173; Anders, skriver i Storvorde birk;53; Christen (Pig), foged i Hornum h.;121; Christen foged i Gislum h.;70; Christen, foged i Gislum h.;68; Frands, skriver i Løgstør birk;197; Gunde, skriver i Hornum h.;134; Hans, foged i Hellum h.;54; Hans, foged i Rinds h.;172; Jacob, foged i Løgstør birk;194;196; Jacob, skriver i Torstedlund birk;142; Jens, foged i Gislum h.;69; Jens, foged i Hindsted h.;83;84; Lars, foged i

Fleskum h.;38; Michel i Gravlev, Skriver i Hornum h.;130; Mourids, skriver i Aars h.;216; Niels, foged i Hellum h.;60; Niels, foged i Hindsted h.;82; Niels, foged i Løgstør birk;196; Niels, foged i Nørholm birk;148; Niels, foged i Aale birk;193; Niels, skriver i Hellum-Hindsted h.;229; Peder, skriver i Løgstør birk;197; Poul, foged i Hornum h.;112; Simon, foged i Hindsted h.;83; Thomas, foged i Gislum h.;68; Vogn, foged i Gislum h.;68
 Jepsen: Christen, foged i Gislum h.;68; Jens, foged i Hornum h.;116; Just, foged i Hornum h.;114; Niels, foged på Aalborghus;Se Wærre; Poul, foged i Fleskum h.;39; Thomas, foged i Slet h.;178
 Jespersdatter: Kirsten;217
 Jespersen: Daniel, skriver i Hellum h.;64; Jens, foged i Slet h.;184; Mogens, byfoged i Aalborg;12
 Joensen: Niels, byfoged i Aalborg;7
 Johnsen: John, byfoged m.v. i Aalborg;31
 Jude: Peder, foged i Hellum h.;56
 Justdatter: Anne;202; Inger;39
 Justdr.: N.N. i Suldrup;121
 Justesen: Christen, byskriver i Aalborg;26
 Justsen: Christen, skriver i Fleskum h.;49; Erik, skriver i Hellum h.;63; Erik, skriver i Hellum-Hindsted h.;229; Jørgen, foged i Fleskum h.;44
 Jørgensdatter: Karin;10; Kirsten i Nørholm;152; Magdalene;26
 Jørgensen: Fr. H., byfoged m.v. i Hobro;105; Jacob, skriver i Nørholm birk;155; Just, skriver i Fleskum h.;50; Jørgen, skriver i Lundbæk birk;144

K

Kampmann: Sophie Bloch;251
 Karberg: Julius, byfoged m.v. i Aalborg;34
 Karlsen: Laurids, herredsskriver i Hellum-Hindsted;228
 Keldsen: Meta Marie;37
 Kempel: Anna Sophie;107
 Kimer: Lars, skriver i Hellum-Hindsted h.;229
 Kirk: Ole Chr. M., byfoged m.v. i Aalborg;35
 Kirketerp: Birgitte Mortensdatter i Hobro;101
 Kjeldsen: Clemens, foged i Hellum h.;55

Kjær: Jens Andersen, foged i Torstedlund birk;140; Jens Andersen, foged i Aars-Slet h.;252
 Kjærulf: Anne Pedersdatter;24; Bagge Jensen;24; Dorthea Louise;21; Gjertrud Sørensdatter af Vester Holtet;187; Jens;58; Maren Bertelsdatter i Nørholm;148; Maren Jørgensdatter;42; Maren Pedersdatter;126
 Klemmensdatter: Else Marie;93
 Klit: Mette Eriksdatter;138
 Klog: Helene Sørensdatter;231
 Klöcker: Peter M.K., byfoged i Aalborg;20
 Knudsdatter: Karen;184
 Knudsen: Karen;248; Niels, foged i Aars h.;205; Poul, skriver i Lindenberg birk.;66; Thomas, foged i Aars h.;208
 Koefoed: Hans Georg, foged i Hornum-Fleskum h.;236; Magdalene Margrete;17
 Krag: Peder Pedersen, skriver i Visborggård birk;94
 Kras: Laurids Nielsen, foged i Hornum h.;126; Maren Poulsdatter;152; Mette Lauridsdatter;66; Niels Poulsen, foged i Nørholm birk;126;152; Niels Poulsen, skriver i Hornum h.;132; Peder, skriver i Nørholm birk;155; Poul Nielsen, foged i Nørholm birk;148
 Krebs: Henriette Caroline Sophie;105
 Kræmmer: Villads, byfoged i Aalborg;10
 Kyning: Susanne Elisabeth Hansdatter;250
 Kaal: Birgitte Katrine Tøgersdatter;109

L

Langballe: Karoline Charlotte Amalia;241; Søren Pedersen, byfoged i Hobro;101
 Lange: Kathrine;244; Margrethe Kirstine;103
 Langfeld: Birgitte Carstensdatter;244
 Langhorn: Ane Katrine;28
 Lassen: Ane Margrethe;110
 Laurberg: Christiane Frederikke.;139
 Lauridsdatter: Maren;189; Maren i Nibe;163; Mette;100; Vibeke;229
 Lauridsen: Anders, foged i Visborggård birk;93; Just, foged i Storvorde birk;52; Just, skriver i Storvorde birk;53; Jørgen, byfoged i Aalborg;9; Mads, skriver i Slet h.;186; Morten, foged i Torstedlund birk;139; Peder, byskriver i Aalborg;22
 Laursen: Erik, foged i Slet h.;180; Niels, foged i Fleskum h.;38; Peder, skriver i Hornum h.;135

Lehman: Henrik C., byfoged i Løgstør m.v.;260
 Lerkenfeld birk;77
 Lindenberg birk;64
 Locher: Carla Sigrid;243
 Lorentzen: Ane Katrine;31
 Lund: Anders, byfoged i Aalborg;8; Søren Christian, skriver i Rinds-Gislum, Hobro;110;248
 Lundbæk birk;142
 Lunge: Johanne;28; Søren Nielsen, byskriver i Aalborg;27
 Lybecher: Johan Ludvig, foged i Hornum-Fleskum, Lindenberg;65;234
 Lynderup: Maren;245
 Lynge: Carl Gotfred, foged i Hornum-Fleskum h.;237
 Lyngaa: Niels Jensen, skriver i Lundbæk birk;145
 Lynne: konst. foged i Aars-Slet h.;254
 Løgstør birk;194
 Løgstør købstad og Aars-Slet herred;260

M

Madsdatter: Kirsten i Nibe;159
 Madsen: Anders, foged i Aale birk;194; Christen, foged i Nibe birk;158; Erik, skriver i Nibe birk;162; Gunde, foged i Løgstør birk;196; Hieronimus, byskriver i Aalborg;25
 Maria Gesmell: Susanna;222
 Mayntzhusen: Kirstine;227
 Meyer: Kirstine;140
 Michelsdatter: Anne;184
 Michelsen: Ingvor, foged i Nibe birk;160; Jens, skriver i Løgstør birk;197; Niels, foged i Hornum h.;112; Niels, skriver i Hellum h.;62; Palle, byfoged i Hobro;95; Peder, byfoged i Aalborg;9
 Mogensen: Christen, skriver i Slet h.;190; Jens, foged i Gislum h.;68; Jens, foged i Hellum h.;55
 Mortensdatter: Karen;128; Olivia;258
 Mortensen: Christen, skriver i Storvorde birk;53; Jens, foged i Gislum h.;70; Jens, foged i Rinds h.;167; Jens, skriver i Gislum h.;75; Morten, byfoged i Hobro;96; Søren, foged i Hellum h.;58
 Mou birk;50
 Mouridsen: Christen, foged i Rinds h.;171; Jep, skriver i Aars h.;216; Mads i Nørholm;Se Pugh
 Muhle: Frederik Siegfried, foged i Hellum-Hindsted h.;224

Munk: Gertrud af Haubro;180; Oluf Nielsen, foged i Hornum h.;128; Peder i Nøtten;11; Peder Pallesen, skriver i Fleskum og Hellum;50;63
 Mühlentheth: Johannne Adelaide;255
 Müller: Fernanda Georgia;34
 Møller: Anne Kristine;251; Augusta Sophie Fr.;243; Charlotte Marie;106; Christen, skriver i Lundbæk birk;145; Ditlev Lauridsen, foged i Lundbæk birk;143; Hans Nicolai Herløv, foged i Aars-Slet h.;254; Laurids, sættedommer;144
 Mørch: Ane Sofie;18

N

Nascou: Hans Jørgen, byfoged i Aalborg;18
 Neumann: Oscar, foged i Aars-Slet h.;256
 Nibe birketing;155
 Nibe byfoged og Hornum-Fleskum h.;240
 Nielsdatter: Bodil;219; Gertrud;49; Karen i Aalborg;11; Maren;245; Maren i Nibe;160
 Nielsen: Anders, foged i Nibe birk;156; Anders, foged i Rinds h.;165; Anette Sophie;260; Christen, birkefoged i Mou birk;51; Christen, foged i Lindenberg birk.;64; Hans, byskriver i Hobro;108; Hans, skriver i Slet h.;190; Jacob i Svenstrup, skriver i Hornum h.;133; Jacob, byskriver i Hobro;108; Jens foged i Nørholm birk;148; Jens Horsens, foged i Hellum-Hindsted h.;220; Jens Oustrup, foged i Hellum-Hindsted h.;220; Jens, foged i Hellum h.;62; Jens, foged i Hindsted h.;84; Jens, foged i Lindenberg birk.;65; Jens, foged i Slet h.;183; Jens, skriver i Gislum h.;76; Jens, skriver i Nibe birk;163; Jep, foged i Viffertsholm birk;91; Knud, foged i Gislum h.;72; Knud, skriver i Gislum h.;76; Laurids i Grydsted, foged i Nibe birk;156; Laurids, byfoged i Aalborg;10; Laurids, foged i Storvorde birk;51; Laurids, skriver i Nørholm birk;154; Mads (Bloch), foged i Slet h.;184; Mathias, foged i Hellum h.;54; Morten i Tostrup;158; Morten, byfoged i Hobro;97; Niels, byfoged i Hobro;97; Niels, skriver i Fleskum h.;50; Niels, skriver i Lerkenfeld birk;81; Poul, foged i Hindsted h.;82;83; Søren, foged i Hornum h.;114; Vogn, foged i Rinds h.;164
 Nissen: Claus, foged i Hellum-Hindsted, Villestrup;91;223;230; Claus, skriver i

Hellum-Hindsted h.;230; Niss Jens Jørgen, foged i Villestrup birk.;91
 Nysom: Inger Thomasdatter;78
 Næs birk;64
 Nøragger: Mads, foged i Aars-Slet, Torstedlund;140;252; Mads, skriver i Aars-Slet h.;260
 Nørholm birketing;146
 Nørresundby;7
 Nøvling birk;38

O

Olivarius: Karen Margrethe Therese;256
 Olsen: Anna Georgine Andrea;260
 Olufsen: Dines, foged i Aars h.;198;200; Hans, byskriver i Aalborg;23
 Otsdatter: Else;129
 Ottesdatter: Anne;89;251
 Ovesen: Morten, byfoged i Aalborg;8

P

Pallesen: Anders, byskriver i Aalborg;24; Lars i Nibe, foged i Nibe birk;156
 Panck: Peder, byfoged og skriver i Aalborg;14; Peder, byskriver i Aalborg;26
 Pandum birk;Se Lundbæk
 Papke: Agnete Dorthe;101
 Pedersdatter: Anne;128; Johanne;194; Kirsten;165; Maren;13; Maren i Østergård Nørholm;151; Sidsel;58;59; Trine i Gjelstrup;135; Vibeke;62
 Pedersen: Anders, foged i Hellum h.;56; Anders, foged i Hindsted h.;82;84; Christen, foged i Gislum h.;71; Christen, foged i Nibe birk;159; Christen, foged i Slet h.;178; Christen, foged i Aale birk;193; Christen, skriver i Hornum h.;134; Ebbe, foged i Hindsted h.;82; Erik, foged i Rinds h.;164; Jacob, herredsfoged i Hornum h.;120; Jens, foged i Gislum h.;69; Jens, foged i Hindsted h.;82; Jens, foged i Nibe birk;160; Jep, foged i Slet h.;180; Just, foged i Fleskum h.;42; Knud, foged i Hellum h.;54; Knud, foged i Nibe birk;161; Laurids, byskriver i Aalborg;26;27; Michel;Se Gjelstrup; Michel, foged i Nørholm birk;148; Niels, byskriver i Hobro;108; Niels, foged i Rinds h.;164; Niels,foged i Nibe birk;157; Poul, foged i Aars h.;201; Søren, foged i Gislum h.;69; Søren, foged i Nibe birk;159

Peitersen: Fr., foged i Lindenberg birk.;65;
 Henning Conrad Frederik, foged i
 Visborggård, skriver i Hellum-
 Hindsted;94; Henning, foged i
 Visborggård, skriver i Hellum-
 Hindsted;229
 Perle: Adelheid Christensdatter;221
 Petersen: Alexandrine Maria Mathilde;242;
 Johan A. F.W., by- og
 herredsfoged;240; Nicoline
 Frederikke;237
 Pig: Chr. Jensen i Suldrup;Se Jensen
 Pind: Niels Jensen, byskriver i Hobro;108
 Pop: Karen Jensdatter;73
 Poulsdatter: Inger;79
 Poulsen: Christen, foged i Løgstør
 birk;195; Christen, Lille, foged i
 Fleskum h.;41; Christen, skriver i
 Fleskum h.;48; Christen, Store, foged i
 Fleskum h.;40; Jens, byfoged i
 Aalborg;10; Niels, foged i Rinds h.;165;
 Peder, foged i Rinds h.;171
 Preetzmann: Christian, by-
 herredsfoged;241; Christian, byfoged
 m.v. i Aalborg;36
 Pugh: Mads Mouridsen i Nørholm, foged i
 Nørholm birk;146

R

Raft: Dorthea Marie;223
 Ralff: Joachim Fr. M., byfoged m.v. i
 Aalborg;32;34
 Ranø: Johanne Severine;20
 Reimer: Christine Nicoline Mathilde;257
 Resen: Jens Andersen, sognepræst i
 Gjerding-Blenstrup;60; Johanne
 Christensdatter i Nibe;137; Maren
 Jensdatter;60
 Rich: Poul Bøstrup, skriver i Hornum-
 Fleskum h.;Se Bøstrup
 Rickardsen: Hans, skriver i Aars-Slet
 h.;258
 Ridemand: Peder Sørensen i Volstrup,
 foged i Hornum h.;117
 Riis: Anders Christensen, foged i Aars
 h.;209; Anders Sørensen, foged i
 Gislum h.;72
 Rinds-Gislum herred;244
 Ringberg: Anne Emilie;227
 Rink: Birgitte Jensdatter;89
 Rommedahl: Jørgen Peter, foged i
 Lerkenfeld, skriver i Hobro;81;103
 Rosen: Ida;257
 Rosenqvist: Sidsel Sofie Sørensdatter;99

Rosenørn: Poul Chr. S., foged i Aars-Slet
 h.;257
 Rumohr: Mette Lauridsdatter;27
 Ruus: Helene;29
 Rye: Conrad, byskriver i Aalborg;28
 Räder: Marie;144
 Røring: Peder Pedersen, byskriver i
 Aalborg;26

S

Salling: Jørgen Sophus, byfoged m.v. i
 Hobro;107
 Sartorius: Christian G., byskriver i
 Hobro;109
 Scharling: Johannes, foged i Aars-Slet
 h.;253
 Schierup: Jens, foged i Hellum-Hindsted
 h.;222
 Schiønning: Anders Christensen, foged i
 Aars h.;213; Anders Christensen,
 skriver i Aars h.;217; Anne
 Christensdatter;52; Christen
 Christensen, foged i Aars h.;210;
 Christen Laursen, skriver i Hornum og
 Aars;135;217; Germand, foged i Aars
 h.;204; Just Mortensen, skriver i Aars
 h.;217; Karen Justdatter;219; Kirsten
 Christensdatter;44; Lars Christensen,
 skriver i Hornum h.;135; Peder;58;
 Peder Justsen, skriver i Aars h.;219;
 Søren Svendsen, skriver i Hornum-
 Fleskum h.;237
 Schiøtt: Kirstine;244; Peder Madsen,
 skriver i Lundbæk birk;146
 Schmidt: Christen, byfoged i Aalborg;15;
 Johan Ludvig, byfoged i Aalborg;21;
 Kirstine Dorothea;225
 Schorup: Mette Lauridsdatter i Hobro;97
 Schou: Ane Marie;105
 Schoustrup: Christian Diderichsen, foged i
 Hellum-Hindsted, Lindenberg;65;221
 Schønberg: Chr. W.S., byfoged m.v. i
 Hobro;105
 Selgensen: Peder, foged i Slet h.;176;182
 Selmer: Lorents M., foged i Hellum-
 Hindsted h.;224; Mariane Elisabeth
 Kirstine;255
 Sevel: Anne Marie;29; Niels Hoffmann,
 byskriver i Aalborg;28
 Skade: Albert Knudsen, foged i Gislum
 h.;73
 Skeel: Thomas, byfoged i Aalborg;8
 Skipper: Jesper, byskriver i Hobro;110;
 Laurids Christensen, byfoged i

Hobro;97; Mette Andersdatter i Hobro;98
 Skjelderup: Kirsten Jensdatter;84
 Skrivers: Anders, foged i Storvorde birk;51; Chr., skriver i Hornum h.;131; Christen, byskriver i Aalborg;23; Christen, skriver i Gislum h.;74; Christen, skriver i Hellum h.;62; Christen, skriver i Lindenberg birk.;66; Christen, skriver i Rinds h.;173; Jacob, byskriver i Aalborg;22; Jens, byskriver i Aalborg;23; Kjeld, skriver i Rinds h.;173; Mads, byskriver i Aalborg;24; Mads, foged i Aars h.;207; Mads, skriver i Slet h.;187; Mads, skriver i Aars h.;215; Michel;Se Jensen; Niels;Se Brun; Niels i Veggerby, skriver i Hornum h.;131; Peder, byskriver i Aalborg;23; Peder, foged i Aale birk;192; Peder, herredsskriver i Fleskum h.;46; Peder, skriver i Fleskum h.;46; Peder, skriver i Hornum h.;130; Peder, skriver i Slet h.;186; Peder, skriver i Aars h.;216; Poul, skriver i Aars h.;214; Steffen, skriver i Storvorde birk;53
 Slet herredsting;175
 Smed: Bodil, foged i Aars h.;207; Christen, foged i Hornum h.;124;127; Jep, foged i Hornum h.;Se Buddisen; Mads, byfoged i Aalborg;7; Peder, foged i Hornum h.;113
 Smit: Thorvald, byfoged m.v. i Aalborg;34
 Soelberg: Christen Jensen, foged i Aars-Slet h.;249; Christian Christensen, foged i Rinds-Gislum, Lerkenfeld;78;244
 Sorø: Peder Arvesen, byfoged i Hobro;102
 Steenholm: Nicolai Mortensen, foged i Visborggård birk;93
 Steilberg: Simon, foged i Lerkenfeld birk;78
 Stigsen: Niels, foged i Hellum h.;54
 Storm: Mogens, byskriver i Hobro;107
 Storvorde birk;51
 Stougaard: Margrete Grotum Berg;105
 Stræt: Anne Jensdatter;181; Jens Nielsen, skriver i Slet h.;187; Maren Nielsdatter;41
 Stub: Chr., skriver i Hornum h.;131; Peder Lauridsen, skriver Hornum-Fleskum, Nibe;164; Peder Lauridsen, skriver i Hornum-Fleskum, Nibe;138;237
 Stæger: Wenzelsine Christiane Frederica;106
 Svane: Margrethe Nielsdatter;66

Svanenskjold: Morten J. F., foged i Aars-Slet h.;255
 Svejstrup: Jørgen Christensen, foged og skriver i Lundbæk birk;144;146
 Svitzer: Andreas, skriver i Lindenberg birk.;67
 Syv: Vibeke;231
 Sønderburg: Ulrich F., byskriver i Hobro;110
 Sørensdatter: Bodil;25; Geske Marie i Nørholm;154
 Sørensen: Brix, byfoged i Aalborg;9; Christen, foged i Hellum-Hindsted h.;221; Christen, foged i Lindenberg birk.;65; Christen, foged i Vilestrup birk;91; Christen, foged i Visborggård birk;92; Christen, skriver i Lindenberg birk.;67; Christen, skriver i Løgstør birk;197; Christen, skriver i Slet h.;190; Gunde, foged i Hellum h.;54; Jørgen, byfoged i Hobro;95; Morten, skriver i Hindsted h.;90; Niels, foged i Slet h.;184
 Søvang: Mariane Elisabeth;105

T

Tausen: Mathias Christensen, foged i Rinds-Gislum, Lerkenfeld;78;244
 Testrup: Christen Christensen, foged i Rinds-Gislum h.;246; Christen Sørensen, foged i Rinds-Gislum, Lerkenfeld;78;245
 Thambesen: Cathrine Margrethe;17
 Thamesen: Balter, skriver i Hornum, Nibe;133;162; Lars, foged i Nibe birk;155; Mads, foged i Nørholm birk;151
 Thaulow: Nicoline (Nivi) Sophie Emma Marie;35
 Theil: Knud Sørensen, foged i Hellum-Hindsted, Visborggård, Torstedlund;94;140;230
 Thestrup: Birgitte Rasmusdatter;17
 Tholsen: Peder, foged i Fleskum h.;38
 Thomasdatter: Bodil;81
 Thomsen: Byrial, foged i Slet h.;183; Erik, foged i Nørholm birk;147; Eva Sofie;251; Gregers, foged i Aale birk;193; Mads, birkefoged i Nørholm;151; Niels, foged i Rinds h.;165; Simon, foged i Aale birk;191; Søren, skriver i Gislum h.;76; Tyge, foged i Hornum-Fleskum h.;231
 Thorning: Sophie Hedevig Andersdatter;252

Thornson: Hans, foged i Hornum-Fleskum h.;235
 Thorup: Børge Sørensen, foged i Slet h.;185; Peder Christensen, skriver i Aars-Slet h.;259
 Thrige: Poul Christian P., byfoged m.v. i Hobro;106
 Thuesen: Lars, foged i Løgstør birk;194
 Thulsen: Markvor, foged i Hindsted h.;83
 Thybo: Christen, byskriver i Aalborg;23
 Tidemand: Jørgen, skriver i Lundbæk birk;145
 Tofteberg: Jens Pedersen, foged i Aars-Slet h.;250
 Topp: Peder, byskriver i Aalborg;29
 Torper: Peder, byfoged i Aalborg;17
 Toxverd: Nikolaj P.D., byskriver m.v. i Aalborg;33
 Troelsen: Christen i Nørholm, foged i Nørholm birk;147
 Tvede: Ida Kirstine;110
 Tyttersk: Morten, byfoged i Aalborg;8

U

Uttermøhlen: Poul, skriver i Lundbæk birk;146

V

Vandrup: Jacob, byfoged i Aalborg;7
 Vare: Niels, foged på Aalborghus;Se Wærre
 Vestergaard: Peder Christensen i Nørholm;Se Christensen
 Vibe: Jens, byfoged i Hobro;95
 Viffertsholm birk;90
 Villestrup birk;91
 Villumsen: Anders, skriver i Nørholm birk;154
 Vingaard: Sidsel;163
 Visborggård birk;92
 Vognsen: Jacob, byfoged i Aalborg;11; Peder, foged i Gislum h.;68
 Voss: Fr. G., by- og herredsskriver i Hobro;110;248

W

Wagaard: Marie Elisabeth;91
 Wedel: Nicolai Severin, skriver i Hornum-Fleskum, Torstedlund;142;238
 Weibye: Susanne Marie;143
 Weis: Marie Magdalene;106

West: Jens, byskriver i Hobro;110
 Westenholtz: Thomas Fr., foged i Aars-Slet h.;253
 Wiehe: Julia Vibidia;33
 Winckel: Marie Nielsdatter;238
 Winde: Niels Lauridsen, skriver i Hellum-Hindsted h.;229
 Winholt: Claus Hansen, skriver i Aars h.;219
 Winther: Anders Nielsen, foged i Slet h.;183; Anders Sørensen, foged i Slet h.;181; Niels i Kornum, foged i Slet h.;179; Niels Nielsen, skriver i Slet h.;189; Niels, foged i Løgstør birk;196; Søren Andersen, foged i Slet h.;180
 Wolf: Mads Sørensen, foged i Nørholm birk;152
 Wormstrup: Frederik Christian, byfoged i Aalborg;19
 Woydemann: Johan Peter, byfoged i Hobro;102
 Wulff: Peter Kofod Ancher, foged i Aars-Slet h.;256
 Wærre: Niels Jebsen i Busted, foged i Hornum h.;112
 Wøldike: Catharina Hansine;226; Heinrich Christian Piehl, foged i Hellum-Hindsted, Lindenberg;66;226
 Wølfert: Frederik Christian Heinrich, byfoged m.v. i Aalborg;31

Y

Yde: Jens Andersen, skriver i Hornum h.;136

Ø

Ørn: Laurids, foged i Aars h.;198

Å

Aabel: Elisabeth;253
 Aagesen: Søren i Nibe, foged i Hornum-Fleskum h.;232
 Aalborg købstad;7
 Aale birk;191
 Aalestrup: Anders Christensen, foged i Rinds, Gislum, Lerkenfeld;73;78;244; Peder Christensen i Nørholm;Se Christensen
 Aars herred;197
 Aars-Slet herred;248
 Aarup: Anna Jensdatter;80

PUBLIKATIONSLISTE

Bogen udgives af SSF - Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger. SSF udgiver som bindeled til de 37 medlemsforeninger og deres ca 4.800 medlemmer først og fremmest bladet **SLÆGTEN**, *Forum for slægtshistorie*, to gange årligt, 1. januar og 1. juli. Foruden programmer fra de slægtshistoriske foreninger bringes meddelelser fra SSF, referat fra årsmødet samt nyttige artikler, råd og vejledninger.

Som tillæg til **SLÆGTEN** - uden for abonnementet - er udgivet følgende særpublikationer, der kan købes hos forlagsredaktør Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎ 8661 0436. E: blaab@webspeed.dk

- 2 **Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne!** (ISBN 87-90331-27-3), 48 sider, kr. 25.
- 4 **Slægtsforskere: Lad os vedgå arv og gæld!** (ISBN 87-90331-30-3), 36 sider, kr. 25.
- 5 **Sogn, herred - kirkebøgerne på Statens Arkiver.** (ISBN 978-90331-47-4), 136 sider, kr. 40.
- 6 **Slægtsforskere: Lad os stå vagt og værne!** (ISBN 87-90331-36-2), 52 sider, kr. 25.
- 7 **Gemmesider – fra nr. 1-10 (1990-94).** (ISBN 87-90331-12-5) 88 sider, kr. 25.
- 8 **Nutiden og Valdemar Sejrs Slægtsforskning og Danmarks historie.** (ISBN 87-90331-13-3), 90 sider, kr. 25.
- 10 **Litteraturfortegnelse 1980-85. Litteratur for slægtshistorisk interesserede. Personalhistorie. Lokalhistorie. Arkivvæsen.** (ISBN 87-985050-8-4), 120 sider, kr. 40.
- 12 **Voer og Nim samt Nørvang herreder. Uddrag af samtlige bevarede 2.959 skifter i herredernes godser og hospitaler 1716-1850.** (ISBN 87-90331-05-2), 291 sider, kr. 130.
- 13 **Det står skrevet i kirkebøger, skøder, skifter, folketællinger og mange andre arkivalier.** (ISBN 87-90331-09-5), 365 sider, kr. 175.
- 14 **Slægtsforskere: Lad os gøre noget – ved det!** (ISBN 87-90331-18-4), 2000, 54 sider, kr. 25.
- 15 **Tørrild Herred. Uddrag af de 894 skifter i herredets godser 1721-1816.** (ISBN 87-90331-16-8), 88 sider, kr. 40.
- 16 **Dronning Margrethe II's forslægt – også de hidtil mindre kendte slægtslinier!** (ISBN 87-90331-19-2), 392 sider, kr. 175.

- 18 **1900 godsskifter fra Bjerringbro-Hvorslev-egnen 1715-1815.**
(ISBN 87-90331-22-2), 320 sider, kr.190.
- 19 ***I alle de riger og lande ... - Anders Fogh Rasmussen og fortiden!***
(ISBN 87-90331-28-1), 60 sider, kr. 25.
- 20 ***Gemmesider IIA og Gemmesider IIB - fra nr. 11-20*** (1995-1999)
(ISBN 87-90331-31-1 og 87-90331-33-8) 2003, sider, pr. stk.: kr. 25.
- 21 ***Det står skrevet II samt Slægten Brochmanns Herkomst i ny Belysning.***
(ISBN 87-90331-34-6), 45 sider, kr. 35.
- 22 ***Herredsfogedslægten I-II. Peder Pedersen i Borum og hans efterkommere indtil omkring midten af 1700-tallet.***
(ISBN 87-90331-37-0), 670 sider, kr. 450.
- 23 ***Folketællinger på mikrokort – nummeroversigt 1787-1890.***
(ISBN 87-90331-38-9), 92 sider kr. 30.
- 24 ***Gemmesider III - fra nr. 21-25 (2000-2002)*** (ISBN 87-90331-40-0), 84 sider, kr. 30.
- 25 ***Præstehustruen i Lyngaa og hendes familie. En genealogisk undersøgelse.*** (ISBN 978-87-90331-41-2), 130 sider, kr. 50.
- 26 ***Gemmesider IV*** – fra nr. 26-29 (2002-2004) (ISBN 978-87-90331-42-9), 76 sider, kr. 30.
- 27 ***Gemmesider V*** – fra nr. 30-33 (2004-2006) (ISBN 978-87-90331-43-6), 76 sider, kr. 30.

Den komplette fortegnelse med alle oplysninger findes på SSFs hjemmeside:
www.ssf.dk.